

PURCHASED

**NOTICES
OF
SANSKRIT MANUSCRIPTS**

PURCHASED

Sharada Oriental Series No. 1 : IX

**NOTICES
OF
SANSKRIT MANUSCRIPTS
Vol. IX**

**RAJA RAJENDRALALA MITRA
MM. HARAPRASADA SASTRI**

Biographical Sketches
SATKARI MUKHOPADHYAYA

22 cm.

Sharada Prakashan
DELHI-110052
1990

S
016'019
N 912re
V.9

First Published : 1871 - 1911

Reprinted : 1990

ISBN : 81-85320-11-X (Set)

THE ASIATIC SOCIETY

CALCUTTA-700016

ACC NO. S 3004
26.9.91

Published by :

SHARADA PRAKASHAN

E-239, Shastri Nagar,

DELHI - 110052, Ph: 7231820

Printed at :

NEW GIAN OFFSET PRINTERS

495, D.D.A. Complex, Shahzada Bagh,

Inderlok. DELHI - 110035

SL NO. 83289

NOTICES OF SANSKRIT MSS.

No. 2890. कल्पलता, (अष्टमस्याख्यानम्!) Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 25. Lines, 7 on a page. Extent, 459 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádúr. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Kalpalatá. The work professes to be an elaborate commentary on the Kalpa S'útra of the Jains, but it greatly exceeds the limit of a mere commentary, and dwells largely on historical illustrations of the text. The codex under notice is the 8th part of the work (*Ashṭama-sthāna*), and gives accounts of three Sthaviras, who bore the name of Kálíkáchárya. By Samayasundara Upádhyáya; he is elsewhere described to have borne the title of Gapi.

The first Kálíkáchárya is said to have lived in the year 376 of the era of Mahávira. He was the 23rd in descent from Sandharma Svāmi *alias* Syámáchárya, the author of the Prajñápaná S'útra. The second lived in the 453rd year of that era. He was the brother of Sarasvatí, destroyer of Gardabhilla, and the introducer of the rite of Paryáshaṇá or the rainy weather fast. The third was born in the 993rd year of Mahávira, which corresponded with the 523rd year of the era of Vikrama. This would make the era of Mahávira to begin 470 years before Vikramáditya, or on the 527th year before Christ. The bulk of the work is devoted to the wars of the second Kálíkáchárya for the overthrow of Gardabhilla.

Beginning. प्रथमं श्रीगुरुं नमस्कृत्य नमोऽर्पयामि ।

काशिकाचार्यसम्पत्तं तच्छेषं शिष्यसेनैः ।

तत्र श्रीकाशिकाचार्योऽपि महाप्रभावकः खगिरौ बभूव । तेन तस्यापि सम्पत्तौ काशिका-
वते । इत्यादि ।

End.

काशिकान् कल्पलतायाः चतुर्थं पुनर्न सङ्गृह्य ।

शिष्याणां पाठकाचार्यः समवादिमहोदयः ।

Colophon. इति श्रीमयसुन्दरोपाध्यायविरचितायां कल्पलतायामष्टमं व्याख्यानं सम्पूर्णम् ।

विषयः । प्रथमोऽयं कल्पलतायां कालिकाचार्योपाख्यानमवलम्ब्य लिखितः । तत्र कलु कालिकाचार्योपाख्यानस्य रस कविराज समजायत । तत्रैकः महावीरनिम्बोपात् परं संवत् १०९ वर्षे श्रीशालाचार्योपरमानधेयः श्रीप्रज्ञापनाख्यकर्ता पूर्वविदां वंशे श्रीश्रीवर्मासामिन् आरभ्य त्रयोविंशतितमः पुरषो जातः । द्वितीयस्तु महावीरनिम्बोपात् संवत् ४५१ वर्षे सरस्वती-जाता गर्दभिलोच्छेदकः पर्युषणापर्यन्तं प्रवर्तक आसीत् । तृतीयः कलु श्रीवीरनिम्बोपात् संवत् ८८१ वर्षे श्रीविक्रमसंवत्सरात् ५११ वर्षे समजायत । येन हि श्रीमहावीरबाह्यानुसारेण पर्युषणापर्यन्तं भाद्रशुक्लपक्षस्यामासीत् । तत्र द्वितीयतृतीययोरेकौभूतैव कथा विख्यातिमाचरो । अत एव कालिकाचार्यस्य गर्दभिलोच्छेदकरणदत्तानाकथनपूर्वकं प्रसङ्गेन कालिककुमारस्य सरस्वत्याश्च विवरणकथनम् ।

No. 2891. वैराग्यशतकम् । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 10. Lines, 7 on a page. Extent, 148 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Paṇḍit Syāmalāla Duve. Appearance, new. Verse. Correct.

Vairāgya-śataka. A century of verses in praise of dispassion. By Apyaya Dīkṣita. This work of course is quite distinct from the works of Bhartṛihari and others, though they all bear the same name. Like the other Śātakas, the work under notice is not a single complete work, written on a systematic plan ; but a mere collection of casual and unconnected stanzas. The author was a great grammarian, but not a poet of any note.

Beginning. वाके कथं भिक्षु संयत्तवचसि हम् ।

न मनेत्यवयवमर्षं वाचामर्षं किमस्यवत् ॥ १ ॥

श्रीशचिवं वैर्यवर्षं संकल्पविरोधि ज्ञानिजनम् ।

विश्ववचविषयमिदं वैराग्यं नाम वाचावत् ॥ १ ॥

राज्ञी विभेति लोको राजानः पुनरितोऽपि वैरिभ्यः ।

आनन्दः क्षतान्तादकुलोभजनकृत्तारावत् ॥ २ ॥ इत्यादि ।

End.

वदः कले वक्षति मुनी मुक्तिं विजायति ।

वाक्ये वेदविमर्शं वाक्ये विवेकरसं मुदात् ॥ १०० ॥

न गृहीतं नृतिहृदयं न च गृहीतं परिहृतं हृदयम् ।

इत्यामि च धाम परं गन्धामि तु विश्वनाथपुरीम् ॥ १०१ ॥

Colophon. इति श्रीमद्विष्णुसहस्रनामचरितं वैराग्यभक्तं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । संसारका नश्वरकथनसूत्रेण तत्तज्ज्ञानापदेशकौतुकम् ।

No. 2892. सुधासहस्री । Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 6 on a page. Extent, 94 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Kṣimganj, Paṇḍit Śyāmalāla Duve. Appearance, new. Verse. Correct.

Sudhālaharī. A hymn in praise of the sun, describing in detail the orb, the rays, the light, and the greatness of Sūrya. By Jagannātha. The author was a great poet, remarkable for richness of diction and wealth of rhetorical ornamentations. His hymn to the River Ganges is hold in high esteem.

Beginning. उक्तासः पुष्पपद्मेवपदसुपतन्मत्तपुष्पावधानां

मिशारः शोकदाधानकविकसहृदां कोकसीममिनीनां ।

उत्पातखानसानुपहतमहसां चक्षुषां पक्षपातः

सङ्घातः कौऽपि धामानयमुदयमिरिप्राक्ततः प्रादुरासीत् ॥

हर्षं भाग्यवयस्यो निदकदवचिमोदुद्वेकदेदीपमानः

पद्मशोभनुरागां भवकितवरितामैन्दवीनां हुतीनाम् ।

दूरादेवान्कारामितवरितलघोतने ववदीपा-

खे दैव्यध्वंसदद्या मुदमुदयदिनोद्वेकदुष्ठा दिग्गम् । इत्यादि ।

End.

जह्वं पापावलीभ्यः स्थित इति जगदे यथा वेदैवदाद्या

मित्र्युः केऽप्यासनाथे' सक्तु सप्त चरतां मेवयोः पुच्छरीकम् ।

शोभाहृत् सान यथा हुतकनकनिभमृकुक्षेमाशिक्षाहः

शौचं सभोक्तारामा तव दिग्गुतरां वासदेवः शिवानि ॥

Colophon. इति पश्चिमराजनीजगन्नाथविरचिता सुधासहस्री समाप्ता ।

विषयः । शोचमानेन सूर्येण रश्मिपञ्चकादिवर्णनं तन्मायाकाव्यवर्णनम् ।

No. 2893. मेरुत्रयोदशीव्याख्यानम्। Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 8 on a page. Extent, 184 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Merutrayodaśī-vyākṣhāna. Description of an optional fast called Merutrayodaśī. The proper day for it is the thirteenth of the wane in the month of Māgha. In the course of describing the merits of the fast an account is given of a pious king of the Ikshāku race of the name of Anantavīrya who reigned in Ayodhyā. By Kshamākalyāna.

Beginning. पार्वदेवजिनं नमो कृत्वा सद्गुरुभारतीं ।

मेरुत्रयोदशी + + व्याख्यानं लिख्यते तथा ॥

इहाहमज्ञाप्रतीत्यर्थेविराजितेन जगद्गुरुणा श्रीवर्देमानखानिना श्रीजीतमादीनामये यथा माधवदित्रयोदश्या माहात्म्यमुक्तं तथा परम्वरायातमस्माभिरनुच्यते । इत्यादि ।

End. श्री भव्याः शुद्धभावेन विधिवदेतद्गतं कर्तव्यं येन इह परमं सर्वसुखसम्पत्तिः प्रादुर्भवेदिति श्रेयः ॥

संवत्सेभ्योभरसाष्टमिनि फाल्गुनमासके ।

असितैकादशीतिथ्यां वीकानेराख्यसप्तरे ॥

व्याख्यानं प्राप्तं वीक्ष्य निबन्धं लोकभाषया ।

अनेखि संस्कृतीकृत्य समाकख्यापपाठकैः ॥

संविद्यवाचनाचार्यपदस्नानां सुधीमतां ।

श्रीयुक्ताब्दतघर्षाणां शिष्टैरामोद + + तः ॥

Colophon. इति श्रीमेरुत्रयोदशीव्याख्यानं सम्पूर्णम् ।

विषयः । माहात्म्यत्रयोदश्या मेरुत्रयोदशीत्यपरमात्मिकायाः माहात्म्यकथनमन्वेन अयोध्याधिपतेरिच्छाकुलकुलप्रदीपस्य राजर्षेरमन्त्रवीर्यस्य इतान्तकीर्तनम् ॥

No. 2894. होलिकाकथानकम्। Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 6 on a page. Extent, 70 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Holikākathānaka. A Jain version of the story of the origin of the Holi festival. (Cf. No. 2706, Vol. VIII, p. 159).

Beginning. अथभस्मामिन् वन्दे + + + + इतिऽपि चम् ।

सप्तश्लोकेषु यस्मिन्ने भस्मात् वाञ्छितप्रदः ।

देवी श्रीभारती नाम सा जगन्निर्वाहकरी ।

तस्यै नमो कथां वक्ष्मि चातुर्भासिकश्लोकां ॥

अथैव भरतश्लोके वसन्तपुरपत्तनं । इत्यादि ।

End. धर्मतो मङ्गलानि क्षुधर्मतोः शोकासम्पदः ।

धर्मतो व्याधयो यान्ति यतो धर्मस्ततो जयः ॥

Colophon. इति श्लोकावधानकं समाप्तम् ।

विषयः । श्लोकाया उल्लासदिष्टान्तकौतूहलं । तत्र इत्यभेदात् भावभेदाच्च श्लोका द्विविधा । अथ अस्मिन् एव धूमिलीङ्गनावाच्यवाचनादिकं कुर्वन्ति ज्ञानिनस्तु तयोक्तपत्रि-
ना कर्मवृत्तभङ्गीकरवक्त्रां भावश्लोकात्मन्युतिष्ठति । तत्र श्लोकावधानकाया उत्पत्तिकथन-
प्रसङ्गेन वसन्तपुराधिपतेः जितशचीरपाद्यानकथनं । देवशर्माभिधानस्य विप्रवर्यस्य श्लोकीति
नाम्ना विख्यातायाः कन्याया विवरणकथनञ्च ।

No. 2895. ज्ञानपञ्चमीमाहात्म्यम् । Substance, country-made paper, 12
× 4 inches. Folia, 15. Lines, 6 on a page. Extent, 202 ślokas. Character,
Nāgāra. Date, ? Place of Deposit, Ajinganj, Rāya Dhanapat Siūh,
Bahādur. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Jñānapañchamī-māhātmya. Merits of a Jain fast called
Jñānapañchamī, or Saubhāgya-pañchamī, which is observed on the
5th of the waxing moon in the month of Kṛtika. It is founded on a
story of Guṇamanjarī and Varadatta and designed to extol transcen-
dental knowledge. By Kaṇahakuśala.

Beginning. श्रीमत्पञ्चमिमाहौर्ध्वं पञ्चवर्जिपुरस्थितम् ।

प्रचक्ष्य परया भक्त्या सर्वभौष्टार्थसाधकम् ॥

शुद्धकार्तिकपक्षस्या मासात्मा वक्ष्यते तथा ।

भक्त्यानुपकाराय यथोक्तं पूर्ववृत्तिभिः ॥

भुवने हि परं ज्ञानं ज्ञानं सर्वार्थसाधकम् ।

अनिष्टवस्तुविहारवारकं ज्ञानमौचितम् ॥

ज्ञानादासायते लक्ष्मीज्ञानात् सर्वोद्भवं सुखम् ।

लभन्ते प्राणिनो यस्मान्मज्ज्ञानं सर्वमोपमं ॥ इत्यादि ।

End.

एवं विभाव्य भो भव्याः पञ्चम्वाराधनेनाद्याः ।
 भवभीतिविभेदाय कार्यो भवहिरकुतः ॥
 श्रीमत्तपागच्छमनाङ्गद्विदिनमष्टिविजयसेनसूरीशाम् ।
 शिष्याणां कथेयं विनिर्दिता कनककुण्डलेन ॥
 बुधपद्मविजयमणिभिः प्रवरैर्भीमाद्विजयमणिभिः ।
 संशोधिता कथेयं भूतेष्वुरसेन्दुमिते वर्षे ॥
 मष्टिविजयसुन्दरायामभ्यर्थेनया कृता मयका ।
 प्रथमादर्भे लिखिता तैरेव मेढुतानमरे ॥

Colophon. इति श्रीज्ञानपद्मनीमाहात्म्यं परिपूर्णम् ।

विषयः । श्रीभाग्यपद्मनीत्यपराभिधानायाः कातिवशस्तत्त्वस्या माहात्म्यकीर्तनप्रसङ्गेन
 गुणमञ्जरीवरदत्तयोराख्यानकथनेनास्याः ज्ञानदात्मककथनं ।

No. 2896. **आत्मप्रबोधः** । Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 312. Lines, 8 on a page. Extent, 6,220 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajinganj, Jain Sādhu. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Ātmaprabodha. An elaborate treatise on the metaphysics and religious duties of Jains. By Jinalābha Sūri.

Beginning. अमलविज्ञानविशुद्धकर्म निरस्तमोहादिपरस्तकर्मम् ।

नरामरेन्द्रे कृतपापमर्तिं नमामि तीर्थेष्टमननम्रमितिम् ।

अनादिसम्बद्धसमस्तकर्मोन्नीतसत्त्वं निजकं निरस्तम् ।

उपातशुद्धात्मगुणाय सद्यो नमोऽस्तु देवाय्येनचराय ॥

— — — — —

अथ तावदुपन्यासो संक्षिप्तचरिणापि प्रायः शिष्टसमवसमाचरन्नाथ समाप्तिप्राप्तवन्मकी-
 भूतप्रभूतप्रत्युत्पन्नचरिणाथ—इत्यादि ।

End. इत्यादौ धान्यादिनेति शेषः ।

धावन्मकीमस्तसमभ्यक्षे विराजते शैलपतिः सुमेधः ।

तावन्मुनीन्द्रेभिवाच्यमानो जीवाहसो सम्बरात्मबोधः ॥

Colophon. इति श्रीमदात्मप्रबोधपन्थाः सम्पूर्णः ।

विषयः । प्रबोधे प्रकारे,—मन्त्र-समस्त-जातिभक्त्यभेदेन जीवानां वैविध्यकथनं । आत्म-

बोधस्वरूपकथनं । तच्च अतति सातत्येन गच्छति तान् तान् भावयामिति आत्मा । स च विविधः
 वहिरात्मा अन्तरात्मा-परमात्मा चेति । तच्च यो मिथ्यालोदयवग्रतः रूढानिष्ठबलुषु रागद्वे-
 षबुद्धिं दधाति स प्रथमगुणस्थानवर्ती जीवो बाह्यनिष्ठतया वहिरात्मा इत्युच्यते । अथ यः तत्त्व-
 ज्ञानसमन्वितः सन् कर्मवन्धनिबन्धनादित्स्वरूपं सम्यग्जानाति तथा आवयज्ञादिधर्मोद्घात्येषु
 विशेषत उद्यमवान् भवति, स चतुर्धादिद्वादशपर्यन्तगुणस्थानवर्ती जीवोऽन्तर्निष्ठतया अन्त-
 रात्मा इत्युच्यते । अथ पुनर्यः शुद्धात्मस्वभावप्रतिबन्धकान् कर्मशून्यं निश्चय निरूपणीतमकेवल-
 ज्ञानादित्स्वरूपं प्राप्य करतलामलकवत् समस्तबलुक्षीमं निःशेषेण जानाति पश्यति च स
 चतुर्दशगुणस्थानवर्ती जीवः सिद्धात्मा च शुद्धस्वरूपत्वेन परमात्मा इत्युच्यते । अथ आत्मबोध-
 माहात्म्यकीर्तनं । सम्यक्त्वोत्तिप्रकारकथनं । तदन्तर्गत एव अभ्यादेर्द्रव्यसाधुत्वादिप्राप्तिविवेक
 इति निरूपणं । पुञ्जचयसंक्रमादिविधिकथनं । एकविधादिपञ्चविधपर्यन्तसम्यक्स्वरूपनिरू-
 पणं । सम्यक्त्वपञ्चकालनियमकथनं । कस्मिन् गुणस्थाने कौटक् सम्यक्त्वमिति निरूपणं ।
 एकस्यैव जीवस्य भवविशेषे आकर्षणेदादिकथनं । अथ दशविधसम्यक्त्वकथनं । तद्व्याख्या,—
 निःसर्गवधिः, उपदेशवधिः, आज्ञावधिः, सूत्रवधिः, वीजवधिः, अभिगमवधिः, विस्मरणवधिः,
 क्रियावधिः, संक्षेपवधिः, धर्मवधिरिति । अथ सम्यक्त्वेन आत्मभूमिशुद्धिविधौ प्रभासचिचकरो-
 पनयकथनं । अथ क्रमेण सम्यक्त्वस्य सप्तषष्टिभेदकथनं । अथ भगव्यादिदशविधविनयनिरूपणं ।
 तच्च पञ्चविधचैत्यनिरूपणं । अथ षट्पञ्चप्रतिमास्वरूपकथनं । तच्च विविधपूजाविधिकथनं ।
 पूजामाहात्म्यकथनेन धनसारश्रेष्ठिन उपाख्यानकथनं । नित्यानित्यजिनविम्बस्वरूपकथनं ।
 आभरणदानादिना जिनविम्बपूजायां दमयन्त्या उपाख्यानकथनं । दौषदाने देवसेनजनन्या
 उपाख्यानकथनं । पञ्चविधभक्त्यधिकारे चैत्यश्रेष्ठभक्त्यरण्ययोः विधानकथनमुखेन सामर-
 त्तेष्ठिन उपाख्यानकथनं । तीर्थयात्रामात्म्यकथनप्रसङ्गेन धनश्रेष्ठिनो वृत्तान्तकथनं । अथ शङ्का-
 रागादिरूपपञ्चविधदोषनिरूपणं । कुडलिसंसर्गनिन्दःकीर्तनं । अथ प्रभावकाष्टकनिरूपणं ।
 आलोचनादिकथाचतुष्टयकथनं । भूषणपञ्चकथनं । लक्ष्णपञ्चकथनं । तच्च तच्च उपाख्यान-
 कथनम् ।

द्वितीये प्रकाशे,—देशविरतिप्राप्तिविवेकः । तच्च देशविरतिकाष्ठनियमकथनं । एकवि-
 श्रुतिसंख्याकाः श्रावकगुणा इति कथनं । देशविरतियोग्यस्वरूपकथनं । निविधश्रावकस्वरूपक-
 थनं । द्वादशव्रतकथनं । तच्च साधुश्रावयेर्निर्द्विवेकः । सामयिकोचितस्थानस्वरूपकथनं । अथ
 दानविधिकथनादिकं । दानविषये पञ्च दूषणानि भूषणानि चेति निरूपणं । तीर्थङ्करदान-
 विधिकथनं । अथ समुचितद्वादशव्रताराधने दशश्रावकवृत्तान्तकथनं । एकादशोपासकप्रतिमा-
 स्वरूपादिकथनं । निशार्था भोजनन्यानामाहात्म्यादिकथनं । आरतिवासयोग्यस्थानविवेच-
 नम् । आठस्य अष्टोत्तमस्तुतिनिरूपणं । आठस्य अतसो विमानभूमय इति निरूपणं ।

तृतीये प्रकाशे.—सर्व्वविरतिप्राप्तिस्वरूपकथनं । तत्कालनियमादिकथनं । तत्प्रतिपत्तौ
 क्षीपुष्यनर्पुंसकानां योग्यायोग्यलक्षणरूपकथनं । तच्च बाह्यदीक्षायामतिमुक्तकद्वयकथनं ।
 दीक्षानर्हादिकथनं । अथ समा-मार्हादिकपदश्रविधयतिधर्मकथनं । अथ बाह्याभ्यन्-
 रभेदेन द्विविधतपःकथनं । अथ आलोचन-परिक्लमणरूपदश्रविधप्रायश्चित्तस्वरूपकथनं । सप्त-
 विधविनयविवेचनं । अथ वाचनादिभेदेन सप्तविधसाध्यायभेदनिरूपणं । तच्च द्वादशाङ्क-
 यनञ्च । षोडशपञ्चनविचारः । आर्त्तरोद्गादिभेदेन चतुर्विधध्यानस्वरूपनिरूपणं । सप्तदशविध-
 संयमस्वरूपकथनं । चतुर्विधश्लावादास्वरूपकीर्त्तनं । जीवादादिचतुर्विधादतस्वरूपकथनं ।
 अष्टादशविधभैद्यनस्वरूपकथनं । पञ्चेन्द्रियशुभाशुभविषयस्वरूपकथनं । कषायचतुष्टयस्वरूपा-
 दिकथनं । वाग्गन्तिकथनं । संसारभावनादिद्वादशभावनास्वरूपकथनं । शरीरोत्पत्तिमवस्थि-
 तिकायस्थित्यादिविचारः । तच्च गर्भोत्पत्तौ क्षीपुष्ययोर्योग्यायोग्यलक्षणरूपादिनिरूपणं । शरी-
 रनिरूपणं । संसारस्य सर्व्वरोगनामकथनं । द्रव्यादिषट्कनिरूपणं । द्वादशसाधुप्रतिमास्वरूपक-
 थनं । साधुगुणवर्णनञ्च ।

चतुर्थे प्रकाशे,—भवत्स्यपरमात्मता सिद्धस्यपरमात्मता चेति द्विविधपरमात्मतानिरूपणं ।
 तच्च तत्प्राप्तिस्वरूपकथनं । तत्कालकथनञ्च । सिद्धशिलास्वरूपादिकथनं । सिद्धपरमात्मस्वरूपादि-
 कथनं । तद्वर्त्तमानसिद्धिस्थानगमनविवेचनं । सिद्धानां संस्थानमानविवेचनं । तेषां सुखस्वरूप-
 कथनं । तेषामेकचिंशद्गुणादिकथनञ्च ।

No. 2897. अष्टाहिकाख्यानम् । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 17. Lines, 8 on a page. Extent, 424 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajinganj, Rājya Dhanapat Siñh Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Ashtāhikākhyāna. On the duties to be observed at the Paryāśhanā; the propriety of observing the duties illustrated by a number of stories or anecdotes. By Kshemakalyāna.

Beginning. शक्तीर्श शक्तिर्त्तारं नत्वा क्षुत्वा च मानसे ।

अष्टाहिकाया व्याख्यानं लिख्यते गद्यवद्भूतः ॥

इह च सकलदुष्कर्मवारिणि विमलधर्मैकर्मकारिणि इह परच च हतप्रभृतशर्मैषि
 क्षीपय्युषवादिपर्य्यणि समागते सति सकलसुरासुरेन्द्राः सखूय त्रीनन्दोच्चरानि अष्टमहीपे
 धर्मैर्महिमानं कर्तुं गच्छन्ति । इत्यादि ।

End. इत्यं धर्मैकर्मणि विधाय तत्पर्व्वे चाराधनीयं ।

येन इह परच च सर्व्वेष्टसिद्धिः ॥

संवद्गोमरसाहारा + + भिवे मावे ग्रायौ शोभने
 पचे प्रोषलनायुते सुविहिते सभमन्दिनीयातिथौ ।
 पूष्यजीमनवर्षेकरिचन्द्राये + द्वादशिका-
 चाख्यानं शुभमं हितं सुविहितं जीमेश्वरादौ पुरे ॥
 जीमनो गुचराक्षिणः समनवन् प्रीत्या + + चानराः
 तन्दिष्यान्तवर्षेपाचकवरा चासन् सचर्मादराः ।
 तन्दिष्येज्जिनराजराजिचरवाभोजप्रसङ्गे चमा-
 कस्यायामिधवाहयैः शुभमया नदावता प्रीतये ॥
 मुनेचदयरत्नक्षायवाद्याख्यानमादरात् ।
 इदं अथापि प्राचीनं पद्यवन् विवोक्तं तत् ॥

Colophon. इति जीमेश्वरादिवाख्यानं समाप्तम् ॥

विषयः । पर्युपस्थापयमानमेतादृशिकपर्वेदि सन्निवदानवकपायैः नावकौ पुष्यचन्दन-
 भूपदीपनैवेद्यादिभिर्जिनेन्द्रप्रतिमाः पूजनीयाः । तत्र आचाराः पञ्च प्राप्तातिपात-व्यावाद्-
 द्वादशान् नैवृण-परिग्रहेदात् । अथ अहिंसासदृशत्वेन अभयदानस्य माहात्म्यकथनप्रसङ्गेन
 वसन्तपुराधिपतेरदिमननामधेयस्य राज्ञः उपपाख्यानविकथनं । अथ ज्ञीध-मान-माया-लोभ-
 भेदेन कषायस्यापि चातुर्भिर्धकथनं । अथास्मिन् द्वादशिके पर्वेदि नावकाणां जिनप्रतिमा-
 पूजादर्शनादिविधिकथनं । तत्प्रसङ्गेन अभयकुमारस्य उपपाख्यानकीर्तनं । आर्द्रकुमारस्य दृगा-
 नकथनं । अथास्मिन् पर्वेदि तपोविधिकथनं । तत्र तपोमाहात्म्यकथनमुत्तेन असीधाधिपतेः
 सूर्ययशो नरपतेरुपाख्यानकथनं । तेन सप्त जर्ज्वरौरभादीनां संवादकथनादिकथनं ।

No. 2898. अक्षयतृतीयाव्याख्यानम् । Substance, country-made paper,
 12 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 6 on a page. Extent, 78 ślokaś.
 Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya
 Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Text,
 Māgadhi; commentary, Sanskrit.

Akshaya-tritīyā-vyākhyāna, with a commentary named
Chintāmani. On the origin and merits of the Jain fast called *Akshaya-*
tritīyā, which is observed on the third of the waxing moon in the month
 of Vaisākha. The day is held by the Hindus to be very auspicious for
 the commencing of new works and commercial enterprises. The text
 anonymous, commentary by Kshamākalyāna.

Beginning. टीकायाः —प्रतिपत्त्यं प्रभुं पार्श्वं जीविनामधिसंज्ञकम् ।

अथवादिहतीयाया व्याख्यानं लिखते मया ।

मूलस्य—चौसमस्य पारपर इक्षुरसो आभिवीजनायस्य ।

वेसायं परममं अभियरससरिवोवमं आसीत् ॥

इशादौ श्रीश्वभनामी सन्मार्थसिद्धिनिमानायां आवाङ्मयसि चतुर्थी श्रीमददेवीकुचा-
वृत्तान्तं नवमासान् चतुर्दिनाधिकान् गर्भे स्थिता चैवदि अष्टम्या अर्धरात्रे जन्म संप्राप्तः विंशति-
पूर्वसंज्ञवर्षाणि कुमारत्वे स्थिता चिबटिपूर्वसंज्ञादि महाराजपदं भुक्त्वा चैवदि अष्टम्या दीक्षां
अयाच । तदा अस्तिनापुरे श्रीवाङ्मयपुत्रस्य सोमययोऽप्यस्य पुत्रः त्रैयांश आसीत् इत्यादि ।

End. टीकायाः—भो भव्य रत्नचयात्मके मोक्षमार्गे ब्रह्मादरेण यतश्चमिति त्रैयः ।

अचयादिद्वितीयाया व्याख्यानं वीक्ष्य प्राप्तम् ।

अनेचि सुगमं कृत्वा जमाकस्यापठकैः ॥

Colophon. इत्यचयद्वितीयाव्याख्यानम् ।

विषयः । प्रथमतीर्थद्वारस्य श्वभनायस्य प्रथमपारवे इक्षुरस एव चटपूर्वे आसीत् ।
एतच्च भगवतो जिनेन्द्रस्य पारशकं त्रैयांशस्य वैशाखशुक्लद्वितीयायामभूत् । अत एव तच्च तदा-
नस्य अचयसुचजनकत्वेन नदिनस्य अचयद्वितीयेतिसमाख्या बभूवेत्यादिदृष्टान्तकथनम् ।

No. 2899. पौषदशमीकथा । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 7. Lines, 6 on a page. Extent, 97 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Paushadaśamī-kathā. A legend illustrative of the sanctity of the 10th of the wane in the month of Pausha. It is a fast day with the Jains, and marks the anniversary of the birth of Pārśvanātha. By Jivarāja. The legend is said to have been told by Mahāvīra to a king of the name of Bhambhāsāra.

Beginning. ध्यात्वा वानेयमर्चनमनेयमहिमास्तदम् ।

वक्ष्ये कथां पौषमाससत्कृत्यदशमीतिथेः ॥

अत्रैव भरतक्षेत्रे राजाजगज्जरी पुरी ।

धनधान्यसमाकोषा बभौ स्वर्गपुरी यथा ॥

एकदा विहरन् भूमावुद्याने समवसतः ।

भगवान् श्रीमहावीरः केवलज्ञानभास्वरः । इत्यादि ।

End. मासात्प्राप्तसिद्धिनिमाना जना ये श्रुत्वाणि पौष + + + दशम्याः ।

सदा समनोद्भूतसम्यक्त्वे श्रीभाग्यसङ्गाय्ययशःप्रतिष्ठाः ॥

Colophon. इति श्रीपौषदशमीकथा सप्तम्या ।

विषयः । महावीरेण सार्वं भस्मासारनामधेयस्य नरपतेः संवादेन पौषकृष्णदशमीमा-
सात्म्यकीर्तनप्रसङ्गात् वाराहशीपतेरकथनेन मूपास्यस्य पुचलेन तत्त्वियो पार्श्वनाथजिनेन्द्रस्य
जन्मादिकथनम् ।

No. 2900. चैत्रपूर्णिमा मनोरमानामथाख्यासहिता । Substance, country-
made paper, 12 x 4 inches. Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 108
ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj,
Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, new. Prose. Incorrect. Text,
Māgadhi ; commentary, Sanskrit.

Chaitra-pūrṇimā, with a gloss named **Manoramā**. A Māga-
dhī legend illustrative of the merits of the day of the full-moon in the
month of Chaitra, and the religious duties to be observed on that day.
Author's name not given. The gloss in Sanskrit is by Jivarāja a dis-
ciple of Amarachandra Gaṇi.

टीकायाः—

Beginning. तौघैरानं नमस्कृत्य श्रीशिवाय सन्निभम् ।

चैत्रशुक्लपूर्णिमायां व्याख्यानं क्रियते मया ॥

मूलक-

सिधो विद्यायचक्षो नमिनिमि मुषो पुष्परोषो मुषिंदो

वालीपञ्चसुखसंघो भरह सुकुमुषो सेल्लगोपंथगोवा ।

रामोकोटोयपंचद्वयद्वयारवर् नारयो पंचपुना

एवं च ॥ + + + विमलमिरिमचं नित्यमेवं ममामि ॥

अथमेतत्तौर्धं ममामि यचानेके प्राचिनः सिद्धा बभूवुः । इत्यादि ।

टीकायाः—

End. दुर्गे जेसलमेरी च कृतावाचसुमेनिना ।

महिनामरचन्द्रेण वाचकेन सुसाधना ॥

तन्निष्ठजीवराजेन कृता व्याख्या मनोरमा ।

चैत्रशुक्लपूर्णिमायां कान्तिरत्नसहायतः ॥

Colophon. इति श्रीचैत्रपूर्णिमाव्याख्यानं समाप्तम् ।

विषयः । चैत्रपूर्णिमादिने उपवासं कृत्वा जप्ता च श्रीशिवाय सन्निभं जिनेन्द्रपूजाध्यानहा-
नादिपरायणाः पुष्ट्या रामनारदपञ्चपाख्यवादिनस्तु नरनिर्येनादिभिन्देष्टं प्राप्य पुष्टपायं विधिं
सम्यक् प्राप्नुयन्तीति कथनम् ।

No. 2901. पदार्थचन्द्रिका । Substance, palm-leaf, 12 × 2 inches. Folia, 28. Lines, 5 on a page. Extent, 588 ślokas. Character, Maithili. Date, ? Place of deposit, Sháhpur, Post Darbháṅgá, Zilá Darbháṅgá, Paṇḍit Mádhava Jhá. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Padārtha-chandriká. Explanations of the categories of the Nyáya and the Vais'eśhika systems. By Misaru Mis'ra.

Beginning. वन्दे श्रीकण्ठवैकुण्ठवकुण्ठो + + नन्दने ।

प्रत्यक्षबुद्धयस्ततो गिरिजाजलजान्वितौ ॥

श्रीचन्द्रसिंहचरणदेहिता उद्दिष्टा महादेवी ।

रचयति पदार्थचन्द्रं मिसरमिचोपदेष्टेन ॥

अथ द्रव्यगुणकर्मसमवायसामान्यविशेषाणां साधर्म्यवैधर्म्योभ्यां तत्त्वज्ञानाद्विधेयसाधिनम् इति चारमर्षे स्तम् । इत्यादि ।

End. छिन्नशरीरस्य अजन्मत्वे अनादिभावत्वेन नित्यत्वापत्तौ मुक्तावपि तत्त्वज्ञ-प्रसङ्ग इति निष्कर्षे इति सर्वमवदानं ।

Colophon इति महात्मनोपाध्यायश्रीमिसरमित्रविरचिता पदार्थचन्द्रिका समाप्ता ।

विषयः । वैशेषिकन्यायमतयोः समावेशेन निर्मितोऽयं ग्रन्थः । तत्र द्रव्यपदार्थनिरूपणं । दृष्टिबाह्यपदार्थानां साधर्म्यवैधर्म्यनिरूपणं । लक्षणादिविवेचनञ्च । एवं महादेवीनां प्रत्येकं लक्षणादिकथनं । अभावपदार्थनिरूपणं । प्राग्भावादीनां प्रत्येकं लक्षणादिकथनं । प्रत्यक्षलक्षणादिविवेचनं । रसमनुमानादीनां लक्षणादिविवेचनं । लघोपन्यादिनां दृष्टव्यप्राप्तालक्ष्यजन-पूर्वकं अनुमानादावगर्भावकथनं । शब्दप्रमादनिरूपणमुक्तेन संक्षेपेण शक्तिवादकथनं । ईश्वर-निरूपणं । मोक्षलक्षणादिकथनं । एकजीववादलक्षणञ्च ।

No. 2902. भक्तिरत्नम् । Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 84. Lines, 6 on a page. Extent, 1,543 ślokas. Character, Maithili. Date, ? Place of deposit Sháhpur, Post Darbháṅgá, Zilá Darbháṅgá, Paṇḍit Mádhava Jhá. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Bhaktiratna. On the preëminence of faith in Vishṇu, and the duties of good Vaishnavas. By Bhánunátha, son of Chandanánanda Upádhyáya, of the clan of Bhowála.

Beginning. नमो नुकुण्डस्य पदारविन्दं हृन्दारहन्दाधितमन्दकन्दं ।

श्रीमाननाथः जनपादपद्मं करोम्यर्थं सन्निभि भक्तिरत्नं ॥

दुर्जनैरपि सकलमपराधघ्नं नम ।

सज्जनानां विनोदाय यतो ग्रन्थं करोम्यहं ॥

अथ भक्तिस्वरूपं तावद्विविच्यते, तत्र भगवान् प्राचिष्य । सा परानुरक्तिरीश्वरे इत्यादि ।

End.

नाधीतं शब्दशालं नवरसवशिरं काव्यरत्नादिकं वा

कोपो बाह्यकृतिर्वा कृतिरपि सकला भक्तिविद्यापि नैव ।

राधाकृष्णप्रसादादविकलमनसा श्राव्यसारं निवर्तं

प्रध्वस्तं तत्र यद्यत् + + + + + विद्या सज्जनैः सम्यक्तां तत् ॥

Colophon. इति भोवाहकुक्षानन्दचन्दनानन्दोपाध्यायसुतश्रीभानुनाथविरचितं भक्तिरत्नं परिपूर्णं ॥

विषयः । भक्तिस्वरूपविवेचनं । ज्ञानापेक्षया भक्तेः श्रेष्ठत्वनिरूपणं । तत्त्वज्ञानस्य भक्त्यङ्गत्व-
कथनं । भगवद्भक्त्युत्पत्त्यादिकथनं । भक्त्यङ्गानि । भगवत्पूजायां सर्ववर्षाणामधिकारकथनं ।
विष्णुपूजाफलं । श्राव्यग्राममाहात्म्यं । पूजादिकर्मणि तिष्ठकादीनामावश्यकतानिरूपणं । षोड-
शोपचारविविधकथनं । त्रयशक्तीर्नेमध्यानादिसंख्यविवेचनं । उपमासाविधिः । अर्चिसामा-
शात्म्यकीर्तनं । वैष्णवमिथसकथनं । विष्णोरपराधाः । प्रेमभक्तिनिरूपणं । मृत्युपेक्षया तस्याः
प्राधान्यनिरूपणम् ।

No. 2903. स्मृतिमञ्जरी । Substance, country-made paper, 16 x 4 inches. Folia, 128. Lines, 6 on a page. Extent, 2,688 ślokaś. Character, Maithili. Date, ? Place of deposit, Ṭabká, Post Delsiñsarái, Zilá Darbhāngá, Paṇḍit Chittradhara Miśra, Mímāñsaka. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Smṛiti-manjarī. On fasts, festivals and ritual duties to be observed by Hindu householders. By Ratnadhara Miśra.

Beginning. नत्वा सीतापतिं रामं भवान्भिररथे तरिं ।

रत्नधरेण शीरेण क्रियते स्मृतिमञ्जरी ॥

मनुः । वेदोऽखिलो धर्मसूत्रं स्मृतिश्रीषे च तद्दिदा । आचारश्चैव साधूनामात्मनस्तुष्टिरिव च । इत्यादि ।

End. अपि तु तत्कार्योन्मूलने श्रेष्ठतरवर्षेणैव अधिकार इति मन् ।

Colophon. इति मधोपाध्यायजीरत्नधरमित्रविरचिता स्मृतिमञ्जरी समाप्ता ।

विषयः । स्मृत्यादिप्रामाण्यकथनं । काव्यनिरूपणं । मासादिनिर्देशः । अधिमासादिनि-
रूपणं । शीरादिमासकथनं । संक्रान्तिनिरूपणं । मन्दासन्दाकित्यादिसप्तविधसंक्रान्तिसंक्रान्त्य-
निरूपणम् ।

चनं । पञ्चमिरूपवादिनं । प्रतिपदादितिथिषु विहितानां कसेषां अवस्थादिकथनं । रक्षाद्-
 शीघ्रतविधानं । वैशाखकृत्यनिरूपणं । तप मन्त्राख्यानविधिकथनं । शुभाशुभविधानं । ज्येष्ठ-
 कृत्यनिरूपणं । सावित्रीव्रतव्यवस्थाकीर्तनं । आरण्याष्टौविधानं । दशहराकृत्यनिरूपणं । खान-
 चाखाविधिकथनं । आषाढकृत्यनिरूपणं । चरित्रयनविधिः । चातुर्मास्यविधिः । आवणकृत्य-
 निरूपणं । अश्विनश्रयणव्रतविधानं । नागपञ्चमीविधिः । भाद्रकृत्यनिरूपणं । जम्भादमीविधानं ।
 चरिताक्षिष्ठाविधिकथनं । अश्विनीव्रतविधिः । दूर्वाष्टमीव्रतं । तालवनीव्रतं । अनन्तव्रतं ।
 आश्विनकृत्यनिरूपणं । अपरपञ्चविधिः । मज्झिमादिनिरूपणं । दुर्गास्त्रवादिविधिः । अश्विनद-
 र्शनविधिः । शीहिपाकत्रादिविधिः । कोजामरकृत्यं । कार्तिककृत्यनिरूपणं । सुकराविधिः ।
 द्यूतप्रतिपद्विधिः । आश्विनीया । उत्थानविधिः । मार्गशीर्षकृत्यनिरूपणं । नवग्रहाविधानं ।
 पौषकृत्यनिरूपणं । अष्टकात्रादिविधानं । माघकृत्यनिरूपणं । प्रातःखानविधिः । पञ्चम्या
 नौपूजनविधिः । माघपञ्चमीविधिः । भौष्माष्टमीविधिः । शिवरात्रिकृत्यनिरूपणं । फाल्गुन-
 कृत्यनिरूपणं । दोसयानाविधिः । चैत्रकृत्यनिरूपणं । वारण्यादिविधिकथनं । अशोककलिका-
 पानविधिः । अनन्तव्रतविधिः । सामान्यतस्त्रिचिह्नकृत्यनिरूपणं । शुद्धकृत्यनिरूपणम् ।

No. 2904. पुराश्चर्यारसाम्बुधिः । Substance, country-made paper, 15
 × 3½ inches. Folia, 68. Lines, 7 on a page. Extent, 879 ślokas.
 Character, Maithili. Date, ? Place of deposit, Sháhpur, Post Darbhāngá,
 Zilá Darbhāngá, Pandit Mádhava Jhá. Appearance, new. Prose and verse.
 Correct.

Puraścharyá-rasambudhi. Rituals for Śákta worship for
 the purification of the worshipper's body. Compiled from various Tan-
 tras. By S'aílajá Mantri.

Beginning. शिवोपरि समानीनां विनेषां चन्द्रोच्चरा ।

महानेवप्रभां तन्वीं शीरक्ष्णां भयापघ्नां ॥

चतुर्भुजां विवस्नां वज्रोजयुग्मकान्वितां ।

सङ्गमसुखधरां वाने सख्येऽमण्वरप्रदां ॥

पञ्चदशारमध्यस्थां मारयुद्धपरां शिवां ।

दक्षिणां काशिकालायां रक्तचर्चितविपदां ॥

मुखमाकाशवकीकीर्षीं करकाक्षीविभूषितां ।

अरानि सर्वेचिह्नाये भवपात्रनिकलिननीं ॥

तन्महारोचतयोमिनीहृदये, गुरीराज्ञां समादाय शुद्धात्मकरचो नरः । इत्यादि ।

End. अधमाः सिद्धयः प्रीक्षा मन्त्रप्रथमभूमिकाः ।

सिद्धमन्त्रधु यः साक्षात् स मित्रो नात्र संशयः ॥

Colophon. इति श्रीमन्महाकप्रवीणश्रीशैलजामन्त्रिणा विरचितः पुरख्यारवा-
न्मन्त्रिः समाप्तः ।

विषयः । पुरख्यारविधिः । इन्द्रादीनामावाहनविधिः । शेषपाद्यादिबलिदानविधिः ।
पापनिवृत्त्यर्थं सावित्रीजपविधिः । सामान्यपूजा । सङ्कल्पपादिक्रमकथनं । कुङ्कुमावेतुप्रभृ-
तिनिरूपणं । जिह्वाशोधनादिविधिः । आसा-तारा-निपुरसुन्दरी-मुक्तेन्दरी-भैरवी-विष्णु-
खा-धूम्रावती-वमला-मातङ्गीप्रभृतीनां जपसंख्यादिनिरूपणं । होम-तर्पण-ब्राह्मणभोजनादि-
विधिः । मन्त्राणां सप्तजामरादिनिरूपणं । बलिदानविधिः । वैधर्हिंसाविरोधनं । जातिभेदेन
वस्त्राणां वर्णविशेषकथनं । बलिदानकात्यादिनिरूपणं । अन्नप्रसादनश्रान्नादिकथनं । श्चेद-
न-
क्रमादिकथनं । शीर्षदानादिक्रमकथनं । अचियादीनां समाचरधिरबलिदानविधिः । रक्षस्य
पुरख्यारविधिः । तारिणीशोचं । शौरमन्त्रादिकथनं । कामिनीतन्त्रं । मन्त्रसिद्धिचक्रतदु-
पायादिकथनञ्च ।

No. 2905. कालकौमुदी । Substance, country-made paper, 16 × 4½
inches. Folia, 72. Lines, 12—13 on a page. Extent, 2,792 ślokas. Character,
Maithili. Date, ? Place of deposit, Harinagara, Post Madhuvani, Zilā
Darbhāṅgā, Paṇḍit Halī Jhā. Appearance, new. Prose and verse. Gene-
rally correct.

Kāla-kaumudī. Appropriate times for religious observances
and rituals for various fasts. By Nilāmbara Āchārya. This is distinct
from No. 2501, (Vol. VII, p. 254).

Beginning. एकावकम्पनीकृत्य यः काष्ठं संप्रयते ।

जगन्निर्माणसंस्कारस्थितिबीजमुपास्यते ॥

कर्मेवोत्पूर्वमिच्छतो विरिष्यन्नधिकारिवः ।

यः कालो गृह्णतेति तस्मै काष्ठाकमेव नमः ॥

— — — — — यच्च काष्ठाकावत् परमायत्त एकोऽप्युपाधिभेदाद्विद्यते ।
स उपाधिभेदमिच्छन्न कर्मोद्भूततत्त्वाद्भक्त्यैव निरूपणं युज्यते । इत्यादि ।

End. विष्णुपूजाजनशानैः प्रयाति नरकं सतः ।

अनेकपद्मैरेव तस्मात् संयमिभिर्नरैः ॥

Colophon. इति श्रीनीलाम्बराचार्यविनिर्मिता काण्ठकोमुदी परिपूर्णा ।

विषयः । काण्ठरूपविवेचनं । तिथ्यादिकथनं । युग्यादितिचिप्रवृत्तिनिमित्तनिरूपणं ।
 अक्षगणनादिकथनं । मासपदशक्यतावच्छेदनिकथनं । कर्मविशेषे सौरादिमासविशेषनिय-
 मनं । अधिमासोत्पत्तिवैकल्यनं । नित्यव्रतविधिकथनादिकं । प्रतिपदादिषु प्राशनविधिक-
 थनं । प्रतिपत्तिथिस्त्यनिरूपणं । एवं द्वितीयादितिथिस्त्यनिरूपणं । तत्र विशेषेण एकादशी-
 विधिप्रपञ्चनं । चरित्रयमादिविधिप्रपञ्चनं । चातुर्मास्यव्रतविधानञ्च । जन्मव्रतादिविधिनिरू-
 पणं । सूर्यादिप्रतिभाप्रतिष्ठादिविधिनिरूपणं । अष्टादादशीकथनं । अमज्जव्रतकथनं । शिव-
 चतुर्दशीव्रतविधानं । प्रेतचतुर्दशीविधिकथनं । विशेषेण शिवरात्रिविधिकथनं । महाश्वैष्ट्या-
 दिनिरूपणं । उत्सर्गोपाकर्मविधिनिरूपणं । तत्र कृषिर्वशादिनिरूपणञ्च । अपरपञ्चनिरूपणं ।
 तत्र आदादिविधिकथनञ्च । अगस्त्यावदानविधिः । कोजाग्रस्त्यनिरूपणं । शुक्लरात्रिविधि-
 कथनं । नवार्द्रविधिनिरूपणं । अष्टकान्तादिनिरूपणं । अमावास्यानिरूपणं । तत्र अन्वाचार्यादि-
 विधिकथनञ्च । चन्द्रादिपक्षस्त्यनिरूपणं । संक्रान्तिनिरूपणादिकं । पक्षशान्तिविधिकथनं ।
 तिथिविशेषे निषिद्धानि च

No. 2906. तत्त्वचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 88. Lines, 9 on a page. Extent, 2,349 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1678. Place of deposit, Shāhpur, Post Darbhāṅgā, Zilā Darbhāṅgā, Paṇḍit Mādhava Jhā. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Tattva-chandrikā. A manual of Vedānta doctrine. By Rāma Āśrama, pupil of Nṛsiṅha Āśrama. This is distinct from No. 2314, (Vol. VII, p. 86).

Beginning. प्रथम्य परमात्मनं सचिदानन्दविषयं ।

समुच्चूषां हितायैषा श्रियते तत्त्वचन्द्रिका ।

अथ अस्यात्मा वा अरे श्रोतव्यो मनश्चो निदिध्यासितव्यश्चेतिश्रुत्या आत्मनः अवयवमना-
 दिकं विधीयते । तत्र तावदात्मनि ब्रह्मो विप्रतिपन्ना उपलभ्यन्ते,—इत्यादि ।

End. न स पुनरावर्तते इति श्रुतेरिति दिक् ।

Colophon. इति परमहंसपरिब्राजकाचार्यमनवज्जुसिंहान्नमपूज्यादशिक्ष्यश्रीरामा-
 न्नमविरचिता तत्त्वचन्द्रिका सम्पूर्णा । शकाब्दा १९०८ ।

विषयः । आत्मनिरूपणं । अथ चार्वाकमतसङ्खनं । बौद्धजैनोदिमतसङ्खनञ्च । जीवप-
 रात्मनोरभेदनिरूपणं अनेकजीववादसङ्खनपुरःसरमेकजीववादसङ्ख्यापनं । जीवस्य ब्रह्म-
 प्रतिविम्बत्वकथनं । मायानिरूपणं । अविद्यानिरूपणं । मायाया आवरणविशेषभेदेन द्विविध-

प्रतिनिरूप्य । आध्यादेशावाहकनिरूप्य । जगतः संप्रोपमनकथनं । विवर्तवादनिरूप्य ।
 तत्र नैसायिककापिष्ठादिमतच्छेदनं । तुरीयद्विराजमभादिचतुर्बुधनिरूप्य । तत्त्वमस्यादि-
 मन्वावाक्याद्यनिरूप्य । निर्गुणसत्त्वाद्यवस्थापनपूर्वकं तात्त्विकानिमतच्छेदनं । प्रमादप्रमेयसा-
 यक्य व्यवहारिकलक्षणं । अद्वैतवाद एव वेदान्तात्मन्येवमिति निरूप्य । जीवस्य उत्क्रान्त्यादि-
 विनाशं । प्रतीकोपासनादिनिरूप्य । शास्त्रिकविद्याकथनं । तत्त्वज्ञाननिरूप्य । मोक्षरूप-
 निरूप्यद्वयमेव विविधमतच्छेदनम् ।

No. 2907. त्रिपुरोपनिषद्भाष्यं । Substance, country-made paper, 16 x 5 inches. Folia, 16. Lines, 9 on a page. Extent, 531 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Harinagara, Post Madhuvāṇī, Zilā Darbhāngā, Paṇḍit Halī Jhā. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Tripuropanishad-bhāshya. A commentary on the Tripuropanishad. By Bhāskara Rāya. The text of the Upanishad has been noticed under No. 2197, (Vol. VI, p. 259). The codex under notice includes the text.

ॐ शान्तिः ।

Beginning. भाष्यम्,—सद्यश्चक्षुषोऽस्ते मायाकृत्प्राज्ञादये सति ।

कमलो कमलोत्पत्तिं दृष्टेत्युक्तयः कथं ॥

जीवास्तथायमकस्त्वस्यैवविधिभिः कर्माणि ये कुर्वन्ते

तेषां शास्त्र एव मन्त्रमिषयः कौबौतकप्राज्ञात् ।

तैरारण्यकमध्यतन्त्रविततिषो पश्यते बहुधाः

कर्मभिः बोद्धव्यमिहोपनिषदं व्याख्याते तां वयं ॥

एव चक्षुषैर्वर्षिकैरप्येतद्यो वेदः । इत्यादि ।

मूलम्,—विषयः पुरजियया विश्वचर्चणी ।

यथाकथास्वररा संनिविष्टा । इत्यादि ।

End. मूलम्,—इयं सद्योपनिषत् त्रिपुराया इदमक्षरं परमे गोभिरुक्ते । एषा कर्मयुक्तः परमेतस्य सन्निवाचर्वेयमन्या विद्या ॐ । इत्युपनिषत्समाप्ता ।

भाष्यम्,—तस्य ब्रह्मैकरूपत्वात् तत्र वाच्यमग्रहणेरित्याशयेन नुत्या मोनमाश्रितं । इत्युपनिषत्समाप्तेत्यर्थः । इतोऽधिकस्य रचयस्य वक्तव्यार्थस्याभावादिति भावः ॥ १९ ॥

Colophon. इति भास्कररायेशास्त्रिचिता विपुराणसोपनिषदोऽर्था ।
प्रकटयितुमर्था अपि विदुषां तोषाय कतिपये कथिताः ॥
इति विपुराणसोपनिषदां सन्पूर्व ।

विषयः । विपुराणसोपनिषदस्य पूर्वार्थं तन्मात्रात्मकम् ।

No. 2908. वैष्णवकुतूहलम् । Substance, country-made paper, 18 × 4 inches. Folia, 44. Lines, 8 on a page. Extent, 979 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Sk. 1708. Place of deposit, Ajimangj, Paṇḍit S'yāmalāla Duve. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect.

Vaiṣṇava-kutūhala. Salvation according to the Bhakti system and its pre-eminence. Anonymous.

Beginning. इत्यारब्धेन्द्रसंवत्सरे पुनश्चैवैवैरुत्तरं ।

वन्देऽहं जनदानन्दकन्दं नन्दनन्दनम् ॥

एव चतुःशतद्विंशतिपञ्चमस्य विदुषां त्रयिष + + + तद्वद्वैनात् मज्ज-
न्नादपञ्चमस्योक्तार्था + + कथमपि संसृज्यजीविकार्था—इत्यादि ।

End. अत एव भगवत्परायणविश्वामित्रादेव सर्वं + + + + सिद्ध्यतीति ।

Colophon. इति श्रीवैष्णवकुतूहलं सन्पूर्व । अकार्या १७०९ ।

विषयः । संसारस्य दुःखमयत्वकथनमुक्तेन वैराग्यनिरूपणं । भगवान् नन्दनन्दन एव
मुक्त्युत्तिष्ठेति इतिनिरूपणं । भगवत्पदार्थनिरूपणं । ब्रह्मपदार्थनिरूपणं । भगवानेव ब्रह्म-
वाच्य इतिनिरूपणं । ब्रह्मस्य विविधैवमवादनिरूपणमुक्तेन समुद्रमादिनिरूपणं । जीवार्था
ब्रह्मात्मनस्युत्तमितिनिरूपणं । आह्वर-तार्किक-साक्षादिमतनिरूपणं । भगवतः सविदानन्द-
रूपकथनं । ज्ञानाद्भगवद्भक्तेरुत्कर्षकथनं । भक्तिरूपतामापन्नं ज्ञानमेव भगवत्प्राप्तिमिदामनि-
तिनिरूपणं । साक्षीत्वाद्विभक्तिरूपकथनं । उपासनादिकर्तव्यतानिरूपणं । तत्र ध्यान-
योगेन वेदमप्रतिपादनम् ।

No. 2909. विचारपट्विंशिका, अथचूडिटीकासंहिता । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 22. Lines, 18 on a page. Extent, 549 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimangj, Rāya Dhanapat Sifib, Bahādur. Appearance, new. Text, Māgadhi verse ; commentary, Sanskrit prose. Incorrect.

Vichára-shat-triśīkā. With a Sanskrit commentary called Avachúrñi, on the classification of created objects and the redemption of living beings, from a Jain point of view. By Śrítírtha, copied by Gajasára Gaṇi, pupil of Dhavalachandra Mahopádhyaýa.

Beginning. मूलस्य—भुवचपदेन वीरं नमिचय भवानि कवचं वेदतम् ।

जीवचकपं किं विविचय भवितं पूज्यैरुपैति ॥

टीकायाः—कवचं किञ्चिदपि जीवचकपं भवानि कवचान्मोत्यन्वयविशेषः । कवचं भवानि यथा पूज्यैरुपैति दुष्कर्मैस्तस्यादिभिः भवितं कथितं । इत्यादि ।

End. मूलस्य—धिरिनिचकचं समुदिसर रज्जे धिरिचयचकचन्वरीवेच ।

नमसादेवं विविचा रसा विव्रति चप्यविचा ॥

टीकायाः—जीविनचकचरिनामानो वे जिनसमुद्ररूपिपद्मप्रतिष्ठिता मुनीचराः चरतर-
नकाधिपतयः तेषां राजानिच राज्यं नकाधिपत्यकवचं । तस्मिन् विजयिनि सैवानिक-
भिरामचीनां जीवचकचन्मनोपाध्यायपुत्रयानां विशेषेण संविग्रपक्षितानमयीदयनचिकारित-
पाक्षिदेन नमसादेवविचाना साधुना रसा-विचारपदधिभिराकम्पा जीनीयैकता विव्रति-
विचिन्तेतिपदेनोक्तत्वं परिहृतं — — इति सूत्रं व्यापितम् ।

Colophon. इति विचारपदधिभिराकम्पाधिरः ।

विवयः । संसारिमुक्तभेदेन जीवानां द्वैविध्यकथनं । संसारिदोषि चसञ्चारभेदेन द्वि-
विधा इति निरूपणं । अथ साधरा अपि उच्यते-जल-जलज-वायु-वनस्पतिकथाः पञ्चविधा
इति कथनं । एवं क्रमेण तत्तद्वान्तरभेदकथनपूर्वकं सूक्ष्मभेदज्ञाने चमत्ता जीवाविहङ्गमोति-
कथनं । अथ रक्षेन्द्रियाः, दीन्द्रियाः, चोन्द्रियाः, चतुर्न्द्रियाः, पञ्चेन्द्रिया इति पञ्चविधजीव-
भेदादिकथनं । तत्र तेषां जलचरजलचरमादिभेदनिरूपणं । अथ जीवानां शरीरावु-
त्थादिकथनं । अथ समुच्चायां वेरात्यावजन्मनमेव चेषःसाधनमिति निरूपणं । सम्यग्ज्ञान-
दर्शनचारिणामाहात्म्यकीर्तनं । अथ जीवानां अत्यात्मत्वादिकथनं । जीवाव्यवज्जनादिक-
थनं । जिनप्रतिविम्बपुरस्तात् प्रायेणापि विमिरूपणम् ।

No. 2910. सुतिसुक्तावली । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 80. Lines, 16 on a page. Extent, 8,120 ślokas. Character, Nāgara. Date, Śm. 1894. Place of deposit, Ajimganj; Rāya Dhanapat Sībh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Súkti-muktávali. A collection of Jain moral maxims. Anonymous.

Beginning. नीरं विचरन् नना जना जनेन सहृदं ।
 सरोपकारी ज्ञानाक्षी साम्प्रदाय विज्ञाने ॥
 पूज्यपूजा दया दानं तीर्थयात्रा जपस्तपः ।
 पुनं परोपकारश्च मर्त्यजन्मपञ्चादयः ॥
 शिष्टे सङ्गः पुनो रङ्गः सद्गाने चोष्टंती मतिः ।
 दाने शक्तिर्गुरो भक्ति पदेवे सुकृताकराः ॥
 देवपूजा मुक्तपाणिः साध्यायः संयमस्तपः ।
 दानचेति श्रवणाणां यद् कर्माणि दिने दिने ।
 जिनपूजनं विवेकः सत्यं शौचं सुपाचदानच ॥
 नचिमज्जीवामारः शृङ्गारः नायकलला ॥ इत्यादि ।

End. श्रमः कुलुडमाज्जोरान् ये पीयन्ति दिने दिने ।
 तेषां पापेन शिष्येऽयं यत्नचम्या + + + + ॥
 वेदाः प्रमाणं ज्ञानायः प्रमाणं धर्मोच्युक्तं वचनं प्रमाणम् ।
 जेतुं त्वं यत्नं भवेत् प्रमाणं कदाचि ज्ञेयोदयनं प्रमाणम् ॥

Colophon. इति त्रीनविंशोक्तस्तुतिमुक्तावली सम्पूर्णा । संवत् १८८४ ।
 विषयः । विविधविषयकस्तोत्रसङ्ग्रहः ।

No. 2911. सुबोधिनी । Substance, country-made paper, 12 × 3½ inches. Folia, 152. Lines, 13 on a page. Extent, 4,907 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Subodhini. A commentary on Rámachandra Áśramas Siddhánta-chandriká—a treatise on grammar. By Sadánanda Gapi.

Beginning. पुराचपुत्रं धामा नना चारैतनाचकं ।
 सिद्धान्तचन्द्रिकादिनि चर्चोटीमितराचकं ॥
 विद्यारजपचोमिचो चरतराकाये जगत्पूज्ये
 जीमहारकचम्यदी नृपचरैः कुवां चर + + + ।
 पूज्यः जीमिनमन्त्रिहरिरिधिये। चरैर्नि विद्यानिधिः
 चोऽयं शीतकराचये च यत्नया चरुाचये देवता ॥

बीबीर्गिरमद्वयंकी यतीन्नेश्वरा नतः ।

बीमत्युमतिरहाः पाठकप्रवरकृतः ॥

बीपाठकाः बीमलहामर्षकाः जगत्प्रभावा विश्वसत्प्रतिष्ठाः ।

तथिचयव्याः कतिराजिबुव्याः बीपाठकाः पाठकवारवेन्द्राः ॥

— — — — —

वेवां चित्तेवां (चित्तैवी) विमलप्रधानोऽनवयविद्याभ्यसनेकतानः ।

प्राज्ञाः सदानन्दमहिः सुप्रियः सुबोधिनीं संविद्वानि इति ॥

तत्र प्रत्यादौ प्रथममे प्रथाने च महत्प्रभावरबीचमिति शिष्टाचारः । इत्यादि ।

End. इति तदितप्रक्रिया ।

बीमत्याठकवर्धेभक्तिविमवाविद्यातकीर्तिप्रभा

राजैः परिपूजिताः सुकृतिना पुष्पाववाग्देवताः ।

मकारो जगतां पतिं मुच्यतेविभ्राजमानाः सन्-

सर्वेवादिबुजो जगत् सततं पदभ्राजविद्याविदः ॥

वेवां शिष्यः सदानन्दसदनुपसभूषितः ।

विद्यामचन्द्रिकाइति पूज्यैःऽचरैरीदितां ॥

Colophon. इति बीषिडानचन्द्रिकावाङ्मयां पथितप्रवरबीसदानन्दमहिततावां

सुबोधिनां पूज्यैः सनातं ॥

विषयः । रामचन्द्रात्मविरचितायाः विद्यामचन्द्रिकायाः पूज्यैः वाङ्मयम् ।

No. 2912. विष्णुसारः, टीकासहितः । Substance, country-made paper, 12 × 8 inches. Folia, 6. Lines, 10 on a page. Extent, 124 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajinganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Text, verse; commentary, prose. Generally correct.

Piṅgala-sāra. The elements of versification. By Hariprasāda. Attached to the text is an anonymous gloss.

Beginning. टीकायाः,— मोक्षदधुनवानुमपिकारमानैकमकथं किमपि ।

वतिकडिनं नम मानसमुद्याप्रिभिव प्रकाशयतु ॥

बादौ भाषावर्षप्रकारज्ञानार्थं भाषाप्रकारं बुधादवति दाढ्यां पदपठेति ।

मूलका,—चत्पञ्चसुक्तिप्रतिनादकचत्पञ्चमसमाप्ताः ।

विशेषसुपञ्चाग्रिदाविति मेदाः क्रमेण विस्तारे ॥

इत्याप्तमुपासुनुरारयस्यतः सप्तममनः पञ्चा ।

शेषकलाः पञ्चादपि नुबनेन च चर्चविस्तारे ॥

End. मूलका,—प्रकारज्ञानार्थं कीदृकदेवोच निश्चितसुपिषां ।

मेवपताकादीनां सप्तचतुर्त्तं समासेन ।

इति नटोद्दिष्टसप्तम् ।

इति पिङ्गलसारा समाप्तः ।

टीकायाः,—नटोद्दिष्टादीनां चेतुर्भाष प्रसारेति ।

महेममुपपादाकलकरन्दप्रसादता ।

सारीकार कवीनेन प्रीयतां परमेस्वरः ॥

Colophon. इति चरित्रसादोमीति पिङ्गलसारे नटोद्दिष्टादिचत्पञ्चम् ।

विषयः । माचोद्दिष्टप्रकारकचर्च । माचानुष्टप्रकारकचर्च । चर्चोद्दिष्टप्रकारकचर्च । चर्चम-
हप्रकारकचर्च । चर्चमेवप्रकारकचर्च । चर्चपताकाप्रकारकचर्च । माचानेवप्रकारकचर्च । माचा-
पताकाप्रकारकचर्च । चर्चमकेटीप्रकारकचर्च । माचामकेटीप्रकारकचर्च । नटोद्दिष्टादिचेतु-
चत्पञ्चम् ।

No. 2913. न्यायप्रदीपः । Substance, country-made paper, 18 × 4 inches. Folia, 14. Lines, 7 on a page. Extent, 307 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Kjinganj, Paṇḍit S'yāmalāla Duve. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Nyāyapradīpa. An exposition of the Nyāya categories. By Gopīkānta.

Beginning. नना चोविचनार्थं विरचयति सतां चत्पुदे न्यायदीपं

सप्तकेचेचतुर्त्तं पुतिपितुचनमध्याकविध्वंसदर्थं ।

नोपीकानो विज्ञानं विपुचनचसभाभाजने भासमानं

चत्पिङ्गलान्तरदी + + कश्चित + + विदाकन्यकारभित्तम् ।

इति निष्कर्षपरिसमाप्तिमुद्दिष्ट निष्कर्षस्य नटस्य समाप्तिं प्रति कारयन्मिति नैवा-

शिक्षा, तत्र नैपाधिकागामयमाश्रयः । यथा दृष्टेयं वदी जग्यते, यथा चमिर्लक्ष्मीनेन रूपान्तरं जग्यते तथा मङ्गलीयं समाग्निलक्ष्मीने—इति । तदुपरि न सङ्गमो । मङ्गलस्य कारयने प्रमादाभावात् इत्यादि ।

End.

प्राचीनग्रन्थसम्भारमताङ्गमत्तयज्ञिभिः ।

सम्पत्ते व्यावर्त्तोपे तु प्रीतिरातन्व्यता युधिः ॥

नैयायिकमणिः कोऽपि मोषीकानपराजकः ।

तदीयम्यायदीपोऽयं परिपूर्वो विराजते ॥

विद्वद्भिरविवाहवर्धितमना मेधावती मौखिका

सोसासाहितनोसकयसहितान्निहृदपद्मेदः ।

जीमद्वयाश्रितवर्गपरत्नमुद्दिनजीवेदोदनात्मजो

गोपीकान्त इतिरितप्रकटितः सप्तप्रायश्चित्तोऽध्यायः ॥

वासान्जलिप्रेमनिविष्टचेतसा कृतं मया वाङ्मनुष्याय विहितम् ।

इदं श्रद्धयाविषयस्य गोपितं सुचेतनेचेतसि भावनीयं ॥

Colophon. इति श्रीमदीशान्तराजविद्याचार्यप्रदीपः समाप्तनाममम् ॥

विषयः । मङ्गलवाहः । तत्र मिठाचारसकपादिविवेचनम् । उभित्तादिसकपादिरूपम् ।
 पदार्थसकपादिरूपम् । भाषाभाषभेदेन तस्य द्विविधमिरूपम् । तत्र प्रत्यक्षसकपादिरूपम् ।
 धित्तादिमङ्गलसकपादिरूपम् । इन्द्रियादिसकपादिरूपम् । प्रत्यभिज्ञासकपादिरूपम् । जीवेकरपीः
 सकपादिरूपम् । सम्भारस्य प्रत्यक्षवादनिरूपम् । अथ चतुर्विंशतिविधमुपपदार्थविवे-
 चनम् । तत्र सामान्यतो मुक्तसकपादिरूपम् । समवायि-वसनवायि-मिमितकारसकपादि-
 रूपम् । अथ संवेगादिसकपादिरूपपूर्वकमवासरभेदरूपम् । कृतमुभवयोः सकपादिरूपम् ।
 प्रमादसकपादिरूपम् । क्रमेण प्रत्यक्षानुमानोपमानादिसकपादिरूपम् । अर्थापसौदिस-
 कपादिरूपम् ।

No. 2914. **पञ्चनद्रेन्द्राख्यानमम् ।** Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 96. Lines, 7 on a page. Extent, 1,870 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Sifib, Bahādūr. Appearance, fresh. Prose and verse. Very incorrect. Sanskrit.

Balinarendrákhyánaka. An allegorical tale on the wars between good and evil : the good is the Jain religion. Anonymous.

Beginning. चत्वीर जन्मूहीये मेरोः चविनायां दिशि तन्निहायतो नाम पित्रयः ।
तत्र च निवारः धर्मचमदा, भिक्षुयो निक्षेपविद्यावागी, अथ चमदाचमदावागी, चमा

स्यदमशेषपापव्यापाराणां, धाम धर्मकर्मणां, वस्तुधितं प्राप्तिप्राकारेण, दुर्नीलतमतिमभीरप-
रिचया, समसाध्यैनिकेतनम्, अतिविस्तीर्णमवनीवनितायास्त्रिलोकभूतं विजयपुरं नाम
नगरं । तत्र चाराध्यः पार्थिवसदृशायां, प्रथमः सञ्जवताम्, अघेसरो विक्रमिणां, पार्श्वं सम-
पस्यदां—इत्यादि ।

End. निःशेषचारित्रधर्मसैन्यं सर्वप्रकर्षवतीमुन्नतिं नीत्वा समस्तसंसारदुःखप्रपञ्च-
विप्रमुक्तः सर्वशरीरकर्मसंघर्षं हित्वा सञ्जातो निष्ठति + + परमेश्वरो बलिमहानरेन्द्रर्षि
केवली ॥

Colophon. इति बलिमरेन्द्रज्ञानकं सम्पूर्णम् ।

विषयः । विजयपुराधिनायक्य चन्द्रमोलेः भुवनभानुनाम्ना यतिवरेण सह संवादेन
(रूपकतया) मोहराजस्य तथा धर्मसैन्यनायकस्य चारित्रधर्मनामधेयस्य राज्ञ उपाख्यान-
कथनं । तत्र तथोक्तैर्यपराजयविवरणकथनमुखेन बलिराजाय केवलिना भगवतो जैनधर्म-
प्रकीर्तनवृत्तात्मककथनं । अथ बलिमरेन्द्रस्य केवलिनः सङ्काशात् जैनधर्मदोषाप्रवृत्त्यादिवृत्ता-
त्मकीर्तनम् ।

No. 2915. **अध्यात्मचन्द्रिका** । Substance, country-made paper, 13 x 4 inches. Folia, 64. Lines, 8 on a page. Extent, 1,328 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajīnganj, Paṇḍit Śyāmalāla Duvo. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Adhyātma-chandrikā. A dissertation on the Vedāntic doctrine of Non-duality. By Advaitānanda Paramahansa Parivrajakāchārya.

Beginning. प्रथम्य परमात्मानं सच्चिदानन्दमव्ययम् ।

सुधियां सुखबोधाय त्रियतेऽध्यात्मचन्द्रिका ॥

अथ आत्मा वारं ओतव्यो मन्त्रव्यो निदिध्यासितव्यश्चेति अवगात् आत्मनः अवयवमनमि-
दिध्यासनानि विधेयानि इत्यगम्यसे । इत्यादि ।

End. अत एव अभ्यर्चितत्वेन मोक्षसाधनतया तत्त्वज्ञानमेव समधिगम्यमिति श्रि-
वम् ।

Colophon. इति परमहंसपरिव्रजकाचार्यश्रीमद्वैतानन्दविरचिताध्यात्मचन्द्रिका
परिपूर्णा ।

विषयः । अवलम्बनमादिविधिविवेचनं । विधिसूत्रपादिविचनं । तत्र वाचस्पति-विव-
रणकारादीनां मतभेदकथनं । प्रमाणसूत्रणतद्भेदादिकथनं । प्रख्यातानामनिरवत्प्रमाणसू-
त्रादिनिरसनं । आत्मसूत्रादिकथनं । जीवस्य ब्रह्मप्रतिबिम्बत्वनिरूपणं । परिमाणवाद-
खण्डनमुखेन विवर्तवादसंस्थापनं । जीवस्य औपाधिक एव बन् इति निरूपणं । मायाविद्या-
दिसूत्रकथनं । अध्यासोपादिनिरूपणं । ब्रह्मणो निर्विशेषत्वादिकथनं । अत्र सांख्य-नेया-
यिकादिमतखण्डनं । तुरीयहिरण्यगर्भादिचतुर्गुणनिरूपणं । अपवर्गसूत्रपादिकथनं । तत्त्व-
ज्ञानादिकथनं ।

No. 2916. दीधितिटीप्पनी । Substance, country-made paper, 13 × 3 inches. Folia, 260. Lines, 7 on a page. Extent, 7,962 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zilā Virabhūma, Thánā Duvarājā-pura, S'rikanthapura, S'aradāprasāda Bhattachārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Dīdhiti-ṭīppanī. A gloss on Raghunātha Śiromaṇi's *Dīdhiti*, a commentary on the *Anumāna-khaṇḍa*, of Gaṅgeśa's *Chintāmaṇi*. By Siddhāntavāgīśa Mahāmahopādhyāya. (Vide Vol. I.)

Beginning. (प्रथमपत्रं नास्ति ।) तथैवार्थपरीक्षापूर्वकमेव प्रत्येकनिरूपितसामा-
नाधिकरणविवरणे सूक्ष्मोक्ताप्रसिद्धाभावात् । इत्यादि ।

End. नीलविशिष्टधूमोऽपि विशेष्यत्वस्य उपाधिसंज्ञेन निरुपाधितसाधनवा-
चकत्वादिति विशेष्यपर्यन्तस्य प्रामाणिकत्वमिदं तदुपेक्षितं ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायसिद्धान्तवागीशकृतदीधितिटीप्पनी समाप्ता ।

विषयः । रघुनाथशिरोमणिकृतानुमानखण्डदीधितिनामकटीकाया व्याख्यानं ।

No. 2917. ब्रह्मवैवर्तपुराणं, श्रीकृष्णजन्मखण्डः । Substance, palm-leaf, 22 × 2 inches. Folia, 368. Lines, 8 on a page. Extent, 7,570 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1654. Place of deposit, Zilā Virabhūma, Thánā Duvarājā-pura, S'rikanthapura, Tāraṇātha Bhattachārya. Appearance, old. Verse. Correct.

Brahma-vaivartta-purāṇa. The Purāṇa is divided into four parts, of which the last, entitled *Krishṇajānma-khaṇḍa* is comprised in the MS. under notice. The text bears date S'aka 1654, and is consequently two hundred and fifty-two years old. It is also remarkably correct. It extends to 132 chapters, and abstracts of the contents of these are given below in Sanskrit.

Beginning. श्रुतं प्रथमतो ब्रह्मन् ब्रह्मण्यं मनोहरं ।
 ब्रह्मणो वदनाभोजात् परमाहुतमेव च ॥
 ततस्त्वद्ददनात् तुर्यं समागत्य तवान्तिकं ।
 श्रुतं प्रकृतिकच्छ च सुधाच्छात् परं वरं ॥
 ततो गच्छपतेः चण्डमच्छदभवच्छनं ।
 न मे ह्यं मनो लोभं विशिष्टं शीतुमिच्छति ॥
 श्रीकृष्णजन्मच्छ च जन्मादिकच्छनं यथा ।
 प्रदीपं सर्वतन्मना कर्कोष्ठं हरिभक्तिदं ॥
 सद्यो वैराग्यजननं भववासनिकलनं ।
 कारणं मुक्तिबीजानां भवाभितारणं परं ॥
 कर्कोपभोगरोमाणां चण्डने च रसायनं ।
 श्रीकृष्णचरणाभोजप्राप्तिषोपानकारणं ॥

End. नमो देव्यै सरस्वत्यै पुराणगुरवे नमः ।
 सर्वविघ्नविमोक्षिण्यै दुर्गादेयै नमो नमः ॥
 यस्याकं पादपद्मानि दृष्ट्वा पुण्यानि श्रौतक ।
 अथ सिद्धाश्रमं याति यत्र देवो गयेच्छरः ॥

Colophon. इति ब्रह्मवैवर्ते महापुराणे श्रीकृष्णजन्मखण्डे सूतश्रौतकसंवादे द्वारिंश-
 दधिकशतकोऽध्यायः । समाप्तमिदं । इति शकाब्दाः । १९५४ ।

विषयः । १, २, ३, ४ अध्याये,—नारायणनारदसंवादेन विष्णुवैष्णवयोः मुचप्रवृत्ता-
 कीर्तनं । नवधाभक्तिसंज्ञनिरूपणं । भक्तसंज्ञनं । मोक्षोक्तौ श्रीदासा समं राधायाः कलहवर्धनं ।
 'नोपिका भवेति' राधिकां प्रति श्रीदासः श्रापदानं । विरजाजन्मकथनं । श्रीकृष्णस्य कद-
 वविद्यापेन विरजासंज्ञितान् राधाया आविर्भावकथनं । विरजाजन्मे सप्तपुत्रीत्यतिकथनं ।
 तस्याः श्रापेन तेषां स्वयंसेवुत्तरादिसप्तसमुद्रकूपप्राप्तिकथनं । विरजाकृष्णयोः विलासादिकं
 निगम्य राधाया मोक्षमन्दिरादिगमनविवरणं । पुनः राधाश्रीदासोदरव्योम्नं श्रापदानदण्डान्त-
 कथनं ।

५, ६, ७, ८, ९, १०—पापभारपौडितायाः इतिहासा ब्रह्मसमीपगमनादिविवरणं । यन्त्र-मङ्ग-
 लकुम्भ-शिवलिङ्ग-सुसुम्भ-सधु-चन्दन-कसूरौ-स्रष्टिक-नीचि-वन्नाच-कुम्भसूत-ब्रह्म-गुह्यो-जल-
 प्रदीप-नैवेद्य-यज्ञसूत्र-द्वय-चेतनामर-मोरोचना-मुक्ता-वस्त्रि-कर्पूर-रजत-काञ्चन-मन्वादीनां
 दत्तिकायां स्थापने दोषकथनं । मोक्षोक्तवर्धनं । शिवब्रह्मादिकृतहरिषोऽं । श्रीकृष्णश्रया
 मोपादीनां मोक्षोक्ते जन्मपञ्च । सुवसुसुतायाः कलापत्याः गर्भे राधाया जन्मपञ्चयादिकथनं ।
 श्रीकृष्णवतीरे चतुर्भुजानारायणस्य प्रवेशादिकथनं । देवानां श्रीकृष्णपरिजनकपेक्ष इतिहासं

जम्मादिकथनं । वसुदेवादीनां जम्मादिकथनं । अष्टम्यामर्षेणोद्भवे श्रीकृष्णस्य जम्मादिक-
थनं । वसुदेवकृतश्रीकृष्णस्योक्तं । जम्मादमौत्रत-पूजोपवासनिकपणादिकं ।

१०, ११, १२, १३, च,—शूकर-वामन-कल्कि-वृद्ध-भीम-कपिलावतारानां श्रीकृष्णां
शकसात्मकथनं । अर्षिच-रामयोः पूर्वत्वकीर्तनं । श्रीकृष्णस्य तु पूर्वतमत्वकथनं । यशोदान-
न्दयोस्तपस्यादिवर्णनं । नन्दोत्पन्नवर्णनं । पूतनावधविवरणं । वसुधितनया रत्नमाख्येय पूतना
वधूवेतिकथनं । हृष्यावर्णवधकथनं । दुर्वासःशापात्याण्यदेशाधिपस्य सप्तहस्तपतेः हृष्या-
वर्णवधेय जम्मापश्यकथनं । शकटभञ्जनकथनं । शकटभञ्जनकवचकथनं । यशोदायाः जम्मा-
दिकथनं । श्रीकृष्णस्य अन्नप्रश्नं । गर्गस्य युगभेदे श्रीकृष्णस्य वर्णभेदकथनं । रामकृष्णयोः नाम-
करणं । राधाश्रीकथनं । सामवेदोक्ताराधाशब्दव्युत्पत्तिः । गर्गकृतकृष्णस्योक्तं ।

१४, १५, १६, च,—श्रीकृष्णस्य नवनीतचौर्योदिकथनं । यमस्यार्जुनभञ्जनविवरणं ।
देवस्तत्रापेन नक्षत्रवरस्य गोकुले दृष्टभावप्राप्तिकथनं । रक्षायाः सुचन्द्रनामकपतेः कन्यात्वेन-
जम्माकथनं । तथा सप्त जनमेजयस्य विवाहादिकीर्तनं । एकदा कुञ्जभट्टिकाकुले देशे
राधाकृष्णयोः परस्परं संदर्शनकथनं । ब्रह्मकृतराधिकाज्ञावनं । ब्रह्मसम्पादितराधाकृष्णपरि-
चयवर्णनं । वकासुरवधकथनं । प्रह्लादासुरवधकथनं । केरिमाश्रनकथनं । मन्वाचसुतानां
पार्थिवीसरसिजातानां सरसिजानामपहरणेन वक्त्रप्रख्यकेभिरूपदानवभावप्राप्तिकथनं ।

१७, १८, च,—पार्थिवीकृतचैमासिकव्रतस्य विधानादिकथनं । नन्दादीनां हन्दावना-
धिवासकथनं । कलावती-रत्नमाखा-मेनकानां पिहृष्यां मानसकन्यात्वकथनं । रत्नमाखादुहि-
तुरधीमिजायाः सौतायाः रामपत्नीत्वकथनं । सुचन्द्रस्य तपस्यादिवर्णनं । कलावत्या सप्त दृव-
मानोः विवाहदृष्टान्तकीर्तनं । हन्दावनशिभादिवर्णनं । हन्दायाः तपस्यादिवर्णनं । राधाया
रावेन्दुरी-रासवासिनीप्रभृतिषोडशनामकथनं । एषां व्युत्पत्तिकथनञ्च । अन्नमिषा । द्विजपत्नी-
कृतस्योक्तं । अहिरसः शपेन वक्त्रेः सञ्चलनकथनं । विप्रपत्नीभोक्तव्यं । तासां पूर्वशापहन्ता-
न्तकीर्तनञ्च ।

१९, २०, २१, २२, २३, २४, च,—काशियदमनकथनं । नामपत्नीकृतश्रीकृष्णस्योक्तं ।
काशियकृतश्रीकृष्णस्योक्तं । नामानां मन्दाकारेणकथनं । मन्दां प्रति सोभरो शापदानविवरणं ।
दावाग्निभोक्तव्यकथनं । ब्रह्मकृतमोवत्यहरणं । तत्कृतश्रीकृष्णस्योक्तं । हन्दायाननिवारणं । ब्राह्मव-
भातात्म्यं । मोवर्षेणपूजनं । मन्दकृतश्रृङ्गस्योक्तं । श्रृङ्गकृतकृष्णस्योक्तं । मन्दकृतकृष्णस्योक्तं । धेनु-
कवचादिकथनं । तत्कृतकृष्णस्योक्तं । तिस्रोतमावशिष्यपुत्रसप्तशिकयोः ब्रह्मशापकथनं । स्त्रीच-
रित्रकथनं । श्रीकृष्णदुहिषा कन्दस्या सप्त दुर्वाससो विवाहवर्णनं । तासुभक्तप्रसङ्गेन वशिष्-
थमोचयकथनं ।

२५, २६, २७, २८, २९, ३० च,—कन्दस्यीविरचकान्तरस्य श्रीकृष्णस्य दुर्वाससं प्रति शाप-
दानकथनं । अन्वरीभोपाख्यानं । तेन सप्त दुर्वाससः संवादेन एकादशौत्रतपाराधादिविधि-

कीर्तनं । सुदर्शनचक्रदर्शनेन भीतस्य दुर्व्याससो विष्णुकोकादिममनविवरणं । तत्कृतनारा-
यणस्त्रीचराजकथनं । मोपकन्याकृतं सर्वमङ्गलस्त्रीचं । चरित्रासरविधानं । मोपकन्याकृतमो-
रीस्त्रीचं । मोरीव्रतविधानादिकं । मोपिकावकाचरचकथनं । राधाकृतमौक्तिक्यस्योचं । मोरी-
व्रतकथा । एकदा मधुनिग्रायां मोपीनां मौक्तिक्याभिसारवर्णनं । रासस्त्रीसावर्णनं । जलक्री-
डावर्णनं । तत्र कथ्येन सह चण्डावक्रमुनेः संवादः । तत्कृतकथ्यस्योचं । मौक्तिक्यसमीपे मुनेः
प्राथत्यागकथनं । सनक-सनन्दादीनामुत्पत्तिकथनं । असितपुत्रस्य चण्डावक्रस्य शिवाश्रमक-
थनं । रत्नासमीपे देवस्य वेदसारकथनं ।

२१, २२, २३, २४, २५, २६ च,—ब्रह्मार्थं प्रति पुंस्यः श्रापहतानकथनं । रत्नाया
सह मोक्षिन्याः संवादेन स्त्रीणां मादनभावगोपनादिकर्तव्यताकथनं । मोक्षिनीकृतकामस्योचं ।
विधायाः सह तस्याः संवादः । नारायणसमीपे चतुर्मुख-दर्शनस्य-व्रतमुच्यब्रह्मादीनां आगमन-
कथनं । चतुर्मुखब्रह्मदर्पभङ्गकथनं । नारायणस्य पुरतः शङ्करकृतमौक्तिक्यवर्णनं देवानां श्रवी-
भावकथनं । तेन सुरनिजगत्या उत्पत्तिकथनं । विधातुः सरस्वतीप्रसङ्गकथनं । कामं हृदा
ब्रह्मणः तस्मै पञ्चबाणदानकथनं । अक्षपरीक्षार्थं मदगस्य ब्रह्मवि वाचत्यागकथनं । नृप-
त्यादीनां मातृत्वकथनं । मातृगर्भेषु कन्यायाः प्रवेशकथनं । कन्यादाह-चन्द्रदाहप्रभृतीनां
पितृत्वकथनं । ब्रह्मणो दर्पभङ्गकारणकथनं । यस्य मूर्ध्नि चक्षुः दास्यासि स भस्मीभवत्यतीति वरं
याचमानाय हृदयदानवाच्य शिवस्य वरदानकथनं । तद्व्याप्तं शिवस्य पञ्चायनादिवर्णनं । विष्णु-
रासुरनाशनं । कपर्दिनो दर्पभङ्गकथनं । कथं शङ्करः विभूतिगात्रः, पञ्चवक्त्रः, त्रिलोचनः,
दिग्गम्बरः, जटाधारी, हृषवाचनः, इत्यादीनां कारणकथनं ।

२७, २८, २९, ३०, ३१, ३२, ३३ च,—शिवनिर्माणादिश्रापकथनं । विष्णोर्निवेदिता-
न्नेन देवतापितृप्रभृतीनां यजनकर्तव्यतानिरूपणं । विष्णुनैवेद्यमलङ्घ्या ब्रह्मायाः पार्ष्वत्याः कटा-
क्षपातेन शिवस्य मौक्तिक्यत्वकथनं । शिवकृतपार्ष्वतीस्योचं । मदनदाचरतिविद्यापादिक-
थनं । पार्ष्वत्या दर्पमोचनकथनं । अनरण्यस्य स्वपतेरपाख्यानं । तस्य पिप्पलादाय लक्षकन्या-
पञ्चादानकथनं । धर्मं प्रति पञ्चायाः श्रापदानकथनं । सतीदेवत्यागकथनं । शिवविद्यापादि-
वर्णनं । अक्षाचक्षुमुक्षाक्षवटसूखितेन तेन सह विष्वादीनां संवादः । शिवकृतप्रकृतिस्त्रीचं ।
शिवशोकापनेादनं ।

३४, ३५, ३६, ३७, ३८, ३९, ४० च,—विमलकथनशिवस्त्रीचं । विमलकथनमरीचकं ।
पार्ष्वतीसम्प्रदानं । शिवेन सार्वं स्त्रीसुरस्वतीप्रभृतीनां रचयकथनं । कामोत्पत्तिकथनं ।
वासरय्यचक्षोभादिवर्णनं । कैलासे देवानां भोजनादिवर्णनं । पुनः पार्ष्वतीपरेमेश्वरयोः विमल-
कथय्यहममनकथनं । रविकामयोः विद्यासादिकथनं । विद्यसतीः शिवाशिवयोः भारेण पीडि-
तायाः इधियाः कन्यानादिकथनं । सर्वमङ्गलकथनं । सूर्यस्य दर्पभङ्गकथनं । इन्द्रस्य दर्पभङ्गक-
थनं । अक्षयाचरय्यहमनादिकथनं । हृषवधकथनं । ब्रह्मरत्याभयेन शङ्करस्य नागससरीवर-

गमनकथनं । नञ्बस्य शचीप्रार्थना । दृश्यतेः इन्द्रागमनार्थं मानसप्रयाणं । राधाकवचधार-
णेन इन्द्रस्य ब्रह्मरत्नापापमोचनं । प्रत्येकमिन्द्रपातेन हृदयस्थसौमैकपतनं मे भविष्यति
किञ्च मया अस्वायुक्षया दारप्रहरण-मृद्वनिर्घोषादिकं न हतमिति शत्रुसमौपे कोमसमुनेः
स्वात्मपरिचयदानं । वज्रिदर्पनाशनं । दुर्व्यासस्य दर्पनाशनं ।

५१, ५२, ५३, ५४, ५५, ५६, ५७, ५८ अ, —धन्वन्तरिशिष्यस्य मन्त्रेण तत्तर्कं पराभूष-
मणिप्रहरणकथनं । मनसया सह धन्वन्तरेः मन्त्रयुद्धकथनं । धन्वन्तरेः दर्पमोचनं । तत्क्षतमन-
सास्त्रोचं । राधाभाषवयोः सम्भोगवर्णनं । राधाकृष्णगौरीशेखादौ कृष्णराधाचरगौरीत्यादिकथ-
नादौ दोषकथनं । पुनः रासक्रीडावर्णनं । कंसस्य धनुर्यज्ञे औकण्यादौर्ना मथुरागमनादिकथनं ।
तत्र कंसवध-कुञ्जानुग्रह-मालाकारसंवादादिकथनं । दारकास्त्रोत्थाकथनं । पञ्चाशदुत्तरशतवत्सुरं
यावत् औकृष्णस्य प्रथिव्यामवस्थितिकथनं । औकृष्णमाहात्म्यकथनं । महाविजयोर्दर्पमोचनं । स-
र्वेषां देवानां दर्पभङ्गकथनं । लक्ष्मीस्तोत्रं । पतिव्रताधर्मनिरूपणं । कृत्वाः वैराग्यमोचनकथनं ।
प्रथिव्या दर्पमोचनं । गङ्गाया दर्पमोचनं । मनसाया दर्पमोचनं । राधाया दर्पमोचनं ।

५९, ६०, ६१, ६२, ६३, ६४, ६५ अ, —इन्द्रस्य दर्पमोचनं । शय्या सह तत्कामुकस्य
नञ्बस्य संवादः । शचियादीनां ब्राह्मणीचरणे पापकथनं । रकादश्रीमाहात्म्यं । स्त्रीणां रजो-
योगे प्रथमद्वितीयतृतीयदिनेषु गमने प्रत्येकं पापनिरूपणं । गुह्यसमूहनिरूपणं । शचीक्षतगी-
ष्यतिस्तोत्रं । श्रिविकावचनायं सप्तर्षीन् प्रार्थयमानस्य नञ्बस्य दुर्व्यासःशपेन अजगरज-
प्राप्तिविवरणं । पुनः विस्तरतो वासवस्य अचक्ष्णाचरणवृत्तान्तकौर्त्तनं । संक्षेपेण रामायणकथा-
कौर्त्तनं । पुनः विस्तरेण कंसवधकथनं । तत्र कंसस्य अद्भुतदुःखप्रवर्णनं । कंसस्य धनुर्यज्ञवर्णनं ।
अङ्गूरप्रेषणकथनं । कृष्णस्य पुरतो राधाया दुःखप्रवर्णनं । राधायाः शोकापनोदनकथनं ।
औकृष्णस्य तत्पुनः आध्यात्मिकयोगकथनं ।

६७, ६८, ६९, ७०, ७१, ७२, ७३, ७४, ७५ अध्याये, —रासलीलायै राधायाः वेशविन्या-
सादिकं विधाय सुप्तस्य औकृष्णस्य समौपे उपस्थितानां शिवब्रह्मपञ्चतीनां देवानां तत्क्षवन-
कौर्त्तनं । तत्र गद्येन ब्रह्मक्षतस्तोत्रं । दाम्यत्यग्नेमस्वरूपकथनं । कृष्णस्य मथुरागमनकथनं ।
अङ्गूरक्षतकृष्णस्तोत्रं । गोपीविजयकथनं । औकृष्णस्य याचामङ्गलवर्णनं । तेन सह कुञ्जायाः संवा-
दः । मालाकारस्य संवादः । रजकस्य संवादः । कुञ्जया सार्धं कृष्णस्य विलासवर्णनं । पुनः
कंसस्य दुःखप्रवर्णनं । कंसवधवर्णनं । औकृष्णस्य मन्दसमौपे तत्क्षज्ञानकारणकौर्त्तनं । मन्दादि-
शोकापनोदनकौर्त्तनं ।

७६, ७७, ७८, ७९, ८०, ८१, ८२, ८३, ८४, ८५, ८६ अ, - चन्द्रसूर्ययोगकथनं । प्रह-
रकथनं । ताराचरणवृत्तान्तकौर्त्तनं । ताराया दुःखप्रदशनकथनं । चतुर्णां आचमानां
धर्मकथनं । वर्षधर्मनिरूपणं । विधवाधर्मनिरूपणं । पतिव्रताधर्मनिरूपणं । मृद्विनीनां
धर्मनिरूपणं । कर्मविपाकनिरूपणं । केदारकन्याप्रस्तावः । औकृष्णसन्निधौ मुनीनामगमन-

कथनं । विश्वदेव विपुलासुरवधहतात्मकीर्तनं । महादेवकृतदुर्गाष्टोत्तशतकथनं । युगधर्मनिबन्धः ।
उदयवत्स जीकुलजननविवरणं । उदयवत्सराधिकाशोधः ।

३०, ३३, ३६, ६०, ६१, ६१, ६१, ६४, ६५, ६९, ६० अ, — राधिकाया विद्यापवर्धनं ।
जीवीनां चाद्येपादिवर्धनं । भारतवर्षे वादिभ्यः वाधिककथनपूर्वकं अथ तदुक्तिकथनं ।
कलावत्यादीनां पूर्वजन्महतात्मकीर्तनं । तुलसी सप्त उदयवत्स संवादः । पुनरभाषद्वयेन रा-
धायाः मूर्च्छादिबोधनकथनं । राधायाः संसारमतिवैविच्यकथनं । परमाद्यादिकृष्टिकथनं ।
काक-मुद्गल-दिवा-रात्रि-मिथि-मास-मन्त्रपादिरूपः । युगपरिमाद्यादिरूपः । राधया
मधुरायां उदयप्रेरकविवरणं । कर्त्तृरत्ने वल्लदेवेन सप्त उदयवत्स संवादकथनं । जीकृत्यसमीपे
उदयवत्स हन्त्यामहतात्मककथनं ।

६३, ६६, १००, १०१, १०२, १०२, १०४, १०५, १०९, अ, — रामकृत्ययोः पवनवन्महा-
त्मकीर्तनं । तत्र पामित्यादीनां मुनीनां वसुदेवानामात्मनकथनं । वसुदेवकृतदेवनवखोचं ।
शिवमन्त्रादिकृतजीकृत्यखोचं । चान्दीपनिमुनेः ४४ वं जन्म जीकृत्यस्य विद्याध्ययनादिकथनं ।
चान्दीपनिपत्नीकृतजीकृत्यखोचं । जीकृत्येन सप्त विश्वकर्माः संवादः । द्वारकामिमौलकथनं ।
तत्र उद्यानादौ वृक्षादिरोपप्रश्रियाकथनं । देव-कवि-गोप-पाद-पाच्छवादिभिः सार्धं जीक-
ृत्यस्य द्वारकाप्रवेशवर्धनं । उपवेनस्य मधुरायामवस्थितिकथनं । वल्लिखीविवाहप्रस्तावः ।
वल्लिखीचरणं । भीष्मकृतजीकृत्यखोचं ।

१००, १०३, १०६, ११०, १११, १११, ११२, ११४, ११५, ११९, अ, — जीकृत्यस्य
वल्लिखीसम्यग्दानकथनं । वासरम्भे दुर्गा-सरस्वती-मन्त्री-सवित्रीप्रभतीनां जीकृत्येन सप्त
मर्कटवर्धनं । जीकृत्यस्य मङ्गलपवित्रावाचनम् । यमोदानन्दयोः जीकृत्येन सप्त संवादकथनं ।
राधावृष्टादासंवादः । राधायाः हरिभक्तिमात्रक्यादुपादेयकथनं । कृत्योदाहरणकथनं ।
तेषां मित्रवचनकीर्तनं । राधाकृतसनामकुलनिकथनं । कन्दर्पस्य जन्मादिविवरणं । समरेषु
सप्त तस्या युवादिवर्धनं । जीकृत्यस्य काश्चिन्मैत्र्यमासादिपरिचयकथनं । नरकासुरवधकथनं ।
सर्वत्र कृत्यदर्शनेन विमृशस्य दुर्भाससः जीकृत्यकथनं । शिवेन सप्त दुर्भाससः संवादः । जी-
कृत्यस्य वलिनापुरजन्मविवरणं । तत्र रामकृत्यमिश्रपाकादिवधकथनं । मिश्रपाककृतजी-
कृत्यखोचं । पारिजातचरण-पुष्पकप्रतादिकथनं । सूर्योपासनेन ब्रह्मस्य कुष्ठरोमशानिक-
थनं । उपायाः कर्मदर्शनादिविवरणं । उपाचरणं । वाद्ययन्त्रकथनं । वाद्यसमीपे अमिदवत्स
गोप-जीवी-पाच्छ-गोपदीप्रभतीनां पूर्वहतात्मककथनं । रामकृत्यव्याघातीताचरणकथना-
दिकं । कल्याणिवचनोः युक्तवर्धनं । प्रमथनामथनामयोः संवादः । (मङ्गलवैभवीयजीकृत्यम-
नकथस्य शेषमिविवरणं) ।

११०, ११३, ११६, ११७, ११९, ११९, ११९, ११९, अ, — शिवमविभक्तयोः संवादक-
थनं । शिवमवेष्टातिकाणां पार्वत्या सप्त संस्थापः । तत्र यमोदानमहतात्मककथनं । वलि-

कृतमीकृत्यकीर्तनं । विष्णुभक्तविवरणयोः समतादिवर्षेन । बाधस्य अनिवार्य उपासम्-
 दानकथनं । बासुदेवाभिधानश्रुताद्युपेक्षितस्य विप्रस्य नीलकण्ठसमीपे तत्प्रवृत्तिवर्षेन । श्रुतानेन
 सप्त नीलकण्ठ युगादिवर्षेन । वैकुण्ठद्वारपाशस्य श्रुतास्य मोचनकथनं । अन्तं प्रति तारायाः
 प्रापदत्तानकथनं । भाद्रशुक्लचतुर्थी चन्द्रदर्शनादिनिबंधकथनं । मधिरवरवृत्तानकीर्तनं ।
 वैशाखीपूर्णिमायां मधेशपूजनविधानादिकीर्तनं । तत्र ध्यानसोवादिप्रवचनम् । राधादुर्गेयो-
 गेद्वयनं । शतवत्सरं विरचानुभवानन्तरं राधाकृत्ययोः पुनः अन्योन्यसंयोगकथनं । प्रत्ये-
 मशेषादिकृतराधिकासोत्रं । वसुदेवकृतराजसूययज्ञानुष्ठानकीर्तनं । कर्मेष्टमाश्रमनरं हवि-
 राद्या अदाने उत्तरोत्तरं हेतुव्यादिकथनं ।

११५, ११६, ११७, ११८, ११९, १२०, १२१, १२२, च,—मन्दादीनां सात्वतजननमात्र
 नीलकण्ठस्य आदेशकथनं । राधाकृत्ययोः विलासवर्षेन । राधायाः नीलकण्ठमुद्दिश्य वङ्गोक्ति-
 वर्षेन । राधासमीपे नीलकण्ठेन तत्तज्ज्ञानकथनं । तयोः निधुवनवर्षेन । राधायाः द्वारकादि-
 दर्शनविवरणं । राधाकृत्ययोः पुनः हन्दावनामननकथनं । महोत्सववर्षेन । विशदेष कस्मिं
 मानवानामाचारव्यवहारादिकीर्तनं । राधायाः मीलोकनमनकथनं । नीलकण्ठस्य पुरतः
 ब्रह्मादीनां देवानां महादीनां महीनाञ्च आगमनवृत्तानकीर्तनं । नीलकण्ठदेवात् निर्गतस्य
 चतुर्भुजपुत्रस्य कृष्णा सप्त चौरादशान्नमनकथनं । न्याय-वैशेषिक-सांख्य-पातञ्जल-मीमांसा-
 वेदान्तदर्शनानां प्रतिपाद्यः नीलकण्ठ एवेति निरूपणं । पार्वत्या विष्णुमायाजनकथनं । नील-
 कण्ठस्य मीलाकारोद्यमकथनं । नारदस्य पूर्वजन्मविवरणं । ततो ब्रह्मपुत्रमभिजनेन तेन सप्त
 खर्बण्डोवा विवाहादिकथनं । भार्यपुत्रादिकं विधाय तपस्यायै प्रस्थितस्य नारदस्य योगेन देवं
 परित्यजतः नीलकण्ठचरणे लपकथनं । ब्रह्मवीर्यात् वन्द्येत्यतिकथनं । अनन्तात् खर्बण्यतिक-
 थनं । वृद्धि-प्रकृति-मधेशजन्मकथनानां सारसङ्ग्रहकीर्तनं । मत्स्यपुराणसूचककीर्तनं । उपपु-
 राणसूचकं । अष्टादशमत्स्यपुराणकथनं । तेषां स्त्रीकसंख्यादिकीर्तनं । बालिष्ठ-नारदादिप-
 त्तविषयपुराणकथनं । ब्रह्मविवप्रकाशादिपञ्चविधसंविताकथनं । ब्रह्मवैवर्तपुराणानमन-
 प्रकारकथनं । रत्नसूक्तमुक्तिकीर्तनम् ।

No. 2018. भक्तिरत्नाकरः । Substance, country-made paper, 11 × 2½ inches. Folia, 132. Lines, 8—7 on a page. Extent, 3,168 śloka. Character, Bengali. Date, Sk. 1695. Place of deposit, Zillā Vīrabhūma, Grāma Maṅgaḷaḍibī, Viṣṇunārāyaṇa Thākura. Appearance, very old. Prose and verse. Generally correct.

Bhakti-ratnākara. A treatise on the doctrine of faith, establish-
 ing the authority of the Bhāgavatapurāṇa, and proving the pre-eminence
 of faith in Kṛishṇa as a means of salvation. By Gopālādasa. The work
 was completed in the Ś'aka year 158.

Beginning. (प्रथमपत्रं नास्ति ।)

— — — — ब्रह्मवैवर्तमेव च ।
 छेदमेव च वाराहं स्कान्दं वामनमेव हि ॥
 कौर्मं मातृस्यं गायत्र्यं ब्रह्माष्टाभिधमित्यपि ।
 रतान्येव पुराणानि निगदन्ति पुराविदः ॥

ततः षष्ठादथ उपपुराणानि च ब्रह्मवैवर्तमदे,—

शानकुमारं शान्दं च नारसिंहं तथैव च ।
 दौर्भ्यासं शैवधर्मं कापिलेयं च मानवं ॥
 शौक्रं च वायस्यैव वासिष्ठं श्राम्यमेव च ।
 काशीपुराणं माध्वं पाराशर्यं च भार्गवं ॥
 भार्गवं च तथा सौरं ब्रह्माष्टास्यं तथैव च ।
 रतान्युपपुराणानि निगदन्ति पुराविदः ।

अपरं च दानशामरस्तुत्यां अनिरुद्धमहाराजविचारणे,—पुराणतत्त्वं ।

न निरोधपुराणादावतो देवोपराणकं ।
 तन्मौलिकेतनादीनां कृतं तद्भाविर्संज्ञिनां (?) ॥ इत्यादि ।

End.

भूवि सकलपुराणादीनि तिष्ठन्ति किन्तु
 स्फुटमिह न लभन्ते श्रीहरेर्भक्तिबोधं ।
 पुनरिह ललु तेवामेकमत्योत्थितं तं
 प्रथयति जयशब्दाद्यन्तु गोपाखदासः ॥
 शाले ब्रह्माश्रमश्रवणे वेदवेदान्ततन्त्र-
 व्याख्यासारा परमसुखदो + + + + + ।
 संरञ्जोऽयं सुमतिजयगोपाखदासेन यत्नादु-
 ग्रन्थस्थिते निवसतु सतां भक्तिरत्नाकराख्यः ॥

सम्युपस्थाप्यं ग्रन्थः । अकाव्याः । १९८५ ॥

विषयः । महापुराणोपपुराणनिरूपणं । पुराणसङ्ग्रहं । श्रीमद्भागवतस्य दशस्कन्धसङ्क्षि-
 तसङ्ग्रहं । अन्यान्यपुराणेष्वपि भागवतस्य प्राधान्यसंस्थापनानन्तरं उपादेयत्वकीर्तनं । षष्ठाद-
 शविद्याकथनं । पुराणपाठाधिकारिनिरूपणं । भागवतपाठे श्रद्धादीनामप्यधिकारकथनं । भज
 नीयनिरूपणं । कृष्ण-गोविन्द-वासुदेवादिशब्दनिरुक्तिः । कृष्णस्य कश्चित् प्रियोऽप्रियो वा ना-
 स्तीतिकथनं । केवलभक्तजनप्रियत्वसंस्थापनं । श्रीकृष्णात् महाविष्ण्वादीनामुत्पत्त्यादिकथनं ।
 कृष्णस्य द्वाविंशत्यवतारनिरूपणं । तद्विश्रवतारकथनञ्च । भगवद्देशस्य मोक्ष-तन्त्रा-भस-वच-
 रसता-काम-लोकता-मह-मात्यर्थ-हिंसा-खेद-परित्रय-बाह्य-बाह्य-बाह्य-बाह्य-विश्वविभन-

परावेचाकपाडाद्वयनवादीनमकचनं । अतएवतन्मनिकपयं । भवता समुपलसंखा-
 पनं । भक्तिवचनमिकपयं । मनसो नैकैकमिकपयं । वचनकोतेनादिमिकपयं । भक्तिमुखाः ।
 भववृत्तानां सत्यव्यवस्था-मनैवमवाधभावकचनं । प्रेक्षकवचनप्रतिप्राप्तापावकचनं । भक्त्ये-
 चया ज्ञानस्य चेतनमिकपयं । साधुवचनं । तदुपलक्षयनादिकं । मानवदेवस्य दुर्लभकचनं ।
 भववृत्तौ मीमांसाधधिकारकचनं । अथवा भक्तिः । वैश्ववमावात्माकचनं । मुन्योचयवकर्त-
 यता । गुरोः भववृत्तकोतेन । मुदभक्तिमावात्मा । मुन्यभक्तिमिन्द्रा । अथचप्रतिपक्षस्य
 गुरोः त्वय्यनाकर्तुं । अथैववात् मन्त्रपदविशेषः । आदौ मुदं नमस्कृत्य पश्चादुभयवद्विषय-
 चलीये प्रथमकर्तव्यतानिकपयं । गुरोः पुरतः आसनादिपदविशेषः । दीर्घाभिधानं । तच्च
 मन्त्रमुवादिमिकपयं । भावभेदेन भववृत्तानां वैविध्यमिकपयं । वैश्ववचनं । कामनाभेदे
 भिन्नदेवतामन्त्रपदकचनं । हरिं परित्यज्य अन्यदेवसेवने सेवतादिमिकपयं । प्राकृतप्रत्यक्षप-
 दकचनं । प्रवृत्तिनिवृत्तिमार्गभेदमिकपयवादिनं । प्रकृतितत्त्वविशेषनं । विद्यातत्त्वमिकपयप्रसङ्गेन
 प्रकृतितत्त्वमिकपयं । भक्तिप्राप्तापावकचनं । कृतिरस्यकोतेन । भववृत्तजनस्य प्रकृतिमुवाती-
 तमकचनं । “अथ हि क्लृप्ता देवौ पुंरुपा क्लृप्तिपदा । वेष्टुद्वयमिनादेन करोमि विवर्गं
 जनम्” ॥ इत्यादिप्राप्तेरीवचनानामसङ्कतिप्रदर्शनं । ऋगवादीनां प्रायेण शिवमत्तादीनां पापव्य-
 मकचनं । पक्षपुरावोक्तशिवशिवसंवादेन शैव-प्राप्तपद-मावावादीनां मोक्षशास्त्रमकीर्तनं ।
 प्रायेणादिभिर्भक्तिर्न जायते — इति मिकपयं । मन्त्रस्य चतुर्वर्गसाधनपरित्यागकचनं । सर्वध-
 र्मपरित्यागानन्तरं हरिभजनकर्तव्यतानिकपयं । विज्ञेयेन भक्तिमुचमिकपयं । वैश्ववानी मति-
 मिकपयं । वचोचमधर्मविचारः । विप्राणां द्वादशमुचकचनं । ते च धर्म-सत्य-दम-तपः-अमत्य-
 रता-कल्या-तिमिथा-चमकल्या-यज्ञ-दान-धैर्य-भुतकपाः । मुदभेदेन जातिवर्षप्रकृतिमिकपयं ।
 प्राकृतवचिवादीनां प्रकृतिमिकपयं । तेषां देवतामिकपयं । मुदभेदेन भोजनप्रकारव्यवस्था ।
 देव-मुनि-द्विज-राज-वैश्य-शूद्र-विशाल-पश्य-क्षेत्र-व्यवहारकपद्वयविधविप्रभेदकचनं । मुद-
 भेदेन लोकसमावमिकपयं । साधनभक्तिः । साधनभक्तिः । शिंसापरित्यागव्यवहता । जीवस्य
 चातुर्विधकचनपूर्वकं पुनः प्राचिनां चतुर्विधमकचनं । पाप-पातकयोः भेदकचनं । पातकस्य
 पुनः उपपातक-पातक-मुदपातक-मुदतरपातक-महापातक-अतिमहापातकेतिषड्विधभेदकचनं ।
 गौरामचन्द्रादीनामनुकरणेन ऋगवादिकरणे दीपकचनं । आततायिवधविचारः । तच्च मोक्षा-
 द्यौ परित्यज्य वधे न दीप रति कचनं । यज्ञादौ प्रादिशिंसायाः अवैधमकीर्तनं । तच्च नर्क-
 दातीरक्षितमाधिसतीनमरीमधिवसते माधवद्विजस्य उपप्राज्ञमकीर्तनं । महाप्रवादकचनं ।
 तदुचमिकपयं । भक्तसमावमिकपयं । तदाचरकचनमत्र । दैव-प्रज्ञावादि-नी-तत्त्ववादि-
 अतारपरराचभेदेन वैश्ववानी पक्षविधमकचनं । तेषामनागरभेदमिकपयस्य । शिंसावृत्त-
 यज्ञाभोजनादौ वैश्ववानी दीपकचनं । वैश्ववानी मन्त्राभ्यव्यवहदिमिकपयं । मज्जनाधिका-
 रिमिकपयं । प्रकृतितत्त्वमिकपयं । भजनपरिपाके मन्त्रस्य माहाकादिवद्व्यवहारकचनं । क्षमा-

यतो दीपनिरूपणं। हरिभक्तिविहीनस्य संसर्गादिकरणे दीपकयत्। अमलसुखयत्। तत्-
कभावदीपादिनिरूपणं। तेषां मत्यादिनिरूपणं। ज्ञानयोगिकसंयोगिनोरभक्तमकीर्तनं।
मरणोत्तरं यमलोकममनादियम्लसाक्षरूपवर्धनं। पुण्यकर्मसंख्यामिरूपणादिकं। जीमूतयोः
भगवत्प्रतिमादिद्वयभेदनिषेधः। तदर्थितविषयाणां प्रथामनिषेधः। मरकटवर्धनं। पापकर्मसंख्या-
दिनिरूपणं। गर्भमध्ये जीवीत्यतिप्रकारादिकथनं। मायाधर्मिणो सुखसुखयत्। प्रायश्चित्तानु-
ष्ठानेन पापानां वक्ष्यानिः स्यात् न तु सम्यक् श्रुतिः, हरिनामस्मरणवादिना तु संश्रुतिर्भवत्ये-
वेतिकथनं। अत एव प्रायश्चित्तानमरं हरिनामस्मरणवादिनं कर्तव्यमेवेति कीर्तनम्। वैष्णवेषु
प्रायश्चित्तं न कार्यमिति निरूपणं। भक्त्यानां काम्यकर्मपरित्यागकर्तव्यता। हरिनामवलेन पापा-
पनुष्ठाने दीपकयत्। सोपाधिभक्त्यानां वर्ण्यमविहितमित्यनैमित्तिककर्मोपहानकर्तव्यता।
निरुपाधिभक्त्यानामाचारभेदनिरूपणं। सोपाधिभक्तिनिरूपणं। उक्तमादिभक्तिभेदनिरूपणं।
सोपाधिभक्तेरुपनिर्दिष्टधर्मकीर्तनं। निरुपाधिभक्तिसुखयत्। तस्याः पयोदशविधलक्षणं। अ-
व-
स्कीर्तनादीनां फलनिरूपणं। भगवत्प्रतिमाभिरूपणं। भगवद्भक्त्याज्येनादिसुखयत्। अर्च-
नादीनां प्रतिष्ठाकीर्तनं। भगवदानयोग्यमन्त्रपुष्पभूपदीपनैवेद्यादिनिरूपणं। द्वाविंशद्वराध-
कथनं। द्वादशवाचानिरूपणं। पुत्रवतीतमावात्म्यं। मधुराभावात्म्यं। तुलसीभावात्म्यं। अ-
म-
लभावात्म्यं। चाचोद्वलभावात्म्यं। गङ्गाभावात्म्यं। गङ्गायां माधवसंवादन-क्रीडा-प्रतिपदादि-
पयोदशविधप्रतिष्ठावर्जनावलम्बकताकीर्तनं। वान-पादुकादिववहारपूर्वकं गङ्गाशानादौ दीप-
कयत्। रक्षाद्विभावात्म्यं। भक्त्याधिकारिभेदनिरूपणं।

No. 2919. सिद्धान्तचन्द्रिका, पूर्वार्द्ध । Substance, country-made paper, 15 x 4 inches. Folia, 50. Lines, 10 on a page. Extent, 2,500 ślokaś. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Vírabhūra, Gopálapúra, Vámanadáśa Kavirája, Appearance, old. Prose. Correct.

Siddhānta-chandrikā. A grammar of the Sanskrit language illustrating each rule with a large number of examples. By Rāmāśrama. The codex under notice contains only the first part, and in it examples are given of all the Taddhita affixes.

Beginning. नमस्तुभ्यं महेश्वर्यं नमः बुद्धा पतञ्जलीः ।

बाबोप्रबोतखवाबा कुर्बे सिद्धान्तजिद्दा ।

अ, इ, उ, ए. च समावाः । अनेन ज्ञेयैवे संशयो च समावसंज्ञाः स्मृः ।

End. हारिकः, भावपः, हात्तोरः, हाथेयः, नाथः ॥

Colophon. इति श्रीरामाक्षरविरचितायां विद्यामण्डिकायां पूर्वाह्णं समाप्तम् ।

विषयः। शिक्षासन्निधेयमिधानं वाकरसमिद्धम् यच्च तद्वितानं यावत् वाकरस-
प्रतिष्ठा यच्च ।

No. 2920. तत्त्वदीपिका, वा सिद्धान्तचन्द्रिकाव्याख्या । Substance, country-made paper, 15 x 4 inches. Folia, 520. Lines, 5—6 on a page. Extent, 1,950 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Virabhūma, Gopálapura, Vámanadása Kavirája. Appearance, old. Prose. Correct.

Tattva-dvīpikā. A commentary on the work noticed under the next preceding No. By Lokesh'vara.

Beginning. प्रथम्य जगतां नाथं महेशं साम्बमख्यं ।

सिद्धान्तचन्द्रिकायाख्या त्रियते तत्तदौपिका ॥

प्रारिक्षितनिरन्तराद्यपरिष्माप्तये विहितमङ्गलं शिष्यशिष्याये निवर्तन् शिष्योपितं प्रति-
जानीते,—ममस्त्येत्यादिना ।

End आदिसूरस्य ज्ञानं निपात्यते, चायस इति चेदपि भव इति विषयः ।
अथापि आदिसूरस्य ज्ञानं निपात्यते ॥

सिद्धान्तचन्द्रिकायाख्या या त्रिर्यं तत्तद्दीपिका ।

तत्पुण्यं न भूत् पुनः तेन तुष्यतु पार्ष्णी ।

Colophon. एति श्रीलोकेश्वरपरिवरिचितायां विद्यामन्त्रिकाशास्त्रायां पूर्वां
समाप्तं ।

विषयः । सिद्धान्तत्रिंशत्पादपरस्य व्याख्यानं ।

No. 2921. **বসুধাতুকারিকা ।** Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 2. Lines, 6 on a page. Extent, 42 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Vírabhūma, Gopálapura, Vámandása Kavirája. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Vasudhātu-kārikā. Memorial verses on the classification of roots and their indicatory letters. Anonymous.

Beginning. इध्मार्हसिद्विद्यतां चित्तिहृत्पंचमेयंतिवन्वयो

वैष्णवानामरक्षां तथाश्चिन्तयन्महतीनां दिव्यारो परे ।

मान्ना ईमिददोहधिचिंति च ये मान्नासुखा मारका-

येषां मन्त्रिमयोः कदिन्नदिकृतां गोपः हरेः कथ्यते ॥

End. दशमहासूत्रं चापि विषयो यथा भाषितः ।

आलोचने तु सर्वश्रेयात्मनेपदमिष्यते ॥ १० ॥

Colophon. इति वसुधातुकारिका समाप्ता ।

विषयः । आत्मनःपञ्चादिना अदादिदिवाद्यादिमेषु आत्मनेपदादिनिरूपणं ।

No. 2922. वसुधातुकारिकाटीका । Substance, country-made yellow paper, 15 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 68 ślokas. Character, Bengali. Date, SN. 1278. Place of deposit, Zillā Vīrabhūma, Gopālapura, Post Khayaráśúla, S'ítikanṭha Kavarāja. Appearance, new. Prose. Correct.

Vasudhātukārikā-ṭikā. A commentary on the work noticed under the next preceding No. Anonymous.

Beginning. दध्मादि—इत्यादि । अस्माद्यमर्थः । एषा नीचस्तरो लुप्यते, नीचोऽनुदात्तः । एतेऽनुदात्तलोपिन इत्यर्थः । एषामनुदानेस्मादात्मनेपदं कथितं । तद् यथा,—दधु इत्येव ब्रूते इत्यादि ।

End. लक्ष्य दशमहासूत्रोः समस्तस्य आलोचने आत्मनेपदीत्यर्थः ।

Colophon इति वसुधातुकारिकाटीका समाप्ता । सन १२७८ । १८ फागुन ।

विषयः । वसुधातुकारिकाया व्याख्यानं ।

No. 2923. कर्मप्रकाशः । Substance, country-made paper, 12 × 2 inches. Folia, 31. Lines, 6 on a page. Extent, 755 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillā Vīrabhūma, Thánā Duvarāja-pura, Post Khayaráśúla Grāma, Gopālapura, Kāsínātha Kavarāja. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Karma-prakāśa. A treatise on astrology. By S'rínātha S'armā. A commentary on this work has been noticed under No. 1524, (IV, p. 114.)

Beginning. जना दिनेषु जिवमादिदेवं संस्तुय च आतिथ्यपुस्तकानि ।

जीनाद्यमर्षो विदधाति यन्मातु कर्मप्रकारं वक्तुमेषामर्थं ॥

End. आत्मानुपपन्नपञ्चमोक्तकृत्याम्बिताय

कन्या प्रदातुमर्हं विदुषेव भूमी ।

विवाहवचने — — — — —

अतः परं विदुषावाप्तं परिशेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । पुनर्मुखादित्यग्राह्यादौ ज्ञातारण्यविषयः । तेषां वाक्यादौ विषयकचयनं । मर्ममते देवभेदे कथयामि रूपं । देवादीनामारण्ये विंशत्यक्षरसहस्रविषयकचयनं । मकरस्यारण्यपादः । विषाद्यादौ विंशत्यक्षरसहस्रपादः । मुखादावतिथिरिति स्य मुरार्यपादादिति रूपं । मकालस्य अग्राधायादिवचनं । कर्णस्य मकरस्य सर्वकर्मवर्धितकचयनं । तद्वपादः । मुखपादादौ प्रतिष्ठाविषयः । हरिश्चन्द्रादौ चौरादिवचनं । इहो सत्तां वाचादौ पोषादिदिनवचनकचयनं । तद्वपादः । सगरापादपादः । जन्मनावे चौरादिवचनं । मानेज्योत्थोः ज्योत्स्नपुत्रद्वयोः चौरादिवचनं । ज्येष्ठे अपवादः । सर्वकर्मेषु दिनदापादौ दिनवचनं । दन्धापापादिवोने शुभकर्मविषयकचयनं । दन्धनविषयकचयनं । पापयोजकचयनं । यमवच्छयोः । उत्पानादियोगः । पापयोगापादः । ज्ञानान्तरस्य अन्तयोजकचयनं । सर्वकर्मेषु निरंशादियोजकचयनं । रविचंजान्ति-कचयनं । जन्मनक्षत्रादिषु संज्ञाणो निम्ना । विद्यादिकचयनं । तद्वेषु पञ्चकचयनं । अथापादि-मिरूपं । अथमदिनादिकचयनं । पापादिपञ्चकचयनं । वारवेष्टाकाखवेष्टादिकचयनं । तद-धिपकचयनं कर्षवेष्टादौ विजयकचयनं । पद्मादौ मिषकचयनं । अग्रे मध्ये जन्मादौ निम्ना । मन्त्रकचयने विषाद्यादौ निम्नं । चन्द्रादिकचयनं । मेधादौनां मन्त्रसंज्ञाकचयनं । क्षीरादौ-ज्ञाताराकचयनं । प्रत्यक्षपादादिकचयनं । मांसीनक्षत्रादिकचयनं । रथादिश्रवौ मृगकरा-दिकचयनं । रविश्रविकचयनं । शुभाशुभकर्मदौ शुभकर्मपादयोः प्राशस्त्यादिकचयनं । वास-कचयनं । तेषां परिभाषा-दिवाङ्मयिषुदिकचयनं । मन्दादौनां रथादिवारवेष्टादिषु निम्ना । मन्त्र-पाषादिपादिकचयनं । ज्येष्ठस्य-पार्श्वस्य-वधोमुक्तकचयनं । उग्रादिनक्षकचयनं । करकचयनं । शुभकर्मेषु परिवर्तनीनां चयनं । वारादिषु नरोत्तरप्राशस्त्यकचयनं । राशिक्रमनामादिकचयनं । मेधादिक्रमनामकचयनं । अथनामादिकचयनं । दिवाराशिसंज्ञानामकचयनं । पञ्चदशादिपञ्च-कचयनं । रेकापत्यराशिकचयनं । अभिरराशिकचयनं । समसंज्ञादिकचयनं । दशचतुष्टयकचयनं । द्विर्दशदिकचयनं । रक्तराशौ रक्तनक्षत्रप्राशस्त्यकचयनं । दम्यत्योर्नक्षत्राणां दौ पञ्चक-चयनं । देवादिनक्षकचयनं । कन्याविवाहवर्षादिकचयनं । वसोदकचयनं ।

No. 2924. द्वादशगोपावनिर्णयः । Substance, country-made paper, 9½ x 5 inches. Folia, 8. Lines, 10 on a page. Extent, 62 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Vírabhūma, Tháná Duvarája-pura, Gráma, Mañgalañihī, Viśhpunáráyana Thákura. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Dvādaśagopāla-nirṇaya. The twelve fellow cowherds of Kṛishṇa during his sojourn in Vṛindāvana and the rituals for worshipping them. Anonymous. A modern work, apparently localising the twelve apostles of Jesus Christ.

Beginning. স্বপ্ন হাদ্রমীপাভনির্বেক ।

স্বাস + রসবর্ষান হৃদ্যবনরসাবর্ষ ।

সংস্রব + সঙ্গা সঙ্গ শিখরেতা নবা সখী ।

End. সংস্রবে স্বপ্ন সংস্রবসং বীজানস্রবং ভবী ।

Colophon. রতি হাদ্রমীপাভনির্বেক: সমাপ্ত ।

বিষয়: হৃদ্যবনহৃদ্যাদিহাদ্রমীপাভানী স্তোত্রাদিবিবরণ ।

No. 2925. গোপালসহস্রনামস্তোত্রম্ । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{4} \times 5$ inches. Folia, 18. Lines, 8 on a page. Extent, 257 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Vírabhúma, Tháná Duvarájpura, Gráma Maṅgalaḍihi, Vishṇunáráyaṇa Thákura. Appearance. fresh. Verse. Correct.

Gopála-sahasranáma-stotra. A hymn in which a thousand epithets are strung together in praise of Gopála. From its introductory lines it is evident that it is an extract from a Tantra.

Beginning. বীজাভিনির্বেক রম্যে নীরী হৃৎকতি ব্রহ্মণ ।

ব্রহ্মাভিনির্বেকনামসংকতির্সংস্রবকারকঃ ।

সংস্রব পুণ্ড্র বীজ ব্রহ্মনির্বেকহৃদাদিবিঃ ।

সিৎ পটপি দেবেত্র কল্য ঙীর্ষ মবেত্র ।

End. বীজোপাভী স্রবাদেবি বর্ষনস্র মবেত্র ।

Colophon. রতি বীজনির্বেকং গোপালসহস্রনামস্তোত্রম্ সমাপ্ত ।

বিষয়: বীজোপাভস্রবং ।

No. 2926. শব্দরত্নাবলী । Substance, country-made paper, $12\frac{1}{4} \times 4$ inches. Folia, 28. Lines, 16 on a page. Extent, 1,568 ślokas. Character, Bengali. Date, Sz. 1780. Place of deposit, Zillá Vírabhuma, Tháná Duvarájpura, Post Kharáśṭla, Gráma Gopálapura. Káśínátha Kavirája. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. বী শির্বেহুর্বেবদুশির্বে বীজাভিনির্বেকনামসংকতিঃ ।

বীজোপাভাভিনির্বেকনামসংকতিঃ ক বাবাভিনির্বেকনামসংকতিঃ ।

Śabda-ratnāvalī. A vocabulary of Hīndu Materia Medica. Anonymous.

नमामि चण्डमरिमादिदेवं दुरादुरैः संकुतपादपद्मं ।
 लोके मर्यादमन्त्रमनुनामं चानारतीनां विविचीकृतानां ।
 नमामि पार्श्वतीनां वज्रकोपादेवादिवं ।
 मन्दरमावली कण्ठे धार्या वैद्यैः सहोष्मता ।
 किं करोतु मरु मरु सनरे मलयजितः ।
 यथा पर्यावरणितविशिष्टायां विशिष्टकः ।
 तेन नामानि वक्ष्यामि मन्दैश्च प्रतिपद्यते ।
 दित्याय वैद्यजातीनां प्रयत्नेन समासतः ।
 तत्पूजोपो मेवमाहः कायेदक्षपुष्पावकः ।
 विपद्ना दुन्दुरो मेव + + + + + ।
 काष्ठशक इतिष्ठातः काष्ठिकः शोचजितया ।
 काष्ठोपकः स विज्ञेयो मरुता परिकीर्तितः ।
 काष्ठनाकः । इति चौरपरिजनेति ।
 बाह्यं पुच्छकं दहं तादृशं विहितं मया ।
 यदि द्युमद्युवं वा मम होषो न होयतां ।

End.

Colophon मकार्याः १०८० । चावह ।

विषयः । औषधीनां पर्यायकथनपूर्वकं मयेन प्रविष्टमानकथनं ।

No. 2927. मन्त्रमूलाः । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 53. Lines, 7 on a page. Extent, 1,310 ślokas. Character, Bengali. Date, Sn. 1274. Place of deposit, Zillá Virabhúma, Tháná Duvarájpura, Post Khayarásúla, Gráma Gopálapura, Kásínátha Kavirája. Appearance, new. Verse. Correct.

Dravyaguna. A Hindu Materia Medica and dietetics. By Gopála. A modern compilation. Several other works of this class have been noticed in previous volumes.

Beginning. यद्वामे भूमिपुत्री विवर्तति सततं निवृत्ता यद्यपि
 यत्नायवे यन्मुखात् द्युमद्युपमो कथयः चौरमूलात् ।
 मन्त्राग्ने यद्यपि विद्वत्पतिवन्तुः कथयन्मन्त्राणि चापी
 द्वेभ्यः कथयन्तं कथयन्तविरं तं मम रामचन्द्रं ।
 यत्नायमेव ये मन्त्राणां माराचयन् वै ।

ধর্ম। শ্রীমদ্রথবিদ্যকথন। শ্রীমদ্রথবিদ্যা। শ্রীমদ্রথবিদ্যা। শ্রীমদ্রথবিদ্যা। শ্রীমদ্রথবিদ্যা।
 শ্রীমদ্রথবিদ্যা। শ্রীমদ্রথবিদ্যা। শ্রীমদ্রথবিদ্যা। শ্রীমদ্রথবিদ্যা। শ্রীমদ্রথবিদ্যা।
 শ্রীমদ্রথবিদ্যা। শ্রীমদ্রথবিদ্যা। শ্রীমদ্রথবিদ্যা। শ্রীমদ্রথবিদ্যা। শ্রীমদ্রথবিদ্যা।
 শ্রীমদ্রথবিদ্যা। শ্রীমদ্রথবিদ্যা। শ্রীমদ্রথবিদ্যা। শ্রীমদ্রথবিদ্যা। শ্রীমদ্রথবিদ্যা।

No. 2928. জ্যোতিষাঙ্কুরঃ। Substance, country-made paper, 12 x 2½ inches. Folia, 42. Lines, 5 on a page. Extent, 774 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Virabhúma, Tháná Duvarájpura, Post Khayarástila, Gráma Gopálapura, Káśínátha Kavirája. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Jyotisháńkura. An astrological treatise. By Bhavánídása Chakravartí.

Beginning. শ্রীমৎ শ্রীমদ্রথবিদ্যো রথবিদ্যকথনং শ্রীমৎ শ্রীমদ্রথবিদ্যো
 রথবিদ্যো শ্রীমদ্রথবিদ্যো রথবিদ্যকথনং শ্রীমৎ শ্রীমদ্রথবিদ্যো
 রথবিদ্যো শ্রীমদ্রথবিদ্যো রথবিদ্যকথনং শ্রীমৎ শ্রীমদ্রথবিদ্যো
 রথবিদ্যো শ্রীমদ্রথবিদ্যো রথবিদ্যকথনং শ্রীমৎ শ্রীমদ্রথবিদ্যো
 রথবিদ্যো শ্রীমদ্রথবিদ্যো রথবিদ্যকথনং শ্রীমৎ শ্রীমদ্রথবিদ্যো

End. শ্রীমৎ শ্রীমদ্রথবিদ্যো রথবিদ্যকথনং শ্রীমৎ শ্রীমদ্রথবিদ্যো
 রথবিদ্যো শ্রীমদ্রথবিদ্যো রথবিদ্যকথনং শ্রীমৎ শ্রীমদ্রথবিদ্যো
 রথবিদ্যো শ্রীমদ্রথবিদ্যো রথবিদ্যকথনং শ্রীমৎ শ্রীমদ্রথবিদ্যো

Colophon. ইতি শ্রীমদ্রথবিদ্যো রথবিদ্যকথনং শ্রীমৎ শ্রীমদ্রথবিদ্যো

বিষয়ঃ। শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং। শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং।
 শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং। শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং।
 শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং। শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং।
 শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং। শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং।
 শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং। শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং।
 শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং। শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং।
 শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং। শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং।
 শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং। শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং।
 শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং। শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং।
 শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং। শ্রীমদ্রথবিদ্যো। রথবিদ্যকথনং।

अज्ञातायाः कन्याया वा जन्ममात्रे जन्मनक्षत्रे जन्मदिवसे वा विवाहे दौषकथनं । विवाहे मासनक्षत्रनियमादिकथनं । वैवाहिकसुखादिकथनं । वास्तुप्रकरणं । तत्र धूमिनक्षत्रादिकथनं । जलशुद्ध्यादिकथनं । ध्वजशुद्ध्यादिकथनं । गृहावासायव्ययवस्था । द्वारव्यवस्था । नववध्वात्मनिकथनं । ऋतुनिकथनं । तत्र मासनक्षत्रवारादिकथनं । निषेकनिकथनं । दौषदहानिविधिः । जातकप्रकरणं । गर्भे स्त्रीपुंज्ञाननिकथनं । जारयोगादिकथनं । मन्त्र-
शेषः । तत्प्रतीकारकथनं । मातृपितृरिष्टमङ्गः । राजयोगः । सप्तप्रकरणं । भावफलकथनं । राशिशीलादिकथनं । मनुष्यादीनामायुःपरिमाणं । नामकरणं । राश्यान्वयनामनिकथनं । सप्तप्राशनं । चूडाकरणं । नित्यचौरनिकथनं । कर्षवेधः । विद्यारम्भः । उपनयनं । स्रव्यार-
म्भप्रकरणं । ऋषिविज्ञयनक्षत्राणि । ऋणदानं । यात्राप्रकरणं । स्रग्नादिशुक्तिः । श्रयायात्रा-
निकथनं । उषायात्रा । द्रव्याणां यात्राकथनं । यात्राकरणान्तरं मेहादुर्मेहान्नायवक्षितौ
नामाविधमतकथनं । यात्रायां मङ्गलद्रव्यकथनं । चतुफलनिकथनं । अक्षह्वारधारवकासन-
िकथनं । पुष्करिण्याधारम्भः । दृष्टाधारोपणं । पादच्छायादिना वेलापरिमाणनिकथनं । दिन-
परिमाणकथनं । ज्येष्ठ्यादिचरित्रकथनं । आभिजननशुभाशुभनिकथनं । औषधकरणं । तद्ग-
च्छकाक्षः । आरोग्यकानं । मृत्युकारणेन उत्तमाधममतिनिकथनं । विपुष्करादिकथनञ्च ।

No. 2929. बाळबोधिनी । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 7. Lines, 7 on a page. Extent, 116 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Virabhúma, Gráma Gopálapura, Kásínátha Kavirája. Appearance, new. Prose. Correct.

Bála-bodhiní. The philosophy and use of the six Sanskrit cases. By Dámodara Kavibhúshana.

Beginning. विमलन्दनकुन्देन्दुकुमुदाभोजसन्निभा ।

सरस्वतीं नमस्कृत्य शिष्यते बाळबोधिनी ॥

षट्कारकाणि लिखन्ते बाळानां बोधहेतवे ।

येन विज्ञानमात्रेण प्रयोगो ज्ञायते भूष ॥

End. ओदनस्य पाकः नर्वा दोषः शरीरैका भवतः शारिका—इत्यादि ।

Colophon. इति दामोदरकविभूषणता बाळबोधिनी समाप्ता ।

विषयः । षट्कारकविशेषनं ।

No. 2930. सज्जनरञ्जिनी । Substance, country-made yellow paper, 11½ × 4 inches. Folia, 12. Lines, 10 on a page. Extent, 570 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1718. Place of deposit, Zillá Virabhúma, Gráma Gopálapura, Kásínátha Kavirája. Appearance, old. Prose. Correct.

Sajjana-rañjinī. A commentary on the *Shatçakra-prakarana* of Púrṇānanda,—a treatise on Tántric diagrams. By Rámavallabha Sarmá.

Beginning. श्रीरामकारविश्वं हि भावानीतभयापहं ।

भवानीचरचङ्गहं भज भाम्यवशात्कनः ॥

पूर्वोक्तमोदितानन्दनिर्वाणोत्तुरकारिका ।

विमदीकुरुते सूर्यं दिव्यः श्रीरामवक्त्रतः ॥

अथेत्यादि । आख्यायकः ।

End. योनी कोटयः यतान्तर्मेधाः वशीकृतचित्त इत्यर्थः ॥ ११ ॥

Colophon इति श्रीरामवक्त्रभक्त्यर्पणं कृता सज्जनरञ्जिनी समाप्ता । ब्रह्माब्दाः ॥

१७१८ ॥

विषयः । पूर्वोक्तमोदितवत्पञ्चमभिधानप्रकरणस्य आख्यानं ।

No. 2931. *Dravya-guṇa-saṅgrahaḥ* । Substance, country-made paper, 14½ x 4½ inches. Folia, 22. Lines, 8 on a page. Extent, 792 ślokaś. Character, Bengali, Date ? Place of deposit, Zillá Vírabhūma, Grāma Gopálapura, Káśínátha Kavirája. Appearance, old. Verse. Correct.

Dravya-guṇa-saṅgraha. Sanitary effects of various articles of food and of water, air, seasons, tooth-brushes, &c. By Chakrapáni. A compilation from various Tantras, &c.

Beginning. प्रायः शृण्वन्ति यथेष्टास्तद्द्रव्यगुणसंघट्टः ।

चारुं करुं शीघ्रं तथा क्षात्रिकवेऽपुना ॥

मधुरो वायुविवर्धन आधुर्गुणवर्धनसिक्त कण्डः ।

सम्मानकमुवादिक्वाह्वरा विग्धमवशीतः ॥

End. तन्मायां चारुमात्रं द्रव्याणां गुणसङ्ग्रहः ।

भिवमानुपकाराय रचितस्तत्प्राणिना ॥ इति ।

विषयः । पञ्चविधरसगुणाः । आत्मवर्धनगुणाः । नाशवर्धनगुणाः । पचिवर्धनगुणाः । मत्स्यवर्धनगुणाः । वर्जनीवर्धनादिभिरुपहं । आकषणगुणाः । पचवर्धनगुणाः । जीरकपित्तकादिवर्धनगुणाः । कषयादिवर्धनगुणाः । अपायेऽपि भोजनयोग्यस्य पचवर्धनगुणाः । जलवर्धनगुणाः । जीरवर्धनगुणाः । पचवत्पचोरादिवर्जनीवर्धना । इविवर्धनगुणाः । मयनीतवर्धनगुणाः । वृत्तवर्धनगुणाः । तैलवर्धनगुणाः । रेषादिमधुरवर्धनगुणाः । मधुवर्धनगुणाः । काष्ठिकादिगुणाः । जूषवर्धनगुणाः ।

কলকাত্তবনেনুচাঃ । সানান্যভক্ষ্যবনেনুচাঃ । আচারবিধিঃ । পরিপাকপ্রক্রিয়া । অনুপানবিধিঃ ।
 মুচকর্ম্মনিরূপণং । দ্রব্যকাণ্ডাদিনিরূপণং । তদনুচাঃ । ভূমদ্বিতিকুলজ্ঞাটিকাভিহুচাঃ । অমুনুচাঃ ।
 অসীমাদিহুচকবনচ ।

No. 2932. **দ্রব্যগুণসঙ্গ্রহটীকা**। Substance, country-made paper, $14\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 20. Lines, 8 on a page. Extent, 960 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Virabhūma, Grāma Gopālapura, Káśínátha Kavirája. Appearance, old. Prose. Correct.

Dravya-guṇa-saṅgraha-ṭīkā. A commentary on Chakrapāṇi Datta's 'Dravya-guṇa-saṅgraha' or Materia Medica. By Śivadāsa.

Beginning. দ্ব্যননাদিমিরপরিভূতমিহ জনম্ ।

প্রসাদে যতকালে কল্পেপিঅসবে মনঃ ॥

কষাদর্শাণ্যায়ুর্জৈদনশ্রাবাং পারদবনঃ ।

নানক্সামনবেমক্স বন্দে অরতপক্ষ্মণ ॥

মহাদাভিম্বাবোঃস্বং বক্সাঃ প্রাকুরমুন্ কিচ ॥

সর্গী মুচমর্গী মল্লয়া মৈরর্গী অমর্গী ভবে ॥

রচিতকল্পদত্তেন যৌ দ্রব্যমুচসঙ্গ্রহঃ ।

যৌমতা শ্রিবদায়েন তক্সাং ব্যাক্সা বিধৌববে ॥

যৌক্সাশ্রমেব বে দ্রব্যমুচা বিসারমৌবচা ।

বৈঃপি প্রসঙ্গবৌ কৌক্সাঃ শ্রিক্সমুচনবে মচা ॥

অমিবনক্সাপৌটদেবনামক্সারক্স ।

End.

বৌঃনরত্পদর্ঘী কুরবাণাং অচনক্সমুচকৌর্নিমবাণ ।

মৌক্সমিপতির + + + + তক্সমক্স ক্তিনঃ ক্তিরেবা ॥

ক্তিনেমেবোচ্চিতনক্সমক্সবিচিত্তক্সাশ্রোপকরৌমু অসপি ।

তযাপি মক্সান্ মিবক্সৌঃস্বদবনঃ পরঃসচস্বানমুক্সচিষ্মতি ॥

Colophon. ইতি শ্রিবদাচক্সতা দ্রব্যমুচসঙ্গ্রহটীকা সমাপ্তা ।

বিষয়ঃ । অঙ্গদনক্সতদ্রব্যমুচসঙ্গ্রহক্স ব্যাক্সানং । তদনুশ্রাবাং দ্রব্যবাং মুচাদিনিরূপ-
 বচ ।

No. 2933. शरीरनिश्चयाधिकारः । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 12. Lines, 9 on a page. Extent, 810 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Virabhúma, Gráma Gopálpura, Káśínátha Kavirája. Appearance, old. Verse. Correct.

Saríra-nischayádhikára. Management of females during pregnancy. By Gaṅgárāma Dása, disciple of Bhavánídása Kavirája.

Beginning. हाद्वयवर्षेऽतीते वनिताचीनो जयति वधिराशि ।

अमुदेव प्रतिमासं याति पञ्चाशताब्देन ।

End. नित्यमन्वाद्यवन्धुष पथ्योवैवोद्युष्यते ॥

Colophon. इति निश्चयाद्युर्नेदतन्माध्यापकनीयुक्तमनोदासकविराजनिश्चयी-
नरारामदासेन विरचितः शरीरनिश्चयाधिकारः ॥

विषयः । औषा अमुकाकनिरूपणादिकं । तत्र निघनः । गर्भसञ्चारप्रकारः । मासक्रमेण
शरीरोपपत्त्यादिरूपसं । गर्भस्थित्युपायकथनं । मन्त्ररत्नरसादीनां इतिहादिभूतेभ्य जयनिक-
चनं । रसादीनां कर्मेनिरूपसं । गर्भोपादादिरूपसं । मानक्यौदिवाद्युनिरूपसं । वायु-पित्त-
कषादीनां क्रमनिरूपसं । कुसुम-पञ्चाङ्गवादिनिरूपसं । मातृनिरूपसं । विरामनिरूपवादि-
कच ।

No. 2934. स्पन्दनचरित्रं सटीकं । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 8. Lines, 10 on a page. Extent, 99 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Virabhúma, Gráma Gopálpura, Káśínátha Kavirája. Appearance, old. Text, verse, Commentary, prose. Correct.

Spandana-charita with commentary. Explanations of the occult prognosticatory twitchings of the body. Anonymous.

Beginning. मू—अथ स्पन्दनचरित्रं ।

मूर्द्धि स्फुरत्याद्य इतिव्याप्तिः आनम्रहृदिष सकारदेहे ।

प्राचदेहे प्रियसङ्गः आन्नासाधिदेहे च सदायकायः ॥

टी,—मूर्द्धि—इति यत् स्पन्दनचरित्रे स्फुरत्स्य नृचरोपाविष्कारा वर्तन्ते ।

End. मू—अज्ञानमहं बद्धे जर्न पि ययः प्रयत्नेन च दृश्यनीयं ।

Colophon. इति स्पन्दनचरित्रं सप्तमं ।

टी,—वाचयन्त्यवैरोमेन विनेयाद्ये प्रयत्नतः । विनेयाः दृश्यनीया इत्यर्थः ।

इति स्पन्दनचरित्रटीका समाप्ता ।

विषयः । मानवानां अङ्गस्पन्दनक विज्ञेयस्य गुणगुणवृत्तनिरूपसं ।

No. 2935. परिभाषा: | Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 9. Lines, 9 on a page. Extent, 318 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Virebhúma, Gráma Gopálapura, Kásínátha Kavirája. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Paribhāṣā. Medical technical terms and doses and modes of administration of medicines. By Syámadāsa. This is quite distinct from works of this name noticed under Nos. 210 and 570. (*ante*, I, p. 112 and II, p. 30).

Beginning. अथ ज्ञानज्ञानेशोक्तसन्दिग्धार्थप्रकाशिकाः ।

परिभाषा प्रकाशने दीपिभूताः सुनिश्चिताः ॥

मावाचीनश्च यद्भयं विकारं न निवर्तयेत् ।

इत्याद्यामपि बाहुल्यादापस्तुज्ञायते भद्रं ॥

End.

कीरेषु गन्धदुग्धश्च चक्षुःकाष्ठ (सहीका च) फलेषु च ।

निष्ठ-तैलं व्यावरेषु सेचेषु च चितं न चत् ॥

Colophon. इति ज्ञानदासकृतः परिभाषासंपदः समाप्तः ।

विषयः । मानपरिभाषाकथनं । देववल्गावल्गद्वयैर्नपूज्यं चौरवधनामादिविधानकथनं । पाचनपरिभाषादिकथनं । अनुपानविधिः । गुरवकष्टकथनं । तज्जन्मस्थाननिरूपणं । चार्द्रश्चमाषाकथनं । शुष्कश्चमाषाकीर्तनं । ज्ञायजलव्यवस्था । छायातो रसपद्वयविधिः । सेचपाकव्यवस्था । पारदयोधनविधिः । सेहमाषाकथनं । कश्कमाषाकथनं । तोषचौरादीनां चनिर्देशे मानकथनं । सेहादिपाकज्ञाननिरूपणं । मुक्षपाकज्ञानकथनं । घृततैलादिवीर्यकाशनिरूपणं । बालकानां भैषज्यव्यवस्था । पक्षकर्मणि । कवच-गन्धुवाञ्जननिरूपणं । अन्नादिसाधनं । जलजीर्णकासादिनिरूपणं । अतो विशेषकथनं । यवागूरसट्पादीनां परिभाषा । चौरपाकाः । द्रवेषु मेढकथनं । ववांशरदुषीक्षेषु अपय्यकथनं । मूत्रपुटीवादिपद्वयं । मुक्षकवादिपरिभाषा । वक्त्रकफसादिपरिभाषा । अनुकल्पप्रकरणं । भावनाविधिः । जेपव्यवस्था । जलपद्वयविधिः । सहविधनभुनिरूपणं । रसादिरसपद्वयविधिः । मधुमूलकथनं । वेष्टवारक्षकथनं । राजशाठकथनं । कान्तक्षिककथनं । धूमपानव्यवस्था । इति ।

No. 2936. गौरवदीपनी । Substance, country-made yellow paper, 16 × 5 inches. Folia, 84. Lines, 10 on a page. Extent, 4,662 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Virebhúma, Gráma Gopálapura, Kásínátha Kavirája. Appearance, new. Prose. Correct.

Gaurava-dīpanī. A commentary on the *Kirātārjunīya* of Bhāravi. By Dāmodara Miśra, of Magadha, a court paṇḍit of Mahārāja Hemanta Siṅha, of Karpūrapura.

Beginning. माधवोमाधवौ कायवाङ्मनोभिः सदा नमन् ।

अनन्यशरणो भूत्वा नरीनर्त्तनं कर्तुम् ॥

उभैः शौरविकारमोदकयुग्मं किं गोप्यते साक्षरौ

राशौ भुक्तिविवर्जिताय चतुरे कान्तास्वासाय मे ।

सायं व्याघ्रविभीषिकाकुतम्बे जुहाधितायाश्च चे

राधे देहि युग्मं तथोरिति वदंस्त्वने सतिः पातु वः ॥

विहतं सन्निभायेन भारवेः काव्यगोचरं ।

दुर्वैधं मन्दबुद्धीनां तत्कृते किञ्चनोच्यते ॥

अथ भारविनामा कविः काव्यं विधितुः सन् इत्यादि ।

End. विमर्दात् तन्माचष्टे सति इत्यर्थः ।

Colophon. इति श्रीकवेरूपचर्महोमखलाखण्डसमवाराजश्रीहेमकर्षिचन्द्रारपण्डितमन-
भूदेवमित्रश्रीदामोदरकृत्यां भारविकाव्यमौरवद्वीपन्यां टीकायां नवमः सर्गः ।

विषयः । भारविकृतकिराताजुनीयामित्रानकाव्यस्य नवमसर्गोक्तं व्याख्यानं ।

No. 2837. नीतिशतकटीका । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 10. Lines, 6 on a page. Extent, 337 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillā Vīrabhūma, Grāma, Gopālapura, Kāśīnātha Kavirāja. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Nīti-śataka-ṭīkā. A commentary on Bhartṛhari's *Nīti-śataka*. By Maheśvara. The text has been noticed under No. 1423 (*ante*, IV, p. 40,) and a different commentary under No. 2734 (*ante*, VIII, p. 182.)

Beginning. विज्ञेयं विज्ञेयमौरं नन्दराजं नमाम्यहं ।

शारदां वरदां श्रीमि जाषापनुत्तये नमः ॥

श्रीगोपायं नमस्कृत्य नमो नृपपरम्परां ।

भक्तैरिदमन्वयस्य व्याख्यां करोम्यहं ।

इति । इतिदिशस्तु । इत्यादि ।

End. अतः देवकीनः सुचमस्तु प्राधान्येन त्वजनि ।

Colophon. इति महेश्वरकृता नीतिशतकटीका समाप्ता ।

विषयः । भक्तैरिदमन्वयनीतिशतकस्य व्याख्यानं ।

No. 2938. कारकाद्यर्थनिर्णयरोद्री । Substance, country-made paper, 16 × 8½ inches. Folia, 18. Lines, 4 on a page. Extent, 428 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zilla Virabhūma, Grāma Gopālapura, Kāsīnātha Kavirāja. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Kārakādyartha-nīrnaya-raudrī. A commentary on the Kā-rakachakra of Bhavānanda Siddhāntavāgīśa—a treatise on Sanskrit cases. By Rudra Tarkavāgīśa, a grandson of the author. This is probably the same work, a fragment of which has been noticed under No. 1175 (Vol. III p. 129.) The text is noticed under No. 1112, (III, p. 73).

Beginning. प्रथम परमानन्दं नीविन्दं नीपक्षयिषं ।

चद्रेव तस्यै रोद्री कारकाद्यर्थनिर्णये ॥

त्रियेति त्रिया धात्वर्थः ।

End. नन्वेवं फले भाषादिवाङ्मायिरोधादाह यद्येति-इदमपि वाङ्माताय-
कमिति ।

Colophon. इति चद्रतर्कभागीश्वरभट्टाचार्यकृता पितामहकृतकारकाद्यर्थनिर्णयरोद्री
सम्पन्ना ।

विषयः । भवानन्दसिद्धान्तभागीश्वरकृतकारकचक्रस्य व्याख्यानं ।

No. 2939. पथ्यापथ्यविनिश्चयः । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 21. Lines, 10 on a page. Extent, 700 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zillā Virabhūma, Grāma, Gopālapura, Kāsīnātha Kavirāja. Appearance, old. Verse. Correct.

Pathyāpathya-viniśchaya. On diet and regimen. By Viśva-nātha Sena, of the court of Mahārāja Pratāparudra Gajapati, of Orissa. Several works on Pathya or Dietary have been noticed in previous volume

Beginning. विना रजाः सज्जनभाषि विनं निर्वीर्यं पाति क्षिपति क्षयं यः ।

चद्रेवहन्दारकहन्दवन्दः पाषादपाषाणकुलान् निरीक्षः ।

आलोका वैद्यतन्त्रादि यन्मादेव निबध्यते ।

आधितानां विविक्तास्तु पथ्यापथ्यविनिश्चयः ॥

मिषद् चर्मेषु शत्रेषु निर्दिष्टानि यथायथं ।

निदानापथ्यपथ्यानि नीचि यन्मादुर्विचिन्तयेत् ॥

End.

विद्वद्गुरुवमापतेः परिसत्कीर्णैः प्रपौत्रसुतः
 पौत्रः शीतपत्रस्य सत्कविमयेः सहैश्वर्यवानभेः ।
 श्रीमतीरोमरसिंहदेवतनये निःशेषतन्त्रीकृतं
 पथ्यापथ्यविनिश्चयं कृतमुत श्रीविश्वनाथः सुधीः ॥
 ज्ञानम् सर्वमिदं ज्ञानमप्यनुसरन् प्राप्नुयमानोऽप्यनं
 रूपसोपशमं भजन्नापि परां संप्राप्तिमन्वीक्षयन् ।
 साध्यासाध्यतया मरुत मरुतम् कुर्वन्निश्चित्यां सुदृढां
 पथ्यापथ्यविनिश्चयेन रक्षितां वैद्यो भक्त्याभ्यस्यत् ॥
 रोमान् नाशयितुं यत्नः प्रययितुं प्राप्नुं प्रतिष्ठां परां
 क्षुब्धोऽपि धनानि यस्य निवर्जयेतः समुत्पद्यते ।
 मुक्ताहारमिव प्रकाशममलं हृत्पीठं सद्गुरुं
 पथ्यापथ्यविनिश्चयं स्मृतमनु कष्टे समं धारय ॥

Colophon. इति सूर्यवंशावतंशेन भजपतिप्रतापचंद्रेण प्रतिपादितः तपनमहापात्रं
 तिद्विजपितामहनामपदवीकस्य श्रीविश्वनाथसेनस्य कृतो पथ्यापथ्यविनिश्चयः समाप्तः ।

विषयः । ज्वरादिबाधिसङ्करानां सर्वेषु रोगेषु तथा प्रीत्यादिषु च कर्तव्यं पथ्यापथ्य-
 निरूपणं ।

No. 2940. रत्नसारचिन्तामणिः । Substance, country-made paper, 13 x 5 inches. Folia, 77. Lines, 14 on a page. Extent, 4,446 ślokas. Character, Bengali. Date, Sm. 1221. Place of deposit, Zillá Virabhúma, Gráma Gopálapura, Kásínátha Kavirája. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Ratnasāra-chintāmaṇi. An elaborate treatise on Practice of Medicine. Apparently on abstract of a Tantra.

Beginning. (नमस्ते पार्वतीनाथ महायोगेश्वर शिव ।

अस्माकं मङ्गलं ज्ञानं चतुर्वर्गेवरप्रदं ॥)

दुर्गेति मङ्गलास्तीति शोभनाया मन्त्रेश्वरी ।

धर्मोपेक्षामनोऽपि वरदाय मनोऽनु वे ॥

अस्मिन्नीकुमार उवाच ।

अन्यनरे महाभाज सर्वशास्त्रविशारद ।

आद्यर्षेदे रोगनामा महारोगकथा ममः ॥

विधानञ्च तथा मोक्षः कथमेव कृपामिधे ।

संचिन्तं कथयास्माकं पुरातनवचोद्भूतं ॥

धन्वन्तरिवाच ।

चतुःषष्टिविधा रोगा भेदास्तेषामनेकधा ।

चिन्तोक्तानां चित्तार्थे च पार्श्वत्युक्तिर्महेश्वरे ।

पार्श्वत्युवाच ।

देवदेव महादेव संसारबाणकारक ।

रोगनाम्ना रोगनाशः कथमेव महाप्रभो ॥

End.

मन्त्रयेदुद्दिनसप्तञ्च जीवेद्दुर्गतद्वयं ।

अमृतार्णवमोदकः ।

Colophon. इति उन्नामहेश्वरसंवादे रत्नसारचिन्तामणिनामौषधिप्रक्रिया । सम
१९११ । मास फागुन ।

विषयः । पार्श्वतीपरमेश्वरसंवादेन रोगाणामुद्देशकथनं । आयुर्वेदागमविवरणं । वात-
पित्तादिज्वराधिकारे,—नारायणीपाचनं । पटोलादिपाचनं । कट्फलादिपाचनं । पञ्चकोष्ठ-
पाचनं । नवाङ्गपाचनं । कण्टकार्योदिपाचनं । अष्टाङ्गवलेहः । चतुर्दशाङ्गपाचनं । दिव्या-
दिपाचनं । गुडुषादिपाचनं । मुस्तकादिपाचनं । भगादिपाचनं । अष्टादशाङ्गपाचनं । शीता-
रिरसः । इक्ष्वाभेदिरसः । कफकेतुरसः । चिक्कुलेश्वररसः । पद्मानवरसः । मृत्युञ्जयरसः । ज्वर-
केशरिरसः । शीतलभिरसः । प्रचण्डेश्वररसः । ज्वरमुरारिरसः । प्रतापेश्वररसः । वेतासरसः ।
भुवनेश्वररसः । आनन्दभैरवरसः । भास्करेश्वररसः । ज्वराङ्गशरसः । मार्कण्डेयरसः । अर्जुनारी-
श्वररसः । हृद्दहर्जुनारीश्वररसः । चिन्तामणिरसः । कल्पतरुवरसः । हृत्कल्पतरुवरसः । हृद्दिव्या-
कररसः । वाग्धाकल्पतरुवरसः । चन्द्रनाभश्लोचः । सूर्यज्वरश्लोचः । हृद्ज्जीवकादिमोदकः ।
अङ्गारकतैलं । हृत्तृण्मुक्तेश्वरतैलं । महावज्रतैलं । सुदर्शनचूर्णं । सूर्योषधिः । लक्ष्मीविद्या-
सरसः । हृद्भक्त्योषधिः । महाधरसः । रसवज्रयोगः । हृत्तृण्द्रव्यकरसः । हृद्दुराज-
वज्रसरसः ।

अतीसाराधिकारे,—पञ्चमूलादिपाचनं । हृत्पञ्चमूलादिपाचनं । धान्यादिपाचनं ।
हृद्व्यातीफलादिचूर्णं । गरिकेशचूर्णं ।

षष्ठ्यधिकारे,—हृत्तृण्द्रव्यकरश्लोचः । विष्णादिमोदकं । जानिफलादिवटिका । विपुरा-
रिरसः । कनकसुन्दररसः । नीरभररसः । हृत्तृण्द्रव्यमोदकं । विष्णादिवटिका । आभातकयो-
गा । पञ्चवैश्वरयोगः । वाट्याचनं । मृत्युञ्जयरसः । हृद्दुग्धश्रीमन्मेश्वररसः । लवङ्गादिचूर्णं ।
सिधेश्वरवटिका । हृद्भक्त्यङ्गादिचूर्णं । मदनमोदकं ।

अर्थाधिकारे,—बसुबीजयोगः । निष्ठप्रपञ्चयोगः । तालमूलौयोगः । अर्थाऽरिमोदकः ।
हस्तप्राणदमोदकः । मेघवर्षवटिका । भस्त्रेश्वरमोदकः । दास्यादिघृतं ।

भयन्दराधिकारे,—गुग्गुलेश्वररसः । फणादिप्रलेपः । अक्षतमञ्जरौरसः । फणौन्नतैलं ।
जम्बीरेश्वररसः ।

अग्निमाग्धाधिकारे,—पञ्चमुखचूर्णं । मन्त्रवटिरसः । चित्रवटिका । हृदयप्रिकुमारः ।
चतुर्मुखरसः । अग्निकुमाररसः ।

अजीर्णाधिकारे,—पञ्चमुखरसः । दावानररसः । योगरत्नमोदकं । अजीर्णकण्टकरसः ।
हस्तक्यादिरसः । लवङ्गादिमोदकं ।

विस्त्रिधाधिकारे,—अञ्जनयोगः । शूकरार्करादियोगः । कज्जलीयोगः । त्रिफलादि-
योगः । शक्वमल्लियोगः ।

अपस्माराधिकारे,—अजकीयोगः । किंशुकयोगः । रससुन्दरनखं । चम्येश्वरचूर्णयोगः ।
अक्षतायोगनखं । नानायोगाः ।

शिरोगाधिकारे,—लेपनविधिः । चूर्णयोगः । स्नेहयोगः । मर्दनविधिः । शिष्ययोगः ।
वस्त्राङ्कुरतैलं । मयूरेश्वरघृतं । शूलवस्त्राङ्कुरतैलं ।

कर्णरोगाधिकारे,—नागवक्त्रौषधयोगः । अम्बूपचसत्त्वयोगः । तैलकाष्ठियोगः । धूसूरादि-
तैलं । शम्बूकादितैलं । हस्तशम्बूकादितैलं । चतुर्थचूर्णलेपनं । नानाविधप्रलेपाः । घृतविह-
भोजनं ।

नेत्ररोगाधिकारे,—वाटिकाञ्जनं । आमलकौतैलाञ्जनं । चन्द्रप्रभावटिका । चन्द्रहास-
वटिका । चन्द्रोदयवटिका । हस्तचन्द्रोदयवटिका । खड्गेश्वरवटिका । दध्वाञ्जनं । देवाञ्जनं ।
दास्यासञ्जनं । चिन्दूरेश्वरवटिका । शिंशपादियोगः । शरीरक्यादिवटिका । देवदासवटिका ।
भीमसेनकपूराञ्जनं । रत्नराजघृतं । कामराजघृतं ।

नासारोगाधिकारे,—वदरेन्द्रयोगः । गण्डफलादिप्रलेपः । नखविधानं । रसाक्षतवटि-
का । अक्षतेश्वररसः । घृतयोगः ।

मुखरोगाधिकारे,—शूललेपनादिकं । लौमन्विषटिका । घृतयोगः । रसकवटिका ।
कर्पूरेश्वरवटिका । चन्द्रभागिकं । मूकदोषप्रक्रिया । बधिरदोषप्रक्रिया । गण्डमासरोमप्र-
क्रिया ।

अङ्गुलिरोगाधिकारे,—मरकण्डकप्रलेपः । दृर्भाप्रलेपः ।

खरभङ्गाधिकारे,—मधुरस्वरमोदकं । चित्रकुटररसः ।

शोथोदराधिकारे,—वासुयोगः । हस्तयोगेश्वररसः । हृदयैरभस्त्ररसः । वस्त्रानुस्यरसः ।
पद्मेश्वररसः । शोथशर्दूलतैलं । महाभैरवेश्वररसः । महाशोथशर्दूलतैलं ।

काशरोगाधिकारे,—लौहसामृतसिन्धुः । हस्तकनकसिन्दूरं । पद्मेश्वरचूर्णं । दाहिज्ये-

चरचूर्णे । चन्दास्ततरसः । शिवजीचूर्णे । चिक्कादिभोदकं । चपामानेचूर्णेचोमः । ताक्षिभ्रा-
दिभोदकं । कटुचयवटिका ।

चक्षुःसाधिकायोः,—चासानकरसः । गृहेचरवटिका । हृद्दासावसेसः । रससामरः ।
हृत्ताक्षिभ्रादिभोदकं । चन्दनेचरभोदकं । वासनेचरघृतं । कण्ठकाय्योदिवृतं । रसकल्पवटिका ।
चन्दनादितैलं । हृत्चन्दनादितैलं । हृत्ताक्षिभ्रादिचूर्णे । हृत्कोशेचररसः । हृद्दकं चररसः ।
हृद्दाक्षिण्येचरघृतं । हृत्चन्दनेचरतैलं । रसास्तथोमः ।

वातरोमाधिकारे, वाताक्तकरसः । वातारिरसः । सैन्धवेचररसः । शोथेचररसः । मरि-
च्योदिचूर्णे । रजराजरसः । योगराजघृतं । कैशराजघृतं । रत्नेचरघृतं । सिंहेचरघृतं । पञ्च-
रसघृतं । चन्दनार्चघृतं । चर्मचरघृतं । विष्णुतैलं । हृत्विष्णुतैलं । कुम्भप्रसारचोतैलं । हृत्-
क्वाथतैलं । निरामिषमांसतैलं । हृद्बीजतैलं । पारिजाततैलं । योगराजमुग्धुः । रससुन्दरं ।
रसकण्ठली । जामायोगाः । चिन्तामणिरसः । बदरीरावियोमः । प्रसावमियोमः । पुण्यरसतैलं ।
हृद्देरकतैलं । सैन्धवादितैलं । हृत्सैन्धवादितैलं ।

उष्मादरीने,—श्रिवाघृतं । नारायणघृतं । जामलादिवृतं । हृत्कल्याणभोदकं । हृत्-
श्रिवाघृतं । हृत्क्षौद्रघृतं । उकुम्भरघृतं । मध्यमनारायणतैलं । हृत्तृप्तिमसामरतैलं । हृत्सु-
मलपारिजाततैलं । वाङ्मूलादिभोदकं । मेथीचरभोदकं । हृत्प्रतमूलादिभोदकं ।

मूषलच्छाधिकारे,—मूषलच्छान्नकभोदकं । कौमुदेचररसः । हृत्कल्याणसिन्धुः । रत्नेचर-
भोदकं । हृत्प्राणिभद्रभोदकं । हृद्दुवक्त्रेचरघृतं ।

प्रमेहाधिकारे,—रसचारचूर्णे । कैशरेचरतैलं । हृत्तृप्तयेचरतैलं । हृत्कल्याणदिवृतं ।
हृद्दुधाचोदकं । हृत्तृप्तीतकीचरः । हृत्तृप्तयेचरः । कल्पतप्तभोदकः । बदरेचरयोमः ।
कपूरभोदकं । मेघनुद्गरभोदकं । सुरेचरीयोमः । कैशरचूर्णे । ईशोवसेसः । रत्नेचरघृतं ।
हृत्ककरध्वजः । खलीनारायणतैलं । वक्त्रेचरघृतं ।

प्रदराधिकारे,—चरीतकीयोमः । माषनेत्रयोमः । रामदन्तिमूलायोमः । वज्रपुष्पकक्षियो-
मः । कुम्भदयोमः । रक्तपङ्कजबीजयोमः । चेतपङ्कजबीजयोमः । हृत्कमलाचतैलं ।

स्त्रुतिकारोमाधिकारे,—हास्यादियोमः । शिवाभाचोदृतपिष्टं । शतावरीप्रलेपः । चन्द्या
दिपाचनं । स्त्रुतिकाभरचवटिका । गृष्ठीचण्डः । ताक्षमूलादिभोदकं । हृत्सुमनैवादितैलं ।
दूधोदियोमः । पिक्कादियोमः । पिप्पल्यादिपाचनं ।

गर्भसाधिकादे,—गर्भस्त्रापनोपायकथनं । मेथियोमः । पुरातनपत्रयोमः । चन्द्यादोष-
प्रतीकाः रचयनं । वायकश्चिकित्सा । शंखपादिकं । तुलसीदियोमः । मेथिकादियोमः । कार्पा-
सादियोमः । योगेचरभोदकं ।

स्तनवत्यादिचिकित्सा,—कर्वास्तयोमः । जीवितयोगधारणं । गन्धपुष्पकं । कुमारेचरभो-
दकं ।

अमरीने,—वाजिमन्वादिप्रसेपः ।

रत्नविभाधिकारे,—चरीतकीचोमनसं । नागरादियोगः । वासादिबन्धः । कुशाखबन्धः ।
हृद्वासादिनैसं । चोनेन्द्रमोदकं । चरीतकवनेषः ।

भगवन्दाधिकारे,—मुमुक्षुचररसः । प्रसेपयोगः । पक्षिषेवनेसं । जम्बीरेचररसः ।

दाहरोमाधिकारे,—ताम्बूलेचररसः । मुक्तादिस्त्रायः । अमृतास्त्रायः । धाम्नादिमोदकं ।
प्राचननमोदकं । हृत्प्राचेचरमोदकं । धन्यादिवृतं । हृत्पद्ममुक्षुचोनेसं ।

अक्षवाताधिकारे,—अक्षपिपाधिकारे च—पठोष्ठादिचूर्णं । अजनीदादिमोदकं । मङ्गे-
चरवटिका ।

हमरोमाधिकारे,—दासीपचादियोगः । तुल्लादिधोगः ।

मुषमरोमाधिकारे,—डीहमुषमानकरसः । हृत्प्राचेचररसः । हृत्प्राचकुमारीरसः ।
निर्मुषियोगः । हृत्प्राचमुषचररसः । हृत्प्राचिद्रुलेचररसः । अचङ्कामूलयोगः । अपामार्गेचरचूर्णं ।
स्त्रादिकेचरवटिका । अमृताचैचररसः । ज्ञावकः । योगरत्नचूर्णं । सम्येजयचूर्णं । राजैचर-
वटिका ।

कामखचकीमकाधिकारे,—कामस्त्रारिरसः । स्त्रीचैचररसः । हृत्प्राचसमूर्ण्यं । हृत्प्रा-
चिकदादिस्त्रोहः । चरीतकीरसः । हृत्पद्ममुनिम्बादिरसः । मस्ययोगः । मूलककेयोगः । पुर-
न्दरनैसं ।

पाण्डुरोमाधिकारे,—पाण्डवानकरसः । अक्षुरत्नग्योगः । सोमद्रवटिका । पञ्चरसः ।
रसचिद्रुलेचरवटिका । मस्यचैचररसः ।

तूष्णाधिकारे,—सैम्बादिवटिका । नानायोगः ।

विस्त्रीटाधिकारे,—चदिरादियोगः । वीमराजादिस्त्रायः । दधिमुक्तामृतयोगः । विडङ्गा-
दिमोदकं । माग्योदियोगः ।

विषाधिकारे,—यज्ञान्नयोगः । जीपासयोगः । समर्थोदिमूलयोगः । अद्रुमूलादिधोगः ।
कुसुमयोगः । त्रौष्णादिधोगः । विनामधिवटिका । मधामूलयोगः । अपामार्गेचरयोगः । कर्षम-
लायोगः । लोचनवृणादियोगः ।

विष्णाधिकारे,—सोमदानादिस्त्रिया । विभीतकावसेचः । पञ्चरत्नवृतं ।

हृद्रोमाधिकारे,—पिप्पल्यादिप्रसेपः । मरिचादिचूर्णं । हृत्प्राचसमृतवटिका । पुष्करा-
दिवटिका ।

हृद्रोमाधिकारे, मस्यकण्टकादिवृतं । दधिसस्ययोगः । विविधसेपनाणि । अन्नदधिकर्मादि-
योगः । अचकुटवटिका । त्रिंसपामीदकं । अपामार्गेचरवटिका ।

नाचमन्वादिस्त्रियां,— विष्णादिप्रसेपः । पुष्ययोगः । यमानोयोगः । चार्ङ्गयोगः । उन्नी-
रादियोगः । चरीतकादियोगः ।

विषमभरणविक्रियायां,—पानमद्यवादिभ्योः । चीरादिभ्योः । पुनर्वेषाभ्योः । त्रिदि-
ग्विकाभ्योः । जवकीभ्योः ।

राज्यव्यविक्रियायां,—विनीतकपडादिभ्योः । रोगाद्यामप्यभिदत्ताण्यकीर्णम् । कश्चिदाह-
माद्यान्मन्त्रवर्जम् ।

राज्यीकरणाधिकारे,—चेताकादिभ्योः । मतभूषादिभ्योः । पारिमर्शभ्योः । कैत्रेदिचर-
वटिका । प्राचमकभ्योः । चर्चेश्वरमहाभ्योः । लब्धिव्युभ्योः । हस्तद्वयोभ्योः । हस्तकथे-
नुक्तिः । हरिद्रोषापायविक्रिया ।

पुत्राधिकारे,—हस्तकानीचरः । हस्तदिग्नेचरः । हस्तकोशेचरमोदकं । हस्तभूषणेचर-
मोदकं । वैभवतीमोदकं । विषकाभ्योः । पारिमर्शमोदकं । कुशाभ्योः । शीपकादिभ्यो-
ः । धात्रीभ्योः । हस्तकमोचरतेजः । कामरूपेचरतेजः । हस्ताराचरतेजः । हस्तकप्रधा-
तेजः । पैलोक्तमोचरतेजः । वस्तुपुष्पेचरतेजः । वस्तुच्योमोपाचरतेजः । जीवकाराचरतेजः ।
च्यवतारैश्चरतेजः । प्रत्येक्षिन् सर्वेषु रोगाणां सर्वानिपाकादिकवचनपूर्वकमुपविशकारादि-
कीर्णमद्य ।

No. 2941. मानससेवासंक्षेपः । Substance, country-made yellow paper, 12 x 6 inches. Folia, 2. Lines, 16 on a page. Extent, 72 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zillá Vírblúma, Gráma Poḍo, Vinodavihári Kaviarája. Appearance, new. Prose. Correct.

Mánasasevá-saṅkshépa. Intellectual worship of Rádhá and Kṛishṇa, by imagining oneself as a serving-maid to them, no ritual or offering of any kind being resorted to. Anonymous.

अथ मानससेवा ।

Beginning. आत्मानं प्राचरयतीत्यनन्यां तत्परिचारिकां सर्वान् सत्तां प्राप्ते मुञ्चते
तदात्रया वाचनीकुञ्जमध्यकेक्षिप्रव्याप्तिनो चीराधाकम्बो प्राक्षिपितपुष्पप्रारिकावाक्येन
विमिश्रो जना—एत्यादि ।

End. तद्वक्तारं वरिभिर्नैव कुञ्जहारि क्षिप्ता तयोः मुच्यतीत्याशेषमकथनं कृतव-
तीति ।

Colophon. इति मानससेवासंक्षेपः ।

विषयः । वाङ्मयजीवकरवादिभिं विना तयोः राज्यविकृष्यवसायेन क्वचित्पादनवसत्यः
राधाकम्बो वेववादिप्रकारकीर्णम् ।

No. 2842. साधनपद्धतिः। Substance, country-made yellow paper, 12 x 6 inches. Folia, 2. Lines, 16 on a page. Extent, 100 ślokas, Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Vírbbhúma, Gráma Poḍo, Vincavihári Kaviarája. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Sádhana-paddhati. Directions for the worship and service of Rádhá and Kṛishṇa—a Vaishnavite manual, as ordained by Rúpa Gośvámí.

Beginning. भावेत् चीनरसेवमनुर्न चीनश्चीनन्दनं
प्रेष्टं दासमेव प्रकाशमपि तवामैकदेवचित्तं ।
सर्वेचैतदनुज्ञया परपरार्थीकादृशान् भावयन्
चीचैतन्यरूपानुरक्तिपशुपीताया प्रजं प्रवनेत् ॥

End. भगवत्सिद्धिदुष्कृपादिषु मुदिता मेखु विहासमञ्जरी ॥

Colophon. इति चीरपमोक्षामृतसाधनपद्धतिः ।

विषयः । साधनप्रकारवर्णनं ।

No. 2843. स्वप्नोक्तभाष्यखण्डम्। Substance, country-made paper, 11 x 5 inches. Folia, 97. Lines, 16 on a page. Extent, 4,341 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Zillá Vírbbhúma, Gopalpura, Rámamohana Kaviarája. Appearance, old. Prose. Correct.

Stava-mábhá-bhúshana. A gloss on certain hymns composed by Rúpa Gośvámí, and compiled by Jíva Gośvámí. By Vanamálí Vidyábhushana.

Beginning. विधिविरक्तिचौरिकवानुकीर्तनकलाशाम्नात् ।

श्रुतमूर्ध्वं सदा तं स्वप्नाकार्येदेभिर्गन्धे ॥

पुनर्भिति । उदारं चानुक्रियते ।

End. चीरपदेवः कवयैकचित्तुस्वप्नादिनेता यदि नापरिचयः ।

भक्ता स्वप्नद्वयराजस्वप्नोर्भावा मभिधन् नुस्वप्नोक्ताः ॥

विद्याधुन्यद्वयिदे स्वप्नाकार्येदेभावे ।

परितुष्टं स्वप्नाङ्गी वरदविज्ञाङ्गी-रवे तस्मिन् ॥

Colophon. इति स्वप्नाकार्यभाष्यखण्डः ।

विषयः । स्वप्नोक्तभाष्यखण्डा जीवमोक्षामृतसाधनपद्धतिः स्वप्नाकार्यभाष्यखण्डः ।

No. 2944. पदामृतसमुद्रटीका ! Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 95. Lines, 4 on a page. Extent, 4,870 ślokas. Character, Bengali Date, Sk. 1704. Place of deposit, Zillā Vírbbhūma, Gopálapura, Rámmohana Kavirája. Appearance, old. Prose. Correct.

Padámrita-samudra. An anthology of Vaishṇavite hymns, some in Sanskrit, others in Bengali, together with glossorial and explanatory notes in Sanskrit. Anonymous.

जीनौरावाक्यः ।

Beginning. प्रन्वारणे निजेहदैवतामिहाभीष्टसिद्धाकार्थो कोऽपि जीयन्नित्यादिना प्रचनति ।

End. अथ 'तीनार' इति यदस्ति तदभेदेनेति बोध्यं । विषयविशेषस्य मीनकाको स्याद्विशेषात् परकाको सत्तापीडादायकत्वात् । स्त्रीदारपूज्यं प्रेमयाच्चा स्यादस्ति ।

Colophon. समाप्तोऽयं ग्रन्थः । शकाब्दाः १७०४ ।

विषयः । अथदेव समातन-चण्डिदास-विद्यापतिप्रभृतीनां संस्कृतवाङ्मयविषयपद्यानि संगृह्य गुणितस्य पदामृतसमुद्रस्य संस्कृतभाषया रामादिसुखप्रदर्शनपूज्यं वाङ्मयम् ।

No. 2945. युगलकिशोरसहस्रनामस्तोत्रम् । Substance, country-made yellow paper, 16 × 5½ inches. Folia, 13. Lines, 6 on a page. Extent, 146 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva, Zilā Vírbbhūma, Brajavásir Maṭha. Appearance, old. Verse. Correct.

Yugalakiśora-sahasranāma stotra. A hymn in which a thousand epithets in praise of Rádhā and Kṛishṇa are strung together. Each epithet is accepted as a name. The hymn is attributed to the saint Nárada.

जीरावाक्यार्था नमः ।

Beginning. सद्य युगलकिशोरसहस्रनामस्तोत्रस्य जीनारद ऋषिः जीरावाक्यभी देवता जीरावाक्यमन्त्ररचकमङ्गप्रानये अपि विनियोगः । इत्यादि ।

End. तस्मादुद्भवने गोप्यो गोविन्दमिहते स्मिताः ।

यथापूज्यं विस्त्रीकृत्यो ज्ञातपूर्व्या मया मुने ॥

Colophon. इति जीयुगलकिशोरसहस्रनाम समाप्तं ।

विषयः । जीरावाक्यार्थोऽयं सनामस्तोत्रम् ।

No. 2946. संक्षिप्तसारपरिशिष्टम् । Substance, palm-leaf, 16 × 2 inches. Folia, 46. Lines, 4 on a page. Extent, 1,219 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Yayadeva Grāma, Zillā Vírabhūma. Brajavāsīs' Maṭha. Appearance, old. Prose. Correct.

Saṅkshiptasāra-parīśiṣṭa. A supplement to the *Saṅkshiptasāra* grammar. It supplies such rules as are not given in the original text. By Goyichandra, revised by Jumarānandī.

Beginning. जुनरनन्दिपरिचोदितभागात् परिशिष्टमस्ति यत्किञ्चित् ।

तत् सम्पूर्णं कुर्वते गोवीचन्द्रः प्रकीर्तयेत्वा इत्यादि ।

जो पुं । तद्वन्दादयो यावन्त एवाद्याः प्रागुक्ता इत्यादि ।

End. आकारस्य ज्ञाने इति कृते विकल्पाः स्यात् नित्यमवशिष्येति ।

Colophon. इत्योत्पादनिकगोवीचन्द्रविरचितं जुनरनन्दिपरिचोदितं परिशिष्टं समाप्तं ।

विषयः । संक्षिप्तसारवाक्यरचनानुक्तानां प्रक्रियायां प्रदर्शनं ।

No. 2947. हंसदूतटीका । Substance, country-made paper, 15 × 8½ inches. Folia, 30. Lines, 5 on a page. Extent, 787 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zillā Vírabhūma, Brajavāsīs' Maṭha. Appearance, old. Prose. Correct.

Haṅsadūta-ṭīkā. A commentary on a poem called *Haṅsadūta* or "messenger drake," an imitation of the *Meghadūta* of Kalidāsa. Its subject is a message from Nala, king of *Vidarbha*, to his long-separated wife, *Damayantī*. By Viśvanātha Chakravartī.

Beginning. वन्दे गौरं कृपायितुं क्षमयेयं चित्तं स्वयं ।

सान्त्विकामवेष्टारं योऽजिघृक्षदिदं जगत् ।

वन्दे गौराधिकपादात् नौकम्प्रेमदग्नेश्वरम् ।

जगत्सिन्धुमिमं मन्वे गोमर्दं यत्समाययः ।

अथ नागाप्रकारबीभनवह्नीकावर्धनं प्रारिक्तुः श्रीकृष्णोत्तमो हंसदूताख्यं कुम्भापो विविताचारपरम्पराप्राप्तं मङ्गलं खेददेवताकारकपवित्रादि ।

End. शान्तां वनीभूतां प्रमद्वहरीनामन्दपरां प्रचक्षुः जनकमित्यर्थः । इदेनाकाशित्यनवधिर्ममं कथितं ।

Colophon. इति श्रीविष्णुनाथचक्रवर्तिविरचिता वैचरुतटीका समाप्ता ।

विषयः । रूपगोपानिहृतवैचरुतस्य व्याख्यानं ।

No. 2948. अभिसाराद्यष्टरसः । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 21. Lines, 8 on a page. Extent, 400 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zillā Vīrabhūma, Brajavāsī's Maṭha. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect

Abhisārādyashṭarasa. An amatory poem describing the eight conditions of women in love. By Gopāladāsa.

अभिसारिका ।

Beginning. कान्तादिनी तु वा याति सङ्केतं अभिसारिका ।

इयं वादप्रविषा । तथाच,—

स्वारिङ्गज्जडिरेमकरजनीध्यातव्यदाः ।

योयमप्याकवाताकोकोकावसविभूदयाः ॥ इत्यादि ।

End. यदुनाथ भयनामानतं कथयिष्यमि कदा महाशये ।

युगपत्परितः प्रधायिता विकसङ्गिवेदनेन्दुमखद्यौः ॥

Colophon. इति श्रीगोपाकदासकवीऽभिसाराद्यष्टरसः सम्पूर्णः ।

विषयः । अभिसारिकासद्विषयनायिकाभिरुपसं ।

No. 2949. प्रायश्चित्तसारकौमुदी । Substance, palm-leaf, 16 × 2½ inches. Folia, 82. Lines, 4 on a page. Extent, 558 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zillā Vīrabhūma, Yādavachandra Gośvāmī. Appearance, old. Prose. Correct.

Prāyaścittasāra-kaumudī. A summary of the rules and rituals regarding expiations. Anonymous.

Beginning. चान्द्रावन्दनार्थं रार्थं प्रथमं व्यवसाधयाम् ।

विनम्यये प्रायश्चित्तसारकौमुदीं हन्वरी ।

अथ प्रायश्चित्तविषयः ।

तत्र आम्नाः । पापव्यवसायवार्थं कर्त्तव्यं प्रायश्चित्तमिति । तस्मिन् चान्द्रावन्दादीनां पापव्यवसायविरुद्धार्थं वादीनामपि व्यवसायव्यवसायः । इत्यादि ।

End. चावदिने जीनमने चरोराचमजीनम दिवमैचने दिवमेकं प्रती भवेदिति ॥

Colophon. इति प्राचक्षितचारकोमुदी उन्मूषा ॥

विषयः । जामाविषयचमानी जीनाचापूनेकं छवोऽर्च प्रमः । प्राचक्षितसचचमिकपयं । परिभाषाकचमं । प्राचक्षितपून्नाचक्षितजीनेनं । प्राचक्षिमापदेमः । जीवधप्राचक्षितमिकपयं । जीवधापचादः । चमामकृतरोचादिमिमितजीवधप्राचक्षितकचमं । अपाकमवधप्राचक्षितं । प्राचक्षिताभाचमिकपयं । प्रतिजीमजातिवधप्राचक्षितकचमं । जीवधप्राचक्षितं । अमिचारिदो-जीवधप्राचक्षितं । जमेवधप्राचक्षितं । वेमुचक्षुजनादिमिकपयं । भोजनकचयं । चाकाकाचम-भोजनप्राचक्षितं । तत्पुष्टाहभोजनप्राचक्षितं । चमयजजीनममप्रतिपचादिप्राचक्षितं । ग्रहमा-भोजनप्राचक्षितं । कापाक्षिकाहभोजनप्राचक्षितं । केरकीटोपचनाहभोजनप्राचक्षितं । मो-मासमचयप्राचक्षितं । तदने पुनचपमचमविधायं । कश्चुनादिभचवे प्राचक्षितं । ऐतोमूचपुरी-चादिभचयप्राचक्षितं । तदुदुपितपकादिभचयप्राचक्षितं । छकोहभचयप्राचक्षितं । पय्युपित-ग्रहमाभचयप्राचक्षितं । ग्रहमाजम-भमप्राप्तकाक्षपाचे भोजनप्राचक्षितं । छतकचयतकाहभो-जनप्राचक्षितं । चकदकग्रहादभुतादिभचयप्राचक्षितं । चकताचममका पामभोजनादिप्राच-क्षितं । ऐवताचितिभत्यादिवर्जमभोजनप्राचक्षितं । भोजनकाचे पुरीचापुत्यमैप्राचक्षितं । तैका-भवादिपूर्वकं भोजनप्राचक्षितं । जीवोच्छिदभोजनप्राचक्षितं । प्राक्षुवोच्छिदभोजनप्राचक्षितं । विदाककाकापुच्छिदभोजनप्राचक्षितं । कुमिपयकतिग्रहपक्ष्मादिभोजनप्राचक्षितं । पीत-लेपनककुचादिपामप्राचक्षितं । जचापातकमिकपयं । अतिपातकादिमिकपयं । प्राक्षुचयप्रा-चक्षितं । मोप्राक्षुचयवर्जमातताचिपये प्राचक्षितभाचकचमं । छुरापायादिप्राचक्षितकचमं । मुद-कचुपंचनेकाकमिकपयं । मनुजीवामयवधमकचमं । चंचनेप्राचक्षितं । प्रात्यप्राचक्षितं । चम्या-चन्दनादिमित्तकसोकरचप्राचक्षितं । ग्रहप्रमिपचप्राचक्षितं । चयत्यभाचयप्राचक्षितं । जमाया-का माह-भमिवादिचयमप्राचक्षितं । उच्छिदका चाकाकादिदमेनप्राचक्षितं । रचं छय्यादिदमे-नका प्राचक्षितं । विम्रादिनभममप्राचक्षितं । चमो पादप्रतापनका कुमे पादवार्ज्यनका च प्राच-क्षितं । मुद-प्राक्षुचयतिरकादि प्राचक्षितं । मिम्यामपमादिप्राचक्षितं । जकादिभचयप्राचक्षितं । जकाप्रादाचमपिचयेवप्राचक्षितं । ममचमु-चकाभाप्रादमेनप्राचक्षितं । ऐवमापादिछवेदका-दिना कश्चवचरचयप्राचक्षितं । डीवयादिप्राचक्षितं । प्रमभहप्राचक्षितं । चाकाकादिदमेनप्रा-चक्षितं । उच्छिदविमेव कच विम्रादिदमेनप्राचक्षितं । उच्छिदका नानुपादिपुरीचयमेनप्राचक्षितं । रकाककाकारेप्राचक्षितं । रकककावा ग्रहीकुक्षुरग्रकरादिदमेनप्राचक्षितं । जामाचम-कारेप्राचक्षितवचादः । चमेप्रा प्राचक्षितानी चंचेपनी चयचकाकचमच ।

No. 2950. **বসুনাটকম্।** Substance, country-made paper, $14\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folium, 1. Lines, 10. Extent, 17 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zillā Vīrabhūma, Jādvachandra Gośvāmī; another copy at Sonapura-grām, Post Boyāliyā, Zillā Rājāsāhī, Sāhā Bābu. Appearance, very old. Verse. Correct.

Yamunāśṭaka. A hymn in eight stanzas in praise of the river Yamunā. By Rūpa Gośvāmī.

Beginning. বাহুরনকক বসন বিবসিবারিণী
 ত্রেবসামিষাপিণোঃপি নাপবিশ্ণুনারিণী ।
 নীরনাপুরীমিরজ্জবেবশিসম্মিণী
 নী পুনাহু চন্দ্রদারপিন্দবম্মিণী ।

End. মুহুর্দিরহসেন নিকৌলোৎসেহিতা
 জ্ঞানেনে জামুপুশি চন্দ্রেববেহিতা ।
 যঃ কৌলি বদৈবক চন্দ্রোদয়নীপে
 নক্ষিত্ররনক রেখি পুষ্করীকৌল্যে ।

Colophon. রমি নৌকপনৌকানিষা বিরচিন নৌকনুনাটকং কবান্ ।

বিষয়ঃ । বসুনাটকঃ কবনং ।

No. 2951. **কৃষ্ণাঙ্কিকৌমুদী।** Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 52. Lines, 9 on a page. Extent, 1,404 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zillā Vīrabhūma, Jādvachandra Gośvāmī. Appearance, very old. Verse. Correct.

Kṛishṇāhnikā-kaumudī. Poetical descriptions of Kṛishṇa's amatory career in Vṛindāvana. By Vīlvamaṅgala Thākura.

Beginning. রজনিকরনকানে নৌকনারাধিত্যে

কিমপি কিমপি হৃদ্যদৈবজ্ঞানানিমিত্তা ।

বিনবিরজ্জব পাশাঙ্কনকৌল্যে কবচা-
 নক্ষিত্রপুষ্করানী মারিকানী মুকানী ।

ব্রজবনমুরোবা নৌকানাথ পাশা-
 নক্ষিত্রবনকৌল্যে মারিকানী কুসুমকৌল্যে ।

যব কনককৌল্যে কনককৌল্যে
 কিমপি মুকনকৌল্যে ব্রজবনকৌল্যে । ইত্যাদি ।

End.

तन्माहिदे वति नमुनरे किदिदयोवहिदे
 प्रतासुतः समद्वयनदी यः समस्तः पटीदे ।
 तन्मनुष्यो समजनि जनीनस्तथै माधुरीया
 वा गग्नेयी + + + + + + + + + +

Colophon. इति श्रीविष्णुनन्दनपरिनिर्वाणं श्रीकृष्णकौमुद्यां षष्ठः प्रकाशः ।

विषयः । १ प्रथमप्रकाशे,—आरिचाग्र्यान्तां राधाकृष्णचोर्निष्ठजनधितिवैः प्रयोषा-
 दिवर्धनं । प्रयोषितचोखचोखेहादिवर्धनं । २ व प्रकाशे,—कृष्णचान्तचोः कथमिद्वयोक्तयोः पुनः
 प्रयोषमादिवर्धनं । बाळजीनचोखमादिवर्धनं । जोषारवर्धनं । जकविहारवर्धनं । वनविषा-
 रवर्धनं । वधिवेहादिवर्धनं । ३ रे,—कृष्णदे पाकप्रियापारिपाक्यवर्धनं । तथ कृष्णकृष्णका-
 दीनां नामादिवर्धनं । जीनमादिवर्धनं । निष्ठुवर्धनं । तथ वदुतुवर्धनं । कृष्ण तथ गोपीभिः
 च चामात्कारादिवर्धनं । ४ रे,—चोक्षक्य कथयमादिवर्धनं । गुरजीनिगारेन बाळहा-
 वा वनवखावा राधायाः कृष्णचवनवाजेन निष्ठुप्रवेहादिवर्धनं । राधाया वैश्विन्यावादि-
 वर्धनं । राधाकृष्णचोर्निष्ठावादिवर्धनं । तथ कथजीवादिवर्धनं । ५ रे,—१३ व,—चोक्ष-
 क्य उन्मादवप्रवेगवर्धनं । कृष्णप्रत्यानमनपूर्वकं वैशाखपारिपौमादिवर्धनं । जोषोचनव-
 र्धनं । जोषोभावनं । वनवर्धनं । राधाया वनिसारादिवर्धनं । नमुषामादिवर्धनं । राध-
 जीवादिवर्धनम् ।

No. 2952. गौरचन्द्राष्टकम् । Substance, country-made paper, 10×8½ inches. Folium, 1. Lines, 16. Extent, 25 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zillā Vīrabhūma, Vinodā-vihāri Chattrājā. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Gaurachandrāṣṭaka. A hymn in eight stanzas in praise of Gaurachandra *alias* Chaitanya. Anonymous.

Beginning. कर्पुणाचावनीरे कुरितवतिहवत्तुकेहडाभगार् रज्यं रामाडनं वनवि-
 कनकनचावत्तुके पटीते ।

निम्नं प्रकाशचोखप्रचनरकृष्णचोखजीनमाथं चोक्षक्यवर्धनं विनवद्वयनीन-
 वदीपनीदे । एवादि ।

End. श्रीकृष्णचोखभाषेण्यहितद्वयदिनं जीनचवननीनम्, श्रीनन्द-
 जीवमाहादुविकनकनचवननमुषादिनाम् ।

प्रेक्षा सखेदयाप्नोत्पुष्पकमुच्यतनून्मोर्नमानन्दमगान्, नीवासादीन् करामि प्रभवमभितः
संक्षितान् सन्धेभक्तान् ॥

Colophon. इति नीराङ्गमहादकं मयूषं ।

विषयः । नीराङ्गमहादकं तत्परिकरादिवर्धनकर्म खोपं ।

No. 2953. अष्टकालसेवानिरूपणम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 5 on a page. Extent, 56 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zilla Virabhūma, Vinodavihāri Chattrāja. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Asṭakāla-sevā-nirūpaṇa. The service due to Kṛishṇa from his female associates at the eight watches of the day and night. Anonymous.

Beginning. अथ सेवापरायणसखीनां क्रिया ।

वकाशकारपाचादिनीरतामूलसंक्षिप्ता ॥ इत्यादि ।

End. अथपये नीलमणिपूजा-नीलपद्मककूरीवर्षा-नीलमणिचारेत्यादि
समयानुक्रमेणकरवेन सेवापरायणा सखीति ।

Colophon, इति अष्टकालसेवानिरूपणम् ।

विषयः । सामान्यतः-सखीजनसङ्घनपूजकं प्रातः-सङ्घ-मध्याह्नासहसमयेषु नीलमण्यसेवन-
रूपसखीकार्यनिरूपणम् ।

No. 2954. विजायकुसुमार्जलिः । Substance, country-made paper, 10 × 8½ inches. Folia, 12. Lines, 8 on a page. Extent, 246 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Jayadeva Grāma, Zilla Virabhūma, Brahmachārī's Maṭha. Appearance, fresh. Verse. Incorrect...

Vilāpa-kusumārjallī. A poem describing the laments of a devotee for his not being able to offer his services to Kṛishṇa personally. By Rūpa Gośvāmī.

Beginning. नं न्यमङ्गलि सखि प्रविता पुरेऽस्मिन्

पुंसः परका बद्धं न वि पश्यतीति ।

विज्यापरे अलमयावतमर्जलाया

पते अथापि किम् नत् युक्तपुङ्गवेन ॥ इत्यादि ।

Colophon. इति श्रीमद्रूपप्रोक्षामिना विरचितो विद्यापकपुष्पाञ्जलिः सम्पूर्णः ।
विषयः । आत्मान् श्रीकृष्णवेषनार्थं यथा कथञ्चिद् भक्त्यै मनोराज्यविजयभूमिदम् ।

Kṛṣṇakarnāmṛita-vyākhyā. A gloss on Lilāsuka's poem entitled *Kṛṣṇakarnāmṛita*. By Vṛndabanadāsa.

मुद्रापि दुर्मेतता मणिपुङ्गवाणा ।
रासोत्सुकं महजमोचमममुतं तं
राधासनेषितरखोक्षितं नतोषि ॥
छपाहृषापरिदुषका पिङ्गमाङ्गावपत्वपि ।
जीवमेव सदा भाति तं जीवैतन्ममाचये ॥
वसन्तो छन्दमासुर्यैरेक्षितोन्मदसम्पदं ।
वैशिष्ट्यमावजा समनमेवा लोका प्रकला जीः ॥
मन्दोऽपि वसिष्ठं वीरुपयदाभोजनमून्मदः ।
छन्दसोद्यतमाङ्गा पिङ्गसोमि वसानमि ॥ इत्यादि ।

Colophon. इति श्रीव्यासकृतमहाभारतस्य अष्टमोऽध्यायः ॥

विषयः । श्रीहार्दयवृत्तस्य परीक्षाविधानव्याख्या वाच्यम् ।

No. 2958. **স্বাধীনতাসুধাষিকু।** Substance, country-made yellow paper, 21 x 5 inches. Folia, 280. Lines, 12 on a page. Extent, 13 972 shlokas. Character, Bengali. Date, c. 1774. Place of deposit, Sind, Zillá Virabhdma, Kaledánanda Mukhopádhya. Appearance, trash. Prose and verse. Correct.

Kālitattva-sudhāsindhu. An elaborate work on the worship of Kālī, compiled from the Tantras. By Kālīprasāda Kāvyaachāṇchu.

Beginning. नृपकृष्णभवानीश्वरेश्वरप्रसन्नमाखरान् ।

अमेदस्वान् वन्देऽहं धर्मकामार्थमोषदान् ॥

या इन्दारकहृदयवन्द्यजननी काशी करासननी ।

भक्तानीहविधाभिनी चरद्दभीने सदाञ्जादिनी ॥

भक्तानां भवभीमभीतिहरणी दैत्यैर्गुह्यं सारिणी ।

तत्पादाङ्गयुगाद्धतं पितृ मयेतच्छरीरं सदा ॥

ममा काशीपदं काशीप्रसादेन दिक्कामा ।

काशीतल्लघुपासिभ्युत्थयते ज्ञानचेतने ॥

काशीतल्लघुपासिभ्यादिषु सदा योगीन्द्रहृदयैः ।

शान्दानन्दसुधारसं लङ्घयैरासाद्य समीयतां ॥

ये केचित् पिशुना विदूष्यपराः कसमावपुष्ट्यापि चेत् ।

ऋक्षनीममसो तथापि सुखदाकेनं सशक्तेरसौ ॥ इत्यादि ।

End.

योग्यं तासजङ्गलं विन्दुनादविभूषितं ॥ ॐ ।

ॐ तस्य ॐ चन्द्रपूर्यायै नमः ।

Colophon. इति सुश्रीयमुक्ताकुलोक्तविरचिताचिन्त्यनीचशीचरचान्त्रितनीचशी-
चरचान्त्रमधुमधुपायितचेतनीकाशीप्रसादकाव्यचतुर्विरचिते काशीतल्लघुपासिभ्यो द्वाविं-
शस्वरङ्गः समाप्तः ॥

वेदाभिसिन्धुचन्द्राक्षे मासे दिनचतुष्टये ।

समाप्तिपत्रमद्वयः काशीतल्लघुपास्यैवः ॥

अशेषि वज्रयोगेन पद्मलोचनशर्कषा ।

काश्यां सुरप्रणीतीरे शिखा सूर्य्यजवासरे ॥

विषयः । १ प्रथमतस्तरे,—भूमिकाकथनं । तरङ्गनियमः । पञ्चसुखं । आख्यासुखं । दीपाशब्दनिर्व्वचनं । मुहं विना पुष्पसल्लसल्लपश्ये दीपः । दीपाया अभावे दीपः । चन्द्र-
रादिभ्यो मल्लपश्ये दीपः । सिद्धमल्लो दीपाभावः । सिद्धमल्लनिरूपणं । निविद्धनुरोर्मल्लपश्ये
मल्लत्यागः प्रायश्चित्तं । लङ्गल्लमल्लसंस्कारः । निविद्धप्रसिद्धल्लपश्चादियुक्तनुरनिरूपणं । मल्ल-
विशेषे नुरविशेषः । पश्चादिमल्लभेदे नुरनीचरमाचारा । नुरमाचारादिकथनं । नुरशब्दाव्यं-
कनं । शिखल्लपश्चादिकं । त्रासल्लपश्ये शूद्रप्रियकरे शूद्रादिमल्लपश्ये च दीपकथनं । जीशूद्रयोः
प्रत्यक्षाद्युक्तमल्लदावविचारः । कलावागमोक्तदीपावश्यकता । तन्नादिशक्ते चेतुवाद-संशय-
—निन्दादिकरे दीपकथनं । तन्नातदनुपपत्तिः । तन्नाममल्लदोषोपपत्तिकथनं । १, २, ४

तरङ्गे,—निराकारस्य ब्रह्मणः साकारतन्त्रिकरणं । ब्रह्मादीनामभेदनिरूपणं । द्वाविंशदक्षर-
नामार्थकथनं । दक्षिणापदव्युत्पत्तिः । कालीमन्त्रप्रशंसा । दक्षिणकाली-सिद्धकालीप्रभृतीनां
मन्त्रकथनं । वीरभावसूचकं । पशुभावसूचकं । दिवादिभावनिरूपणं । सप्तविधाचारनिरू-
पणं । काली पशुभावप्राप्त्यर्थं । प्रतिनिधिद्रव्यनिरूपणं । पशुभावादौ पूजाकाशव्यवस्था । पूजा
धिकारनिरूपणं । पुरोहितप्रतिनिधिनियमः । पशुभावेऽपि बलिदानप्राप्त्यर्थं । विष्णवे
मांसदानविधानं । अवैधविंशत्यां दीवः । पूजाधारप्रतिमादिनिरूपणं । पुष्पचन्द्रयोः पूजने
प्राप्तप्रतिष्ठानियमः । ५. १, ७, ८, ९म तरङ्गे,—कालीतारादिविषये चक्रादिविचारभावक-
थनं । अक्षयचन्द्रविधिनिर्णयः—नक्षत्रराशि कुलाकुल-हर-चक्रद्वय-वटपद-वर्गचक्रनिरूपणं ।
दौष्ठाकालस्थानादिकथनं । सप्तपरिधानप्रकारः । मन्त्रशब्दव्युत्पत्तिः । षट्चक्रविधिः । दौष्ठा-
प्रयोगः । कलसप्रमाणं । कलसशब्दनिबन्धः । सर्व्वविधिः । नवरत्नानि । पञ्चपत्रवाः । उपदेशः ।
विशेषकुलदिवा । सकुलदिवा । मन्त्रस्य षट्साधनप्रकाराः । मन्त्रस्य दशसंस्काराः । मातृका-
यन्त्रं । कुलीनानां संस्कारप्रयोगः । माताविधानं । अक्षमालोत्पत्तिः । वर्षमालोत्पत्तिः । तज्ज-
पप्रकारः । करमाताविधानं । विष्णुविषये विशेषादिकथनं । गुटिकाविधानं । अक्षतादिना
संख्यानिषेधः । महाशक्तुमाताविधिः । मणिनियमः । मुखपुष्पनियमः । शोधनविधिः । गन्धा-
ष्टकप्रभेदः । जपप्रकारः । मालासंस्कारः । पञ्चगव्यकथनं । पुरस्सरसूचकं । तत्स्थानं । कूर्मो-
चक्रं । भक्ष्यादिनियमः । पुरस्सरणे भोजनपरिमाणं । भोजनपात्रं । अपघ्नानादिनियमः ।
तर्पणदोषाद्यनुकल्पकथनं । सावित्री गायत्री । तज्जपप्रकारः । वैदिकगायत्रीजपे मालाविधा-
नं । षट्स्थापनप्रयोगः । १०, ११, १२, १३, १४म तरङ्गे,—वीरपुरस्सरणविधिः । तत्प्रयोगः ।
पद्मपूजाविधिः । पद्मायां वर्षभेदः । नवप्रदक्षीमकाष्ठनिरूपणं । परकवचं । कुमारीपूजास्थान-
क्रमोपचारदानक्रमनिरूपणं । तत्प्रयोगः । पद्मपुरस्सरणविधिः । पद्मास्ते पद्मादौ वा दौष्ठापु-
रस्सरणयोनियमः । स्त्रियादयाक्षपुरस्सरणविधिः । एवं चन्द्रस्य । राशि-वार-तिथि-नक्षत्र-योग-
करणपुरस्सरणविधिः । संक्रान्तिपुरस्सरणं । शरत्कालपुरस्सरणं । अपरहस्यं । मुखशोधनं ।
कुलकामन्त्रादिकथनं । सेतुप्रकरणं । तत्साधनादिप्रयोगः । महामेतुसाधनादिप्रकरणं । निर्व्या-
णसाधन-तत्प्रयोगः । मन्त्रार्थचैतन्यं । प्राणयोगः । दौपनौ । अशौचभङ्गमन्त्रकथनं । मन्त्रशि-
क्षा । षड्विंशतार्थकथनं । मन्त्रस्य अष्टतीकरणं । सप्तशब्दाप्रयोगः । मन्त्रस्य निम्नाभङ्गः । आद्या-
या एकाक्षरमन्त्रप्रयोगः । रक्षस्थान्तरप्रयोगः । मन्त्रमिदुःपायः । अकारादिवर्णानां ध्यानं ।
मन्त्रशुद्धिप्रयोगः । योनिमण्डलध्यानं । ककारतन्त्रभावना । प्रफुल्लवोजध्यानं । मन्त्रस्थानध्यानं ।
मन्त्रध्यानं । कालीवोजध्यानं । श्यामाया द्वाविंशक्षरमन्त्रध्यानं । एवं तारायाः । पद्मापचार-
दानादिभङ्गा । कुलदृष्टनिरूपणं । १५, १६, १७, १८, १९, २०म तरङ्गे,—प्रातः कृत्यं । गोच-
विधिः । दन्तकाष्ठपरिमाणकथनादिकं । गुह्यध्यान-लोच-कवचादिकथनं । वीरमन्त्रकथनं ।
खानविधिः । गङ्गामाहाद्यादिकं । तान्त्रिके कर्मणि सौरोक्तेः । तिलकविधिः । वज्राक्षधा-

रणं। वज्राक्षसंस्कारः। सन्ध्याप्रयोगादिकथनं। पार्थिवशिवपूजाविधिः। मृत्तिकाप्रमाणं। वि-
 लम्बपत्रदानादिक्रमः। विलम्बपत्रचयननिषिद्धदिनकथनं। प्रणाममन्त्रः। पुण्यादिदानफलं।
 मुखावाचविधानं। प्रदक्षिणफलं। निर्मोक्त्यधाराणफलं। पूजाप्रयोगः। विलम्बस्य उत्पत्तिः।
 विलम्बमूले भृत्यफलं। पुण्यप्रतिनिधिः। वासुदेयविषये रक्तचन्दनदानफलं। तुलसीचयन-
 निषिद्धदिनं। वीरकल्पे विशेषपुण्यकथनं। ११, १२, १३ श तरङ्गे,—श्यामाया नित्यपूजाविधिः।
 पूजास्थानानिरूपणं। आसननिरूपणं। भूतशुद्धादिकनिरूपणं। प्राणप्रतिष्ठा। मातृकादिन्यासाः।
 प्राणायामः। ध्यानान्तरकथनं। अन्तर्ध्यानविधिः। यन्त्रनिर्माणधारादिकथनं। औचक्रनाशे
 प्रायश्चित्तं। अर्घ्यपात्रपरिमाणं। तत्र क्रमः। कामकलानिरूपणं। जेलिहानमुद्रादिकथनं।
 अष्टादशोपचारादिकथनं। तत्तन्मन्त्राः। गन्धदाने अङ्गुलिनियमः। पाद्यादिनिर्माणक्रमः।
 निर्मिकल्पकमर्थं। मधुपर्कपरिमाणादिकथनं। षोडशाङ्गादिधूपनिर्माणं। नैवेद्यपात्रादिनि-
 रूपणं। त्राच्यादिमातृकायां ध्यानं। लोकपालमन्त्राः। अक्षमन्त्राः। महाकालध्यानं। तर्पण-
 विधानं। नवदौषविधिः। आरामिकविधिः। नित्यहोमविधिः। विष्णुविषये नित्यहोमः। माष-
 भक्तवस्त्रविधिः। नित्यजपविधानं। प्रणामविधिः। आत्मसमर्पणं। संचारमुद्रा। प्रायेणामुद्रा।
 नैवेद्यमाहात्म्यं। पादोदकमाहात्म्यं। श्यामापूजाप्रयोगः। बलिदानप्रकरणं। शिरोदानविधिः।
 बधिरदानविधिः। खगाचबधिरदानं। कुण्डविधिः। सुकसुबविधिः। १४, १५, १६, १७, १८,
 १९, २०, २१, २२ श तरङ्गे,—होमविधिः। अष्टलिनिर्माणं। होमद्रव्यप्रमाणं। अभिषेकविधिः।
 तत्फलं। पूर्वाभिषेके विशेषकथनं। संविदासाधनपरिपाटी। शक्तिं विना आचनपाने दोषः।
 शक्तयः। वर्ज्योक्ताः शक्तयः। विजयापाने कालनियमः। वीराणां स्नानसन्ध्यापोसनतर्पणादि-
 निरूपणं। शुभतीवेशधारणविधिः। सुधाघटस्थापनं। कारणस्य वैविध्यकथनं। वज्रादीनां
 कलानिरूपणं। द्रव्यशोधनं। शपविमोचनं। हंसमन्त्रः। पात्रपरिमाणं। असंस्कृतकारणे दोषः।
 कर्पूराखस्रोत्रं। अन्यविधस्रोत्रं। कवचं। सहस्रनाम-शतनामादिस्रोत्रं। भूतलिपिः। अस्याः
 प्राणप्रतिष्ठादिप्रयोगः। लतासाधनप्रयोगः। शक्तिशुद्धिः। पञ्चतन्त्रानि। कुण्डगोलप्रस्थादिवि-
 धिः। द्वितीयजनं। कुलनायिकाः। चितासाधनं। शवसाधनं। तत्र स्नानासनादिकनिरूपणं।
 रतत्प्रयोगः। दुर्गानाममाहात्म्यं। वर्षकोषः। वीजकोषकोर्तनञ्च।

No. 2957. **ज्ञानसङ्कुली**। Substance, country-made paper, 19 x 4 inches. Folia, 12. Lines, 9 on a page. Extent, 297 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Siuḍi, Zillá Vírabbúma, Kuladánanda Mukhopádhya. Appearance, old. Verse. Correct.

Jñāna-saṅkulī. A treatise on essoteric Yoga. Apparently a Tantra.

Beginning नमोऽस्म्यक्तपुत्रं परं ब्रह्म च सर्व्वदा ।

शब्दस्पर्शरूपरसगन्धाकाशविवर्जितं ॥

साल्लिकामान्नु चिह्नानामेतद्भेदश्च तत्त्वतः ।

दृष्टिपालनसंचारं तत्कृतं वितयात्मकं ॥

प्रथमं सर्व्वलोकानां सर्व्वराज्यसुखप्रदं ।

प्राचीनावस्थमव्यक्तं शिवाकारन्वनामयं ॥

कैलासशिखरासीनं देवदेवं जगद्गुरुं ।

प्रण्यस्त्यस्मिन्नमा देवौ मुचि ज्ञानं महेश्वर ॥ इत्यादि ।

End. वदन्ति सारसर्व्वस्यममाग्रे शिवभाषितं ।

सिद्धान्ति सर्व्वयोगीनां नात्र कार्य्या विचारणा ।

Colophon. इति योगशास्त्रे उमामाहेश्वरसंवादे ज्ञानसङ्कल्लोपस्थः समाप्तः ।

विषयः । चतुर्दशविद्यानिरूपणं । अध्यात्मविद्यानिरूपणं । शान्तवीविद्याप्रशंसा । शेष-
रौमद्राकथनं । शान्तवीमद्राकथनं । निदण्डि-बौद्ध-चाव्वाकाणां मतकीर्तनं । क्षित्यादिपञ्चभूता-
नां प्रत्येकं पञ्चगुणनिरूपणं । पञ्चतत्त्वैः दृष्टिप्रक्रिया । निराकारभजनावश्यकता । पञ्चशरी-
रधातुकथनं । शिव-शक्तिनिरूपणं । त्रिधाशक्तिस्थानकथनं । षट्पञ्चस्थानं । देवस्य दशविधो-
युकथनं । नाङ्गीभेदनिरूपणं । चिदेव-चिभाव-त्रिगुणकारणकथनं । ज्ञान-दयादीनां पितृ-
प्रसूतादिना उल्लेखनं । ब्रह्मज्ञानसंरूपनिरूपण । यतिधर्मकीर्तनं । योगनियमकथनं ।

No. 2958. दायभागव्यवस्था । Substance, country-made paper, 14 x 4 inches. Folia, 10. Lines, 7 on a page. Extent, 258 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Siuḍi, Zillá Vírabhúma, Kuladáuanda Mukhopádhyaýa. Appearance, old. Prose. Correct.

Dáyabhága-vyavasthá. A *Responsa prudentum* on the Dáyabhága or the law of inheritance. By Sárvaabhauma.

Beginning. अथ दायभागव्यवस्था । पित्राद्यनन्तरं तदने पुत्रादिभिः सम्बन्धाधीनां विभागः क्रियते । इत्यादि ।

End. शास्त्रेऽग्निमङ्गलहरास्यकलानिधाने
वीराधवावनिपतेर्गुधवस्यस्य ।
प्रीत्यर्थमाशु रचिते + + दायभाग
+ + अवस्थितिमयाऽष्टम उन्नतः ॥

भिन्नदेशगतानामित्यविषयमिति ।
 धीरेषु साक्ष्यलिपुः विनिवेदनं मे
 युष्मादयोऽपि मुच्यतां प्रयत्नकु दोषे ।
 यन्निर्णयान्तरकृतः पथि मे प्रयागं
 तस्यादियं अपस्तम्बापि न दूषणीया ॥
 ये पन्थनिर्गतिपरिचयमदूतचित्ता
 तादृक्मयोपिजनककर्मणि चानुरक्ताः ।
 तेषाममत्यरुहदां मधुरेश्वरकै-
 पद्यानमाद्यकथतिर्भूद्भातनोतु ॥

Colophon. इति सकलकथितार्थे वन्द्यवंशवतंसः
 कृतवसतिरमुष्मिन् विजुतोऽस्मासमाजे ।
 सकलमुनिमतेयं निर्गमे सार्वभौमः
 स कालु वधिरवन्धी पन्थराजः समाप्तः ।

विषयः । पिबद्धतविभागव्यवस्था । उपरते पितरि भागव्यवस्था । विभागानधिकारिणः ।
 विभागाविभागाद्योर्व्यवस्था । वित्तविभागः । धिरप्रोषितवंशस्यागतस्य विभागः । स्त्रीधनादिनि-
 कपयत् ।

No. 2959. कालीसहस्रनामस्तोत्रम् । Substance, country-made yellow paper, 15 × 5 inches. Folia, 11. Lines, 8 on a page. Extent, 220 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Siuḍi, Zillá Virabhúma, Kuladánanda Mukhopádhyaýa. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Kálí-sahasranáma-stotra. A complete copy of the hymn noticed under No. 409. (Vol. I, p. 233). It is a part of the Kálíkula-sarvasva Tantra.

श्रीशिव उवाच ।

Beginning. कथितोऽयं महात्मनः सर्वमन्त्रोत्तमोत्तमः ।

यमासाद्य मया प्राप्तमैश्वर्यपदमुत्तमं ॥

कथितेयं महाविद्या सर्वविद्यास्तुतमा । इत्यादि ।

End. स्तोत्रं पठेदेतदन्तपुण्यं कालीपदाभोजपरो मनुजः ।

विधानपूजाफलमस्य सम्यक् प्राप्नोति सत्पूर्णमनोरथोऽसौ ॥

मुक्ताः श्रीचरणारविन्दविमुक्ताः स्वर्गामिनो भोगिनो

ब्रह्मोपेन्द्रशिवाम्बिकाचर्मसुखं मे केऽपि संसेभिरे ।

কৌমল্যদুর্ভবমপ্তিপূৰ্ণকমলাকৌপদাধ্যায়িনো
মুত্তিমুত্তিমতী স্বয়ং কুতিপরা ভুক্তি করতায়িনী ॥

Colophon. इति काकोकुलसर्वसंज्ञे शिवरामसंवादे काकोसद्वननामकौषं समाप्तं ।

विषयः । काशिकायाः कृतिः ।

No. 2960. उत्पत्तितन्त्रम् । Substance, country-made paper, 14 x 3 inches. Folia, 57. Lines, 7 on a page. Extent, 642 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Siuḍi, Zillā Vírabhūma, Kuladánanda Mukhopādhyāya. Appearance, old. Verse. Correct.

Utpatti-tantra. An original Tantra treating both of the Śákta and the Vaiṣṇava rituals.

Beginning. षष्ठो + मायां जगतां विधात्रीं

काशीं महाकाशकृताकृतार्त्तं ।

ध्यायेन्निवां शङ्करमेव नित्यं

गौरीधृताङ्गायै नमश्चेत्प्रसाद्यं ॥

कौदेयवाच ।

यदुक्तं ब्राह्मवीतन्त्रे उत्पत्तौ यन्मया श्रुतं ।

रदानां बह्वैवेष्ट साधनं कलिसम्मतं ॥ इत्यादि ।

End.

एतन्ने कथितं तुभ्यं सिद्धयिज्ञं महेष्टितुः ।

एकेनैव कृतायैः स्याद्व्युत्पत्तिः किमु दुव्रते ।

Colophon. इति उत्पत्तितन्त्रे चित्रतैकाशीतिपटलः समाप्तः ।

विषयः । द्विबौरभावप्रशंसा । बलियोपपशुनिरूपणं । तत्र नर-भाग-महिष-नेत्र-शृङ्कर-शङ्कर-शङ्खकि-गोधा-चङ्गि-गुरू-वामर-कराश-गज-विहङ्गमादिविधानं । असंस्कृत-सुरापाने दोषकथनं । मातृयोनिं विना यवमान्यादियोगिममनेऽपि कौलिकस्य न दोष इति कथनं । भावकथनं । कलौ सुरापानेन भारतवर्षे वर्षेभ्यः कथनं ।

लोहप्राजाधिकारे कलिसभावकथनं । कलौ पशुभावविधानं । मद्यपानादिनिषेधः । एतद्भक्त्योऽपि निषिद्ध इति कीर्तनं । करमाष्टाप्रशंसा । कामरूपे विष्णोः श्रवसाधनदण्डान-कथनं । साधारणकलियोगकथनं । महाकाशमहाकाशोरेकात्मभावकथनं । शिवपूजाविधिः । शिवस्य परब्रह्मण्यकथनं । आत्मसमर्पणप्रकारः । वायुलिङ्गे आवाहनादिकं नास्तौतिककथनं । शिवनिष्कामजलपानादिकथनं । प्रातःकृत्यादिकथनं । शिवनिष्कामादिकरणे दोषकथनं । कुम्भापूजामाहात्म्यं । अर्धोदानविधिः । गङ्गाजले देवतावाहनं नास्तौतिककथनं । ध्यानतन्त्रक-

यनं । विष्णुतन्त्रकथनं । इन्द्रावतारकथनं । क्षेत्रान्तरात्मककथनं । गौडदेशे गर्गपुरे कथय-
तारकथनं । तस्य विवाहादिवर्णनञ्च । शिवतन्त्रकथनं । वाङ्मयविनिरूपणं । जगन्नाथप्रसा-
दमाहात्म्यं । परब्रह्मरूपवर्णनं । ब्रह्माष्टोत्पत्तिकथनं । गङ्गामाहात्म्यादिकथनं । ब्रह्मादीनां
जन्मविवाहादिकथनं । पञ्चविधभुक्तिनिरूपणं । मोक्षोक्तवर्णनं । शिवलोकासत्यलोकादिवर्णनं ।
कालिकाया निर्व्याणदाहलकथनं । वाणल्लिङ्गप्रमाणं । इति (तत्र पटलसंख्याया वैषम्यतया
तदुल्लेखो न कृतः ।)

No. 2961. कुलोद्दीशमहातन्त्रम् । Substance, country-made paper, 16
× 4½ inches. Folia, 50. Lines, 6 on a page. Extent, 1,237 ślokas. Character,
Bengali. Date, ? Place of deposit, Siuḍi, Zillá Vírabbhūma, Kuladánanda
Mukhopádhyaýa. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Kuloḍḍísa-mahátantra. An original Tantra, treating of the
usual Śákta rituals, observances and incantations.

देव्यवाच ।

Beginning. चतुर्विंश तन्त्राणि तदङ्गाग्निःकृतानि च ।

अन्यान्यपि च तन्त्राणि श्रुतानि विविधानि च ॥

जामलानि च सर्वानि संदिता विविधास्तथा ।

श्रुता हि देवदेवेश त्रीविद्या या मया प्रभो ॥

भाव+ब्रह्मणी नाच तन्त्राण्यपि च संदिताः ।

तापनीयानि कल्पानि शिवादीनां तथैव च ॥ इत्यादि ।

End.

कर्म्मयोगमिमं देवि ज्ञात्वा कर्म्माणि साधयेत् ।

एतदभ्यासतो योगी सिद्धो भवति नान्यथा ॥

Colophon. इति त्रीकुलोद्दीशे महातन्त्रे चतुर्थः पटलः समाप्तः । समाप्तमिदं
महातन्त्रं ।

विषयः । १प्रथमपटले,—पञ्चभूताधिष्ठाहदेवताकथनं । पञ्चभुक्तिनिरूपणं । पञ्च-
मभक्तेर्दीक्षाभेदेतो वैष्णवशैवादिभेदकथनं । तस्या ब्रह्मरूपलकथनं । तदुपासनाप्रकारः ।
पञ्चभूटनिरूपणं । सन्भावतौविद्याकथनं । तत्साधनं । गन्धर्वविद्या । ब्रह्मविद्यायाः स्वरूपादि-
कथनं । गढी-कापासिकासृष्टिविधनायिकानिरूपणं । तत्र आकर्षवादिसाधनप्रकारः । कुण्डो-
द्भवद्रव्यलक्षणं । मोक्षोद्भवद्रव्यलक्षणञ्च । ब्रह्माष्टस्य शिवशक्त्यात्मकलकथनं । उपभोगेन भुक्ति-
लभनिरूपणं । शुचमाचम्य मोक्षम् । दुःखमाचम्य नरकलकथनञ्च । समवाचारकथनं ।
कुलाचारकथनं । सुराशापविमोचनं । १,१३,—पञ्चपञ्चाचतौविद्या । पञ्चमविद्या-नामव्या-
दिकथनं । भौतिकमनोमयादिषिविधमरीरकथनं । मृद्गामानिबलं । मृद्गाव्यवाहिकथनं ।

चोदशमहाविद्यानिरूपणं । कर्मसिद्धिकथनं । पीठनिरूपणं । ध्यानयोगकथनं । कर्मयोगकथनं । ४र्थं,—मन्त्रपामादिसाधनप्रकारः । आकर्षणवशौकरणादौ ऋत्वादिनियमकीर्तनं । सर्वकर्मसु होमावश्यकता । होमद्रव्यादिनिरूपणं । वशौकरणादौ पुण्यविशेषनियमकथनं । मानपरिमाणा । गुरुतोषणविधानं ।

No. 2962. कालीतत्त्वामृतम् । Substance, country-made yellow paper, 22 x 5½ inches. Folia, 64. Lines, 7 on a page. Extent, 1,680 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Siuḍi, Zillá Vírābhūma, Kuladánanda Mukhopādhyāya. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Kālitattvāmṛita. Tantric rituals. The codex is incomplete.

Beginning. नत्वा गुरुपदद्वन्द्वं बलभद्रेण धीमता ।

कालीतत्त्वामृतं नाम तन्यते ज्ञानहेतवे ॥

सहस्रारे पद्मे परमशिवगेहेऽतिकुहरे

मनोहंससिञ्चान्करविवरमार्गं गतिवशात् ।

तमःशान्ते कान्ते परिणतशरषट्पन्निस्रये

परे हंसद्वन्द्वे गुरुचरणपद्मे विहरतु ॥ इत्यादि ।

End.

आदौ व्याहृतिभिः पञ्चादुवक्तिमन्त्रस्य वर्णनं । चित्पिङ्गल एव एव इव द्वन्द्वं—

Colophon. इतः परं खण्डितं ।

विषयः । पञ्चारये एतत्तन्त्रशास्त्रप्रसङ्गादिनिषेधः । प्रतिमादौ शिलावुद्धौ दोषनिरूपणं । अवयवमनननिदिध्यासननिरूपणं । अद्वैतचित्तस्य तन्त्रशास्त्रे नाधिकार इति निरूपणं । अथ दोषनिर्द्देशः । विहितविहितगुह्यनिरूपणं । संस्कारकथनं । दिव्यवीरपद्मभेदैर्गुरोर्दीक्षाविधानं । कौलिकानां पद्ममन्त्रप्रचारे प्रायश्चित्तकथनं । कुलसकृपसकृपं । वैष्णवादिमन्त्रं विद्याय शक्तिमन्त्रप्रचारावश्यकता । तत्र कारणकथनं । विवस्वदादनिरसनस्य । कलौ कालुपासनाकर्तव्यता । आगमोक्तदीक्षाप्रचरणानन्तरं पुराणविधिना कर्मोपगुह्याने फलाभावकथनं । गुरुशिष्यसङ्घर्षं । स्त्रीशुद्धेभ्यो मन्त्रदानविधिः । गुरौ शिष्यभक्तिः । दीक्षाविधानं । इति १मसहस्रौ । अत्र-विचारः । अकथय-अविधनिसङ्गादौनां संख्याननिरूपणं । गहनचक्रं । माङ्गीनचक्रचक्रं । चरचक्रं । अकडमचक्रं । वर्गचक्रं । षट्पदचक्रं । अष्टवर्गचक्रं । दीक्षाकालः । वारतित्यादिनियमः । महाविद्यासु कालादिनियमाभावः । दीक्षाप्रयोगः । सङ्कुलदीक्षाविधिः । मन्त्रस्य छन्द-आमरादिष्वविधिसाधनप्रकारः । १था सहस्रौ । जननजीवनादिदशविधमन्त्रसंस्काराः । कुलौ

नानी संस्कारे विशेषकथनं । यन्त्रसंस्कारः । मासासंस्कारः । मासानां परिमाणनियमः । प्रथ-
मादिज्ञसः । शोधनप्रयोगः । निर्विकारचितानां धीराणां तथ तथ विशेषः । महाप्रज्ञमासा-
विधानादिकं । करमासानिरूपणं । १२या सहरती । पुरश्चरवावश्यकता । पुरश्चरवृत्तसः । तथ
भक्ष्यादिनियमः । खानादिनियमः । मन्त्रस्य सूतकादिदोषनिरूपणं । दौपनीनिरूपणं । मन्त्र-
शिक्षा । बहुध्वजवर्णभावनं । मानवीपांशुवाचिकानां सत्त्वर्थं । होमादिविधिः । अभिवेकक-
थनं । पुरश्चरपद्धतिः । इति ४४थी सहरती । सतन्त्रतन्त्रादिमतसाधनं । सिद्धिप्रकारः । कुण्ड-
विधिः । वास्तुनामविचारः । कुण्डदोषादिनिरूपणं । होमनियमकथनञ्च ।

No. 2963. कालीविलासतन्त्रम् । Substance, country-made paper, 15
× 3½ inches. Folia, 37. Lines, 7—8 on a page. Extent, 925 ślokas. Character,
Bengali. Date, ? Place of deposit, Siuqi, Zillá Vírabbúna, Kuladánanda
Mukhopádhya. Appearance, old. Verse. Correct.

Kálivilása-tantra. A modern Tantra treating of the usual
Śákta Tantric rites and ceremonies.

Beginning. बीदेव्युवाच ।

देवदेव महादेव संसारार्णवतारक ।

प्रणाम्येकं महाभाग छपया कथय प्रभो ॥

कानि कानि महाभाग जन्मद्वीपस्य भारते ।

शूद्रस्य सन्मतं तन्त्रं छपया वद साम्प्रतं ॥

संयोजात उवाच ।

साधु शृष्टं सुराराधे धन्यासि प्राप्तवज्रमे । इत्यादि ।

End. एतुक्त्वा प्रथमो शौभ्रं कैलाशं शिवनन्दनः ।

Colophon. इति शिवभाषितं कालीविलासतन्त्रं त्रिंशत्यष्टकेन समाप्तं ।

विषयः । १ प्रथमपटले,—शिवशिवसंवादः । तन्त्रनामनिर्वचनं । शूद्रस्य प्रणवसाक्षो-
चारणादिनिषेधः । २ये,—शूद्रज्ञानिषु प्रशस्तमन्त्रादिनिरूपणं । ३ये,—साक्षात्प्रणवयुक्तकवच-
पाठादौ शूद्रस्याधिकारः । तस्य वैज्ञान्यप्रतिकथनञ्च । ४र्थे,—कलौ पशुभावकर्तव्यता । दिव्यवी-
रभावादिनिषेधः । ५मे,—कालीशतनामस्तोत्रं । कैलाशमोचनाभिधानकालीकवचं । ६ठे,—
दोषाकाशकथनं । दिव्यादिभावसत्त्वर्थं । परशुराम-रावणादीनां क्रमेण वीरपञ्चादिभावक-
थनं । ७मे,—कलौ संहितापातनियमः । कांक्षयाचक्षुष्यनारिकेलोदकादीनां मद्यगुल्यकथनं ।
कलौ चक्राशक्तमन्त्रादिशैवनादिकथनं । तथ वैश्वनाथारयुक्तेन मन्त्राभ्यासे सिद्धिकथनादि-

कं । ८,—प्राशोपमसूत्रादिकथनं । ९,—सङ्केतसूत्रं । शिवविष्णोरभेदः । तयोर्भेदज्ञाने
 दोषः । १०,—भुवनेश्वरीशतनामसूत्रं । पौष्ठा पौष्ठा पुनः पौष्ठा पुनः पतति भूतलो रत्यादि-
 वचनानां कस्योत्तरपरत्वं । ११,—विपुलासुन्दरीशतनामसूत्रं । १२,—ताराशतनामसूत्रं ।
 १३,—भैरवीशतनामसूत्रं । १४,—कलिसक्तसामान्यपूजाविधानं । १५,—कलिसक्तमोहन-
 वशीकरवचनं । अपर्धंशभाषा (वङ्गभाषा) विद्यानिरूपणं । १६,—वगलाशतनामसूत्रं ।
 १७,—मातङ्गीशतनामसूत्रं । १८,—कार्तिकध्यानमन्त्रादिकथनं । अथाविजयादीनां ध्याना-
 दिकथनं । सिंघ-मयूर-मूषिकध्यानादिकथनं । १९,—महिवसन्तकथनादिकं । गणेशमन्त्रकथनं ।
 २०,—सखीपूजाविधानं । सरस्वतीपूजाविधिः । ब्रह्मपूजा । सावित्रीपूजा । महिवसर्दिनो-
 पूजाविधिः । २१,—जम्बूद्वीपे महिवसर्दिन्या अजादिनिरूपणं । अन्यद्वीपीयाजननिरूपणं ।
 महिवसर्दिन्या ध्यानादिकं । २२,—अस्याः लग्णनिरूपणं । २३,—कालिकायाः कण्ठमाह्व-
 दनान्तकथनं । तस्या ध्यानादिकं । २४,—कण्ठस्य कालिकाखनपानह्वनान्तकथनं । कण्ठसमीपे
 कालिकायाः कामवीजादिकथनं । २५,—ध्यानकथनं । मन्त्रप्रसाधनं । पञ्चवीजनिर्घेयः ।
 २६,—मायावीजादिप्रसाधनं । रमावीजादिनिरूपणं । २७,—कूर्चध्यानादिकथनं । स्वाहा-
 पदादिनिरूपणं । शिञ्जिनीध्यानादिकं । २८,—शब्दब्रह्मनिरूपणं । कण्ठस्य कालिकां प्रति
 राधापरिचयजिज्ञासा । तत्कृतकालिकासूत्रं । २९,—कामवीजादिसेवनक्रमः । ३०,—
 कीर्तनीजसेवनक्रमः । शारदीयपूजाया बोधननिरूपणं । ३१,—दुर्गाया ध्यानभेदकथनं । प्र-
 वादिसूत्रकथनं । ३२,—भावनाप्रकारकथनं । ३३,—यन्त्रसूत्रकथनं । बीजानां कोशादि-
 निरूपणं । ३४,—अनुजोमविकोमाभ्यामकारादिसकारान्तजपप्रकारकीर्तनं । शिवकृतकालि-
 कासूत्रं । ३५,—कण्ठस्य मुरलीधारणविवरणं । कस्यो पुरश्चर-होमादिकरणप्रतिषेधः ।
 गुरुपूजनेन सर्वसिद्धिर्भवतीति कथनञ्च ।

No. 2964. व्यवस्थासंग्रहः । Substance, country-made paper, 18 x 3 inches. Folia, 84. Lines, 6 on a page. Extent, 1,764 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Duvarājapura, Zillā Vīrabhūma, Rāmasadaya A'chārya. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Vyavasthā-saṅgraha. *Responsa prudentum* on diverse ques-
 tions regarding Hindu law and usage. By Maheśa.

Beginning. प्रथम्य नोपासपदारविन्दं

विशोक्य मन्त्रादिकृतञ्च शास्त्रं ।

अवधकर्मविविधानहेतुं

यस्य महेशो वितनोति धीरः ॥

विहितस्य निषिद्धस्य कर्मणो ज्ञानकारकः ।

अवस्थासंघः सर्वैः पठितैः परिलिख्यतां ॥ इत्यादि ।

End.

ध्यानेन सदृशं नास्ति शोधकं पापकर्मणां ।

अपाकेनापि भुञ्जानो ध्यायौ नैव तु लिप्यते ॥

Colophon. इति अवस्थासंघः ।

विषयः । अशौचनिरूपणं । तद्रावस्था । यथाकथञ्चिदाद्ये पुनर्दाहनिषेधः । प्रेततर्पण-
विधिः । अशौचान्तिदिनस्त्यनिरूपणं । मासिकसपिण्डीकरणविधानं । आदाधिकारिनिरूपणं ।
ब्रह्मशुद्धिनिरूपणं । त्रिविधमासस्तस्यादिनिरूपणं । युग्मादिव्यवस्था । एकोद्विद्विधाविधिः ।
संक्रान्तिनिरूपणादिकं । महावैशाखादिनिरूपणं । जम्माष्टम्यादिव्यवस्था । दुर्गात्यवविधिः ।
नवग्रहादिनिरूपणं । अर्द्धोदययोगादिनिरूपणं । युगाद्याव्यवस्था । प्रातःस्त्यादिनिरूपणं ।
आचमनस्नानतर्पणादिविधानं । पार्थिवशिवपूजनविधानं । तुलसीपत्रचयनादिनियमक-
यनं । चरणान्तव्यवहारप्रकारकौमनं । भोजनविधिः । कौटशी कन्या उदाह्या तन्निरूपणा-
दिकं । कन्याविप्रत्यादिदोषनिरूपणं । देवादिप्रतिष्ठाविधिः । दिव्यव्यवस्था । चौर्यादिदण्डवि-
धानं । दायव्यवस्था । प्रायश्चित्तव्यवस्थादिनिरूपणम् ।

No. 2965. ज्योतिःसारः । Substance, palm-leaf, $11 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Folia, 108. Lines, 4 on a page. Extent, 2,484 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1556. Place of deposit, Duvarājapura, Zillā Virabhūma, Rāna-sadaya Achārya. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Jyotihsāra. Astronomy and astrology bearing on Hindu rites, beliefs and domestic ceremonies. By Raghunātha Paṇḍit, son of Kavirāja Mīśra. There are several works current of this name.

Beginning. तमोनिचयविध्वंसमशौतकिरवतिर्षं ।

कमलोदयमानम्बाइन्द्रे + इकरं चरिं ॥

मित्रचौकविराजराजपदवीविख्यातकीर्तिः पिता

यस्यासीदगुणवाङ्मुखाकर इति प्रभावतामपयोः ।

सोऽर्थ चौरघनाद्य इत्यभिहितो निर्याति यन्मादम्

ज्योतिःसारमुपायवर्धनमे १४४४ वर्षे शतकामुजः ॥

ब्राह्मणामुजं ब्राह्मं ज्योतिषं नापरं भुवि ।

यच्च यन्मादविज्ञोऽपि सर्वज्ञः सुमतिर्भवेत् ॥

शास्त्रप्रदर्शना ॥

अप्रदीपा यथा रात्रिरनादित्यं यथा नभः ।

तथाऽस्यंक्षुरो राजा भवत्यन्व इवाध्वनि ॥ इत्यादि ।

End.

इति ब्रह्मसिद्धान्ते चक्रदीपः । चक्रदीपस्य न्यासो यथा ।

Colophon. इति कविराजमित्रात्मजश्रीरघुनाथपण्डितकृते ज्योतिःसारे चयोद्देशो-
ऽध्यायः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

अङ्कनेऽङ्कनिषङ्कसङ्गतशरैणाङ्के शशाङ्के मते

घटे कार्तिकपक्षमे कुजदिने छप्पस्य छप्पे तिथौ ।

ज्योतिःसारसमुद्रपारमसरदुभास्त्रकृपाक्षेपौ

लब्धा लेखननौकया निजकृते श्रीरामचन्द्रो द्विजः । यवाङ्गाः १५५१ ।

विषयः । १ अध्याये,—पञ्चिकाक्रमः, तत्र वार-तिथि-नक्षत्र-तदधिप-करण-योग-नन्दा-
मुद्रा-जया-रिक्ता-सिद्धियोगप्रभृतिकथनं । अशुभनक्षत्रकथनं । देशविशेषे योगव्यवस्था । यम-
घटादियोगकथनं । तिथिनक्षत्रविशेषे मरणादिकथनं । अवमच्युदस्यार्थविवेकः । रविपं-
क्रान्तिनिरूपणं । विष्टिनिरूपणं । दशतिथिकथनं । विपुष्करयोगः । चन्द्रतारावलकथनं ।
जन्मतारादिनिरूपणं । चन्द्रदोषशान्तिनिरूपणं । २ये,—ग्रहगोचरशुद्धिः । गोचरपवादः ।
ग्रहशान्तिशानं । ग्रहाणां विविधशान्तिकथनं । जन्मनक्षत्रयोगे जन्मतिथिफलं । सर्वार्थविवेक-
कथनं । दिकपतिकथनं । लग्नमानबोधः । दिनपञ्चिकागणनप्रकारकौतूहलं । ३ये,—राशि-तद-
धिपकथनं । ग्रहोच्चस्थानकथनं । मूलचिकीर्णशुद्धकथनं । नवार्थवर्गान्तकथनं । चिंशार्थविवे-
कः । षड्वर्गविवेकः । षष्ठोदयादिविवेकः । अरिभिन्नादिकथनं । ग्रहाणां दृष्टिनिरूपणं । भाव-
विवेकः । ज्ञानबलनिरूपणं । वर्ष-मास-दिन-काल-होराप्रभृतौनां यथोत्तरमधिकबलित्वं ।
ग्रहाणां दिक् काल-चेष्टा-बलादिनिरूपणं । अष्टवर्गकथनं । केन्द्रादिनामकथनं । निक्षोपादि-
विवेकः । उपचयविवेकः । उपादिसप्तगणनिरूपणं । वारप्रभृतिनिर्णयः । सत्यादियुगसंख्यानि-
रूपणं । ४थे,—वर्षाधिपादिनिरूपणं । तदानयनादिप्रकारः । आवसौदिमंघनिरूपणं । दृष्टि-
फलकथनं । अनादृष्टिफलकथनं । कालागौचादिकथनं । गुरोरतिचारकथनं । तदपवादः । शुभ्रसं-
स्मरणकथनं । तदपवादः । वक्रातिचारे ग्रहाणां पूर्वोपररारोः फलदाहलनिरूपणं । दिग्दा-
हादिषु निषिद्धकर्मकथनं । मूलमासनिर्णयः । समयशुद्धिः । ५मे,—विवाहकथनं । तत्र
जोडनकथनं । नवपञ्चकद्विर्द्वादशकथनं । षडष्टककथनं । प्रीतिषडष्टककथनं । जाठनापवादः ।
मणकथनं । नाड्यौशुद्धिः । नाड्यौयोगादिफलं । नाड्यौचक्रन्यासः । ग्रहशुद्धिः । कन्याया विवाहे
युग्यायुग्मादिव्यवस्था । मार्गश्रेष्ठयोर्विवाहनिषेधापवादः । सिंहमकरस्त्रगुरोः फलं । दशयोगशु-
द्धिः । नक्षत्रपादवर्जनं । चन्द्रवेषकथनं । अस्त्रवादिवेषकथनं । सप्तशलाकावेषकथनं । एतच्च-
न्यासः । पञ्चशलाकचक्र-तन्त्रासः । अर्जुनवेषकथनं । तन्त्रासः । क्षताचक्रं । पातवेषकथनं ।

रज्जुशुद्धिः । दानिचवेचकयनं । वैवाचिकतिथ्यादिनिरूपणं । सुतविषयकयोगकयनं । गोपूषि-
 निरूपणं । वसोदकविधिः । लग्नादिज्ञानेन कुण्डलीचयनम् । नववधूयुक्प्रवेशः । हिरानमनस-
 कथादिकयनं । अथ पुरःशुक्लादिदोषापवादः । केशवन्धननिरूपणं । अतुनिरूपणं । गर्भा-
 धानं । पुंसवनं । पञ्चासृतं । सुश्रुप्रसवोपायकयनं । नामकरणं । निष्क्रमणं । शिशोः प्रथम-
 शौरं । अन्नप्रार्शनं । चन्द्रसूर्यदर्शनं । भृगुपवेशनं । चूडाकर्णं । कर्णवेधः । नित्यशौरं । विद्या-
 रक्तः । कनध्यायकयनं । धनुर्विचाररत्नः । उपनयनं । ईडे—सुश्रुप्रसारणं । वसुचक्रनिरूपणं ।
 वृषचक्रनिरूपणं । वृषसूच्यं । रेखाकरणं । वीजवपनं । चक्रन्यासः । रोपणविधिः । मुष्टिप्रह-
 विधिः । रेभ्यारोपणविधिः । मेघिहस्तकयनं । धान्यादिस्त्रापनं । नवाग्रकयनं । नववस्त्रपरि-
 धानविधिः । रात्र्याभिषेककयनं । नष्टदर्शनं । नवदोषादिकारोचनं । हस्तादिरोपणविधिः ।
 निषिद्धहस्तनिरूपणं । काष्ठादिष्वेदनविधिः । आर्द्रादौ रोगजन्मदोषकयनं । औषधकरणविधिः ।
 रोगिष्ठानविधिः । मन्त्रसंगीत-सैमीकरणारम्भनक्षत्रनिरूपणं । वृषादिदमनादिनक्षत्रनिरूपणं ।
 विषाग्निदानादिविहितनक्षत्रकयनं । अक्षरक्षारम्भकयनं । धान्यादिहृदिदानं । सन्नाहादि-
 धारणं । गजाश्वारोहणविधिः । कोटकरणविधिः । पुष्करिणारम्भः । अज्ञानप्रतिष्ठा । देव-
 तागठनविधिः । देवप्रतिष्ठाविधिः । वृषमहेन्दुरप्रतिष्ठानक्षत्रकयनं । देवस्त्रापनविधिः । दौषा-
 ग्रहणविधिः । पशुप्राणविधिः । ऋषिविज्ञययोग्यनक्षत्रकयनं । गजाश्वकार्यकयनं । गुणगणा-
 र्जनं । अथ प्रयोगादिनक्षत्रकयनं । नौकागठनविधिः । नौकावाविधिः । कूर्मचक्रन्यासः ।
 वायुभूमिसूचनं । आयतादीनां फलं । ७मे—स्नाभास्नाभभुवकयनं । सुखदुःखभुवकयनं ।
 जयपराजयभुवकयनं । यावायावाभुवकयनं । प्रज्ञसूच्यं । प्रज्ञगणनप्रकारः । औचितम-
 रणज्ञानं । जीवयोगिकयनं । धातुयोगिकयनं । चिन्तापरीक्षा । धातुपटलनिरूपणं । रत्नप-
 टलकयनं । वर्षपटलकयनं । कर्पूरप्रकरणं । दग्धासूच्यं । तत्पररूपकयनं । ८, ९मे,—
 वेद्यामाननिरूपणप्रकारकयनं । गोक्षयोगकयनं । उत्पत्तमष्टलनिरूपणं । प्रसोद्यादौ रवि-
 चन्द्रमसोर्पणफलकयनं । वैशेष्यदोषनक्षत्रकयनं । सर्वतोभद्रचक्रकयनं । संक्रान्तिपुरुष-
 सूच्यं । धर्मोदिचिन्ता । अयनद्वयनिरूपणं । सप्तविंशतिनक्षत्रफलं । पारिभाषिकाङ्गसंज्ञाक-
 यनं । वाटिकाराशिकयनं । जातकसंप्रत्ययकयनं । शिरोनिरूपणेन लग्नज्ञानकयनं । पित्रप-
 रोक्षे शिशुजन्मज्ञानं । जारजयोगादिनिरूपणं । वेद्यादियोगकयनं । वर्षकयनं । नक्षत्रसूच-
 कयनं । १०मे,—चतुश्चक्र-कनकदण्ड-ध्वजयोग-राजहंसादिकयनं । श्रद्ध-फलमुखादिनिन्दित-
 योगकयनं । सर्वप्रवृत्तिनक्षत्रादिफलकयनं । अरिहस्तकयनं । तद्भङ्गनिरूपणं । स्त्रीणां वैध-
 यनिर्ययः । लग्नचिन्ता । सहजचिन्ता । सुतचिन्ता । शत्रुचिन्ता । मृत्युचिन्ता । धर्मचिन्ता ।
 कर्मचिन्ता । आयचिन्ता । वटवर्गफलकयनं । नवांशादिफलकयनं । विधेयप्रयोगफलं । लग्न-
 फलं । ११, १२, १३मे,—नक्षत्रदशानिरूपणं । सीमादीनां मासदिननिरूपणं । दशावर्षादि-
 निरूपणं । अष्टोत्तरदशानिर्ययः । विंशोत्तरदशकयनं । प्रहारा वर्षसंज्ञा । परदशानिर्ययः ।

বৌদ্ধমতবর্ণনাদিবিধি। বিকল্পকথোক্তকথন। বাচ্যকথন। যোগিবীজকথন। বারনকথা-
 দিবিকথন। প্রস্থানবিধি। বাচ্যকথন। দেহস্থানাদিকথন। অগ্নিপ্রভৃতিবিধি। সপ্ত-
 দর্শনকথন। জায়াসপ্তকথন। ওষধিবিধি। অন্নাদিকথন। ধর্মমার্গকথন। কাম-
 মার্গ-মৌলিকমার্গাদিকথন।

No. 2966 হরেকৃষ্ণমহামন্ত্রার্থনিরূপণম্। Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 5 on a page. Extent, 25 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Hetanpura, Zillā Virābhūma, Rājā Rāmaranjana Chakravartī. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Harekrishṇa-mahāmantrārtha-nirūpaṇa. An exposition of the esoteric meaning of the mantra of Hari. By Rūpa Goṣvāmī.

Beginning. চুমেবঃ কৃষ্ণচন্দ্রস্য সাচৌ চুরতধর্মযোঃ ।

হরেকৃষ্ণমহামন্ত্রং অপেদুভাগবতোত্তমঃ । ইত্যাদি ।

End.

স্বাগত্য দুঃখং হৃতবান্ সর্ব্বেষাং ব্রজবাসিনাং

শ্রীরাধাচারিচরিতৌ হরিঃ শ্রীনন্দনন্দনঃ ।

Colophon. ইতি রূপগোস্বামিনা বিরচিতং হরেকৃষ্ণমহামন্ত্রার্থনিরূপণং সমাপ্তং ।

বিষয়ঃ । হরে কৃষ্ণ হরে কৃষ্ণ কৃষ্ণ কৃষ্ণ হরে হরে । হরে রাম হরে রাম রাম রাম
 হরে হরে ॥ ইতি মন্ত্রস্থানামনির্ব্বচনং ।

No. 2967. हरिनामकवचम्। Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 4 on a page. Extent, 22 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Hetanpura, Zillā Virābhūma, Rājā Rāmaranjana Chakravartī. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Harināma-kavacha. A poem bearing the name of Hari and intended to be borne on the person as a charm. By Chaitanya.

Beginning শ্রীনিত্যানন্দ ওবাচ ।

কথয়স্ব মহাবাহৌ নাথ নাথ জগদ্‌গুরৌ ।

রাধাকৃষ্ণস্বরূপলং মহামন্ত্রং প্রকাশয় ॥

হরেকৃষ্ণাদিকবচং মন্ত্ররাজফলপ্রদং । ইত্যাদি ।

End.

বর্ষভেদমহাবীজং গোপীগোপালবেষ্টিতং ।

Colophon. इति श्रीकृष्णचैतन्यविरचितं श्रीहरिनामकवचं सम्पूर्णं ।

विषयः । चरे ह्येत्यादिनामाक्षरविभागेन श्रीकृष्णकवचकथनं ।

No. 2968. सर्व्वामृतसुन्दरी । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 48. Lines, 9 on a page. Extent, 234 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1722. Place of deposit, Hetampura, Zillá Virabhūma. Rájá Rámaranjana Chakravartí. Appearance, old. Verse. Correct.

Sarvāṅga-sundarī. A commentary on the Gítāgovinda of Jayadeva. By Nārāyanadāsa. Many other commentaries on the work have already been noticed under previous Nos.

Beginning. नत्वा श्रीहरिचरणं कुर्वते सर्व्वामृतसुन्दरीटीकां ।

श्रीनारायणदासः कविराजो गीतगोविन्दे ।

आखे हृदि यदि वाञ्छा बोधुं तत्त्वेन गीतगोविन्दं ।

श्रीनारायणदासात् तदाभिप्रायं शृणुत ॥

महाकाव्योपक्रमे आशीर्जनमस्त्रिया—इत्यादि ।

End. साकन्दकन्देति चूतमहौषधेत्यर्थः ।

Colophon. इति कविराजश्रीनारायणदासकृतायां गीतगोविन्दटीकायां सर्व्वामृतसुन्दर्यां द्वादशसर्गविवरणं । शकाब्दाः । १७१९ ।

विषयः । जयदेवकृतगीतगोविन्दकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 2969. तुलसीमाहात्म्यम् । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 5 on a page. Extent, 56 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Hetampura, Zillá Virabhūma, Chandranáth Chattrájá. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Tulasímáhátmya. Merits of the tulasí plant, the mode of collecting its leaves for worship, and the mantras appropriate for the occasion. Anonymous.

Beginning. अथ तुलसीमाहात्म्यम् ।

तुलसीपत्रादि राजेन्द्र विना मन्त्राय यो चरेत् ।

स याति नरकं घोरं यावच्छुद्धिवाकरो ॥ इत्यादि ।

End. तस्य वक्ष्या भवतोघोरने भुक्तिच वैष्णवी ।

Colophon. इति तुलसीमाहात्म्यं समाप्तं ।

विषयः । तुलसीपञ्चयमादिपकारकथनपरः सर्वं तुलसी माहात्म्यवर्णनं ।

No. 2970. दशचिन्तामणिः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 10. Lines, 6 on a page. Extent, 184 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Hetampura, Zillā Virābhūma, Chandranātha Chatterājā. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Daśā-chintāmaṇi. The effects of certain conjunctions of stars and planets on human destiny and on the rites appropriate for averting evil consequences. By Chintāmaṇi, son of Kalyāna.

Beginning. अमृतमूला पित्रला धन्यका च

तथा भामरौ भद्रिका चीनका च ।

तथा सिद्धिका सङ्कटाष्टौ शिवभु

श्रिवायाः पुरो योगिनीव + च ॥ इत्यादि ।

End. दशचिन्तामणिं स्मृतं कल्याणस्य चकार हि ।

शाके पञ्चशतैश्च संख्ये राज ऋषिः किल ॥

Colophon. इति दशचिन्तामणिः समाप्तः ।

विषयः । सङ्कटस्थानकथनपूर्वकं तत्र तत्र ग्रहगोचरफलकौतुकं ।

No. 2971. गीतामाहात्म्यम् । Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 3. Lines, 10 on a page. Extent, 95 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Hetampura, Zillā Virābhūma, Chandranātha Chatterājā. Appearance, old. Verse. Correct.

Gītā-māhātmya. The merits of reading and understanding the Bhagavadgītā. Author's name unknown.

Beginning. ऋषय ऊचुः ।

केनोपायेन भगवन् सर्वपापक्षयो भवेत् ।

विना दानेन तपसा विना तीर्थैर्विना मद्यैः । इत्यादि ।

End. पठेद्गुणैर्गतां सदा विद्वान् मनः कृण्वे निवेद्य च ।

Colophon. इति गीतामाहात्म्यं समाप्तं ।

विषयः । भगवद्गीतायाः अध्यायविशेषपाठस्य फलकथनपूर्वकं समुद्रपाठफलकृतिः ।

No. 2972. हरिभक्तिकल्पलता । Substance, country-made yellow paper, 10 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 10 on a page. Extent, 60 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Duvarājapura, Gaurabājara, Zillā Vīrabhūma, Sundarānanda Gośvāmī. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Haribhakti-kalpalatikā. The rituals for worshipping Harī. The MS. is defective.

Beginning. अर्चनस्वरूपमाह ।

उपचारैः षोडशभिर्घञ्चाविधि यथाकृतम् ।

सम्यक्जनं मुरारातेरर्चनं परिकीर्तितं ॥ इत्यादि ।

End.

इति छताक्षुतपादयुगाद्येनो विगतमानमदादिरकुण्डधोः ।

सपरिपूर्वमनन्तदुष्काम्बुधिं सपदि बन्दिषुमर्चेति साधवं ॥

Colophon. इति श्रीहरिभक्तिकल्पलताकथामष्टमः खण्डः ।

विषयः । (हरिभक्तिकल्पलतायां अष्टमखण्डकथावर्तिदं ।) तत्र अर्चनस्वरूपकथनं ।
लक्ष्यपूजनविधिकथनं ।

No. 2973. चैतन्यभागवतम् । Substance, country-made yellow paper, 10 × 9 inches. Folia, 10. Lines, 6 on a page. Extent, 107 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Duvarājapura, Gaurabājara, Zillā Vīrabhūma, Sundarānanda Gośvāmī. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Chaitanya-bhāgavata. A treatise on the divinity of Chaitanya, and the worship and devotion due to him.

Beginning. आजानुलम्बितभूजो कमलावदतो

संकीर्तनैकपितरो कमलायनाथो ।

विश्वकर्तुर्द्विजवरो युगधर्मपाथो

बन्धे जगत्प्रियकरो कदम्बावतारो ॥

जमलिकालसत्याय जगन्नाथसुताय च ।

सञ्जत्याय सपुत्राय सकलाय ते नमः ॥ इत्यादि ।

End.

तर्काऽप्रतिष्ठः अतथो विभिन्ना नासाद्विषयेषु मतं न भिन्नं ।

धर्मस्य तत्त्वं निहितं गुहायां महाजनो येन गतः स पन्थाः ॥ ८ ॥ १४ ॥

Colophon. इति श्रीचैतन्यभागवते अन्यस्यः समाप्तः ।

विषयः । १ प्रथमच्छे, — भगवद्वतारप्रबोधनकथनं । भगवद्द्विषासर्वधर्मं । चैतन्यनाथा-
कथाकथनं । २ चच्छे, — हरिमुखागुवादिद्वौनशाकला अनुपादेयत्वकौतवं । वेन केनायुपायेन
भगवत्पादुकाया विपुलफलकलमिकपदं । मृत्ना अपि लोखया विपदं क्त्वा भगवन्मं सेवन्ते — इति
विकपदं । ३ चच्छे, — चैतन्यावतारकथनं । भक्तस्य प्राधान्यकथनं । महात्मनः कथा वसानु-
सरे चक्षुमाननामा दोषविकपदं ।

No. 2974. विनोदविजयसरास । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 102. Lines, 15 on a page. Extent, 4,166 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Ājīmganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, new. Verse. Generally correct. Hindi.

Vinoda-vilāsa-rāsa. Stories of Princes, saints, merchants and others, illustrative of the morality of the Jaina religion. By Udaya-ratna.

Beginning. सकलसमोहितमेवकारजसकरवदनचकानि ।

दुरितनिनिराकारद्वेष्टे सोषादिव ननु मति ॥

अमेयमये कामेय जिन पारसनाथ प्रसिद्ध ।

भट्टु विपदविदारयो संपनिदायक विद्य ॥

सोनीवे जिनराज नाहुयेधे चरचरोज ।

जित नमोई मंगलमिधि भक्तदायक भोज ॥ इत्यादि ।

End.

वे प्रभुपासतये प्रसादे मे पूरव कलस चढ़ाय रे ।

आज मनोरथ सङ्गच्छा मेतो जीत निसा ख जाय रे ॥ हाहा ।

रकषो तेजीसमी भन्यासीराने मार रे ।

उदयरत कहे आणयो बाधी दोकने सवाह रे ॥

Colophon. इति श्रीज्ञानरत्नोपाख्यानविषये श्रीमल्लसुन्दरीमहावल्लभरिचसम्बन्धे
विनोदविजयसरास सम्पूर्णं ॥

विषयः । विविधोपाख्यानकथनप्रसङ्गेन जैनधर्मोपाख्यादिकौतुकेनम् ।

No. 2975. उत्तरार्थयनकथा । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 190. Lines, 10 on a page. Extent, 4,725 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ājīmganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Uttarādhyāyana-kathā. A Sanskrit paraphrase of the Uttarādhyāyana Sūtra,—a treatise on Jain religion. By Padmasāgara Gaṇi. The work was composed in Samvat 1657. (Cf. *ante*, No. 2799, Vol. VIII, p. 240.)

Beginning. प्रथम्य त्रीमश्वीरं नमस्तस्मै नमः ।

आरभ्यते कथाः कर्तुमनराध्यमस्मिताः ॥

उत्तराध्ययनदृष्टनिगताः कथाः संस्कृताः कर्तुमारभ्यन्ते । आद्या अपिदेसकरे । मायायां कृतवाक्यकथा यथा, एकस्य आचार्यस्य सुकतोऽविनीतः । तमाचार्यः शिष्यार्थं ताडयति । इत्यादि ।

End.

छातान्कः पुनः सञ्जानपि प्रसति । ततोऽन धर्म एव सञ्जयसनरत्नक इति धिक्कयन्नेव प्रतिबुद्धो गङ्गामुत्तीर्य साधुसमीपे प्रव्रजितः । अपगः सम्मन्त्रः सूत्रत एव प्रोक्तोऽस्तीति पञ्चविंशोऽध्ययने कथा समाप्ता । एतावता उत्तराध्ययनदृष्टदृष्टनिगताः प्राकृताः कथाः सञ्जो अपि संस्कृताः छाताः । तपागच्छे भट्टारकचक्रवर्तिनोऽविजयसेनसूर्याचार्योऽविजय-देवसूरिराज्ये संवत् १९४० वर्षे पीयाङ्गामे पण्डितप्रकाण्ड (पण्डित) त्रीविमलसामरगणेशिष्य-पण्डितपद्मसामरगणिना गणितप्रथमसामरवाक्येन कथाः छाताः ।

Colophon. इति त्रीउत्तराध्ययनकथा समाप्ता ॥

विषयः । उत्तराध्ययनसूत्रमतानां तदुद्बुद्धनिगतानाञ्च प्राकृतभाषामवकथानां संस्कृतभाषया अवतारणम् ।

No. 2976. उपमितभवप्रपञ्चकथा । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 94. Lines, 15 on a page. Extent, 3,138 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1798. Place of deposit, Aḥṁganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, decayed. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Upamita-bhava-prapancha-kathā. Jaina doctrines and morals. By Haṁsaratna.

Beginning. (महासागरादिष्वं पञ्चस्यानिजीर्णतया विच्छिन्नानामपि.तम् ।)

अस्यमेवतीयेद्वरचक्रवर्त्मादिष्वत्पञ्चरत्नसमवासादं यमोदिसकल + + + + ज्ञानं मनुष्यमतिनामपुर् । तत्र च सकलदुरासुरादिमिरोद्गतपादः नार + + + + नारे. पञ्चरत्नसंसारिसलत्वावलीकनविगतसादः । इत्यादि ।

End.

दुःखस्यं विधाय अमलानलदुःखसदृशं शिवपदं कथयामि ।

इत्येवं निपुणं विभाव भविकः संसारदुःखसंघा-

धार्थं तात्त्विकमवपाय परमानन्दैकसंसाधनं ।
 मुक्तालक्षमपाय कुपहमपो हिता कदाशां तथा
 कुर्वीति इदमद्यमं यदधिरात् सन्ध्याधेभिर्भवेत् ॥
 इत्यर्थं संसरणेन स्वप्नवृद्धिरित्येव ।
 उपमित्या क्रमोद्धारो लिखिते नेत्रमावृतः ॥

Colophon. इति श्रीउपभितभवप्रपञ्चकथायां सप्तमोऽङ्कः ।

सम्पूर्णोऽयं प्रबन्धः । संवत् १७८८ ।

विषयः । पन्थेस्मिन् कथोपरिणाम-कालपरिणति-सुमति-सदानम-अवि-क-जीम ३ भा-
 दौनां राज-राज्ञी-कुमार-गुरु-मन्त्रि-मैत्र्यानिरूपतया समारोपेण धर्मनैतिकरत्नं । तत्र संसा-
 रिजौवानां मोक्षोदयादिपरतन्त्रताकथनं । कुसङ्गत्यागेन सत्यप्रपञ्चमाहात्म्यकथनप्रसङ्गेन
 विविधोपाख्यानकथनं । कुमिवसंसर्गस्थानिष्टकारिताकथनमुत्तेन कथानेककौर्मः । स्वभावाद्-
 अ नितरां दुष्टमकौर्मनमाख्यानकथनम् । विषयाभिज्ञावनिन्दनं । सद्भिर्द्विवरागादिनिवारणं
 स्वस्था यतितत्त्वमिति निरूपणं । ज्ञानदर्शनचारित्र्यपरतन्त्रतया नितरां मध्यमार्थहितलक्षणं । तत्त्व-
 ज्ञानप्रसङ्गेन तार्किक-वैशेषिक-सांख्य-नैयायिक-बौद्धादीनां मतनिर्यासं संक्षेपेण सक्तुं विषय-
 मततन्त्रताप्रतिपादनं । जैनमतमेव सर्वथा साधितिकथनम् । मध्यपान-मिथ्याभिमान-अर्थ-
 गणिकागमन-यूतक्रोडा-खेटकानां नितरां दुष्कृत्यलकथनमुत्तेन विविधाख्यानकथनं । अथ
 मायास्त्रोद्यादिविपाककथनं । तत्र तत्र आख्यानकथनम् ।

No. 2977. सूक्तारत्नावली, उत्तिसहिता । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 29. Lines, 8 on a page. Extent, 560 ślokaś Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Kīnganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur Appearance, new. Text, verse. Commentary, prose. Incomplete. Sanskrit.

Sūktaratnāvalī. Jaina doctrines, morals, and places of pilgrimage illustrated with appropriate anecdotes. By Kṣaṇākalyāna. Annexed is a gloss in Sanskrit.

Beginning. इति,—

अथैतां सद्गुरुणा प्राप्तामुपचयनम् ।

सूक्तारत्नावलीयायां संक्षेपादिधाम्यम् ॥

एव मावद्विज्ञपरिणामाद्यर्थं मिदमद्यममाधरवाद्यर्थं समुचितेष्टद्विनाश्यादि-
 मावद्विज्ञपरिणामाद्यर्थं मिदमद्यममाधरवाद्यर्थं समुचितेष्टद्विनाश्यादि-

॥,— आर्यं १ निजावीरं कारं १ मुरावेक ।

सुतरमावलीं दुर्गे धर्मावलीवलीवली ।

जीवात्मनकारकनीचेमुखाः मनुष्यो नाम मयाधिराजः ।

यनादिमनीचेपतिः यनामाकुर्मुखा वायुनवाच पिशाः । रत्नादि ।

End.

मूला,—

यन्किञ्चिदुत्पन्नमवप्रचीरं मया विनीतादिह सन्निवर्त ।

जीर्णं दुर्गोभिस्तद्वन्महावादिवाच सर्वं मयि सुप्रसादं ।

निष्पन्नमामन्दमैजिवादीः यमादिभिः प्रत्यपदैर्यत् ।

जीकारदीर्घं जितसर्वमयं वीरिवचनं मर्यं मया ।

उते,—

रवं विधं वीरिवचनं मन मर्यमयम् ।

रति वाक्कातासंवेदना सुतरमावली ।

संयन्नुनिवेदयदुर्गोवीरिवचनं प्रत्यमयि वरे ।

यत्तुर्गोवादिवाद्यां मर्यदावाद्य + ते ।

वीरसुतरमावलिवाद्या उतिरेपिका सुमया ।

स्वाधिवैवमुनवप्रसादतो विभक्तिता मयका ॥

— — — — —

Colophon. रति जीसुतरमावलीवलिः ॥

विषयः । जीमतीवलीवलीवली । सत्यकृष्णजनेषु जीमद्वर्गमय नृकनितिवली । आ-
दादनावाकावली । जीमद्वर्गप्रभुवाचकवली । आनवादिपरीवार एव मनुष्यावलीवली ।
धार्मिकजीवकवली । जीमद्वर्गप्रभुवली । कश्चिकाकनावाकावली । कामरिपुजयका आव-
काकनाकवली । मनुष्यवर्गकपादिवली । भवितव्यतादिवली । इन्द्रियाद्या दुर्गोपलवली ।
मनुष्यात् दुर्गे मनीजयका आवकाकनावली । प्रमादपदकवली । अथ अज्ञानादुदविषयना-
द्वकवली । अनीवनावाकावली । क्रिमाज्ञापतिषःकमेव अनीवनिदाननितिवली । आका-
कपवली । आकाशनितिवली । आकाशानिना प्रकनितिवली । क्रिमाज्ञां दुर्गात् कदोऽप्रकन-
दाया आकाशनिदाया आकाशवली । आशीर्वलीवली ।

—

No 2978 श्रीयाजवरिचयाख्या । Substance, country-made paper,
12 x 4 inches. Folia, 118. Lines, 10 on a page. Extent, 3,375 slokas.
Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajingtonj, Rāya Dhanapat
SiSB, Bahādar. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Sanskrit.

S'ripála-charitra-kathá. A Sanskrit paraphrase of Ratnaśekhara's Prākṛit work on the life of S'ripála. By Kshamákalyána. Cf. ante, Nos. 2645 and 2693, Vol. VIII, pp. 110 and 146.

Beginning. आत्मा नवपदीं भक्ता श्रीश्रीपादमहीभुजः ।

परिचं कीर्तयिष्यामि रत्नं संस्तुतमापवा ।

अर्चदादिनवपदाणि सुदृढमनसमये

आत्मा उन्नतं श्रीशिवचक्रस्य चक्रराजस्य

मायाकीं विनयि अस्मानि कथयामि ।

अथिन् अन्तर्हीये इतिवचनार्थेन मन्त्रे कथे—रत्नादि ।

End. श्रीपादमरेन्द्रकथा वाचनानां वती मन्त्रु उद्दिष्टैश्चता ।

इति श्रीपादमरेन्द्रस्य कथा श्रीशिवचक्रस्य

मायाकीं न विनयुक्ता वनाज्ञा पूर्वाभूता ।

यत्ने मन्त्रुवाक्यविद्विजगुणार्थको गुणे + + रे

माते निर्योक्तचन्द्रके दुषिजवा + वां दश्यां निवौ ।

पूज्यश्रीमन्मर्यचक्रिजगदमर्योरात्रे मुदा

श्रीश्रीपादमरेन्द्रपादपरिते आत्मा वनावात् वता ।

श्रीमन्मो विनयभक्तिरुत्तरवचनान्ते कृते अश्विरे

मन्त्रिणा विनयभक्तिरुत्तरनिपाः श्रीश्रीमन्मः वाचराः ।

मन्त्रिणावतनयार्थेवात्रेकवरात्रेवा विनयचक्रा-

कथावाक्यमुपादयेन दुषिवां चेतःप्रवर्त्तये मुदा ।

Colophon. इति श्रीपादपरिवक्त वात्मा वनाज्ञा ।

दिव्यः । रत्नमेकचक्रिजगदमर्योरात्रे श्रीश्रीपादपरिवक्त वात्मानम् ।

No. 2979. आद्यप्रदीपः । Substance, country-made paper, 14 x 4 inches. Folia, 58. Lines, 12 on a page. Extent, 1,752 ślokaḥ. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimangj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, old. Prose. Correct.

Nyáya-pradīpa. A dissertation on the Nyáya doctrine with special reference to the truth of the Bhāṭṭa theory. By Ananta Miśra. Not noticed in Hall's 'Contributions.'

Beginning. चतुर्भुवनसाधो जगत्कारकविचारिणीम् ।

वन्दे कुन्देन्दुचिरां भारतीं ज्ञानदेवते ॥

इयं सप्त संसारमलसङ्गमानी शान्तिचरोत्तरपद्मीमनुसन्निभान् दुष्टेनाभीष्टकाम-
जननेतृकुलानां कवचया मनवान् जैमिनिः । अद्यानो धर्मजिज्ञासेतीत्यादि द्वादशकवचं
जीर्णाश्राश्रमं इत्यादि ।

End. तत्र तत्र भुतादीनां निरपेक्षतया बाधकमभिरासादिति सर्वमनवश-
मिति शब् ।

Colophon. इति सन्निभवीमद्वयलक्षणतन्वाद्यप्रदीपः समाप्तः ।

विषयः । चर्कलरूपविवेचनं । वेदस्य अपौरुषेयत्वनिरूपणमुक्तेन पौरुषेयत्ववादनिरस-
नम् । वेदस्य सत्ताद्विज्ञिरूप्यं । विविधविचार्यवादनिरूप्यं । तत्तद्व्याकरणभेदाद्विज्ञिरूप्यं ।
कार्योपनिषादस्य वेदभागस्य स्वरूपं अप्रामाण्यकथनं । कार्योन्मितशक्तिनिरूप्यं । प्रमाणादि-
निरूप्यं । तत्र प्रत्यक्षानुमानोपमानाद्योपनिषत्प्रभृतीनां सत्त्ववादिर्विवेचनम् । विशेषेण शब्द-
प्रमाणनिरूप्यं । तत्र तत्र विविधवाद्दण्डनपूर्वकं भावमतसंस्थापनं । प्रसङ्गेन दृष्टिप्रत्यक्षवि-
चनम् । भुक्तिमत्तत्त्वादिनिरूप्यं ।

No. 2980. **सन्निभारः** इतिसहितः । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 76. Lines, 17 on a page. Extent, 8,346 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Sm. 1718. Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Sīh, Bahādur. Appearance fresh. Text, Māgadhi verse. Commentary, Sanskrit prose.

Labdhisāra. Jain metaphysics, in Māgadhi with a gloss in Sanskrit. By Nemichandra. Gloss anonymous.

Beginning. इति,—

जगन्मन्त्रमन्त्रेणः सिद्धाः सूर्योपदेशकाः ।

साधवी मन्त्रोक्तस्य मन्त्रोक्तमन्त्रम् ॥

नामाख्येनमुच्यते शान्तिनाथोपरोक्तः ।

इतिभेदप्रबोधाय सन्निभारस्य कथ्यते ॥

— — — — —

सूक्तम्,—

सिद्धे जिह्वेदर्थे साधविषयवत्त्वात् साधुम् ।

पदिष्य सप्तपदस्य परितस्तथि पद्येनो ॥ इत्यादि ।

End.

मूलावय, —

पद्विषयवृत्तमस्यैव पद्विषयावाप्यपद्विषय पद्विषयकमा ।

उपसामकोदस्य — — — — वेदमहाड ॥

इति,—संज्ञात्मकत्वसम्भवात् । एवं चारिचमोक्षोपक्रमविधानं समाप्तं ।

Colophon. इति श्रीकृष्णभारतः सम्पूर्णः । संवत् १९१५ ।

[illegible]

No. 2981. दानकल्पद्रुमः। Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 75. Lines, 15 on a page. Extent, 2,935 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Aṅimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Verse. Correct. Magadhi.

Dānakalpadrūma. A collection of stories illustrating the merits of charity viewed from a Jain standpoint. By Jinavijaya.

Beginning. ऐन्द्रयेदिवमक्रममवस्यसिनीमुदधाम ।

वीरवीरनिवप्रतिप्रते प्रते कक पद्याम ॥

बहुधामे विद्याविपुलवन्दना निममेव ।

चनेवधितपोये करीवे प्रतिदिन पुनरेव ।
 मुचवरहानुजवेव वा मुकुनमनपुकर सोम ।
 उपनारी चवनीतये मुचरम को न प्रवीम ।
 विवाचकवेभारमिदि चहापदनेरमार ।
 चनेनामिर पंचवरतीये मनुं भितवार । एवादि ।
 तपनमने पंचितववरानी दीपधिमवगुधरावा ।
 वेवनामिच चनेनी सुन्दर कविदवा विवे चवावारे ।
 तनदवेवक कव्यविकुचवर वसेवकोचरे ।
 नावानववा वरचोरावनीरचनाविषी मुचद्वपनावारे ।
 — — — — — ।

End.

चार उहावे चविकविकावे दानकवमुन नाची री
 पुधभिमविजवकवे विचारयो मतवापार दुष्वाची रे ।

Colophon. इति चौवनमाक्षिचरिते पाञ्चतन्त्रे दानकवमुनाखे चतुर्धमाकावयो
 चवमाक्षिचरिते ।

विषयः । दानकवेनमंवाचीनेमवाजीम चवमाक्षिचरितेचतुर्धमाकावयानुपाख्यानकवयं जीववने-
 नावाकादिभिरवच ।

No. 2982. वैद्यवल्लभा । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches.
 Folia, 14. Lines, 7 on a page. Extent, 294 ślokas. Character, Nāgara.
 Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Sifh, Bahādūr.
 Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Vaidya-vallabha. A short treatise on the treatment of fevers.
 By Hastiruchi, disciple of Hitaruchi.

Beginning. चरुनीं हृदि धामा ममा चीतुव + + जं ।
 चीरुक्षिचरिणा वैद्यवल्लभाऽयं विधीयते ।
 पूज्यैवेव विधिना विधाच रीतमिवैव ।
 वचात् वायं वचा ज्ञामा मतो मेवममारमेत् ।
 ममा चक्षुरीमेवु प्रीत्ये वचीयान् पुर ।
 ममात् ममोवमान्मर्थं प्रीत्ये चित्तमोवर्थ ।
 पूज्यैवरे वदा कुर्वीत् रेचनं रीतमान्मेव ।
 वचात् ममोवर्थं कुर्वीत् चो जावते कुची ।

अथना नामर् नृणा मिश + + चनामके ।
 वातज्जरे प्रदातयी + + युक्तः कथावकः । इत्यादि ।
End. नन्दाश्रितोद्यमवनातिहरं नराणां
 कुडमवाकमिह + + + + विहन्वात् ।
 वड्डकानवधि + + ददादिदीर्घे
 वनेचरो हि सुरवीरु विद्येव रव ।

Colophon. इति नयान्धोपाध्यायपीथिनवधिमिश्रितवधिविजयो वैद्यवत्सल
 वनाम् ।

विषयः । संक्षेपेण नरादिरोमाणां चिकित्साकथनं ।

No. 2983. सप्ततिकाख्यम् । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 6 on a page. Extent, 64 śloka. Character, Nāgara. Date, Sx. 1598. Place of deposit, Ajimangj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, old. Verse. Incorrect. Māgadhi.

Saptatikā-sūtra. The elements of Jain metaphysics. By Śādharmā Svāmī. Cf. *ante*, No. 2655, Vol. VIII, p. 118.

Beginning. त्रिवरं हि नचलं वन्द्यवर्तनवद्विचारं ।

चोर्ध्वं सुवर्धयेवं चोर्ध्वं हि + वाचस्य ।

कह वंथतो चेयह कहवार वद्विचिर्धन्तिडावावि ।

मूकुतरपनईसुं भंनविनयाव चोपन्ना । इत्यादि ।

End.

पुरवि नमभिपुत्रपरमत्तकर वड्डभंमदिदि वाचाव ।

अथावबुधरियन्ता वंवीद्ववर्तनकमार्थ ।

जीमत्तव पद्विपत्ती जलो जयानेवददीति ।

तं अनिचव वड्डुया पुरेवर्धं परिकर्तुम् ।

Colophon. इति सप्ततिकाख्यं परिपूर्वं संवत् । १५९८ ।

विषयः । धर्मोक्तिम् वन्द्यवर्तनासु समावेन प्रकृतियानजीवन्मानुषस्यानादिनिरूपणं ।
 तत्र वन्द्यो नाम कर्मेपरमाधुनामात्मप्रदेशीः सच वक्रावयववक्रिस्तुति वद्व्योन्मानुषः । कर्मे-
 परमाधुमानेव विषाकप्रज्ञानामनुभवमनुदयः । तथा वन्द्यसमयात्, संक्रमेवात्मज्ञानसमयाद्वा
 आरभ्य यावत् वे कर्मेपरमाधवः ज्ञानञ्च संक्रमणे, यावद्वा अवमुपनन्दन्ति, तावत् तेषां
 कथयेव वा वक्रावा वा समेतिनिरूपणं । अथ वन्द्यादीनामवान्तरभेदादिनिरूपणं । योमानु-
 ष्यावयवकीर्तनञ्च ।

No. 2984. सप्ततिकावचूर्णः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 80. Lines, 12 on a page. Extent, 4,815 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, old. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Saptatikāvachūrṇi. A Sanskrit paraphrase of the work noticed under the next preceding No. By Malaya Giri.

Beginning. टीकायाः ।

अथोपकर्मोद्गतमः समुच्चयाय भाषागिरि दीप्ततेजाः ।

प्रकाशिताथोपजगत्स्वरूपः प्रभुः स जीवाज्जिनवर्षेमाना ॥

जीवाज्जिनेशसिद्धान्तमुक्तिकामप्रदीपनः ।

कुमुद्यातपतपानां चान्द्रो मलयमावतः ॥

चूर्ण्यथो नावगम्यन्ते सप्ततेनेन्दुबिभिः ।

ततः स्रष्टावलीषाद्यं तस्याहोकां करोम्यहं ॥

— — — — —

इह स्रष्टावली प्रकरणं वा सर्वविश्रुतं तत् प्रेषावतामुपादेयं भवति नान्यत् । ततः सप्त तिकावचूर्णप्रकरणमारभमाय आचार्यः प्रेषावतां प्रकरणविषये उपादेयवृत्तिपरिप्राच्यं प्रकरण-सर्वविश्रुततां — — — — — ततश्चोप प्रहस्यथैमभिधेयादिकञ्च प्रतिपिपाद-यिपरिदमाह ।

End.

प्रकरणमेतद्विषयं सप्ततिकावचूर्णं विद्वत्ता कुर्वन् ।

यद्वापि मलयगिरिषा सिद्धिं ते + + कुतां लोकाः ॥

अहंते मङ्गलं सिद्धान् मङ्गलं संयतानहं ।

अग्निमयं जिनाख्यातं धर्मो परममङ्गलं ॥

Colophon. इति जीमलव्यगिरिविरचिता सप्ततिकावचूर्णः समाप्ता ।

विषयः । सप्ततिकावचूर्णप्रकरणपञ्चम आख्यानम् ।

No. 2985. आचाराङ्गसूत्रम्, (प्रथमश्रुतखण्डः) । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 200. Lines, 6 on a page. Extent, 8,134 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Generally correct. Māgadhī.

Achārāṅga-sūtra. The principles of Jaina religion. One of the leading text-books. The codex includes only the first part of the work.

Beginning. जिह वयवकल्पदण्डे अवेमदुत्वसंवाकविच्छिन्नी ।

तव नियमकुलुमुमन्थो दुग्धर पक्षधंभयो जवर ।

ओवीच्छाणपकवाय ते धिंभवेद रंभोय ।

निरद अविमारी सत्वपरिचार वायव्यो ।

संभास्यकिंसारी आचारी तस्स किं ववर चारं ।

अवुषो मत्तो चारं तस्स विवपकववाचारं ।

— — — — स्वर्यं मे आउ संवेवं भनवया रवमक्कायं दह मेमे चिंछी—
इत्यादि ।

End. एव विदो अवुक्कं ते माववेवं महत्तया वज्जवे अपडिचेवं भनवया रवं
रीसंतेति वेमित्तारवं सुयं समत्तं ॥

Colophon. इति जीवाचाराङ्गे नवमं अध्यायं समाप्तं ।

इति जीवाचाराङ्गे प्रथमचतुस्तकाः समाप्तः ।

विषयः । एव अणु राजदेवमीशास्यभिधुत्तेन सज्जेसापि प्रादिना शरीरमानवानेकदुः-
खीपनिपातपीडितेन तदपनयनाय चेयोपादेये पद्धार्यपरिचिन्तने यमो विधेयः । स च न विशि-
ष्टविवेकं विना । विशिष्टविवेकश्च न प्राप्तमेषातिशयकक्षापात्रोपदेशमन्तरेण । आप्तश्च राजदेव-
मीशादीनां होषाद्यामात्यमिकप्रचयादेव । स च भनवान् जिह रव । अतस्तद्वचनानुयीनः
प्रारभ्यते स चानुयीनः चतुर्विधः । भर्त्सकचानुयीनः । मञ्जितानुयीनः । इमानुयीनः । अर-
कचानुयीनश्चेति । तत्र आचारादिकमेव अरकचानुयीन इति ज्ञेयं । अथ आचारोऽपि
ज्ञानाचार-दर्शनाचार-चारिवाचार-वीर्याचारभेदादनेकविधः । तत्र आचाराङ्गस्य प्रथमे
चतुस्तके नवाध्याया वर्तन्ते । प्रथमाध्याये,—धिंसादिपरिचारेण औवेण संयमः कर्तव्यः । स च
जीवास्त्वपरिचिन्तने सति भवति । अत एवाय विधेयेण जीवास्त्वविरतिपतिपादनमिति
ज्ञातव्यं । द्वितीयाध्याये,—विजितभावबोधिने संयमस्त्रितेन लोकौ यथा अहविधेन कर्मोपा-
ध्याये, यथा च तत् प्रज्ञातव्यं तथा ज्ञातव्यमिति निरूपणं । तृतीयाध्याये,—संयमस्त्रितेन जित-
कषायेव अनुकुलप्रतिपक्षोपसर्गेनिपाते दुःखदुःखतितित्वा विधेयेति निरूपणं । चतुर्थाध्याये,—
प्राप्तमाध्यवर्तार्थसम्यगेन तापसादिकद्वतपःसेविना अहगुणैश्चर्य्यमहोऽपि ददुसम्यक्त्वेन भवि-
तव्यमिति निरूपणं । पञ्चमाध्याये,—चतुर्थाध्यायार्थस्त्रितेन असारपरित्यागेन लोकद्वाररत्नवयी-
युक्तेन भावमिति विवेचनं । षष्ठाध्याये,—प्राप्तनुद्वययुक्तेन निःसङ्गतासम्यगेन अप्रतिबन्धेन भवि-
तव्यमिति निरूपणं । सप्तमाध्याये,—संयमादिमुद्वययुक्तस्य कदाचिन्नोदसम्यगाः परीवहः उपसर्गो वा
प्रादुर्गन्तुः, तथा अप्रमतेन ते सम्यक्वेदव्या इति निरूपणं । अष्टमाध्याये,—निर्य्यासजिज्ञा-
सि सज्जेनुद्वययुक्तेन सम्यग्विधेयेति निरूपणं । नवमाध्याये,—अष्टमाध्यायप्रतिपादितः सज्जेऽप्यर्थे

नवेनावसानिना चक्षुर्न विहित इति तत्प्रदर्शनमुपेन शेषवाधुनामुक्त्यापार्थं तस्य चक्षु-
विधानमेवावच्छेदमिति उपपन्नप्रपञ्चमिति ।

No. 2986. आचाराङ्गसूत्रम्, (द्वितीयमुत्तखण्डः) । Substance, country-
made paper, 12 × 4 inches. Folia, 150. Lines, 9 on a page. Extent, 3,712
ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajīnganj, Rāya
Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Māgadhi.

Achārāṅga-sūtra. The second part of the work noticed under
the next preceding No.

Beginning. ऐममः वे भिक्षु वा भिक्षुदो वा माहावर कुलं पिच्छपाय पट्टिपाय
अनुपदिष्टे समारोहेण पुञ्जयेज्जावययं पापार्थं माहादं—इत्यादि ।

End. इमं भिक्षोर परदे वदो सुनिच विज्जर वंघरं जस्य पिंघि विदेऊधिरा
उंवे अपतिहिरे कळक । भावपणं विमुच इति वेति । विमुत्तोसकता ।

Colophon. इति द्वितीयमुत्तखण्डः परिपूर्णः । आचाराङ्गसूत्रं समाप्तं ।

विषयः । प्रथममुत्तखण्डे नव प्रश्नचर्याध्ययनानि प्रतिपादितानि । तेषु अक्षु न समस्यो
विचरितोऽयं अभिहितः । अतः उंचेदेव अनभिहितार्थमिचानाय पूर्वोक्तस्य निखारेव अनुक्त-
स्य च प्रतिपादनं । तत्र भिक्षुनि नित्यामित्यदानयुक्तस्य चारस्य (गृहस्यस्य) गृहस्यः कदा कथं
वा सोदरपूर्व्यं पिच्छमिवा कर्तयेति तद्विधिमिकथयं । पिच्छविग्रहमिकथयवादिर्कोत्तेनं ।
कुमुदितान्त्राने भिक्षापचमिवेचकोत्तेनं । अथ सत्यातभवाम् राजकुलादिषु भिक्षुकस्य प्रवेशनि-
वेधकथनं । अथ भिक्षुकस्य दुग्धादिपायविधिकथनं । भिक्षादानप्रतिपद्योर्विधिकथनं ।
भिक्षुकस्य भोजनेतिकर्तव्यतादिर्कोत्तेनं । तत्र भक्ष्याभक्ष्यमिकथयं । भोजनस्यानादिमिकथयं ।
अथ वसतिपिच्छयोरन्वेषणार्थं भिक्षुकस्य जमनं विधेयमितिकथनपूर्वकं तत्र अथ यदा यथा-
विधेयं यथा च न विधेयमित्यादिमिकथयं । वर्षाकाशःदो भिक्षुकस्य दद्यादिमिकथनं ।
भिक्षुकस्य प्राप्ताभारजमने विधेयमिचमादिमिकथनं । तस्य वस्त्रादिमिकथयं । महाव्रतभावनादिवि-
धिकथनं । अमित्युताभावनाविधिकथनं । सोद्यादिमिकथयव ।

No. 2987. आचाराङ्गटीका, (प्रथममुत्तखण्डः) । Substance, country-
made paper, 12 × 4 inches. Folia, 488. Lines, 8—9 on a page. Extent,
11,882 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajīnganj
Rāya Dhanapat Siñh. Bahādūr. Appearance, fresh. Prose. Correct.
Sanskrit.

Achārāṅga-ṭīkā. A Sanskrit commentary on the work noticed
under No. 2985. By S'ūlūka Achārya *alias* Tattvāditya.

७) जो जवळपासच्या भवनात्मक वाचारातून येता. सामान्यतः हितांशप्रधानता, सार-
भ्यते—इत्यादि ।

End. ज्ञानघोरपि पाप्माप्राप्ताघोरार्थशोक्षया यतितथमेवेति क्रियैवाहस्यसौ-
वेति । इति यो नयः सन्नियामयो नामेति — — — ।

Colophon. इत्याचार्यमौञ्जाङ्गविरचितायां आचारटीकायां द्वितीयः श्रुतस्त्वन्धः
समाप्तः । आचाराङ्गं सम्पूर्णम् ।

विषयः । आचाराङ्गस्य व्याख्यानम् ।

No. 2989. आचाराङ्गसुखावबोधः, (प्रथमश्रुतस्त्वन्धः ।) Substance, country-
made paper, 12 x 4 inches. Folia, 418. Lines, 10 on a page. Extent,
13,410 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj,
Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Achārāṅga-sukhāvabodha. A Guzrati paraphrase of the
work noticed under No. 2985. By Pārśvachandra Upādhyāya.

Beginning. प्रथम्य श्रीजिनाधीशं श्रीगुरुणामनुग्रहात् ।

लिख्यते सुखबोधार्थमाचाराङ्गार्थवार्तिकम् ॥

सुतरां शब्दशास्त्रेण येषां बुद्धिरसंस्कृता ।

यामोक्षो आयते तेषां दुर्गमे दृष्टिविस्तरे ॥

ततो दृष्टेः समुद्रस्य सुलभो लोकभाषया ।

धर्मलिपूपकारायादिभागार्थः प्रतन्यते ॥

श्रीजिनशसने द्वादशश्लोकावबोधे वारम्बारमादि प्रथमाङ्गं श्रीआचाराङ्गम् । निम्नि कारणि
मोक्षणा अङ्गजानाचारादिकते इहां प्रकपिये तिणिए श्रीआचाराङ्ग भणिये । तेच नावे श्रुत-
स्त्वन्धतिहां । पहिले श्रुतस्त्वन्धे—इत्यादि ।

End. इति वेमिश्रीसुधर्मस्वामी इमकच्छे अंबू प्रते ऊं । इमकच्छं जिम श्रीभग-
वन् सनोपि संभल्यं । इति उपधानश्रुताध्ययनस्य चतुर्थेदेशकः समाप्तः ।

Colophon. इति श्रीदत्तपागण्डेविहितसदाचारयत्नानां पण्डितशिरोरत्नानां श्रीसा-
धुरत्नानां शिष्येण उपाध्यायपार्श्वचन्द्रेण कृते श्रीआचाराङ्गसुखावबोधे नवममध्ययनं समाप्तं ।

विषयः । आचाराङ्गस्य गुर्जरभाषया व्याख्यानम् ।

No. 2990. आचाराङ्गसुखावबोधः, (द्वितीयश्रुतस्त्वन्धः) । Substance,
country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 300. Lines, 10 on a page.
Extent, 9,562 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit,
A'jimganj Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose.
Incorrect.

Āchārāṅga-sukhāvabodha. A Gujrati paraphrase of the work noticed under No. 2986.

Beginning. नमः श्रीवर्द्धमानाय वर्द्धमानाय सदगुरुः ।

श्रीमनीयधिनाथाय भव्याम्बोदभास्वते ॥

आचाराङ्गे द्वितीयस्य श्रुतस्कन्धस्य वार्त्तिकं ।

एतिभिच्यनुसारेण लिख्यते गुर्व्यनुग्रहात् ॥

हिने श्रीआचाराङ्गनुवीजो श्रुतस्कन्ध प्रारम्भिये । द्वितीं पद्विले श्रुतस्कन्ध नवप्रकाशार्था-
ध्ययनकक्षा । तेहने विषेजे साधुनो आचारनयी । कक्षो हिने ते आचार इणिश्रुतस्कन्ध वि-
हारसहित कक्षीये पद्विले—इत्यादि ।

End.

एतले ज्ञान अनेकियार विऊने विषे स्थितसाधुर ज्ञानकरी सम्यक् भाव-
जाणीक्रियाकरी — — — इति वचनाम् ।

इति विमुक्त्यध्ययनं ।

Colophon. इति श्रीमदुदहृतपागण्विदितश्रीसाधुरत्नानां शिष्येण पार्श्वचन्द्रेण
कृते श्रीआचाराङ्गद्वितीयश्रुतस्कन्धसुखावबोधे विमुक्त्यध्ययनं समाप्तं । समाप्तमिदमाचाराङ्ग-
सूत्रं ।

विषयः । आचाराङ्गसूत्रस्य गुर्वरभाषया व्याख्यानम् ।

No. 2991. आचाराङ्गप्रदीपिका, (प्रथमश्रुतस्कन्धः) । Substance, country-
made paper, 12 × 4 inches. Folia, 400. Lines, 8 on a page. Extent, 8,000
ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Aḥḥḥḥḥḥ, Rāya Dhanapat Siṅh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Correct. Sanskrit.

Āchārāṅga-pradīpikā. A Sanskrit gloss on the first part of the Āchārāṅga Sūtra. By Jinabāṇsa Suri.

Beginning. शासनाधीश्वरो जीयद्वाद्मानो जिनेश्वरः ।

भवन्ति सुखिना भव्या यदीयवाचनान्तैः ॥

श्रीसाङ्गाचार्यरचिता एतिरसि सविज्ञरा ।

श्रीआचाराङ्गसूत्रस्य दुर्विगाहतरा ततः ॥

अनुग्रहार्थं सभ्यानां व्याख्यादृष्टीं सुखावहा ।

श्रीजिनचंसूत्ररौन्धैः क्रियतेऽस्य प्रदीपिका ॥

इह द्वादशानामहानां प्रथमाहं श्रीआचाराहं । ततो ज्ञानाचारादीनां श्रीआहभुतावा-
मिह प्रथमाहं इत्यादि ।

End. ततोऽपरोऽपि साधुनेनेव भवता श्रीनेन एवा आह्वितप्रमाचरम्
रीयते पराक्रमते इति दुष्येसादीनां जम्बूद्वीपे प्रथमम् ॥

इति उपमानकृताध्ययनाय चतुर्थोद्देशः समाप्तः ।

Colophon. इति श्रीजिनवर्धनविरचितनामाचाराहप्रदीपिकायां प्रथमप्रत-
या परिचयः ।

विषयः । आचाराहप्रथम आह्वानम् ।

No. 2992. आचाराहप्रदीपिका, (द्वितीयप्रतः) । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 256. Lines, 9 on a page. Extent, 6,024 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, KJimganj, Rāya Dhanapat Siñh Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Achārāṅga-pradīpikā. A Sanskrit gloss on the second part of the Achārāṅga Sūtra.

Beginning. अथ उक्तो मन्त्रस्तथाध्ययनाय आचारप्रतः । साधुर्द्वितीयो-
पप्रथमः समाप्तः । तदा आद्यमभिधत्तः । आद्ये प्रतः प्रथमस्याध्ययनानि प्रतिपादि-
तानि — — — — संक्षेपोक्तम् अ प्रथमं तदप्रथमा उक्तवद्वाचिकास्तदनुक्तः प्रति-
पाद्यते । तच्च विखेयवाच्यानादारम्भाद्यप्रतिपाद्यनं चावदेयानिप्रथमस्याध्ययनानि प्रथमा-
वधुक्ता उक्तवद्वाचिका द्वितीया प्रथमा भावना — — — इत्यादि ।

End. अथमुक्तवद्वाचिकास्तदनुक्तः । तदा मन्त्रो ज्ञानं तद्वान् साधुमोक्षवाचना-
वाह्यमिति तात्पर्यार्थः ॥

Colophon. इत्याचार्यजिनवर्धनविरचितायां आचाराह(प्र)दीपिकायां द्वितीया-
प्रतः समाप्तः । समाप्तआचाराहमिति ।

विषयः । आचाराहप्रथम आह्वानम् ।

No. 2993. साधुप्रतिक्रमस्तुतम् । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 108 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, KJimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, old. Prose. Generally correct. Māgadhī.

Sádhu-pratikramana-sútra. Diurnal and nocturnal duties of Jain hermits. The rules about continence on their part. By Ratnaprabha Súri.

Beginning. जनो चरित्तमार्गं । कारेणि भवे सानाद्वयं । इमारि नव्वं । इत्थामि पडिक्कमिउ० । + ज्ञान विज्जार । इत्थादि ।

End. जामेणि सत्ते जीवे । सत्ते जीवा जमत्तु मे । भित्तीने सत्त धूरत्तु । वेरं मज्जनव वेत्तव । रवमहं चाणोदव निदिव मरुत्तव । दुमुं विव । ससंतिमिसेव पडिक्कंवेत्ता वंदाणि जिसे चउवोसं ।

Colophon. इति साधुप्रतिज्ञमसूत्रस्य समाप्तं ।

विषयः । जैनसाधूनां दिनचर्याविधिकवचनं । रात्रिचर्याविधिकवचनम् । तत्र वेदां प्रत्यक्षचर्यादिनिबन्धविधानकोशोपगच्छ ।

No. 2994. साधुप्रतिज्ञमसूत्रावचूर्णः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 16. Lines, 10 on a page. Extent, 420 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, old. Prose. Generally correct. Sanskrit.

Sádhu-pratikramana-sútravachúrñi. A gloss on the Sádhu-pratikramana-sútra. Anonymous.

Beginning. अथ साधुप्रतिज्ञमसूत्रस्य व्यावचूर्णिकेन । अथा, जनकारपूजेनं करेणि भवे इत्थादि पठति । समभावच्छेनेव प्रतिज्ञानवमिति ज्ञापनार्थं ततो मज्जसूत्रेनं प्रतिज्ञमसं भवतीति । इत्थादि ।

End. ननु रात्रिप्रतिज्ञमसे । इत्थामि पडिक्कमिउ० । मोचरचरिचार इत्थादि-
छलमनर्थकं रात्रावकासकवान् । उच्यते समादो सधवाददोव इति ।

Colophon. इति साधुप्रतिज्ञमसूत्रावचूर्णः ।

विषयः । साधुप्रतिज्ञमसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No 2995. विज्ञानतन्त्रिका । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 38. Lines, 8 on a page. Extent, 732 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Paṇḍit S'yámalála Duve. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Siddhānta-chandrikā. On the rationale of Vedantic emancipation. By Ananta Bhaṭṭa.

Beginning. नमस्कृत्य सद्देशानं सच्चिदानन्दविग्रहं ।

क्रियतेऽनन्तमद्वैत रम्या सिद्धान्तचन्द्रिका ॥

इह ललु आत्मा वारे ओतयो मन्तयो निदिध्यासितव्येति नुत्या आत्मनः अवस्थादिकं कर्तव्यतया प्रतीयते । इत्यादि ।

End. तदा अखण्डचिदुघनतया ब्रह्मस्वरूपतया च जीवस्य निरस्तनिश्चिन्मा-
योपाधिसंस्पर्शोऽपवर्गो भवतीति सर्व्वं समञ्जसमिति शं ।

Colophon. श्रीमदनन्तभट्टकृतौ सिद्धान्तचन्द्रिका परिपूर्णा ।

विषयः । अवयवमननादिविविधविवेचनं । आत्मस्वरूपादिनिरूपणं । जीवस्य ब्रह्मप्रतिवि-
म्बलकथनं । एकजीववादकथनमखेन जीवानन्त्यवादनिरसनं । जीवस्य शुद्धचैतन्यस्वरूपत्वं-
ऽपि उपाधिकृतमालिन्यादिकथनं । ब्रह्मणो निर्ध्वंशत्वादिकथनं । उपाधिसंस्पर्शादिकथनं ।
मायाविद्यास्वरूपादिकथनं । पञ्चकोषविवेचनं । सूक्ष्मशरीरादिनिरूपणं । देहात्मवादादिख-
ण्डनं । प्रत्यक्षानुमानोपमानशब्दादिषट्प्रमाणसंक्षणादिकथनं । तत्त्वज्ञानोपायकथनं । मो-
क्षस्वरूपादिकौतूहलम् ।

No. 2996. सङ्ख्यपट्टकशास्त्रम् । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 108 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajīṃganj, Rāya Dhanapat Siūb, Bahādur. Appearance, new. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Saṅgha-paṭṭaka-śāstra. On the necessity on the part of a Jain hermit to affiliate himself to some monastery or other, and on Jain duties. By Jinavallabha Sūri.

Beginning. वक्रिष्वासावलीढं कुपयमयनधीर्मातुरस्त्रोकसाक-

स्यापे सन्दर्श्ये नार्गं कमठमुनितपः स्पष्टयन् दुःखमुचैः ।

यः कावण्यामृतताम्बिर्विभुरमपि किल खस्य सद्यः प्रपद्ये

प्राज्ञैः कार्य्यं कुमारैस्सल्लभमिति जगदैव देवं कुमन्तम् ॥

कल्याणाभिनिवेशवानिति गुणप्राप्तीति मिथ्यापथ-

प्रत्यर्थीति विनीत इत्यशब्द इत्यौचित्यकारौति च ।

हान्तिस्त्रीति दमोति नीतिभूदिति स्त्रीर्य्योति धैर्य्योति स-

र्व्वार्थोति विवेकवानिति सुधीरित्यर्थे न मया ॥ इत्यादि ।

End. जिनपतिमतदुर्गे कासतः साधुवै-
 विषयिभिरभिभूते मस्त + + + सैन्यैः ।
 स्ववशजडजनानां शृङ्खलेव स्वगच्छे
 स्थितिरियमधुना तैरप्रथिस्वार्थसिद्धौ ॥
 सम्प्रत्यप्रतिगे कुसङ्गवपुषि प्रोज्झन्ते मस्तक
 + आतुच्छ्वले दुरन्तदशमाख्ये च विस्फूर्जिते
 प्रोद्धिं जग्मुषि मोहराजकटके लोकैस्तदाज्ञापरे-
 रेकौभूय सदागमस्य कथयापौत्यं कदर्यामहे ॥

Colophon. इति श्रीजिनवज्रमूर्तिविरचितं संघपट्टकशास्त्रं समाप्तम् ।

विषयः । वैराग्योपदेशकथनमुखेन जैनसाधूनां सङ्गान्त्यस्य अवश्वकर्तव्यताकथनपुरा-
 सरं जैनधर्ममाहात्म्यकीर्तनम् ।

No. 2997. अणुयोगद्वारम् सूत्रम् । अनयोगद्वारम् सूत्रम् । Substance,
 country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 150. Lines, 6 on a page. Extent,
 2,010 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj,
 Rāya Dhanapat Siūh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.
 Arddha Māgadhi.

Anuogadāra. (Sanskrit, Anuyogadvāra). On devotion to Jainism,
 a treatise on Jaina doctrines and beliefs.

Beginning. अहं' शाणं पञ्चविहं पञ्चनं तज्ज्ञा आभिषिबो हियशाणं सुयणाणं उहि-
 यणाणं मणपञ्चवनाणं केवलनाणं । तत्त चत्तारि नाषाहं' उपाहं' । इत्यादि ।

End. अमरमहादाराद अववक्ष मदाराण अवमरव दारा अकव विन्दुमत्ता
 सिद्धिवा दुक्खक्ख यठ्ठार "

Colophon. अणुयोगद्वारं सुतं समतं ।

विषयः । इह अणु सकलमनोभिन्नविताद्येसाधेसंसाधकत्वेन यथोक्तमपसामपीकल-
 जात् परमाधेसधयभानैः जिनवचनानुयोगकरणे यथामति यतितथं । स च अनयोगो यद्यपि
 विविधप्रबन्धविषयः सन्नवति तथापि प्रतिशास्त्रं प्रत्यध्ययनं प्रतिवाक्यं प्रतिपदञ्च उपकारि-
 जात् प्रथममनुयोगोऽयं विविच्यते । तच्च ज्ञायते परिच्छिद्यते वस्तुनेन अस्मादस्मिन् वा ज्ञानं ।
 तच्च ज्ञानावरणकर्तव्योपशमस्यजन्यो जीवस्तत्तदभूतो बोध इत्यर्थः । अथ ज्ञानं पञ्चविधं ।
 आभिनिबोधिकं ज्ञानं अतज्ज्ञानं अवधिज्ञानं मनःपर्यायज्ञानं केवलज्ञानमेति । तच्च अभि-
 निबुध्यते आत्मना च इत्याभिनिबोधः । स एव आभिनिबोधिकमिति ज्ञेयं । तच्च ज्ञानं

इन्द्रियपञ्चकमनोमिनिनी बोध इत्यर्थः । अथ नृत नाम अभिलाषपञ्चावितायेवपञ्चकस्य उप-
 ख्यविशेषः । अवधिरवधानं इन्द्रियादनपेक्षमात्मनः साक्षादर्थग्रहणम् । अथ संश्लिभिर्जीविः
 काययोगेन मनोवर्जभाभ्यो ऽद्वैतोक्तिमि मनोयोगेन मनस्त्वेन परिश्रमितामि द्रव्यादि मनांसीति
 उपदिश्यते । तेषां मनसा पर्यायाश्लिन्नगुणाः परिणामाः, तेषु ज्ञानं मनःपर्यायज्ञानं । अथ
 क्षेत्रं सम्पूर्णैवेविवयवत् सम्पूर्णमिति ज्ञानं । तत्र पञ्चतु ज्ञानेषु प्रायः नृतज्ञानमेव लोका-
 ल्य वेद्योपादेयेष्वर्थेषु निवृत्तिप्रवृत्तिद्वारेण नृतज्ञानमेव साक्षादुपकारि । अथ नुरोः सकाशात्
 नृतज्ञानानुयोगविधिकथनं । तत्र स्वाभिधायकसूत्रेण सह अर्थस्य अनुमीयते अनुभूतो वा
 योनोऽस्येदमभिधेयमित्येवं संयोज्य शिष्येभ्यः प्रतिपादनमनुयोग इति ज्ञेयं । अथ अनुयोगाधि-
 कारिनिरूपणं । अथ ज्ञापिकपरिवत्, अज्ञापिकपरिवत्, दुष्पिदग्धपरिवत्चेति तिस्रोऽनुयो-
 गस्य परिवद् इति निरूपणं । निःसेपादिसरूपकथनं । नामादिसरूपकथनं । आपनालसया-
 दिकथनं । पर्यायसरूपादिविवेचनं । वाचमात्रकनादीनां लक्षणवदिकथनं । नैमलसरूपादि-
 कथनं । मयनिरूपणं । शरीरलक्षणवदिकथनं । तत्र राज-तलवर-मासलिक-चक्रवर्ति-वासु-
 देव-कौटुम्बिक-त्रेडि-सार्थवादादिलक्षणकथनं । अथ नाभयुत-स्वापनायुत-द्रव्ययुत-भावयुत-
 रूपशब्दाद्येवतुल्यनिरूपणं । सामान्यतः नृतस्य द्वादशाङ्गनिरूपणं । अथ नाम-द्रव्यादिसम्ब-
 निरूपणं । तत्र मयकाय-निकाय-राशि-पुच्छ-पिच्छ-निकर-सङ्गातादिसरूपकथनं । अथ त्रय-
 चिकित्सा-कायोत्तमैर्हिनिरूपणं । अथ परमाणुह्यणुकादिनिरूपणं । पुद्गलादिसरूपकथनं ।
 सप्रभङ्गनयसरूपादिकथनं । पलिकायसरूपादिकथनं । अथ दर्शन-ज्ञान-चारित्र्याणां सम्प्र-
 निरूपणं । तत्र पञ्चार्थसिद्धेः ज्ञानक्रियोभयनिबन्धननिरूपणम् ।

No. 2998. अनुयोगद्वारसूत्रवाक्यावबोधः । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 332. Lines, 8 on a page. Extent, 7,944 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjanganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Correct. Gujarātī.

Anuyogadvāra-sūtra-bālāvabodha. A Sanskrit gloss on the work noticed under the next preceding No. By Māhana alias Somarshi Dīkshita.

Beginning. प्रविपत्य जिनं नृद्धं सर्वज्ञं सर्वदर्शिनं ।

वाक्यानामपकाराय वक्ष्ये तु योगवार्तिकं ॥

जीवेवगुरुं च नमस्कृत्य अनुयोगद्वारसिद्धान्तस्य वाक्यावबोधोपसमतिर्नापि मया नमो
 जीवतरप्रज्ञानामपकाराय विधीयते इति । जीवनुयोगद्वारसूत्रमौ अर्थसंस्कृतभाषाये केतला

एकने प्रकृतां दीदिकीये तेमची वानिकवीकभावाये चीचुयोनहारसिद्वान्मो अये चाप-
ची मतने अनुसारे जिमदति वाचिजे तिम देखीने प्रारकी येजे चिजे । इत्यादि ।

End. ते चारि अनुयोनहारनी समान्निधातां चीचुयोनहारसिद्वान्मो समान्निधायुं ।

इति चीजीवर्षिकमाशोअमधुखिचाशोमर्षिदोचितेन माचननाम्ना विरचितोऽयमनु-
योनहारसिद्वान्मोवाक्यबोधः ।

Colophon. इति अनुयोनहारसिद्वान्मोवाक्यबोधः समाप्तः ।

विषयः । अनुयोनहारसिद्वान्मो मुर्जरमावया व्याख्यानम् ।

No. 2999. नयनिरूपणम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 10 on a page. Extent, 77 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Naya-nirūpaṇa. Logical theses—a Nyaya treatise. Anonymous.

Beginning. अथ नयाः सप्त । नैगमः, सङ्कटः, व्यवहारः, अनुसूचः, शब्दः, समभिकटः,
एवंभूततीतिरिति । अथ नयविचारे मन्वाननर्थाऽस्ति, तथापि सेहतो लक्षणं दृश्यते ।

End. कैश्चिद्व्याचिन्तयामि स्वीक्रियते । अथ एवैकनये एवावस्थानं निष्पा-
नं सर्वनयास्वीकारे सम्यक्मिति ।

Colophon. इति नयनिरूपणम् ।

विषयः । अथ शब्दार्थभेदेन नयास्वावदुदिविधाः । तत्र नैगम-सङ्कट-व्यवहार-अनुसूच-
भेदात् अर्थनयाः चतुर्विधाः । शब्दनया अपि शब्द-समभिकट-भूतभेदेन विविधाः । तत्र नैगम-
स्वरूपं,—एव हि वस्तुनामनक्ता धर्माः सन्ति । ते च विविच्यमाना द्विधा भवन्ति सामान्यरूपा
विशेषरूपाचेति । यथा जीवेषु वस्तुप्रमेयत्वाद्यः सामान्यधर्मोः तथा क्षेत्रां धर्मोऽपि अजी-
वेऽपि उपलब्धात् । जीवेषु तु चेतनावत्त्वं विशेषधर्मोः । धर्मोऽस्मात् अजीवेऽप्यग्रे । अथ
नैगमे सामान्यधर्मोः विशेषधर्मोश्च कालत्रयेऽपि समाना पदार्थप्रकृत्या कार्ये । यथाच सामान्य-
विशेषधर्मोः नैगमनय उपलक्ष्यते तथा निवासदृष्टान् उपदर्शितः । एवंक्रमेणान्यान्यनयस्व-
रूपविवेचनम् ।

No. 3000. पार्श्वप्रसुप्तवनम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folium, 1. Lines, 12. Extent, 13 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Verse. Correct.

Pársva-prabhu-stavana. A hymn in praise of Pársvanátha. By Samayasundara Súri. The peculiarity of this hymn is, that the first half of every foot of it is in vernacular and the other half in Sanskrit.

Beginning. भजे षाज भेट्यां प्रभोः पादपद्मं । फली चास मोरी नितानं विपद्मं(?) ।

मयूं दुःखनाशी पुनः सौम्यदृष्ट्या कयूं दुःखजातं यथा नेष्टदृष्ट्या ॥

जिकेयास केरी करिष्यति भक्तिं तिके धन्यवाक्कमनुष्याः प्रसक्तिं ।

भलो षाज बेला मया बीतरागाः सुसोमां हि भेट्या वसदेवनागाः ।

तुन्हे विस्वमाहे महाकल्पदृष्ट्याः तुन्हे भवलोकां मनोमोहदृष्ट्याः ।

तुन्हे मायवापप्रियास्वामिरूपाः तुन्हे देवमोढा स्वयम्भूतरूपाः ॥ इत्यादि ।

End. इति स्तुतिं सज्जनसत्कृताभ्यां तव प्रभो वार्त्तिकसंस्कृताभ्यां ।

अत्पादपद्मप्रणमत्पुण्ड्रः श्रीपार्श्व चत्ते समयादिसुन्दरः ॥

Colophon. इति पार्श्वप्रभुस्तवनं समाप्तं ।

विषयः । सर्वप्राकृतार्थसंस्कृतस्त्रीकेन भगवतः पार्श्वनाथजिनेन्द्रस्य स्तौत्राज्यात् साक्षा-
त्प्राकृतम् ।

No. 3001. प्रतिष्ठाविधिः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 91. Lines, 9 on a page. Extent, 2,126 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimangj, Ráya Dhanapat Siñh, Babádur. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect. Sanskrit and Mágadhí.

Pratishthá-vidhi. On the consecration of Jain images and temples, and the rituals appropriate for a variety of Jain rites.

Beginning. प्रथम्य श्रीमहावीरं सज्जसामपीर्युतं ।

जिमविम्वस्य प्रतिष्ठापूजां वक्ष्ये प्रधानतः ॥

विनीतो बुद्धिमान् प्रीतो व्याधोपातधनो महान् ।

श्रीलादिगुणसम्पन्नः चाखी क्षात्र प्रशस्यते ॥

देशकाकादिभावशी निर्दोषः शुद्धमानसः ।

चढानादिगुणोपेत + + का सोऽत्र शस्यते ॥ इत्यादि ।

End. इत्येवं चेश्वरेन्द्रप्रवक्तव्यस्युते दीवमुक्तेःपञ्चमे

शास्त्रीदेशानुसारिस्तुष्टश्रुतवकीत्युत् + कजानक्ये ॥

वीरूपाग्रप्रवाचे जितिसिद्धिजननी कार्यमाचख्ये ते वै-

शेषानशीषलक्ष्मी परिचयवर्चिदा वासराः सक्षयनि ॥

अर्पितमनर्पितवस्तु तत्तन्मुदितं नयद्वयादेकं ।

यैस्ते सङ्कृतगिरां छाताभिवेका अयनि जिनाः ॥

इति प्रतिष्ठादीक्षामङ्गलैविधिः । — — — — —

Golophon. इति औप्रतिष्ठाविधिः सम्पूर्णः ॥

विषयः । जिनप्रतिमादिप्रतिष्ठाविधिकथनं । तत्र त्राड (गृहस्थ) लक्षणकथनं । आचार्य-
लक्षणकथनं । जिनविम्बनिर्माणदिकलकथनं । ऋषभनामादिचतुर्विंशतिसंख्याजिना-
नां मध्ये गृहस्थस्य कस्यचित् जिनविम्बस्य निजवास्तव्यगृहस्थापने दोषकथनं । विम्बप्रतिष्ठा-
प्रकारकथनं । तत्र अभिवेकविधिकथनं । वेदिकानिर्माणदिविधिकथनं । कुम्भस्थापनादिवि-
धिकथनं । जलयात्राकरणविधिकथनं । प्रतिष्ठायोग्योपकरणविधिकथनं । मन्थ्यावर्णादिनि-
र्माण-तत्पूजनादिविधिकथनं । मरुदेवौ-विजयाप्रभतीनां जिनजननीनां पूजाविधिक-
थनं । रोहिण्यादिषोडशविद्यादेवीनां पूजाविधिकथनं । आदित्यादिलोकान्तिकदेवपूजाक-
थनं । इन्द्रादीनां दिक्पाशानां पूजाविधिकथनं । नवग्रहपूजाविधिकथनं । एवं अन्नरसोक्त-
वैमानिकलोकदेवाद्विपूजाकथनं । चैत्रपासाद्विपूजाविधिकथनं । ब्रह्मलोकद्विक्पासपूजावि-
धिकथनं । भूतवस्त्रविधिकथनं । अङ्गन्यासादिविधिकथनं । अष्टदक्षपद्मे पूजाविधिकथनं । शा-
न्तिघोषणस्तुतिकथनं । षोडशभरणदानेन पूजाविधिकथनं । करन्यासादिविधिकथनं । धर्मो-
पाख्यपूजनाविधिकथनं । सकलौकरणादिविधिकथनं । दिक्कुमार्यस्तुतवविधिकथनं । इन्द्रम-
होत्सवविधिकथनं । जिनविम्बस्वपनविधिकथनं । तत्र अष्टादशविधस्नानप्रकारकथनम् । जि-
नविम्बस्य पुरतः शेषनीमस्त्राधारणादिदानविधिकथनं । विवाहदीक्षाग्रहणादिविधिकथनं ।
एवं दशाहं यावत् यथोक्तविधानेन जिनविम्बप्रतिष्ठा भवतीतिनिरूपणं । अथ देवौप्रतिष्ठावि-
धिकथनं । तत्र देवजिधा । प्रासाददेव्यः, सम्प्रदायदेव्यः कुलदेव्येति । तत्र प्रत्येकं प्रतिष्ठावि-
धिकथनं । अथ जैनमन्त्रदीक्षाविधिकथनं । अथ सिद्धचक्राराधनविधिकथनं । अथ ज्ञानप-
त्रायां चैत्यवन्दनविधिकथनं । प्रतिज्ञमन्त्रादिविधिकथनं । ब्रह्मचर्यादिव्रतविधिकथनं । सङ्ग-
सा-
क्षादोपविधिकथनं । सामान्यतः प्रतिष्ठाश्रयादिनिरूपणम् ।

No. 3002. पिण्डविशुद्धिबालावबोधः । Substance, country-made paper. 12 x 4 inches. Folia, 29. Lines, 13 on a page. Extent, 1,158 ślokas, Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādar. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Gujarāṭī.

Piṇḍa-visuddhi-bālāvabodha. A Gujaraṭī paraphrase of Jinavallabha Sūri's treatise on the purity of food *Piṇḍavisuddhi*.

Beginning. श्रीमहोदयजिनेश्वरं नमः श्रीमहोदयसुन्दरमुखाय ।

पिण्डविशुद्धिवासावोषधं तमोऽर्थं ॥

देविं दवं दवं वंदिय पयारविदेभि वन्दिय जिषिदे ।

गुणामि सुविशिय विधं पिण्डविशुद्धिं समासेषं ॥

देवताना इदं स्तानी । वेचना इदं । समूह । वे देवती । वंदित । वादिषो पादारवि-
न्द । पदकमल । इत्यादि ।

End. आचार्ये रम्य मोक्षिण्यो । इमं श्रीजिनवज्रमहूरिचिदान्ताजाय + +
+ + पदर कोकर हर । इत्युजाविषयो ।

Colophon. इति तपामन्त्रनायकश्रीमहोदयसुन्दरसुन्दरिष्यविजयमानभट्टारकप्रभृती-
रमशेसरसुन्दरिष्येव संवेगदेवगविना समर्थितः पिण्डविशुद्धिवासावोषः सम्पूर्णः ।

विषयः । जिनवज्रमहूरिविरचितस्य पिण्डविशुद्धिनामकप्रकरणस्य गुणरभाषया आ-
ख्यानम् ।

No. 3003. सूत्रकृताङ्गीका, (द्वितीयश्रुतस्तम्बस्य ।) Substance, country-
made paper, 12 × 4 inches. Folia, 288. Lines, 12 on a page. Extent.
10,146 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajinganj,
Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, fresh. Prose. Correct.
Sanskrit.

Sūtrakritāṅga-ṭīkā. A commentary on the Sūtrakritāṅga
Sūtra. By S'ilāchārya, assisted by Kaharī Gaṇi. The MS. includes
only the second part of the work.

Beginning. प्रथमश्रुतस्तम्बान्तरं द्वितीयः समारम्भः । अथ चायमभिधायनः ।
इदानीन्तरश्रुतस्तम्बे योऽर्थः समासतोऽभिहितोऽसावेवानेन श्रुतस्तम्बेन सोपपत्तिको आसेनाभि-
धीयते । त एव विषयः सुसंगृहीता भवन्ति । येषां समासवाचाभ्यामभिधानमिति । यदि पूर्व-
श्रुतस्तम्बोक्त एवार्थोऽनेन इदानीद्वारेण सुखायगमार्थं प्रतिपाद्यते—इत्यनेन सम्बन्धेनायात-
स्यास्य श्रुतस्तम्बस्य सम्बन्धीनि सप्त महाध्वयानि प्रतिपाद्यन्ते । इत्यादि ।

End. एतदुभययुक्त एव साधुरभिप्रेतमर्थं साधयत्युक्तम् । सम्येधिं पिष्टया
वज्रविह वज्रमर्थं विसर्जेता । तं सर्वव्यवसिद्धं जं परब्रह्मविद्भिषो साङ्गम् ॥

समाप्तमिदं नास्त्यन्त्या सप्तममध्यवर्गम् ।

Colophon. इति समासेषं सूत्रकृतद्वितीयाङ्कस्य टीका । कृता येषां श्रीआचार्येण
वाहरिचिदसायेन ॥

विषयः । सूत्रकृताङ्गाभिधानजैनसूत्रस्य द्वितीयश्रुतस्तम्बोक्तवाख्यानम् ।

No. 3004. उद्वाहचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 28. Lines, 9 on a page. Extent, 692 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'junganj, Paṇḍit S'yāmalāla Duve. Appearance, decayed. Prose and verse. Correct.

Udvāha-chandrikā. On the laws relating to marriage. By Govardhana Upādhyāya.

Beginning. नवीननौदखानं रामं राजीवलीचनं ।

प्रथमं श्रियते रम्या पाणिपौडनचन्द्रिका ॥

तत्र नोत्तमः । यद्वत्तः सहस्रो भार्या विन्देतामन्यपूर्णां ययौयसी ।

यान्नववत्तः । अपिमुत्तमप्रथमार्था + सप्तम्यां श्रियमुदचेत् । अनन्यपूर्विकां कान्तामसमा-
नयेनोचतां ।

अरोमिहो भावमतीतमपिष्ठां ययौयसी । इत्यादि ।

End. गर्भाधानविहीनानां स्त्रीणां कर्मधिकारिता ।

भर्तृणां विषये नैव विद्यमानेषु तेन्यपि ॥

इति श्रौतकोत्तेरिति शम् ।

Colophon. इत्युपाध्याय जीमोवर्द्धनविरचिता उद्वाहचन्द्रिका समाप्ता ।

विषयः । प्रथमार्थान्तरं दारपरिग्रहविधिकथनं । विवाहस्य नित्यत्वादिनिरूपणं । वि-
वाहसप्तम्यादिविवेचनं । अष्टविधविवाहभेदनिरूपणं । त्राक्षोत्तराणां विवाहानां कलौ वर्ज्य-
सौयत्वादिकथनं । विवाहयोग्यकन्यासप्तम्यादिनिरूपणं । अधिवेदनादिविधिविवेचनं । वर-
सप्तम्यादिनिरूपणं । कन्यादानादिविधिकथनं । कुलश्रुतिरूपादिविधिकथनं । दाम्पत्यधर्मक-
थनं । विद्येवेष स्त्रीधर्मकथनं । सावित्र्यादिनिरूपणम् ।

No. 3005. जीवाभिगमटीका । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 224. Lines, 19 on a page. Extent, 8,299 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'junganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Jīvābhigama-ṭīkā. A gloss on the Jain sūtra entitled Jīvābhigama. By Malayagiri.

Beginning. जमा जीवज्ज्ञाय ।

प्रथमतः पदमन्तेजःप्रतिहतमिःशेषमन्तेजमतिभिरं ।

वीरं परतीर्थिसमोदिरदवडाभ्यंयकेररिषं ॥

प्रणिपत्य गुरुन् जीवा जीवाभिगमस्य दृष्टिमदमनवा ।

विदधे गुरुपादवशात् विबोधमातुमणधियां (?) ॥

इह रागद्वेषाद्यभिभूतेन सांसारिकेण सत्त्वेनाविसङ्गशरीरमानसिकदुःखोपनिपातनि-
धीद्वितेन तदपनोदाय हेयोपादेयपदार्थपरिज्ञाने यत्न आख्येयः । स च विशिष्टविवेकप्रति-
पत्तिमगरेण न भवति । इत्यादि—

End. अयति प्रस्युटविमलज्ञानविभावितममस्तवस्तुगुणः ।

प्रतिहतपरतीर्थमतः श्रीवैरजिनेश्वरो भगवान् ॥

सरस्वती तमोदन्दमिन्दुद्योत्स्नेय निप्लतौ ।

नित्यं वो मङ्गलं दिश्यान्कुनिभिः पर्युपासिता ॥

जीवाभिगमं सूत्रं विदधता + पि मलयगिरिणे च ।

कुशले तेन लभन्तां मुनयः सिद्धान्तसम्बोधं ॥

Colophon. इति श्रीमल्लयगिरिविरचिता जीवाभिगमटीका सम्पूर्णा ।

विषयः । जीवाभिगमनामधेयजैनसूत्रस्य आख्यानम् ।

No. 3003. *Āvaśyaka-sūtra*. Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 145. Lines, 11 on a page. Extent, 3,576 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit. A'jīn-ganj, Rāya Dhanapat Sībh, Bahādar. Appearance, fresh. Verse. Generally correct. Māgadhi.

Āvaśyaka-sūtra. A compilation from the leading Sūtra texts treating of the principles of the Jain faith and rituals. By Sudharmā Svāmī. The work is highly prized on account of its fullness.

Beginning. अयद् अगजीवजीणौ वियाणथो अगगुवजमाणंदो ।

अगणाहो अगबन्धु अयद् अगपियामहो भयवं ॥

अयद् सुखाणं पभवो तित्यराणं अपण्णिमो अयद् ।

अयद् गुदलोमाणं अयद् मच्छपा मदावीरो ॥ इत्यादि ।

End. सुध्येषिं पिमयाणं वडुविहव + ध्वं निमासेता ।

तं सद्मनयविसुद्धं जं चरणगुणद्विषो साह्व ॥

पदद्वकाणनिज्जुत्तो सद्धता ।

Colophon. इति श्रीआवश्यकसूत्रं समाप्तं ॥

विषयः । ज्ञानादिसदपनिरूपणं । कादिकवाचिकादिशोगनिरूपणं । तत्र औदारिक-
प्रेक्षिक-आहारक-तैजस-कार्णवर्मेद-कादिक-पदविज्ञप्तादिरूपणं । जीवस्वरूपकथनम् ।

खेन जीवात्मप्रदेशादिनिरूपणं । चैवस्वरूपादिनिरूपणं । अवगाहनादिस्वरूपनिरूपणं । अथ
मतिश्रुत्यवधिमनःपर्यायभेदेन पञ्चविधज्ञानकथनं । वर्गणास्वरूपादिकथनं । ज्ञानद्वारनिरू-
पणं । अवधिभेदनिरूपणं । बलद्वारादिनिरूपणं । एवं प्रतिपात-हे । आदिद्वारनिरूपणं । अनुयो-
गभेदनिरूपणं । वक्तव्यतादिभेदनिरूपणं । निर्युक्त्यनुगम-स्वरूपादिनिरूपणं । निर्युक्त्यनुगम-
निरूपणं । अथ सामायिकनिरूपणं । तत्र विनेयस्य मा भूदेकान्तो नैव ज्ञाने अनादर-
क्रियायाश्च तत्कन्यायामपि पक्षपात इत्यतो द्वयोरपि केवलयोरभीष्टफलसाधकत्वनिरूपणं ।
आचार्यशिष्ययोगोपदोषनिरूपणं । निर्व्याणमनविधिप्रतिपादनं । नवगण्डधरविवरणादि-
कथनं । विशेषेण जम्बुद्वार-शोचद्वार-कालद्वारादिनिरूपणं । तत्र तत्र मन्त्रसिद्ध-याचासिद्ध-तपः-
सिद्धादिनिरूपणं । अथ जीवहितकथनमुखेन संयमादिनिरूपणं । तत्र समग्रसंयमभारोह-
मात् एवम इत्यादिक्रमेण चतुर्विंशतिजिज्ञासां नामनिर्व्यञ्चनादिकथनं । जिनवन्दनादिवि-
धिनिरूपणं । सधुवन्दनादिविधिनिरूपणं । प्रतिक्रमणविधिकथनं । कायोत्सर्गविधिकथनं ।
प्रत्याख्यानविधिकथनं । दशविधगुणव्रतविधानकथनं । प्रत्याख्यातादिशुद्धिनिरूपणञ्च ।

No. 3007. शिष्यहिता । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 444. Lines, 15 on a page. Extent, 24,088 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'janganj, Rāya Dhanapat Siūh, Bahādur. Appearance, old. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Sīshyahitā. An elaborate commentary on the work noticed under the next preceding No. By Haribhadra. The work is commonly called Avaśyskatikā.

Beginning. प्रविपत्य जिनवरेन्द्रं नीरं अतदेवतां गुरुन् साधून् ।

आवश्यकविदितिर्गुरुप्रदेशादहं वक्ष्ये ॥

यद्यपि मया तथागैः कृतास्त्य विदितस्तथापि संक्षेपात् ।

त+ चि सत्त्वानुप्रादहेतोः क्रियते प्रयासोऽयम् ॥

इहावश्यकरारम्भोऽयुक्तः । प्रयोजनादिरहितत्वात् कष्टकशाखामर्दनादिवत् । इत्येवमा-
द्यामहापरोक्षाय प्रयोजनादि पूर्व प्रदर्शित इत्युक्तञ्च प्रेक्षावतां प्रवृत्त्यर्थं फलादिचित्तसंस्फुट-
इत्यादि ।

End. भावनिःक्षेपमिच्छन्तीतिमाधार्थः । शिष्यहितायां प्रत्याख्यानविवरणं
समाप्तमिति ॥

आख्यायाध्ययनमिदं यद्वाप्तमिह शुभं मया पुण्यम्

शुभं प्रत्याख्यानं कृमतां भवो नमस्तेन ॥

Colophon. समाना चेवं शिष्यदिता नामावच्छादिका ।

विषयः । चावच्छादिकाभिधानेनैकवचनस्य व्याख्यानम् ।

No. 3008. मुद्राराक्षसटीका । Substance, country-made paper, 11 x 5 inches. Folia 50. Lines, 6 on a page. Extent, 863 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Siṅgura, Zillā Virabhūma, Pratāpa-chandra Bhaṭṭāchārya. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Mudrā-rākshasa-ṭīkā. This is a two-fold work, first, a metrical paraphrase of the story of Viśākhadatta's drama, entitled Mudrā-rākshasa, second, gloss on the text of Viśākhadatta. By Dhunḍhivyaśa.

Beginning. सिन्दुराक्षमच्छमच्छमदामोद्धमदुष्टद्विका-

मकारेण कनेन कर्षेमुत्तमानेन मन्द्रेण च ।

तन्मोर्ध्यधिकरीतिमेति शिरसः शस्त्रमदामोद्धमं

यस्य नीमद्विशाखयोः स दिशतु चेयांसि भूयांसि वः ।

पक्षिरक्षैवपिताय पुमर्थोत्तरभूषणे ।

शङ्कराय नमस्तुभ्यौ निजमाय नयाय च ॥

दुष्टिनामा दुष्टेनेहं मुद्राराक्षसनाटकं ।

साङ्गमङ्गुतटनं तत् स्फुटं व्याख्यायतेऽभुना ॥

नीमद्विशाखयोः मुद्राराक्षसनाटके ।

कथोपोद्घातमाचरे संविधानावबुद्धये ॥

मन्दानां अपिचक्रुस्त्वमिति पौराक्षशासनात् ।

कल्यादौ मन्दनामानः केपिदासन् मणीभुजः ॥

सर्वोर्ध्वसिदिनामासीत् तेषु विख्यातपौरवः । इत्यादि ।

End.

असिद्धयेयः प्राप्तिसाधनमेव नृतिश्रुतीतिहासपुराक्षप्रसिद्धमिति श्रेयं ॥

पुनो दुष्टिनामा जगति विदितो लक्ष्मणचर्यो-

मयेः नीमद्विशाखान्यजलधिचन्द्रस्य तनयः ।

स्फुटं साङ्गं व्याख्यायन्नुपदिदङ्गलक्षकविभो-

निर्द्योतात् प्रोढार्थं बुधवरमुदे नाटकमिदं ॥

Colophon. इति नीमद्विशाखविरचितायां मुद्राराक्षसटीकायां सप्तमोऽङ्कः ।

अथ अष्टमोऽङ्कः कविः अङ्गुतटपौराक्षमनीतिविषयसंविधानल्लेखनभाष्यं प्रदीदमर-

भनभननः सरसाः सङ्गदशा जगति दुर्लभा इति मन्यानः स्वयमेव स्वीयनाटकसंविधानक्षेत्रं
राजसुवचनबालेन प्रसीति स्म ।

कार्योपशेषमाहो तनुमपि, रचयंस्तस्य विचारमिच्छन्
वीजानां गर्भितानां फलमतिमचनं मूढमुद्ग्रेदयं ।
कुर्वन् बुद्ध्याविसर्गप्रसूतमपि पुनः संहरन् कार्यजातं
कनौ वा नाटकानामिसमनुभवति क्षेत्रमस्त्रिधौ वा ॥

एवं नाटकीय + + नः पद्याङ्गसंस्थानुसरणविबुद्धयाभिमतार्थोविष्कारप्रयासो-
ऽपि बाह्यागुरनुमोदयितव्यः सङ्गदयैरिति प्रायेयामः ॥

कर्त्तव्यनाटकस्याङ्गतरसविलसत्संविधानप्रबोधः क्षेत्रं चापक्यनौतो वज्रविषमतमोज्ञ-
वाद्यैर्वचोभिः । तत्तत्क्षेत्रे तदज्ञानुसरणविविधक्षेत्रमस्त्रिधानां राजनोच्यम्कार्योनुमतिस्तु-
विहितं बोध्यं गुण्यम् सन्तः ॥

विषयः । विशाखदत्तप्रणीतमुद्राराक्षस्य बाह्याङ्गं । तत्र प्रथमतः संक्षेपात् पद्येन रत्नना-
टकीयेतिष्टतकीर्तनञ्च ।

No. 3009. ज्ञानदीपिका । Substance, country-made yellow paper, 13 × 4½ inches. Folia, 42. Lines, 11 on a page. Extent, 5,605 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Siṅgura, Zillā Virābhūma, Pratāpachandra Bhattachārya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Jñāna-dīpikā ALIAS **Mahābhāratatātāparya-tīkā.** A gloss on the Mahābhārata. By Devabodha. The codex contains only the Aranyaka-parva.

Beginning. श्रीभर्तुः पादशाखानवतुहिनकराः पञ्च पात्राणि निर्माणी

+ शब्दैर्येन्द्रकान्तावदनकमलिनौ + + नं मुद्रयन्तः ।

येभ्यो सैहिकेयः चरमिशिरकरग्रामवैरं स्मरन्नि-

र्षस्तः पौत्रपुत्राक्षः शरणगततया भाति लक्ष्मणेन ॥

उत्तुङ्ग (उत्तुङ्गः) निजगच्छोद्दो यद्वाङ्मयकृतान्ते ।

पारेतमः प्रकाशाय तस्मै द्वीपमवे नमः ॥

अरण्ये देवबोधस्य वाङ्महोषधिव + यः :

अथानि सङ्गजोद्योतदशितायन्तभूमयः ॥

बलवासप्रतिज्ञासत्यपालनं तीर्थयात्रा इन्द्रादिलोकपालेभ्यः शिवाय दिव्यात्मप्राप्तिः चर्क-

चनू सत्प्रभृतिभ्यो वरप्राप्तिश्च दृष्टवने पाण्डवानां ताभ्यां दृष्टादृष्टवनाभ्यामपलक्षिता धर्मार्थ-
काममोक्षाः सोपाया आरण्यकपर्वन्तात्पर्यार्थः । इत्यादि ।

End. प्राचां गुरुणां पुरुषपरिचयप्राप्तिसिद्धौ नि कामं निष्कारणं प्रालेयप्रकृतिविस-
दशाकारभास्यत्मांसि ॥

Colophon. इति परमहंसपरिव्राजकाचार्यभट्टारकश्रीमद्देवबोधस्य कृतो महाभार-
ततात्पर्यटीकायां ज्ञानदीपिकायामारण्यकं पर्वं समाप्तमिति ।

विषयः । महाभारतौथारण्यकपर्वव्याख्यानं ।

No. 3010. ज्ञानदीपिका । Substance, country-made paper, 10 × 2½ inches. Folia, 9. Lines, 7 on a page. Extent, 259 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Siingura, Zillā Virabhūma, Pratāpachandra Bhaṭṭāchārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Jñānadīpikā ALIAS Mahābhāratatātparyā-ṭīkā. Another volume of the work noticed under the next preceding No. It contains the Virāṭa-parva.

Beginning. अज्ञाननिमिराशोद्मक्ताय व्यासमानवे ।

नमो नवरसस्त्रिगुणवाणौकिरणमालिने ॥

पद्मपाणिपदाश्राजमकरन्दाम्बुविन्दुभिः ।

देवबोधवचोभृङ्गपौतवा+र्जगज्जयेत् ॥

कथं विराटनगरे इत्यादि । सभां विराटस्य ततोऽभिजग्मुस्त्रित्यक्तस्य विराटपर्वणः चतु-
र्वर्गफलसाधनोभूतं सत्यं ब्रह्मप्रयुक्तायामप्यज्ञातवासकर्त्तव्यताप्रतिज्ञायां न ज्ञातव्यमिति तात्-
पर्यार्थः । तथा विराटेत्यादेः सर्व्वं द्वैतवनादित्यक्तस्य वननिर्वाहय अज्ञातचर्यापरिप्रसः इत्यादि ॥

End. अन्धतेन आचारादन्धतादारोपितादित्यर्थः । स्वर्गो भागिनेयः । कृतं
सुकृतं । अन्वजानीत अनुमतवान् ॥

Colophon. इति परमहंसपरिव्राजकाचार्यभट्टारकश्रीमद्देवबोधकृतो भारततात्-
पर्यदीपिकामां ज्ञानदीपिकायां विराटपर्व समाप्तं ।

विषयः । महाभारतौथविराटपर्वव्याख्यानं ।

No. 3011. दुर्बोधपदभञ्जिनी नाम महाभारतटीका । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 62. Lines, 14 on a page. Extent, 2,769 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Singura, Zillá Virbhúma, Pratápachandra Bhāṭṭāchārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Durbodha-padabhañjini-ṭikā. Glossarial notes on all the difficult passages in the Mahabhārata. By Vimalabodha.

Beginning. श्रीमहाभारताख्यानदुर्बोधपदभञ्जिनी ।

टीका विरच्यतेऽस्माभिरादिपञ्चममादित्यं ।

तथादिवाक्यं । अँनमो भगवते वासुदेवाय । अँनमः पितामहाय । अँनमः प्रजापतिभ्यः । अँनमः कृष्णदेवायनाथ । अँनमः सर्वविघ्नविनाशकेभ्यः । लोमहर्षणस्तु उपमन्वाः सौतिः पौराणिको नैमिषारण्ये शौनकाय कुलपते द्वादशवर्षिके सत्वे । सुखासौनानध्यगच्छद् ब्रह्मर्षीन् संश्रितव्रतान् । इति । नन्वेकेनैव भगवद्भस्कारेण विघ्नहेतुसकलदुरितप्रशमनशब्देः किमिति पञ्चनमस्काराः क्रियन्ते । उच्यते,—सत्यमेकस्यैव एते प्रयोजनभेदोपकल्पितसूक्तिभेदाः पञ्चैव नमस्काराः । तथाहि व्यापकगुणत्वात् प्रथमतो भगवद्भस्कारः । उक्तञ्च वासुदेवः सर्वमिति महात्मादिदुर्लभ इति । ततश्च छट्तिगुणत्वेन पितामहस्य । इत्यादि ।

End. अथ वा अथनः प्राणो पिपासुः काञ्चिकं पिवति, तथाचं सोमं पिबामि नापि कलिङ्गो धूल्युटः पचो यत्र धूमं पश्यति तत्रैव पिवति तदनुकारी सोममहं पिबामीत्यर्थः किन्तु आहत्य कज्जितो भृत्यः सह इति शेषः पूर्ववत् ।

Colophon. इति श्रीविसलबोधकृतमहाभारतशेषसम्बन्धेदुष्करार्थटीकायै सप्तमा ।

विषयः । समग्रमहाभारतशेषविषयपदव्याख्यानं ।

No. 3012. कृत्यरत्नावलीः । Substance, country-made paper, 9 × 5 inches. Folia, 121. Lines, 9 on a page. Extent, 2,782 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Singura, Zillá Virbhúma, Pratápachandra Bhāṭṭāchārya. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Kṛitya-ratnāvalī. Summary descriptions of all the modern Hindu rites and ceremonies together with their rituals. By Rāmachandra Bhāṭṭa, son of Viṭṭhala, and grandson of Bālakṛishṇa Bhāṭṭa. This is distinct from the work noticed under No. 1112 (III, p. 73.)

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

नमस्कृत्य रत्नानाथं भट्टविठ्ठलसूनुना ।

कृत्यरत्नावलीं रम्यां रामचन्द्रेण रच्यते ॥

तच । तिथिद्वये च छण्णादिं त्रये शुक्लादिमेव च । इति वचनात् चैचछण्यप्रतिपदमार-
भ्य तिथिद्वयान्युच्यते । तच चैचछण्यप्रतिपदि छत्यविशेषः पञ्चपुराणे,—

चैचे मासि महाबाहो पुण्या प्रतिपदापरा । इत्यादि ।

End. अयं शिवदेवताश्च कृतानुक्ताः अष्टौ वसवः, रकादशवज्राः द्वादशादित्याः प्रजा-
पतिश्च वषट्कारश्चेति ॥

Colophon. इति श्रीमत्पद्मनाभप्रसादाभिमततृचदुपाख्यालछण्यभट्टाङ्गजविद्वत्-
भट्टाभिधुवधवररुद्रनुधर्माशरणपारावारीणश्रीमद्भक्तचन्द्रभट्टविरचिता छत्यरत्नावली समाप्ता ।
ग्रन्थोऽयं समाप्तः ।

विषयः । चैचछण्यप्रतिपदि खानविधानं । तच नारीनारीजनविधानञ्च । तिथिद्वये
खवखानिरूपणं । वारणीविधानं । चैचशुक्लप्रतिपदि संवत्सरारम्भकथनं । तच पूजादिविधानं ।
नवरात्रपूजारम्भकथनं । प्रपादिदानमाहात्म्यकीर्तनञ्च । घटोत्सर्गविधिकथनं । चैचशुक्लदत्तौ-
थां गिरिजागिरिशयोः दोलनविधानं । मन्वन्तरादौ पिण्डदानरक्षितश्राद्धकरणव्यवहाराः ।
चैचशुक्लपञ्चम्यां त्रौपूजनविधानं । तच अष्टम्यामशोककलिकापानादिविधिः । पूनर्वसौ क्षौद्रि-
त्यखानविधानञ्च । रामनवमीव्रतविधिकीर्तनं । चैचशुक्लैकदश्यां दोलयात्राविधिः । तच
द्वादश्यां दमनोत्सवकीर्तनं । चैचपौर्णमासीछत्यकथनञ्च । वैशाखछत्यनिरूपणं । तच खान-
विधिकथनं । अक्षय्यमूले जलदानादिविधानं । अक्षय्यदत्तौथाविधिः । गौरीव्रतव्यवस्थादि-
कथनं । समुद्रस्नानविधिः । परशुरामजयन्तीविधानं । वैशाखशुक्लसप्तम्यां गङ्गाया उत्पत्ति-
कथनं । तत्पूजाविधिः । ऋषिद्वयजयन्तीविधानं । ऋषिचतुर्पूजाविधिः । औष्ठछत्यनिरूपणं ।
औष्ठशुक्लदत्तौथां रक्षाव्रतविधानं । तच चतुर्थ्यांभुमाया जन्मकथनं । तत्पूजाविधिः । दश-
हराविधिः । गङ्गाया अभावे अन्यस्यां सरिति तत्पूजाकर्तव्यता । पूर्णिमायां वटपूजनादि-
विधिः । तच ताक्षकलिकादिदानफलकथनञ्च । आषाढछत्यनिरूपणं । रथयात्राविधिः ।
विष्णुश्रयनविधानं । चातुर्मास्यव्रतविधानं । तच गुह्यतैलफलादिवर्जने प्रत्येकं फलश्रुति-
कीर्तनं । आवणादिषु मासेषु प्रत्येकं व्रतकथनं । शक्रव्रत-दधिव्रत-पथोव्रतादिनिरूपणं ।
चातुर्मास्ये वर्जनीयशकमूलफलानिदिरूपणं । दशविधशक्रकथनं । आवणछण्यद्वितीया-
यामश्रयनव्रतविधानं । तच वज्रसप्तचतुर्थीविधानं । शुक्लचतुर्थ्यां दूर्वागवपतिव्रतविधिः ।
नागपञ्चमीविधिः । द्वादश्यां पविचारोपणविधानं । उपाकर्षणविधिकथनं । भाद्रछत्यनिरूपणं ।
तच छण्यचतुर्थ्यां सङ्कटचतुर्थीव्रतविधानं । जम्बाद्वितीयव्यवस्थादिनिरूपणं । तच निधानकथनं ।
अमावस्यायां कुम्भपञ्चविधिः । शुक्लदत्तौथायां चरिनालिकाव्रतविधानं । चतुर्थ्यां सिद्धि-
विनायकव्रतविधानं । अथ चन्द्रदर्शनादिनिषेधकथनं । पञ्चम्यामपिपञ्चमीव्रतविधानं । षष्ठी-
व्रतविधिः । सप्तम्यां मुक्ताभरणव्रतविधानं । दूर्वाष्टमीव्रतविधानं । महालक्ष्मीव्रतविधानं । रका-
दश्यां वामनावतारकथनं । आवणद्वादश्याकथनं । विष्णुशुक्लयोगविधिः । राक्षो पारण-

निषेधः । अनन्तव्रतविधानं । ब्रह्मसावित्रीव्रतविधानं । भागवतसूक्तकथनपूर्वकं पौर्णमास्यां
 तदानमाहात्म्यकथनं । आश्विनकृत्यनिरूपणं । अपरपक्षत्रादिविधिः । महालयाविधिः । तर्पण-
 विधिः । चन्द्रषष्ठीव्रतविधानं । अपिष्वकत्रादनिरूपणादिकं । मवाचयोद्देशीविधिः । नवरात्र-
 पूजाविधानादिकौर्त्तनं । षण्ढीपाठक्रमादिकौर्त्तनं । कुमारीपूजनविधिः । लोहाभिसारिक-
 विधिकौर्त्तनं । देव्याः प्रतिपदादिपूजाप्रकारकथनं । उपवासविधिः । आश्विनशुक्लसप्तम्या-
 मुपाङ्गललिताव्रतविधिः । षष्ठ्यां बोधनादिविधिः । बलिदानक्रमादिकथनं । दुर्गापूजा-
 नुष्ठानक्रमकौर्त्तनं । कोजागरव्रतविधानादिकं । कार्तिककृत्यनिरूपणं । तत्र स्नानविधिः ।
 पञ्चनदस्नानादिविधिः । तुलस्यादिमासाधारणमाहात्म्यकथनं । हन्ताकशूरणशिश्यादिभक्त-
 निषेधकथनं । कृष्णचतुर्थ्यां सप्तौकस्य दशरथस्य पूजाविधानकौर्त्तनं । गोवत्सुद्वादशीव्रत-
 विधानं । यमोद्देशेन सन्यासकाले दौषदानविधानकथनं । उक्तादानादिविधिः । सुखरावि-
 लक्ष्मीपूजाविधिः । द्यूतप्रतिपदिविधिः । बलिराजपूजनादिविधानं । गोकौडनविधिः । श्राद्ध-
 द्वितीयायां यमपूजनादिविधिकथनं । चतुर्थ्यां नागव्रतविधानं । गोष्टाष्टमौविधिः । जगद्वि-
 पूजाविधिकौर्त्तनं । विष्णुत्रिरात्रविधिः । विष्णुस्थानविधिः । चतुर्दश्यां विद्येश्वरप्रतिष्ठापना-
 कथनपूर्वकं तत्पूजाविधानकौर्त्तनं । मार्गशीर्षकृत्यनिरूपणं । तत्र कृष्णाष्ट्यां भैरवस्य
 उत्पत्तिकथनपूर्वकमुपवासविधानं । शुक्लद्वितीयायां रत्नाव्रतविधानं । पञ्चम्यां नागपूजाविधिः ।
 षष्ठ्यां महारिपूजनविधानं । स्कन्दषष्ठीपूजाविधिः । मार्गपौर्णमास्यां दत्तात्रेयपूजाविधानं ।
 पौषकृत्यविधिः । तत्र अष्टकात्रादिविधिः । बृधपूजनादिविधानं । माघकृत्यनिरूपणं । तत्र
 स्नानविधिः । यमप्रौढ्यार्थं तिलदानविधानकथनं । यमतर्पणविधिः । अर्धेन्दयमाहात्म्यादि-
 निरूपणं । कृष्णचतुर्थ्यां दुष्टिपूजनविधिः । वरदाचतुर्थीविधिः । पञ्चम्यां त्र्यपूजनविधिः ।
 माघीपञ्चमौविधिः । भोग्यतर्पणविधिः । फाल्गुनकृत्यनिरूपणं । तत्र शिवरात्रिविधिकथनं ।
 तत्र प्रयोगकथनं । गोविन्दद्वादशीविधानं । होलिकाविधिः । तत्र पूजादिकथनं । होल-
 यात्राविधिकथनं । मङ्गलमासकृत्यनिरूपणं । तत्र गङ्गसर्पिरादिदानविधिः ।

No. 3013 ज्योतिःसङ्ग्रहः । Substance, country-made paper, 14 x 4 inches. Folia, 55. Lines, 6, on a page. Extent, 1,266 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Siṅgura, Zillā Virābhūma, Prati-
 pāchandra Bhaṭṭāchārya. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Jyotihsaṅgraha. A manual of astrology. By Shashthīdāsa. This is distinct from No. 1826, (*ante* V, 131).

Beginning. यः श्रद्धां शिरसा ससामरसरङ्गेचादिभिर्जीयथा

धमे पङ्कजवत्तदा चिभवनं यस्मैऽप्यथा आश्रये ।

संस्थानं विलसत्य नैःस्थ मत्तनं मुहूर्तार्थमिदं

सुगन्धे विश्वसमनस्तपुषोऽमलस्य पादाभ्युत्थं ॥
 अभासार्धं वास्तवार्धं व्योतिःसंश्लेष उच्यते ।
 व्योतिर्ध्वान्तवाग्यसादाहृत्य वचनानि च ॥
 उपयुक्तानि शिक्षन्ते ग्रन्थेऽस्मिन् विविधं मतं ।
 विवादादीनि कर्तव्यं वाचनानि ततः परं ॥

तत्र वारस्यरूपं शिक्षते,— कृतकादिपरिच्छेदो दिनसायाम्पादकाः । इत्यादि ।

End. मेघे चैव दशाक्षानि विषयात्मवेत्तासकं ।

मूलेन जायते मोक्षः पूर्वापाठे विपद्यकं ।

उत्तरे दिनविंशत्या देवत्याम्बु दिनचर्यं ॥

Colophon. इति षष्ठीदासविरचितो व्योतिसङ्ग्रहः समाप्तः ।

विषयः । वारस्यरूपकथनं । काष्ठवेष्टाकथनं । वारवेष्टाकथनं । तिथिभिरूपकं । दग्ध-
 तिथिभिरूपकं । करणानि । विहितभद्रा । नक्षत्रमन्त्रभिरूपकं । अथोमुच्यतेनचवादि । नक्षत्रमन्त्रभिर-
 निरूपकं । योगनिरूपकं । राश्यादिभिरूपकं । मेघादीनां विशेषनामकथनं । तेषां क्रूरसौम्य-
 आदिविवेकः । प्राय्याख्यादिराशिकथनं । दिक्पतिकथनं । सुप्रमाणभिरूपकं । चोरादादृश-
 मद्रेष्टावादिभिरूपकं । उच्यतेनचकथनं । मूलभिरूपकं । केन्द्रादिकथनं । उपचयसंज्ञा-
 कथनं । विमोक्षचतुरस्रकथनं । द्वादशभावविचारः । पद्याणां संज्ञावर्गोदितभिरूपकं । तेषां
 शुभाशुभकथनं । दृष्टिभिरूपकं । आत्यधिपदेदाधिपकथनं । चन्द्रग्रहा प्रवस्यारफलकथनं ।
 नैसर्गिकनिरूपकसमादिभिरूपकं । पद्याणां गोचरग्रहादिभिरूपकं । अष्टवर्गकथनं । पद्याणां
 शान्तिकथनं । नक्षत्रशुद्धिकथनं । जन्मतारादिविशेषकथनं । वेष्टाभिरूपकं । अस्तदादियोग-
 निरूपकं । सिद्धि-दग्ध पाप-यमवस्थादियोगकथनं । करकवादिदियोगकथनं । संज्ञानिभिरु-
 पवादिभिरूपकं । शनिचक्रादिभिरूपकं । तिथिषु द्रव्यविशेषभक्त्यलकथनं । काष्ठाशुद्धिभिरूपकं ।
 प्रवचनभिरूपकं । भूकन्यादिप्रलकथनं । अम्बुवाची । विवाहः । नववध्वात्मनः । गर्भाधानादि-
 दम्बसंस्कारभिरूपकं । सन्ध्याकरवधिः । परौषाविधिः । नववस्त्रादिपरिधानं । नवदोष्ठा-
 चारोदरं । पुष्करिण्याारम्भः । नौकागमनं । नौकायाच । राजदर्शनं । दक्षप्रवासः । बीज-
 चयनं । धान्यच्छेदनं । बीजधारणं । धान्यादिसंस्कारपनं । नवाङ्गं । देवतागमनं । तत्प्रतिष्ठा-
 दिकथनं । गृहारम्भादिकथनं । ऋषिविष्णवादिभिरूपकं । ऋषदानादिकथनं । रात्रिणां शुभा-
 शुभज्ञानकथनम् ।

No. 3014. रसगङ्गाधरः । Substance, country-made paper, 10 x 4 inches. Folia, 402. Lines, 7 on a page. Extent, 8,420 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Paṇḍit Kālidāsa Vidyāvá-
 glīsa. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Rasagaṅgādhara. A treatise on rhetoric and literary criticism.

By Jagannátha Bhaṭṭa, Paṇḍitarāja.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

कृतापि तदवसानं कवयसा चरन्ती अथा-
 मभानुरतनुमिषां वक्ष्यिता इतेर्विद्युता ।
 कल्पिन्मिरिगन्धिबीतदुष्टदुःसाक्षिनी
 मदीयमतिचुम्बिनी भवतु कापि कादम्बिनी ॥
 नीमज्ज्ञानेन्द्रभिषोरधिगतमिच्छित्प्रक्षयिदाप्रपञ्चः
 काशादीरक्षपादीरपि मदनमिरो ये मदेन्द्राद्वेदीन् ।
 दिवादेवाध्वनीयैश्च सरस्वतनरैश्च सनं जैमिनीयं
 शेषाङ्गप्राज्ञेयामसुभितिरभूत्सर्वविद्याधरो यः ॥
 पाषाणादपि वीर्यं स्यान्ती यस्य सौख्यम् ।
 तं वन्दे विषमहाशयं कस्मीकान्तं मङ्गलम् ॥

मिमोष नूतनभुदाहरणानुसर्प
कार्यं मयाच मिहितं न परस्मि किञ्चित् ।
किं वेद्यते सुमनसा मनसापि अन्धः
कक्षूरिकाजमनश्रुतिधृता दृगेण ।
मनमतारिनीर्बैमिश्राश्चैव जगन्नाथपङ्कतमरेण् ।

रसगन्नाधरनालीं करोति कुतुकेन काव्यमीमांसा ॥ इत्यादि ।

End. ब्रह्मादतिपथ्यायमेव जनेकेषां प्रजाणां एकपद्मनिवेदितोत्तरत्वेन प्रकाशान्तरेण वज्रप्रवेष्टम् दिङ्मात्रेण उदाश्रियते,—किं कुर्वते दूरिद्राः का सारवती धरा मनोमयतरा, काः पावनजिह्वाका । इति । श्रीकनकानुचक्रसूरिकावेष्टिपञ्चाधुराय श्रीनन्दनन्ददास नमः । शुभं भूयात् ।

Colophon. इति पण्डितराजाभिधानभट्टजनन्यायकृतो रसगङ्गाधरः ।

विषयः। काव्यरूपनिरूपणप्रसङ्गेन अन्त्यान्वयतत्त्वमपरापरं काव्यस्य रसवीर्य-
प्रतिपादकशब्दरूपत्वव्यवस्थापनं। रसतात्कादिवाक्यस्य काव्यत्वे नैव सति नूने। भावतीत्या-
दावतिप्रसङ्गः स्यादिति निरूपणं। प्रतिभैव तत्कारणमिति निरूपणं। उत्तमोत्तम-उत्तम-मध्यम-
अधमभेदेन काव्यस्य चतुर्भिधमव्यवस्थापनं। अङ्गाद्यैर्प्रदर्शनमुखेन विषयमीमांसादिमतस्य चर्चनं।
विषयकाव्यनिरूपणप्रसङ्गेन काव्यप्रकाशमतस्य चर्चनं। द्विविधमिति निरूपणं। रसकाव्यनिरूपणं।
मङ्गमात्रवादिमयीत्यापवर्णनं। रसकाव्यविवेचनं। रसस्य आनन्दरूपत्वे कथवादी शोकादि-

आधिभावेन कथं तत्र सङ्गदयानां प्रवृत्तिरित्यत्र समाधानं । इन्द्रादिभेदेन रसस्य नवविधम-
 कचनं । अत्रावेव रसा नाम्ने न शान्तकान युज्यते इत्यादिमतकण्ठनं । आधिभावादिसक-
 विवेचनं । रसादीनां सङ्गदकचनं । आत्मनादिकपयं । संयोगविप्रलम्भभेदेन द्विविध-
 इन्द्रारसकचनं । कवचरसः । शान्तरसः । रौद्ररसः । दान-दया-युद्ध-वर्त्मभेदात् पौररसस्य
 चातुर्विधकचनं । रततु प्राचीनानामनुरोधेन खनते तु पौरस्य वचनः प्रकारा इति तद्विक-
 पयं । अद्भुतरसः । शङ्करसः । स्मित-सित-विहसित-उपहसित-अपहसित-वतिहसितकचनं ।
 भयानकरसः । बौभारसः । रसानां प्राधान्ये ध्वनिव्यपदेशहेतुत्वं, गुणीभावेतु रसाकङ्कारम-
 नितिकचनं । भगवद्भक्तादीनां भावत्वं न तु रसमितिप्राचीनमतानुमोदनं । रसविरोधि-
 निकपयं । रसविशेषे वर्यनीयकचनं । माधुर्य-खोजा-प्रसादभेदेन विविधगुणनिकपयं । तेषां
 रसविशेषवर्णनकचनं । गुणानां रसधर्मत्ववादकण्ठनं । तत्र प्राचीनमतेन श्लेषादिदशविध-
 गुणानां सङ्गदोदाहरणप्रदर्शनपूर्वकं तन्मध्ये केषाञ्चित् माधुर्यादिषु त्रिषु अन्तर्भावर्तं केषा-
 णित् कण्ठनम् । अवाचननिकपयं । सर्वे अवाचनभेदाः काव्यशान्त्ये वर्जनीया इति कचनं ।
 रसेषु वर्जनीयकवच्छापनं । रौतिकचनं । भावध्वनिकपयं । अभिचारिणः । वास्तव्यं
 रसाभारमितिमतकण्ठनं । निर्मेदादीनां सकपनिकपयं । अत्र सर्वेषु श्रोत्रोत्तरीयगुण-
 प्रदर्शनं । रवं परच श्लेषं । रसाभासनिकपयं । भावाभासनिकपयं । भावशान्तिः । भावोदयः ।
 भावसन्धिः । भावसरसता । अर्थशक्तिमूलकध्वनेः द्वादशविधमनितिकचयतो मन्त्रमन्त्रस्य मता-
 चेषः । शब्दशक्तिमूलकध्वनेर्विधकचनं, रसमर्थशक्तिमूलकस्य । अनेकार्थस्य शब्दस्य प्रकरणादिना
 रसावच्छरणे नामानतोपपादनं । अज्ञानकचनं । शब्दशक्तिमूलकध्वन्यादेरवान्तरभेदनिकपयं ।
 अभिधानमूलकध्वनिः । सङ्गदामूलकध्वनिः । शक्तिप्रविविचारः । सङ्गदविचारः । उपमाकपकादौ
 सङ्गदाया उपशेयितादिकपयं । सादोपासाध्यवसानादिविवेचनं । उपमाकङ्कारनिकपयं ।
 अत्र काव्यप्रकाशविषयिनीसादिसतकण्ठनं । उपशेयोपमाप्रकरणं । अनन्वयप्रकरणं । असमा-
 कङ्कारनिकपयं । तत्र १ युक्तिकचनं । अन्यान्वयमतकण्ठनम् प्रायः सर्वेषु श्लेषं । सङ्गदा-
 कङ्कारनिकपयं । रूपकप्रकरणं । परित्यागप्रकरणं । सन्देहाकङ्कारनिकपयं । भानिमत्प्रक-
 रणं । उल्लेखप्रकरणं । अपङ्गुतिप्रकरणं । अतिप्रयोजनप्रकरणं । मुख्ययोगिताप्रकरणं । दीपक-
 प्रकरणं । प्रतिबन्धूपमाप्रकरणं । इहानाकङ्कारनिकपयं । निदर्शनाप्रकरणं । अतिरेका-
 कङ्कारनिकपयं । सर्वशक्तिप्रकरणं । विनाशः । समाशक्तिप्रकरणं । परिकराकङ्कारः । श्लेष-
 प्रकरणं । अप्रकृतप्रसाप्रकरणं । पर्यायशक्तिप्रकरणं । आजकुतिप्रकरणं । आशेषप्रकरणं ।
 विरोधाभासप्रकरणं । विभावनाप्रकरणं । विशेषशक्तिप्रकरणं । असङ्गतिप्रकरणं । विषमा-
 कङ्कारनिकपयं । समाकङ्कारनिकपयं । विविधाकङ्कारनिकपयं । अधिककङ्कारः । अन्यान्या-
 कङ्कारः । विषमाकङ्कारः । आशान्तप्रकरणं । इहानाकङ्कारः । रसावच्छरणः । काव्यविज्ञा-
 कङ्कारनिकपयं । आदौकारव्यासः । अनुमानप्रकरणं । वचार्थप्रकरणं । पर्यायप्रकरणं ।

परिहस्यकङ्कारः । परिसंज्ञाकङ्कारः । अथोपनिः । विकल्पाकङ्कारः । अनुशयाकङ्कारः ।
समाधिः । प्रतीपप्रकरं । प्रौढोक्त्यकङ्कारः । क्लृप्ताकङ्कारः । प्रहर्षसाकङ्कारः । विषादना-
कङ्कारः । उक्तासाकङ्कारः । अवज्ञाकङ्कारः । शेषप्रकरं । तद्गुणकङ्कारः । अतद्गुण-
कङ्कारः । नीलिताकङ्कारः । सामान्याकङ्कारः । उन्नाकङ्कारनिरूपणम् ।

No. 3015. अलङ्कारसर्वस्वम् । Substance, country-made paper, 10 x 4 inches. Folia, 73. Lines, 9 on a page. Extent, 1,020 śloka. Character, Nāgara. Date, Sm 1922. Place of deposit, Śāntipura, Puṇḍit Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Alaṅkāra-sarvasva. A gloss on the author's aphorisms on rhetoric. By Rājānaka-ruchaka.

Beginning. ऐममे गणेशाय ।

ममकृत्य परां वाचं देवीं विविधविपरी ।

मिनालङ्काररूपवाचां इत्या तात्पर्यमन्यते ॥

एव हि तावदुक्तान्श्लोकप्रभृतयः चिरन्तनालङ्कारकाराः प्रतीयमानमर्थं व्युत्थोपकार-
कृतया अलङ्कारपञ्चनिर्दिष्टं मन्यन्ते । तथाचि इत्यादि ।

End. तस्मादाश्रयाश्रयिभावेन चिरन्तनमनानुक्तिरिति शिवम् ।

समाप्तमिदमलङ्कारसर्वस्वम् ।

Colophon. कतिः श्रीमदाचार्यैर्यय्यैराजानकवचकस्य । संवत् । १९११ ।

विषयः । अलङ्काररूपविशेषम् । अथ भामहवद्भट्टोक्त्यादीनां प्राचीनालङ्कारिकाणां
मनोपन्यासपुराचरं अभ्यर्हितमनननिष्ठाचरम् । गुणालङ्कारादीनां अन्योन्यमन्यते हेतुप्रदर्शनम् ।
अथ एव वाक्यार्थभूतः काव्यजीवितमिति निरूपणम् । अविवक्षितवाच्यादिवद्भट्टभेदकचरम् । अथ-
पौनरुक्त्य-शब्दपौनरुक्त्य-शब्दार्थपौनरुक्त्यभेदेन विविधपुनरुक्त्यवदाभासनिरूपणम् । अथ अवाक्य-
विभागादिप्रदर्शनम् । एवं परस्व शेषः । अनुप्रासः । समकः । उपमा । अनन्यः । उपमेयोपमा ।
कारणः । रूपकः । परिहसनः । सन्देहः । भानिमान् । उक्तेः । अपहृतिः । उत्प्रेक्षा । अति-
शयोक्तिः । तुल्यशेखिता । शीपकः । प्रतिवक्त्रूपमा । इडाः । निदर्शनम् । उचोक्तिः । वि-
मोक्तिः । समावोक्तिः । परिकरः । श्लेषः । समावोक्तिश्चेवविचारे विविधमनोपपादनम् । रसवत् ।
प्रेमः । उल्लंघनी । अप्रकृतप्रसंसा । पर्यायोक्तम् । अर्थान्तरन्यासः । आनकुतिः । आशेषः ।
विरोधः । विभावना । विशेषोक्तिः । अतिशयोक्तिः । अवहृतिः । विषयः । समः । विविधः ।
अधिकः । अन्योन्यः । विशेषः । आवातः । कारयनात् । एकावली । माहादीपकः । वा ।
काव्यलिङ्गः । अनुमानम् । वयाचक्षम् । पर्यायः । परिहृतिः । परिसंज्ञा । अथोपनिः । विकल्पः ।

समन्वयः। समाधिः। प्रत्यनीकं। प्रतीपं। सामान्यं तद्गुणः। अतद्गुणः। उत्तरं। स्वर्गः।
 व्याजोक्तिः। वज्रोक्तिः। सभावोक्तिः। भाविकं। उद्घातं। भावसन्धिः। भावोदयः। प्रवसता।
 संकटिः। सङ्करः। सन्देहसङ्करादिविवेचनम्।

No. 3016. वेदान्तचिन्तामणिः । Substance, country-made paper, 9 x 4 inches. Folia, 48. Lines, 11 on a page. Extent 1,782 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Paṇḍit Kālidāsa Vidyāvagīśa ; another copy at Ulā, Post Rānāghāṭa, Zillā Nadīyā, Dinanātha Bhaṭṭāchārya. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Vedānta-chintāmaṇi. Dissertations on the leading topics of the Vedānta doctrine. By Govardhana, son of Ghanaśyāma Bhaṭṭāchārya, a native of the Punjab. This is distinct from No. 2200, (*ante*, VI, p. 262).

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

गृहादेतं सर्व्यशक्तं जङ्गलीवादिकारणं ।
 साकारं सच्चिदानन्दं नन्दे औपद्वेषोत्तमं ॥
 मायाबाह्यमोनाशभक्तिमात्रेप्रकाशयोः ॥
 सूर्योच्चन्द्रमसौ सौमि श्रीमद्भक्तविच्छसौ ॥
 भक्तो गुह्यश्रीजयकमलस्य पितृवृन्दश्यामत आश्रयिषः ।
 मेघवर्जने बाह्यनिबोधनाय वेदान्तचिन्तामणिमानोति ॥ इत्यादि ।

End.   ये गोवर्ज्जनाक्षुधोदधिभयः सद्वाञ्छितायैप्रदः
 खान्नाध्याननिवारको मुखधन्यामोक्तिशायोन्मलः ।
 विदग्धिः कवचापरैर्हृदि धृतः शेषां मञ्जोमख्यो
 यावच्छब्दिबाहुरं विजयतां वेदान्तसिन्धुमणि ॥

Colophon. इति श्रीमद्देव्यासविष्णुसामिमतपुण्डरीकमण्डलमन्त्रमार्तण्डं श्रीमद्-
 लमाचार्यचरणाक्षरचरीकचित्तेन मेघनगवसमातामण्डोलाभिनीत्रजनहमचरैकतामेव नै-
 क्यवेक्षणटीव्रातीयतिमिरिशौचापकम्बवाधूखसमोषीकृत्वपञ्चनसुपनामकवनम्याममहा-
 नेन सपिण्डसकाशात् सम्बन्धेन मेघवेनागुक्कविना कृते वेदान्ताभिनान्नौ पञ्चदशं प्रकरणं
 सम्पूर्णं । पञ्चदेवं वेदान्ताभिनान्नभिः ।

विषयः । जगत्कर्मनिरूपणमुपेन दृष्टिप्रक्रियादिनिरूपणं । वैयर्थ्यशाकायैसङ्ग्रहः ।
पदोच्चारादिनिषेधे शाब्देभ्यः प्रमादमिति निरूपणं । वेदस्य प्रख्यापकत्वकथनं । औक्त्यस्य
औक्त्यावयवत्वकथनं । निषिद्धकार्ये निरूपणं । जगते प्रज्ञापादान्निरूपणं । प्रपञ्च-

सत्यत्वनिरूपणं । आविर्भावनिरोधाभावेव उत्पत्तिविनाशाविति निरूपणं । तार्किकाद्यामारम्भ-
वादस्य रूपकचयनपूर्वकं तदाद्येपकचयनं । विवर्तवादकचयनपूर्वकं तन्निरसनं । अविज्ञानपरि-
णामवादस्यापनं । वक्त्रेः विस्फुल्लिङ्गवत् जीवाणां ब्रह्माश्रयनिरूपणं । ब्रह्मणः सच्चिदानन्द-
रूपत्वं आकाशवत् व्यापकत्वहेति कचयनं । जीवोद्भूतसंसारनिरूपणं । जीवान्तर्यामिसंरूप-
विवेकपूर्वकं शुद्धाद्वैतार्थनिरूपणं । मायावादखण्डनं । ब्रह्मणो निर्विशेषत्ववादखण्डनं ।
ब्रह्मणः साकारत्वकचयनं । शास्त्रे मायाशब्दस्य हरिसामर्थ्यादिवाचकत्वकचयनं । शक्तिधर्मोभेद-
निरूपणपूर्वकं द्वैतवादनिराकरणं । विशिष्टाद्वैतविचारः । शैवशाक्तमतखण्डनं । चराचर-
स्य रूपपुद्गोक्तमस्य रूपनिरूपणं । प्रकृतिपुरुषतत्त्वकचयनपूर्वकं भगवदाननिरूपणं । शुद्धाद्वैतमते
आमङ्गलानिराकरणं । भक्तिरेव हरितोषणोपाय इति निरूपणं । भक्तिसंरूपादिविवेचनं ।
जीह्वस्य रस परब्रह्मेति निरूपणं । सद्गुरुस्य सदनस्यावश्यकता । भगवद्भजनप्रक्रियादिकचयनं ।
मास्त्राधारस्यावश्यकता । जलपुष्पादिकर्तव्यता । मुक्तप्रेक्षया भक्तेर्दुर्लभमकीर्तनम् ।

No. 3017. श्रीसूक्तभाष्यं । Substance, country-made paper, 8 × 3 inches. Folia, 6. Lines, 8 on a page. Extent, 107 slokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1885. Place of deposit, Śāntipura, Paṇḍit Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

S'risūkta-bhāshya. A commentary on the S'risūkta hymn of the Rīg Veda Saṁhitā. By Rāvaṇa.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीसूक्तभाष्यं । तच्चेयमाद्या । ज्ञातानि विज्ञानि भूतानि धनानि वा वेद इति ज्ञात-
वेदा अग्निः तस्य सम्मोषणं । हे ज्ञातवेदः हे अग्ने गृहे कुले वा इत्यप्याचारः । मम गृहे खलीं
धनाधिष्ठात्रीं देवतां आचर । आ सम्प्रभावेन प्रापय । इत्यादि ।

End. दीर्घं वेदोक्तं बाधुः बाधुषं खलीप्रसादात् प्राप्नोतीति सम्मन्त्रः ॥ ११ ॥

Colophon. इति श्रीरावणवृत्तनं श्रीसूक्तस्य भाष्यं समाप्तं । संवत् १८८५ ।

विषयः । अग्नवेदान्तमते श्रीसूक्तस्य व्याख्यानं ।

No. 3018. भावार्थदीपिका । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 100. Lines, 9 on a page. Extent, 1,684 slokas. Character, Nāgara, Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Paṇḍit Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Bhāvartha-dīpikā. A commentary on S'aṅkara Āchārya's Ānanda-lahari, a hymn in praise of S'iva. By Brahmānanda.

Beginning. अहिकुलमण्डितमखं प्रत्यूहयूहतिमिरमार्गं ।

सिन्दूरावशृणुषं देवं वेतच्छतुष्पलमवसन्ने ॥

समन्मदायप्रचलाय निषे शिष्टैश्चतुर्भिः सद्यो वाऽवतीर्षः ।

उज्जो हसत्युत्तमन्तराले नीमङ्गराचार्यैर्गुहं तमोद्रे ॥

इह यद्यपि स्वर्गापवर्गसाधनतया विविधदेवताराधनक्रियाः — इत्यादि ।

End. पदभ्यामित्यादि स्त्रीकचवनधिकं वर्तते । तत् भगवद्भाष्यकारमङ्गराचार्यैकतं न भवति । किन्तु केनचित् प्रचितं भवति । अतो न बाध्वातं । स्त्रीकमतकमेव बाध्वातं ।

Colophon. इति नीमङ्गलानन्देन विदुषा कृता सौन्दर्यसहरो भाष्येदोपिका समाप्तिममात् ।

विषयः । मङ्गराचार्यैकतानन्दसहय्यो बाध्वातं ।

No. 3019. अवतारवादावली । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 325. Lines, 6—7 on a page. Extent 4,212 ślokas. Character, Nāgara Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Paṇḍit Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, cld. Prose and verse. Correct.

Avatāra-vādāvalī. Polemical dissertations on the non-dual theory as bearing upon incarnations. By Purushottama, son of Pitāmbara. The object of the work is to refute all doctrines discussed in Sanskrit works, which are hostile to the unity of the divine and the human soul.

Beginning. नीलव्याय मनः ।

अभवदतिरसात् निष्ठा (?) विदुज्जटात्

प्रलयजलदजात् यत्कृपाकङ्कतेषु ।

शिरिरनुचनयूषैर्मत्तसकापसात्

स विभुरविककात् सद्गुप्ता गोचरोऽकु ॥

मनामि नीमदाचार्यैर्गुहं प्रधुम् नीमङ्गलैश्चरान् ।

सद्गुप्ता सद्गुप्तापूर्वे माहर्षा सन्धेसिद्धिरे ॥

— — — — —

ये तत्तदीयभाष्यप्रधतिषु सौकोशं सुखिता वादाः ।

पथे तामवताये प्रकटीकुर्वन्सु युक्तिमहाकौः ॥ इत्यादि ।

End.

रतं निधाय निकटे प्रवर्तिं विधाय

श्रित्तेभिर्दं सविनयं विनिवेद्यानि ।

हेयोपचासविधयाध्यवसीक्य कश्चित्

काष्ठं पुष्पाः कवचयेव कृतार्थनीयः ॥

Colophon. इति श्रीमद्भक्तभक्तवत्सलचरितकृतान्त्या पीताम्बररत्नोः पुद्गलान्त्या कृतो
अवतारवादावस्थानाद्यो वादः प्रसक्तानां सम्पूर्णः । श्रीः ।

विषयः । विष्णुस्वामिनोपपादनमुद्येन वेदान्तपुराणादीनां संवादेन समन्वयेन च
श्रीवादिमतनिरसनपूर्वकं ग्राह्यैतवाद्संस्थापनं । एतन्मते जीवपरमेष्ठिनोऽंशविभाज
इति विवेचनीयं । अथ सर्वेषां वेदान्तानां भगवत्परमनिरूपणं । तेषां तत्प्रतिपादकम-
कथनञ्च । वेदान्तवाक्यानां समन्वयकथनं । शैतदर्शनकथनं । ब्रह्मसूत्रतात्पर्यकथनं । सत्य-
ज्ञानादिवाक्यानां सव्याख्येयवादनिरसनं । तद्वाच्यनिरूपणञ्च । प्रकाशावयव्यायेन ब्रह्मवि-
धयोऽर्थविभागेपपत्तिकथनं । श्रुतीनां विरोधपरिहारकथनं । अष्टसूत्रमित्यादिवाक्येषु पशु-
दासादिविचारः । उपाधिपञ्चकथनं । यदाचानभ्युदितमित्यादिमुनिवाक्यान्मूलपर्यं । भग-
वच्छरीरस्य अनाधिकतत्त्वस्थापनं । ब्रह्मस्य केवलनिर्भेदपक्षकेवलसविशेषत्ववाद्ब्रह्म-
नपुरोत्तरं उभयवृत्तिरूपकथनं । ब्रह्मस्य साकारत्वसंस्थापनं । भक्तिरेव तद्दर्शनेपाद्य इति-
निरूपणं । अविशुद्धचित्त्यायेन तस्य विविधाकारकथनञ्च । अमलरूपस्य भगवतोऽर्थं सर्वो-
न्येव रूपाणि गुणानि उक्तं मुष्कमितराधि गृह्यतानौतिविमर्शेन । अयमिदोचिततत्त्ववि-
तत्त्वविवेकतत्त्वकथनं । ब्रह्मोपनिषदौपनारायणकृतमङ्गरान्मन्त्रतत्त्वज्ञानयोगोपाधेयः । प्रत्य-
क्षरूपनिरूपणादिकं । वास्तुदेव एव परब्रह्म इति निरूपणं । अथ सर्वोपासनाभिवर्द्धा
संवादकथनञ्च । अन्तर्ब्रह्मवाक्यायेन जगती भगवच्छक्तिरूपनिरूपणं । अतुल्यनिरूपणं ।
शिवशुद्धशैलेशादिशब्दाः मुष्कया इत्या वास्तुदेवे एव उपतिष्ठन्ति अन्यत्र तु शिवाद्वा गौडमि-
तिनिरूपणं । अथकुहेोपासनास्वरूपकथनं । पुराणवाक्यानां समन्वयकथनं । विष्णुतत्त्वनिर्णय-
कारणतात्वेयः । भगवन्महेश्वरादिशब्दनिर्णयनं । यन्त्रेषु श्रेयिष्ठतत्त्वतात्पर्यकथनं । विषयधि-
करवादिविमर्शनञ्च । उपनिषदोपसंहारयोः कुत्र प्राधान्यमिति विवेचनं । पुद्गलशब्दाध्य-
निरूपणं । भगवानेव महापुद्गलशब्दाध्य इतिनिरूपणं । ब्रह्म किं निर्मितं उत उपपादान-
मित्यथ ज्ञानावाद्कथनं । आत्मशक्तिनिरूपणं । जगतामादिकारणनिरूपणं । अतं सत्य-
मित्यादिमन्त्राद्यामर्थकथनपूर्वकं विरोधपरिहारः । द्वादशावस्थाननिरूपणं । अन्तर्धामनिरूप-
णं । छट्प्रतिपादकथनं । भगवद्गोताभगवतादिद्वौकानां विद्वत्वेन प्रतीयमानानां तात्-
पर्यादिनिरूपणं । हरिहरयोर्भेदकौतर्शनं । भगवद्गोताया अमुवाद्भववाद्ब्रह्मणं । तस्याः
शिवपरममतनिरसनञ्च । भगीरथेन विष्णुपाशेन गङ्गा आनीता न तु सैववतीतिनिरूप-
णमुद्येन गङ्गायाः द्वैविध्यकथनं । जीवकथनेन कथे काष्ठरूपधारणं न चतुःश्रवणार्थान्

किन्तु भगवन्मन्त्रप्रभागादेवेति निरूपयत् । अत एव निम्नोक्तं सर्वोपपत्त्यं नमः त्रेपित्वादिषु च
वास्तुदेवे एव पर्येक्यमिति, किञ्च निरुपाधिनेषाविभूतिराजमन्त्राकारो भगवानेव सकलवेद-
वेदान्तप्रतिपाद्यः, परमशिवस्तु तस्य मुख्यविभूतिकरः समुच्चयेति राक्षान्तकथनं । श्रीमद्भानु-
वन्तस्य निश्चितवेदान्ताद्यैर्मिश्रणैरुपलब्धकथनं । प्रत्यक्षरं भगवन्मन्त्रमिच्छेत् । भगवन्मासाद्या-
कीर्तनं । तद्वतारनिरूपयत् । भगवन्मूलरूपस्य चतुष्टयकथनं । नारायणादिशब्दमिच्छेत् ।
भगवन्मूर्तिनिरूपयत् । पुराणेषु अथवादपरिकल्पनायां शेषकीर्तनं । पुराणैर्देवभिर्विप्राः प्रोक्तो-
पलक्ष्येव च । अमुर्भिर्भवान् विष्णुर्ज्ञात्वात्मना प्रकीर्तिता । इत्यादिस्तुतसंवितावाक्यान्
श्रित्वाश्रूतसमुच्चयव्युपरमिति निरूपयत् । तामसादिपुराणनिरूपयत् । सात्त्विकाद्यनुष्ठानक-
लाकीर्तनं । अथोक्तजगद्वन्मिच्छेत् प्रसङ्गेन निरूपयत् । भगवतोवाचनेकानि एव अग्नि-
कारिणो जायन्ते इति निरूपयत् । मनुष्येषु चे हि देवाश्चरन्मृताशेषां विष्णुपूजनमेव लक्षकं,
इतरेषां देवाश्चरन्मृताश्रिते एव भक्तिभवेत्युपपादनं । मायार्थविचारः । तस्याः श्रित्वादि-
परमवादादकथनं । सन्धानानुष्ठाननित्यता । 'आग्नेयो वै ब्राह्मण' इत्यादि बुद्ध्या अग्निसाध्यकर्म-
भिरप्राप्तयोनिषः श्रित्वस्य यजनरूपनाराधनं ब्राह्मणकुलस्य प्रतिपादितमिति वादादकथनं ।
भगवत्पूजनाकरणे शेषकथनं । भगवत्पूजतश्चिद्वाराधनबोधकवचनानां तात्पर्यकथनं । सर्व-
भूतानामस्य भगवतो बुध्दिदसाहाय्यकरत्वमपि धर्मसंस्थापनावेति रक्षककीर्तनं । नैयायि-
कादिमतमिच्छेत् । अन्यवृत्तिन्यायेन भगवानेव सर्वशक्तप्रतिपाद्य इति निरूपयत् । पञ्चपाश-
पतादौर्वा मोक्षशासनकथनं । साक्षतशासननिरूपयत् प्रसङ्गेन साक्षतस्य जन्मादिद्विज्ञान-
कीर्तनं । मोक्षोपायादिकीर्तनं । बौद्धव्यकरणेन भगवतो मुख्यमूर्तिरिति निरूपयत् । तद्व्याजादि-
कथनं । तत्परिकरनिरूपयत् । निराकारवादादकथनं । कल्याण देवकीपुत्राय इत्यादि शान्देय-
वाक्यतात्पर्यकथनं । प्रभासकीर्त्यायाः सङ्गतिकथनं । बौद्धयोगेन असुरविनाशाय मत्स्यंकीर्त्तो-
पधिना रूपं यदुद्वेष्टोत्तमासीत् तस्यैव जडवत् परित्यागोऽस्यां कीर्त्यायां न तु लक्षरूपस्य इति
तत्परीक्षणं समाधिकमनिरूपयत् । उपसंहारः ।

No. 3020. अकार्यकौमुदी । Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 88. Lines, 12 on a page. Extent, 3,282 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, S'antipura, Paṇḍit Kālidāśa Vidyāvāgīśa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Vyāṅgartha-kaumudī. A commentary on Bhānudatta's *Rasa-manjari*, a treatise on rhetoric. By Viś'veś'vara Paṇḍit.

Beginning. नौमपेशाय नमः ।

हेरम्बमन्त्राद्यं चान्यकमन्त्रमपि च जगदम्बा ।

प्रब्रूयामि प्रब्रूयामि प्रब्रूयामि प्रब्रूयामि ॥

अथ सत्यप्रतिपत्तिरस्य सक्षीधराया विषयं धराया ।

विशेषरेख त्रिपते समासात् समञ्जसार्थं रसमञ्जरीयं ॥

प्रारिखितसमाप्तिप्रतिपद्यकद्वितविद्वज्जनाय कृतं मङ्गलं शिष्यशिष्याये निबध्नाति यासी.

अभिहित ।

End. मञ्जरीत्येकदेशोपादानमिति शिवम् ।

चौमन्त्रश्रीमद्विजयतनन्दसोमधौमन्त्रवैद्यताकृतमष्टतथ्यतायाः ।

सङ्गीतरोचमदस्तुतं नृदं प्रसूतां विमेश्वरस्य कतिरस्य चिरस्य गो.पं.।

Colophon. इति श्रीविष्णुचरणखिलनना रसमञ्जरौडीका व्याख्यानोद्दी समाप्तः ।

विषयः । भानुदत्तकवचरसमञ्जसा व्याख्यानं ।

No 3021. अशुभाष्टम् । Substance, country-made paper, 10 × 5½ inches. Folia, 342. Lines, 8 on a page. Extent, 6,479 ślokaś. Character, Nāgara. Date. Sx. 1909. Place of deposit, Śāntīpura. Paṇḍit Kālidāśa Vidyāvāgīśa, Appearance, new. Prose. Generally correct.

Anubhāshya. A commentary on the Vedānta Aphorisms of Vyāsa. By Vallabha A'chārya. The standpoints of the commentator are the absolute unity of the divine and the human soul, and the supreme divinity of Kṛishṇa. His object in the work is the refutation of all Hindu doctrines hostile to his theory.

Beginning. श्रीगोवर्द्धनमाथाय नमः ।

अथातो ब्रह्मविज्ञासा । इदमपि विचार्यते वेदान्तानां विचार आरम्भणीयो न वेति ।

किं तावत् प्राप्तं नारभ्यमौय इति । कुतः ? इत्यादि ।

End. नानामतस्थानविनाशमक्षमो वेदान्तद्वयस्यविवक्षाम्ने पटुः ।

आविष्कृतोऽयं भूवि भाष्यभास्करो

मृधा + + + + + यत नाम्यबलीषु ॥

परमेश्वरमहोदयप्रणमरहितसंपीड़ित-

सकीयवरमोक्षसाधनपरायणो लोभया ।

अज्ञानादुत्पद्यमानाः परिपक्वा वासाः निर्दिष्टाः

इष्टार च स एव हि श्रुतिमिरस्य संराजते ॥

Colophon. इति श्रीमद्देव्यासमतानुवर्तिनो ब्रह्मसामर्थ्यविरचिते ब्रह्मसूत्रभाष्ये
चतुर्थोऽध्यायश्चतुर्थः पादः । संवत् । १९०९ ।

विषयः । विष्णुस्वामिमतानुसारेण ब्रह्मसूत्रव्याख्यानं । तथा हि, रामानुजाचार्यं विष्णु-
स्वामि-मध्वाचार्य-निम्बार्काचार्यप्रवर्तितानां क्रमेण श्री-रङ्ग-माध्व-मनकोपपदानां यथाक्रमं
विशिष्टाद्वैत-शुद्धाद्वैत-शुद्धाद्वैत-द्वैताद्वैतमतसम्बन्धिनां सुप्रविद्वानां चतुर्णां वैष्णवसम्प्रदा-
यानां मध्ये ब्रह्माचार्याऽथं विष्णुस्वामिमतप्रवर्तकतया वैष्णवेराचार्य इति कृतां पदवीमभि-
षेकपुरस्सरं समधिजगाम । एतन्मते शुद्धाद्वैते जीवपरमेश्वरयोः स्वैक्यवैक्योदभांशभावी
जलविन्दुजलाशययोरिव । सर्वस्यैवं परिदृश्यमानं ब्रह्मजातं भगवत एव आविर्भवति सूता-
तन्त्रुरिव अयेति च तमेव । तथा मायिकगुणसम्यक्प्रभृत्यः परमेश्वरः श्रीकृष्ण एव उपास्यदेवः ।
किञ्च एतदुपासनयैव सर्वशोकोपरितनगोच्छोकप्राप्तौ आनन्दविभावान्मोक्षः नान्यदेवोपास-
नया अन्यदेवोपासनाकर्तव्यताबोधनपरान्ततयस्तु श्रीकृष्णविविधकपरमानुरागप्राप्तिद्वारा परम्य-
रया मोक्षसाधिकाः ।

No. 3022. काव्यप्रदीपः । Substance, country-made paper, 9 x 4 inches.
Folia, 207. Lines, 10—11 on a page. Extent, 5,407 slokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Paṇḍit Kālidāsa Vidyā-
vāgīśa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Kāvya-pradīpa. A commentary on Mammaṭha Bhaṭṭa's *Kāvya-
prakāśa*, a treatise on rhetoric. By Govinda Mahāmahopādhyāya.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

सीतादेव्याः प्रथमतमयः केशवस्यात्मजन्मा
श्रीगोविन्दो वचिकरकवेः प्रेमपात्रं कवीयान् ।
श्रीमन्नारायणचरणयोः सम्यग्भाषाय चित्तं
मत्वा सारस्वतमपि मयः काव्यतत्त्वं व्यनक्ति ॥

वचनसम्दर्भविशेषरूपस्य ग्रन्थस्य प्रारिक्षितत्वेन स्तोतुमुचितायाः स्वयमानायाश्च वाग्देव्या
आस्यदभूतां कविभारतीं तदभिन्नत्वेन आध्यवसितां प्रारिक्षितप्रतिबन्धकदुरितशान्तये ग्रन्थकृतं
संक्षोति नियतिल्लतेति । इत्यादि ।

End. परिशील्यन् सन्तो मनसा सन्तोषशीलेन ।
इममङ्कृतं प्रदीपं प्रकाशयन् यः प्रकाशयति ॥
दीपिकादितयं काव्ये प्रदीपद्वितयं सुतो ।
समतो सम्यग्भाष्य गोविन्दः सर्वं विन्दति ॥

Colophon. इति श्रीमहामहोपाध्यायश्रीगोविन्दविरचिते काव्यप्रदीपे चर्चोत्तर-
निर्णयो नाम दशम उक्तावः समाप्तः ।

विषयः । सम्यग्भट्टकृतकाव्यप्रकाशस्य व्याख्यानं ।

No. 3023. रत्नपालचरितम् । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 48. Lines, 15 on a page. Extent, 558 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajīnganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, new. Verse. Incorrect. Gujrāṭi bhāshá.

Ratnapála-charita. A biographical account of Ratnapála, a Jain saint, and praise of Jain duties. By Kavimohan, or Mohan the poet. The work is in Gujrati verse.

Beginning. सकलत्रेणिमंदिरतणीदायक अनुदिन जेह ।
तेजै कोर रुपन्है तेहयौधरीयै नेह ॥
अबिन्यासी अचय अरज अचयबली असल ।
निराकार निरपाधिमृष नवितसकारपल ॥
आदि अनादिरूप नमन्यारी बली निरवेद ।
रूपा अरूपी जीवतो + एदापीसकैभेद ॥ इत्यादि ।

End. होखै घरि घरि संगलसाक्षासंभक्ततां परासजौ ।
वनकणकंचणलीलासुखीमेहन विजयै विहासजौ ॥

Colophon. इति श्रीरत्नपालचरिते कविमोहनविरचिते चतुर्थकाण्डे ।

विषयः । रत्नपालस्य श्रवणैः सविस्तरजीवनवृत्तान्तकौर्त्तनमुक्तेन जैनधर्मोपासकाद्यनम् ॥

No. 3024. उपासकदशाङ्गनालबोधिनी । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 53. Lines, 10 on a page. Extent, 1,524 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajīnganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, new. Prose. Correct.

Bálabodhiní ALIAS Subodhiní ALIAS Upásaka-dasāṅga-bálabodhiní. A Gujrati paraphrase of the Upásakadasāṅga of the Jains.

Beginning. प्रथम्य श्रीमहावीरं जगदानन्ददायकं ।

उपासकदशाङ्गस्य बद्धे बाष्पां सुबोधिनीम् ॥

तेष्वेव काले तेष्वेव समये चंपानामर्दं मनरो ऽस्ति । तेष्ववयवक पूर्वमङ्गनामा चैत्यमन-
तेष्वनु उवाचबीजा । वर्षककविषय इति चैत्यवादी मुचिष । इत्यादि ।

End. इमे दिवाकुंठ देवउदेसी इति + रर मुनकांभदमनुदिसर । अनुगाद
जुवर दिवसे मुतामतिमबीज ।

Colophon. इत्युपासकदशाज्ञवाचबीजिनी समाप्ता ।

विषयः । जैनोपासकदशाज्ञ मुञ्जेरमावया व्याख्यानम् ।

No. 3025. विपाकाङ्गसूत्रवृत्तिः । Substance, country-made paper, 10
× 5 inches. Folia, 47. Lines, 8 on a page. Extent, 782 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh,
Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Vipākāṅga-sūtra-vṛitti. A Sanskrit gloss on the Vipā-
kāṅga Sūtra, a Jain treatise on works and their retributions. By
Abhāyadeva A'chārya. The text has been noticed under No. 2887,
(ante, VIII, 319).

Beginning. प्रथम्य जीववेमानं वर्जमानमुताध्वना ।

विपाकवृत्तशास्त्रस्य उत्तिकेयं विधाष्यते ॥

अथ विपाकवृत्तमिति का मन्दायेः । उच्यते विपाकः पुष्पापापकर्म कर्मफलं । तत् प्रतिपा-
दनपरं वृत्तमानसो विपाकवृत्तमिदं । इत्यादि ।

End. . अथ येन जिनामने भक्तिपरा इति ।

Colophon. उत्तिरियं संविद्यमजिजनप्रधानजीजिनेश्वराचार्यवरचक्रमल्लसहरीक-
कल्पस्य जीमदभयदेवाचार्यस्य । इति समाप्तीऽयं पन्थः ।

विषयः । जैनकर्मविपाङ्गस्य व्याख्यानम् ।

No. 3026. वर्द्धमानदेशना । Substance, country-made paper, 12 × 5
inches. Folia, 182. Lines, 12 on a page. Extent, 5,096 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh,
Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Māgadhi interspersed with
Sanskrit.

Varddhamānadesanā. A paraphrase, in Arddhamāgadhi, of
certain lectures and sermons of Varddhamāna Jina, illustrated by a
number of stories descriptive of Jain duties and moral precepts. By
Rājākīrti Gapi.

Begining. वनः श्रीपार्वतीनाम वाङ्मितायेप्रदायिने ।

करेति मयवन्नेन श्रीपार्वतीनामदेवता ।

अस्मिन् जम्बूद्वीपे भरतनामकेन वनेति तस्मिन् भरते वाचिष्यनामनरः। इत्यादि ।

End. जम्बूद्वीपे समभावभाविताया चर्कपरारचो जातः ।

अस्मिन् ग्रन्थे यत्किञ्चिदुत्सृज्यदूषणं भवति तत्सर्वं नुतयताः शीघ्रयन्तु नतमस्तुताः ।

Colophon. इति श्रीहनुमत्तरजस्य श्रीजिनभद्रस्य्यानेवासिवाचनाचार्येनीपद्यने-
वमदितिष्यनीमतिवर्धनमदितिष्यनीमेदमितिकनदितिष्यनीदयाकनमदितिष्यनीर-
माचिकनमदितिष्यनीचमाराकनमदितिष्यनीचमाराचार्येनीरमाभनमदितिष्येव श्रीरामकीर्ति-
मधिना श्रीपार्वतीनामदेवताया मयवन्नेन प्रणीतायां तेतस्वीपिताप्रतिबोधी नाम इत्येव उक्तायः
समाप्तः । समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । पार्वतीनामदेवतायां श्रीपार्वतीनामदेवतायाः कपोऽयं प्रवन्तः । तत्र एकदा-
जम्बूद्वीपे भरतनामकेन वनेति तस्मिन् भरते वाचिष्यनामनरः भगवान् पार्वतीनामदेवतायां मोडीं चकार । तत्र चर्कदेश-
नाम्बुपया समागतानां मध्ये कश्चित् आनन्दनामा चेष्टी भगवता “भो भगवोकाः जम्बूद्वीप-
रचदुःखवियोगादिदुःखैः मनुजलोकाः । अस्मिन् संसारसामरे निमग्नानां जीवानां मानुष-
जन्मतावत् दुःखं । तथापि आर्येभ्यो जीतमकुलो प्रकृतिः दुर्लभा । दुर्लभः असु उत्तमस्तुतयामः ।
दुर्लभश्च पुनः चर्कवचनं नाम । एवं ज्ञात्वा निश्चातोपादिकवायाम् विहाय विहाय च परमो-
द्यमं धर्मोद्यमं सम्यक्प्रवर्तयन् आरामशोभाय सुखमनुभवन्मिति” कथिते तदारामशोभा-
दृष्टान्तविवरणं जिज्ञासुरपि भूय एव भगवन्तं पश्य । अथ भगवान् तद्विवरणमेवमाह स ।
तत्र उक्तायामभिधानमनरमिवास्मिन् श्लेषिप्रयोगमाधेयस्य विप्रवर्त्येस्य कस्याया दृष्टान्तकौर्तेन ।
अथ भगवान् पुनराह स । जीवदयादिप्रतानि । तत्र तत्र विविधोपायानकथयन् । प्रथमतो
जीवदयाकपाद्भुतकथनपूर्वकं सत्यभावकपदितोयाद्भुतकथनं । तत्र १ विविधोपायानक-
थनञ्च सदत्तादानप्रदयदानप्रदयविरतिकपदितोयाद्भुतविधितद्विवरणदिकथनं । शीतकप-
चतुर्धाद्भुतविधितद्विवरणदिकथनं । परिषदपरिमादकपदयानाद्भुतविधितद्विवरणकथनं ।
अथ रात्रिभीजनाभावप्रतकथनं । तत्र विविधोपायानकथनञ्च । अथ विविधभुतप्रतविधिक-
थनादिकं । दिग्प्रतविधिकथनादिकं । भोगोपभोगप्रतविधिकथनादिकं । अनर्थद्वयविरतिप्र-
तविधिकथनादिकं । सामायिकप्रतविधानादिकथनं । देशवशाधिकप्रतविधानादिकथनं । अथ
कुम्भापारपोषध-आहारपोषध--ग्रहप्रतपोषध-शरीरसंस्कारपोषधकपचतुर्विधपोषधप्रतविधाना
दिकथनं । आनन्दस्य वैमर्शकोदिरचदृष्टान्तकथनं । अथ जम्बूद्वीपे सप्त दुर्लभास्मिन्
संवादेन कामदेवाभिधानमावकस्य चरितकौर्तेन । तत्र चर्कदेशक-पङ्क्तिमेदक-निश्चायेदक
निरर्थकक-दृष्टापादिकपदविधानतायिनिकपवादिकथनं । तत्र १ उपपत्तिप्रतविधाना
अथ मावकस्य चतुर्धोपिपुत्रविवर्धनं । अथ सूरदेवनामधेयस्य मावकस्य चरितकौर्तेन ।

अथ बुद्धमश्वतमानकस्य नावकस्य चरितकथनं । अथ कुम्भकीर्णिकर्षणकनावकस्य चरितक-
थनं । अथ दामन्नकनावकचरितकथनं । अथ सदासुपुत्रनावकस्य प्रतिबोधादिकथनं । अथ
महाशतकनामधेयनावकस्य चरितकथनं । अथ जम्बूनीग्रिवनामकनावकस्य प्रतिबोधादि-
कथनं । अथ भविकानी प्रतिबोधाद्यं तैत्तरीयिष्ठनामधेयस्य नावकस्य चरितकथनं । अथ
सर्वेषु दशान्ततया विविधोपाख्यानकीर्तनमिति श्रियम् ।

No. 3027. विक्रमसेनकुमारचउपई । Substance, country-made paper,
12 x 4 inches. Folia, 85. Lines, 14 on a page. Extent, 1,500 ślokas.
Character, Nāgara. Date, Śr. 1805. Place of deposit, Ajimganj, Rāya
Dhanapat Siñh Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Hindi.

Vikramasena-kumāra-chaupai. A Hindi poem on the loves
of Kumāra Vikramasena and Līlāvatī. Anonymous.

Beginning. सुदाता-संवेसरोपूरुष परम उल्लास ।

संनिधकरण्यो साहि + अधिकपनीसूउ + स ॥
सारदधंदसनी व + वदल अनोपमजाय ।
+ रदसुपसप्रहोन्धो + मुकवचनविहाय ॥
चरणकमलसदगु + तब + सेवुं हित आच ।
कि + यौकुंजरकरै ते समव + कुणजाच ॥ इत्यादि ।
End. विक्रमचरितमै चौपद + चौपंथरथोमैजो रजौ ।
अधिको + + भाष्योषोद निहादुक्ल + चोदजौ ॥
भावकरीनै सेजरभस्यै ते सेवरमणीवरस्यैजौ ।
रस बंधि सदा संभस्यै तास मनोरथफलस्यैजौ ॥
डाकाभावमनीजै नारमानचामरसुखदारजौ ।
दिनदिन चढ़तै तेजसवाइ दिनदिन दोलति पारजौ ॥

Colophon. इति श्रीविक्रमसेनकुमारचउपई समाप्त । संवत् १८०५ ।

विषयः । विक्रमादित्यकुमारस्य विक्रमसेनाभिधानस्य लीलावत्या सह परिचयादि-
वर्णनम् ।

No. 3028. कयवन्नाचउपरं । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 22. Lines, 16 on a page. Extent, 262 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Kayavannā-chaupai. A Hindi poem giving the substance of a discourse between Varddhamaṇa Jina and one Abhayakumāra on religious benefactions. Anonymous.

Beginning. ककिनीकुसुमदादायक परिचय देव ।

जेवकक सुखे मने मान जपूँ मितनेव ॥

समनुं सरसति समवि प्रबनु सकुसुमपाव ।

कयवन्नाचोपरं क + दानचननदीपाव ॥

प्रथमसंबंधकोमा + को जीमोतमकांमिकवि ।

सुगुनीचभक्तुमरमणीसरसिपुति । इत्यादि ।

End. सरसकाचनकांरप + ती तीवउ परर कचइतीजी ।

पूरीखंरतांती जी जीकको चरनकरचनन उल्लोकोजी ॥

Colophon. रति जीकयवन्नाचउपरं समाप्त ।

विषयः । सर्वमानेन सच अभयकुमारस्य संवादेन दानचर्कोमादात्मजीमन् ।

No. 3029. न्यायबोधिनी । Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 48. Lines, 9 on a page. Extent, 1,069 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1702. Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Nyāya-bodhini. The elements of the Nyāya and the Vaiśeṣika systems of philosophy, in describing which the author refutes all adverse doctrines. By Durgādatta Sanmis'ra.

Beginning. प्रथम परमेश्वरं स्वीयपदमैकारचम् ।

त्रिषवे वाक्यबोधाय सुबोधा न्यायबोधिनी ॥

तत्र प्रमादादिबोद्धव्यार्थानां साधकोपेक्षकाभ्यां तत्प्रज्ञानादात्मिकदुःखनिवृत्तिकप-
रमप्युपबोधोपनिषत् इति भवमानवपादः । तत्र प्रमादसंस्कारं तावद्विवेचनीयं । इत्यादि ।

End. रति तत्प्रकारतान्त्रिकपदमेव तत्कार्यकारणभावविशेषत्वमिति ।

Colophon. इति सन्निवन्नीदुर्गादक्षविरचिता न्यायबोधिनी सम्पूर्णा । समाप्तीऽर्थ
पन्थः । शकाब्दाः १००१ ।

विषयः । न्यायवैशेषिकमतनिरूपणम् । तत्र प्रमाणादिषोडशपदार्थानामुद्देशक्रमेण प्रमा-
णपदार्थनिरूपणम् । प्रत्यक्षानुमानोपमानशब्दभेदान् तस्य चतुर्विधत्वनिरूपणमुखेन अर्थापत्त्या
दीनां तदन्तर्गतत्वकथनम् । प्रत्यक्षमात्रप्रमाणादिनां चार्थान्कादीनां मताच्चेपकथनम् । प्रमेयप-
दार्थनिरूपणम् । तत्र कणादोक्तद्रव्यादिपदार्थानामन्तर्भावादितिरूपणम् । साध्यमिकादिमतखण्ड-
नम् । आत्मस्वरूपसत्त्वगुणपरिचादिनिरूपणम् । परमात्मानुमानप्रकारकथनम् । हेत्वाभासादिनिरू-
पणम् । वादजल्पादिस्वरूपादिकथनम् । अपवर्गसाधनादिकथनञ्च ॥

No. 3030. नवपदप्रकरणम् । Substance, country-made paper, 12 × 4
inches. Folia, 64. Lines, 12 on a page. Extent, 1,632 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajīmganj, Rāya Dhanapat Siñh,
Bahādur. Appearance, fresh. Versc. Incorrect. Arddha Māgadhī.

Navapada-prakarana. A metaphysical disquisition on truth
and untruth and the modes of ascertaining them, from a Jain standpoint.
By Jinachandra Gaṇi *alias* Devagupta A'chārya, disciple of Kakkā-
chārya.

Beginning. नमिषण वदमाणं मिच्छं सन्भवयार्दं संलेखा ।

नवभेयार्दं बोध्यं सङ्ख्यामणुगाद्वार ॥

आरिससो अरभेसो अहजायद अहवद च्छदीसमुषा ।

अहमुषा अहचद यार भंजोतच भावमाणेया ॥ इत्यादि ।

End. इदमवपर्यं चोरयं रदयं सीवेव कक्षरिस्स ।

मणिषा मिचचंदेयं सरच + मणुमयं च ॥

Colophon. इति श्रीमत्केशमन्दीयश्रीकक्षाचार्यप्रियेष मिचचन्द्रमणिना श्रीदेव-
गुप्ताचार्ये इत्युत्तरनाम्ना विरचितं नवपदप्रकरणं समाप्तं । इति ।

विषयः । इह कस्यु सभ्यं एवायं औवो नारकतिय्यं ज्जन्मरामरगतिकूपविषयविभोपिका-
दावदक्षणे शब्दादिपञ्चविधविषयसुखसुखोत्पत्तिप्राप्तिमयोपदंशितनामाविधाधिब्याधिमधुकरनि-
कराकीर्षेसङ्कीर्षेसुखमकरन्दे अनममरदप्रसुखदुःखसापदभयङ्करे संसारारखे नितरामसुन्द-
रात्तरचकरखेन मिथ्यामज्जुलिससचरदेवैव भाव्यते । न च तदा कसिदेवं जानाति, यदुतैव
एव समैवविभोवद्विज्जानमिवासजजितानाकदुःखसम्यातवेतुरिति । एवं शारीरमानसासने-
कक्षेसासाशोषितस मिथ्याकादिनिबन्धनाकज्जममरदपरिवर्तनात् निर्देतिममरीमिया-

साधिनस्तस्य सकलसन्नापापमोदनदक्षनिरतिशयसुखसकपापवर्गमाग्रेप्रदर्शकस्य कमपि सख्या-
 न्नपुत्रपथोरेयं प्रपन्नस्य सम्यक्त्वसन्मार्गलाभः सम्यस्यते । सम्यक्त्वमिध्यात्मादिपञ्चदशपदार्थानां
 परिज्ञानात् सम्यस्यते । तद्वच मिध्यात्मादिकं प्रत्येकं नवविधद्वारेण निरूपितम् । तच्च द्वाराणि
 तावत् यादृशो यत्सकूपो मिध्यासकूपो गुण इत्येको भेदः । यदुभेदे ये भेदा यस्यासौ यदुभेदो
 यावदुभेद इति द्वितीयो भेदः । येन प्रकारेण स उत्पद्यते इति तृतीयो भेदः । यथाच दोषा
 गुणाश्च यथा तद्विपक्षे दोषाः सभावन्तीति चतुर्थो भेदः । यथा च तदा सेवने गुणाः सभावन्तीति
 पञ्चमो भेदः । गुणस्य स्यात्सकपापयतना यथैतेषु कर्तव्येति षष्ठो भेदः । यथा अतीवाराक्षेपु
 सभावन्तीति सप्तमो भेदः । यथा चेतेशामभावः सर्व्वेया सम्यस्यते इति अष्टमो भेदः । यथैतेषां
 गुणानां परिपोषार्थं भावना भाव्यते—इति नवमो भेदः । एतानि नवद्वाराणि प्रत्येकं मिध्या-
 त्मादिषु ज्ञेयानि । अथ मिध्यात्वं, सम्यक्त्वं, अणुव्रतानि पञ्च, चौषि गुणव्रतानि, शिखाव्रतानि
 चत्वारि, एतानि सर्व्वेणि द्वाराणि सम्यक्प्रतीक्षितानीति ज्ञेयम् ॥

No. 3031. नवपदप्रकरणविवृतिः । Substance, country-made paper, 14 x 6 inches. Folia, 219. Lines, 15 on a page. Extent, 60,106 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajinganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Correct. Sanskrit.

Navapada-prakarana-vivṛiti. A Sanskrit commentary on the work described under the next preceding number. By Dhanaḍeva Yaśodeva.

Beginning ग्रन्थानधनप्राप्ता कर्मदारिद्र्यविद्वत् । ॥

निवृत्तिः साधिता येन तं नमामि जिनप्रभुम् ॥

जयति जितकर्मैश्वर्यलब्ध्यातुल्यमहिमकेवलपताकः ।

चिदशासुरकृतपूजः स तत्त्वनिवेदको वीरः ॥

यस्याः प्रसादयामेन स्त्रीसुखा ज्ञानसागरं ।

तरन्ति विबुधाः सा मे सन्निधत्तां सरस्वती ॥

मम बुद्धिकुलदिनीयं यस्य हृत्तथरोदये मयः ।

अलभत विकासमसमं तान् भक्त्या निजगुणन् मोहि ॥

नीदेवगुणस्वरिविचरितवान् नवपदप्रकरणं यत् ।

विवृतिं तस्य विधितुर्विज्ञापये सज्जनानेवं ॥

इयं आद्यावैव प्रकरवकाराऽभीष्टदेवतास्तदेवतास्तन्मभिधेयादिचयश्च प्रतिपादयितुं कामी
माचामाच । नमिउच इति ।

End. किमर्थं सर्वं यदादावुक्तं तदेव पर्य्यक्तो निमदितमिति न हीन इति
माचार्यैः ॥

इयं माया पूज्यपादैः स्वटीकायां न व्याख्याता । तथादर्शेषु पुनर्लिखिता दृश्यते इति
मया व्याख्यातेति ॥

Colophon. इति श्रीमत्तत्त्वज्ञानश्रीयशोवतीकक्षाचार्यशिर्येष जिमचन्द्रमणिना श्रीदेव-
गुप्ताचार्यैर्नगरनाम्ना विरचितस्य नवपदप्रकरणस्य विहतिः समाप्तेति ॥

— — — — — ।

उपाश्रयो यशोदेवी धनदेवाश्च नामकः ।

जङ्गोऽपि चार्ष्टतस्तन्ने हस्तिमेतां सविस्तरा ॥

रकाद्वरगतसंश्लेषब्देऽभिधेयं पञ्चपट्यायं ।

अथद्विपपाठकपदे सिद्धा केरीयवीरजिनभवने ॥

विषयः । देवगुप्ताचार्यैर्विरचितनवपदप्रकरणाभिधानजैनप्रकरणस्य विस्तरतो व्याख्या-
नम् ।

No. 3032. दण्डकवाक्याबोधः । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 16. Lines, 9 on a page. Extent, 574 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajinganj, Rāya Dhanapat Siūh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Gujrāṭi.

Danḍaka-bālābodha. A Gujrāṭi translation of Devagupta A'chūrya's *Danḍaka*, a collection of hymns in praise of Jina. As the name implies, it is intended for the use of girls.

Beginning. नमिजं अणसीवीसजिये । इति कवतां । रिचभादिक चणवीस तीर्थकरां
भवे । नमस्कारकरीये । तद्युतविचारलोस देसमणं । ते तीर्थंकरे कस्यो । इत्यादि ।

End. श्रीजिनहंस आचारजरेजराये । श्रीधवलचंद्रने शिर्ये मजसाररसानामे
स्त्रिषौर । विचारस्तवनरूपविमतौ । आपरे आतमारे हितरौकरणदरे ॥

Colophon. इति श्रीदण्डकवाक्याबोधः सम्पूर्णः ॥

विषयः । जिनहंसस्वरिक्तदण्डकाभिधानमागधीभाषानयस्त्रीचस्य गुर्जरभाषया अथ-
नारचम् ।

No. 3033. जीवविचारवाक्याबोधः । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 7. Lines, 8 on a page. Extent, 130 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj Rāya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Jīvavichāra-bālābodha. A Gujrāṭi translation of the *Jīvavichāra*, a treatise on animated creation. Anonymous.

Beginning. जीजिमाय नमः । तीने विमुक्कनसंस्तुपाताकटैविषै दीवासमनजनर-
नर विवर प्रकाशनाकरवहारबीमहावीरखानी भवि । नमिजय कवता नमस्कारकटीनर ।
इत्यादि ।

End. संशेपकरिनर उचछी कीयो । विखीरेसिदानकपीया समुद्रउंती ॥

Colophon. इति जीजीवविचारवाक्याबोधः सम्पूर्णः ।

विषयः । चर्चनानधीभाषामयजीवविचारप्रकरणस्य मुख्यरत्नावया वाङ्मयम् ।

No. 3034. धनपालचरियम् । Substance, country-made paper, 13 × 8½ inches. Folia, 132. Lines, 12 on a page. Extent, 494 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Dhanapāla-chariya. The history of Dhanapāla, a banker, who obtained emancipation through the instruction of Neminātha, a former Jina. By Devendra Sūri.

Beginning. बंदिषो सुखयजिषं सुंदरिसचार्द पुरंमि भवयथे ।

जय सामखिया विहारो करविषो किंपिमवुण्णं ॥

जयतीर पढमजयो विजयावयरीर मारिषो सयो ।

जयसावंति जिबमिसे यूयं दय्युं पूछदयं नां ॥

पत्तासुबोदि वीयं वेयावचं च कासु समचीयं ।

वरिष्ठं च वेउरं + + जयभवमत्ते सबखियाजया । इत्यादि ।

End. परसत्ता वउरयथा दीमव्वहरा सुवचसंकारा ।

सुविदिम्ववहार + सानं इत विवुदखिया सुदरं ॥

Colophon. इति । पन्थाय ३५.०० ॥ जीः ।

विषयः । तत्र नेमिनाथामिषानजिनवरस्य प्रसादेन रत्नपुरनिवासिनः धनपातर्षन्नकस्य कस्यचित् नेष्टिनः सम्यक्प्राप्तिपूर्वकनिष्ठाप्रतिविवरणकथनमुख्येन तस्य सविस्तरजीवनवृत्तान्तकौतव्यम् ।

No. 3035. चित्रसेनचतुष्पदी । Substance, country-made paper, 12 × 3½ inches. Folia, 18. Lines, 16 on a page. Extent, 680 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1849. Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Hindi.

Chittrasena-chatuspadī. Anecdotes of Chitrasena, a king, illustrating the merits of almsgiving. Anonymous.

Beginning. श्रीरिससेसरपयकमल पद्ममिय धरि चार्यद ।

दानधर मखखवरण सुंसुखी समानरहंद ॥

सुमतिपंथचारे चर्ये दानशीलतपभाव ।

पिय जगगुरु पदिली कीयो दानतथी प्रभाव ॥ इत्यादि ।

End. नासचरवरजकवसुपसायं सरसति सुमिजरपार ।

रामविजे उपकाय र+चोपईविकानेरवधार ।

पंडित चउर साधुजनप्रेरवर उद्यम उपजायो ।

रसं बंधसुखायो गावो + सोभागसवायो ।

Colophon. इति श्रीदानधरानुमोदनाधिकारे श्रीचित्रसेनचतुष्पदी । पंच सम्पूर् । संवत् १८४९ ।

विषयः । जैनशास्त्रोक्तदानविधितन्त्राद्याख्यादिकथनप्रसङ्गेन पद्मावत्या मन्त्रिणा च रत्नपुरादेव सच चित्रसेनभूपासकस्य संवादादिवर्णनम् ।

No. 3036. जम्बुकुमाररास । Substance, country-made paper, 12 × 3½ inches. Folia, 49. Lines, 11 on a page. Extent, 1,023 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Hindi.

Jambukumāra-rāsa. A discourse between S'āntinātha, a Jina, and Jambukumāra, on the merits of good conduct. By Nayavimala Guṇi.

Beginning. प्रबन्धी पासजिचं द्वापरवचनसुखकार ।

जम्बूद्वीपे तयो कर्त्तुं सरसकथा चविकार ॥

श्रीकृष्णपञ्चिकां धरीकरपीडयन् जिह्वीकथ ।

रामकामदं वचरामीत चकवकसाक्षीकथ ॥ इत्यादि ।

End.

रश्मिस्तुषी इदृषीकजेयावद् तावज्जनमसुप्रमाचवे ।

भवतां सुवतां मङ्गलमाहा निडरकीङ्किण्याचवे ॥

वनर जम्बूद्वीपविररायाङ् प्रबन्धं तसपायावे ।

Colophon. इति जम्बूकुमाररास सप्तमं ।

विषयः । शक्तिनाथजिनस्य जम्बूकुमाराभिधानमध्वरस्य च परस्परमाहापर्वचरितम्
न श्रीकृष्णमाहात्म्यादिकथनं ।

No. 3037. अम्बुद्वीपचरित्रम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 42. Lines, 12 on a page. Extent, 1,043 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Kājanganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Ambaḍa-charitra. The story of Goraksha, a Yoginī,—one of the thirty-two stories related by the vivified images of Vikramaditya's throne. By Muniratna Sūri.

Beginning. धर्मोत्तमस्यैव लक्ष्मीर्धर्मोत्तमस्यैव ।

धर्मोत्तमस्यैव लक्ष्मीर्धर्मोत्तमस्यैव ।

धर्मोत्तमस्यैव लक्ष्मीर्धर्मोत्तमस्यैव ।

धर्मोत्तमस्यैव लक्ष्मीर्धर्मोत्तमस्यैव ।

जम्बूद्वीपे च भरते चैव जीवासुपुण्ये ।

तत्र विजयसिंहो राट् सिंहवद्वयस्य विजयः ॥

सभायामव्यदा + + समासीनोऽस्ति भूपतिः ।

पमानेका समायातः प्रबन्धोवाच साङ्गतिः ॥

द्रष्टुं न कौतुकं राजन् जेतव्यं सदृशं भवेत् ।

एवा मोरवयोनिव्या यमैते ध्यायन्नुभयम् ॥

अथलक्ष्मी मन्त्राण्येव भवति विद्या ।

अनेकविधमादिक्करमहेमसमन्वितः ॥ इत्यादि ।

End. इत्थं मोरचयोमिनीवचनतः सिद्धीऽन्वयः सविधः ।
 सप्तादेश्वरा सुकोतुकभरा भूता न वा साविता ॥
 द्वाविंशान्नितपुत्रिकादिचरितं यदुत्तमपद्येन
 तद्यज्ञे योमुनिरनसुरिभिजयी तद्वाचमानं वृधेः ॥

Colophon. इति श्रीमदन्वयचरितं समाप्तम् ॥

विषयः । विष्णमादित्यसिंहासनस्य द्वाविंशत्पुत्रसिद्धिकोत्पत्तिकथनप्रसङ्गेन मोरचयोमिन्या
 चन्द्रस्य च जीवनवृत्तान्तकौतुकेन जैनधर्मप्रभावदर्शनम् ।

No. 3038. तात्पर्यदीपिका । Substance, country-made yellow paper, 14 × 4 inches. Folia, 115. Lines, 8 on a page. Extent, 3,380 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Bráhmaṇi Grāma, Zillá, Murshidábád, Rámánuja Maṭha. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Tátparya-dīpikā. A commentary or Murári Mis'ra's *Anargha-rághava*. By Vishṇu Paṇḍita, son of Raṅga Bhaṭṭa.

Beginning. अनघेरावचनमुदुपन्नामि यथामति ।
 प्रायो दुर्घटशब्दार्थः प्रथमाङ्को विचार्यते ॥
 सरामलकायो यथ कौशिको मतवात् गृह्णाम् ॥
 + + + + + + + + +

मङ्गलोपचारपरिप्राप्तमिदं देवतानमस्कारवदुपासनमपीदं साधनमिति शिवायं दर्शयति
 निष्प्रत्यूहमिति । भगवत रेखर्यादिभाजको लोचने उपालादे सत्यम् भावयामः । किमर्थं । निद्र-
 त्यूहं प्रत्यूहः विघ्नः तद्वत्साय । अभावाद्यर्थं संबन्धमित्यादिना अन्वयीभावः । इत्यादि ।

End. मङ्गलौशब्दः अवचनविरवाची देहावयवः ।
 यस्य नीरङ्गभट्टोऽभूज्जनको भूदहस्यतिः ॥
 सवित्री यस्य सावित्री सावित्रीव पतिव्रता ।
 तेनेयं निर्मिता विष्णुपण्डितेनातिसुन्दरी ॥
 डीका मुरारेभिषतां विप्रधा हृदि यत्नतः ।
 — — — — — ॥

Colophon. इति मङ्गमन्त्रोपाधायनीरङ्गभट्टसम्भवत्रीविष्णुपण्डितकृतायां तात्पर्य-
 दीपिकायां मुरारिडीकायां सप्तमः कविहतिः सम्पूर्णा ।

विषयः । मुरारिभिन्नकृतानघेरावचन्य वाचानम् ।

No. 3039. *কুতিচন্দ্রিকা* । Substance, country-made yellow paper, 19 × 8 inches. Folia, 68. Lines, 6 on a page. Extent, 1,886 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Loháganja, Zillá Murshidábád, Rámánuja Maṭha. Appearance, decayed. Prose and verse. Correct.

Smṛiti-chandriká. Summaries of the leading topics of the Smṛiti. By Vámadeva Bhaṭṭáchárya.

Beginning. প্রথম রাধিকাকান্নং বর্ষোপৌষমঙ্গলং ।

ত্রিবিধে নামদেবেন রম্যেৰ্ণ কুতিচন্দ্রিকা ॥

নচ প্রথমতৌ নামস্বরূপমভিধীয়তে । মর্শেতি শাস্ত্রব্যস্তোত্ৰং বর্শেতি স্বচরংচৰং । মুহূৰ্ত্তা-
খাতকং নাম প্রকৃতং বৈষ্ণৱদ্রব্যোঃ । ইত্যাদি ।

End. অন্তৰং মিত্বনৈমিত্তিক ইত্যথ মিত্বমাবল্লভং নৈমিত্তিকমুপরানাদিনি-
মিত্তকমিতি হ্রম্ ।

Colophon. ইতি জীবানন্দবনমহাচার্য্যবিরচিতা কুতিচন্দ্রিকা সমাপ্তা ।

বিষয়ঃ । শাস্ত্রব্যাস্তোত্রং নামনিকৰ্পণং । সঙ্কল্পবাক্যবিবেচনং । দেবপূজাবিধিকৰ্ণনং ।
হানকচৰাদিবিবেচনং । দুষ্কাপুৰ্ব্ববাদিমহাদামনিকৰ্পণং । বাপৌৰূপনৃত্যানুশ্রবণবিধিক-
ৰ্ণনং । জগদ্রবকরচলশাস্ত্রানুকৰ্ণনং । তদুপলব্ধকৌতৌল্যং । জ্ঞানবিধিকৰ্ণনং । তপৈশ্বৰ্য্য-
দ্বিবিবেচনং । সন্ন্যাসবিধিকৰ্ণনং । বহির্বেশদেববিধিকৰ্ণনং । কাম্যবহিবিবেচনং । পিতৃব-
নিকৰ্পণং । শাস্ত্রবিধিকাদিকাকলিকৰ্পণং । শ্রমোচনিকৰ্পণং । শ্রমোচনিকৰ্পণং । ব্রহ্মবিধি-
কৰ্ণনং । হোমলব্ধবিধিবিবেচনং । মঙ্গলাচাৰ্য্যনিকৰ্পণং । কাষ্ঠাশ্রমিকৰ্পণং । শূদ্রোপনয়নাদি-
নিধিনিকৰ্পণং । শব্দভাষনিকৰ্পণং । বিবাহবিধিকৰ্ণনং । সপ্তবিধতাতিবিবেচনং । জীবনো-
চনিকৰ্পণং । মিত্বনৈমিত্তিককল্যনিকৰ্পণং ।

No. 3040. *সন্দর্ভচিন্তামণিঃ* । Substance, country-made paper, 18 × 4 inches. Folia, 94. Lines, 8 on a page. Extent, 3,690 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Loháganja, Zillá Murshidábád, Rámánuja Maṭha. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Sandarbha-chintāmaṇi. A commentary on Mágha's *S'isūpála-badhā*. By Chandras'ekhara, son of Vishṇu Paṇḍita.

Beginning. সন্দৰ্ভাৰ্ণবমাত্রেণ তনৌপকরণি চৰাৎ ।

নদেব পরমাকর্ষে'বর্ষ জ্যোতিষপাক্ষরে ॥

कर्मार्थेवनिविष्टार्थेयसंस्तवार्थे ।
 सद्यो + + सुखावाप्ते निव्यये मुरवे नमः ॥
 यद्वाचानिब यूज्यन्ति समन्तानि चेष्टः पुरा यन्मर्त
 चीनोपाय इति युतोऽतिविषदं साध्यायमध्यामितः ।
 आकाशमनुमानिरेकभक्तिर्होकाः क्वाणाधरं
 वल्कीक्षिककचामभुङ्गवभरचीरोऽपि नावेचये ॥
 भास्वानि + + धरता सुचाग्र
 चीरामुधेरिव विधीरिव रीधिवेधः ।
 चीरद्वभह इति कनुरभूष तुल्यः
 + + + + यक्षत्रककपतयक्षतीऽपि ॥
 — — — — — — — —
 ज्ञातः यक्षप्रकारं + + + यथाभूत् त्रिबाध् ॥
 कन्दः चीयुत्तचन्द्रोदर इति ज्ञातः यमानस्यसे ।
 कथ्ये यं + + तस्य निर्भरमित्यं साहित्यविद्या यती ।
 यज्ञा धूरिरस्य भिन्नपुष्टयान् भाव्यापि न प्रेक्षये ॥
 — — — — — — — —

आद्यो महाकाव्याभूतं यक्षनिर्देनं कुर्वन् कर्मविविधविधातार्थं भगवतः कीर्तनमाच-
 रति । विष इति ।

End. चित्तिधरपतिः चीपतिनवापिति पाठः चेवाभिति मधिनाचायोः । त्रि-
 रीच्यन्तः ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायचीविष्णुपञ्चतन्मूलकचीचन्द्रोदरकतो चन्द-
 भेषिन्नामसो मावडीकायां पद्यमः सजेः ।

विषयः । मावकतश्चिष्टपाठयथानिधानमहाकाव्यस्य पद्यमसजेनां वास्त्वानम् ।

No. 3041. पदचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 64. Lines, 8—10 on a page. Extent, 1,368 śloka. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Loháganja, Zillá Murshidábád, Rámánuja Maṭha. Appearance, decayed. Prose. Incorrect.

Pada-chandriká. A gloss on the *Das'a-kumára-charita* of Daṇḍí. By Kavindra A'charya Sarasvatí.

करेति टीकां विजयन्ययनेनरे नवीनां विवरणसंज्ञः ॥

बुधेति । भुवमस्य जननी इमानं रक्षिष्यादितिः जन्मस्य दम्भस्य मृतिः पितामहस्य मङ्गलहादुक्तमादीनाम् । इत्यादि ।

End. बुधेतिरेवैवाक्ये । मङ्गलार्थे 'तित्येवार्थे' । अथेति प्रकृतौः लोकात् ।

Colophon. इति श्रीविश्वकोषचन्द्राग्रजकन्दारानन्दमुनिवरानन्दतो दम्भकुमारद्वयसे
पहम कष्टाका । वनाशोऽर्थं यन्मः ।

विषयः । दक्षिणतदम्भकुमारचरितस्य व्याख्यानम् ।

No. 3043. आचारचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 16 x 4 inches. Folia, 85. Lines, 6 on a page. Extent, 2,016 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Bráhmamí-gráma, Zillá Murshidábad, Rámánuja Máttha. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Achára-chandriká. A digest of the Smṛiti rules regarding daily religious duties. By Ramápati.

Beginning. आचारचन्द्रिदि विधेयं विधेयं तोपचेतये ।

आचारचन्द्रिका रक्षां विततीति रमावतिः ।

नच ननु । प्राज्ञो मुञ्चते बुधेत्येव योर्वाच्यं चानुचितम् । कावक्ष्येयं ननु कान् वेदत-
त्कार्येणैव च । इत्यादि ।

End. नच कानेनापनीयते । येन राचावदि चानं न जात् । अथ चानं प्रात-
रेति मुदपरवा इति ।

Colophon. इत्युपाधावचरीरमावतिविरचिताचारचन्द्रिका वनाश । वनाशोऽर्थं यन्मः ।

विषयः । छन्दोगिकस्य प्रातःकृतादिविषयकचर्च । नच भूचपुटीपादुर्ध्वविधिकचर्च ।
आचमनकथनचर्च । तद्विधिकचर्च । दामादो ग्रीहपादिविषयकचर्च । ग्रीहकथनचर्च ।
अर्चा द्वादशमकथन । आचमनानुक्त्यादिविधिकचर्च । अर्चादीनां द्वादशमेव शेषादि-
कचर्च । द्वादशमकथनचर्च । प्रातःकृतादिविधिकचर्च । प्रातःकृत्यादिविधिक-
चर्च । वस्त्रमौक्त्यादीदिविषयकचर्च । काशीचक्रावलीचर्च । चन्द्राकाशपरिभाषा-
दिकचर्च । प्रातःकृतादिविधिकचर्च । तद्विधिकचर्च । काशीचक्रावलीचर्च ।
शेषपूजादिप्रकारकचर्च । पुण्यविशेषः । शिवनामाख्याकीर्तनं । वैश्वदेवशिवकर्मविधिकचर्च ।
नवापन्नप्रयोगादिकचर्च । निष्ठावाचविधिः । निष्ठादानविधिकचर्च । शेषावदानविधिकचर्च ।
अतिथिपूजादिविधिकचर्च । जीजमादिविधिकचर्च । मन्त्रावलीचर्च । इत्युपादिकचर्च ।
भवनविधिकचर्च ।

No. 3044. अमृतकहरी । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 4. Lines, 5 on a page. Extent, 41 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Bráhmaṇi-grāma, Zillá Murshidábád, Rámanuja Maṭha. Appearance, fresh. Verses. Correct.

Amṛitalahari. A hymn in praise of the River Yamuná. By Jagannátha Paṇḍita.

Beginning. ज्ञातः पातकपातकारिणि तव ज्ञातः प्रपातकहरे
 यः काङ्क्षिन्मि नरेन्द्रजीवकहरेभिर्वा तव प्रीयते ।
 तस्मादोचति किं न भव्यमनुपः क्षान्तिं विनामोक्षक-
 शीलाशोभरहस्यमदित्यभिर्देवो रमायकला ।
 नित्यं पातकमहमहकमुपां प्रीयत्यक्षयिनि ।
 प्रीयानां वन्दने तव कवयिणी प्री याति पापाकलाम् ।
 देवु ज्ञानविभिनय मज्जमितरा रमाकराशोभक-
 क्षूर्णबाधरपीक्षितामरपरं नेतुं पराशो भवः । इत्यादि ।
End. चञ्चाकाकहरे ज्ञानात्मनिनि प्रीत्यभित्यभिदे
 याशोक्षुक्षिनि पुष्पपाणि वन्दने काङ्क्षिन्मि तुल्यं भवः ।
 एवं कवयिणी पठन्ति कस्य वै नित्यं प्रसीतमता
 क्षान्तिमभित्तच्छाजककविर्तं पारं कषादुज्जति ।
 अयं पङ्क्तिरात्मैव प्रीयन्महावन्दनम् ।
 कवः कङ्क्षिन्मदिन्या विनेहो निरजीवम् ।

Colophon. एति प्रीयन्महावन्दितराजज्ञानाकहरी समाप्ता ।
 विषयः । क्षीयमानैव वन्दनाया जज्ञानाध्यादिपदैवम् ।

No. 3045. अमरविवेकः । Substance, palm-leaf, 17 x 2 inches. Folia 162. Lines, 5 on a page. Extent, 3,924 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Loháganja, Zillá Murshidábád, Rámanuja Maṭha. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Amara-vivēka. A gloss on the *Amarakośa*. By Mahes'vara.

Beginning. वन्दे तं परमात्मन् पादार्चनीयमा पुन ।
 एको भज्यमानश्च विपरीतवै जगत् ।

इह बहु बीमद्वन्द्वविषयीर्निमल ज्ञानविज्ञानुशासनस्य निर्विघ्नपरिचयात्प्र-
कृतं ननु च प्रत्यादौ विषयविषयार्थं निवृत्तानि । यत्नेति । नो धीराः प्रत्यादौ अतिमहीरस्य
ज्ञानकमवधौ वसुधैव कुटुम्बकम् — इत्यादि ।

End. अन्तेः अहितः समर्थितः निरूपित इत्यर्थः ।

Colophon. इति बीमद्वन्द्वविषये नरेन्द्रेण विरचिते ज्ञानान्धकारोन्मिषः समाप्तः ।
समाप्तोऽयं ग्रन्थः ॥

विषयः । अमरविंशततमानविज्ञानुशासनस्य व्याख्यानम् ।

No. 3046. प्रज्ञोत्तरसमुच्चयप्रकाशः । Substance, country-made paper, 12 x 8½ inches. Folia, 40. Lines, 13 on a page. Extent, 1,646 ślokas. Character, Nāgara, Date, ? Place of deposit, Kġimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Sanskrit and Māgadhi.

Praśnottara-samuchchaya-prakāśa. A gloss on Hiravijaya-suri's *Praśnottara-samuchchaya*, a treatise on Jain duty. By Vijaya Gani.

Beginning अस्मि विप्रो निदार्णं जगूनां धर्मकारिणां समम् ।

वीरवेमानतीर्थाधिराजमभिमुखं वदन्त्याम् ॥

नीतार्थसाधैवि + + इत्यन्तो मुनरादि विद्वन्मो ।

वीरोरविजयकुरिप्रसादितानि प्रबोधावः ॥ अयम् ॥

नरोपाध्यायवीरिमहर्षेण विद्वत्तमज्ञा यथा । नन्दनो अयुधो नीति । नाचार्या व-
र्णिमतिभेदाद्यैव विमतिभेदे द्विविधमुर्गुवद्वक्तव्यम् । इत्यादि ।

End. अथ यावदपञ्चानामावा इति समाप्तो ननु + तत्रविदे + मिति ।

Colophon. इति वीरवद्वन्द्वविषयस्य नरेन्द्रेण विरचिते ज्ञानान्धकारोन्मिषः समाप्तः ।
समाप्तोऽयं ग्रन्थः ॥

विषयः । प्रज्ञोत्तरसमुच्चयस्य व्याख्यानम् ।

No. 3047. नाडीसमुच्चयम् । Substance, country-made paper, 10 x 5 inches. Folia, 4. Lines, 10 on a page. Extent, 85 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Kġimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Nāḍī-samuchohaya. Rules for the examination of the pulse, the eyes, the urine, and the tongue for the ascertainment of disease. Anonymous.

Beginning. वरुणाङ्गुलमूले वा चमनी जीवसाचिरी ।
 नचेहया सुखं दुःखं त्रेयं कायका पक्षिते ॥
 एकविंश प्रसङ्गाणां शिरासाम्बिहारदः ।
 सुषेह्नुक्षिभिर्नार्कीं विचारं हृदिचे भुजे ॥
 चारी च वक्षते पितं मधे खेस प्रक्षीर्णितं ।
 चने प्रभञ्जनः प्रोक्तविद्या नाडीपरीचयं ॥ इत्यादि ।

End. उक्तः स एव कथितस्तदर्थं कोस उच्यते ।
 साध्यासाध्यं विनिश्चीत कथितं पूर्वेपरिचितैः ॥

Colophon. इति नाडीचमनुचयं पूर्वेतानमात् ।

विषयः । नाडीपरीचाविधिकयनं । पिताघातिये नेचपरीचादिविधिकयनं । सुष-
 परीचादिविधिकयनं । जिह्वापरीचाविधिकयनं । संक्षेपेह नामप्रमादकयनम् ।

No. 3048. नाडीपरीक्षा । Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 8. Lines, 9 on a page. Extent, 46 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimangj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Nāḍīparikshā. Rules for the examination of the pulse and descriptions of the different character the pulse assumes under different diseases. By a Jain physician ; name not given.

Beginning. प्रवत्त जनदुपमिच्छिनिशासनकारयं ।
 कनोवयनंकोर्दारं वैशेष्यशरयं जिनं ॥
 पूर्वं परीचयेन्नाडीं सचादुरीतं परीचयेत् ।
 नाडीरोगपरीचययतीते नापि किञ्चन ॥ इत्यादि ।

End. मयं मयं विधिकविधिकं बाहुलं बाहुलं वा ।
 क्षिमा क्षिमा वयसि चमनीयेति नामस्य कक्षा ॥
 विमलकन्दे पुनरिति पुनः विद्वत्ता वा प्रविद्या ।
 + + इयं वक्तव्यि + राः वक्षिषाता चवाच्या ॥

Colophon. इति नाडीपरीचा समाप्ता ॥

विषयः । चरादी नाडीपरीचयविधिकयनं ।

No. 3049. कावतत्त्वविवेचनम्, वा कावतत्त्वविवेचनसारोद्धारः।
Substance, country-made paper, 14 x 4 inches. Folia, 158. Lines, 10—
11 on a page. Extent, 4,278 ślokas. Character, Nāgara. Date, ?
Place of deposit, Śāntipur, Rāmanātha Tarkaratna. Appearance, fresh.
Prose and verse. Incorrect.

Kāla-tattva-vivechana. On times meet for the performance of religious ceremonies and details of some of the principal ceremonies. By S'ambhu Bhaṭṭa, son of Bālakrishṇa, and disciple of Khaṇḍadeva.

Beginning. नीलचरैः प्रविपत्य चक्रुः च

मीमांसकशास्त्रपरिभाषारम् ।

कर्मोपादेशनिषिद्धाश्चोः

संक्षेपतोऽहं प्रकरोमि निर्वचनम् ।

रघुनाथकृता + यात् क्वाकृतकप्रविशयनात् ।

समूहस्य सारं ब्रूयान् प्रव्याप्तरुतान्वयि ॥

तत्र नाचयान्प्रसीरसायननाचयमेदेन चतुर्विधः । दद्यादि ।

End.   जप्ते च पित्राकरोकाः प्रकीर्णकास्तु निरूपयिष्यते ॥ इति ब्रह्म ।

जीवाश्मसम्बन्धितमध्यमपुष्पमो-

इतिर्यता कतिरिचं विदुषां न योग्या ।

ब्रह्म' तथापि परब्रह्मविषयम् + +

+ + सर्पेति महाजपि दोषराशिः ॥

Colophon. एति श्रीमत्पूर्वोत्तरनीमाशापापासीबभूतेवमौलद्वैयानवादि-
पिनयलवाकलकपुनममद्वये काकतकविनेयेने मावादिविनेयः सवाप्तः ।

विषयः । तत्र चान्नसोरसायनमाद्यवभेदेन चतुर्विधमाद्यनिरूपयन् । सूक्ष्ममवयवि-
याद्यादिषु माद्यविशेषनिरूपयं । चण्डूरनिरूपयन् । लक्ष्मणाद्यविशेषनम् । भाग्यकृत्तिमादिमा-
द्यनिरूपयं । तत्र तत्र कृत्यविशेषनिरूपयन् । हेमाद्रिमन्त्रपठित्वादिनतविनर्गेणम् । उपानयन-
विधिकयनं । शुक्लाद्यादिसंयमकयनं । अथ तिथिभेदनिरूपयं । तथोपवासजननप्राप्तमातु-
तत्प्रसङ्गेन चण्ड्यादि मायिककृत्येषु विशेषतः प्रतिपदादिनिर्देशः । विश्वरेव जन्माद्वर्गोन्नत-
निरूपयं । दीपावलीविधिनिरूपयन् । विश्वरेव एकादशीव्रतनिरूपयं । अष्टमचाहाद्वर्गो-
न्नतनिरूपयं । उपानयनविधिनिरूपयं । इष्टिवाजसन्निधादिकाद्यनिरूपयं । प्रज्जतोष्टिकाद्यनिरूपयं ।
विज्जतोष्टिकाद्यनिरूपयं । सोमनामादिकाद्यनिरूपयं । एकमन्त्रकाद्यनिरूपयं । नक्षत्रनकाद्यनि-
रूपयं । अवापितभक्ष्यभोजनकाद्यनिरूपयं । सामान्यतो व्रतदानादिकाद्यनिरूपयं । व्रतादि-
वर्गिण्यातकाद्यनिरूपयं । कार्तिकादिशानकाद्यनिरूपयन् ।

No. 3050. ईश्वरवादः । Substance, country-made paper, 12 x 5 inches. Folia, 18. Lines, 10 on a page. Extent, 440 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Iśvaravāda. An essay on the existence of the Godhead, proved by pure reason, and the refutation of all atheistical doctrines. By Chitradhara S'armā.

Beginning. साक्षाच्छानुमतेन सुदुर्लभतत्त्वम्यासतः सत्त्विवान्
 प्राप्ताऽसौ तत्परावि प्रथितमततया योग्यतां योतयन्ती ।
 भूयो मेत्याक्षपन्ती सक्षितमुपनिषत्सुन्धरामाभिरामा
 यज्ञोचे यज्ञमूर्तं हरिरवन्तु स यो बान्धुविद्यायामतीतः ॥

योतयो मन्त्राय इति मुत्याक्षपयर्थं विधीयते । तत्र प्रमाद्यवाक्यमात्रादेव यवर्थं मनमात्रं न तु वेदादेव । योतयः मुतिवाक्येभ्यो मन्त्रायद्योपपत्तिभिः । इति श्रुतायपि मुतिपदं प्रमाद्य-
 वाक्योपलक्षकमिति भिन्नाः । देवानयमाश्रयः मुतिवाक्यजयवयस्यैव मनमात्रमे निषमादलक्ष-
 यत्वं वाचकं । इत्यादि ।

End. नास्ति नास्तिकस्यापि कस्यापि कथायामवसर इति यताः परिपन्थिकाः ।
 यथाः सन्ति सनेतया परिकल्पसम्भाषया वाचया
 लौकिक प्रतिपक्षवाचर + + उपमजोक्तायथा ।
 कामिन्वेव स राक्षसापरिचितो भूयोऽमुमित्या हरिः
 कारं कार + + लोदमयतां चित्तैकचित्तमिथं ॥

Colophon. इति श्रीमन्महायोग्यायजीश्रीमद्विष्णुचरममंत्रोक्त ईश्वरवादः परि-
 पूर्यः ।

विषयः । श्रीश्वरवादस्य जन्ममेव केवलमन्मानमेव ईश्वरविदिरिति सप्रपञ्चप्र-
 चणम् ।

No. 3051. चिकित्साकलिका । Substance, country-made paper, 12 x 5 inches. Folia, 85. Lines, 18 on a page. Extent, 2,018 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1830. Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Chikitsā-kalikā. A manual of practice of medicine. By Tīshaṭa Achārya.

Beginning. अयं चिकित्सकपरिहृतादीन्
 भक्ष्या मनसस्तु पितृषु पादान् ।

ऊना चिकित्साकक्षिकेति श्री
 मंडाहरीशैरिष तीरुडेन ।
 चारीतुपुनपरावरभीजदेव-
 धनपुत्रिभरकादिचिकित्साकोष्ठी ।
 रमितेवेष मुचयङ्गिरिणि प्रविदे-
 वेन्मारीवरचनाचिरप्रयत्नी ।

— — — — —
 वे वातपित्तकफजात्रिविधा दिवा वा
 काये मनसापि च समपरे वराचा ।
 चाथाः कश्चित् कश्चिदपि प्रभवति चाथाः
 केचित् कश्चित् पुनरसाध्यतयाः प्रदिष्टा । इत्यादि ।

End.

एषा चिकित्साकक्षिका चर्चयन्त्या निरुच्यदुपद्रव्यवेद्या ।
 निरुचिता इत्यनेनमुच्यतेऽनेनैः सम्यक्शैरिष तीरुडेन ।
 + + विद्याया वडुपुनादिप्रामीद्वेषैर्नामनिवेरत्ने ।
 चाथां चिरं चद्रुचयकक्षिकेन कथं क्षिता वैद्यनदीपतीनां ।

Colophon. एति श्रीतीरुडाचार्यविरचिता चिकित्साकक्षिका समाप्ता । संवत् १२२० ।

विषयः । तत्र कर्कोजदोषजभेदात् रोगाणां विविधजननिकरपथं । वातपित्तकफनिकरपथं ।
 तत्र रोगिनः बाह्यी-मूत्र-मल-जिह्वा-मण्ड-शरीर-मुचयपरीक्षायाः आचक्षकजनकथनं । बाह्यी-
 ज्ञानादिनिर्देशः । संवेदेन ज्ञानादिज्ञानार्थज्ञादिनिकरपथं । पितादिप्रकीर्णनिदानकथनं ।
 अथ विरोधवादिबोधकथनं । यथापच्यवीर्योत्पत्तिनिकरपथं । अथ अरचिकित्साकथनं । तत्र
 विविधबोधकथनं । अतीसारचिकित्साकथनं । चद्रुचयचिकित्सा । अर्नेचिकित्सा । मण्डर-
 चिकित्सा । श्लोचचिकित्सा । रथं चर्च-मुचय-चिकित्सा-मलमल-विच्छेदक-श्लोच-वातरक्त-वि-
 चर्च-कुष्ठ-विष-प्रलेप-पाण्डुरोग-वात-काक-रक्तपित्त-ज्वरा-हर्दि-विद्या-मूत्र-मूत्रावने-मूत्रज्वर-
 श्लोच-ज्वर-मिशरोष-नेचरीन-मासारीष-कर्वरीन-मुचरीन-मचरीनादिषु प्रत्येकं चिकित्साविधा-
 नकथनमुच्यते विविधवैषम्यबोधनिकरपथं । अथ मलजनकथनं । कुतलजननिकरपथं । कौमार-
 नजननिकरपथं । विषजननिकरपथं । एषाचनननननिकरपथं । वाजीकरवचिकित्साकथनादिकथनं ।

No. 3052. मल्लेचर्चा । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches.
 Folia, 15. Lines, 18 on a page. Extent, 426 slokas. Character, Nāgara.
 Date, ? Place of deposit, Ajimangj, Rāya Dhanapat Sīh, Bahādur.
 Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Gujarāṭī Bhāṣā.

Dharma-charchā. Dialogues, in Gujarati, on duty, the prime-occupation of man. The duty is here viewed from a Jain standpoint. Anonymous.

Beginning. ઈ કરિયનાવ જનો ।

અવ વચનકા વીધર્મપરીણા રીતભાવ કિધિયેવે । કીરકમહી ત્રિલોચીનુપદે પુણે ।
એ વીનુપનાવક વચન સામકળી । તિવારે વીનુપચરેઈત તવા દતે કહિવા કાવાઈ પુણેવે ।
તિવારે ત્રિલોચી એ સંચારમથે જીતકા જીવતે દે સરવ જીવને——દયાદિ ।

End. જાનનો કલમકરી+ લે સહીકરીનાનાં જાં લે નાલે કરકા દતે
જનો દતિ તજન ।

Colophon. દતિ ધર્મેષયો સમૂપો ।

વિવચઃ । જીવાનાં ધર્મે રવ પરમનેષસાચન । અ અ જિનેન્દ્રીત રવ પરમાર્થકવ દતિ
કલમમથેન સંલેપેન જીનધર્મતત્ત્વજન ।

No. 3053. भक्तामरस्तवचूरिः । Substance, country-made paper, 11 x 5 inches. Folia, 6. Lines, 12 on a page. Extent. 202 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, old. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Bhaktāmara-stavāvachūrī. A gloss on the *Bhaktāmara-stotra*, a hymn in praise of Jina. Anonymous.

Beginning. જનો વીનરામાવ ।

મમકૃત્ય મહાવીરં ત્રિલોચામ્બુનહોદધિં ।

મક્તામરાસ્તવચૂરિણ અવપૂરિર્વિતત્ત્વે ॥

કિલ દતિ સ્થાવમાર્ગા । અવનપિ પ્રથમં જિનેન્દ્રં લોચે કલમં કરિયામિ ચં પ્રથમં
જિનેન્દ્રં કુરહીકમાવઃ સમ્યક્ પ્રકારેષ——દયાદિ ।

End. અત્થાપિ નાહા નાનાવિધો પુઁઃ ત્રિલલે । તિં પુરવં નાનમુલં ના-
વેવ અવહારેષ મુલં ઉપેહરં ।

Colophon. દતિ વીનક્તામરસ્તવાવચૂરિ ।

વિવચઃ । મક્તામરાતિથાનત્રિલેન્દ્રલોચકા વાકામન ।

No. 3054. हेमकोशावली । Substance, country-made paper, 18 × 5 inches. Folia, 116. Lines, 12 on a page. Extent, 4,657 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Paṇḍit Syāmalā Duve. Appearance, decayed. Prose. Incorrect.

Hemakoschāvachūri. A gloss on Hemachandra's Sanskrit dictionary. Anonymous.

Beginning. प्रवक्ष्य जीववैश्वानरं जिनैर्भूतं जितवक्ष्ये ।

त्रिष्वेवाद्यबोधाय हेमकोशेऽवलीलिखितम् ।

नच शिवं प्रतिष्ठां प्राप्तं वाङ्मनसासुखं वक्ष्ये कर्तुं विवेचयं । अत्रानि लिखितानु-
पारायवादीनि । एतावता च ब्रह्मानुशासनेनाहं एककर्तृकमनाहं । एकमखापयन्नाम्बोत्स-
वादात् प्रतीतिदात्रीं हि दर्शयामि । ब्रह्मानुशासनस्य जीवैर्भूतं तद्वैश्वानरं ब्रह्मविद्यानां प्रकर्षं
इति प्रदर्शयामि । कदाहं ब्रह्मान् वाचते प्रकृतिप्रत्ययविधानेनाम्बोत्सवादिनां कुलनिरदिताः
इत्यादि ।

End.

मुखाभासः समुच्चं भवति । ज्योतिषोक्तैश्च मनुजैश्च । अवरमक्षतीति
श्रुतौदादिनात् साधु । + + + + नमः + + अम् + + नमः ब्रह्मणे नमः
साधुः ।

Colophon. इति ब्रह्मकाण्डस्य अवलीलिखितम् । नीरहः ।

विषयः । हेमचन्द्रकृतताम्रपत्राभिधानविद्यामण्येष्टाख्यानम् ।

No. 3055. संग्रहसूक्तवाक्यावली । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 71. Lines, 10 on a page. Extent, 2,162 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Gujarāṭī Bhāṣā.

Saṅgrahaṇi-sūta-bālābodha. A Gujarāṭī translation of the *Saṅgrahaṇi-sūtra* of the Jains, designed for the instruction of girls.

Beginning. नमः पिरमायः ।

नमस्कारकर्तुं नैव देवतादिब्रह्म खेरने शिव आचार्ये उपाध्याय सर्व-
साकृभूते देवतादिकर्मो ज्ञिति कर्त्तुं । देवतादिकर्मनामयनं कर्त्तुं । यदिदेवतादि
कर्मो अयमायना कर्त्तव्ये देवतां न कर्त्तुं । पणेशं कर्त्तुं । इत्यादि ।

End.

संग्रहसूक्तवाक्यो रतन रक्षोमासनादो अवरं नो प्रपन्नो जाह्नवी
जीमवावीरनो शासनप्रवर्त्तनां कर्त्तव्यमर्त्तनां ॥

Colophon. इति श्रीचन्द्रवर्धनसुवर्णनामाध्यायः सम्पूर्णः ।

विषयः । वैशेषिकदीपिकापरमानन्दस्य चन्द्रवर्धनस्य मुञ्जेरभाषया चर्चकचम् ।

No. 3056. संयहशीलचम्पूकार्यः । Substance, country-made paper, 12 x 6 inches. Folia, 80. Lines, 8 on a page. Extent, 1,343 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1844. Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Saṅgrahani-sūtra-ohambúkārtha. An abridged paraphrase of the Jain *Saṅgahanisūtra* in Gujarātī. Anonymous.

Beginning. नमस्कार करोमि चरित्रंतादि पंच परमेष्ठि प्रते । स्थिति चायुः कच-
कुं । भवममृत कचकुं । चवमाना कचकुं । ऐवमान कचकुं । प्रत्येके प्रत्येके कचकुं ऐवमाने ।
इत्यादि ।

End. - नमस्कारमन्त्राधिराजवीरेनचन्द्रवर्धनस्यचर्चकां चर्चनीयनादीरव-
यजोचं नीर्धनचर्चं उताकनर ।

Colophon. इति श्रीचन्द्रवर्धनस्यचम्पूकार्यः सम्पूर्णः । संवत् १८४४ ।

विषयः । वैशेषिकदीपिकापरमानन्दस्य चन्द्रवर्धनस्य मुञ्जेरभाषया चर्चके-
चकचम् ।

No. 3057. श्रीकल्पसङ्ग्रहः । Substance, country-made paper, 11 x 5 inches. Folia, 48. Lines, 11 on a page. Extent, 1,617 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect. Sanskrit, interspersed with Māgadhbī.

Śrīkalpa-saṅgraha. A collection of Mahāvīra's lectures on Jain duty, illustrated by many stories.

Beginning. कक्षायाणि चमत्तयन्ति विषयस्तुमानमाकाश-
चाः सन्त्यक्षिमा विज्ञासवज्ज्वाः सेरोज्मला इत्येते ।

नाभिः शान्तिमुपैति जीतिमतिभिः साकं न किं किं भवे

यदा नष्टमनुत्तं दुषिपुत्रं कक्षानुभावाद्भुवि ।

एव चार्थं श्रीकल्पः श्रीचर्मज्ञप्रदीपः । चर्मज्ञप्रदीपमेव च शास्त्रं प्रमाणं । यत्तु चर्मज्ञमा-
भावे शास्त्रज्ञाणि प्रामाण्यसम्भवात् । इत्यादि ।

End.

उर्ध्वो गुर्ध्वो तदनुजसदः समरः कुञ्जजम्बा
 बीमोद्योतो रविस्मिन्नरो तो च यस्याङ्गिपीठे ।
 सम्रोद्धः नीजिनपरिहृद्ः सोऽपि यस्य प्रचेता
 स नीसंवक्षिभुवनमुदः कस्य न स्यान्नमसः ॥
 यद्वास्यातमसङ्गतं यदुचितं यत्ने न साक्षापनं ।
 यद्यने किञ्च नानुबन्धनविधिर्ना धर्मोऽस्माभिः ।
 सम्बन्धस्य न लीलितो यदपि वा नीचित्यमन्यत् कृतं
 तस्योत्कर्षितं मदीयमखिलं संघोऽधुना चाम्यतु ॥
 कश्चिन्नापि कथञ्चिदेव यदयं सन्नापितः शिष्या
 यदा ना + नुयोगतः कश्चिदसौ सन्नापितः सादरं ।
 सोऽर्हादुपरोचतस्य यदि वा कश्चिन्निगुक्तः कश्चित्
 सन्तः सर्वमपि प्रसन्नमनसा चाम्यतु तन्मोऽधुना ॥

Colophon. इति नीकल्पसङ्ग्रहः समाप्तः ॥

विषयः । सर्वज्ञनीजिनेन्द्रप्रचीतमेव शास्त्रं प्रमादमिति निरूपयं । धर्मार्थकामकपेनु
 निष्पत्तिं पुरुषार्थेषु नीजैर्नयनै रव मुक्ता इति निरूपयः । तत्र अहिंसा-सत्य-अस्तेय-त्याग-मैदुन-
 व्रज्जनेत्येव सर्वो धर्मः प्रतिष्ठित इति निरूपयं । पर्युषसाकल्पमाहात्म्यकथनं । अथ विजयसे-
 नाभिधानकपदेवपास्यानकथनं । तपोमाहात्म्यकौर्त्तनयाजेन नामकेतोवपास्यानकथनं ।
 अथ ज्वलामरसादिहाविर्गद्विषमसापुत्रकथनकथनं । सप्तविदेककथनं । तत्र भुतानुभूतचि-
 त्तमादिकपनविधकारकथनम् । सप्तस्य चतुर्दशकथनं । महावीरजिनेन्द्रस्य जन्माभि-
 येकादिवर्णनं । तस्य प्रख्यापयनचोत्सवादिवर्णनं । इन्द्रभूति-अग्निभूतिप्रभृतीनामेकादशवर्ष-
 ष्यकानां द्विजोत्तमानां तन्विच्छलपदकथनं । इन्द्रभूत्यादीनां गणधरतकथनं । भगवतो धर्म-
 देवमाकौर्त्तनं । एवं पार्श्वनाथजिनेन्द्रस्य दत्तकौर्त्तनं । नेमिजिनेन्द्रपरिचयकथनं । जिनेन्द्राणां
 परस्परं निर्व्याघ्रप्राप्तिकालानन्तर्यकथनं । द्विसप्ततिविधकथनानिरूपयं । अथ कौर्त्ता चतुर्गति-
 विधकथनानिरूपयं । आदिनाथपरितकथनं । अविरावलीनिरूपयं । सामाचारिककथनं । नि-
 ष्यादुष्कृतादिकथनम् ।

No. 3058. सज्जनचित्तवल्लभः । Substance, country-made paper, 13 × 6 inches. Folia, 5. Lines, 7 on a page. Extent, 83 ślokas. Character, Nāgara Date, ? Place of deposit, Ajimangj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Sajjana-chitta-vallabha. Lessons on Jain duty, in verse. Anonymous.

Beginning. नमो वीरजिने जगत्पुनर् नृत्तिविधौ वरुणं
 पुण्येषुसप्त+तवावनिवर्धं संसारदुःखापहं ।
 वन्द्ये भवजगत्प्रबोधजननं एवं समासादहं
 नाम्ना सज्जनचित्तवक्त्रभूमिं प्रहृष्टानु सन्तो जनाः ॥
 रात्रिचन्द्रमसा विमालजिह्वारैर्नो भाति पद्माकरो
 यद्वत्पङ्क्तिमौक्त्यजितसभा हस्तीन द्वां विना ।
 पुष्पं मन्त्रविषयितं क्षतपतिजीवेष्ट तद्वन्मनि-
 च्चारिणेष्ट विना न भाति सततं यद्यप्यसौ ब्राह्मवित् ॥ इत्यादि ।

End. हनैर्विश्रुतिमिश्रतुर्भिरधिदैः सज्जनचेनान्वितै-
 र्धन्यं सज्जनचित्तवक्त्रभूमिं श्रीमन्नि(वा)बोदितं ।
 नमो+त्रियकुञ्जरान् समद्वान् + + + ते दुर्कयान्
 विद्वांसो विषयादवीषु सततं संसारविच्छिन्ने ॥

Colophon. इति सज्जनचित्तवक्त्रः समाप्तः ।

विषयः । सांसारिकदुःखक्षान्तिर्यथादिकथनमुपेयं विमानुशासनेऽन्तसम्यक्सांसारिणेन
 परमदुःखाधनमिति निरूपयन् ।

No. 3059. त्रिपुटी, वा मनोरमा । Substance, country-made paper ;
 15 x 6 inches. Folia, 18. Lines, 10 on a page. Extent, 569 ślokas.
 Character, Nāgara. Date, १८५८ Place of deposit, Ajinganj, Rāya
 Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, old. Verse. Correct.

Manoramā ALIAS Trisatī. A treatise on the treatment of
 fevers of different kinds. By Rātulasārdhagadhara.

Beginning. उदयनिरिन्द्रिण्यो निद्रया मूढमेव-
 ज्जनदमदमयेवं निद्रिणीनेऽभिज्ञं यः ।
 क्षमितममममिनीदामद्वारिण्यारि-
 प्रहसरद्विद्वैतः क्षान्द्वैतः य देवः ॥

— — — — — ।

प्रत्यक्षं पद्मासप्तदशदशसप्तदशकात्रिपतीन् नृपं यः ।
 नरका चेन्नास्तिमेवमात्रं यदापि किञ्चिद्विषयत्रियेऽस्मिन् ॥ इत्यादि ।
End. व्याचक्षते वा वक्ष्यते देवमारोम्यमात्रमात्रम् ॥
 सुधीरधुनं संसदि धूपतीनां सज्जनमानं नागरधंजनम् ।

दोषप्रमाणः सुकविः कलावान् दयानिधानं कृति देवराजः ॥

तस्यात्मजः शङ्करलिलोकीपतिं विनेषं विपुलाय गच्छत् ।

ध्यायन्निनी वैद्यमुदे विदीपनरश्मिदे च विमर्शनी चकार ॥

मध्यमपञ्चमुद्रा वा कविलक्ष्मिकीमुद्रात् ।

सनाः सनातनेवैनामाद्रियर्ध्वं मनीरमां ॥

Colophon. इति श्रीवैकुण्ठायामशिरापातुल्यशङ्करेण कृता विमर्शनी संपूर्णा ॥

विषयः । सर्वविधपरिचयिकाविधिकथनं । विविधयोगविधानम् ।

No. 3060. विश्वेश्वरबोधिका, वा राघवीवृत्तिः। Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 164. Lines, 17 on a page. Extent, 8,286 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1880. Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Viśeshārtha-bodhikā ALIAS Rāghavī-vṛttī. A commentary on the Raghuvansha of Kālidāsa. By Guṇavinaya Gaṇi, disciple of Jayasoma Gaṇi.

Beginning. ध्यात्वा तां ब्रह्मपञ्चमधिकमधिरमं तन्मर्ती इत्यपञ्चां
 वेद्यां संप्राप्तदेवाद्युत्तरविस्तरमिरोमोक्षिष्यह्यपञ्चां ।
 यस्याः सन्मग्नदुग्धोत्पन्नसमस्तसमः श्रीमुमह्वनांसी
 + + इमेऽहकाहवधिषु सरभसं जीतमाशङ्कानिः ॥
 — — — — —

कुर्वे श्रीरघुवर्तिं नवां भवार्थदीपनपठिष्ठाम् ।
 प्राप्य श्रीमद्वरदादेवं शिष्यप्रबोधकते ॥
 यस्यैवसरणिताः पूर्वैर्वा हतयो विशेषयुताः ।
 तदपि तदेकीकरवाद्वाचासोऽस्तु मे सफलः ॥

वाग्वर्धेति । मन्त्रेण प्रकृतकाव्यकरवादी किमर्थं देवनागमकाराविष्कारं । तन्मनाति-
 प्रतियन्त्रकप्रत्युत्पन्नवचोवायेति + चेत् तत् किं ममस्याया एव तद्वचनम्—इत्यादि ।

End. आशिवसिधसोनां चेति वचं । अस्मिन्ने मुद्रिरिति वैजयन्त्यामुद्रमात्रं
 कोपमादोषः । मन्दास्मान्माह्वम् ॥

Colophon. इति श्रीमद्वरदादेवरत्नश्रीवचनवाचार्थवीप्रभोदमाधिरमविमर्श-
 चंदायमुद्राश्रीमद्वचनमधिरमविमर्शश्रीमद्वचनमधिरमविमर्शनां विश्वेश्वरबोधिकायां श्रीरघु-
 वंशवर्तनी रघोमर्तिना सप्तैः । — — — — — ।

भूचक्रचक्रवर्तिन्युदारतन्त्राधिकारनिष्ठाते ।

विजयिनीमदकञ्चरभूषणे मान्यविबुधजने ॥

— — — — —

विजयमतो रसहरिभुजसरसशिवर्षे अनोत्पद्योत्कर्षे ।

जीमद्विजयमनरे विहितेयं विमलमतिमया ॥

— — — — —

संवत् १८८० ।

विषयः । कालिदासकृतरघुवंशस्य आख्यानम् ।

No. 3061. वच्छराजहंसराजचोपई । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 38. Lines, 17 on a page. Extent, 1615 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Verse. Correct. Gujrāṭī Bhāṣhā.

Vachchharāja-haṁsarāja-chaupai. The story of Vatsarājā, a king, illustrating Jain doctrines and duty. By Jinodaya Surīndra.

Beginning. (प्रथमपद्यं चण्डितम् ।

मन्त्रीवचनराय जागीयो ।

आलसमोड़ी चंगोरे सुतो सीध जगवीयो ।

निद्राकिर्षीमंगोरे ।

कोपामख राजा लोबो रातालोचन कीधारे ॥ इत्यादि ।

End.

रघु संबंधसुहामखोजी कहै जीजिनोदयसुरिंद ।

भयै गुणै नवये सुणै जीतिंहा घर बाणंद ॥

Colophon. इति वच्छराजहंसराजचोपई समाप्त ।

विषयः । वत्सराजस्य चरित्रकौर्त्तनप्रसङ्गेन जैनधर्ममाहात्म्यादिकौर्त्तनम् ।

No. 3062. ब्रह्मचरान्तिसोत्रम् । Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 10 on a page. Extent, 85 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect. Sanskrit.

Brihachchhānti-stotra. Hymns to Jinas for the removal of evils. Anonymous.

Beginning. भोभो भव्याः शृणुत वचनं प्रकृतं सर्वमेतत्
 ये याचायां चिभवनगुरोराचैता भक्तिभाजः ।
 तेषां शान्तिर्भवतु भवतामहंदादिप्रभावा-
 दारोग्यबौद्धतिमतिकरी क्षेमविध्वंसहेतुः ॥

भोभो भवलोका इह हि भरतयेने विदेशसम्भवानां समस्तोर्थं कृत्वा । इत्यादि ।

End. रोमाः प्रवृत्तानि भयानि शान्ति
 तानिहृदेवाः परिप्रयन्ति ।
 शुभानि कार्याण्यु + + + इति
 जिनेश्वराणां पदपूजनेन ।
 सर्वमात्रमात्रार्थं सर्वकल्याणकारणम् ।
 प्रधानं सर्वं + मानां जयत्यजितशासनम् ॥

Colophon. इति बौद्धचर्यानिर्णयं संपूर्णम् ॥

विषयः । शान्तिविधानकथनसूत्रेण जिनाणां माहात्म्यादिकथनम् ।

No. 3063. सिन्दूरप्रकरटीका । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 37. Lines, 13 on a page. Extent, 1,097 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimangj, Rāya Dhanapat Siñh, Babādur. Appearance, new. Prose. Generally correct. Sanskrit.

Sindūra-prakara-ṭikā. A commentary on the Sindūra-prakara. By Harshakīrti Sūri. (Ante No. 2689, VIII, p. 143.)

Beginning. जीमत्वाचैर्जिनं नत्वा निःशेषं + कारकं ।

सद्यः संकृतिमात्रेण प्रत्युद्युक्तवारकं ॥
 जीवन्मूर्त्तिकीर्तिस्मरणीयां सकृदुपां प्रसादतां ।
 सिन्दूरप्रकरवाक्या निरयने सर्वकीर्तिना ॥

पञ्चकतां आदौ रतदेवताचरचक्ररूपमङ्गलाचरचपूज्यं चोद्धृत् प्रति आशीर्वाद्-
 इत्यमात्र,— सिन्दूरति । पार्श्वप्रभोः जीपार्श्वमात्रस्य क्रमवोचरचवेरित्यादि ।

End. सिन्दूरप्रकरनामो अरवि कृता ॥

सिन्दूरप्रकरवाक्या वाक्याणां सर्वकीर्तिभिः ।

छरिभिर्विहितायानु सामान्यप्रक्रमोऽयम् ॥

मधेनुचे नामपुरीष + + जीवन्मूर्त्तिकीर्त्याश्च छरिराजाः ।

तेषां विनेषर्षमसर्वकीर्तिः स्मरणीया इति निमानकायां ॥

Colophon. इति श्रीसिन्दूरप्रकरटीका समाप्ता ।

विषयः । श्रीमन्नौलिङ्गनक्षत्रिमुक्तावल्यापराभिधानसिन्दूरप्रकरस्य व्याख्यानम् ।

No. 3064. उपदेशमालावाचोदधः । Substance, country-made 14 × 5 inches. Folia, 75. Lines, 19 on a page. Extent, 5,522 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, old. Prose. Generally correct. Gujrāṭi Bhāshā.

Upadeśamālā-bālābodha. A Gujrati glossary on the Upades'amālā of Somasundar Sūri, designed for the use of girls. Anonymous.

Beginning. श्रीवर्द्धमानजिनवरमानस्य तमेति वाच्यवोधाय ।

प्राकृतवार्ताकूपं विवरणमुपदेशमालायाः ॥

नमिउव—इति । जिनवरदेव श्रीतीर्थङ्करदेव नमिउव नमस्करौ । इत्येतान् उपदेश-
देवनी माला तेषि बुद्धानि । इत्यादि ।

End. उपदेशमाला श्रीमहावीर जीवतां जीपनी ।

तेषु भवति सिद्धान्तप्राय जायिषौ ॥

Colophon. इति श्रीश्रीश्रीश्रीश्रीमन्महायकपरमगुरुभट्टारकश्रीवैद्यसिन्दूरसूत्रिकते-
पदेशमालावाचोदधः समाप्ता ।

विषयः । उपदेशमालाप्रकरस्य मुक्तैरभावया व्याख्यानम् ।

No. 3065. लघुशान्तिस्तोत्रं । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folium, 1. Lines, 18. Extent, 21 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Incorrect.

Laghu-śānti-stotra. A hymn in praise of Jina for averting evils and cure of epidemic diseases. By Mānadeva.

Beginning. शान्तिं शान्तिमिशान्तिं शान्तिं शान्तिं शिवं नवच्छतम् ।

छोतुः शान्तिमिशान्तिं मन्त्रपदैः शान्तिं शौमि ।

शोमिति मिशितवचसे नमो नमो भगवतेऽस्ते पूजा ।

शान्तिमिवाव जयवते वरसिने शान्तिने यमिनी । इत्यादि ।

End. वचनं पठति सदा श्रुयोति भावयति वा यथावेनम् ।

स हि श्रानिपदं वाचात् स्मरिः श्रीमानदेवश्च ॥

Colophon. इति सप्तश्रानिस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । श्रानिप्रायेणमानेन श्रानिजिनेन्द्रमाहात्म्यकथनम् । शारीर्यविचारवाच-
निदं स्तोत्रं निमित्तमिति ज्ञेयाः ।

No. 3066. त्रिंशिकावाक्यबोधः । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page. Extent, 237 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Prose. Correct. Gujrátí Bháshá.

Triñśiká-bálábodha. A Guzrati gloss on the Jayatribhuvatriñś'iká of Abhayadeva-súri, designed for the use of girls. Anonymous.

Beginning. जय तिष्ठत्येति । जय सर्वोत्कर्षेण वर्तते । ये विभुवनवरकल्पदृष्ट
पैक्षोक्तमाधिवरप्रधानकल्पदृष्टोपमान । — — — — विभुवन कथना जर्देलोक
अथोक्तोक्त सत्योक्त । तेन माधिव कथाय मांमया—इत्यादि ।

End. इत्यामुषिवरश्रीचभयदेवस्मरिजयचङ्गना विवरवाकरचचारकना + +
च छरे + नवर । एवमिह स्मावर समर्पित पैक्षोक्तस्माधितकथावर ॥

Colophon. इति त्रिंशिकावाक्यबोधः सम्पूर्णः ।

विषयः । चभयदेवस्मरिस्तोत्रजयविभुवनविंशिकाभिधानप्रायेणमानिनेन्द्रस्तोत्रस्य मुख्य-
रभाषया व्याख्यानम् ।

No. 3067. तत्त्वकौमुदी । Substance, country-made paper, 12 × 6 inches. Folia, 189. Lines, 13 on a page. Extent, 7,210 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Tattva-kaumudí. A commentary on the Samyaktvasaptatiká of Jambu-svámí. By Sañghatilaka Súri, disciple of Gunas'ekhara Súri.

Beginning. श्रीचर्मज्ञाच नमः ।

सचामीकरवन्तु रोचुरतरकन्धरुहोदन्त-

श्रीसत्कुलकथानकानिकचरीकथाप्रमर्शदः ।

इमोद्गीतसुजातमीतिवदुःखः सेवामुत्तमं पदम्
कल्पद्रुमप्रभुविजयते वाक्का + साचादि ॥

— — — — —

दिक्तां साधिमवसाई मककुलकापाकचूकानधि
वेन ज्ञानकलाकलापमुदितं निर्योय वदुर्द्वेनी ।
प्राकाशं जनितानि + न यमसा चार्थ + सज्जानम-
प्यवशी जयताजिनप्रभुमुत्तमिदामुत्तमः सदा ॥
रतेषां मुचसाकिना पदपथीमन्मद्वीवेवनात्
सज्जाताभिजमः सचंचितिकलाचार्यो जगोप्यजसा ।
पूर्वाचार्यकतेविचारचतुरज्ञातापेसाधोद्वेः
सज्जज्ञापनसप्तदेविवरचं कर्तौणि संवेपतः ॥

एव च हेतुयुक्तिद्वयान् + + दुष्टभावेन नीमज्जिनभावेन सज्जकर्तव्येषु परमसम्पदु-
पादानकारणं संसारपारावारतारणं सम्यक्ज्ञानेन मुक्तेऽर्थनाः । इत्यादि ।

End. निःशेषससाधकानि भवन्तीति भाषार्थः ।

या नीजिनेमसमयान्मुधितो म्द्वीना
सम्यक्ज्ञानकमधिसप्ततिका कथाधि ।
पूर्वमुनीचरवरैरुधुना मया तु
सोमेजिता विदितिशायकमन्त्रयीनात् ॥
जैनवाक्यमनन्तां मेसुपी न कथा भद्रम् ।
अत उक्तं यदुत्तमं तन्मिथ्या दुष्कृतं मम ॥

Colophon. इति श्रीब्रह्मप्रीतमन्त्रमन्त्रमन्त्रादिनकरचौगुपरेवररूपिपद्मावर्त-
नीसप्ततिसप्तकखरिविरचितायां सप्ततिकादितौ तन्मन्त्रोद्गीतायां द्वादशोऽधिकारः समा-
प्तः । समाप्तोऽर्थः ॥

विषयः । जन्मसामिक्तसम्यक्ज्ञानसप्ततिकाभिधानजैनसम्प्रदाय वाक्यान्तम् ।

No. 3068. शान्तिस्तोत्रवृत्तिः । Substance, country-made paper, 13 x 5 inches. Folia, 14. Lines, 9 on a page. Extent, 346 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimangj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

S'ántistotra-vṛitti. A commentary on the work noticed under No. 3065. By Harshakīrti.

Beginning. श्रीमन् बोधिदं नत्वा सद्यज्ञानविदधे ।

कुर्वे शान्तिसवसाधं व्याख्यामेतां सुबोधदां ॥

तत्र पूर्वमस्य सवस्योत्पत्तिः कथ्यते । सा चेयं—

सूरयो मानदेवाख्या दृष्टद्वन्द्वे पुराऽभवत् ।

एकदा तु चतुर्मासीं नदूतनगरे च ते ॥

तस्मिन्नेव तु समये शक्रधरौपूरेऽजनि ।

शक्तिनीमायुपद्मवेष्टादितो भृशम् ॥

महातिथ्यौ सूरौन्द्रमानदेवान्तिके तदा ।

सङ्केनाक्षोऽप्यमनजाः प्रेषितास्तत्र ते गताः ॥

— — — — —

अथ सूत्रं प्रारभ्यते । शान्तिमिति + अहं शान्तिं बोद्धुमजिनं नमस्कृत्य तमेव शान्ति-
जिनं प्रति स्तोत्रं इत्यादि ।

End. श्रीसङ्के वल्लरक्ततोपद्रवनिवारणायेमकारोति समुदायः ।

नामपुरीयतपोमणनाथाः श्रीचन्द्रकीर्तिस्सूरौन्द्राः ।

तत्कियच्चर्षकीर्तिस्सूरिरिमां प्रतिमातनुत ॥

Colophon. इति श्रीशान्तिस्तोत्रमिति समाप्ता ।

विषयः । मानदेवकृतसुशान्तिस्तोत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3069. आर्द्धदिनकृत्यम् । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 20. Lines, 11 on a page. Extent, 468 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ājīnganj, Rāya Dhanapat Sīh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Ardha Māgadhlī.

S'rāddhadina-kṛitya. Duties of Jain householders. By Jam-
busvāmī.

Beginning. श्रीवीतरामाय नमः ।

वीरं वमिष्य तिलोच्चभाषुं विशद्भावं सुमहानिवाहं

बुध्नामि स + अदिचस्तु कि + जिहिंदंदायय आगमाधो ॥

नवकारेव विबोहो अपुसरथं सावधो वयाहं मे ।

जोगो चिच वंदयमो पचत्वाहं च विधि पु + ॥ इत्यादि ।

End. अ + वमाचय जिह्वतमाहं मर मचत्वं मर विवभनेहं ।

जमे विवचं दृष्ट तस्तु वृत्तं तं मवभमिध्वाभिच दुष्टदंति ॥

Colophon. इति श्रीबाह्दिनस्त्यं समाप्तं ।

विषयः । जैनग्रन्थानां प्रातःकृत्यादिप्रयत्नानामाह्निककार्येनिरूपणम् ।

No. 3070. आनन्दश्रावकसम्बन्धः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 13. Lines, 14 on a page. Extent, 404 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajinganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Gujrāti Bhāshā.

Ānanda-śrāvaka-sambandha. Anecdotes of a Jaina householder named A'nanda, illustrating Jain duties. By Māra Muṇi.

Beginning. सर्वमानजिनवरचरणमतां नवनिधिं चोद ।

सन्धिकर्त्तुं आर्षद्वयीं स्थां भलीज्यो सचकोद ॥

पद्मिणी इषि अवसर अगिराजीयोजी ।

इषि जाति तिषर कासपर तिषिसप्तदजी ॥ इत्यादि ।

End.

रतनचरणवाचक मुदसाहरी हेमनन्दनसुखकार ।

हेमकीरतिगुणबंधनर कछार प्रभवइ मुनिजीमार ॥

Colophon. इति श्रीमदानन्दश्रावकसम्बन्धः सम्पूर्णः ।

विषयः । आनन्दाभिधानश्रावकस्य चरित्रकौर्तनप्रसङ्गेन जिनोक्तदानशोकादिमाहात्म्यकथनम् ।

No. 3071. धर्मोपदेशः, व्याख्यासहितः । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 14. Lines, 10 on a page. Extent, 472 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajinganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Text, verse, commentary, prose. Generally correct.

Dharmopadeśa. Lessons on Jain duties with an exegesis. Anonymous.

मूलम्,—

Beginning. बहुधाभरणं पदपः पदधाभरणं प्रधानतरङ्गकोः ।

उक्तधाभरणं दानं दानाभरणं सुपापकम् ॥

टीकायाः,—

वेदिनीमन्त्रं पदपा एव प्रकीर्तिकाः । परमाद्यतः पुराचक्षुष्टरनरैः । यतो जगति ये '

भवाभावाद्ये चर्मे चतुष्टयवतारसम्भवाः । यथा पुत्रवर्धने नीतोर्ध्वरे विहरमाद्ये इत्यं भूमि
मैत्रिस्तुवर्ध—इत्यादि ।

मूलक,—

End.

कथंवा कुरते वाक्यां यदि ज्ञात् कर्तव्यं ननुः ।

नखवाः पश्चिमीपञ्चमकाराण्यं तदा + च ॥

टीकाया,—

मिथुनाः कथंवा भवे मनीरमाः । कथावदभाष्यवेधर । प्राज्ञमनुमात्रकथावदभाष्यं नृदिः
बोलादिकी, वेनयिकी, कापिकी, पारिचायिकी च ॥

Colophon. इति चर्मापदेशः ।

विषयः । विनेन्द्रानुशासनानुसूचनीतिनिरूपणम् ।

No. 3072. सिन्दूरप्रकरवाक्या । Substance, country-made paper, 13 x 5 inches. Folia, 82. Lines, 15 on a page. Extent, 300 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimangj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Sinduraprakaraṇa vyākhyā. A commentary on the work noticed under No. 2609. (Ante VIII, p. 143.) By Dharma-sūri.

नीपार्थमावाच ननः ।

Beginning. इह हि प्रवर्तमानाः मिथुनाः कथावर्धिविधिवे विहसताः सन्तः
सकलमहाकायै + + + आकापरिचलाद्यावैच समुचितेहदेवताजनकारपुरःसरमेव प्रवर्त-
के — — — — — तावदासीनोदपद्यं समुपदिशति ।
सिन्दूर इति । पार्थप्रभोः प्रत्ययोरस्योर्ध्वरेचमुतिभरे नखकानिचमूचो वो युष्मान् पातु रचतु
संकलिचरित्प्रमितादितिमेवः । इत्यादि ।

End.

सोमप्रभावायै इति खणकारमानखचनमिति इत्यादि । यथजदिति
सुमनं ॥

नीजिनसानरखरिभियेव विहसता धर्मे ।

धर्मेव सोऽप धीमे देव जनोऽन्योऽप धर्मपरः ॥

— — — — —

Colophon. इति नीसिन्दूरप्रकरवाक्या समुपे ।

विषयः । सोमकीर्तिस्तुतिमुक्तापराभिधानसिन्दूरप्रकरमानखचनधर्मक वाक्यान् ।

Mantra-yantrabidhi-vidhāna. Mystic rites with mantras and mystical diagrams, founded on a portion of the Bhaktāmara-stotra of the Jains. Name of the author not made out.

मुपोतर्कं दक्षिण पापतलोपितानम् ।
 पम्प प्रपम्प जिमपादपुम्प वनादा
 पादपम्प भव जन्म पतता जन्मानाम् ।
 — — — — — ।

End.   मैं सर्वसिद्धिमयीवाञ्छितकार्यकोसिद्धि होइ । जीं हमें वसिष्ठरत्न
 होय ति'हको नाम मनमें चिंतवौजे मयीवाञ्छितकार्यसिद्धि होय ॥

विषयः । भक्तानुरोधेन कश्चिन्नान्नानादिभिरुपहृत्यैव वशीकरणादिविविक्तजनं
पद्माद्यां दंडानकथयति ।

Kalyāṇa-mandira-stava. A hymn in praise of the different attributes of the last Jina. Author's name not made out.

संसारसागरनिमज्जदशैषमनुपोतायमानमभिजन्त्य जिनेश्वरस्य ॥

End.

यस्य सचं सुवसुधनेरिमात्पराश्रे खोचं सुविस्तृतमतिर्न विभुर्विधातुम् ।
 तीर्थेश्वरस्य समस्तस्य भूमयेतोऽस्य साधनेन किञ्च संख्यनं करिष्ये ॥ इत्यादि ।
 इत्थं समाहितविधौ विधिवन्निनेन्द्रसाम्प्रोक्तसत्पुण्यककचुकितात्मनाः ।
 अद्विग्नमिच्छंस्तुमात्पुण्यवदस्यया ये संख्यं(?)तव विधौ रचयन्ति भवाः ॥
 जयजयजयकुम्भचन्द्रप्रभाकराः जनेपदो भुक्ता ।
 ये विरचितमस्तुमिच्छया चचिरात्प्रोक्तं प्रपद्यन्ते ॥

Colophon. इति नीलकण्ठमन्दिरस्यः परिपूर्णेः ।

विषयः । खोचवाजेन जिनेन्द्रायां स्वपुण्यसौख्यं दिव्यधेनम् ।

No. 3075. जयत्रिभुवनत्रिंशिका, वृत्तिसहिता । Substance, country-made paper, 12 x 6 inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page. Extent, 275 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Ājīmanj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Text, prose, Arddha Māgadhi; Commentary, prose Sanskrit. Generally correct.

Jayatribhuvana-triṅśikā, with a commentary in Sanskrit. A hymn in thirty stanzas in praise of Jina. It is said Abhayadeva Sūri composed it with a view to be cured of leprosy, and the prayer was granted through the grace of the saint.

Beginning. मूलका,—

जय त्रिभुव नरकययस्य जय जिवज्जंतरी
 जय त्रिभुव नम्रावकीरदुष्टिचक्रिचरि ।
 त्रिभुव न जयचक्रिं विंश न भुवचनचरानि
 कुचसु सुहार्द जिनेस चरनं भवत पुरहित ॥
 इतो,—

अथायं इदमनुवादः । पुरा भगवान् नीलभवच्छरितुं जयभरिष्यां प्रभासकक्षाने
 विदुस्तथा । अथ च सत्वाद्याधिवशेन अतीव शरीरापादने सति प्रत्यावृत्तमनसाभ्यः पाणि-
 कप्रतिज्ञनयाच समाजिनमिषुर्विधेरेव समाकृतो निव्यादुज्जुन + नाच सन्धेः नाचसंघा—
 इत्यादि ।

मूलका,—

End.

इह सत्वारिचजन ईव इच्छवचनस्य
 नं चरचित्व मुचनचसुच नृदिजयचविचिचयो ।
 इह पदोचसु पादमाच नं सचव वरहित

इय मृदिवद सिरिचभमदेव विजयद चर्चदिव ॥

हतेः,— — — इत्येवं मृदिवरः श्रीचमयदेवद्वरिः मवाङ्गी-

विवरद्वरपान्दितभूरिद्वरिर्विज्ञापयति । अविन्दितः विजोचमोदकावितः ॥

Colophon. इति अचमिभवनविंशिकावतिः समाप्ता ।

विषयः । पार्श्वनाथजिनेन्द्रस्य मायाकाव्यविशेषेण श्रीचमिदं विजोच चमयदेवद्वरिः कुडरोमाद्विजोच इति किंवदन्ती ।

No. 3076. मेघजला । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 27. Lines, 9 on a page. Extent, 216 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Correct.

Meghalatā. A commentary on the Meghadūta of Kālidāsa. Author's name not made out. From his salutation it is evident that he was a Jain. The poem has the benefit of quite a host of commentators, and the works of a number of them have already been noticed in the preceding volumes.

Beginning. प्रथमं श्रीजिनेन्द्रं मवाङ्गिरसे तस्मिन् ।

मन्त्रे वाङ्मोक्षाय मेवे मेघजला स्तुतम् ॥

अथिदिति । अथिद्विर्दिष्टवाना कृष्णः रामनिर्योचनेषु पिचङ्गदाचनेषु वसतिं विचारं चमे चक्रोत् । रामनिर्योचनः रामनिर्योचनः । अनामवाच्य इति कथं, निचङ्गोचो नचङ्गोचो काचिङ्गोचो तथैव च ॥ मेवा नामापि न चाङ्गं चाङ्गोचो च विधेयतः ॥ इति वचनान् । रत्नादि ।

End. तो तुदचिनी कथं वचासात् तथा अथिरतदुचं वचासात् तथा ॥

Colophon. इति श्रीकाचिदाचकननेचदुतकावका इति मेघजलाकावली समाप्तेः ।

विषयः । काचिदाचकननेचदुतका काव्यावत् ।

No. 3077. भक्तमरवाकावोदः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 21. Lines, 11 on a page. Extent, 591 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Gujarāṭī Bhāṣā.

Bhaktāmara-bālābodha. A Gujarāṭī paraphrase of the Bhaktāmara-stotra, a Jain hymn. By Merusundara. Composed under orders of Jinachandra Sūri.

Beginning. प्रथमं बीमहावीरं जना च भुतदेवता ।

बीजिनचन्द्रकरीचामासासादेमलमम् ॥

वासावीकप्रवोषायेनेवोऽर्च मेवमुन्दर ।

भक्तानरमहाकोषं करिष्ये वानेया मुदा ॥

बीमहावीरं प्रथमं भुतदेवता नर प्रसादि बीजिनचन्द्रकरीचामासादेमलमम् बीमक्तानरमहा
वासावीकप्रवोषायेनेवोऽर्च मेवमुन्दर प्रतिवोषावेनो रचिष्युः । इत्यादि ।

End. कोषरूपको पञ्चमासा मे कठकंदर धर । तेनर्द लको लयं वरवरद ॥

Colophon. इति बीमक्तानरवासावीकः सन्पूर्वः ।

विषयः । भक्तानरकोषक गुर्जरभाषया सोपाख्यानमवतारकम् ॥

No. 3078. औचित्यविचारचर्चा । Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 35. Lines, 10 on a page. Extent, 1,190 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Paṇḍit S'yāmalāla Duve. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect.

Auchitya-vichāra-charchā. A treatise on rhetoric. By Kshemendra *alias* Vyāsādāsa, son of Prakāś'endra. The poets cited in this work are Parimala, Dharmakīrti, Śrīharsha, Rājās'ekhara, Kālidāsa, Bhavabhūti, Bhaṭṭa Nārāyaṇa, Vāna Bhaṭṭa, Chandraka, Mālava Rudra, Kārpaṭika, S'yāmala, Pravaraśena, Muktāpīḍa, Utpalarāja, Amaruka, Gauḍa Kumbhakāra, Bhaṭṭa Prabhākara, Bhaṭṭa Indurāja, Mātṛigupta, Bhaṭṭa Laṭṭana, Kumārādāsa, Śrīchakra, Mālava Kuvalaya, Bhaṭṭa Bhallaka, Varāhamihira, Yasovarmadeva, Dīpaka, Māgha, Parivrājaka Gaṅgaka, &c.

Beginning. जनारिवचने दृष्टिर्वैजाञ्जनकोमला ।

वपुताव नमस्तस्मै परमौचित्यकारिणे ॥

जनापि वाचाकङ्कारां चेन्नेन्द्रः कविकविकान् ।

तत् + + र्धं विवेकस्य विधाय विदुषप्रियम् ॥

वौचित्यस्य चमत्कारकारिणवाचकमेवे ।

रजोवित + — का विचारं कुपयेऽमुना ॥

वाचाकङ्काराकङ्काराः किं मित्यामरितैः + + ।

यस्य औचित्यवौचित्यं विविध्यापि न दृश्यते ॥

वचकङ्काराकङ्कारा मुदा एव मुदाः सदा ।

वौचित्यं एव + + + चिरं वाचक औचित्यम् ॥

तत्र परस्पररोपकारकवचिरव्यवहारस्य काव्यलोपनीतृप्रेषादयो ये प्रचुरास्तद्वारा —
इत्यादि ।

End.

तदुदाहरणान्तरात् प्रदर्शितानीत्युक्तमिति प्रसङ्गेन ॥
आसीत् प्रकाशेन्द्र इति प्रकारः काश्मीरदेशे विद्यमानरत्नौ ।
अधुदुष्टे + + पवित्रसप्तमष्टिन्नमदासप्तमप्रजानाम् ॥
यः स्वयम्भूतवने विविधे क्षेत्रप्रतिष्ठापितमात्रपन्नः ।
तस्मात्तजः सर्वमनीषिणिषः नीत्यासदासापरपुष्पनामा ॥
चेमेन्द्र इत्यवयवावकीर्तिपन्नो नवीनित्वविचारपथाम् ॥
नीरत्नसिंहे सुहृदि प्रयाते शार्ङ्गे पुरं नीविजयेहराणि ।
तस्मात्तजस्योदयसिंहनामः कृते कृतस्तेन निरा विचारः ॥
+ + + परिवारस्तत् विभुवनप्रख्यातश्रीसुतेः
सर्वेष्टावनतेन येन नितरां प्राप्ता विभवेष्टातिः ।
आज्ञाः शीतलतां नयत्वविरतं यस्य प्रतापानस-
खस्य नीमदन्तराजस्यपतेः काली किराद्यं कृतः ॥

Colophon. इति श्रीप्रकाशेन्द्रात्मजस्यासदासापरारत्नौचेमेन्द्रकृता नवीनित्वविचार-
पथा परिपूर्णा ॥

विषयः । अस्तुदाहरणद्वयः कस्तु यद्योचितव्याख्यानविन्यासात् काव्यमस्तुत्तमं प्रभवति । तत्र
यत् किञ्च यस्य अनुसर्प तदुचितमन्यते । तस्य भावः 'वैचित्र्यं' तत्र सकलकाव्यशरीरजीवितभूत-
मिति निरूपयन् । अत्र वैचित्र्यस्य, पदे, वाक्ये, प्रवचनार्थे, मुष्टे, अस्तुदाहरे, रसे, त्रिधायां
कारके, वचने, विभेदने, उपसर्गे निपाते, काले, देशे, कुले, व्रते, तर्के, सङ्गे, अभिप्राये, सभा-
ने, सारसङ्ग्रे, प्रतिभायां, अवस्थायां, विचारे, नाजि, चाश्रयि च क्रमेण उदाहरणं वि-
तिनिवृत्तम् । अचोक्तिविनामी कवीनां नामधेयानि, यथा,—परिमलः । भर्तृकौर्तिः । नी-
रर्षः । राजशेखरः । काशिदासः । नवभूतिः । महारायस्य । वाचभट्टः । चन्द्रकः । चन्द्रकः ।
मासकवदः । कार्पटिकः । आनन्दः । प्रवरसेनः । मुक्तावीर्यः । उल्लसराजः । अमरकः । मोक्ष-
कुलकारः । भट्टप्रभाकरः । महेन्द्रराजः । मातृमुद्रः । भट्टकृष्णः । कुमारदासः । नीचक्रः । मास-
कवदः । भट्टभट्टः । वराहमिहिरः । यशोवर्धदेवः । दीपकः । भावः । परिभाजकः ।
महकवेति ॥

No. 3079. अतीतारक्षकम् । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 8. Lines, 7 on a page. Extent, 119 śloka. Character, Nāgara. Date, Sm. 1669. Place of deposit, Ajinganj, Rāya Dhanapat Siāh, Bahādur. Appearance, old. Verse. Correct. Arddha Māgadhī.

Atichāra sūtra. Practices and conduct subversive of Jain duty.
By Baṅgādihika Ś'ramaṇa.

नमो चउवीसार् ।

Beginning. तौत्ययराण उउभाद् महावीरपञ्चवसायाणं ।

अहं भंते सुयथायं ।

सामादय मादयं दुवाकसंगमणिपिईगं ॥

तस्स नाणस्स इमे चउइसो अइसारा । तं अहा । इत्यादि ।

End. षड्दित्तसुहपरिणामी मम चित्तो भवउ सुइसम्मतो ।

स्साण तव विरिय धम्मो अरइसमणे तहा संघे ॥

Colophon. इति श्रीकतौचारसूत्रं समाप्तं । संवत् १९९८ ।

विषयः । तत्र मिथ्यात्मोदनीयविशेषादात्मनः अग्रभाः परिणामविशेषाः अतीचाराः । अथ व्रतज्ञानस्य चतुर्दश अतीचाराः भवन्ति । ते खलु आविर्भूतं, व्यत्यासेद्धितं, हीनाचरं, अत्य-
चरं, पदहीनं, विनयहीनं, घोषहीनं, योगहीनं, सुखदत्तं, दुष्टप्रतौक्षितं, अकामकृतस्वाध्यायं,
कास्त्रीनकस्वाध्यायं, अस्त्राध्यायस्वाध्यायं ज्ञानपिपर्ययस्येति । तदेतददर्शनमोदनीयकर्म्मोपशमाय
सम्यक्प्रवृत्तयश्च अर्चदुक्तव्रतादीन्मुमुक्षेयानि । तत्र अणुव्रतानि पञ्च । गुणव्रतानि त्रीणि ।
चत्वारि च शिष्टाव्रतानि । अथ प्रथममणुव्रतं खूलात् प्राणातिपातात् विरमणं । द्वितीयमणु-
व्रतं खूकस्त्रवादात् विरमणं । तृतीयमणुव्रतं खूलकात् अदमादानात् विवरणं । चतुर्थम-
णुव्रतं खूलात् मैथुनात् (परस्त्रीगमनादिरूपात्) विरमणं । पञ्चममणुव्रतं खूलात् परिपहात्
विरमणं । अथ प्रत्येकमतीचारनिरूपणं । अथ गुणव्रतशिष्टाव्रतादिष्वपि विभागकथनपूर्वकं
प्रत्येकमतीचारकथनञ्च ॥

No. 3080. अतीचारसूत्रटीका, वा सुखावबोधिका । Substance,
country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 16. Lines, 12 on a page.
Extent, 547 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1698. Place of deposit,
Kjimganj, Rāya Dhanapat Sīñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose.
Correct. Sanskrit.

Atichāra-sūtra-ṭikā ALIAS **Sukhāvabodhikā.** A gloss on
the work noticed under the next preceding No. Anonymous.

Beginning. श्रीमहीरजिनं नमः सर्वविघ्नोपशान्तकं ।

वादावबोधकस्य वाक्यालोकादिधीयते ॥

तथादौ ज्ञानाचारप्रतिज्ञमहाय नमस्कारपूर्वकमाह नमो चउवीसा इति । नमस्तु-
विंशतितौषेकैरेभ्यः । इत्यादि ।

End. साधुसाध्वीभावकभाविकाद्वये मम चित्तं भवतु तद्गुणादिति माधार्थः ॥
 प्रायः शास्त्रान्तरं वीक्ष्य ङीका च लिखिता मया ।
 पूर्वव्याख्यानसारेण काचिद्गुरुपदेभ्यः ॥
 अर्थदीपनञ्च यत्किञ्चिद्विषयं वा जिनाममातु ।
 मिथ्या मे दुष्कृतं भूयात् यत्कृतं मतिजायतः ॥
 श्रीमत्कल्याणकादेशात् कृता सुखावबोधिका ।
 सिद्धियुग्मरसैकाद्वये नभ्ये पञ्चमौतिषौ ॥
 वाच्यमाना चिरं भूयादेशा समीपपाठका ।
 चातीर्थं वर्द्धमानस्य सर्वभाषोपदेशिका ॥

Colophon. इति श्रीवत्साधिकत्रयमण्डितातीचारसूत्रङ्गीका सुखावबोधिका समा-
 प्ता इति ब्रम् । संवत् १९८८ ।

विषयः । वत्साधिकत्रयमण्डितातीचारसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3081. अङ्गार्यदीपनी । Substance, country-made paper, 13¹ × 3 inches. Folia, 103. Lines, 10 on a page. Extent, 2,677 ślokas. Character, Nāgārā. Date, ? Place of deposit, Ajjimganj, Syāmalāla Duve. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Vyañgārtha-dīpanī. A commentary on the A'ryasaptas'atī of Govardhana A'chārya. By Aṇanta S'armā.

Beginning. सर्वे साधुजनाः सदायतद्गुदा सत्यप्रदायादसं-
 मज्ज्ञानाय कणादमौतममतान्यालोच्य तत्त्वार्थदाम् ।
 वेदान्तान् परिशीलयन्नि + + + खानन्दकन्दाकरं
 बन्दे तं जगदीश्वरं दयितया सानन्दमाक्षिप्तम् ॥
 यत्पादात्मजमलभूप्रभृतयो + + सदैवाकारे
 ध्यायन्नि मृपयन्नि दुःखभिवचं लौकामनुयाकृतिं ।
 फुल्लेन्द्रीवरनेचमतघोपुष्यावभासं खस-
 ष्ठीरामं कस्ययामि चेतसि चिरं चैतन्यमावाक्यं ॥

— — — — —

सकल्य देवं गुह्यं रवद्विर्विधीयतामित्युक्तं वचो मे ।
 विद्याय नौरं सकलोऽपि हंसः पयः प्रदद्यात्पदेभ्यः किं ।

इह अस्मिन्निष्ठमिष्टेकमेवतापात्रमस्तमनुवद्वो वाख्यामोदमस्तथा उपनिषद्भाति
पाविपद्य इति । भूतिभूतिनं भक्षमास्तुतं । भक्षते भूषणं मनोभवोयमेन—इत्यादि ।

End.

अद्यन्ते सरस्वति वदप्रकारा संदृश्यते तदपि निर्णयवत्तमेयं ।

मद्विंता रसवती निखिलावदातसाहित्यशक्तिविधुः परिशीलनीया ॥

— — — — —

ग्रन्थोऽयं विदुषा कृतः पश्चिमान्तमर्थोऽयम् ।

कृत्यान्तमन्त्राणां संज्ञायां अन्तर्दीपकम् ॥

Colophon. इति श्रीमद्भोदावतीपरिसरास्तुतपुस्तकभस्मिन्निविताजमाननीलकण्ठ-
पश्चित्तनूज २. + पश्चिन्तात्मजनिमाजीपश्चिन्ताज्ञानमपश्चित्तविरचिता अन्तर्दीप-
नीलानिकायां सप्तमतीत्याद्या समाप्ता ।

विषयः । भोवर्धनाचार्यकृतायां सप्तमतीनामककाव्यस्य व्याख्यानम् ।

No. 3082. जिनस्तवनम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 11 on a page. Extent, 100 ślokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, new. Verse. Incorrect. Hindi.

Jinastavana. Hymns in praise of Jina. Anonymous.

Beginning. प्रबुधं आदि जिबं इने कनकवरजसकाय ।

राजधर्मनीति सवे दाखिव+सिवठाव ॥

ते प्रभने पट्टिदया वड्डुनि अन्धामूप ।

सिद्धः सखसिद्धीवद्धा पाया आतमक्य ॥ इत्यादि ।

End.

बुधवारवासर शुद्धधारी गारया जिरिगुबद्धी ।

मुबदीरवाची पसावपां नीमारनशुद्धसद्धो वही ॥

वरचंदभावे नीर सावे बाकपिट्टिदिसही ।

शाकविद्यानीसाकशाकाराजमपमां रही ॥

Colophon. इति जिनस्तवनं समाप्तं ।

विषयः । निरचारादितीर्थेवन्दनमुक्तेन जिनेन्द्रनाथात्मकधनम् ।

No. 3083. वैराग्यदीपकः । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 10. Lines, 13 on a page. Extent, 244 ślokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1914. Place of deposit, Ajimganj, Ráya Dhanapat Siñh, Bahádur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Vairāgya-dīpaka. A Hindi poem in praise of asceticism and the miseries of domestic life. By Vīravijaya.

Beginning. सबसुखं करपावनी संसेसर विरदार ।

संसेसर सेव्य जरा करत करत उपमार ॥

करसवचनकरवरजती करसती मनवती जेव ।

सुभननिदायक सुभनुष प्रचर्तुं+करव रवं रत्नादि ।

End.

बन्नें जसुषमें माखें जेव करनारीसुखलें भखलें रे ।

कहे कवी नीरविमल निजचेतनप्रविमलकाकमहापरलें रे ॥

Colophon. रति नीरैरामदीपकः समाप्तः । संवत् । १८१४ ।

विषयः । संसारका दुःखनयनादिकथनमुत्तेन वैरामका सकलसुखसाधननिरूपणम् ।

No. 3084. वीरचिन्तामणिः, (धनुर्वेदसङ्ग्रहः ।) Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 12. Lines, 11 on a page. Extent, 280 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajinganj, Rāmachandra Paṇḍit Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Vīrachintāmaṇi ALIAS **Dhanurveda-saṅgraha.** A treatise on archery and warfare. By Śūrngadhara. The colophon is so worded that the first name appears to be the name of a comprehensive work of which archery forms a part; but the introductory lines leave no room for doubt that the work is complete as it is—and the two names are aliases.

CONTENTS: Praise of archers. Style of holding the bow. Rules for presenting bows. Measure of bows. Bow-strings. Arrows. Arrow-heads. Tempering and sharpening arrow-heads. Iron shafts. Tubes or guns. Eight kinds of attitude. Five kinds of blows. Three kinds of aiming. Five kinds of advance. Four kinds of targets. Cessation from work. Rules for gymnastic exercises. Rules for piercing targets. Quick aiming. Shooting from great distances. Deep penetration. Rules of trajectory. Missing. Computation of direct velocity. Quadrangular motion. Breaking of arrows. Lasso. Cutting of wood with arrows. Shooting at globular objects. Shooting at objects in motion. Shooting at objects from their sound (without seeing them). Repelling of the missiles of opponents. Rules of warfare. Division of armies into brigades &c. Marshalling of troops.

Beginning. ईश्वरोक्तधनुर्मेदाद्वाचकापि सुभाषितात् ।

ब्रह्माव्याकृत्य रचितो ग्रन्थः संक्षेपतो मया ॥

विना श्राङ्गेभरं नाम्नी धनुर्मेदावैतकचित् ।

देव सन्ने निमिष प्राप्ता शिवानन्दविचारदा ॥

अतः सन्देशदोक्षायां रोपयौर्ध्वं न मानयं ।

सन्नेऽस्मिन्वाचकगुटीर्वीरविन्नामसौ कवित् ॥

सत्त्वाभ्यासप्रसादेन निष्कस्यन्ते धनुर्देवाः ।

जेताः परसैन्यानां तत्त्वाभ्यासो विधीयते ॥ इत्यादि ।

End.

अ + तं वाचको नाम्नि षष्ठे भागुर्नवादि च ।

अनुसूचने मेवाद्य सत्त्वा तस्य रवे जयः ॥

अपूर्वेनैव मत्तैर्ध्वं सन्पूर्वेनैव जीवति ।

तत्त्वाद्यैर्ध्वं विधातव्यं अन्तया परवादिषी ॥

Colophon. इति श्रीश्राङ्गेभरविरचितवीरविन्नामसौ धनुर्मेदसङ्ग्रहः समाप्तः ।

विषयः । धनुर्बैरप्रशंसाकीर्तनं । धनुर्बैररविधिकनं । धनुर्देवानविधिकनं । धनुःपरि-
भावादिनिरूपणं । धनुर्मेदसङ्ग्रहादिकथनं । शरसङ्ग्रहादिकथनं । फलकसङ्ग्रहादिकथनं ।
पायनाविधिकनं । नारायणसङ्ग्रहादिकथनं । नास्तिकसङ्ग्रहादिकथनं । अथ बाह्योदप्रत्याहो-
द्व्यासद्विविधस्थाननिरूपणं । यत्नाकावकमुद्रादिभेदेन पञ्चविधमुद्रितसङ्ग्रहादिकथनं । विविध-
सन्माननिरूपणं । कैशिकादिपञ्चविधवाचननिरूपणं । चतुर्भिषङ्गनिरूपणं । अन्ध्याचनिरू-
पणं । अमन्त्रियाविधिकनं । अक्षयवेधविधिकनं । शीघ्रसन्मानविधिकनं । दूरपातनवि-
धिकनं । दृढवेदिनाविधिकनं । शीघ्रनतिमविधिकनं । अक्षयसंज्ञानतिनिरूपणं । शुभ-
नतिविधिकनं । दृढचतुष्कविधिकनं । वाचभङ्गविधिकनं । वराठिकाकर्तृविधिकनं ।
काष्ठवेधनविधिकनं । मोक्षवेधनविधिकनं । वाचकावेधविधिकनं । शब्दवेधनवि-
धिकनं । मलादिवारविधिकनं । सङ्ग्रामविधिकनं । अश्वोपकादिसङ्ग्रहकथनं । अश्व-
विधिकनसङ्ग्रहः ॥

No. 3085. उपदेशमावाहतिः । Substance, country-made paper, 16 x 4 inches. Folia, 295. Lines, 14 on a page. Extent, 13,139 śloka. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajinganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, old. Prose. Generally correct. Sanskrit.

Upadeśa-mālā-vṛitti. A commentary on *Upadeśa-mālā*, a Māgadhi treatise on Jainism. By Hemchandra Śūri, Cf. No. 2687, Vol. VIII, p. 142.

ॐ नमो जिनाय ।

Beginning. येन प्रबोधपरिमितमिदं ब्रह्मवर्ण

चिन्तोद्भूतानि भुवनानि भवान्मूपात् ।

मिःशेषमात्रिभिर्भुवनितपादपद्मो

भूषाकमालमभिरे स पुत्रादिदेवाः ॥

शेषादेवं सुरवरैरिषैः समन्तात्

सद्बोधमन्दरम् + प्रविमल्य ह्यम् ।

जीवाहितमवतरन्त्ययो भवन्

ते यः पिते विजयिनो जिनवीरपादाः ॥

— — — — —

सन्तरङ्गाद्यैर्मनसं यत् किञ्चिद्विषयव्यपे ।

तत्रोपमितिपन्थोक्ता ह्यस्या सन्ध्यापि भावना ॥

इह श्रद्धाः क्वचिद्विष्टे बहुनि प्रवर्तमाना विप्रविभायकोपमानाये श्रद्धसमवपरिपाकना-
येष्टाभोददेवताममकारपूर्वकं प्रवर्तते । अतोऽयमप्युपदेयमाद्याप्रकरणकर्ता तन्मात्रं ननु वर्तमानाय
आदायेव यभोददेवताममकारमाह । विवेति ।

End. अर्थमनुवृत्तमानार्थं श्रियप्रशिक्षणपरम्परया
प्रकरणस्य सौख्या + च अपक्षिप्तं मङ्गलमाह ।
न जायेति । सुममा ॥

Colophon. इति श्रीशेनचन्द्रकरिचरितोपदेयमाद्याहतिः समाप्ता ॥

विषयः । उपदेयमाद्याभिधानमार्गबोधमन्त्रप्रकरणव्यवस्था व्याख्यानम् ॥

No. 3086. ऋषभमयद्याहिकावृत्तिः । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 5. Lines, 17 on a page. Extent, 324 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, old. Prose. Correct. Sanskrit.

Rishabha-panchāśikā-vṛitti. A gloss on a hymn in fifty stanzas in praise of Rishabha. By Dhanapāla Paṇḍita.

Beginning. नमो जिनेन्द्रवीरं सन्धेनरामचैः पूजितं विरया ।

सद्गुणाचैः प्रमथं चान्मृतं तीर्थैश्च कर्णारं ।

भवति मुद्यामुरात्रः सत्यः प्रेरयति मां यवोऽप्यनं ।

देवाद्यवयवं पुनर्दोषि विवरणं कर्तुमिच्छामि ॥

स्त्रिदशमि वचात्मने वचनं वाचकं श्रीमते पितरि ।

एतदपि वचा प्राप्नुमि श्रीमां त्रिदशमावेव ॥

— — — — —

इह वक्ष्यि भवती मुच्युतिः सर्वैषि जनकारकमात्रा । तथापि विज्ञेयतः त्रिदशम-
कारकार्यं विज्ञविनायकोपमानावेव तावन्मोहादौ जनकारमात्र । ज्ञानमनुकमेति । जनकुम्भ-
मस्तिमि शिवाभावात् । वचाम्ना शिवा नास्ति तथापि भवति पर प्रसुम्भे ॥ इत्यादि ।

End. वच मवा विपरीतं यमिनं जीवात् जनवचनम् ।

तन्मोक्षविमुक्तं त्रिदा मपि मथस्याः जनवचनम् ॥

Golophon. इति वचपाठपठितजनकोकपमपक्षः शिवावतिः समाप्ता ।

विमयः । वचान्तर्लक्ष्यकोकपमपक्षः कपमजिनेन्द्रकोपका वाचान्तम् ।

—

No. 3087. पद्मावतीकोषम् । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 9 on a page. Extent, 72 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimangj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Padmāvatī-stotra. Hymn in praise of Padmāvatī or the personified attributes of Jina Pārśvanātha as represented by his mystic mantra. Anonymous.

Beginning. बीजश्रीबीजवचनकुम्भकुम्भमदीरिवनादिवचनमात्रा-

मोभिर्नोकाकराकाकरितमुक्तिकापुत्रपादरविन्दे ।

वाग्रीवकासवचनकुम्भमदीरिवनादिवचनमात्रा-

वां श्रीं श्रीं मन्त्रके वधितकस्मिन्ने एव मां देवि वसे ॥

मिमा यानाकुम्भं वचनकुम्भमदीरिवनादिवचनमात्रा-

विदुस्त्रयवचनैः प्रवरवचनैः कुम्भकुम्भमदीरिवनादिवचनमात्रा-

देवेन्द्रान् मूर्ध्निहासककुम्भमदीरिवनादिवचनमात्रा-

मावाजीमन्त्रमात्राकुम्भमदीरिवनादिवचनमात्रा-

कुम्भकुम्भमदीरिवनादिवचनमात्राकुम्भमदीरिवनादिवचनमात्रा-

दिवं + + तवार्थं प्रवचनविरचयिष्येति श्रीबीजवचनम् ।

मावाजीमन्त्रमात्राकुम्भमदीरिवनादिवचनमात्रा-

वा देवी वचनमात्रा विदुस्त्रय वचनमात्रा मावाजीम् ॥ इत्यादि ।

End. माता पशुपति पञ्चरात्रपवित्रे पञ्चमहात्मने
 पक्षे पञ्चमहात्मने पञ्चरात्रपञ्चादि पञ्चात्मने ।
 पञ्चाजोदिनि पञ्चरात्रपवित्रे पञ्चमहात्मनि
 पञ्चोष्ठादिनि पञ्चमाभिनिष्ठने पञ्चात्मने पाणि नः ।
 पाञ्चार्ज नैव जानामि नैव जानामि ज्ञापय ।
 पितृर्जयं न जानामि जयस्य परोक्षदि ।

Colophon. इमि जीपचावतीकोणं समाप्तं ॥

विषयः । पार्श्वनायकनिर्देश विधुतिरूपायाः चक्रावस्थाः कृपादिपदसंयुक्तं महात्मनः
कीर्तनम् ।

No. 3088. चर्मरत्नम् । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches, Folia, 84. Lines, 10 on a page. Extent, 1,192 śloka. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Sifih, Bahādūr. Appearance, fresh. Verse. Generally correct. Arddha-Māgadhi.

Dharmaratna. On Jain duties. By Śānti Śūri. A Māgadhī work.

Beginning. नमिषस्य कथं नृपस्य नृपस्य विमलसिंहस्य ।

धन्यरायणं विद्यायां जगदायं विपरीति उपरसं ॥

अथ जलद्वयं मिश्रयित्वा पुनः प्रयत्नं विनियोगः ।

तत्त्ववि चतस्रश्चर्यं दुर्लभं महं मय्यदरययं ॥ इत्यादि ।

End. इयं भव्याय च पञ्चरात्रं मण्डितं श्रीगणेशाय नमः ।

ये महिष कलिहपदा निर्वाणसुखार्तं प्राप्सन्ति ॥

Colophon. इति बोधवैराग्यप्रकरणं परिपूर्णम् ।

विषयः । जैनधर्मोपपत्तये चर्कणा अन्वयित्वमिदं कथयन्मुनेन मुच्यमिदं परित्याज्या
 परोक्षप्रकीर्णानां तत्त्वार्थप्राप्तिर्नास्त्येति कथनं । अथ पञ्चापाहल इहानुकीर्तनं । अथ एकविं-
 शतिविधैः भुवैः सम्यक् । अथ तत्त्वार्थप्राप्तिर्योग्य इति विवेकः । ये च भुवाः सप्ताः--अनुनामन-
 त्तमं, अनामनोऽपारकर्ममं, सदाचारधारिमं, समूहमं, अर्कनौदमं सदाचं, प्रायेणानुकी-
 र्णमं, अनाम्यंअर्कमं, अनामकत्वा, रात्रहेपरारिमेन योग्यद्विमं, मुच्यमपारित्या, अर्क-
 याम्पारित्या, अनामकमुच्यपरिचारमुत्तमं, परिचारद्विमं, अथपारित्यामेन मुच्यदोषविशेष-
 यद्विमं, परिचयनमपिअथपरेषमं, विमक, अनन्तता, परित्यायेकारित्या, अर्कानुनाम्यपरि-

रसकामयेति । अथ अनुमानमतिमादिनृपत्यानेषु प्रत्येकं सप्रपञ्चमुपाख्यानकीर्तनम् । अथ नृप-
नारतत्वेन उन्नतमध्यमजनव्यभेदादधिकारिणां चातुर्विध्यकथनम् । अथ नायकचर्यम्, मतिचर्य-
येति चर्यस्य द्विविधमकथनम् । तथाप्यस्य विरतनायकचर्यम्, अविरतनायकचर्यमेवेति द्वैविध्य-
निरूपणम् । अथ नामनायकः, आपनायकः, द्रव्यनायकः, भावनायकश्चेति नायकचातुर्वि-
ध्यकथनम् । अथ भावनायकस्य षट् विधाभिः । यथा,—जनप्रतकथनम्, शौकता, मुषयता, कलु-
ष्यवधारिता, नृवदेवर्ण, विनमनतत्त्वविरचयेति । अथ आकर्षण-प्राप्त-प्रपञ्च-प्रतिवेद्यमभेदेन
जनप्रतकथनस्य चातुर्विधमकथनम् । ज्ञानेवैवानुमानान्नेदमिरूपयन्मुनेन षट्भङ्गादिरूपवादिशक्यम् ।
तत्र तत्र प्रत्येकं अविकारमुपाख्यानकीर्तनम् । अवेदमाहृतं, सत्यवृत्तिमानकथनपरिभाषण-
पराद्यां तदुक्तानुष्ठानकरप्रवृत्तानां प्रतिपद्यप्रवर्तमानोत्तरीनररूपभाष्यवशावतीरपूरप्रवाहि-
तसकलजनवातिकर्षकाकुशाचानविकलसकलविनकवेपसापयोक्तितोकाशोकाणां भवसमा-
नां सभासत एव चेषकाकलं वचनादिसमयोद्ग्रहणमप्रीयशात् पारम्यर्थेन निमोहसुखप्राप्ति-
रिति ।

No. 3089. धर्मरत्नवृत्ति, वा सुखबोधा । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 258. Lines, 14 on a page. Extent, 10,684 slokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1876. Place of deposit, Ajimangj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, old. Prose. Correct. Sanskrit and Māgadhi.

Dharmaratna-vritti ALIAS Sukhabodhā. A commentary on the work noticed under the next preceding No. By Devendra Śūri.

Beginning. सङ्गज्ञानकोषमविकीर्तितसन्मैत्रां

मिःश्रीमन्मोक्षमयकामजदावदार्त्तम् ।

विचारितप्रवरमाहुरपकौरज-

रमाकरं निमवरं प्रयतः प्रयोजि ।

वीरकौरजशः पदार्थं कल्पमन्त्रसम्भे ।

कपरीवकारवेनोर्विहसोमि यथायुतं विहितम् ॥

एव हि योपारैवादिपदावैवावेपरिज्ञातवीर्यस्य जन्मजरानरचरोमश्रीकादिदोर्मल-
मिवीक्षितस्य भवसमस्य कर्मोपवर्गोदितुसकल्याद्भावव्याप्तिवन्धनं सवकौरजमुपादातुमर्हितम् ।
तदुपादाजोपरैरुपादातुकाः स्वकारा मिथुनामौमगमिथवा पूर्वैः तावदिहदेवतादिवन-
कारादिप्रतिपादनावैभिर्ना नायाजाय । नमिच्छत इति ।

End. **शेषकावचं हननादिपुनस्तोदधुपानघोषमान् पारम्यर्थे च भिन्नोऽवसुह-**
प्रतिरिति ।

Colophon. इति श्रीचण्डिकास्तोत्रः समाप्तः ।

विष्णोरिव यथा विमोः पदपथो ज्ञानो जगद्विनिर्वाहः ।

सदभारतजगद्धिः स नीलोरो जिनी जयतात् ॥

शुद्धोष्णसक्तीनिर्भरैः सुरभीकृतसकलविहृपाभोजः ।

अतमश्च अतविमतपदः श्रीजीतमनसधरः पातु ।

ज्ञान्यचोदपकारार्थं' नीमदेवेन्द्रकरिषा ।

धर्मरत्नं डीक्षितं सुखवीथी विजिर्मेते ॥

कल्याणमस्तु । संवत् १८७१ ।

विषयः । जैनधर्मे रत्नरूपस्य व्याख्यानम् ।

No. 3090. नर्मदासूरीकथा । Substance, country-made paper, 18 x 4 inches. Folia, 18. Lines, 9 on a page. Extent, 338 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Narmadāsundarī-kathā. The story of Narmadāsundarī, a lady of high religious merit who was greatly devoted to the practice of Jain duties. By Bhadravāhu.

Beginning. जमेबादि दुविहोरे जन्महोपका भारी ।

वर्धमानं मुनेः पीरैवर्धमानाभिर्ध पुरं ॥

वतंसो योग्येन ब्रह्म कृपातः प्रविष्टास्ततः ।

विद्ययाभरणकामी सन्पुति + च सुपुतिः ॥

नमिहन् उपभवेमाणाः शार्वेयासी मयदिहः ।

विमर्शनेरतो विमर्शकद्वयोरपतीभिः ॥

पञ्चदेववीरदात्री कुतो नमः पद्मभद्रः ।

अपिहता च दुषिता चर्मजोग्रहवेदिकः ॥ इत्यादि ।

End.

इति चरित्रम् + + भद्रपाठप्रदीपे.

विंशतिभिः शोकाजीयपानैकपेयं ।

परिचितमहमेतद्गर्भदाहृन्दीयं

मयहु विचमिवाचमपकं भक्तिभाजा ।

Colophon. इति श्रीगर्भदाहृन्दीयका समाप्ता ।

विषयः । श्रीकृष्णार्जुनसंवादेन श्रीकृष्णमुरारिणा गर्भदाहृन्दीयः परिभाषितः ।

No. 3091. धन्यकथा । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 12. Lines, 9 on a page. Extent, 300 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Dhanyakathā. The story of Dhanya in course of which the merits of beneficence and Jain duties are described at length. By Dayāvardhana, disciple of Jayachandra Surindra.

Beginning. श्रीश्रीरत्नमन्त्राय नमः श्रीगर्भदाहृन्दीयः ।

कुला वाग्देवतां विजे दामयन्ती प्रचक्षते ।

पापे ददाति श्री विपु मित्रमन्त्रा सुभक्तिः ।

श्रीकृष्णा भाजनं च साहस्यं धन्योऽभवत् पुरा । इत्यादि ।

End. श्रीगर्भदाहृन्दीयविचमिवाचमपकं श्रीगर्भदाहृन्दीयः ।

इत्यारम्भेनचञ्चेन चमो धन्यो विद्महेनम् ।

Colophon. इति श्रीधन्यकथा परिपूर्णा ।

विषयः । विचमिवाचमपकं दामयन्तीकुलावाचमपकं धन्यं च साहस्यं धन्योऽभवत् पुरा ।

No. 3092. दशवैकाधिकसिद्धान्तकवृत्तिः । Substance, country-made paper, 16 × 5 inches. Folia, 36. Lines, 19 on a page. Extent, 2,834 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect. Sanskrit.

Daśavaikālika-siddhānta-laghu-vṛtit. A concise gloss on the *Daśavaikālika-siddhānta*. A Jain Sūtra. Anonymous.

इत्यथैवमन्त्रप्रदीपिका कथयति नमश्चरोपनिषदपूर्वमन्त्रीयुक्तं शरीरमात्रातिशयदुःखदुः
खलमापयित्वाशरीरमोदयेत्येकादिकानिवाचनान्नास्तीति सूक्तमन्त्रप्रदीपिकायाः प्रसूये ।
तत्र प्रसूतार्थेनतिपादयाम्येवमन्त्रकारादौ च यत्नेन विद्वन्निवाचनीयमानये मन्त्रान् मन्त्रक-
याचार्यो भाषयन्मन्त्राभावात् । यत्कीमहमितिदिदि । नह्ये दिवसयेति मन्त्रं । अन्तर्हं
प्रधानं । इत्यादि ।

End.   अथवात्पुनरावापिरोमलोकापुनरुदये ।
 संसारसागरे रोद्रे भगमि + विदुमिना ॥
 ये पुनश्चैवमप्युपादिपदद्विवन्दः ।
 भवान्मर्धिं सनसकृत् ये वाप्ति पदमवस्य ॥

Colophon. इति श्रीहरिवैद्यविरचितानामष्टाङ्गि खण्डः ।

विषयः । दशवेदादिकामिषेषजैमिनीयस्य शास्त्रागमः ।

No. 3093. चन्द्रमक्षिवाचोद्यः । Substance, country-made paper, 14 x 6 inches. Folia, 159. Lines, 20 on a page. Extent, 9,708 ślokae. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Māgadhi.

Chandra-prajñapti-bālābodha. A gloss on the *Chandra-prajñapti-sūtra*. By Malaya Giri. No. 2649, Vol. VIII, p. 113).

Beginning. चोचोचोतशाबाब बजः ।

निर्वा चरिणः पदः । इहप्रविष्टमह चरिणं चरिणं विपदं । इहप्रवृत्तं चरमाह
 पदः । इहा चरमा शेष प्रकाशनी रक्षनी मुचनी चरमाह्व । बीजी वाञ्छितमा मन्त्रा-
 ररुप वे करेवे चरद पदः । इत्यादि ।

End.   लङ्कापुत्रः लङ्कापुत्रः कर्मणः वसन्तीत्येति विहारीषाः भारिणी रत्नचन्द्रः
मल्लकरोक्षितं मेघं मेघं विं । निबद्धं प्राग्वहीषं मरीचं चयनीयमे देवत ।

Colophon. इति श्रीमच्छास्त्रिनिर्दिष्टविरचितवन्द्यप्रसन्नप्रियावाङ्मयः समाप्तः ।

विषयः । चन्द्रप्रवृत्त्यानिधानमेव ज्योतिरासक्त वाक्यामन ।

No. 3094. दशवचूर्णी | Substance, country-made paper, 16 x 8 inches. Folia, 44. Lines, 14 on a page. Extent, 2,358 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, old. Prose. Incorrect. Sanskrit and Māgadhi.

Daśāvachurnī. An epitome of the contents of the Daśās'ruta-skandha Sūtra. Anonymous.

Beginning ॐ नमः सन्मन्त्राय । नमो अरिर्हताय । नमो सिद्धाय । आद्यरिषाय । नमो उवज्ज्वाय । नमो लोचनव्यास्य । सुदं ते वाचसं वेदं भवयथा । संश्रुं जा मोचयि-हावे वददि । इत्यादि ।

End. एवं विद्या तस्य भावद् भवति । तमुच्चायता इति आत्मनो भवति । ++
+ + + जानयथा विजायकदयस्यो सन्नेषं विद्ययायं नाथा ॥

Colophon. इति दशवचूर्णी समाप्ता ।

विषयः । संश्रित दशानुत्तमसूत्रस्य तात्पर्यवचनम् ।

No 3095. अग्निहोत्रमन्त्रार्थचन्द्रिका | Substance, country-made paper, 14 x 4½ inches. Folia, 9. Lines, 8 on a page. Extent, 196 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāmachandra Paṇḍit. Appearance, old. Prose. Correct.

Agnihotra-mantrārtha-chandrikā. A gloss on the mantras used in the performance of the Agnihotra rite according to the School of Kāvalāyana. By Vaidyanātha Bhaṭṭa Pāyagunḍa.

Beginning. आद्यवाचनमित्याग्निहोत्रमन्त्राणां मन्त्रम् ।

वसवे वैद्यनाथोऽयं वासुदेवप्रभुदत्तः ॥

अतमित्यग्निहोत्रं यदा प्राचानाचम्य मित्याग्निहोत्रेऽभ्यर्च्यवर्यं कृत्वा समाह । उवराचव-
होत्रमिति । ततोऽभ्यर्च्यविचारोद्दिष्टाचान्तोर्ध्वेन प्रविष्टा मार्यपत्यं प्रस्थाप्य वैश्वदेव्यादादीनां
चार्यैर्विष्कस्य भविकस्य मन्त्राद्वा यदा चार्यैर्मायं वा यदा होमार्थं मन्त्रितं वेत्येवंप्रकारेण
विष्कस्यं तं दक्षिणाग्निं प्रहोत्र मार्यपत्यान् ज्वलन्तं तं पाचान्तरे प्रवक्त्वा कुर्यात्—इत्यादि ।

End. ये यत्र ते तत्र यद्गुणमन्त्रानाम् प्रमादाद्वा ज्ञानं यत्र ते तवामिदं ज्ञानं
तत्त्वम् अमुप हवीषे रव समर्पयामि तस्मै तुभ्यं नमस्य करामि ॥

Colophon. इति वाचमुच्योवाच्योवैद्यनाथमहोदयविरचित्याग्निहोत्रमन्त्रार्थचन्द्रिका
समाप्ता ॥

विषयः । आद्यवाचनमाहोत्राग्निहोत्रमन्त्राणां व्याख्यानम् ।

No. 3096. लघुन्यासः । Substance, country-made paper, 13 × 5½ inches. Folia, 262. Lines, 12 on a page. Extent, 12,186 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur; another copy, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct. Sanskrit.

Laghu-nyāsa. A concise gloss on Hemachandra's Svopajñas'abdānus'āsana grammar. Anonymous.

Beginning. प्रथमं चैवकासीकावलीकृतजनसूचं ।

जिनेशं श्रीविजयेन चन्द्रमहामुद्रावने ।

मन्त्रविद्याविदां मन्त्रीद्वयचन्द्रोपदेशतः ।

न्यासतः कतिचिदुपदेशास्त्राभिधीयते ।

एष निरूपयेन्मन्त्रोपयोगनिर्णयानेकविद्वज्जनमनसमन्तरकारकारिभ्रातृनिरूपिका-
पितृभिरुद्ग्रही + + + कानिचकृष्टि निष्प्रतिनप्रतिभासकारापचक्षित(?)विद्वज्छरिः,
चोक्तुमारपाठकापाठप्रतिबोधविधानमिच्छित्तोद्योगस्यसाधनप्रवृत्तिचक्षातिज्ञानप्रसाद-
नामिकोचकृतिमोचर — — — — — सुप्रवीतमानवेद्यः श्रीवेमचन्द्ररिभि-
विद्वज्छरिप्रसं समस्तमपि विद्वज्छरिभ्यः — — — — — मन्त्रानुशासनं
कर्तुंकातः प्रथमं मन्त्रावेनमिधेयादिप्रतिपादनाथं खेददेवतानमस्कारमात्रं प्रवृत्तेति । ननु
प्रयोगोऽयं भावे कर्तव्यं वा उच्यते । भावे एव । तर्हि कथं परमात्मानमिति कर्तव्यं उच्यते ।
एत्यादि ।

End. ज्ञतपूर्वीतिथ चन्द्रमन्त्रज्ञ ज्ञतमन्त्रेण ज्ञतमन्त्रेण कटमन्त्रेण चन्द्रमन्त्रो न
चन्द्रमन्त्रेणमन्त्राभिमिति किं वि वचनात् भवतीति जनकमात् । नन् एतन्नेमावर्तौऽपि वाङ्-
मन्त्राज्ञतौल्ये ।

Colophon. एत्याचार्यश्रीवेमचन्द्रपरिचितविजयेन चन्द्रमन्त्राभिधानकोपमन्त्रानुशासन-
रसो लघुन्यासे उक्तमाध्यायक चतुर्थे पादे । उक्तमाध्यायः समाप्तः ।

विषयः । वेमचन्द्रज्ञतकोपमन्त्रानुशासनसमाध्यायकरसक व्याख्यानम् ।

No. 3097. जातिविवेकः । Substance, country-made paper, 14 × 4½ inches. Folia, 12. Lines, 7 on a page. Extent, 191 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāmachandra Pandit. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Jātiviveka. A dissertation on caste. By Viś'vanātha.

मारद् उवाच ।

Beginning. भवन् सर्वभर्तृन् मीरी—मनीहर ।

एकं मां परिपृच्छामि सन्देहं मनसि क्षितं ॥

सुखचयनता भर्ता विज्ञाता ह्यपचा नव ।

वर्धयमानसवा प्रीतास्तेषां भर्ताच सर्वेशः ॥

चातुर्भुजं चरेद्भूमिस्त्वित्वाच मनवान् हरिः ।

कैवल्यकुले जातो वाक्मोकिर्ग्राह्यबोऽभवत् ॥

राधया पोषितः कर्तुः सर्वचषिषयकतः ॥

दासीजडरसभूतो विदुरी विप्रसक्तः । इत्यादि ।

End.

वेभी इत्थं समादाय यस्त्रियश्चादिकं दिवः ।

कुर्वन् दीर्घं नवाग्रेति फलं वेवाच विन्दति ॥ इति ।

वीरिचमाचकविना कविमाचकेन

नामानिचमचयमीच्छा (?) विनिर्मितेयं ।

सम्यक्क्षिताय भवि आतिविशेष एव

विद्वांस एव हृदयेषु विचारयन् ॥

Colophon. इति आतिविशेषः परिपूर्णेः ॥

विषयः । वाक्मोक्षादीनां कैवल्यदिआतिमकचनपूर्वकं सौराष्ट्रनामधनाकंदनासव-

चारसतकान्वकुळादीनां शोचाचारकचनमुखेन प्राच्यबार्ता प्रभेदविरूपचम् ।

No. 3098. साधुविधिप्रकाशः । Substance, country-made paper, 12 x 5 inches. Folia, 21. Lines, 18 on a page. Extent, 640 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect. Sanskrit and Māgadhi.

Sādhu-vidhi-prakāśa ALIAS **Śrīvidhi.** Duties of devout Jains. By Kshamākalyāna.

Beginning. प्रथम्य मीर्देनवेनयज्ञान्

मिरीक्ष्य सम्यग्विधिप्रकाशं

मुला + किञ्चित् उपरोपकृत्यै

वितव्यते साधुविधिप्रकाशः ॥

नच किञ्च साधुविधीनां वऽस्मैपि इव तु विधिप्रपासामचारीभक्तकां वनसादेव सेवतः

द्विनिर्दिष्टसाधुसमाचरणीयानुष्ठानानि लिखन्ते । निश्वासाचरणप्रवृत्ते निम्नां परित्याज्य
सप्ताहवारान् परमेष्ठिनम् भविता चतुर्विंशतिखिन्नादिनामानि जुना चावश्विनाकाखि-
देमे जना कायिका जना चतुर्विंशतिखिन्नादिनामानि ।

End. विधिप्राच दच प्रोक्तः प्राचपन्थानुसारतः ।

इष्टा जुना + + + चतुर्विंशतिखिन्नादिनामानि ।

संवत्सिद्धिनुवाहक (१८१८) विमिसे जीनेसकाद्री पुरे पूज्यजीमिनचन्द्रकरिनचन्द्रवि-
देवतो वाचकाः जीमन्तोऽत्यन्तवर्षमानमवकाशविषयैः जनाकलावः कृतवान् मुदे सुमनसां
सम्यग्निधेः सङ्गृह्य ।

सङ्गान्तोऽयं सम्यक्प्रेरणा चापि चावसाधाय्यात् ।

सावकाशमसवाचकवार्थं मन सिद्धिरङ्गप्रभतीनां ।

Colophon. इति नीविधिप्रकाशः सम्पूर्णः ॥

विषयः । जीमन्ताधुना दैनिककृत्यविधाननिरूपणं । तत्र ग्रन्थाया उत्तमानविधिकचयनं ।
प्रतिज्ञमसविधिकचयनं । शिखायां मुकुटसमिधिविधिकचयनं । तत्र प्राभातिकप्रतिज्ञमसादिनाकावि-
वेचनं । शिखायां सङ्गुमन्दस्त्रेण पञ्चमस्त्रारपाठविधिकचयनं । मन्त्रसादिपाठकायै मुकुट-
जिकाधारविधिकचयनं । अथ चारित्रदर्शनज्ञानशुद्धिमितं एकचतुर्विंशतिखिन्नादिनि-
नादिरूपकायोक्त्येविविधिकचयनं । चन्द्रमधारविधिकचयनं । अथ चार्त्तरोद्रादिध्यानविधिक
चयनं । जिनविम्बवन्दनविधिकचयनं । सुतस्तव-सिद्धसादिपाठविधिकचयनं । प्रसङ्गात् रावि-
प्रतिज्ञमसविधिकचयनं । अथ पतिलोकनाविधिकचयनं । अथ पादोनप्रहरद्विषापत्रमे दृष्टिप्रति-
लोकनादिविधिकचयनं । अथ भोजनकाये तत्कृत्यविधिकचयनं । भिक्षाविधिकचयनं । अथ प्रत्या-
ख्यानपारवाविधिकचयनं । अथ अष्टमीचतुर्दश्याष्टम्यासदिने कृत्यविशेषनिरूपणं । अथ पश्चि-
मप्रहरकृत्यविधिनिरूपणं । अथ चतुर्विंशतिखिन्नादिनापनाविधिकचयनं । अथ अतीचार-
शोधनादिविधिकचयनं । अथ मयमविधिकचयनं । अथ चान्नासिकादितपश्चिन्नविधिकचयनं ।
प्रसाङ्गनाविधिकचयनं । प्रबोधकाविविधिकचयनम् ।

No. 3099. शास्त्रसिद्धान्तसङ्ग्रहसारः । Substance, country-made paper, 16 x 4 inches. Folia, 88. Lines, 9 on a page. Extent, 1,154 slokas. Cha-
racter, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Paṇḍit S'yāmalāla Duve. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Sāstra-siddhānta-saṅgrahasāra. A philosophical disser-
tation on the Vedānta doctrine. By S'ivenaka. (Cf. No. 60, I p. 85 ;
No. 1496, IV, p. 91 ; No. 1573, IV, p. 147 ; No. 1597, IV, p. 16, 5 ;
No. V, 1835, p. 145.)

Beginning. दुःखिनो यं समानित्य सुखमौघः सुदुर्लभं ।

विभीषणादयो रामं तं बन्धे सुदुर्लभं पुनः ॥

अथ शालसिद्धान्तोक्तसङ्ग्रहविषयस्य मतानां सुखं लोकोपायं तत्पाठः काव्यार्थं च सङ्गृह्यते (?) मया । यथा यथा भवेत् पुंसां श्रुत्पक्षि प्रत्यगात्मनि । सा सैव प्रसिद्धेह स्यात् साध्वी सा चानवस्थिता । अकल्पितवस्तुप्रतिपत्त्युपायतया कल्पमानेषु पदार्थेषु विरोधः— इत्यादि ।

End.

जीरामं मनसा ध्यात्वा जीमर्षं संप्रवक्ष्य च ।

पाठं शिद्धान्तोक्तस्य समस्त + च्छिन्नेनकः ॥

समाधिगमनायाश्च यन्मया सादृत्यं कृतं ।

अनाद्यं तद्बुधैः सन्धैः अनाशीला हि ते यतः ॥

तत् संख्यानं लोकोपायं रामतुष्ट्यर्थमेव च ।

आत्मनि हि स्तनखज्ज्ञा न तदर्थं मया कृतं ॥

यदि ते बाह्यलोकार्थं पश्येयुः सङ्ग्रहं निम्नं ।

तदा तैरेपि शोध्योऽयं नेपथ्यो ह्युपकारिभिः ॥

Colophon. इति जीशालसिद्धान्तोक्तसारे फलाभिधसङ्ग्रहः परिच्छेदः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । विधिसंस्कारादिविवेचनं । तत्र नियमपरिचयस्यादिभेदनिरूपणम् । कारणल-
संस्कारोत्पत्तिमन्त्रेण प्रख्यातो जगज्जन्मस्थितिरुक्तकारणलक्षणम् । विवर्तवादपरिहारादयो-
कारणलक्षणम् । अथ जीवेश्वरयोः संपन्निरूपणं । जीवेश्वरनामानात्मवादलक्षणम् । मायाविषयोः
संस्कारादिलक्षणम् । उपादानलक्षणनिरूपणं । कर्तृत्वलक्षणनिरूपणं । ईश्वरसर्वज्ञत्ववादि-
निरूपणं । जीवस्य सर्वज्ञताभाववादिनिरूपणं । सम्बन्धवादिनिरूपणं । अभिव्यक्तिवादिनिरूपणं । आ-
वरणाभिव्यक्तिवादिनिरूपणं । अज्ञानादात्मवादलक्षणम् । परोक्षज्ञानस्य अज्ञाननिवर्तकत्वानिवर्त-
कत्ववादलक्षणम् । साधिसंस्कारनिर्णयवादलक्षणम् । अविद्यादीनामाहतानाहतसाधिवेत्तव्यप्रका-
शत्वनिरूपणं । अवकारादिकृतिविस्तारार्थं संस्काराधानलक्षणम् । अथासंस्कारादिनिरूपणं । अप-
रोक्षानुभूत्यर्थं हृदिनिर्गमनवादलक्षणम् । अद्वितीये प्रख्यापिते वेदानां समन्वयलक्षणम् । नृतिप्रत्य-
ययोः प्रावक्ष्यदीर्घत्ववादलक्षणम् । तयोपजीवोपजीवकभावविरोधपरिहारवादलक्षणम् । प्रति-
विम्बसत्यत्वनिष्ठात्ववादलक्षणम् । कलाधिष्ठानवादलक्षणम् । अद्विकल्पकवादलक्षणम् । निष्ठाभूत-
स्यापि अवधारिकसत्त्वावस्थित्याकारित्ववादलक्षणम् । औपाधिकजीवभेदेन सुखदुःखासाध्यत्वव-
त्त्वावादलक्षणम् । उपाधिसंस्कारवादलक्षणम् । जीवादिवाक्यवभेदनिरासवादलक्षणम् । विषयेव
ब्रह्मप्राप्तिरिति लक्षणम् । कर्षोपजीववादलक्षणम् । विद्यावेककौशिकारवादलक्षणम् । सञ्ज्ञासञ्ज्ञ-
विशेषोपजीववादलक्षणम् । नवसाधिकारवादलक्षणम् । ज्ञानकरत्ववादलक्षणम् । ज्ञानार्थोपरोक्ष-

श्रवाद्कथनं । अज्ञाननिवर्तकवाद्कथनं । अज्ञाननिवृत्तिवाद्कथनं । अविद्याशेषवाद्कथनं ।
अविद्यानिवृत्तिरूपवाद्कथनं । मुक्त्यामुक्त्यपवादवाद्कथनं । अनवच्छिन्नानन्दप्राप्तिवाद्क-
थनं । मुक्तस्य ब्रह्मभावापत्तिवाद्कथनञ्च ।

No. 3100. शब्दार्थवृत्तिः । Substance, country-made paper, 13 × 6 inches. Folia, 54. Lines, 14 on a page. Extent, 3,090 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Babādur. Appearance, new. Prose. Incorrect. Sanskrit.

S'abdārtha-vṛitti. A commentary on the Das'avaikālika-sūtra. By Samayasundara Upādhyāya.

Beginning. स्वभावाधीनमानस्य त्रिभिः समयसुन्दरा ।

इत्येकैकादिके सूत्रे शब्दार्थं विवक्षति सुन्दरं ॥

धर्मो महत्त्वमित्यादिवाक्या । धर्मो दुर्गतिप्रपन्न + + धारवाक्यवचः । उत्कृष्टं प्रधानं
महत्त्वं धर्मेवे । को धर्मो इत्याह अहिंसा । अहिंसा न हिंसा । जीवहृषाप्रसक्तिपातविरति-
रित्यर्थः । इत्यादि ।

End. इति सूत्रिकादयं व्याख्यानं । अथ प्रवृत्तिमाह ।

परिभ्रष्टता लोका वर्तन्ते विवक्षा परं ।

मया तु शीघ्रबोधाथ शिष्यार्थे पुनरा ज्ञता ॥

बान्धवकुले श्रीसरतरजस्ये नीजिनचन्द्ररिनामानः ।

जाता पुनःप्रधानासुखिणः सकलचन्द्रमणिः ॥

तस्मिन्समयसुन्दरमहिना जगते + स्वभावीयेषुपरे ।

इत्येकैकादिकलोका त्रिभिर्भिष्टुङ्गारमितवर्षे ॥

— — — — —

शब्दार्थवृत्तिटीकायाः स्वीकृतानभिर्दं कृतं ।

सप्तसप्तमस्येव पुनः सार्वभट्टः प्रणीतः ॥

Colophon. इति श्रीइत्येकैकादिकशब्दार्थवृत्तिः समयसुन्दरोपाध्यायकृता समाप्ता ॥

विषयः । इत्येकैकादिकाभिधानजैनसूत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 3101. सुधा । Substance, country-made paper, 18 × 8½ inches. Folia, 205. Lines, 7—8 on a page. Extent, 3,203 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Sīh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Sudhā. A commentary on Jayadeva's Chandraloka—a treatise on rhetoric. By Viśveśvara *alias* Gāgā Bhaṭṭa, son of Dinakara Bhaṭṭa.

Beginning. प्रथम परमाकारं वचिदामन्विषयम् ।

चन्द्राकोकट्टीया रत्ना नामाभङ्गनीत्यम् ।

वीरिति भवतीति धर्मवाच्यारता । उपदेशकौशाकप्रथमम् । अथावतपदेन प्रमु-
चस्मिन्नुद्यत्यस्मिन्नाकावस्मिन्नुपदेशकैविद्येऽपि उपदेशकस्य मन्दावैश्यामता ।

End. अवतीति अवश्यमेव वीर्यवर्षे इति नामान्तं । अथावत इति पूर्व-
म् । कृष्णमेवम् कथयति च भिन्नमपि परे अकाराजसुधे + नपि तुयेदपि परं
+ + + + विवदमवर्ज्येन वदता अनेकार्थं तुयेदम् अमकजापरिहृतः ।

Colophon. इति वीर्यावहिनकरभङ्गुविद्येकरापरमानकनामाभङ्गना सुधाया
चन्द्राकोकट्टीया समाप्तः ।

विषयः । वीर्यवर्षापरामिधानअवश्यमिविषयकचन्द्राकोकनामकाकङ्काररत्नस्य वा-
च्यम् ।

No. 3102. काव्यालङ्कारटिप्पणी । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 85. Lines, 10 on a page. Extent, 1,580 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Paṇḍit S'yāmalāla Duve. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Kāvyaśaṅkāra-ṭippanī. A gloss on Rudraṭa's Kāvyaśaṅkāra—a treatise on rhetoric. By Namisādhū.

Beginning. विद्येयापि विद्योकी विषयपरतया सङ्गमनी पुरश्चादु-

चकाङ्क्षितवत्तादुचितविषयकादर्थेयज्ञानदेवा ।

विधीतिज्ञानकीना अवदभवनचारातिभीत्येव ज्ञानि

वीर्याम् आनेवदेव च भवन्तु भवतां मर्त्येव कर्मफलः ।

पूर्वमेवज्ञानविधिरचितहेतुमुचारेव किमपि रचयामि ।

वचिदामन् रत्नकावाकङ्कारटिप्पणकम् ।

एव शास्त्रकार शिष्टश्रुतिपाठनाथैर्नविज्ञेन शास्त्रसमाप्तायैव प्रथममेव तावद्भक्त्या-
नकस्य श्रुतिमाह । एत्यादि ।

End. जननीति । सुमनस् ।

एवं वदन्तकायाकङ्कतिष्ठित्यनकविपचनान् पुनश्च ।

वदन्ति नवा तत्कायनः परीपकतिरतिधुनाम् ॥

— — — — —

पक्षधित्तिचक्रैरेकादशसमाप्तैः ।

विज्ञानात् समतिज्ञानोः प्रादुर्बोद्ध समधितम् ॥

Colophon. एति श्रीमन्निवापुनिरविनावा कायाकङ्कारडित्यन्वां पौडुमोऽथाकः ॥
समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । वदन्तकायाकङ्कारमानकाङ्कारचन्द्रमैत्रेया कात्यायनम् ।

No. 3103. व्यासविषयकाख्या । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 104 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, S'yāmalāla Durg. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Nyāsa-tilaka-vyākhyā. A commentary on a hymn in praise of Raṅgeśvara a form of Viṣṇu. The object of the hymn is to develop the course of self-examination. Anonymous.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः ।

नुरम्भकदुनुरम्भय नमो पावनश्रीमते ।

इश्वरीयते च तत्प्रादौ दृश्यते जनतां पती ॥

प्राकः प्रवदन्ते पुंसां श्रीमःपुन्यं विचारयन् ।

वक्ता श्रीरङ्गमनुं मोनवादनचक्रमिति ॥

अमादेमिःश्रीमो दुर्गितनकधेयेऽद्विदपमं

विदुः प्रावधिं + + + भुरीशानवधिः ।

तद्वारणे तस्य निरनवदधानेन नमसा

प्रवसे तानेकां विषयविक्रमायस्य नविनीम् ॥ एत्यादि ।

End. वेदाभाषायेचन्द्रमैत्रेयाकात्याये जनवाचयम् ।

अनर्थं नां अमावारा विदुषामपि दुष्करे ॥

+ + + नीमिवावेन नीमिवावचरोमिना ।

कवेर्यं व्याचलितकवाक्षा पाक्षा विचचरोः ॥

Colophon. इति नीमिवाचलितकवाक्षा सम्पूर्णा ।

विषयः । नीमिवावेन रवेचरे भवति व्याचलितकवाक्षचनम् ।

No. 3104. रहस्यत्रयसारः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 9. Lines, 10 on a page. Extent, 174 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Syāmalāla Dube. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Rahasyatraya-sāra. An exposition of the three objects of life, viz., desire for wealth, prosperity and emancipation. By Veṅkaṭanātha Vedāntāchārya.

Beginning. नीमदेककवाचार्थेकविताकिंकरी ।

वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधौ सदा हृदि ॥

प्रपद्यन्मये विद्याभेदे प्रतिष्ठितचेतसः

प्रतिपदमिह प्रज्ञा + + + + राचनाः ।

महर्षिपुत्रकवाचप्राचेतसादिनिबन्धन-

चमपरिचयतन्त्रबाध + + + + रीकाः । इत्यादि ।

End. रहस्यत्रयसारोऽयं वेङ्कटेश्वरविपश्चिता ।

मरुत + व्यतिविदा + + + चमय्यस्तान् ॥

Colophon. इति नीमिवाचलितकवाक्षा सम्पूर्णतन्त्रक नीमदेककवाच वेदान्ताचार्यक कतिपु नीमरहस्यत्रयसारः समाप्तः ॥

विषयः । प्रपद्यन्मुमुक्षुनादिनिरूपणम् ।

No. 3105. श्रावकविधिप्रकाशः । Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 19. Lines, 12 on a page. Extent, 472 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Sifib, Bahādūr. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect. Old Hindi.

Śrāvaka-vidhi-prakāśa. A summary of the duties appropriate for Jain householders. By Kshamākalyāna.

Beginning. प्रथम जीमिनाधीनं चकुम्बस्य प्रदीपः ।

आवाहोरात्रकृत्यानि विष्णवे लोकायता ॥

तिष्ठां प्रथमप्रभातसामयिकविधिं विधीयेद्दे । आचमये चक्षुषा चक्षुषीरावे चोदयन्नाकाशे
स्य वा नुवर्धनीये स्य वा मरुते रक्षदेवे आनी प्रथमदिवस संध्याये ———— इत्यादि ।

End. मन्त्रे चारीकाश्च समापारै । इति वस्त्राधी तपसिं तमविधिः ।

जीमिनचन्द्रकिं इमिष राजतनयराजने ।

आचम्य अक्षतचर्ममिषीस्यमाकृत्वा ॥

स्य चकारश्च + तो मन्त्र + ओषधनेचकुम्बस्य ।

आचम्यविधिसंयस्यक्षीयो मूकस्य चकुम्बस्य ॥

कनकादिमसुन्दरं सुमनसोपसहाय प्रभातम् ।

ओ + मिषोच अक्षत इव सो चोषिषी सुम्भम् ॥

Colophon. इति आचम्यविधिप्रकाशः परिपूर्णः ।

विषयः । जैनमठस्थानां दैनिककृत्यविधिमनुष्यं । तत्र प्रातःकृत्यमनुष्यं । प्रतिम-
नवादिवाक्यमनुष्यं । सामयिकपारादादिविधिकथनं । सन्ध्यासामयिकविधिकथनं । देवता-
प्रतिमनवादिविधिकथनं । चारित्र्यदर्शन-ज्ञानश्रुतिविधिकथनं । वैश्ववन्द्यविधिकथनं ।
आहारसंवरचर्ममितादिकथनं । अष्टप्रहरोपवासस्यचकारश्चोर्विधिकथनं । सामयिकस-
म्येविधिकथनं । प्रतिवेदनविधिकथनं । रात्रिसम्यञ्जीवसप्तःप्रहरोपवासविधिकथनं । वाचि-
कादिप्रतिमनवादिविधिकथनं । स्य वाक्मासिकतपोविधिकथनं ।

No. 3106. सिद्धान्तरत्नावली । Substance, country-made paper, 18 × 5 inches. Folia, 98. Lines, 17 on a page. Extent, 6,111 ślokas. Character, Nāgara. Date, १ Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Sībh, Bahādur. Appearance, decayed. Prose. Generally correct.

Siddhānta-ratnāvalī. A commentary on the Sanskrit grammar entitled *Sārasvata-prakriyā*. By Mādhava Bhaṭṭa. (Cf. No. 2543, VII, p. 294).

Beginning. जीमदिव्यपदाजनकुक्षिदं चकुम्बस्यविधिकथनं

क्षीपूषीच + + मुचदवसा + + मितं लोचनं ।

जीमिमानरकिङ्कराकिमिकरैः वेनीकमानं मुद्रा

ज्ञानानन्दभरप्रदावि मितरां चकिमये चपिदे ॥

वाजीर + + + मनीऽपि यक्षाः क्षपाकटाये चरतः प्रयाति ।

वा ने मतिं स्मारयतादयम् वाग्देवता + + + + + ।

— — — — —

तत्र चारुखर्ती प्रक्रियायुक्तं चिकीर्षुः जीमदुभुतिसूत्रपात्रायेकद्विगुणमातिप्रचयन-
+ + + + मायेमिद्वदेवतापरमात्मप्रवृत्तिसूत्रचयनसूत्रमाचरन् विषयप्रयोजनसम्बन्धाधिका-
रिचोऽपि सूत्रचयनं प्रतिजानीते प्रत्येत्यादिना स्वीयेन । यस्यायमर्थः । सर्वं प्रक्रियन्ते युवा-
युक्ते ज्ञेया चयनेति प्रक्रिया—इत्यादि ।

End. चादिनाम्बलायेवं जानीयकस्य विद्वन्निर्विचारा ज्ञेया इति । इति ज्ञान-
प्रक्रिया समाप्ता ।

Colophon. इति महाशयविरचितायां चिदानन्दभाष्यां चारुखर्तीकायां ज्ञान-
प्रकरणं सम्पूर्णं । सम्पूर्णाऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । अनुभूतिसूत्रपात्रायेकतवारुणतप्रक्रियाविधानाकरचका व्याख्यानम् ।

No. 3107. वसुपात्रदेवःपात्रप्रबन्धः । Substance, country-made paper, 14 × 4½ inches. Folia, 80. Lines, 9 on a page. Extent, 913 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit. 'A'jimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect. Sanskrit.

Vasupāla-Tejapāla-prabandha. Anecdotes of Vasupāla and Tejapāla, Jain householders, in illustration of Jain doctrines and duties. Anonymous.

Beginning. जीवसुपात्रदेवःपात्रो मन्वीश्वरायुक्तो + + ।

यो भातरी प्रविष्टो जीर्णवर्षायां तयोर्भूतः ॥

पूर्वं चरिषीमन्मनायां मन्वीश्वरायुक्तो जीवसुपात्रदेवःपात्रोरायाः वसन्ति स्म ।
अन्वदा जीमदुभुतिसूत्रपात्रायेकद्विगुणमातिप्रचयनसूत्रमाचरन् विषयप्रयोजनसम्बन्धाधिका-
रिचोऽपि सूत्रचयनं प्रतिजानीते प्रत्येत्यादिना स्वीयेन । यस्यायमर्थः । सर्वं प्रक्रियन्ते युवा-
युक्ते ज्ञेया चयनेति प्रक्रिया—इत्यादि ।

End. विषयविचारात् समरे जयवीर्येयीता । यथाहमवर्षादि तयोः जन्मसुखा-
वाप्तिः । तदनु जीवसुपात्रदेवदेवा ॥

Colophon. इति जीवसुपात्रदेवःपात्रकथा समाप्ता ॥

विषयः । वसुपात्रदेवःपात्रोचरिषीर्णवर्षायेन जीमदुभुतिसूत्रपात्रायेकद्विगुणमातिप्रचयन-
सूत्रमाचरन् विषयप्रयोजनसम्बन्धाधिका-
रिचोऽपि सूत्रचयनं प्रतिजानीते प्रत्येत्यादिना स्वीयेन । यस्यायमर्थः । सर्वं प्रक्रियन्ते युवा-
युक्ते ज्ञेया चयनेति प्रक्रिया—इत्यादि ।

No. 3108. कौतुकचिन्तामणि : | Substance, country-made paper, 12 x 6 inches. Folia, 74. Lines, 11 on a page. Extent, 1,656 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse and prose.

Kautuka-chintāmaṇi. Magic, sorcery, and entertaining or startling experiments. By Maharájā Pratāparudra Deva.

Beginning. कामोद्यमप्रसन्नोद्यमं मुनिमनोमुक्तिप्रसन्नोद्यमं
 दैवीशक्तिप्रसन्नोद्यमं विभवमे सञ्जीवनीकोद्यमं ।
 मन्त्रातिप्रसन्नोद्यमं भवभयप्रसन्नोद्यमं
 देवाप्रसन्नोद्यमं पितृ ममः श्रीकृष्णद्वितीयोद्यमं ॥

पूज्यं तावन्नोतिथिचिन्तासम्पादितदिविचरान्मन्त्रैर्यथार्ता राज्ञा वसनाणि निरस्त
 कौतुकावलीकृतैरेव काष्ठयापनं कर्तव्यमिति + + + + + प्राप्तावसरादि कौतु-
 कानि संक्षेपतो विवक्ष्यते ।

End. वायव्यचुषिरारेविचक्ष्वावदवायव्यः ।
 वयार वविराचारवारैराचारवचुरः ॥

Colophon. इति श्रीमहाराजाधिराजप्रतापवर्द्धदेवकृतकौतुकचिन्तामणौ कृतीषा
 द्योतिः । कलाचमस्तु ।

विषयः । तपादी चाक्रशरीररक्षाविधिकथनं । अग्नेर्वा दृष्टिवन्विधिकथनं । सङ्ग्राहे
 जयविधिकथनं । सङ्ग्रहसम्भविधिकथनं । अग्निशमनविधिकथनं । अन्नपाकसम्भविधिक-
 थनं । श्लेष्मदासम्भविधिकथनं । तक्षुसुविषादिद्विषसम्भविधिकथनं । जलसम्भवि-
 विधिकथनं । वयोवीर्योदिसम्भविधिकथनं । अथ वशीकरविधिकथनं । तत्र राजवशी-
 करविधिकथनं । जीवशीकरविधिकथनं । पतिवशीकरविधिकथनं । मन्त्रादिवशीकर-
 विधिकथनं । कामदृष्टिविधिकथनं । तत्र मन्त्रेणरसविधिकथनं । मन्त्रोदयरस-
 थनं । कामककारसकथनं । रतिकामरसकथनं । मन्त्रवर्द्धनरसकथनं । अमरमुन्दरीवटिका-
 कथनं । कामनासकादिरसकथनम् । अथ नाविकादिभेदिकपथं । कामज्ज्ञानिकपथं । वि-
 विधिवन्विकपथं । तत्र सामानाचारविधिकथनं । सङ्कीर्णमन्त्रैरादिविधिकथनं । अथ
 क्षपितवस्तुकरविधिकथनं । मुक्ताकरं । पद्मरामकरं । दम्भनील-मरकत-प्रवाल-कषोदि-
 करविधिकथनं । कर्पूरकुङ्कुमादिदुग्धमिश्रकरविधिकथनं । मिथिलानोपायकथनं । मि-
 थिलिज्ज्ञानविधिकथनं । दवादीनां फलोद्यानविधिकथनं । पुण्यादिदीपविधिकथनं ।
 अथ पाषाणादिवर्णविधिकथनं । रिक्तकुले जलपानादिविधिकथनं । रत्नवर्षादिपुण्यादां
 वायसादिकरविधिकथनं । जले स्नानविधिकथनं । यथेष्टभोजनादिविधिकथनं । भोज्यव्ये-

कल्यादिजननविधिकथनं । शिरस्यग्निधारणादिविधिकथनं । कृषिमाग्निकरणविधिकथनं ।
 मन्त्रीकरणविधिकथनं । जले चित्रकरणविधिकथनं । चौरपरिग्रामविधिकथनं ।
 सौम्याढनादिप्रयोगकथनं । मशकमधिकासुषाढनविधिकथनं । मन्त्राज्जादिद्वेषहरणादिवि-
 धिकथनं । नृविषयेनादिचूर्णकथनं । सारस्यतादतविधिकथनं । सङ्ग्रामे विजयीपायकथना-
 दिकं । प्रहस्यप्रदर्शनादिविधिकथनं । कपाढोदुष्ठाढनविधिकथनं । वन्धनादिष्वेदविधिक-
 थनं । विविधरूपधारणविधिकथनं । विविधजीवोत्पादनविधिकथनं । कृषिमीषकादर्शनादि-
 विधिकथनं । पिशाचप्रदर्शनादिविधिकथनं । केशरञ्जनादिविधिकथनं । लोमश्रातनादिविधि-
 कथनं । कर्षादिहृदिकरणविधिकथनं । तनूदुर्गेत्यादिहरणविधिकथनं । विषादिषिकिम्बाक-
 थनं । भक्षेपातभिवारणादिविधिकथनं । क्लृपादिजननविधिकथनं । शिखाभेदनादिविधिक-
 थनं । चित्रकावकथनम् ।

No. 3109. व्याख्यालेशः । Substance, country-made paper, 14 x 6 inches. Folia, 26. Lines, 9 on a page. Extent, 590 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimangj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādūr. Appearance, new. Prose. Generally correct. Sanskrit and Māgadhi.

Vyākhyāleśa. A gloss on the *Kalyāṇamandira*, a Jain hymn by Siddhasena A'chārya. Anonymous.

Beginning. जीमत्याचैर्जिनं नत्वा वाङ्मानी बोधहेतवे ।

कल्याचमन्दिरलोचने व्याख्यालेशो विधीयते ॥

तत्र प्रथमलोचनस्य उत्पत्तिर्लिख्यते । तद्वयसा । उज्जयिन्यां विप्लवपुरोधसः पुत्रो देवशि-
 काकुत्स्थिभूः मुकुन्द इति नाम वादार्थं भृगुकच्छपुरं प्रति प्रचक्षितः । तत्रानन्तरा मागे हववा-
 दिनुरयो लिखिताः । तेऽस्य वादमकरोत् । तत्र श्रोताः साक्षिका कृता संस्कृतमवदन् । श्रोत-
 रत्नं न क्षिप्रिदिदम् । ततो गुरवोऽवदन् न विमारिष न विचोरिषे परदारान्नमन न करिषे
 — — — — — एवं सत्ताप्रभावकौ जीमिद्वयेनाचार्यौ कृतमिदं जीमकल्याचमन्दि-
 रलोचनं । तस्य व्याख्यालेशः प्रारब्धते ॥

End. श्रुततां पठताचेनां कथां वाचयतामपि ।

कल्याचं विपुलं भूयान् पार्श्वेनाचमसादता ॥

Colophon. इति जीमकल्याचमन्दिरलोचनस्य टीका व्याख्यालेशः परिपूर्वः ।

विषयः । कल्याचमन्दिराभिधानस्य जिनैन्द्रलोचनस्य व्याख्यानम् ।

No. 3110. उवादिहृत्तिः । Substance, country-made paper, 14 × 4½ inches. Folia, 24. Lines, 12 on a page. Extent, 1,116 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimangj, Rāmachandra Paṇḍit. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Unādivṛitti. A commentary on the Unādisūtra, a treatise on grammatical derivation, illustrated with a profusion of examples. By Ujjvaladatta.

Beginning. देवदेवं प्रथम्यादौ सर्वज्ञं पार्ष्वतीपतिं ।

चौमदुष्कण्डदत्तेन त्रियये हतिवत्तमा ॥

हतिव्यासमन्यासं रक्षितं भागवत्तिकां ।

भाष्यं चातुप्रदीपञ्च तट्टीकां चर्चदेमिनीं ॥

उपाध्यायस्य सर्वज्ञं सुभूतिं चौमनन्दिनं ।

कश्चिद्वत्तचन्द्रादीन् समीचीनां कतिमेव ॥

उवादिहृत्तयोऽभेका भूरितिः स्वरितिः कृताः ।

तास्मिदानीं विपर्ययाः स्वप्नशब्दाद्येधातवः ॥

ता एवायं समाख्येयं प्रथमानन्यासं विस्तरान् ।

सर्वतः सारमाह्वयं मया हतिर्विधीयते ॥

निरूप्य निश्चितं सत्यं सज्जनैश्च विचारितं ।

नमस्तुभ्यं मया (?) युष्मान् हृदिमेष करिष्ये ॥

य इमां हतिमाख्येयं सप्तौषधसमीपवा ।

मत्सराभ्यादम् कुर्व्यात् सुकृतं तस्य नञ्जति ॥

प्रत्याशानाञ्च चातुर्नामात्ममादेशयोक्तवा ।

वक्तव्येवानुपन्यासां पाठेकोदीरितं ततः ॥

प्रत्ययः । परच । चायुदानञ्च । अनुदातो । इत्यादि ।

End. एवा चमिः स्वरादिमादवचनमेव भाषायां । इति पञ्चमः पादः ॥

Colophon. इति चौमदुष्कण्डदत्तविरचिता उवादिहृत्तिः समाप्ता ।

विषयः । उवादिहृत्तयां चोदाहरणं शास्त्रानय ।

No. 3111. तर्कदीपिका । Substance, country-made paper, 18 × 4½ inches. Folia, 6. Lines, 11 on a page. Extent, 239 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Śāntipur, Rāmanāth Tarkkaratna. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Tarkadīpikā. A summary of the leading principles of logic. By Viśvanātha A'srama, disciple of Mahādeva A'srama. This is quite distinct from the work of this name noticed in Mr. Hall's Contributions, p. 69.

Beginning. यथादात्म्यजन्तुनामि जन्तादिव दुरादुराः ।

वितर्कयन्ति सौन्दर्यं तं वन्दे मिरिजाप्रियं ॥

ननु किं तर्कस्यार्थः । व्यापारोपे व्यापकारोप इति चेन्न, व्यापकवादाव्यापकत्वात् ।
यदि प्रमेयत्वं सखिन् वर्तेत तर्ह्यव्यापकस्य व्यात्—इत्यादि ।

End. तर्करघोञ्जसवाक्यमिहोनाः सन्नि नरा जङ्घुद्विद्यता ये ।

तन्मतिवाक्यसुकोशस्यैव तर्कनिरूपणमौचितमेतत् ॥

Colophon. इति श्रीमन्महादेवाचार्यमिश्रिणो योमिना विद्यनाःवाचनेष रचिता तत्त्व-
दीपिका समाप्ता ।

विषयः । सप्रपञ्चतर्कस्यवादिप्रपञ्चनम् ।

No. 3112. तार्किकरक्षाव्याख्यासारसङ्ग्रहः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 26. Lines, 20 on a page. Extent, 1,300 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Śántipur, Rāmanātha Tarkaratna. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Tārkika-rakshā-vyākhyā-sārasaṅgraha. A gloss on Varadarāja's *Tārkika-rakshā*, a treatise on the Pūrṇaprajña doctrine. Anonymous.

Beginning. जन्तानि परमात्मानं ज्ञता सञ्चोयेद्दर्शिनं ।

विद्यानामादिवक्तारं निमित्तं जगन्नामपि ॥

प्रारिहितस्य पञ्चस्य प्रेक्षावदुपादिस्थाप्रयोगिकानभिमतकलसाधनतामभिधाय श्रोत्र-
बुद्धिमनुकूलयन् नृपिष्यमानमेवापे दर्शयति निःशेषमिति ।

End. यत् द्वितीयादिषु कथासु सम्भवति । तदुत्तरकथोद्भावमिति ॥

Colophon. इति वरदराजविरचिततार्किकरक्षाव्याख्यासारसङ्ग्रहे प्रथमः परिच्छेदः ।

शुभमस्तु ।

विषयः । वरदराजविरचिततार्किकरक्षाव्याख्यासाम् ।

No. 3113. श्रीब्रह्मवैवर्तम् । Substance, country-made paper, 11 × 6 inches. Folia, 102. Lines, 12 on a page. Extent, 2,121 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ājīmganj, Rāmachandra Paṇḍit. Appearance, fresh. Verse, few. Prose. Generally correct.

Sighrabodha-bhúshana. On the philosophy of grammar and rhetoric. By Śivaprasáda Upādhyāya. Cf. No. 2494, VII, p. 247.

Beginning. दुर्गेमे शरचं नमामि नितरां दुर्गे जगदुर्गेया
दुर्गेये + + रपयामि सततं सिद्धिप्रदायै हुतम् ।
दुर्गेयाः परमा परः श्वशुरो नाम्(?)शुतो वा क्षुतो
दुर्गेयाश्चरदौ क्षरानि भवतां दुर्गे सुभक्तिर्मेम ॥
त्यादिकृतहिता यच्च समासो वाक्यैरेति ।
तमुक्त इत्यर्थं वच्मि तयोक्तात् प्रथमा भवेत् ॥

अथ कर्तेरीत्यादि । आत्मनेपदम् । इत्यादि ।

End. अथ धामीशोक्तिसुखं ।
धामीशास्त्रे प्रवीणा वे नीचवाचि मय + + ।
धामीशोक्तिसुदुक्तिः स्यात् सभामूढा अनामरा ।

Colophon. इतः परं लिखितत्वात् परिसमाप्तिवार्त्ता नास्ति ।

विषयः । कर्तेरि आत्मनेपदीदाहरणस्योक्तकथनं । एवं तच्च परस्मैपदीदाहरणस्योक्त-
कथनं । तच्च तदुभयपदप्रदर्शनञ्च । कर्मणि आत्मनेपदीदाहरणस्योक्तकथनं । एकस्मिन् स्तोत्रे
कर्तेरि कर्मणि च प्रत्ययप्रदर्शनं । एवं छत्प्रत्ययादिप्रदर्शनं । तथा तद्वितसमासादौ चेति
विशेषः । सप्तसाकंशार्धमाद्यवयवयोगोदाहरणस्योक्तकथनं । अथ कारकोदाहृतिस्तोक्तकथनं ।
अथ वैषयिकोदाहृतिस्तोक्तकथनं । अथ लिङ्गभेदोदाहृतिस्तोक्तकथनं । संख्याभेदोदाहृति-
स्तोक्तकथनं । द्रव्यलकारिकामतेन भूवादिधातूनामुदाहरणकथनं । उपसर्गोपायामुदाहरण-
कथनं । आतुभिर्वेगे अर्थविशेषकथनञ्च । वर्णयोरभेदकथनं । शकारादिभेदनिरूपणं । अथ-
अन्दील्लक्षणादिकथनं । तच्च मावाप्रक्षारादिकथनञ्च । प्रहेलिकादिकथनं । यमकादिकथनं ।
विविधविचकायकथनं । वक्तोक्त्यादिकथनं । अर्थोल्लङ्काराणां प्रत्येकं लक्षणकथनपूर्वकमुदाह-
रणकथनं । काव्यदीपनिरूपणं ।

No. 3114. रामाखेटकाव्यम् । Substance, country-made paper, 16 × 6 inches. Folia, 49. Lines, 13 on a page. Extent, 1,608 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1865. Place of deposit, Ajimangaj, Paṇḍit Śyāmalāla Duve. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Rāmākheṭa-kāvya. An epic poem on the career of Rāma from the time of his marriage with Jānakī to the destruction of Rāvaṇa. By Padmanātha Dvija.

Beginning. हेरम्बो विधुनोति विघ्ननिघ्नयान् यदस्य सप्तय

मास्त्रान् भासयते भवे प्रभुरभूदभोजभूतराट् ।

भूतोऽं प्रकृतिभिर्निति तनुते वि + भावितं

स्त्रान्ते नौभि विधि + + न मतिभिः साकैतराकेश्वरं ॥

माणिक्कांशुविनिन्दकनखराजीराजमानं सकृत्

योऽसौ संस्मरतां पदं श्रमयते तापचयं तत्क्षणात् ।

सामन्त्रोद्यमयानुरञ्जनकरं रेखाविशेषाभितं

श्रीवत्साङ्कधरः क्षितान्तरकरी वीरो जयत्यंशुमान् ॥

श्रीरामं क्षणदाक्षरक्षयविधौ दक्षं युद्धं सतां

क्षोणीचाक्षविचक्षणं क्षितिभुजामक्षौहिणीभिर्हतं ।

क्षत्यक्षं प्रतिपक्षक्षदक्षनाक्षीषप्रनापानक्षं

देव + रवगम्यविक्षतमनातक्षोऽक्षिपोऽभूत् क्षणात् ॥ इत्यादि ।

End.

क्षक्षीशानां गुरुणां क्षरणमानस्य गङ्गाधराणां

वेदान्तरक्षकण्ठी(?)रवदक्षितमहाभूदक्षनावस्थानाम् ।

श्रीरामाक्षेडकाक्षं शिवक्षरणसहायेन सन्धर्भितं

तत्प्रीत्यै क्षात् पाठक्षानामतिसरक्षतरं पद्मनाभद्विजेन ॥

Colophon. इति श्रीमदनारतप्रज्ञानन्दकोषिनिमग्नमानससकलशास्त्रारण्यसन्देह-

ध्वंसकषायभक्षिश्रीमलक्ष्मीनाथकृष्णिकमलसेवकेन सकलयोगिवर्गवर्यश्रीरामचन्द्रचकोरश्रीम-
ङ्गाधरवात्सल्यपात्रेण श्रीरामचन्द्रक्षरणसहायवता पद्मनाभद्विजेन विरचितं श्रीरामाक्षे-
डकाक्षं सम्पूर्णम् । संतत् १८९५ ।

विषयः । जानकीपरिण्यादारभ्य रावणवधोत्तरं श्रीरामचरितवर्णनम् ।

No. 3115. परिमलः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 35. Lines, 15 on page. Extent, 1,607 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1609. Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Parimala. A commentary on Bhānu Mīśra's *Rasamanjarī*, a treatise on Rhetoric. By Śeshachintāmaṇi, son of Ś'esha-nṛisiñha.

Beginning. प्रेमाद्रावेनिरोधदादनुदिनं यक्ष्मनाक्षिङ्गनाड्

थो दनक्षतसीत्कृताक्षपदीक्षेदादियोगाक्ष यः ।

लूना कोऽपि परस्परान्तसखीसम्पादकाक्षायते

इन्द्रात् स विभूतये भवतु मे लक्ष्मीर्दिविवाह्ययोः ॥

रदोद्भिन्नशब्दीविनिर्यत्कवीन्द्र-

स्फुरद्भक्तानया मणिकम्पमुद्रा ।

पिण्डभ्यां हि सस्फुरमास्फोक्तो मां

कपोलौ विघर्षन् मयेशः पुमात् ॥

इन्द्रादिदेवपरिसेवितपादपद्मां

पद्मासनां निक्षिपपद्मादस्त्रायतालीं ।

पद्मप्रभां विमलपद्मनिमाननां तां

वागीश्वरीमनुदिनं शरणं प्रपद्ये ॥

— — — — — ।

इह लक्ष्मि सकलकविकुलमुकुटमणिसरीषिमञ्जरीनौराजितचरणकमलो + + + श्रीभानु-
करनामा कविः — — — — — निघृत्युपपरि-
समाप्तये च तन्निर्देशरूपं मङ्गलं शिष्यशिक्षार्थमुपनिबध्नाति । आत्मोद्यमिति । अनाम्बान्यथान-
पपत्वा यद्व्याध्याहारेण शोच्यं । इत्यादि ।

End. शेषावतंसनीशेवन्दसिंहतमयः सुखैः ।

यूनां मनोविनोदाय मञ्जरीबाह्वतिं बध्नात् ॥

Colophon. इति श्रीसकलपण्डितघटाप्रणीतमन्त्रेश्वरभूतसकलविद्वज्जन-
हृदयचूडामणिसरीषिपिङ्गरितचरणयुगलकल्लिशेषावतारश्रीमन्त्रेश्वरसिंहतमयेन श्रीवन्दसिंह-
चरणीपाणिना मन्त्रपुरवासिना श्रीशेषावतारमणिना निर्दिष्टो रचनकाल्योः परिमलः समाप्तः ॥
संवत् १९०८ ।

विषयः । भानुमिश्रविरचितरचनकाल्यो बाह्वानम् ।

No. 3116. जिनेन्द्रस्तवणम् । Substance, country-made paper, 12 x 6 inches. Folia, 2. Lines, 10 on a page. Extent, 40 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimangj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Verse. Incorrect. Sanskrit.

Jinendrastavana. A hymn in praise of Jina, in course of which the attributes of the saint are described and the merit of asceticism extolled. Anonymous.

Beginning. श्रीह्वारस्वाररूपं परमपद्मनं विश्वमोक्षप्रदीपं

साक्षात्कारमस्तं विमलविरहितं त्यक्तजिःशेषवत् ।

आयनि धामनमं वनिच हृदि परे + + + श्रीनिवासा-
 खं वन्द देवदेवं निरुपमपरमज्ज्ञानदेवः सत्त्वम् ॥
 न श्रीधो न मयं न श्रीरुमहिमा नाचकृतिर्नो कृति-
 ने देवो न करा न पाद + + + निद्रा न चक्षुषा ।
 लोकाकोकविभासकं निरुपमं वन्द्यमानमात्मनं
 श्रीरामाय निरञ्जनाय निरुद्धाराय तस्मै नमः ॥ इत्यादि ।
 End. वाचे नो प्राप्स्यारब्धं न विवचदुष्टं न विषं नापि भीमान्
 न क्षमं न विवर्णं न च वररत्नदीपकं नोदकीर्तिम् ।
 इत्यादि श्रीरामाय कृतिरुक्तिरिति चरितं नित्यवैराग्यरत्नं
 चारितं सुन्दरं मे विनम्रनिन्दरं देहि मे भक्तिपुतिम् ॥

Colophon. इति श्रीजिनेन्द्रावतं समाप्तम् ।

विषयः । कृतिव्याजेन जिनेन्द्रस्य साक्षात्प्रादिकथनं । निजदेव्यनिवेदनेन वैराग्यादि
 प्राप्तेन च ॥

No. 3117. आदिजिनस्तोत्रम् । Substance, country-made paper, 12 x
 6 inches. Folium, 1. Lines, 24. Extent, 23 ślokas. Character, Nāgara.
 Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur.
 Appearance, new. Verse. Incorrect.

Adijina-stotra. A hymn in praise of the first Jina, Rishabha-
 nātha. By Rājasekhara.

Beginning. नृपतिमानि कुलान्ममभाकर नृपतिवैवितपादसरोरध ।
 हवमहाज्ञान देव जगत्पदे भवभृतां नयतां कुप नृपतं ॥
 जलधरावशिषीतपुराचक्रप्रतिनदेवधवे भव + + + ।
 चमसुकेवसुकेष्विषिषीतन प्रथमवैभव दे कुप नृपतं ॥ इत्यादि ।

End. श्रीरामाय विनम्रप्रतिपादितो-
 प्रासादभूषण जगत्पदवन्दनीय ।
 श्रीवादिनाथ भगवन् नमस्तस्मै + +
 श्रीरामदेवचरितस्तव + + + + ॥

Colophon. इति श्रीवादिजिनस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । स्वपदव्याजेन आदिजिनेन्द्रस्य स्वपदभाषणं साक्षात्प्रादिकीर्तनम् ।

No. 3118. जगद्भूषणम् । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 8. Lines, 8 on a page. Extent, 220 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Jagadbhūṣaṇa. A guide to astrological calculations. By Haridatta Bhaṭṭa, son of Harajī Bhaṭṭa.

Beginning. प्रवक्ष्यामिदेवं प्रभुं नारसिंहं

यवान् भास्कराद्यान् नवेष्टं भवामी ।

प्रवक्ष्यामिद्यादिवशाद्विद्यै

करोमि प्रवक्षं जगद्भूषणाद्यम् ॥

देवेन्द्रादिदशेषु दशमिष्वे कल्पद्रुमसारका-

शिक्षुः पर्वतसप्तके सुरमिरीरेषु विष्णोः ।

नन्ना सभरिता नवेऽमरनवी नोपु विषाणा नवे

कनौबीऽखिराजकर्मिकरे बीक्ष्येवंमखा ॥

— — — — — ॥

तत्पुनः किञ्चकसिंहं इति यज्ञाया यवायोरुषो

दानाधिकतया भुज्वैरतया वा जगद्भूषाभवात् ।

सत्यमेव यद्विद्विराधिकरत्वं सोऽप्यभावात्तया

बीरामेव सतः प्रतापमिकराधिकास्तयो भागुना ॥

तद्वज्रम्या चरणीं प्रशाधि नीमज्जन्तुसिंहस्यो मयीया ।

ययोधिकमेव द्वाकुताया यमेकचित् प्रवदमि स्याः ॥

— — — — — ॥

प्राक्षिवाहमनवीपमिशकपूर्ववाचविषयेन्दुसमाने ।

नीमज्जन्तुपतिभिज्जशाकं भूरिदानजनिर्तं कुरुते स । इत्यादि ।

End.

यन्वेऽस्मिन् यवायोरुषं क्षाज्जगद्भूषणसंज्ञके ।

सुधीनि शोधनीयं तत्पुत्रिषाये पुनः पुनः ॥

पूर्वतर्कहरभूषित (१५९०) प्राक्के कार्तिके भवसप्तम्यमेवे ।

पञ्चमोतिविषुवे बुधवारे भूषणं समकरोदरिदम् ॥

Colophon. इति नीमज्जन्तुपतिभिज्जशाकं भूरिदानजनिर्तं कुरुते स । इत्यादि ।
विद्विराजकर्मिकरे बीक्ष्येवंमखा-
विद्विराजकर्मिकरे बीक्ष्येवंमखा-
विद्विराजकर्मिकरे बीक्ष्येवंमखा-

आधिराजस्याराजबीजमन्त्रिचिन्तामणिने जगद्भूषणे पञ्चाङ्गसुटीकरवाधिकाय । समा-
प्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । तथाहो चन्द्रस्यसुटीकरवाधिकीर्तनं । चक्रधने संस्कारनिरूपणं । भोमादि
सुटीकरवचनं । अष्टादिसुटीकरवधिविषयवचनं । चन्द्रस्यपञ्चसुटीकरवचनं । तिस्र्या
दिधिविषयवचनम् ।

No. 3119 हितोपदेशः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 38. Lines, 11 on a page. Extent, 1,119 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, A'jimganj, Rāya Dhanapat Siñh, Bahādur. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Hitopadeśa. A treatise on the diseases of women and children, and on toxicology. By Śrīkaṇṭha Paṇḍita.

Beginning. चक्रधनमायतयता निरयो युगान्ते

सूचीमवति किञ्च मेवहिमाचकायाः ।

ग्रन्थानि सप्तसरिता पतयोऽपि नित्यं

चन्द्रेऽनारायणमनाय मधेश्वरं तं ॥

— — — — —

हितोपदेशनामायं ग्रन्थः श्रीकण्ठभुजा(?) ।

रोमिरोनापमोदाय क्रियतेऽतिसमासतः ॥

रसायनालधाम्नादिविधिं वाग्निवमासतः ।

मुच्यतेऽयानुरूपेण वैद्यविद्यामसतः ।

अथ ज्योतिषम् ।

चक्रधोपाग्निसूतः सन्धेयप्रचारकाः । इत्यादि ।

End.

मुक्ता+शेरिच वनेः ग्रन्थिनिः सुहृतेः

सम्पूरिता विलसकान्तिगुणेन मुक्ता ।

श्रीकण्ठपण्डितकानिर्बन्धकनाराय

मुक्तावलीय विदुःकञ्ज + चिराय ॥

Colophon. इति परममैवाचार्यश्रीकण्ठपण्डितविरचिते वैद्यकसारसंग्रहे हितोपदेश-
नामि वाङ्मयीनग्रन्थनामोदयनादीनाम् — — — — — संप्रतिष्ठादिविष-
यनोक्तारनामा इत्येतावन्तरेण ।

इति हितोपदेशः समाप्तः ॥

विषयः । तत्र प्रथमतः संक्षेपेन ब्रह्मसूक्तम् । पाप्मीयादिमुक्तम् । दुग्धादिमुक्त-
म् । रसायनविधिकम् । त्रिरोमप्रतीकारम् । कर्बरोमप्रतीकारम् । मेघरोम-
प्रतीकारम् । नासिकारोमप्रतीकारम् । मुण्डरोमप्रतीकारम् । एवं काचग्रस्तचरो-
ममुल्लङ्घनादिरोमप्रतीकारम् । अतीवारपक्ष्मीजीपदविषयिकादिरोमप्रतीकारम् ।
मन्दरादिरोमप्रतीकारम् । कुड्मवातरोमादिप्रतीकारम् । अरप्रतीकारम् । वाह-
जीरोमश्लाघावातरोच्यमाङ्गीमन्त्रविषयैरुपनिषादिनिषादिप्रतीकारम् ।

No. 3120. युगलकिशोरस्तोत्रम् । Substance, country-made paper,
15 x 6 inches. Folia, 2. Lines, 9 on a page. Extent, 45 ślokas.
Character, Nāgara, Date, ? Place of deposit, Kġimganj, Rāmohandra
Paṇḍit. Appearance. fresh. Verse. Correct.

Yugalakīśora-stotra. A hymn in praise of the dual form of
the divinity as Rādhā and Kṛishṇa, in course of which the merits of
several places of pilgrimage are extolled. An extract from the Brah-
māṇḍa Purāṇa. Cf. No. 2945, ante p. 56.

नारद उवाच ।

Beginning. त्रिं ननुमुत्तमं त्रयं न त्रयिभ्यमपीकृतैः ।

तन्मे ब्रूषि सततं धीमेव नमि वसन् ॥

ब्रह्मोवाच ।

अमुं मुत्तमं तान् नारायणमुखाङ्गुलं ।

सर्वदा पूजिता देवेराधा हृष्यावने वने ॥

राधा विधेयताः कृष्णो ह्येकदा प्रेमविक्रमः ।

राधात्मजं जपन् ध्यायन् राधां सर्वेषु पश्यति ॥ इत्यादि ॥

End.

यत्तं कृष्णाक्षिका मित्वा कृष्णस्य नदात्मकः ।

हृष्यावनेश्वरः कृष्णः स रवाराधये सदा ॥

जिह्वाये कृष्णमानेति मेघवीः कृष्णविषयः ।

कर्वाये कृष्णसंकीर्तिमेषोऽये च चरेत्तनुः ॥

राधया पठितं शीघ्रं कीकृष्णप्रीतये परं ।

यः पठेत् प्रवक्षी मित्यं च कृष्णवक्षसी भवेत् ॥

Colophon. इति श्रीब्रह्माण्डपुराणे नारदमुत्तरादि युगलकिशोरस्तोत्रं सम्पूर्णं ।

विषयः । राधाकृष्णचोरविह्वलानिबन्धनयोगेन तपोनीचाग्रादिहीनम् ।

No. 3121. आचार्यमतारहस्यम् । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 23. Lines, 9 on a page. Extent, 468 ślokaas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Jiyáganj, Jitendriya Bhaṭṭáchárya. Appearance, new. Prose. Correct.

Acharya-matarahasya. An essay on the philosophy of Rámánuja, and designed for the refutation of all opinions adverse thereto. By Hariráma. Cf. No. 2371, VII, p. 140.

Beginning. सर्वे चोत्प्रेक्ष्यते आसीदेकमेवाद्वितीयं ब्रह्मेत्यत्र द्वितीयशब्देन सजातीयोद्भिदेष्टव्यत्वाङ्गीकारे कथं तादृशस्य अगद्वयापादः । सायाङ्गीकारेणेति चेत्, किं तदानीं निर्विशेषज्ञानमात्ररूपं ब्रह्ममाया तिष्ठतीति जानाति न वा । जानाति चेत्, ज्ञानमात्रस्य कथं ज्ञातव्यं । न जानाति चेत्, अज्ञानात् कथमङ्गीकरोति । अपि च, यत्किञ्चित् शक्तियोगं सायाङ्गीकारानन्तरमुपेयने भवति, तत्पूर्वं सायाङ्गीकारानुगुणं—इत्यादि ।

End. प्राकृतचेयमुपराचित्येन निर्गुणत्वमिति विषयभेदवर्णनेन एकस्मैवावगमात् ब्रह्मैवविधं दुर्वचनमित्याचार्याणां मतं द्रष्टव्यम् ।

Colophon. इति श्रीमदाचार्यमतारहस्यं सम्पूर्णम् ।

विषयः । भगवद्भक्तानुजाचार्यमतोपपादनसूत्रेण अद्वैतवादसूत्रमपराधरं भिन्नद्वैतवादसिद्धान्तनिरूपणम् ।

No. 3122. सुबोधिनी, वैदिकखण्डम् । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 33. Lines, 10 on a page. Extent, 215 ślokaas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Ajimánj, Rámchandra Paṇḍit. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Subodhiní. A commentary on the Chapters of the Sídhdhánta-kaumudí, relating to Vedic grammar and accents. By Kṛishṇa Bhaṭṭa, son of Govardhana Bhaṭṭa.

Beginning शिन्दुरेव विराजितविनयनं दिक्चन्द्रोर्मिर्युग्मं
मत्तानुप्रवृत्तकारकं प्रमदया स्त्रियं सदानन्दनम् ।
अष्टाविंशतिवर्षकैश्च सततं यं चिन्तयन्ने जना-
सं देवं गणपं क्षरानि सततं चन्द्रादेष्टुं विभम् ॥
यत्कर्मादिसमस्ततन्ममसमस्तप्राप्तप्रसादेभ्यश्च
प्रत्यक्षप्रमितः परः किरणवानन्वयेगोवर्धनः ।
सोऽयं पण्डितमण्यसौकुण्ड + + बाहीन्द्रहन्तापवीः

वीरानाङ्गप्रतिवेद्यः समन्तानि श्रीमोक्षिनीवर्धनः ॥

— — — — — ।
वीरमूर्तिदामाक्षीमुखाः करपैदिकसख्योः ।

ममा मुनिवत् कृपां दीप्तां कुर्वे सुबोधिनीम् ॥

— — — — — ।

इत्येता प्रपञ्चेन लौकिकेषु मन्त्रेणास्मादेवपि वैदिकान्मास्मानमवगच्छते । न चेदमप्रवी-
ज्यते । एषोऽयमस्य सन्नेहा प्रवीजमिति वदता भाष्यकारेण—इत्यादि ।

End. करदित्यादिना विसर्ज्यनीयस्य सर्वं । अक्षौष्य इति एकः सुबोधि-
नीर्धः । एवं बुधा इत्येतापि सर्वेषोदाहरणे वक्ष्या × + + मयः ॥

Colophon. इति श्रीममौतिङ्गुलतिङ्गकावनामनीमोषवर्धनमहाहमेन ज्ञानमहेन वि-
रचितायां सिद्धान्तमोक्षदीपास्त्रायां सुबोधिन्यां वैदिकसख्यं समाप्तम् ॥

विषयः । सिद्धान्तमोक्षदीपाकरणीयवैदिकप्रकरणस्य आस्त्रामम् ।

No. 3123. सुबोधिनी । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 14. Lines, 11 on a page. Extent, 446 ślokas. Character, Nāgara, Date, ? Place of deposit, Kīmjānj, Rāmachandra Paṇḍit. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Subodhinī. A hand-book for the performance of the Homa ceremony for the pacification of the nine planets. By Ananta Bhaṭṭa.

Beginning. प्रतिष्ठा (?) वरचक्षेव सविपुष्पावधायनं ।

आचार्योद्देशु वरं रथाकङ्कषयन् ॥

ईशानसख्यं ज्ञाना पचासां व्यापनं तथा ।

अग्नेः प्रवचनं ज्ञाना तत आचार्येण सुराम् ॥ इत्यादि ।

End.

अपरं मन्त्रे । शान्तार्थं राक्षसे । वैदिकविशेषादममित्यादि नैवेद्यमपि
पूज्यमवने देवमित्याद्यां पञ्चविधम् ।

Colophon. इति श्रीमद्मन्महङ्गनो सुबोधिनीहोमपद्धतिः समाप्ता ॥

विषयः । मन्महहोमपद्धतिकथनम् ।

No. 3124. राधासहस्रनामस्तोत्रम् । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 12. Lines, 9 on a page. Extent, 317 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāmachandra Paṇḍit. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Rādhā-sahasranāma-stotra. A hymn in praise of Rādhā. It comprises a thousand epithets, each called a name. It is an extract from the Rudra-jāmala Tantra. Śiva is said to have first recited it for the edification of Nārada.

Beginning. एकदा देवदेवेनं शङ्करं लोकशङ्करम् ।

पप्रच्छ नारदो भक्त्या कैलासशिखरे स्थितम् ॥

जीनारद उवाच ।

भगवन् सर्वधर्माणां कर्मणाञ्च तथा पुनः ।

वेदानां संपुराणानामात्मनो तथैव च ॥

सम्यग्दर्शनं ज्ञानादि जनेव परमो मुदः ।

तद्योपायं हि मां प्रच्छे हरिमङ्गलिविवर्धनम् ॥ इत्यादि ।

End.

अथ किं वञ्चनीयं न वञ्चनेन पुनः पुनः ।

वश्येदुराधिकारकृष्णो नित्यं पाठकरः पुमान् ॥

Colophon. इति चौवर्णानमसाक्षात् तन्त्रे सद्गुणमयी शिवनारदसंवादे शिवप्रोक्तं जीरादाससहस्रनामस्तोत्रम् सम्पूर्णम् ।

विषयः । राधाया नामसाक्षात्कीर्तनबालेन तस्याः सहस्रनामकथनम् ।

No. 3125. रामार्चनसोपानः । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 50. Lines, 10 on a page. Extent, 918 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajimganj, Rāmachandra Paṇḍit. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Rāmārchchana-sopāna. A manual for the worship of Rāma, giving all the necessary rituals and an introduction in praise of his divinity. By Śivalāla Pāthaka.

Beginning. सीतारामपदाभयप्रसन्नकरन्दपानसुखोत्पत्तिम् ।

रामार्चनप्रयोगं वक्तुं मुदपदपङ्क्तिं नोमि ॥

तत्र तावत्तत्पाराधपादनार्जुनपदः साधको राधे—इत्यादि ।

End. एवं संपूज्य भूतेषु निहितैरपचारकैः ।

एकाकी निष्पृहः श्रान्ती विचरेद्भ्रामतत्परः ॥

Colophon. ॐ तत्सदिति श्रीमत्मानकीरमश्चरयकनक्षमकरन्दसुभेन पाठकमि
षकासम्प्रेषा विरचितः श्रीरामार्चनसोपानः समाप्तिममत् ।

विषयः । रामचन्द्रस्य साक्षात्प्रादिक्रियनपुरःसरं तत्पूजायाः प्रयोगादिकथनम् ।

No. 3126. शिवपूजासंग्रहः । Substance, country-made paper, 13
× 5 inches. Folia, 47. Lines, 9 on a page. Extent, 1,110 ślokas. Char-
acter, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Ajinganj, Rāmachandra Paṇḍit.
Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Sivapūjā-saṅgraha. Rituals for the worship of Śiva; and
a dissertation in praise of the merits of such worship. By Vallabhendra
Sarasvatī.

Beginning. ॐ भुवञ्च काशाग्रिवरुं भक्त्यामविधिं भूषीति शोभाय ।

— — — — — तत्र स्तोकाः ।

भक्तमुष्टिं समादाय संचिन्तां मन्त्रसंचिन्ताम् ।

मन्त्रार्कात् पादपर्यन्तं मन्त्रस्थानं पुरोहितम् ॥

तन्मन्त्रेण च कर्तव्यं विधिवान्नं समाचरेत् । इत्यादि ।

End. यस्तु मङ्गरनिर्वाह्यं पादेनात्मनवे नरः ।

षष्ठिवर्षसप्तवादि तिर्यग्मयोनिषु जायते ॥

Colophon. इति श्रीवत्सभेन्द्रसरस्वतीकृतशिवपूजासंग्रहे पञ्चमोऽध्यायः ।

विषयः । शिवपूजाविधानकथनसुभेन शिवसाक्षात्प्रादिक्रियनम् । शिवासाक्षात्प्रादि-
कीर्तनम् ।

No. 3127. सहस्रचण्ड्यादिविधिः । Substance, country-made paper,
10 × 6 inches. Folia, 20. Lines, 10 on a page. Extent, 488 ślokas.
Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Jiyāganj, Jitendriya Bhaṭ-
tāchārya. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Sahasra-chaṇḍyādi-vidhi. The rules for reading the Chaṇḍī
section of the Mārkaṇḍeya Purāṇa and the adoration of the goddess

Chañḍī. By Kamalākara Bhaṭṭa, brother of Dinakara Bhaṭṭa, son of Rāmakrishṇa Bhaṭṭa, grandson of Nārāyaṇa Bhaṭṭa, and great-grandson of Rāmeśvara Bhaṭṭa.

Beginning. नमो नवेकरं देवीं पितरौ राघवं त्रिवन् ।

रामकृत्यतनूनेन कमलाकरमयोषा ।

डामरं कामकृत्यैव योगिनीतन्त्रमेव च ।

वाराहीतन्त्रतन्त्रांश्च सन्मानाद्योप यमतः ॥

उपवचच्छिकावाच शतचच्छाकृत्यैव च ।

नवाधेन्यासविधिना प्रयोगः श्रीचरैः शुभा ।

तत्र यजमानः ग्रामदेवे मन्त्रं विकीर्तुः नवेकरूपैरेव यजमानां पूजनं कृत्वा शतचच्छां
चोक्तमन्त्रं उपवचच्छां विंशतिचक्रं मन्त्रं प्रवाच ।—इत्यादि ।

End. पित्रेषु मन्त्रे विद्येयविनो नवरात्रिचरैरेव ज्ञेय इति ।

Colophon. इति योगसूक्तप्रमाणपारादीशरामेश्वरमहेश्वरिक्तनुभारायचमस्तुतली-
मांशकरामकृत्यमहात्मजदिनकरमहात्मजकमलाकरमहोक्तशतचच्छादिविधिः परिपूर्णे ॥

विषयः । उपवचच्छाशतचच्छादिपाठप्रयोगादिकथनम् ।

No. 3128. योगसूक्तं, खटीकम् । Substance, country-made paper, 18 × 4 inches. Folia, 22. Lines, 14 on a page. Extent, 948 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Jyāganj, Śītānātha Paṇḍit. Appearance, fresh. Text, verse, commentary, prose. Generally correct.

Yoga-śataka. A hundred recipes for the cure of fever and other diseases by simple remedies. By Śrīpaṇḍita.

Beginning. डीकावा,—

जीववेमार्गं प्रविपत्य नूतनं जनकं चर्येकं विरोजयेती ।

जीपूरेवेमेव सुवीचमार्गे प्रारब्धवे योगजनकं डीका ॥

अथ जीवा आदिविधनाः । तेषां जीवानामाचारमन्त्राद्यन्तर्जीवानां उपवेति विपना-
भयानि । इत्यादि ।

नूतन,—

कनूतकं नन्मकं महीनथाका विविधिनार्थमन्तकं कुराद् ।

विदग्धवैद्यप्रतिपुधितं कश्चित् योगजनकं यन् ॥

तेषां शिवा प्रविदिमं शिवां शिपनि-

रायवेयोऽथ वक्ष्यन्त्युदेयवाक्यम् ? ।

विज्ञाय सत्प्रकृतिनेषजतत्प्रनाथं

ज्ञाना तथान्यदपि कर्मजनं च ज्ञाने ॥ इत्यादि ।

End.

सूक्तम्,—

मुखाधिकं योगवर्तं निबध्य प्राप्तं मया पुष्कलितोतमम् ।

नामाप्रकारामयवीर्यभूतं कृत्यं जनम् येन भवन्नरोत्तमम् ॥

टीकायाः,—

एतानि छिन्नानि च तत्कृतानां सर्वानाम्वा — — — चैकनामां कश्चित्
प्राज्ञिनिरोधपूर्वैर्वज्रान्तरं येन तु संप्रयाति ॥

Colophon. इति बीबीपण्डितविरचितं योगवर्तकं समाप्तम् ।

इति योगवर्तकप्रत्यटीका सम्पूर्णा ।

विषयः । अन्यादिषु शेषेषु सर्वेषु संक्षेपेण मुद्रितयोगवर्तकम् ।

No. 3129. अष्टाङ्गहृदयम् । (सूत्रव्याख्यानम् ।) Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 125. Lines, 8—9 on a page. Extent, 1,976 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Jiyāganj, Sītānātha Bhaṭṭācārya. Appearance, old. Verse, interspersed with a few words in prose here and there. Incorrect.

Aṣṭāṅga-hṛidaya. A comprehensive treatise on the Hindu system of medicine. By Vāg-bhaṭa, 'whose name is not unfrequently written Vābhāṭa or Vāhbhaṭa. The name of the work means the "essence of the eight-membered work," implying that it contains the substance of the original text of Suśruta, which comprises, in eight chapters, the surgical lectures of Dhanvantari, as also the substance of the medical lectures (also in eight chapters) of Punarvasu. The work of the latter is no longer extant. It is obvious that the work under notice is later than Suśruta, but it is widely known under the name of Vābhāṭa, and is highly esteemed, by Indian physicians. It has been also commented upon by several exegetes. Portions of the text have been printed three or four times, and an excellent edition with the commentary of Aruṇadatta and a Bengali translation is now being printed in Calcutta by Kavirāja Vijayarātna Sena. Thirty parts of the edition have already been published. The MS. under notice contains only the first chapter of the work, and is devoted to Materia Medica.

Beginning. अथात वायुष्काभीयमध्यायं वाङ्मात्यामः ।

इतीह काङ्करानेयादयो मन्त्रवयः ।

आया कामयमानेन धर्मार्थस्तुष्टसाधनः ।

वायुर्ज्येदोपदेशेषु विधेयः परमादरः ॥

ब्रह्मा सृज्वायुषो वेदं प्रजापतिमजिप्रवत् ।

सोऽश्विनौ तौ सप्तखाचं सोऽधिपुत्रादिकान् मुनीन् ॥

अग्निवेशादिकास्ते तु प्रथक् सूत्राणि तेजिरे ॥

तेभ्योऽतिविप्रकीर्णैः प्रायः सारतरोचयः ।

क्रियतेऽष्टाङ्गद्वयं नातिसंखेपविस्तरम् ॥ इत्यादि ।

End.

अतिदग्धे + तं कुर्यात् सर्वं पितृनिर्घृणम् ।

खेददग्धे भ्रष्टतरं कथं तच्च तु योजयेत् ॥

समाप्यते न्याममिदं हृदयस्य + + ववत् ।

अथार्थाः सूचिताः सूत्राः प्रतन्यन्ते हि सर्वतः ॥

Colophon. इति सूत्रस्थाने चाराग्रिकर्मविधिरध्यायस्त्रिंशः । श्रीः ।

विषयः । अष्टाङ्गसूत्रादिकथनं । वायुपितृकफानां लक्षणतत्त्वार्थादिनिरूपणं । अतु-
ष्यार्थविधिकथनं । रोमानुषादनीयविधिनिरूपणं । अथ द्रव्यगुणकथनं । तत्र तोयवर्गकथनं ।
शौरवर्गकथनं । दण्डवर्गकथनं । तैलवर्गकथनं । मद्यवर्गकथनं । अन्नवर्गकथनं । तत्र शूकधान्य-
वर्गकथनं । शिम्बीधान्यवर्गकथनं । कृतान्नवर्गकथनं । मांसवर्गकथनं । शाकवर्गकथनं । फल-
वर्गकथनं । ओषधिवर्गकथनं । विषादितः अग्नादिसंरक्षणविधिकथनं । शरीररक्षाविधि-
कथनं । भोजनविधिकथनमुत्तेज तन्मात्रादिनिरूपणं । षड्रसादिनिरूपणं । अथ दोषनिरू-
पणं । तत्र तत्र तत्तदुपक्रमनिरूपणम् । अथ भेदनखेदनादिविधिकथनं । बलिविधिकथनं ।
नलिविधिकथनं । भूमिविधिकथनं । गन्धवादिविधिकथनं । आसोतनाञ्जनविधिकथनं । तर्पण-
पुष्टादिविधिकथनं । अथ यन्त्रविधिकथनं । अथ ब्रह्मविधिकथनं । शिराबधविधिकथनं ।
ब्रह्महरणविधिकथनं । ब्रह्मप्रयोगादिविधिकथनं । अथ चाराग्रिकर्मविधिकथनम् । इति ब्रम् ।

No. 3130. वृहत्कल्पसूत्रम् । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 30. Lines, 8 on a page. Extent, 522 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Jiyāganj, Vāluhara, Kharataraga-chchhīya Panchāyatapausāla. Appearance, fresh. Prose. Correct. Mā-gadhī.

Vṛihat-kalpa-sūtra. A Jaina text on Achara. The work named *Kalpa Sūtra* is a life of Vardhamāna Jina.

Beginning. ॐ सर्वज्ञाय नमः ।

लोक्य इति प्रंथायवा । निप्रंथौयवा । आमे तासपसं वेचभिसे पङ्क्तिग्राहियेः कप्यति
नप्रंथायवा । निप्रंथौयवा । आमे तासपसं वेचभिसे । — इत्यादि

End. एविस्मसायकप्यतिइ एविस्मसायकप्यतिइ । जिसे कप्यतिइ । वेरेकप्यतिइ
+ तिवेमि ॥

Colophon. इति श्रीकृष्णपरसङ्गो उद्देश्य सङ्गो ॥

श्रीहृत्कल्पसूत्रं समाप्तं ।

विषयः । अतीचारमस्तिनस्य साधोः विग्रहमापादयितुं जिज्ञानुशासनेन प्रायश्चित्त-
निरूपणं । तत्र क्रमेण सङ्गग्रह-मासादन-चारोपशमिकादिनिरूपणं । सामारिकादिस्वरूप-
कथनं । पुष्पाकादिनिरूपणं । सूत्रादिस्वरूपकथनं । अङ्गप्रसारनिरूपणं । विप्रविजितादि-
स्वरूपकथनं । साधूनां विदितविदितचारनिरूपणं । इति श्रम् ।

No. 3131. हृत्कल्पवृत्तिः । Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 816. Lines, 15 on a page. Extent, 47,401 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1529. Place of deposit, Vāluchara, Jiyāganj, Kharataragachchhiya Panchāyatapausāla. Appearance, old. Prose. Incorrect. Partly Sanskrit and partly Māgadhi.

Vṛihat-kalpa-vṛitti. A gloss on the work noticed above. By Kshemakīrti Śūrī.

Beginning. प्रकटीकृतनिःशेषपदवेत्तुस्त्वविरक्तस्यजिनकस्य ।

मन्त्राद्येवमरामरकल्पितपञ्चकल्पतदकस्य ॥

मन्त्रा श्रीवीरजिनं मुचपदकमलानि बोधविपुलानि ।

कस्याध्ययनं विद्वद्योमि लेखतो मुचनियोगेन ॥

भाष्यं क्व चातिमन्त्रोः क्व चार्थं मन्त्रमेवरा ।

यद्वच आगते पूज्या वे सामेवं नियुज्यते ॥

अङ्गुतमुचरन्निधो कस्ये सचायकं मन्त्रातेजाः ।

दीप इव तमसि कुपते जयति यतोः स चूर्षितम् ॥

इह शिष्याणां मन्त्रकृद्विपरिपचाय शास्त्राद्यादी मध्येष्वगने च अथर्वं मन्त्रकर्मभि-
चातर्क्य । — इत्यादि ।

End. योग्यविनेषाणां दीपनामनाकस्येव
वाङ्मार्गं करोति तस्यैव द्वारम् ।

विषयः । उपद्रवस्य ह्यपामिषावभेदस्य च शास्त्रानन्द ।

विषयः । द्वादशसाविषु कृतविषैरविधानकथनपूर्वकं तथ तथ प्रयोजनीयम् । तथ
पेशाकृतविक्रयं । वंशानिविक्रयं । बुधाद्याकथनं । तन्मपाराकथनं । विप्रीतकीविधानं
चपसाविधानं । ज्येष्ठकृतविक्रयं । तथ चानिवीजनविधानं । गरुडपट्टीविधानं । दम्हरा-
विधानं । मत्तज्येष्ठीविधानकथनं । आषाढकृतविक्रयं । तथ मज्जिदकथाविधिः । रथवासाद्-
विक्रयं । आश्विमासविधिः । हरिहरविधिः । श्रावणकृतविक्रयं । तथ मातृपक्षी-

विधानं । आशुक्त्यनिरूपणं । तत्र जन्मादनीविधिः । अशौचाद्यतुर्दशीविधिः । शौशौकाद्यतुर्दशी-
विधिः । आशौकान्नावास्याव्रतविधिः । नवचन्द्रविधिः । कुक्षुद्वीव्रतविधिः । दूर्ज्वादनीव्रत-
विधिः । ताक्षकनीव्रतविधिः । चापचन्द्रादशौकचयनं । मन्त्रोत्थानविधानं । अन्नकव्रतविधिः ।
अग्न्यार्चदानविधिः । आश्विनकृत्यनिरूपणं । तत्र प्रेतपञ्चवाहविधिः । मवाचवेदशौकाह-
विधिः । मवाचवाहविधिः । दुर्गाहवर्धनविधानं । शौकान्नरक्त्यनिरूपणं । कार्तिककृत्यनिरूपणं ।
तत्र विदुष्वहानविधिः । प्रातःहानविधिः । तुलसीदानविधिः । अविष्काशभोजनादिविधिः ।
मत्स्यादिभक्ष्यविधेयः । धृत्यतुर्दशीविधिः । प्रेयोपाख्यानं । दीपाव्यताविधिः । काशीपूजा-
विधिः । द्यूतप्रतिपद्विधिः । आहूतिनीयाविधिः । मोहादनीविधानं । चेतायुमासाविधिः ।
वक्षपश्चमन्मन्त्राविधिः । उत्थानविधिः । कार्तिकीपूर्णिमा । काश्यपशुक्लमेविधिः । मार्गशीर्ष-
कृत्यनिरूपणं । तत्र रोहिणीनक्षत्रयुक्ताप्रतिपत्तुत्थानविधिः । पौषकृत्यनिरूपणं । तत्र चतुर्था-
विधिकचयनं । माघकृत्यनिरूपणं । तत्र प्रातःहानविधिकचयनं । मूलकविधेयः । रक्तोत्थान-
विधिः । शीपक्षमीकृत्यनिरूपणं । चतुर्दशीव्रतविधिः । शीतलपट्टीविधानं । माघीसप्तमी-
विधिः । विधानसप्तमीविधिः । आरोग्यसप्तमीविधिः । शीखादनीविधिः । चान्दमौसादशौ-
विधिः । फागुनकृत्यनिरूपणं । तत्र शिवरात्रिविधानं । मोविन्दहादशौविधिः । चूतपान-
विधिः । चैत्रकृत्यनिरूपणं । तत्र चण्डाकर्षणपूजाविधानं । शीतलापूजाविधानं । कदम्ब-
विधिः । वादस्यादिकरूपं । अशौकादनीकचयनं । ब्रह्मपुत्रहानविधिः । चौरान्नवनीविधिः ।
शैलवाचाविधानकोत्तमम् ।

No. 3133. मुद्रितः । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 101. Lines, 7 on a page. Extent, 2,625 ślokaś. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Kālidāśa Vidyāvāgīśa. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Suddhi-sāra A digest of Smṛiti rules regarding impurity of the person caused by a death, or a birth in one's gotra, and the duties appropriate on such occasions. By Kṛishṇadeva Smārtavāgīśa, of the Vandyaghaṭīya sept.

Beginning. वेदान्तेशं चौरान्नं प्रचक्ष्य चक्रुर्देवता ।

वाकानां सुखबोधाय मुद्रितारः प्रत्यये ॥

तत्र शुद्धेश्वरी दशाश्वेन हादशाश्वेन धूमिपः । वैष्णवः पञ्चदशाश्वेन मृगकुं पित्रता
दिनेः । इत्यादि ।

End.

अतः पूर्वोक्तकारिकेभ्योपि पराधिकारिकता सिद्ध्यति, न तु लोवादि-

अथैव चरितम् । तेन पूर्वोक्तकारिणा पुनः सर्वभूतदायादितं न कर्तव्यम् । तत्र पूर्वोक्तकारिणोऽप्यस्य कृत्यम् ।

Colophon. इति ब्रह्मसूत्रव्याख्यानं श्रीगुरुदेवश्रीविद्यानाथजीकृतम् ।
मुद्रितम् ।

[illegible]

No. 3134. प्रायश्चित्तकौमुदी । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 92. Lines, 6 on a page. Extent, 2,093 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Prāyaścitta-kaumudī. A digest of the laws and rituals for expiations of sins and transgressions. By Kṛṣṇadeva Smṛtāvagīśa. This is different from the work of this name noticed under No. 1984. (*ante*, Vol. VI, p. 5.)

Beginning. नमस्त्यागिर्देवदेवो नमोऽपरमेष्ठिनः ।

तस्यते क्षम्यदेवेन प्रायश्चित्तस्य कोमदी ॥

अथ प्रायश्चित्तकथनं । तत्र पापक्षयमात्रकामनाजन्यकृतिविषयः पापक्षयसाधनं कर्म
प्रायश्चित्तं । पापक्षयसंगीभयकामनाजन्यकृतिविषयसहमरणाक्षयेधादिपारबाध मात्रपरं ।
इत्यादि ।

End.

वाचनं वचनं श्रद्धा जायापत्यं कमलसुतः ।

आत्मनः शुचिरेतानि न परेषां कदाचन ॥

‘सच सच हरनेमान हरनेमान हरनेमानैव वेदसः ।

ब्रह्मो नास्त्येव नास्त्येव नास्त्येव ब्रह्मिह्यथा ॥

Colophon. रमि वीपुलकनन्देवकारेणानीमल्लभाचार्येणता प्राचक्षितकीमुदी वनात्ता ।

विषयः । वापकचक्षुमिचार । अतिपातकनहापातकमिकपदं । नवधासंज्ञेनिकपदं ।
 कमपातकौपपातकमिकपदं । आतिशयकरपापकचयं । सङ्करीकरचविदेचयं । अपापी-
 करचमिकपदं । महापचमिकपदं । प्रकीर्षकं । तन्मतामिचार । प्रचक्षुविदेचयं । प्राचक्षित-
 पैविचमिकपदं । अनुपचक्षुमिचार । वेमुनूखादिमिकपदं । प्राचक्षितपूर्वोपकृतमिकपदं ।
 ज्ञानजनमिकपदं । जीवधप्राचक्षितं । गुरुज्ञानिकादिजीवधप्राचक्षितं । नर्मिन्नादिवधे विदेच-
 कचयं । रक्तप्रवर्तमिच्छामनेकजीवधप्राचक्षितं । अज्ञानजनवक्तव्यजनमजीवधप्राचक्षितं । मुक्तने
 विदेचकचयं । अपाकनकतादिप्राचक्षितं । अक्षिमहादिप्राचक्षितं । अक्षमोचवादिप्राचक्षितं ।
 जीर्णाचवादि जीविमहादिप्राचक्षितं । जीवधप्राचक्षितः । प्रताभुक्तमिकपदं । पराकप्रत-
 मिकपदं । परितंखा । जीपने प्राचक्षितं । अहम्मादीप्राचक्षितमिदेचः । अतिपातकादिप्राच-
 क्षितं । नर्मवधादिप्राचक्षितं । सुरावानप्राचक्षितं । सुवर्षेखेवप्राचक्षितं । नुज्येज्जाननमप्राच-
 क्षितं । पतितसंज्ञेप्राचक्षितं । गुरुवधप्राचक्षितं । जीवधप्राचक्षितं । भाव्यायां माहमादि-
 वदतः प्राचक्षितं । पिबलवादिद्वन्वापरिचयप्राचक्षितं । उपवीतयेदनप्राचक्षितं । पम्बु जी-
 नमने प्राचक्षितं । वाददिने जेमुनप्राचक्षितं । तेकार्त्तादेमूचोचारादी प्राचक्षितं । उच्छिष्ट-
 मचक्षप्राचक्षितं । अजीवाद्भोजनप्राचक्षितं । अमिकादिभोजनप्राचक्षितकचयम् ।

No. 3135. महावाक्यरत्नावली । Substance, country-made paper, 5 x 8 inches. Folia, 62. Lines, 5 on a page. Extent, 658 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Sāṅtipura, Kālidāsa Vidyāśāstra. Appearance, old. Verse. Correct.

Mahāvākya-ratnāvalī. A collection of one thousand and eight maxims taken from the Upanishads, of which one hundred and eight are named. By Rāmachandrendra, disciple of Vāsudevendra Sarasvatī.

Beginning. ॐ जीमद्विद्याधिष्ठानपरमचंसुवद्वचोरामचन्द्राय नमः ।

वे विद्यादिविदेवानामहाचार्यायेविप्रस्यः ।

वीरामचन्द्रकपाच तस्मै धूमनामने नमः ॥

यः पूज्यो यतिभिः स्रष्टव्यैर्मिरतैर्ध्यायति यं वेदिनेना

वेदार्तं निवमानवेद्यमभिज्ञं यथै चविदीक्षते ।

यस्मान् आचरणजनं सममवदुचकारामाचो वरी

वकिञ् जीमद्विदं प्रचोमि यततं तं वादुष्टं नृवं ॥ इत्यादि ।

End.

यन्महावाक्यविद्यायां मुद्रितमैत्रमीश्वरं ।

बाहुदेवेन्द्रसंज्ञं तं जीमि सन्धात्मकं ममः ॥

Colophon.

इति श्रीमत्परमहंसपरिब्राजकाचार्यबाहुदेवेन्द्रसरस्वतीश्वरचक्रमल्लम-
हर्षव्यासनामचन्द्रेन्द्रप्रविवेशाद्यष्टोत्तरशतोपनिषद्भारतसङ्ग्रहभूताष्टोत्तरशतवचनावाक्यरत्ना-
वली सम्पूर्णा ।

विषयः । महावाक्यरत्नावलीपदवीजना । अष्टोत्तरशतोपनिषद्भारतकीर्तनं । पञ्चमणि-
कथनं । साधोनिषदविधियाख्यानि । वन्यमोक्षवाक्यानि । विद्वद्भिन्दावाक्यानि । जगन्निष्ठा-
वाक्यानि । उपदेशवाक्यानि । जीवब्रह्मेकवाक्यानि । मननवाक्यानि । जीवमुक्तिवाक्यानि ।
ज्ञानभूतिवाक्यानि । समाधिवाक्यानि । अष्टसूत्रवाक्यानि । पुंलिङ्गसूत्रवाक्यानि । औलिङ्ग-
सूत्रवाक्यानि । नपुंसकलिङ्गसूत्रवाक्यानि । आत्मसूत्रवाक्यानि । सर्वसूत्रवाक्यानि ।
ब्रह्मसूत्रवाक्यानि । अवशिष्टवाक्यानि । फलवाक्यानि । विदेशमुक्तिवाक्यानि च ।

No. 3136. किरणावली । Substance, country-made paper, 5 × 8, inches. Folia, 70. Lines, 11 on a page. Extent, 2,887 ślokas. Character Nāgara. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, old. Prose. Correct.

Kiranāvalī. A gloss on the work noticed under the next preceding No. By Brahmayogi, disciple of Vāsudevendra Sarasvatī.

Beginning. अनामकमृत्तिवन्दीश्वरैक परमात्मना ।

विद्वद्विध्वंसिनीं रक्षिं नवराममुपास्यते ॥

हरि ॐ । श्रीमद्विद्याविद्यामपरमहंससङ्ग्रहभूतीरामचन्द्राय नमः ।

ईशासुपनिषत्प्रीत्यक्महावाक्यकलीश्वरं ।

विकलेश्वरकेशवं रामचन्द्रपदं भजे ॥

विद्याविद्यामवकाशबाहुदेवेन्द्रमूर्तये ।

श्रीदेविकसूत्रपाथ परस्मै प्रकृतये नमः ॥

नमः श्रीदेविकं ब्रह्म नाचानन्त्याग्निमन्ता ।

महावाक्यरत्नजानकिरणावलीरीत्येवे ॥

एव सङ्ग्रह परमहंसकलीश्वर—रत्नादि ।

End.

यद् वेजोनाचमवशिष्यते तद् क्षमाचमया जीमि तत्पर्यवस्यो भवामी-
त्यर्थः ।

Colophon. इति श्रीबाह्यदेवेन्द्रप्रियोष ब्रह्मवीणिना ।

महाबाह्यरत्नजातकिरवावशिरीरिता ॥

विषयः । रामचन्द्रसङ्क्षितमहाबाह्यरत्नजातया व्याख्यानं ।

No. 3137. मज्जिमसङ्गहः । Substance, country-made yellow paper, 11 × 4 inches. Folia, 55. Lines, 5 on a page. Extent, 824 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Bhajanakrama-saṅgraha. Rules for the adoration of Kṛishṇa and Vaiṣṇava divinities generally, according to the principles inculcated by Chaitanya. By Rādhāmohana Gos'vāmī, of the Advaita sect.

Beginning. बन्दे श्रीकृष्णचैतन्यमहैताद्वैतविषयं ।

परमानन्दसन्धोषविषयं नित्यमोचरं ॥

श्रीमद्द्वैतचरित्रेण राधानोचनमकरोदा ।

श्रिचये श्रीकृष्णनित्यमज्जमसङ्गहः ॥

अथ तत्रैव विदिताऽनित्यतुल्येतितीनुत्या परमेश्वरमाश्रयिवकज्ञानस्यैव संसारमोचन-
चेतुमनित्यादि ।

End. एवमादिवचनैः + प्राज्ञज्ञवचनैश्च भूहन्दावगादिकनेव नित्यश्रीकृष्णार्थं भगवतः
वैशिष्ट्यवैचर्यानि तद्व्युत्पत्त्येवमिति शब्दः ।

Colophon. इति कश्चिन्नपावनापतारश्रीमद्द्वैतचरित्रेण राधानोचनमोक्षामिहा-
चार्यविरचिता श्रीकृष्णमज्जमसङ्गहः समाप्त इति ।

विषयः । भगवद्विषयकज्ञानस्यैव मोक्षचेतुर्न तज्ज्ञानस्य तन्मात्रभजनमेव जायते—इति
निरूपणं । निर्वेदप्राप्तिवर्त्यैव कर्मोपासनमुद्येयता—इति निरूपणं । ब्रह्मादासादिभेदेन भक्तानां
पञ्चविधमकथनं । तत्र ब्रह्माभक्तानां भगवत्कृष्णमज्जमकोर्तेन । साधुव्यभक्तिकामेन श्रीकृष्णा-
भिज्ञतया काला धिक्मयी इति निर्वचनः । प्राज्ञाकृत्यविद्यावादिश्रीर्तेन । भगवद्द्वैतज्ञान-
कर्मवता । कृष्ण वाङ्मयूपाया आचरककर्ममिति तद्विरूपणं । ब्रह्मकथनं । तन्मरीरनिरूपणा-
दिकं । निर्विषयेभ्यः उपासनादिष्वथ भगवत्तेन चाराधनस्य चेद्वनिरूपणं । भगवत्कूर्मीनां
चर्मोपासनेन ब्रह्माका भगवोचनकोर्तेन । ब्रह्मेन श्रीकृष्णस्य एवश्रीकृष्णचरित्रादिकं वीर्य-
कामरागादिग्रन्थतया श्रिचये चेन्न शेषावैतिकोर्तेन । ब्रह्माभक्तद्वैतविषयकमथनं । दासभक्तानां
भगवत्कृष्णमज्जमकथनं । प्रेसभक्तिनिरूपणं । ब्रह्मादाचर्या मज्जमज्ञानान्तरमेद्वनिरूपणं । श्री-
कृष्णस्य रासक्रीडादिष्वथ कामरागराहित्येन दासैः कर्मवैमितिनिर्वचनं । दासानां नृत्तिकाम-

कथनं । भगवतः स्वतन्त्रवाङ्मयप्रयोजनकथनं । श्रीसीताप्रभृतीनां तत्त्वज्ञानां मातृत्वमुद्रा
 शेषमादिकं कर्तव्यमिति कथनं । भगवत्परिकरदासीत्यपि भगिनीजननारोपमिति कीर्तनम् ।
 दासैश्च भगवति पिङ्गलपुत्रिः न कार्य्या इति निरूपणं । तेषां मुमुक्षुषे तत्प्रकारकथनं ।
 मुमुक्षुषां समाधिभेदनिरूपणं । मुचसाचायोनमायादिनिरूपणं । सख्यवात्सल्यमाधुर्यभाव-
 कथनं । तथापि इदानीन्तनां श्रीछन्दो परमेश्वरत्वबुद्धिरावच्छकीति तन्निर्णयः । श्रीछन्दस्य
 कीमारखीसामावात्म्यकथनं । कीमारवर्षेणादिकं । तेषु ध्यानभेदकथनं । ऐश्वर्यज्ञानवतां
 भगवति कथं वात्सल्यराजवर्षिभेदेदिति तन्निरूपणम् ।

यत्सुखभक्तानां भजनप्रसक्तयनं । सत्सुखभजनप्रसक्तयनं । तत्तैविध्यमिरूपं । शान्तादीनां चतुर्धासपि भक्तानां साधारणतः कर्तव्यमिदं । श्रीकृष्णस्य योग्यश्रीकृष्णस्यैवोपासीता यः । उवत्सुखभक्तानां भजनप्रसक्तयनं । तत्तद्धानादिकथनं । साधनावस्थायां तद्भावस्थये वैधार्म्यनादीनामावश्यकताकथनं । यवत्सुखीतेनादीनां नित्यानुष्ठेयमनिरूपणं । वात्सल्ये माधुर्यं च भावे स्वात्मनि स्त्रीमनारोप्यैव भजनं कर्तव्यमिति कर्तव्यमिदं ।

भजनसिद्धानां समुच्चयां तद्विस्तरवाच्च प्राप्यस्थाननिरूपणं । यद्योदान्दादीनां वैकुण्ठ-
प्राप्तिविवरणं । भगवत्कीर्त्यानां नित्यताकथनञ्च चमिप्रायाभिधानं । काशासिद्धमोपीनां
मोक्षप्राप्तिकथनं । चैतन्यसम्प्रदायानुसारिणां नयेन श्रीकृष्णकपतत्त्वज्ञानादिकीर्तनं । वैकुण्ठ-
मोलीकादीनां दृष्टावनापरमात्मवेद्यताभिधानं । मोलीकशब्दनिर्वचनं । भगवत्प्रियाणां
व्रजाङ्गनाणां न गोपजातिसञ्ज्ञेन गोपीत्वं किन्तु सत्यैवेतिनिरूपणं । सर्वेषामुपरि वर्त-
मानमथुरादौ प्रेमसेवासाधेय्या वाचं कुर्यादितिकथनं । काशीविवरणं । दृष्टावना-
विवरणकीर्तनञ्च ।

No. 3138. प्रायश्चित्तनिरूपणम् । Substance, country-made paper, 13 x 2 inches. Folia, 92. Lines, 5—6 on a page. Extent, 2,901 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Práyaścitta-nirúpaṇa. Definitions and explanations of the sins and offences which require expiations. By Bhavadēva Bhaṭṭa.

Beginning. ॐ नमो भगवते ।

अनादिभवसम्भूतपापप्रंशमकारणं ।

कारणं वातुदेवस्य यस्य तस्यै नमो नमः ॥

मन्वादिस्मृतिमालोच्य सुविधिष्य यथाक्रमम् ।

अथ ते भवदेवेन प्रायश्चित्तनिरूपणं ॥

तत्र प्रायश्चित्ते निरूपयतीत्ये मुद्रमातृ पञ्चमहापातकसकृपानिर्मुक्तपुत्रपरमेव इत-
रप्रायश्चित्तिरूपमे कर्तव्ये मन्वादिब्रह्मन्मनानुरोधेव प्रथमं ब्रह्मवधप्रायश्चित्तमेव निरूपयते ।

End. वाच्यं कच्छं समुद्दिष्टं चावे + कृतिपारजैः ।

सर्वकामप्रदं ह्येतत् सर्वकलसमनाशनं ॥

अथापि पञ्च धेनवः । इति ।

Colophon. इति नरभोजनज्ञापननामधेयमङ्गवीभवेवस्य कृतो कच्छपरिच्छेदः
समाप्तः । समाप्तचेदं पुस्तकं । सकाब्दः १४०१ ।

विषयः । पञ्चमहापातकसकृपानिर्मुक्तपञ्च । इनमक्षयवादिविचारः । ब्रह्मपातकसकृपादि-
निरूपणं । उपकारार्थमेव प्रहृष्टो प्रसादतो नरबन्धितो न बध्नीयमानिजमितिनिर्देशः । विन-
याधानार्थं पुत्रभार्यादीनां दण्डकरवादी दीपाभावादिकथनं । आततायिब्रह्मवधे दीपा-
भावकथनं । आततायिनिरूपणादिकं । तदपवादकथनं । बध्मसकृपानिरूपणं । प्रायश्चित्तानुष्ठाने
देशकालवयःश्रद्धास्येवाविषेचनं । कामतोऽन्धामतस्य भेदेन बध्मैविध्यनिरूपणं । ब्रह्मवध्या-
दीनां प्रायश्चित्तनिरूपणं । जलाग्निप्रवेशादिना मरहोद्यतस्य केनापि प्रतिबन्धकेन तच्चाक्षतार्थ-
तया प्रायश्चित्तकथनं । अग्निवादिबध्मप्रायश्चित्तकथनं । जीवधप्रायश्चित्तकथनं । तत्र गर्भिणी-
वधप्रायश्चित्तकथनं । अग्निचारिणीवधप्रायश्चित्तकथनं । गोवधप्रायश्चित्तनिरूपणं । इतरद्वि-
वधप्रायश्चित्तं । रक्षसजतब्रह्मवधप्रायश्चित्तनिरूपणं । रक्षसप्रायश्चित्तकथनं । मानाविधिरक्ष-
वधप्रायश्चित्तनिरूपणं । अमल्यभक्ष्यप्रायश्चित्तनिरूपणं । तत्र सुरापानप्रायश्चित्तकथनं । सुराश-
ब्दाद्येनिरूपणं । पुनःसंस्कारविधिकथनम् । भूषपुरीषादिभक्ष्यप्रायश्चित्तकथनं । अखासी-
दकभाष्यसृष्टजसुपानादिप्रायश्चित्तकथनं । अखाद्यादिपरिपक्षवापीकूपतृणादिजसुपानप्रा-
यश्चित्तकथनं । आपदि रजकादिजसुपानप्रायश्चित्तकथनं । अपेयचौरपानप्रायश्चित्तकथनं ।
अमल्यभक्ष्यप्रायश्चित्तकथनं । ब्राह्मणादीनां शूद्राद्यन्नभोजनप्रायश्चित्तकथनं । शूद्रस्य अन्य-
जाद्यन्नभोजनप्रायश्चित्तकथनं । उच्छिष्टभोजनप्रायश्चित्तकथनं । सध्मभोजनप्रायश्चित्तकथनं ।
क्षुद्रमृदुल्लमादिभक्ष्यप्रायश्चित्तकथनं । निषिद्धमत्स्यमांसभक्ष्यप्रायश्चित्तकथनं । ब्रह्मचारिणी-
ऽमत्यादिभक्ष्यप्रायश्चित्तं । रक्षसजतसुरापानादिप्रायश्चित्तकथनं । खेयशब्दार्थनिरूपणं । दुव-
र्णखेयादिप्रायश्चित्तनिरूपणं । धान्याद्यप्यरक्षप्रायश्चित्तकथनं । रक्षसजतदुवर्णखेयादिप्रायश्चि-
तकथनं । अमल्यभक्ष्यप्रायश्चित्तनिरूपणं । तत्र मूत्रेज्जमानमनप्रायश्चित्तकथनं । मूत्रोद्वेगमाशब्दा-
र्थनिरूपणम् । ज्ञानराभिगमनप्रायश्चित्तकथनं । मुदतव्यातिद्वेषप्रायश्चित्तकथनं । नवादिनित्ये-
ग्योनिगमनप्रायश्चित्तकथनं । अवकीर्षिप्रायश्चित्तकथनं । मूत्रेज्जमानमने रक्षसप्रायश्चित्तकथनं ।
संसर्गप्रायश्चित्तनिरूपणं । संसर्गप्रकारकथनं । पतितप्रतिपक्ष-पतितान्नभोजन-पतितक्षुद्राद्यन्नभो-
जनकपसंसर्गप्रायश्चित्तकथनं । अखाद्यसंसर्गप्रायश्चित्तनिरूपणं । ब्राह्मणस्य अविज्ञेयविज्ञेयप्राय-
श्चित्तकथनं । शूद्राद्यनिरूपणं ।

No. 3139. लौकिकन्यायसङ्ग्रहः, प्रथमो भागः। Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 132. Lines, 5 on a page. Extent, 1,965 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm., 1882. Place of deposit, S'āntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Laukikanyāya-saṅgraha. A collection of popular sayings used as logical illustrations, together with explanations and the stories and anecdotes which have given rise to them. By Raghunātha, son of Gulāb-rāya Varma, and disciple of Rāma-dayālu of the race of Nānaka.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

यत्कीर्तिप्रमया सुशुक्लभुवने मायाप्रभावैः प्रभो-
जीसादेर्जनिता प्रतीतिरचक्षा योः संज्ञता शोभते ।
यन्निष्करोद्धमणैः स मे गुणरश्मौ साहस्यकाराण्यहः
जीमद्वामदयाकुरिन्दुरमलो मोदाय भूयात् सदा ॥
नमो ब्रह्मं हरिं गौरीं विधिं दुष्टिश्च भारतीं ।
क्रियते रघुनाथेन लौकिकन्यायसङ्ग्रहः ॥
लौकिकन्यायरत्नानामाकरे यत् प्रदर्शितं ।
तस्य संक्षेप एवेह श्रीप्रबोधाय दर्शयते ॥
न्यायार्थं विषयसैवीदाहृतिश्च यथामति ।
वदिष्यामोऽपि संक्षेपादिस्तरादपि च क्वचित् ॥
प्रसङ्गादागतानाम् न्यायानां तत्र विस्तृते ।
अर्थमात्रं वदिष्यामः क्वचिदन्यामुदाहृतिं ॥
प्रसङ्गदायता अपि निगदविष्णुतविषया
न ते व्याख्यास्यन्ते पुनरसङ्गदुक्ताश्च विरक्ताः ।
पुनर्व्याख्यास्यन्ते विषयकथनादिप्रवितताः
पुरा प्रोक्तान् क्वचित् पुनरपि वदिष्यामि विषये ॥
अर्थोद्देशो न शब्दार्थ इत्याद्या दृष्टस्तथः ।
पूर्वैर्न्यायतया प्रोक्ता वदिष्यामस्तथा ॥
उदाहृतिं वदिष्यामः प्रायो वेदान्तशास्त्रिणां ।
मीमांसान्यायिणां क्वचित् क्वचिच्चापरशास्त्रिणां ॥

End.

तुभ्यस्तु दुर्जन इति न्यायात् भित्त्यापि व्यापारलोपनमे प्रमादप्रवृत्त्यवि-
च्छेद इत्यादयो दोषा वक्ष्यन्तेपदमिवायं इति दिष्टम् ।

महाभाष्ये इतिव्यायः । सखवत्सखकारव्यायः । तदभिज्ञाभिज्ञस्य तदभिज्ञममितिव्यायः । सख-
प्रभाषाभाष्ये वि वसुधिविरितिव्यायः । यद्विवाचसङ्गीतनाममितिव्यायः । अन्वमजव्यायः । नृप-
मखव्यायः । अतुर्वैदिव्यायः । नृपनापितपुत्रव्यायः । अमिष्टमपि अम्वनमितिव्यायः ।
मविषी प्रसवोक्तुमितिव्यायः । अन्वचटकव्यायः । सुधाचरव्यायः । पुत्राक्षिपया देवं भजनया भर्ता-
ऽपि नष्ट इतिव्यायः । इविमिष्टवतो मूर्धं विमिष्टमितिव्यायः । अर्धतमो मविषी' वृत्तीतिव्यायः ।
मखवत्सुतिव्यायः । सखिप्रवटान्व्यायः । एकामविषिं परिहरतो द्वितीया आपद्यते इतिव्यायः ।
उपपन्नवर्णा विकरोति वि अर्धैवमितिव्यायः । मन्त्रोपनाय मन्त्रप्रवचमितिव्यायः । सर्व-
विशेषं साधारणमितिव्यायः । सर्वं वाक्यं साधारणमितिव्यायः । इडकुमारौवाक्यव्यायः ।
तिय्येनधिकरव्यायः । अने वा मतिः सा मतिरितिव्यायः । आभाषकव्यायः । प्रसङ्गपठित-
व्यायः । ब्राह्मणवचनव्यायः । खनशाडिकाव्यायः । अजातपुत्रनामकरव्यायः । ज्ञानयन-
व्यायः । अज्ञातपनव्यायः । इचुरव्यायः । इचुविकारव्यायः । राजर्षं तामसचेतिव्यायः । यः
कुर्वते स भुङ्क्ते इतिव्यायः । अश्वकोद्व्यायः । पाषाणेडिकाव्यायः । विष्णुव्यायः ।
कीवपाकव्यायः । विवभचव्यायः । परशुप्रवचव्यायः । धटारोचव्यायः । प्रकाशकव्यायः ।
तन्महावकोदरव्यायः । उदकनिमज्जनव्यायः । शौरापरशान् माख्यमिप्रवचव्यायः । का-
द्विधातकव्यायः । तखव्यायः । नीरचौरव्यायः । विषटकोऽपि संवर्त्तं कथं ज्ञेयमद्यान्त-
मितिव्यायः । सर्वश्रव्यायः । सुतजनिवृत्तिव्यायः । सार्वजनीनमुक्तायव्यव्यायः । पतन-
मनुधावतो वयोऽपि मत इतिव्यायः । आश्वगुनकव्यायः । यवोभयोः समो दोष इतिव्यायः ।
मते पञ्चाशदितिव्यायः । यादव मूर्धं तादव अपेठमितिव्यायः । मरणादरो वाधिरितिव्यायः ।
एकाकिनौप्रतिशेतिव्यायः । न हि प्रत्यभिज्ञानाभेद अर्थेचिद्विरितिव्यायः । रत्नपठव्यायः । न
हि करककचद्वरेणाथ आदर्शोपेतिव्यायः । प्रदीपव्यायः । मामतीव्यायः । वक्रिव्यायः ।
कृष्णव्यायः । वानादिव्यायः । आदिव्यायः । अन्वपुत्रव्यायः । शौरपुत्रव्यायः । गुह्यतु दुर्जन
इतिव्यायः ॥ इति प्रमेयनिरूपणव्यायः । इति प्रथमखण्डस्य विवरणम् ।

No. 3140. लौकिकन्यायसङ्ग्रहः, द्वितीयभागः । Substance, country-made paper, 18 x 5 inches. Folia, 75. Lines, 5 on a page. Extent, 1,017 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, S'āntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Laukika-nyāya-saṅgraha. A second part of the work described under the next preceding section. By the same author.

Beginning. नमो नमो चरिं मोरीं विधिं वुद्धिच भारती ।

श्रियते एवमाद्येन लौकिकन्यायसङ्ग्रहः ।

यस्य प्रमादमिदमप्यप्रचुरो द्वितीयो भाग आरभ्यते । यथैव च प्रसङ्गात् पूर्वोक्तार्थोऽपि
 दृष्टीक्रियते । यथा हि तरति शोकमात्मविदित्वाहो प्राचीनतार्थिकमतमाश्रित्य अक्षिपदार्थे-
 कारवाद्बुद्धमपदेव विज्ञेये विज्ञेयर्थं तत्र विज्ञेयत्वान्तरमिति न्यायेन सर्वपदार्थानामन्योन्यं
 श्रियावत्संभावेन अन्यवक्ष्यः शब्दबोधः क्षीयति, तदा अस्मै कपोतन्यायोऽप्यतरति । यथाहुः,
 इवा युवानः श्रियः कपोताः अस्मै यथाऽनौ युगपत्यतति । तथैव सर्वे युगपत् पदाद्यो
 परस्परैवान्वयिनो भवन्ति—इति । अथ दृढयुगमिच्छतिः कपोतैरित्यादि ।

End.

यो ब्रह्मा यस्य विष्णुर्वसुतनुरपि यो यस्य मौल्योऽदिमूर्ति-

शास्त्राऽसौ सर्वज्ञतोः नृतिश्रिचरमिरां यस्य तात्पर्यभूमिः ।

यस्यानोधात् समुत्थो ब्रजति च विक्षयं यस्या योधात् प्रपञ्च-

सं ग्राहं संप्रपद्ये श्रियममरमणं ब्रह्ममौशनमौघं ॥

Colophon. इति चौषाद्युद्वेगवन्धितपादारविन्दवैराग्यादिरत्नाकरविहङ्गरजौमङ्गा-
 न्दवाद्युश्रियेव सोमवंशोद्यविन्दुरावकुक्षोत्तंसनीवेवोदेवाश्रितपादारविन्दजौगुहावरायवर्मा-
 क्कमेन उदासीनावस्थेन रघुनाथेन विरचितो क्षौद्रिकन्यायसङ्ग्रहः समाप्तः ।

इति क्षौद्रिकन्यायसङ्ग्रहे उत्तरार्धं पूर्वं ।

विषयः । अस्मै कपोतन्यायः । विज्ञेयर्थं विज्ञेयेवेति न्यायः । विभिद्वयं वैशिष्ट्यमिति न्यायः ।

माज्ञातविशेषया विभिद्वयविः विशेषं संज्ञामतीति न्यायः । त्यजेदेककुक्ष्यार्थे इति न्यायः । विषे

क्षत्युरिति न्यायः । आह्वयं जीवनमिति न्यायः । आद्युत्पत्तिमिति न्यायः । दधिपयसि प्रत्यक्षो ज्वर इति

न्यायः । यतोऽन्यविज्ञान्यायः । पिष्टपेषकन्यायः । धृतमारकन्यायः । जलमन्यन्यायः । काक-

द्वगपरीक्षान्यायः । मङ्गभारामगद्वान्यायः । आङ्गीपुष्पाकन्यायः । सूचीकटाक्षन्यायः । यथा-

संज्ञान्यायः । अव्ययकन्यायः । वायुमयकन्यायः । कुक्षीधान्यन्यायः । ब्राह्मणपरिभाषाकन्यायः ।

ब्राह्मणवशिष्टन्यायः । गोवक्षीवर्धन्यायः । करिर्दधितन्यायः । मज्जकान्यायः । जीलेन्वीवर-

न्यायः । पञ्चेताधित्यकान्यायः । पञ्चेतोपत्यकान्यायः । बाजिमन्दुरान्यायः । जगवानुरान्यायः ।

येन चाप्राप्तेन यो विधिरारभ्यते स तस्य बाधको भवति इति न्यायः । अन्वयन्यायः । अक्षकुक्षु-

कोन्यायः । मौनमिदमन्यायः । न हि सुतोऽप्यविधारा स्वयमेव ज्ञेयमाश्रित्यापारा भवतीति-

न्यायः । क्षौद्रिकन्यायः । पुरस्तादपवादा अनन्तरान् विधीन् वाचते जेतारामिति न्यायः । पूर्वो-

त्तपवादा निविज्ञाने पश्चादुत्थेन इति न्यायः । प्रकल्पपवादादविषयं पश्चादुत्थेनोऽभिनिविज्ञते—

इति न्यायः । यदर्थो प्रवृत्ति तदर्थे प्रतिषेध इति न्यायः । उपमनियमाश्रमिमिनोऽप्यपवाहो

जातनिमित्तमनुत्थेन वाचते इति न्यायः । पूर्वोत्तरवक्षीयकन्यायः । आवरजज्जमविषयन्यायः ।

जलनारक विधिवो भवति प्रतिषेधो वेति न्यायः । छद्मविधिनो भावो द्रव्यत् प्रकाशते

इति न्यायः । वीक्षितरङ्गन्यायः । कदम्बकुसुमन्यायः । सुन्दोपकुसुमन्यायः । मातृकुसुमन्यायः । शक्तिः

सप्तकारिणीति न्यायः । अथ प्रसङ्गात् विधिकरुपादिविचारः । अत्यन्तं महत्त्वमनोऽपि योऽत्राज

पदा जनाः । दुर्बलैरपि बाध्यते पुरुषैः पार्थिवान्धितैरिति न्यायः । कृद्धिर्वाजनपहरतीति न्यायः ।
 कुतयोनि कार्ये कामे सति जनान्धितैरुद्यतेत्याय इति न्यायः । प्रकृतिप्रत्ययार्थयोः प्रत्ययार्थस्य
 प्राधान्यमिति न्यायः । भावप्रधानमाह्वातमिति न्यायः । रश्मेर्यमाद्ययोः समभिवाचारे रश्म्याद्य-
 र्थैव प्राधान्यमिति न्यायः । कामनाजोचरमेव शब्दबोध एव शब्दसाधनताम्य इति न्यायः । शब्दो-
 ह्वाकात्वा शब्देनैव पूर्यतेति न्यायः । न हि शब्दस्य शब्देनात्येतीति न्यायः । मत्स्यकण्ट-
 कन्यायः । धान्यपक्षकन्यायः । अर्थे त्यजति पश्चित इति न्यायः । पदस्य धिकाभावात् कारकात्
 न निश्चित इति न्यायः । ज्ञानधर्मिष्वधामप्रकारे तु विपर्यय इति न्यायः । नाजोद्वपति न्यायः ।
 उद्गलमुद्वन्यायः । पुद्गलमुद्वन्यायः । जामाचर्षे क्षिप्तका रूपदेरतिव्युपकारकत्वमिति न्यायः ।
 तुल्योन्नमनन्यायः । प्रधानमज्ञनिर्वचनन्यायः । देवलोदीपन्यायः । काकाचिन्त्यायः । आवाह-
 वानन्यायः । कैमुतिकन्यायः । इच्छापूपन्यायः । इच्छासर्पसारन्यायः । वक्त्रव्यनन्यायः । अने-
 रच्छाविवाहसोदाहायेव कुतो न स इति न्यायः । ककुमागैश्च सिध्यतीत्येव वज्रोश्च साधनाद्येन
 इति न्यायः । शिरोवेष्टनेन नासिकास्थानं इति न्यायः । शर्वेजरीन्यायः । शर्वेवैश्वस्यन्यायः । सुमना-
 भिरुक्तन्यायः । एकत्र निर्वातिः श्राकायं अन्यथापि तथेति न्यायः । कण्टकन्यायः । दग्धेन्यवकि-
 न्यायः । देवदत्तचक्रवर्तन्यायः । तुषातु दुष्क्रेण इति न्यायः । सर्वं कार्यं सकारणकमिति न्यायः ।
 यद्विद्वत्तमिति न्यायः । उभयतः पार्श्वरज्जुन्यायः । निश्चितहतेरिति न्यायः । मज्जभुक्तकपितन्यायः ।
 नारिकेलपक्षान्धन्यायः । अन्यभुक्तन्यायः । सप्तशत्रुन्यायः । द्रुपदेन्यवस्यन्यायः । चक्रधन्यन्यायः ।
 कारकमाद्ये कार्येनाश्रयन्यायः । पठन्यायः । शवधिरश्वावधिरौघेति न्यायः । श्वानस्यकन्यायः ।
 करणविलस्यन्यायः । सति बोधे न जानातीति न्यायः । दग्धरसन्यायः । दग्धपठन्यायः ।
 चित्रपठन्यायः । अन्यकपटवासन्यायः । उत्पादितदत्तनाशन्यायः । अपसारिताग्निभूतन्यायः ।
 चिदाह्वानन्यायः । चिताहतन्यायः । चिदावहन्यायः । अदग्धदहनन्यायः । आदावने वेति-
 न्यायः । जवरद्विन्यायः । श्वोद्वन्यायः । अन्यदपेक्षन्यायः । सपुच्छीनामन्यायः । शरस्य-
 रोदन्यायः । मूर्खसेवन्यायः । समुद्रद्विन्यायः । ताकसर्पन्यायः । रीतिन्यायः । अज्ञतरौगर्भ-
 न्यायः । द्विजोर्गर्भन्यायः । किमज्ञानस्य दुष्कारमिति न्यायः । आग्नीवीरन्यायः । नहि विवाचान-
 नारं वरपरीक्षा क्रियते इति न्यायः । कवे कार्ये किं मुक्तनेत्रेण इति न्यायः । दूषन्यायः । भनर-
 न्यायः । आकन्यायः । मषिकान्यायः । जलोकोन्यायः । रासमरदितन्यायः । पुष्पाह्वानन्यायः ।
 अज्ञेयोन्यायः । कुक्षुब्धन्यायः । अपराह्वानन्यायः । साधुन्यायः । गोवीरं
 अद्वैतमिति न्यायः । विषेयं हि सूयते वक्षितन्यायः । जनन्यन्यायः । विवाहप्रदमन्य-
 न्यायः । काकुभोजन्यायः । वैशेष्याणु तदाह इति न्यायः । अन्यलोकाहुक्तन्यायः । मूक्षिपचिन्त्यायः ।
 अन्यलोकाव्यवहारा विनिपातः परे परे इति न्यायः । प्रवाहनादि पक्षक दूरादश्वमेवं वरमिति-
 न्यायः । कः कर्तव्यतः कुर्वेति न्यायः । सकरद्वन्यायः । समभवेन मज्जानावचनन्यायः । मू-
 षणेन चक्षुःशान्यायः । एकदेशविज्ञानमन्यवदिति न्यायः । कटिकलोपितन्यायः । आकाश-

परिच्छिन्नन्यायः । देवाद्योमुच्यमान्यायः । कौन्तेयराधेयन्यायः । राजपुत्रन्यायन्यायः । प्रयोजन-
मनुदिश न मन्वोऽपि प्रवर्तते इतिन्यायः । पिबं विना करं मेढीतिन्यायः । वटप्रदीपन्यायः ।
वस्तुनि नामान्यपेक्ष प्रयोजनानौतिन्यायः । वक्रनामनुपयो न्याय इतिन्यायः । वक्रच्छिद्रवट-
प्रदीपन्यायः । मूषासिक्ततामन्यायः । वक्रकवचन्यायः । दाहकदाह्यन्यायः । मैत्रुवीन्यायः । खोरा-
प्रिन्यायः । वायुमैत्रुवीन्यायः । भूमेत्योच्यन्यायः । अविमुक्तैवर्तन्यायः । अक्षेपदीपन्यायः । तदा-
मनेऽपि दृश्ये इतिन्यायः । बध्यघातकन्यायः । आहकघातकन्यायः । प्रमाद्यवन्यदृष्टानि कल्पानि
सुवक्रन्यायि इतिन्यायः । गले पादुकान्यायः । यथाज्ञानं भगवत्क भानः सम्यक् च वेद स इति-
न्यायः । तरतमभावापन्नमितिन्यायः । सन्दिग्धस्य सन्दिग्धं सप्रयोजनं चेत् विचारमवर्तनीति-
न्यायः । विनामर्थि परित्यज्य काचमन्विषयवचन्यायः । अभाष्यज्ञानन्यायः । स्वर्गकरान्यायः । क्षमे
मन्त्रज्ञानन्यायः । रथवक्रन्यायः । मञ्जुन्यायः । मैत्रन्यायः । वक्रिधूमन्यायः । गोमहिषादि-
न्यायः । अविमङ्गलन्यायः । रश्मिदृष्टादिन्यायः । तमःप्रकाशन्यायः । चिद्वचनन्यायः । गोमध-
यायन्यायः । उपजीवोपजीवकन्यायः । विपरीतं वखावस्तुमितिन्यायः । दानवास्तुकन्याय-
कौतुभ ।

No. 3141. वेदान्तदीपः । Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 109. Lines, 10—11 on a page. Extent, 4,007 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1889. Place of deposit, S'āntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīś'a. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Vedānta-dīpa. A commentary on the Vedānta Sūtras. By Rā-
mānuja. This is an abridgment of an elaborate work of the author on
the subject. The early work is entitled *S'rībhāṣya*. It differs widely
in many respects from the commentary of Śaṅkara Āchārya. Hall's
Contributions, p. 95.

Beginning. निवः कान्तोऽन्तो वरमुच्यतेकाशद्वय-
वृत्तामेवावयुः परमवपदी वाङ्मनसयोः ।

अधूनिभूमिर्धो नतजनदहनादिपुवो

मनस्तत्पादाके परिचरचसर्गं भवतु मे ॥

प्रवक्ष्य भिरवाचार्योन् तदादिदेन वर्तते ।

प्रवक्ष्यवपदाकाशवेदान्तार्थः प्रकाशते ॥

अनेवं वेदविदां प्रविष्टा । अविद्वद्गुणरूपतः समावृत्य अत्यन्तविशुद्धः तदात्मभूतचेतनः

प्रवक्ष्यामी तस्मादुच्यते । मुक्तान् नित्याय निश्चितवेद्यप्रत्ययोक्तया कक्षावैकतान्तया च चर्मा-

वक्रचिद्विदुषापकतया विवक्ततया ज्ञेयतया च चत्वनविंशत्यः परमाणाः । बहुवि-
त्वादि ।

End. सर्वेऽपि जीपजायन्ते प्रकृते न चक्षन्ति च इति ब्रह्मदेव कदाचिदपि
भावनेयतोत्पन्नस्ये । कदाचित्तु प्राज्ञपरिचयात्तिं ज्ञीतवतीति सर्वं समञ्जसं । प्राज्ञश्च
समाप्तः ।

Colophon. इति जीमन्तब्रह्मसामुच्चारिण्ये वेदान्तदीपे चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः
समाप्तः । संवत् १८८५ ।

विषयः । कदाचि जीभाये कृतिबुद्धिभ्यां विचारयोः प्रज्ञास्यार्थं प्रदर्शयते । ततोऽस्याचरतया
कृपान्तर्गतत्वात्प्रदर्शयन्तेन वेदान्तस्य व्याख्यानं ।

No. 3142. वेदान्तसारः । Substance, country-made paper, 12 x 5 inches. Folia, 51. Lines, 11 on a page. Extent, 2,018 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1889. Place of deposit, S'antipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa; another copy at Barhampur with Bābu Rādhikāprasād Sena. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Vedāntasāra. A metrical paraphrase of the Vedānta Sūtras. The colophon of this MS. attributes the work to Rāmānuja himself, but the salutation at the beginning clearly shows that it owes its composition to a disciple of that author. It is confined to an exposition of the Sūtras. It is distinct from Sadānanda's work which is the most popular in Bengal.

Beginning. श्री नित्यमच्युतपदान्मुक्तयुग्मद्वय-

काकीहितकृदितरादि ह्यवाय मेने ।

अक्षदुःखोभेदवदोऽस्य ह्यैकचित्तो-

रामानुजस्य चरचो हरचं प्रपद्ये ॥

समकचिद्विदुषाक्षरौराचाविद्याकमे ।

जीमदे निष्कलानन्दोदन्तये विष्यदे नमः ॥

जीमन्तरमसंघपुत्रप्रसादेन वेदान्तसारः समुद्बुधियते । अद्यातो ब्रह्मजिज्ञासा । अथ
ब्रह्म ज्ञानकार्ये वर्तते अतः ब्रह्मविरक्तमात्रं अथब्रह्मः पूर्वेष्टमस्य चेत्तुभावे पूर्वेष्टमस्य कर्म-
ज्ञानमिति ज्ञायते । इत्यादि ।

End. चाविर्भूतापचयपात्रमादिभुवीऽनवधिकातिश्रवानन्दं परं ब्रह्म अनुभव-
ति न च पुनरावर्तते इति निश्चीयते । इति सर्वं समञ्जसं ।

Colophon. इति जीमन्तब्रह्मसामुच्चारिण्ये वेदान्तसारे चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः
पादः । सर्वेऽपि समाप्तः संवत् १८८५ । मार्गशीर्षे ।

विषयः । जीमावायेषारमावलय सुप्रथोवायेमतिर्ययेषेव प्रकृष्टवायेप्रदयेव ।

(सम्बन्धितं विनियोजनानुसारेण सहायितम् ।)

No. 3143. **सदस्यीकपानसम्बन्धम् ।** Substance, country-made paper, 18½ × 5 inches. Folia, 265. Lines, 9 on a page. Extent, 8,316 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Sāntīpura, Kālidāsa Vidyābhāṣya. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Sarasvatikanthabharana. An elaborate treatise on rhetoric.
By Mahārājā Bhoja Deva.

Beginning. जीवबेदाय नमः ।

अभिर्बेदाः पदं वाक्यमिवाप्यद्वयमुच्यते ।

ब्रह्माः ब्रह्मादिभेदेन नाम्नेषीं नामपात्रादे ॥

निर्दोषं नृपयत्कायमहाकारिणकृतं ।

रसान्वितं कविः कुर्वन् कोभिः प्रीतिषु विन्दति ॥ इत्यादि ।

End.

प्रत्याख्यते 'विधीति न' इति व्यवसेय पक्षः चेद्यानिति प्रत्यकारेण क्षान्ति-

प्रायः प्रकाशयते ।

इति निबद्धितमङ्गलावधिसर्वसमेतम्-

विविधमपि मनोभिर्भावयन्तीऽप्यचेदं ।

तद्भवभवसमत्वावन्दसमीक्षिताचारः

परिषदि परितोषं दत्ता सुताः प्रदाताः ॥

सावनादिं विनाशकन्दस्यति सर्वविनी धर्मादे-

योगद्वयसि कीदृशसंज्ञितं लक्ष्मी मुरहेपिणः ।

सायवितामवलिहोत्रविजयप्रौढं धनुः कोटुमं

भूयान्नायदिवं क्षतिः क्षतधिया कर्षोयतंशोत्पक्षं ॥

Colophon. एति नारायणाय नमो भगवते वासुदेवाय ।

रसविशेषज्ञो नाम पञ्चमः परिच्छेदः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

[illegible]

दिकथनं । वाक्यार्थदोषविभागः । तत्र अपार्थ-वार्थ-रकार्थ-संशय-अपमान-विज्ञ-वृत्तिमात्र-
पक्ष-विरस-वीचीपक्ष-अधिकोपक्ष-असद्विपक्ष-अप्रसिद्धोपक्ष-विरसद्वार-विपदादिकथनं ।
चतुर्विंशतिविधशब्दार्थमुच्यते । तत्र शेष-प्रसाद-समता-माधुर्य-सुकुमारता-वर्धयति-शक्ति-
उदारता-उदात्तता-शोक-बौद्धिक-श्रेय-सुख्यता-समाधि-सौख्य-माधुर्य-विस्तर-संशय-समि-
तम्-भाविकम्-वृत्ति-रौति-उक्ति-प्रौढीनां कथनादिकथनं । वाक्यार्थदोषविभागः । तत्र शेषादि-
चतुर्विंशतिविधानां कथनादिकथनं । असाधु-कष्टप्रवृत्तिपददोषाणां कथिदुःखकथनं ।
रथं शब्दशोक-श्रमभङ्गादिवाक्यदोषाणामुपायोदिवाक्यार्थदोषाणां कथिदोषकथनं कथनं शब्द-
कथनम् । गुणानामुपादेयतादिनिरूपणं ।

१०५ पटिच्छेदे, - शब्दाकङ्कारकथनं । तद्विभागकथनम् । तत्र जातिकथनं । भाषा-
विभागनियोजादिकथनं । श्रुता संस्कृता जातिः । श्रुता प्राकृता । श्रुता मानवी । श्रुता पैशाची ।
श्रुता शीरवेणी । श्रुता अपभ्रंश । संस्कृतप्राकृतयोः साधारणी । संस्कृतपैशाचाः साधारणी ।
मिया । चङ्गीर्षा । असाधारणा । अपभ्रंश च । नतिकथनं । मध्यपक्षेण कृतविक्रमितादिषु
नतिभेदनिरूपणं । रीतिकथनं । तत्र वैदर्भी, पाञ्चाची, मगधी, आरभिका, छाडी, मानवी च ।
इतिकथनं । तत्र कैशिकी, आरभटी, भारती, साक्षी, मध्यमकैशिकी, मध्यमारभटी च ।
जायाकथनं । तत्र लोकोक्ति-प्राया, लोकोक्तिः, अर्थलोकोक्तिः । उक्तलोक्तिः, प्रौढीतिः, मत्तोक्तिः ।
मुद्राकथनं । तत्र पदमुद्रा, वाक्यमुद्रा, विभक्तिमुद्रा, वचनमुद्रा, समुच्चयमुद्रा, संहतिमुद्रा च ।
उक्तिकथनं । तत्र विधिः, निवेद्यः, अधिकारः, विकल्पः, नियमः, परिसंख्या च । युक्तिकथनं ।
तत्र पदयुक्तिः, पदार्थः, वाक्यः, वाक्यार्थः, प्रकरविविधता प्रत्ययविविधता च । भवितिकथनं । तत्र
वक्ष्या, अवक्ष्या, विमिश्रा, संहतिः, कल्पना च । गुणशब्दकथनं । तत्र शब्दज्ञता, अर्थज्ञता,
श्रमज्ञता, पर्यायज्ञता, पदज्ञता, वाक्यज्ञता च । श्रयाकथनं । तत्र प्रज्ञानशब्दज्ञा, अप्रज्ञान-
शब्दज्ञा, अतिज्ञानशब्दज्ञा, पदशब्दज्ञा, वाक्यशब्दज्ञा, प्रकीर्णशब्दज्ञा, शोचोमुखाशब्दज्ञादीनां ता-
पैवान्नामं इति निरूपणं । पठितिकथनं । तत्र काका, अमिलवादिभिः । समकथनं । तत्र
महाचमकादिभेदकथनं । शेषकथनं । तत्र प्रकृतो, वर्थे, पदे, प्रत्यये, भाषासु च । अनुप्रास-
कथनं । तत्र अनुप्रासादिभेदाः । इत्यनुप्रासकथनं । तत्र, कर्वाटी, कोनली, कोली, कोह-
ली, वाचवाचिका, श्रविणी, मातुरी, मातुली, मानवी, मातृविक्रिका, वीत्री, पोख्री, च ।
अव्ययनेन मनीरादिहादशविधजन्यनुप्रासभेदकथनं । अव्ययहादिहादशविधजन्यनुप्रास-
कथनं । मन्त्रादिहादशविधजन्यनुप्रासकथनं । मानसिकजन्यनुप्रासभेदनिरूपणं । क्राड-वक्रवा-
चाद्यनुप्रासभेदकीर्तनम् । विचकथनं । तत्र चतुर्वैज्ञानं, विचकथनं, द्विवैज्ञानं, एकवैज्ञानं,
श्रमवैज्ञानं । पञ्चादिकारकथनं । निष्पन्नादिश्रमदोषकथनादि, अहर्षः, अज्ञानः, शोक-
मदहादि, अतप्रत्यागतादि, भाषानारं, तुरजपदं, अर्थमन्त्रं, सर्वमोक्षं, श्रुताकथादिभ्यः,
विचित्रितव्यः, शोभन्यः, शारवकव्यः, एकाचरमुरादिभ्यः, पादशोभनिकादि, शोभन-

वाग्देवः, व्रतदेवादिकम् । वाकीवाक्कचम् । तत्र कञ्चुकिः, वज्रोक्तिः, वैवालीकिः, वृद्धीकिः
प्रमोतरीकिः, पिपीकिश्च । प्रचेष्टिकाभिरुचम् । तत्र कुताचरा-दृष्टाचरा-विष्णुवतीप्रदत्तहा-
द्विषिभेदकचम् । अथेवचम् । रतप्रपञ्चकचम् । वचकचम् । तत्र चात्रीः, चाप्ती,
वमकारः, वकुभिर्देवः, चापित्तिका, मुखा च । प्रेचकचम् । तत्र कार्कः, ताचर्न, चचिर्न,
मन्त्रा, चडोचर्न, राच, चाष्टिकादिवक्ष्यमिभिरभिरुचम् ।

इति शब्दाकङ्कारभिरुचम् ।

४३६ परिच्छेदे,—अथैकाङ्कारभिरुचम् । आत्यकङ्कारकचम् । तत्र चञ्जानादिहाद्विभेद-
कचम् । विभावनाकङ्कारः । कारवानार-विषिवादिप्रविषिभेदकचम् । चेनकङ्कारः । तत्र
कारकचेतवः, त्रापकचेतुः, इत्यभूतादिकचम्, भानकचम्, प्रागभावादितेवः, विदूरकाव्ये-
चेतुः, चचन-कार्याकारन-मुक्त-नमुक्त-वधिरवादिचेतवः । अचेनकङ्कारः । तत्र वक्तु-प्रति-
कभावादिरभिरुचम् । कारकभावाकङ्कारकापैवान्नामैवकचम् । कृष्णकङ्कारः । तत्र
इतिताकारादिभिः प्रतीकमानेषु भेदकचम् । उतराकङ्कारः । तत्र चर्म-चर्मि-विशेषणान्ना-
दिषु । विदोषाकङ्कारः । तत्राववृत्ति-प्रत्ययीकाधिक-विपरकभेदकचम् । उक्ताकङ्कारः ।
तत्र विधिविशेषादिविषयभेदकचम् । अन्योऽप्यकङ्कारः । तत्र अन्योऽप्युक्ता-भानिप्रवृत्तिप्र-
भेदकचम् । परिहृतकङ्कारः । तत्र अत्यवयवादिभेदकचम् । निदर्शनाकङ्कारः । तत्र कञ्चु-
वक्तु-पूर्वोत्तररूपभेदकचम् । भेदाकङ्कारः । तत्र समातिवतिरेकावृत्तिविषयभेदकचम् । समा-
पिताकङ्कारः । तत्र आकस्मिक-दैवादैवभेदकचम् । भान्यकङ्कारः । तत्र तत्त्वे चतकचपा,
चतत्त्वे तत्कचपासोकाद्विषयभेदकचम् । वितर्काकङ्कारः । तत्र निर्वैवाभादिविषयभेदकचम् ।
नीक्षिताकङ्कारः । तत्र पिपित-तदनुवादिवस्तुनिर्भेदकचम् । ऊरवाकङ्कारः । तत्र वादका-
दहादिषु । भावाकङ्कारः । तत्र ओदुभेदनिवदुभेदादिविषयभेदकचम् । प्रत्यकाकङ्कारः ।
अनुमानाकङ्कारः । तत्र पूर्ववदादिभेदाः । आगमाकङ्कारः । उपमाकाकङ्कारः । अवाभिवा-
येकमुद्रा प्रतिविज्जामासकभावनम् । अर्थापत्तकङ्कारः । अभावाकङ्कारः । रतप्रपञ्च-
कचम् ।

४३७ परिच्छेदे,—शब्दाकङ्कारभिरुचम् । उपमाकङ्कारः । अत्र विपर्ययोपमोत्पासोपा-
द्विप्रवृत्तिप्रतिविषयभेदकचम् । रूपकाकङ्कारः । अत्र समकचकादिहाविप्रतिविषयभेदकचम् ।
वाक्याकङ्कारः । तत्र दृष्टान्तीकि-प्रपञ्चोक्तिप्रकचभिरुचम् । चञ्चकाकङ्कारः । विनर्कोक्तिप्रवृत्ती-
नामभावाभावकचम् । अपक्रुत्तकङ्कारः । समाधकङ्कारः । तत्र निवदुभेदोदुभेदादिविषय-
भेदकचम् । समाधीनकङ्कारः । तत्र स्वाधदिनविषयभेदकचम् । उत्प्रेषकङ्कारः । तत्र प्रवृत्त-
भेदादिविषयभेदकचम् । अपक्रुतप्रवृत्तकङ्कारः । तुल्योपमाकङ्कारः । तत्र कुत्तपैदिभेदक-
चम् । क्षेत्रकङ्कारः । तत्र मुख्य दोषीभावे दोषका च मुखीभावो । वयोत्यकङ्कारः । सम-
ककाकङ्कारः । तत्र त्रिवाचनकवादिप्रविषयभेदकचम् । आयेवाकङ्कारः । तत्र अनुवृत्तादि-

प्रपञ्चप्रपञ्चनं । अर्धान्तर्यामिणसङ्कारः । तत्र प्रतीकादिबन्धविषयेदकचनं । विद्येयोक्तसङ्कारः । तत्र आतिश्रियादिवैकल्ये । परिकरासङ्कारः । तत्र क्रियापरिकरादिबोद्धविषयेदकचनं । रत्नावलीसङ्कारः । अर्धान्तर्यामिणसङ्कारः । दीपकासङ्कारः । तत्र संपुटरचनाचक्रवाद्यादि-
बोद्धविषयेदकचनं । ज्ञानासङ्कारः । तत्र ब्रह्मपरिपासादिबन्धविषयेदकचनं । पर्यायासङ्कारः । तत्र निराकारादिभेदकचनं । अतिशयोक्त्यसङ्कारः । अभावान्तर्यामिणसङ्कारः । अभावान्तर्यामिणसङ्कारादिबन्ध-
विषयेदकचनं । भाविकासङ्कारः । तत्र क्षान्तिप्राप्त्येवादिबन्धविषयेदकचनं । संकटासङ्कारः । रतनपञ्चप्रपञ्चनम् ।

इमे परिच्छेदे, रससङ्कल्पनिकपद्यादिकं । सरसवाक्यं । कविश्रियां चतुर्भिर्गतिविधर-
साङ्कल्पनिकपद्यं । रससङ्कल्पं । आधिभावादीनां सङ्कल्पं । रसनिष्पत्तिः । रसपोषकाः । रसाभास-प्रश्न-श्लेष-विशेष-परिशेष-जल्प-विप्रसङ्ग-पूर्व-राम-मान-प्रवास-कथन-विप्रसङ्गानां
सङ्कल्पादिकं । सञ्जीवसङ्कल्पादिकं । प्रेमपोषकाः । हादशनायकाः । प्रतिनायकोपनायकादीनां
सङ्कल्पं । उत्तमनायकसङ्कल्पं । मुग्धादिनायिकाभेदाः । अस्तिनायकसङ्कल्पनादिनायकसङ्कल्पं । पीठ-
महादीनि चीनपायाणि । पाकविभागः । गौरीकुसुमादिरामविभागादिनिकपद्यं । प्रबन्ध-
सङ्कल्पनिकपद्यं । उत्तमकाये वर्चनीयानि । रतिसङ्कल्पं । प्रीतिसङ्कल्पं । रसभावान्निकपद्यं ।
रसानुबन्धः । रतिवास-भोकादिकपद्ये रसपोषकजननादिनिकपद्यं । रतिवासादीनां सङ्कल्पं ।
सञ्चारि-अभिचारिकपद्ये रसस्य अनुबन्धानुगम-जल्प-पुष्टि-प्रकर्ष-सङ्कार-शेषासङ्कल्पनिकपद्यं ।
तेनां प्रत्येकं सङ्कल्पनिकपद्यं । रसस्य हादशभेदाः । तत्र शृङ्गाररसः । वीररसः । कथरसः ।
रौद्रः । अद्भुतः । भयानकः । नीमलः । शास्त्ररसः । प्रेयोरसः । शान्तरसः । उदात्तरसः । उदत-
रसः । रतेनैवमिच्छादिबन्धविषयेदकचनं । एवं प्रीयेरपि श्लेषम् । युद्धादीनादिबन्धविषयेद-
कचनं । श्लेषज्ज्ञानादिबन्धविषयेदकचनं । तत्र अस्ति-दुःखोत्पीड-राजनिष्पत्तिप्राप्त्यानां
निकपद्यं । अस्तिअस्तिनादिनिकपद्यं । सङ्ग-मरद-मनानां सङ्कल्पं । रसानय-विषय-ज्ञान-संज्ञा-
राणां वैविध्यनिकपद्यं । उदीपनविभागाः । सञ्चारिभागाः । शोभा । विद्यासः । निष्पत्तिः ।
विधमः । विद्वत्विहितं । मोदा(हा)वितं । कुडुमितं । विद्योक्तः । अस्ति । विद्वत् । प्रीयितं ।
वैकिः । वेला । पावः । भावः । भावः । विनयभाष्यं । चाटु । प्रेमामिसञ्चारः । परिहासः
कुटुम्बः । अस्ति । विप्रसङ्गशृङ्गारनिकपद्यं । सञ्जीवशृङ्गारप्रपञ्चप्रपञ्चनं । विहरद-विनये
पञ्चमात्र-इति नूतनप्रपञ्च प्रश्न-श्लेषविधान-श्लेषवाचन-साध्यस्य दोषद्वयः । प्रेमपरीक्षाकोर्तनं
प्रश्नभावादीनां चेदित्यादिबन्धनं । प्रश्नानुमानायाः चेदित्यादिबन्धनं । मानप्रवासकथनेषु विषय-
निविदादिकचनं । अन्वयचारानुभावाद्यादिनिकपद्यं । प्रश्नानुमानादिवादी रसावस्थादि-
विषयेन । प्रवासादी विप्रतिपत्तिनिकपद्यं । अस्तिविचारः । क्षान्तिनीनां विमोदनाणि, तत्र ब्रह्म-
चर्या-सुवसनाक-मदनोत्पन्न-नूतनश्लेष-पुण्यावधारिका-श्रीकुसुमसङ्कल्पः--अस्तिविचार-
विमोदना-मन्त्राणां-कोमलीमदोत्पन्न-दोषोत्पन्न-जल्पश्रीकुसुम-नूतन-सुधावादिबन्धनम् । अङ्क-

श्रीति-मनःसङ्ग-प्रज्ञाप-ज्ञानरादिहरद्वयानिरूपणं । नायकप्रतिनायकादीनां लक्षणं । धीरीयत
धीरलक्षितादीनां लक्षणं । ब्रह्मद्वयादिनायकानां लक्षणं । भुग्धादिनायकालक्षणं । लक्षितां
लक्षणानिरितादीनां लक्षणं । वीमपात्रेषु मङ्कर-लक्षक-पीठमर्दविद्रुवकादीनां लक्षणं । पता-
कादिनिरूपणं । वृद्धिपाकादिनिरूपणं । नानालङ्कारसंहतिकथनं । रसालङ्कारसङ्करनिरू-
पणं । लक्षणादिनिरूपणं । प्ररोचनाप्रज्ञावनादिभेदनिरूपणं । वीर्यादिनिरूपणं । प्रवन्
वर्धनीयनिरूपणम् ।

No. 3144. श्रीमाथं वा शरीरकमीमांसाभाष्यं । Substance, coun-
try-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 309. Lines, 11 on a page. Extent,
11,434 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm., 1889. Place of deposit,
S'ántipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

S'ribhāshya. A commentary on the Vedānta aphorisms of
Vyāsa. By Rāmānuja. The object of this work is to establish the
Visishtādvaita theory. An edition of this work is now being printed
by the Asiatic Society ; and an abridgment of it has been noticed under
No. 3142, (*supra*, p. 222).

Beginning. श्रीमदे रामानुजाय नमः ।

अखिलभुवनजन्मस्थेमभङ्गादिक्षीणे
विनतविशिष्टभूतमातरचैकदीये ।
कुमिशिरसि विदीप्ते मण्डपि श्रीमृगवे
भवतु मम परस्मिन् प्रेम्णो भक्तिरूपा ॥
पारामर्त्यवचःसुखानुपमिवदुग्धान्निमग्नोदतां
संसारान्निविदोपनम्यपनसप्रायाससंजीवनीं ।
पूर्वोपाख्येष्टरचितां मङ्गलनिवाचानदूरक्षिता-
मानोमान् निवाचरैः सुमनसो भोमाः पितृत्वम् ॥

भगवद्बोधायनकृतां विक्षीर्यैः प्रकृष्टवह्निं पूर्वोपाख्यैः संश्लिष्य, तन्मतानुसारेण सूत्रा-
चाराणि व्याख्याकरो । अथातो मण्डपिवाचा । अथायनवचस्य चानन्यैर्भवति । इत्यादि—

End. वासुदेवः सर्वमिति स महात्मा सुदुर्लभ इति सूत्राभ्यासः शास्त्रपरिचयार्थं स्वीत
यतीति सर्वं समञ्जसं ।

Colophon. इति श्रीमन्नवज्ञानानुजाचार्येविरचिते शरीरकमीमांसाभाष्ये चतुष्पा-
धायका चतुर्थे पादे समाप्तः ।

अथिक्तायु नवीरा रावायुजनुवेति ।

दमेवन्नु प्रचारेन सं भावयतिष्ठं हृद ।

संवत् १८८५ । चीन ।

विषयः । प्रसन्नपदाकामनुवेन निमिच्छाहेतुमोपपादनं । अहेतुवादादिभिरसमम् ।

No. 3145. आनन्दमन्दकिनी । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 16. Lines, 8 on a page. Extent, 438 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place, of deposit, S'āntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, new. Verse. Correct.

Anandamandākinī. A hymn in praise of Kṛishṇa, in course of which his various attributes are eulogised. By Madhusūdana Sarasvatī, disciple of Śrīdhara Sarasvatī. Madhusūdana flourished during the reign of Akbar.

Beginning. वाग्देवीपुत्रराक्षसपदना नित्यं सचचाननेऽ-

पुर्वैषेव जङ्गलमामुपगताः केऽन्वे वराकाः सुराः ।

मत्स्याः सत्यधियाः कचं नु कुम्भकाक्षपायसं प्रपन्ना

चीनाः किं करवादि तां प्रजकुलीनां सप्रमंसां तव ॥

रत्नादि ।

End.

ये पाण्डित्यकविमकुम्भरचीधर्मोपकामानिमा-

नीभिरेन्द्रपदाग्निनीचममया वाञ्छन्ति भक्तिं करो ।

सधूर्ता मधुसूदनका पदतः सतां मज्जन्नादरा-

ने संसारदवाग्निदाहजलनीलामन्दमन्दकिनीं ॥

Colophon. एति नीलमरनसंस्परिभाजकाचार्य्येवीधरसरस्वतीशिष्यनीलमन्दमन्द-
पद-द्वयमुदसन्नसन्नपद्भिदाक्षयपामलनधितसवीरनीलपुसूदनसरस्वतीविरचिता आनन्द-
मन्दकिनी समाप्ता ।

विषयः । श्रीचचानेन श्रीसम्पन्न रूपश्रीकामधियादिवर्चनं ।

No. 3146. वेदान्तसुमन्तकः । Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 50. Lines, 5 on a page. Extent, 643 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'āntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, new. Prose. Correct.

Vedānta-syamantaka. The elements of the Vedānta doctrine, in six chapters, the first treating of proof; the 2nd of the provable; the 3rd created beings; 4th, Nature. 5th and 6th, Time. By Rādhā-dāmodara. Hall's Contributions, p. 103.

Beginning. अनात्मं कथमिदोपद्रवेयम्

आत्मन्मयि परितः प्रवर्तयम् ।

अनात्मनोऽपि स राजता

यैतन्मयो विधुरकुवेदकः ।

प्रमाद्यैर्विना प्रमेयविशिष्ये इत्यतश्चापि तावत् निरूप्यते । तत्र प्रत्यक्षमेकवाक्येण । इत्यादि ।

End. तदेवमेतत्पञ्चकविवेकी वर्धितसाधनसम्यग्निमान् विभूतः जीवन्निपदनुपपन्नं तथैव चर्मेदा दीयतीति ।

मित्रं मित्रसु हृदये यैतन्माता मुरारिकैः ।

निरपयो निर्दंतिमान् मज्जतिरनुकम्पया यथा ।

राधादिदामोदरमान मिथता

विशेष वेदान्तमयः क्षमताकाः ।

जीवाधिकारैर्विनिवेदिता मया

तस्मात् प्रमोदं च तमेतु चर्मेदा ।

Colophon. इति जीवेदान्तसम्पन्नस्य पञ्च किरणः । समाप्तवाचं प्रत्यः ।

विषयः । १मे किरणे,—प्रमाद्यधिकरणं । तत्र प्रत्यक्षानुमानोपमाशब्दाद्योपपन्नपञ्चकै-
तिह्यसम्भवकवाक्यैकादिपरिच्छितप्रमादादककचर्चं । प्रत्यक्षवादकचर्चं । उपमानार्थापत्ता-
दीनां प्रत्यक्षादिप्रमादपितये अनालोचनिकरणं । शब्दप्रमादक चेद्वक्तव्यमपूर्वकं प्रत्यक्षानु-
मानयोः क्वचित् कथमिदं प्रमादप्रदर्शनम् ।

२ये किरणे,—प्रमेयधिकरणं । तत्र ईश्वरकथनादिषु । स च कार्यज्ञादिनुपपन्नं पुनश्चोक्तम्
इति निरूपणं । परमेष्ठ्यं च चरदेव, यज्ञादिषु नूतमानजीवरजसु राजवेद्येषु राजत्वमिति
संस्थापनं । मारावचशब्दाः कस्य जीवदेवेव सञ्जेतिनिरूपणं । विधिवशेनैवमितिज्ञादिना
जीवत्वकथनं । मारावचस्य जगदुपादानमितिनिमित्तककथनं । तस्य सविदान्मविधयनादि-
निरूपणम् । यद्युक्त्येव जगद्वैद्योऽस्तीत्युक्त्यनुसृतनिरूपणं । राधायाः सख्यंजीव-
त्वकथनम् ।

३ये किरणे,—जीवधिकरणं,—तत्र तस्य अनुपरिणामार्थं आत्मत्वकथनम् । एकजीववाद-
निरूपणं । जीवकथननिरूपणं । अक्षीरसि तस्य ज्ञानमुदेन चर्मेदेन याग्निरितिप्रतिपादनं ।
जीवस्य परमात्मत्वकथनं । तस्य कर्तृत्वजीवत्वनिरूपणम् । साक्षात्तत्वकथनं । जीवस्य धन-

वहासलनिरूपणं । जीवेन्द्रियोर्महः सार्वदिक इति निरूपणं । अविद्याप्रतिविमितं ब्रह्मैव जीव इति मताचेपः । ब्रह्मसा जीवानामभिन्नबोधिकाणां कुतोनां समन्वयादिकीर्तनं । अमृतः सत्यमकीर्तनं । अतो न मूलकमवाद्गिरसमव ।

४र्थे किरचे,—प्रकृतितत्त्वनिरूपणं । तत्र प्रकृतेः त्रिमुखात्मकत्वं द्रव्यमकचमव । सत्त्वादीनां कचव । प्रकृतिपरिचालेन अमृतवृद्धिप्रकारकीर्तनं । इन्द्रियादीनां कचव । पञ्चोत्तरप्रतिपादकचनं । शरीरादीनां कचव । कारणात् कार्यस्याभिन्नमनिरूपणव ।

५त्वे, ६ठे, किरचे,—कासतत्त्वनिरूपणं । तत्र कासकचवादिषं । तद्विभागादिकचनं । वृद्धेः प्राणसि तस्य सत्त्वमनिरूपणव । कर्मेतत्त्वनिरूपणं । तत्त्वकचव । तस्य मित्यन्नादिविभागाकीर्तनं । ज्ञानेन सति कर्मेति विमृष्टे तेनैव जीवे हरिपदं प्राप्य अचयसुखभाद् तथैव निवसति ततः पुनर्न निवसति इतिनिरूपणं । परोचापरोचनेदात् ज्ञानस्य द्वैविध्यकचनं । तत्र अपरोचज्ञानं छादिनीधारसमेतसम्बिद्रूपं, तत्र भक्तिप्रत्ययपदेष्टमितिनिरूपणं । अपरोचज्ञानस्य साक्षाद्-ब्रह्मप्रापकमकीर्तनव । इति ब्रम् ।

No. 3147. रत्नदर्पणः । Substance, country-made paper, 13½ × 5 inches. Folia, 134. Lines, 10 on a page. Extent, 4,488 śloka. Character, Nāgari. Date, Sm. 1874. Place of deposit, S'āntipura, Kālidāsa Vidyā-vāgīśa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Ratna-darpaṇa. A commentary on the *Sarasvatī-Kaṇṭhābharaṇa* of Bhojdeva—a treatise on Rhetoric. By Ratnes'vara Māhāmahopādhyāya.

Beginning. एवैव सस्य यमिनाः प्रसदेव देव-

मर्मेन रासति पुमानिव आपदेव ।

तत्त्वप्रसादव च न प्रसादा पुमान् वा

नेवापि नवेष्टु स आरसासना वा ॥

जीरानधिचदेवेन देवैरुदकितदिवा ।

त्रिचदेऽवमिधुषाककषाभरवदर्पणः ।

कषाभरवमनये वाग्देवीरत्नदर्पणोद्वे ।

अस्मिन् पञ्चतु मिथतं प्रकाशसमोक्तसावर्धं ॥

प्रकारणे कसुचित्देवदेवताममकारेव शिष्टाचारमनुवेचने, ध्वनिरिति । वाचानविद्याची-देवी शीतवाचा सप्रकाशप्रत्ययब्रह्मरूपेण भारती, कचमुपासने, कक्षादिभेदेन इत्यादि ।

End. तत्त्वात्मका प्रथमप्रथमः पुनः सप्तकवित्तयेन तत्त्वापि प्रथमः, सुषोषनमव् ।

अथ स्फुरतु वाग्देवाः कण्ठाभरवकीर्तकं ।

अथि प्रकमनोदतो तन्माने रत्नदर्पणं ।

Colophon. इति महाशोपाध्यायमनीविरचयोरनेश्वरविरचिते रत्नदर्पणनामि चर-
सतीकण्ठाभरवविवरणे चर्षोक्तद्वारः द्वतीयः परिच्छेदः ॥

रनेश्वरी नाम कवीश्वरी

विराजते काव्यदुषाभिषेकैः ।

दुःखार्थवशात् + + + +

चतुर्वरां पञ्चवयस्यम् ॥

संवत् । १८०४ । पोष ।

विषयः । जीवदेवज्ञतसरसतीकण्ठाभरवाभिधानाकृष्टारसार्धभेदा वाङ्मयम् ।

No. 3148. विमङ्गलं । Substance, country-made yellow paper, 14 x 7 inches. Folia, 106. Lines, 14 on a page. Extent, 3,895 slokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1930. Place of deposit, Government of India. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Trimangala. Poems on diverse subjects. Anonymous.

Beginning. अथ विमङ्गलनामप्रबोधिच्छास्त्रे ॥ अथ अथानन्दसिन्धो परमजुरी चर्ष-
कोकाभिराम जलदहनहनकरन् उरस्यमेव कामभिरौलसिः ।

End. रत्नमुपभयवशात् अथानि विविर्धमानि हि अथवसारपञ्चकालात् ।

संकेतविवरितस्यवयवक तस्य नीलजुरीवरसि अथरसो अथाशो ॥

Colophon. इति जीवमङ्गलनामि चार्णिकरूपदुन्दरीनिकररसमङ्गलं समूर्ध्वं ॥

विषयः । अथ रत्नानवष्टाध्यायाः प्रणि तस्य १ अध्याये मुचर्षवोमकवर्णं । १ नावाधुन्य-
कवर्णं । २ नावाधुन्यविवर्णं । ३ रत्नविवर्णं । ४ प्रेममतिप्रकाशवर्णं । ५ प्रभवसंकेता-
प्रकाशवर्णं । ६ परमावधारणवर्णं । ७ कृष्णाराधनविवर्णं । ८ आत्मनः चर्षकवर्णवर्णं ।
९ चर्षवर्णवर्णं । १० कर्षोन्माराधनवर्णं । ११ जगताः परस्परमेदुन्दरीनिकररसवर्णं ।
१२ अग्निवर्णवर्णं । १३ वापदीपनरसवर्णवर्णं । १४ जम्बूदीपस्य अहमीनकर्मवर्णं ।
१५ ब्रह्मोक्तविवर्यं । १६ जीतिःप्रकाशः । १७ कर्षोक्त मतिविवर्णं । १८ प्रभवमङ्गलकथा-
विवर्णवर्णं । १९ महापराभिपुत्रदिनोपनयनवर्णवर्णं । २० अग्निपुत्रकतीवयवर्णवर्णं ।
२१ मुचर्षककालमेदवर्णवर्णं । २२ भुवर्षोकादिवर्णं । २३ ब्रह्मोक्तविवर्यं ।
२४ ईश्वरमेदप्रकाशवर्णं । २५ अथानन्दरूपमतीतिकरमुचर्षवर्णं । २६ काठिन्दीमेदवर्णं ।
२७ दिवज्जिमेदवर्णं । २८ द्वादशकालमुचर्षवर्णं । २९ शरीवरवनीपञ्चमनविवर्यं ।

Colophon. इति श्रीमैत्रिलोकादिकारणविरचितो वाचोभूषणं नाम शब्दोपमाः
समाप्तः । संवत् १८८० । मार्गशीर्ष ।

विषयः । प्रथमे उक्तावे,—प्रक्षारनिरूपणं । पठकल-पचकल-पतुम्बल-पिचक-दिचक-
एककलेषु ग्रन्थानां नामकीर्तनं । अष्टग्रन्थानां देवताकथनं । मकारादिग्रन्थानां शुभाशुभकथन-
निरूपणं । माषाद्यामुद्दिष्टनिरूपणं । माषानुद्दिष्टनिरूपणं । वर्षानामुद्दिष्टकथनं । वर्षमेवकथनं ।
माषानेवकथनं । वर्षपताकाकथनं । माषापताकाकथनं । वर्षमर्द्धेटीकथनं । माषामर्द्धेटी-
कथनं । माषाकलचोदाहरणकीर्तनं । उपजीतिनिरूपणं । विनाया । जीतिः । माघिनी ।
विंघिनी । सन्धर्क । देश । कलितं । रोका । मन्थानकं । चौविषा । वनाहनं । पठपदं । पञ्चा-
यती । कुण्डलिका । मन्थान्नं । दिपदी । चङ्गा । पञ्चमटिका । चरिका । पादकुल्लकं ।
मिषा । माका । खुलियाका । वोरठा । चाकडि । मधुभार । चाभीरं । दुमिंसा । वचिरा ।
दीपकं । विंघमिखीकितं । हवन्नमः । खोलायती । चरिजीतं । निभडी । वीरकं । जगदहरं ।
मदनय्यं । मरचडा । नवपदं । नव सर्वेषां कलचोदाहरणनिरूपणम् ।

द्वितीये उच्चारणे,—वर्षेष्टमनिरूपणं। तत्र नीष्टमनिरूपणं। कामः। मधु। मही। दाव।
माही। प्रिया। ब्रह्मी। रमणः। पाषाणः। ज्येष्ठः। मन्दर। कमलं। तीर्थं। चारि। जना-
निका। सकोपा। चारी। चंसः। कमलं। जेषा। तिलका। विनीता। चतुरंज। मन्थान।
ब्रह्मनारी। सुमासुतिका। दमनकः। समानिका। सुभाषकं। करवन्धि(?)। जीर्वा। विमुक्ताका।
मल्लिका। प्रमाषिका। तुडा। कमलं। माधवकम्लीदितं। चतुष्टुप्। महाकली। चारदिका।
पाषाणा। कमलं। विन्दं। तोमरं। रूपमाही। चंचुतका। चम्पकमाहा। चारवती। सुपमा।
चञ्चलतिलका। वन्धुः। सुमूली। ब्राह्मिनी। दमनकं। मेनिका। मासुती। दम्बवन्धा। उपेन्द्र-
वन्धा। उपजातिः। रथोदता। सावता। विद्याधार। भुजङ्गप्रधानं। सकोषरं। तोडकं।
चारदं। मीलिकदाम। मोदकं। तरुणमयणिः। सुन्दरी। प्रमिताचरा। मायाहर्षं। तारकं।
कन्दं। पद्मावन्धिः। पुष्पिताया। वसन्ततिलका। चर्रं। चारही। चामरं। मासिनी। अमरा-
वली। मनीषसः। ब्रह्मः। मित्रिपाणः। नारायः। नीलं। चञ्चला। प्रज्ञा। इन्दी। मासा-
धरः। शिखरिणी। मन्दाक्रान्ता। चरिणी। मञ्जीरा। चर्चरी। श्रीङ्गाचन्द्रा। शार्ङ्गविक्री-
दितं। चन्द्रः। चयलं। ब्रह्मा। नीति। मञ्जका। चम्परा। नरेन्द्रः। चर्चरी। सुन्दरिका। दुर्नि-
धिका। किरीटं। शास्त्रं। सर्वेषु लक्षणेदाहरणकमलम्।

No. 3150, पञ्चायतनामा । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 18. Lines, 8 on a page. Extent, 221 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Rámanátha Tarkaratna. Appearance, old. Verse. Incorrect.

३१ सरोवरमध्यकौकिलतल्लवर्धनं । ३२ सकलौज्ज्वलसरोवरवर्धनं । ३३ आनन्दसरोवरवर्धनं ।
 ३४ द्विपङ्क्तिपद्मसरोपागवर्धनं । ३५ मोहनमन्दिरसरोवरभूमिभेदवर्धनं । ३६ सरोभेदमं-
 कलभूमिवर्धनं । ३७ अहभुवां सर्वसिंहासनसख्यभेदवर्धनं । ३८ सीपानपत्रवर्धनं । ३९
 मित्योष्णसरवर्धनं । ४० प्रसन्नोत्तमशान्तप्रकारवर्धनं । ४१ देवमसंयोगकवर्धनं । ४२ विष्णु-
 विभक्तिपरिभाषासंवेधानं । ४३ सप्तजानन्दविभागसंवेधानं । ४४ मित्यामित्यविभागप्रकाशनं ।
 ४५ प्रजविभेदसंकेतरसङ्गवर्धनं । ४६ रासरससङ्गवर्धनं । ४७ मयुराक्षीलोपसंचारः । ४८ हार-
 काक्षीलोपसंचारः । ४९ वेदपूर्वार्थसन्देशनिवारणं । ५० कलौ साधुनिरूपणं । ५१ जीवपरि-
 भाषानिर्देशः । ५२ ईश्वरपरिभाषानिर्देशः । ५३ समुदायपरिभाषानिर्देशः । ५४ आनन्दप-
 दार्थपरिभाषानिर्देशः । ५५ अचिन्त्यशक्तिपरिभाषानिर्देशः । ५६ चैतन्यपदार्थपरिभाषानि-
 र्देशः । ५७ अद्यापदार्थपरिभाषानिर्देशः । ५८ परलोकपटोद्घाटनं १ ।

No. 3149. बाबीभूषणं। Substance, country-made paper, 12 x 4½ inches. Folia, 21. Lines, 10 on a page. Extent, 718 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1897. Place of deposit, S'āntipura, Rāmanātha Tarka-ratna. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Vāṇībhūṣaṇa. A treatise on versification. By Dāmodara Mīśra, of Mithilā.

Beginning. राजकुञ्जरराजकृतिविमलोदयपुङ्गवावति

भाजकुञ्जिपद्मसिद्धिप्रविक्रमकुञ्जालिखितामसि ।

पादाभोजभुजङ्गपुङ्गवतिरसङ्गोत्तमसुसुति

मेवैवः शिवशैलराजसुतयोर्द्वेधादभिन्नं वपुः ॥

सन्तोष यस्यपि महाकविसम्प्रचीत-

ग्रन्थास्त्रयापि मम बाह्यश्रुताविस्वासः ।

सम्पूर्णशारदविधावुदयं प्रपद्ये

किं नाम आभ्युदयमश्नति तारकापि ॥

अकस्यधियः प्राज्ञतमचिदुधियः केचिद्वनोद ।

कृतिरेवा मम देवामातनुमादौषदपि दोषम् ॥

दोषदोषकुलोद्भूतो दामोदर इति श्रुतः ।

अन्यदां कथं नैव दोषादरचमुच्यते ॥

End.

माषाढमसि प्रोक्तं अक्षरिभ्यश्चार्थिकं ।

अथोदशाधिकशतं वर्षद्वयमिदं ग्रन्थं ॥

Paryáyaratnamálá. A vocabulary of medical terms. By Mád hava Kara.

Beginning. प्रबन्ध परमं देवं सुखययहरं परं ।

संसारसागरोत्थारहेतुं हेतुमिदोत्थितं ॥

पर्यायरत्नमालेयमायुर्वेदार्थेनोत्थिता ।

विचिन्त्यते मया सारा मातिसंक्षेपविक्षरा ॥

(धार्यो भिषग्विदा कञ्चे मातिसंक्षेपविक्षरां) ।

किं करोति नरः शूरः समरे मलवर्जितः ।

तद्वत्पर्यायरचितविकित्वायां विकित्वाकः ।

तेन नामानि वक्ष्यामि श्लोकेनार्थेन पादतः ।

इत्यादि ।

End. सुकृपा सुपदव्यासा सक्तुलोत्था सुभाषिणी ।

प्रियेवास्तु सतां कञ्चे मासेयं बावदोषधं ।

भिषजा माधवेनैवा म्रिष्टाद्भविष्यतिना ।

यत्नेन रचिता रत्नमाले + करलुमुना ॥

Colophon. इति सदैवसमाधवकविरचिता रत्नमाला समाप्ता ।

विषयः । आयुर्वेदीयान्तरात्मायां पर्यायकथनं ।

No. 3151. राक्षसकावटीका । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 7 on a page. Extent, 285 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Rámanátha Tarkaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Rákshasakāvya-ṭikā. A commentary on a poem called the Rákshasakāvya. By Premadhara Sarmá. Other commentaries have been noticed in Vol. II, p. 186, No. 782 ; Vol. VII, p. 153, No. 2389 ; Vol. VIII, No. 2827.

Beginning. मीर्याः प्राक्षपतिश्चैव मला कीरेमशर्मा ।

टीका राक्षसकाव्यस्य त्रिपथे साधुबोधिनौ ॥

कश्चित् क्षमिर्हिः वा पुत्रः—इत्यादि ।

End. कीदृशा देवा वचिरया दीप्तिमत्या सुन्दर्या इत्यर्थः ।

Colophon. इति कीरेमशर्मविरचिता राक्षसकावटीका सम्पूर्णा ।

विषयः । राक्षसकाव्याभिधानप्रवेष्टिकामयकाव्यस्य व्याख्यानम् ।

No. 3152. भक्तिचन्द्रर्भः । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 112. Lines, 12 on a page. Extent, 4,536 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávágíśa. Appearance, very old. Prose and verse. Correct.

Bhaktisandarbhā. An essay on the Bhakti system of religion as described in the Bháḡavata Purāṇa, By Jíva Gośvámí. *Vide ante* Vol. IV, pp. 231, 243, 244, 245.

Beginning. तौ सन्तोषयता सन्तो श्रीलक्ष्मणसनातनौ ।

दाक्षिणात्येन भट्टेन पुनरेतद्विविच्यते ॥

तस्याद्यं पञ्चमालोचं ज्ञानमनुमानाच्छ्रितम् ।

पर्यालोच्य पद्याद्यं कृत्वा लिखति जीवकः ॥

तत्र पूर्वं सन्दर्भचतुष्टयेन सम्बन्धो ज्ञायातः । तत्र पूर्वसनातनपरमानन्दलक्ष्मणपरमलक्ष्मण-
नित्यादि ।

End. — — — — —

यदेतत्तत् सर्वं चरकमहं राजनि यथोः ।

कृपामाध्वीकेन क्षपितमयनाक्षोजयुगलो

सदा राधाकृष्णवशरक्षणतो तौ मम मतिः ॥

Colophon. इति कलियुगपावनस्रभजनविभजनप्रयोजनावतारश्रीभगवत्सुखचैतन्यदेव-
चरचानुचरविश्वैश्वराजसभासभाजनश्रीलक्ष्मणसनातनानुशासनभारतीर्भो श्रीभाजनचन्द्रर्भे भक्ति-
चन्द्रर्भो नाम पञ्चमः सन्दर्भः ।

विषयः । सभावतो भगवद्भक्त्या गोपदेशानरापेक्षेति निरूपणं । भगवत्सुखोपदेशः ।
भगवतो गम्यत्वादिनिरूपणं । ज्ञानयोगकर्माणां भक्तिरूपविलक्षणं । भक्तेः प्राधान्यं । भक्तेः लक्ष्य-
गुणलक्षणं । स्वर्गादेः क्षयिलक्षणं । भक्तेर्निरूपणं । भक्तिरेव लक्षणं इति निरूपणं । परमात्म-
भगवतोर्वैलक्षण्यलक्षणं । सत्ययतिरेकाभ्यां श्रीकृष्णतत्त्वनिरूपणं । भगवद्विष्णुलक्षणं आदीनां निरूपणं ।
भगवद्वर्णितकर्मावसानादरः । भक्तेर्नित्यं । भगवदादीनां लक्षणं । भक्त्याभासस्य दुष्टलक्षणं ।
भगवतो निर्गुणलक्षणं संप्रकाशतापरमानन्दलक्षणं । निष्कामभक्तिप्रबंधः । तथाधिकारदि-
भेदलक्षणं । सत्यः । भक्तिसाधकलक्षणं । भगवत्प्राप्तिनिदानं । मन्त्रसप्तसप्ततद्भेदलक्षणं । विधि-
मार्गभक्त्योक्तारतम्यं । गुणान्वयप्रकारः । भक्त्याविर्भावज्ञाननिरूपणं । क्षपितमयनाक्षोजकेन ।
साधुलक्ष्मणभेदतत्त्वसाधकलक्षणं । सर्वस्योपासना । भक्तिसाधकलक्षणं । लक्ष्मणलक्षणं । आरोप-
सिद्धा भक्तिः । सत्यसिद्धा भक्तिः । लक्ष्मणसिद्धा भक्तिः । पुनः सचैतन्यचैतन्यभेदेन भक्तेर्विधिः ।
वैष्णोभेदलक्षणं । राजानुगा । भगवत्कीर्तनादिकं । सर्वनाविधिः । द्वापिप्रदपरपादाः । द्वापिप्रद-
दि-

निरूपणं । अनुरागविचारः । भवति प्रतिभाकर्तव्यता । भजनमाहात्म्यं । सिद्धिस्तनकचनच ।
प्रबोधं तन्मन्त्रभाविनत् श्रीमद्भक्तवत्सलाकावलीयः ।

No. 3153. वृषोत्सर्गकौमुदी । Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 18. Lines, 11 on a page. Extent, 952 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Guptipáddá, Rámadhana Vidyáśaṅkára. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Vṛishotsarga-kaumudī. A digest of the rules regarding the consecration of a bull at the first S'ráddha ceremony. By Rámkrīṣṇa.

Beginning. प्रश्नाच्छं नमस्तनयं प्रथमं वरदं हरिम् ।

तस्यते रामकृष्णेन वृषोत्सर्गकौमुदी ॥

अशौचान्विहीयदिनवृषोत्सर्गदिने किं कर्तव्यमित्याकांक्षायां तदुच्यते । आदावनुदवसने
वायवादात्रतया ज्ञानं कर्तव्यं । यथा आदाधिकारे देवस्यः ।

तथैवामन्त्रितो दाता प्रातःस्नानः सञ्चाम्बरः ।

आरभेत नयैः पादैरन्वारकं सञ्चाम्बरः ॥ इत्यादि ।

End. वृषोत्सर्गकर्तव्यमेष आह्वयः । उद्देश्यता च फलभाजितेन क्षामितेन वेति । अन्ये तु
अनुवृत्तवाक्यादावेति वदन्ति ।

Colophon. समाप्तेयं वृषोत्सर्गकौमुदी ॥

विषयः । वृषोत्सर्गकाण्डः । अवबोधदयकास्ते प्रेततर्पणनिषेधः । विविधज्ञानादिनिरूपणं ।
अशौचस्य अग्रभक्तकथनं । मन्त्रानुब्रजिपाते पुनस्तस्य अतिथिपूजादिनिषेधः । रात्रौ सप्तश्रीये
परदिने श्रव्यादिदानं नास्तीति कथनं । एकादशेऽङ्कि पुनश्च तर्पणं न कार्यमिति निरूपणं । सर्वत्र
अनुज्ज्वेदीकृतानिमन्त्रविधानं । तिलदानविचारादिकं । वैतरणीदानविधिः । अशौचान्विहीय-
दिनकृत्यं । दानविचारः । दक्षिणावाक्यविचारः । दाने इतिकर्तव्यता । दानफलं । दानदैवतं ।
वृषोत्सर्गफलं । तत्तुल्यत्वः । नीलवृषस्य च । अनुपनीतस्यापि अनावाक्यावादाधिकारः । भाषिके-
ऽपि वृषोत्सर्गकथनं । वज्रपापनियमः । श्रीमत्प्रकारः । वस्तुनर्थ्यादिरूपणं । यूपकाठनियमः । श्रीम-
त्प्रकारकथनः ।

No. 3154. चन्दनधेनुदानप्रमाणम् । Substance, country-made yellow paper, 15 × 3 inches. Folia, 6. Lines, 6 on a page. Extent, 162 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidāsa Vidyáśaṅgīśa; another copy at Dvārbbhāṅgá, Bábu Guṇésvara Siṅha. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Chandana-dhenudána. A manual for the consecration of a bull by marking its sides with sandal-paste at a Śrāddha ceremony. By Vāchaspati Mīśra. The rite here described is a Vaishṇavite modification of the rite described in the next preceding work. In the former case branding with a hot iron is prescribed, and in this the branding is replaced by marking with sandal-paste.

Beginning. नमो शिवं चन्दनचर्चिताया धेनोः प्रदाने सविधिप्रयोगम् ।

रत्नाकरादेर्निखिलं विशोक्य तन्नोति वाचस्पतिरप्यबुधः ॥

अथ चन्दनधेनुदानविधिः । तत्र रत्नाकरे देवस्यः ।

जीवद्वर्णी तु या नारी पुत्तिवौ विषये यदि ।

सवत्यामङ्गितां धेनुमाचार्याथ प्रदाययेत् ॥ इत्यादि ।

End. यत्तु जीवत्पिष्टकहपोत्सर्गनिषेधे पतिपुत्रवत्याः द्रव्यमुपसंहारः शीघ्रि नम्याः पुत्तानधिकारमात्रप्रत्युक्तहपोत्सर्गभाषः ।

Colophon. इति वाचस्पतिमित्रविरचितं चन्दनधेनुप्रमाणं समाप्तम् ।

विषयः । पतिपुत्रवत्या मरणे चन्दनधेनुदानकर्तव्यता । तत्र हपोत्सर्गनिषेधः । द्रव्यमुपसं-
हृतं । धेनुसम्पत्तिः । विद्विषसन्नासिनां मरणे जादविधिः । न तु एकोद्दिष्टजादमिति निरूपणं ।
सपत्नीपुत्रेभ्यश्च चन्दनधेनुदानप्रतिषेधः । श्वेदमनिरूपणं । धेनुदानप्रयोगः । तिथ्यनधिकरणं । विषय-
वचनानां समन्वयः ।

No. 3155. तिथिद्वैधनिर्यायप्रकरणं वा तिथिविवेकः । Substance, country-made yellow paper, 15 × 8 inches. Folia, 12. Lines, 5—6 on a page. Extent, 297 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Kālidāsa Vidyāvaṅśī. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Tithiviveka ALIAS **Tithidvaidhanirṇaya-prakarana.** A dissertation on the lunar days with reference to the performance of a ceremony when two lunations occur in the same day. By S'ūlapāni Mahāmahopādhyāya. This is the original from which the Tithitattva of Raghunandana has been copied.

Beginning. वचनाद्द्वैधसङ्घातसंग्रहचन्द्रः सताम् ।

तन्नोतु मुदमत्युच्चैर्द्विष्यतिथिनिर्णयः ॥

प्रतिपदादिनिधिविधेयविहितानां कामदानादिकर्माणां चकण्ठतिथौ निःसंग्रहमनुदानमित्यादि ।

End. न च तदा युष्मादः कार्यः, द्वितीयाद्वितीयायुष्मादिने द्वितीयाविहितकर्त्तव्यं
द्वितीयाविहितकारकस्य चत्वारिदित्यर्थः ।

Colophon. इति साङ्गिष्याहमहानपोपाध्यायनोद्भूतपाविर्विरचितं तिथिद्वैविध्यं-
प्रकरणं समाप्तम् ।

विषयः । सङ्कलितविषयव्याप्तिरूपम् । द्वितीयावकाशः । अन्वयः । सुखदायिनी-
दीनां लक्षणविरचनम् ।

No. 3156. गङ्गास्नानादिसंकल्पवाक्यदीपः । Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 243 ślokaś. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śántipura, Guptipáḍā, Rámadhana Vidyáśaṅka'ra. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Gaṅgásnánádi-saṅkalpavákyadvīpa. Rules for bathing in the river Ganges and the merit of bathing therein on particular ceremonial days. By Jayakṛishṇa Bhaṭṭáśhárīya. A chapter is given on bathing in the Brahmaputra river.

Beginning. नत्वा ब्रह्मनशीं गतां जयन्त्येव धीमता ।

तज्जले स्नानसंकल्पवाक्यदीपः प्रकाशते ॥

अथ गङ्गाध्यानं । चतुर्भुजाभित्यादि ।

End. ब्रह्मचर्यापन्नं तेषां सततं संशयात्मना ।

Colophon. इति श्रीजयकृष्णभट्टाचार्यविरचितः गङ्गास्नानादिसंकल्पवाक्यदीपः समाप्तः ।

विषयः । गङ्गापूजाप्रयोगः । न च स्नानादिसंकल्पवाक्यविचारः । गङ्गासाक्षात् । गङ्गापर्व-
स्नानादिनिरूपणं । ब्रह्मपूजास्नाननिरूपणं । इन्द्रधरा । गङ्गापावनीचरादिपञ्चकथनं । गङ्गायां
मर्यादिपञ्चकथनं । गङ्गात्यागदीपकीर्तनम् ।

No. 3157. प्राकृतकामधेनुः । Substance, country-made paper, 16 × 3 inches. Folia, 4. Lines, 5 on a page. Extent, 74 ślokaś. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śántipura, Kálidāsa Vidyávágīśa. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Prākṛita-kāmadhenu. On the spelling, declension and conjugation of Prākṛita words. By one whose name is in three places written "Vávana," but in the epithet Lankesvira, 'lord of Lanka,' in the name of the next following work, there is a proof in support of the reading Rávana, and it is said that Rávana wrote a work in connexion with

Prākṛit Grammar. It is futile, however, to suppose that any Prākṛit language had been formed when the antagonist of Rāma lived.

Beginning. ब्रह्मावतारो भिरसा प्रबन्ध पित्तमन्तं मानरमादिविषां ।

बीरावचेनामकबुद्धिभावा विधीयते प्राकृतकामधेनुः ॥

विकाराद्भित्तं पूर्वं संशेपाद्बुधोचते ।

वाक्योपकरणं कृत्वं दधो वादक्यमोचतम् ॥

देशकथा प्रतीतानां तद्वानां निमगते ।

कथयन् नैव यत्किञ्च तत्स्यं देशकथं तत् ॥

कथयन्तर्पां प्रायेण लोपोज्जादौ इत्यादि ।

End. योषिति मधिका । योषिदर्थे मधिकाशब्दः प्रयुज्यते ॥

Colophon. इति रावणकृता प्राकृतकामधेनुः समाप्ता ।

विषयः । प्रकृतिप्रत्ययकथनपूर्वकं प्राकृतभाषायाः पदसाधनादि ।

No. 3158. प्राकृतजङ्घेश्वरः । Substance, country paper, 14 × 8 inches. Folia, 5. Lines, 4 on a page. Extent, 59 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyāvágíśa. Appearance, decayed. Prose. Incorrect.

Prākṛitalaṅkēśvara. A gloss on the Prākṛita section of a grammar of the Sanskrit language by S'ēsha Nāga. By Rāvaṇa. The Rāvaṇa in this and the next preceding work is obviously distinct from the ten-headed monster.

Beginning. कृत्वं,—दधोर्लोप इत्यादि ।

इतिः,—ब्रह्मरक्ष पदाभोजं प्रबन्ध परमादरात् ।

वक्ष्ये प्राकृतपादेष्वं शेषनानैर्यथोदितम् ।

End. कृत्वं,—योषितिः ।

इतिः,—सचयं वचनं दधयं बोधयं ।

Colophon. इत्थं प्राकृतजङ्घेश्वररावणेन विरचितं विनो पदमपाचं संपूजम् ।

विषयः । शेषनानविरचितस्य प्राकृतभाषाकरणस्य मोदाचरणा इतिः ।

No. 3159. उत्पन्निकामङ्गरीटीका । Substance, country paper, 16 × 4 inches. Folia, 12. Lines, 7 on a page. Extent, 357 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura Jayagopála Gosvámī. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Utkalikā-m pjarī-ṭikā. A gloss on Rūpa Gosvāmī's poem named Utkalikāmanjarī.

Beginning. चाचीदृक्काकुत्कलिकामञ्जरिरिवा

कर्कशचित्तावमितामनुतिचेतुः ।

वीराशमीविन्दपदाकृतदाची

स चीरयो भावकधुरी जवना नः ॥ इत्यादि ।

End.

एकवन्तुनरपतुर्द्वयतीनचित्ते ॥ १४७१ ॥ शक्तिवाचनस्य शक्तिं यत्न
लोपस्य विधत्तिः । एकमौलुनरपतुर्द्वयतीनचित्ते (१४८६) तस्य शक्तिं तु डीकाया उत्पत्तिः ।
शक्तिवाचनस्य संबन्धनरूपेण विज्ञप्तादित्यत्रापि तद्वोधं विज्ञप्तादित्यत्रापि वद्विज्ञोत्तरं ज्ञतं ।
यानविद्या भवेच्छाकः स चयः शक्तिवाचनः । इति वचनात् ।

इवमुत्कलिकावकरिदत्प्रभाषावदकावकका ।

विद्याभूषणविदता जयद्वारावकविभूतवे भुवान् ॥

Colophon. इति उत्कलिकामञ्जरीवाक्या समाप्ता ।

विषयः । रूपमोक्षानिज्ञताया उत्कलिकामञ्जर्या व्याख्यानम् ।

No. 3160. नाटकचन्द्रिका । Substance, foolscap paper, 18 × 1½ inches. Folia, 46. Lines, 5 on a page. Extent, 654 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Nāṭaka-chaṇḍrikā. A treatise on dramatic composition. By Rūpa Gosvāmī.

Beginning. वीर्य भक्तनुमिश्राजं रसपूर्णदुभाकरचय रमणीयम् ।

कचयमनिसंवेयाद्विज्ञाने नाटककमेदम् ॥

मातौवसङ्गतत्वाङ्गुरतनुनेर्मतविरोधाच्च ।

साहित्यदर्पणीया न मञ्जरीता प्रक्रिया प्रायः ॥

द्विधेन द्विधाद्विधेन तयाद्विधेन वा पुनश्च । इत्यादि ।

End.

वीभतो कचये चारभडीवीरे भयानकी ।

प्रायो रवेणु कर्मण भारतीकरवादिनु ॥

Colophon. इति रूपमोक्षानिविरचिता नाटकचन्द्रिका समाप्ता ।

विषयः । नाटकस्य रूपकचर्चनं । नाटककमेदः । परोक्षोपपत्तौषु गोपीः कञ्चन विना गौतमकचर्चनं ।
नाटकीवेतिहमकचर्चनं तद्देवकचर्चनम् । प्रकाशना । मातौकचर्चणीदाहरवादि । प्ररोचना । यानुचं ।
यानुचमेदः । तस्य कचोद्गात-प्रवर्गक-प्रचोभातिशयोद्गातकावकनितायां कचवादिचर्चनं । मञ्जरी-

[illegible]

No. 3161. **সমীচনিকা।** Substance, country paper, 18 x 3 1/2 inches. Folia, 22. Lines, 8 on a page. Extent, 825 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyárágīśa. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Āśaucha-chandrikā. A digest of the rules regarding impurities of the person caused by accidents. By Rājakṛishṇa Tarkavāgīśa, Bhaṭṭā-chārya.

Beginning. नीलकण्ठं नमो नीलकण्ठाय नमः ।

सुप्तिपुत्तिपुदीप्तेषां तस्यैऽशौचवन्निष्ठा ॥

End. एषां पञ्चं विधानञ्च इतिकर्तव्यतादिकं ।

प्रयोगे अनुसन्धेयं विद्यारण्यदिनं मया ॥

Colophon. इति महाभारतस्य भाष्ये श्रीमद्भागवतस्य चार्थटीकाविनिर्दिष्टा
पदोपश्रित्वा समाप्ता ।

विद्ययः । वादाधिकारिणः । आतिवाधिकादिदेशव्यवस्थितिकथनं । पूरकपिच्छदानप्रबोजक-
चहितव्यवस्थानिर्देशः । नीरबीरदानं । पीडकवाक्यकथनं । तपाधिकारी । अशोषानादितीव्रदिह-
कृतं । इषोमूर्धनकाष्ठः । पिच्छकर्म विनाशः । कर्मोदिकाननया मदकरव्यवस्था । तप काशोत्तकर्म-
पवनेविशोत्तकर्मपक्षकथनं । उपलक्ष्यं । चन्दनमेतुल्यवस्था । दूषकचरं । मितकान्धेदेश
इषोमूर्धन्यवस्था । माधिकमादकादिर्देशः । कुप चपिच्छं नास्ति । प्रेतपादक मित्यता । रक्षो-
दिदिविधिः । चपिच्छमादिकथोः काष्ठः । अशोषकचरं । तद्गुणः । अशोषिणीः प्राग्नी-
काश्रीयं । कुप कुप अश्रीयं न प्रतिपन्नं । महागुरुः । तत्करणे कर्मनीचप्रवर्तिकथनं । पराङ्ग-
कथनं । अकारकवचकथनं । चापिच्छानिकथनं । रजसकाशोचकथनं । गर्भवापाशोचकथनं । वाक्का-
शोचकथनं । अतिकारपी । अक्षयवचकथनं । पुत्रकर्मयोगेहिता । अङ्कक्याशोचकथनं । अरु-
पिच्छाशोचकथनं । अतुषिषीपाशोचकथनं । अशोषाभावव्यवस्था । प्रावक्षितविधिः । श्रवानुमना-
शोचकथनं । अक्षिरक्षककाष्ठः । अज्ञाद्युत्तमं । अशोषचङ्करः । अमोदपिच्छः । अक्षयनमं ।
पर्यन्तराशः । अक्षिषेयः । अशोषयेपदिनकृतं । सुष्यविधिः । दानं । धानं । ऐशः ।
दानप्रकारः । अक्षदेवताकथनं । भूमादिदाने पक्षविशेषकथनं । प्रतिपक्षविधिः । कक्षिकर्मः ।
अक्षदानकथनम् । इति समाप्तिः ।

No. 3162. **জ্যোতিষ্মারচন্যং**। Substance, country paper, 15½ x 3 inches. Folia, 29. Lines, 6 on a page. Extent, 616 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'āntipura, Rāmadhana Vidyāvāgīśa. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Jyotihsāra-saṅgraha. An essay on auspicious days for particular rites and ceremonies. By Hṛidaya'nanda Vidya'lanka'ra.

Beginning. वन्देऽहं परमात्मन्महावतिमिरास्यं ।

भवसागरपाराय जीतं वेदान्तनिर्गुणः ॥

विद्यासङ्कारविद्यातद्दद्यान्मद्वर्गया ।

ज्योतिःशास्त्रं समाहोष्य श्रियते चारण्यचः ॥ इत्यादि ।

End.   षड्विधां चतुरो भागोनेषं वर्धति वाचसः ॥

Colophon. इति विश्वकोशस्य समाप्तः ।

विद्युतः । विवाहः । तप विहितविहितवचनसमाह्वयकादिकचनं । जातृमित्रवचनं ।
मन्त्रविशेषे ऐवमरराजसमवचनवादि । निषेधः । तप अनुवेदिमानविशेषद्वयवचनजनने
प्रत्येकं सङ्कचनं । आत्मकरणं । सङ्गप्रारम्भं । कर्तव्येयः । उपवचनं । अनवेदादीनामिषवचनं ।
ऋषिर्षाक्षीमधुमिनिचयनं । ऋषिर्षाक्षप्रकारः । ऋषारणः । सङ्गमिर्चयः । ऋषप्रवेयः ।
सङ्गप्रवाहः । मौल्यवचनं । आत्मकर्तव्यं । मवाहं । आत्मवचनं । वावाचनं । विद्यारणः ।
अश्विन्वादिमन्त्रवादां ऐवमाचनवादि । सङ्गकाङ्गमिर्चयः । मन्त्रद्वयवचनवादि । विमुवादि-
पञ्चाभिर्चयः । वारवेहाकचनवादि । अनुषोक्तविशिष्टीमादिकचनं । प्रकीर्तनं । इति सजातिः ।

No. 2108. বিদ্যাসুন্দরী। Substance, country paper, 14½ x 3 inches. Folia, 19. Lines, 6 on a page. Extent, 520 slokas. Character, Bengali, Date, Sk. 1640. Place of deposit, S'ántipura. Harinátha Gosvámí. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Bilvamaṅgala-stava. A gloss on a hymn in praise of Kṛiṣṇa.
By Bilvamaṅgala.

Beginning. न नौकस्थं ना गोपक्षिणः बहिरागच्छ, रजो लज्जामात् मुक्त भव ।
जप्यादि ।

Ind.   इदयात् नम नमः यदि चेत् नं निर्वाहि ।

तदा ते तव पीडयं मय्याणि अहिजायसु ॥

Colophon. इति विश्वनाथपुराणक टीका ।

विषयः । विष्णुसहस्रनामस्तोत्रप्रथमस्य आश्लेषम् ।

No. 3164 **पाक्षिपदादिज्ञानविवेकः ।** Substance, country-made paper, 19 × 8 inches. Folia, 21. Lines, 5 on a page. Extent, 570 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'antipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Pāṅigrahādi-kṛitya-viveka. A digest of the rules regarding the marriage ceremony and the most appropriate astrological conjunctions for the same. By Raghunātha Tarkabāgīśa Bhaṭṭācārya.

Beginning. कृतिनामरेव पूर्यन् भूमिर्वा प्रपद्यन्तुतिष्ठतिः ।

मोक्षपद्मविजयानमोचनाः पातु कोऽपि नमनीरदभयः ॥

मौलता मयुरामाचनकैवानीमौलता ।

पाक्षिपदादिज्ञानानां विवेकः श्रियते मया ॥ इत्यादि ।

End. कीर्तिभद्रः प्रतिष्ठायां स्तुते श्रीरामबाधनि ।

पूजोदाते भवेत्पुत्रित्वादि सुमित्रकृतम् ॥

Colophon. इति मयानमोवाधायनोपुनमयुरामाचनकैवानीमौलतापाक्षिपदादि-
ज्ञानविवेके मासादिविवेकः समाप्तः ॥

विषयः । मासभेदकथनं । शुक्लपान्द्रमासकथनं तत्र मङ्गमासकथनादिकम् । मौलपान्द्र-
मासकथनं । चावनमासकथनादि । पान्द्रसावनभेदेन द्विविधमासमासकथनम् । पुनर्वसुमास-
विवेकः । अवनमासकथनादिकथनं । शीतपान्द्रसावनमासभेदेन चतुर्विधवर्षकथनपरिभाषादि-
कथनं । संवत्सर-परिवत्सर-इत्यवत्सर-चतुर्वत्सर-उद्वत्सरभेदात् पञ्चविधश्रीरवर्षकथनं । तत्र यज्ञा-
वेनकृतदानसागरप्रवचनाकाङ्ककथनं । समवायुद्विविधारः । तत्र विवाहादीनां यन्त्राकथना-
दिकम् । इति ।

No. 3165. **विवादार्थः ।** Substance, country-made yellow paper, 17 × 4 inches. Folia, 59. Lines, 8 on a page. Extent, 1,682 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'antipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Vivādārnava. An essay on jurisprudence and civil law of the Hindus.

Beginning. विवेकां मर्यं यथाकुरदपिः पञ्चविंशतिवर्षे

प्रभूतमोपिनामविधिः श्रीमान्मौलता ।

संसारिकमार्गवे विषयनां विचारणीयं कथा

श्रीविष्णुः कृपया कुराकुरतवैर्यन्त्रविदं बह्वु वा ।
 कार्त्तवीर्युत्तमप्रभञ्जकचक्रेश्वरः श्रीहरः
 श्रीश्रीविष्णुवक्त्रावुषो च पराकाशेश्वरः परेश्वरः ।
 भद्रोदायविभाजकश्च एतुनाथाश्च चक्रीचरी-
 भिन्नाचार्यभिलाचराजश्च इमे पाश्चात्तिव्यादिभ्यः ।
 एतेषामु मताभिः चन्द्रमण्डोपादाय चारं तवी
 श्रीरवीन्दुतराजवक्त्रभक्तपाराजेश्वरः चन्द्रार्चिताः ।
 नामाश्चाकचवानुश्रीकनकरिचान्मानुचन्द्रार्चयं
 नामादेश्वरिचान्मोक्ष निक्षिप्ताः कुर्वो विवाहाद्यैर्धम् । एतादि ।

End.

तद्भावे चन्द्रचक्रजानानधिकारः । तद्भावे चमानीहकारां तद्भावे
 चनीपाद्याभिलषतः चक्षितमातु परित्येववाचं नास्ति ।

विमलः । चक्रमन्त्रविद्या । चक्रोद्विहृतिः । रणो हननः । राजमन्त्रो । राजचक्रमन्त्रचक्रं ।
 मन्त्रचक्रचक्रं । श्रीचक्रचक्रचक्रं । दूतचक्रचक्रं । राजवाचकाननिकचक्रं । राजचक्रोः । चक्रादान-विवाह-
 चक्रं । उद्विहृतिचक्रं । चक्रमन्त्रविद्याः । परमचक्रविद्याः । उद्विहृतिचक्रः । चापिचक्रिभिः । चक्राचक्रविभिः ।
 चक्रादानविभिः । दावभाजः । चक्रुचक्रमधिकारी । चक्रमन्त्रचक्रमन्त्रचक्रादिभिः चक्रमन्त्रविभिः ।
 श्रीचक्रमन्त्रचक्रं । श्रीचक्रमन्त्रविद्याः । चक्रः चक्षितम् ।

No. 3166. शान्तिस्तवकटीका । Substance, country-made paper, 14 x 4 inches. Folia, 25. Lines, 10 on a page. Extent, 875 slokas. Character, Bengali. Date, Sz. 1725. Place of deposit, Śāntipura, Kālidāsa Vidyāśāgita. Appearance, old. Prose. Correct.

Śāntisāntaka-ṭīkā. A commentary on Śīlhaṇa's century of verses on emancipation called Śānti-sāntaka. By Rāmānanda Tīrtha.

Beginning. मन्त्रा नरं शिवं शक्तिं विष्णुं चमोदरं विष्णुं ।

श्रीशान्तिस्तवकटीका कुर्वो चक्रोद्विहृतिचक्रं ।

इह विहृति चक्रचक्रोद्विहृतिचक्रादौ परमकाचक्रिचक्रिचक्राचार्यः चक्रचक्रमन्त्रचक्रं चक्र-
 विहृतिचक्राचक्रमन्त्रचक्रं चक्रचक्रमन्त्रचक्रं चक्रचक्रमन्त्रचक्रं चक्रचक्रमन्त्रचक्रं चक्रचक्रमन्त्रचक्रं ।

End.

भाष्यकाराच,—

चक्रचक्रं च चक्रं चक्रं चक्रं चक्रं चक्रं चक्रं ।

चक्रचक्रं च चक्रं चक्रं चक्रं चक्रं चक्रं चक्रं ।

यज्ञाभात्र परं ज्ञानं यन्मुक्तात्र परं सुखम् ।

यज्ञाभात्र परो लाभस्तद्वैद्यवधारय ॥

Colophon. इति रामानन्दजीवकलायां भानिमतकटीकायां जीवमुक्तिर्नाम चतुर्थः
परिच्छेदः समाप्तः ॥

विषयः । भिन्नव्यक्तिगतभानिमतकला व्याख्यानम् ।

No. 3167. चैतन्यचन्द्रामृतम् । Substance, country-made paper, 14 x 3½ inches. Folia, 64. Lines, 6 on a page. Extent, 284 ślokas. Character, Bengali, Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávágísa. Appearance, old. Prose Incorrect.

Chaitanya-chandramṛita. A hymn to Chaitanya in the course of which his attributes are described. By Prabodhánanda Sarasvatí.

Beginning. कुमसं चैतन्याकृतिमतिविमर्षादपरमा-

कुतोदाय्यं वय्यं प्रजपतिकुमारं रचयितुम् ।

विष्णुसत्प्रेमोन्मदमधुरपीयूषसहस्रीं

प्रदातुं चान्येभ्यः परपदनवद्दीपप्रकटम् ॥ इत्यादि ।

End. एवं न ज्ञाकं गुरवो न दृष्टा विवेचितं नापि पुष्टेः सपुष्ट्या ।

यथा यथा जल्पति वासभावात् तथैव मे गौरवदिः प्रसीदतु ॥

Colophon. इति प्रबोधानन्दसरस्वतीविरचितं चैतन्यचन्द्रामृतं समाप्तम् ।

विषयः । गौराङ्गसमवायेन तद्रूपचरितादिवर्चनम् ।

No. 3168. महिम्नस्तवटीका । Substance, country paper, 13 x 4 inches. Folia, 13. Lines, 6 on a page. Extent, 297 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Rámayádava Chúdámāṇi. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Mahimnastava-ṭīkā. A gloss on the hymn called Mahimna-stava. By Parmánanda Chakravartí. Other glosses on the work are described under Nos. 1065, 2206, 2388.

Beginning. यथा गिरीशसङ्कीर्तनस्य वाङ्मति पूज्यते ।

वाचार्थः परमात्मनो सच्चिदानन्दं मतः ॥

सर्वानन्दकवेर्जातो चिरष्ठां यत्सुचोदरो ।
 देवानन्दभवानन्दो भित्तिराधितसुचो ॥
 नौमद्विजयपाठाच्छिन्नप्रोतिरभूदुदरा ।
 स चाग्रद्विग्रहायै व्याख्यानं कुरुते ततः ॥

प्राग् दक्षिणापथे नौमद्विजयनामा नरपतिरासीत् । तस्मात्तिसुरभिपुण्यस्थाने प्रत्यहं पुण्यं
 चौरैर्नोपये । इत्यादि ।

End. साधकोऽपि शिवसायुज्यमाप्नोतीति शम् ।

Colophon. इति परमानन्दचक्रवर्तिनकृतमद्विजयसुतिटीका समाप्ता ॥

विषयः । पुण्यद्वन्द्वतमद्विजयसुतिप्रबन्धस्य व्याख्यानम् ॥

No. 3169. काव्यदर्पणम् । Substance, palm-leaf, 13 × 2 inches. Folia, 251. Lines, 5 on a page. Extent, 2176 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávágíśa. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Kāvyaadarpaṇa. A commentary on Mammaṭa Bhaṭṭa's Kāvya-prakāśa. By Manodhara.

Beginning. आदितोऽष्टादशपञ्चादि कल्पितानि—इत्येता इत्यनेन आजनिद्रायाः सङ्कलनं, चिरमित्यनेन कृष्णपनयनद्वारा सञ्ज्ञोद्भासीकरणं व्यन्यते । इत्यादि ।

End. 'मन्त्रेण प्रवचतु' इत्यत्र विधिभेदं दर्शयति । 'मन्त्रा प्रवचतु' ।

Colophon. इति मन्त्राप्रवचने । अतः सञ्चितत्वात् समाप्तिवाक्यं नास्ति ॥

विषयः । मन्त्राद्वन्द्वतकाव्यप्रकाशस्य व्याख्या ।

No. 3170. ज्योतिःसागरसारः । Substance, country-made yellow paper, 10 × 4½ inches. Folia, 29. Lines, 10 on a page. Extent, 717 ślokaa. Character, Bengali. Date, ? Place, of deposit. S'ántipura. Rámadhana Vidyávágíśa. Appearance, old. Verse. Correct.

Jyotihságara-sára. A treatise on astrology. By Vidyánidhí.

Beginning. जगदीशं रविं जला लोकांनुपचकारिषध् ।

ज्योतिःसागरसारोऽयं नौविद्यानिधिनोचते ॥

End. श्रीं वमरि रावं पुमपरितमिं दधिबे वापि क्ली-
 रं कथे विधुमिर्दमन्नमिं वमधि त्रीतिहाभः ।
 पादव्याः पदं च वीर्यां विदधति च वस्तुर्वागवधे च वस्तु-
 लीकृषाद्येव मेवे वपतिवमपुत्रं वाक्ष्यतेः संज्ञमेव ॥

Colophon. इति ज्योतिःशास्त्रस्य पञ्चमोऽध्यायः ॥

विषयः । वारकचयः । वारमुखाः । वारवेष्टाः । काष्ठवेष्टाः । काष्ठराशिः । शृङ्गाश्वत्थदि-
निकृष्टाः । मन्दाभद्राजयादिकचयः । विविधीनः । निम्बजतनीनः । शत्रुघ्नः । इक्षुद्विजकचयः ।
विहङ्गकचयः । माधवकचयः । काष्ठवृक्षाधीनः । अथवादिनः । पञ्चदशैकचयः । जम्बवादि । तद्दे-
वताः । पुषादिनचयनयः । अथोत्तुलनचयनयः । पार्श्वोत्तुलनचयनयः । अर्द्धोत्तुलनचयनयः । अथन-
धीनः । विषधीनः । वनचक्रकधीनः । अन्वाकादिधीनः । करकपाः । करपाणि । सामान्यधीनाः ।
वीनार्वा वर्धैककचयः । देशविशेषे धीनचयन्याः । राशिनचयविभाजः । माघाः । राश्वयः । चेपा-
विपाः । शीरा । क्रेष्ठापाः । लग्नपरिमाणं । लग्नादिकचयः । रविभोजः । मूरुषोन्मादिकचयः ।
चन्द्रादिशुद्धिः । शालवेष्टशुद्धिः । पञ्चादिशुद्धिः । ताराशुद्धिः । नाक्षीनचयपादि । सर्वोपधिः ।
शत्रुघ्नधीनः । जम्बतिविषयन्या । अष्टमचन्द्रादिप्रतीकारः । इति प्रथमोऽध्यायः ।

संस्कारादौ रविशुद्धिः । भौमादिशुद्धिः । मयभोजकथनं । मयपादिकथनम् । इति द्वितीयो-
 ऽध्यायः । विवाहः । षोडशादिविचारः । प्रीतिपङ्कटककथनं । मयशुद्धिः । मयशुद्धिः । इत्यथोक्तमहः ।
 सप्तमहाकावचनं । विवाहपादा । यामिकथनं । मयपादां वर्णप्रदशकथनं । त्रिविवारादिदोष-
 कथनं । द्वाविवाहदोषः । विहितसप्तकथनं । सुतश्चिपुकर्णः । मोक्षकथनं । मयवध्यात्मनः ।
 मर्माधानं । षष्ठीदानं । दशासनं । पुंशकथनं । वीरगोपकथनं । इति तृतीयोऽध्यायः ॥

जातकसंज्ञादिकथनं । केन्द्रकथनं । पञ्चाशो दिकथनं । पापशुभकथनम् । उक्तजीवकथनं ।
 मूढविशेषकथनं । पञ्चाशो दृष्टिकथनं । अष्टद्विधराश । नवार्थनवोत्तमकथनं । छद्मनिर्देशः ।
 प्रत्यकाक्षे मन्त्रसप्तमनुष्ठापनं । मन्त्रमिथ्यत्वम् । मानकरत्नम् । अक्षमार्गम् । नवाक्षम् । पुष्पाकरत्नम् ।
 निम्नचौरकथनम् । कर्षवेधः । विचाररत्नम् । उपनयनम् । ग्राह्यकथनम् । वेदपूर्वाभिप्रायकथनम् ।
 अवनयकथनम् । उन्मादवर्णनम् । अनुभिचाररत्नम् । राश्याभिप्रेक्षः । व्यवसायपरिधानम् । अष्टद्वारधारत्नम् ।
 मेषद्वानम् । नवमन्त्रादिकथनम् । औपशमकथनम् । चारोत्तमकथनम् । मन्त्रविशेषे अतिरिक्त श्रुता-
 श्रुतकथनम् । शौकामिकोत्तम् । छपिकर्षम् । जीवजयनम् । अनुपाशौ । मान्यवेदनम् । मन्त्रारम्भः ।
 मन्त्रवेदः । परीक्षा । इति शतमूर्तोऽध्यायः ।

बाबा । तप दिग्भ्रमकषयकषयं । दिग्भ्रमकषयं । विदितानि विदितकषयः । योनिनी-
निर्बन्धः । राक्षसाक्षयकषयं । कषयः । पुनर्भ्रमकषयं । भ्रमकषयः । इति पञ्चमीश्वरः ।

No. 3171. रामानुजदर्शनम् । Substance, country-made yellow paper, 14 × 5 inches. Folia, 188. Lines, 12—18—14 on a page. Extent, 5,878 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávágísa. Appearance, old. Prose. Correct.

Rámānuja-darśana. A metrical commentary on the Brahma-sūtra, in course of which the theory of the qualified is developed. By Rámānuja.

Beginning. अखिलभुवनमन्मथैकभद्रादिहोषे
विनतविषयभूतत्रातरसैकदीपे ।
नुतिमिरसि विद्विजे ब्रह्मसि नौमिवासे
भवतु मम परस्मिन् श्रेयसो भक्तिरूपा ॥
पाराशर्यवचःपुष्पाभुपनिबदुन्मृषाभिन्मथोक्ततां
संस्माराग्निविदीपनमपनतप्राचात्संजीवनां ।
पूर्वोक्तार्थ्यदुरचितां वक्तव्यतिथ्याचातदूरस्थिता-
मानीतानु मित्राचरैः सुमनसो भोमाः पितृमन्त्रवद् ॥

भवद्दोषावनकतां विहोषां ब्रह्मरूपवर्तिं पूर्वोक्तार्थ्याः संविधिपुः तत्कृतानुसारेण कृपा-
चराणि व्याख्यायन्ते ।

‘नौ अचातो ब्रह्मनिष्ठाया नौ’ । अचावनमन्त्रवद् आनमन्त्र्ये भवतीत्यादि ।

End. नुतिविषयार्थो अखिलभुविषयैकदीपः । उपसंहारवद्, नुतिप्रतिपन्नार्थविश-
दीकरणं, तत्र विषयार्थेया कृत्या न मन्त्रवे कर्तुं । न वेत्तासां कृतीनामित्यतः अखिलमात्रं परि-
चमन्तिप्राप्तं नास्ति ।

Colophon. (द्वितीयाध्यायप्रथमपादविषयं प्रपञ्चयन् वर्त्तते ।)

विषयः । ब्रह्मरूपव्याख्यानप्रसङ्गेन विभिन्नाद्वैतमतसंस्थापनम् ।

No. 3172. घटकर्परटीका । Substance, country-made paper, 15½ × 3½ inches. Folia, 5. Lines, 5 on a page. Extent, 112 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1850. Place of deposit, S'ántipura, Bhuvaneśvara Tarkālañ-
kāra. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Ghaṭakarpāra-ṭīkā. A gloss on a poem by Ghaṭakarpāra on the rainy season. By Bharata Mallika.

Beginning. एतन्मन्त्रदीपकं यद्वदन्त्यम् ।

मन्त्रा टीका प्रथमेन मनोनि भरती भिषक् । निधिनमित्यादि ।

End. तस्यै कवये कृपाया—उदयं पादौषं यथासि इत्यर्थः ।

Colophon. इति भरतमन्त्रिककृतौ षडक्षरंटीका समाप्ता ॥

विषयः । षडक्षरंरक्तवर्णवर्णनका काव्यान्वयः ।

No. 3173. देवीसूक्तभाष्यम् । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 2. Lines, 8 on a page. Extent, 67 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Bhuvaneśvara Tarkālañkāra. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Devīsūkta-bhāshya. A commentary on a certain Vedic hymn called Devīsūkta.

Beginning. कवमित्यदर्थं कवीदमस्तु । कण्ठ्यस्य मन्त्रैर्दुष्टिना वात्मानाजो मन्त्र-
विदुषो काव्यान्मन्त्रोचोत् । इत्यादि ।

End. उद्दामनिष्ठमिहारेव मन्त्रा उद्दामनं । मन्त्रदानाद्यायः । इत्यदमस्य सप्तमे
हादयो वनेः ।

Colophon. इति देवीसूक्तभाष्यं समाप्तम् ।

विषयः । “कवं यद्रेभिरित्यस्य मन्त्राया कवय” इत्यादिदेवीसूक्तभाष्यम् ।

No. 3174. मेघदूतटीका, मनोरमा । Substance, country paper, 14 × 8 inches. Folia, 36. Lines, 7 on a page. Extent, 1,104 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Bhuvaneśvara Tarkālañkāra. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Manoramā ALIAS Meghdūta-tīkā. A commentary on the celebrated ‘Cloud Messenger’ of Kālidāsa, by Kavichandra. This is distinct from the commentaries noticed in Nos. 221, 399, 1966, 2103, 2383, 2740, 3076.

Beginning. मन्त्रा मन्त्रेणपाराजं कविकव्येव जीमता ।

टीका मनोरमा नाम मेघदूतका निरुद्धे । इत्यादि ।

End. एतावन्मन्त्रादयं भवति । प्रथमः प्रेक्षि विज्ञेयः । इति कीदः ॥

Colophon. इति महाजघीषायाचमोक्तविषयज्ञाना मेघपूतक मनीरमाटीका समाप्ता ।
विषयः । चाक्षिदाचममेघपूतक याज्ञानम् ।

No. 3175. चाक्षदिवेकाद्यौमुदी । Substance, country-made paper, 16½ × 3 inches. Folia, 102. Lines, 7 on a page. Extent, 3,746 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, decayed. Prose. Generally correct.

Srāddhāviveka-kaumudī. A commentary on Śūlapāni's treatise on Śrāddhas. By Govinda.

Beginning. मोषीमोचनमन्त्रः सुभाषितो मुनीन्द्रविनाम ।

मयवकरीन्द्र + + सुरप्तिपुरसौधनिर्भवति ॥

मोषीमोचनपदद्वयमन्त्रेणुदधिसमाप्तिः ।

समाप्तिनाभिवन्ध्याप्यविनामन्त्रं मुनीन्द्र नः ॥

विरचितयामपि विदुषामनिर्गुणं यावकीमुदीवन्मन्त्रम् ।

त्रिषाञ्चर्चनवचनः सन्मति मोषिन्दी + + + मौजाम् ॥

कविकल्पनवचनः पितृवरयाचोक्तपुनःप्रसादतः ।

विदुषां च चितोर्ध्वमोदी तनुते यावदिवेकमौषधी ॥ इत्यादि ॥

End.

पत्नीमुदधिवदधिविन् सङ्कलनया समन्तः । सङ्कलनद्विगुणं समन्तमापि

जानानयानां दीर्घाः । यतः सञ्चितम् ।

विषयः । अक्षपाचितयावदिवेकक याज्ञानम् ।

No. 3176. त्रिमुपायवधटीका । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 118. Lines, 7 on a page. Extent, 3,479 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Kṛishṇamaya Goswāmī. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Śisūpālbaddha-tīkā. A commentary on the *Śisūpālbaddha* of Māgha. By Bharata Mallika.

Beginning. प्रथमं प्रथमं मुवनाधिवानं उपार्चनीकं भवद्विदधिविन् ।

मोषीमोचनमन्त्रः सुभाषी यावद्वधटीकां मन्त्रः करोति ॥

यदापि डीकामस्य प्राज्ञा यच्चो नरोत्तमो यमुः ।
तदापि पठन्नुपपुनरोत्यै सदां कथं कुर्वे ॥ इत्यादि ।

End. छुरछुरीयां समानमेव ।

Colophon. इत्यतः अष्टिमन्त्रात् परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति ।

विषयः । भाष्यमभिधायकवचनस्य भाष्यान्तः ।

No. 3177. उपसर्गद्वयः । Substance, country-made paper, 18 × 3½ inches. Folia, 6. Lines, 6 on a page. Extent, 94 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1758. Place of deposit, S'ántipura, Kṛishṇamaya Gosvámī. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Upasarga-vṛitti. A treatise on the uses of prefixes. By Bharata Mallika.

Beginning. पार्श्वतीक्ष्णरो मन्त्रा वाङ्मनादुपकारिका ।

भरतेनोपसर्गाणां दृष्टिः सख्या विधीयते ॥

प्रपरापसंख्यानित्यादि ।

End. धातूपसर्गसंज्ञसंज्ञायाः कतिचिन्मया ।

प्रसिद्धाः सङ्गता अर्थाः श्रेयाः श्रेयाः प्रयोगतः ॥

Colophon. इति भरतमल्लिकदत्तोपसर्गद्वयः समाप्ता ।

शक्योऽदृष्टरसमेन्दुमिने चापाङ्गके कुर्वे ।

समाप्ता धोपसर्गाणां दृष्टिः प्रतिपदीन्दुमे ॥

विषयः । सोदाहरणं धातुसंज्ञजनितानां उपसर्गाणां प्रवर्णनम् ।

No. 3178. उत्कलिक्कामञ्जरी । Substance, country-made paper, 18 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 5 on a page. Extent, 190 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Jayagopāla Gosvámī. Appearance, new. Verse. Correct.

Utkalikā-manjarī. A hymn in praise of Rádhā and Kṛishṇa. By Rúpa Gos'vámī. A commentary on this has been noticed under No. 3159.

Beginning. प्रपद्य हन्त्यावमध्यमेकः श्रीमन्नरोत्तुषिधिकाकुहाता ।

उद्गाहयामि जलतः कठोरां वायस्य दुर्गां हृदि हृदिमया ॥ इत्यादि ।

End.

पद्मपादमरेन्द्रमन्दनौ वरमेतं सुकरार्थेयं युषां ।

भवतु प्रबन्धो भवे भवे भवतोरेव पदाम्बुजेषु मे ॥

उद्गीर्वाभूदुत्कलिकावसरिरमे दम्बाडय्यां नित्यविद्यासप्तशोर्वा ।

वाङ्मात्रेण आचरतोऽप्युत्कलमेतामाकर्ण्योऽशौ कामितसिद्धिं कुर्वतं मे ॥

चन्द्राक्षभुवने शक्ते पौषे गोकुलवासिना ।

इवमुत्कलिकापूर्णा वक्त्ररी निर्मिता मया ॥

Colophon. इति श्रीरूपगोखामिविरचितोत्कलिकामञ्जरी समाप्ता ।

विषयः । अल्लभाभौदस्य तदुत्कलस्या विगलितहृदयस्य च तदधिगमे स्थायोग्यत्वसूच्यां
उद्भिद्यमानदैन्यस्य भक्तस्य सन्नन्दोऽनुनिर्भरः पततीति कोवेद्यानेन सम्पाद्य तत्प्रसङ्गेन राधाकृष्णयोः
सौन्दर्यवर्णनम् ।

No. 3179. विमुद्दिदर्पणः । Substance, country-made paper, 16½ × 2½ inches. Folia, 31. Lines, 5 on a page. Extent, 441 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1628. Place of deposit, Śántipura, Harinātha Gosvāmī. Appearance, decayed. Prose and verse. Correct.

Viśuddhidarpana. A treatise on religious purification. By Raghunandana.

Beginning. प्रथम्य बालगोपालं लसन्मकरकुण्डलम् ।

विमुद्दिदर्पणं चक्रे धीरः श्रीरघुनन्दनः ॥

तत्र विमुद्दिर्विहितकर्माचलप्रयोजकोऽदृष्टविशेषः । इत्यादि ।

End.

तथापि मरणस्य अशौचचेतुले बाष्पासाध्यकारे यदशौचं स्यात् तदेवं
स्नादिति जातवन्ते मरणस्यैव चेतुलात् तत्र तेनैव शुद्धिः ।

Colophon. इति विमुद्दिदर्पणः समाप्तः ।

विषयः । विमुद्दिदर्पणं । विमुद्दिपदार्थनिरूपणम् । एकादशाद्यादौ कथं शुद्धिरित्यादौ
विचारः । ब्राह्मणधनियादौनामशौचकथनं । अशौचप्रसङ्गे यावत् सूर्योदयं तदिनेनैव सद्य मण
नीचं । पक्षिषीयवस्था । जननाशौचनिरूपणं । पुत्रजनने स्त्रिकाया अशौचनिरूपणं । पुत्रकन्या
जनने विष्णुः शुद्धादिकथनं । जनकं स्त्रिकाद्य वर्त्मबिला जननाशौचे सपिण्डानां संस्पर्शो न
दोषावेति कथनं । अशौचे विधिनिषेधनिरूपणं । तत्र सन्ध्यावन्दनादौनां व्यवस्था । नाडीच्छेदात्
प्राक् दानादिप्रसङ्गे न दोषः । नृत्तिकावष्टौपूजाविधानादि । अन्याशौचपातेऽपि पूजा कार्थ्यंति-
कथनं । अशौचिनः सकाशात् आदानयोग्यद्रव्यादिकथनं । अतिज्ञानोऽशौचे तच्छ्रवणव्यवस्था ।

अश्रीचादिपतितयाव्यवस्था । विदेहकाश्रीचं । काश्रीचं । गर्भकाश्रीचं । अपिष्ठाकाश्रीचं ।
भिन्नकुलजाताश्रीचं । सप्तश्रीचविधिः । अत्युविदेवाश्रीचं । अश्रीचसङ्करव्यवस्थाकथनादि । इति
समाप्तिः ।

No. 3180. मुकुन्दचतुर्दशः । Substance, country-made paper, 16½ × 2½ inches. Folia, 2. Lines, 4 on a page. Extent, 43 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Harinátha Gosvámí. Appearance, decayed. Prose. Correct.

Mukunda-chaturdaśa. Fourteen stanzas in praise of Mukunda. By Śaṅkara Achárjya.

Beginning. अरारविन्देन पदारविन्दं मुखारविन्दे विनिवेशयन्तम् ।

पदस्य पदस्य पुढे मयानं वाचं मुकुन्दं मनसा करानि ॥

End.

मन्दारैर्द्विजमाहाविरचितचिह्नुरो वेधुरज्जेभु इष्टि-

स्त्रियन्मयीवाभिरामो धनिषु मधुरिपुर्नेषुश्रीयमानः ।

गोपानां द्विजगरीमवनयुगमनैः साध्वर्षं नौक्यमानः

श्रीकृाजोपासकूर्तिः स अरतु दुरितं देवदेवो मुरारिः ॥

Colophon. इति ब्रह्मराचार्यविरचितो मुकुन्दचतुर्दशाक्षरः परिसमाप्तः ॥

विषयः । नौक्यसूचनम् ।

No. 3181. निर्व्याख्यतन्त्रम् । Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 24. Lines, 7 on a page. Extent, 524 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1747. Place of deposit, S'ántipura, Hárádhana Bhaṭṭáchárya. Appearance, very old. Prose. Incorrect.

Nirváṇa-tantra. An original Tantra discoursing on the leading Tanteric topics. It is distinct on the Mahánirváṇa Tantra.

Beginning. कैलासपर्वते रम्ये नानारत्नोपशोभिते ।

विपरीतरतासम्पत्तां पश्यी पश्यन् ब्रह्मरं ॥ इत्यादि ।

End.

इति ते कथितं पण्डि सद्ग्रासधारवं परं ।

'न वल्लवं पशोरपे प्राधान्येऽपि कदाचन ॥

Colophon. इति निर्व्याख्यतन्त्रे सद्ग्रासधारवं नाम पञ्चोदशः पदस्यः समाप्तः । ब्रह्मा

विषयः । देवीसमीपे देवदेवस्य जगद्गुणप्रकारकथनं । तत्र यथाक्रममाकाशवायुरविज्वा-
दीमानुत्पत्तिः । सूर्यश्चन्द्रश्चानन्तर्गतैकप्रज्ञास्वरूपं । संश्लेषेण प्रज्ञास्वरूपं । सत्यलोकस्त्रिताया
निराकारायाः शिवशक्तेः, प्रज्ञाविष्णुसदाशिवानां तथा सावित्रीवीरविषयोत्पत्तिकथनं । सावि-
त्रीवीर्यां सद्यः प्रज्ञाविष्णोर्विवाहः । भुवनसुन्दर्यां सनं सदाशिवस्य विवाहकथनम् । इति
१ पटलः ।

यत्नेर्विस्तुष्टिद्वयत् जीवानां अनादिपुरवांशत् । चतुरशीतिशतजन्मपञ्चाननरं मानवजन्म-
लाभवर्धनं । मायादेवकथनादि । ब्राह्मणव्यवस्थिवैष्णवप्राचां विद्याप्रसादेन क्रमेण महावीर-
सायम्ब-साकम्ब-साक्षीस्वरूपमुत्तिष्ठामकथनं । इति १ पटलः ।

प्रकृतिमाहात्म्यवर्धनं । मायवीर्यरूपकथनपूर्वकं तत्त्वप्रकारकथनं । अङ्गन्यासमन्त्रकीर्तनादि ।
मायवीर्यान् । मन्त्रपीठकथनं । मायवीर्यपमाहात्म्यं । मायवीर्यपुराणविविधः । चापोमार्ज्यमन्त्र-
प्रकारकथनादि । इति १ पटलः ।

सन्नासिकथनं । अवधूतकथनं । दृष्टदुःखसंज्ञामकथनं । योगविवरणं । इति ४ पटलः ।
मोक्षोक्तैक्ययोगोपायात्म्यवर्धनमुत्तेज कैलास-सुन्दरीश्वर, वरचक्षोकादीनां संज्ञामकथनं । महा-
विष्णोः साकारनिराकारत्ववर्धनं । रात्रिकालरूपवर्धनं । साकाररूप एव द्विभुजस्य महाविष्णो-
र्गुरक्षीवरत्नं । रामिणीभिः सद्यः पञ्चिषरामाशामाहापेन तत्समीपे प्रज्ञासौ वेदमानं । तत्र वेदवि-
शेषे रामविशेषनिरूपणं । राधासमीपे महाविष्णोराधाकथ्येतिपुत्रसमन्तमाहात्म्यकथनादि । इति
५ पटलः ।

सर्लोककथनं । तत्र चन्द्रलोककीर्तनं । भद्रकाव्या सद्यः चन्द्रस्य पूजने फलश्रुतिः । भद्रकाक्षी-
प्रसादात् प्रज्ञादीनां महाविष्णोश्च सत्त्वपदप्राप्तिः । इति ६ पटलः ।

मन्त्रलोकवर्धनं । प्रज्ञासौ भूर्लोकव्यवस्थितिः । अनार्दनस्य भुवर्लोकं वासकथनं । प्रज्ञासौः सर्वलोकं
वासकथनं । ईशानस्य मन्त्रलोकं वासकथनम् । मोक्षोकादपि मन्त्रलोकमाहात्म्यकथनं । इति
७ पटलः ।

जगत्लोकवर्धनं । तत्र गौरीसदाशिवयोरुपकीर्तनादि । इति ८ पटलः ।

तपोलोकवर्धनं । तत्र सिद्धकाक्षीशिवयोरवस्थितिकथनादि । सकललोकादपि तपोलोकस्य
महिमाधिक्यं । रत्नमन्त्रपाठफलश्रुतिः । इति ९ पटलः ।

महाप्रज्ञास्वरूपकथनं । सत्यलोकवर्धनं । तत्र महाचन्द्रस्यावस्थितिः । महाचन्द्रस्य निरञ्जनमनिर्वि-
कारत्वकथनादि । सद्यस्वारपञ्चस्य परप्रज्ञावयवकथनं । तत्र उपासनाप्रकारः । प्रज्ञादयो देवाः
काशिकायाः प्रजापते प्रकृते च तस्यैव प्रविशन्तीतिकथनं । काशिकासाहात्म्यं । काशिकाया रश्मि-
चक्षामनिर्वृत्तिः । सत्यलोकशोभावर्धनं । इति १० पटलः ।

तत्त्वज्ञानमाहात्म्यं । मन्त्रमांसमत्स्यपुत्रमैश्वर्यभेदेन पञ्चविधतत्त्वकथनं । मन्त्रादिदेवमन्त्रक-
थनं । दिग्भाववीरभावाभ्यां तत्त्वसेवाधिकारः । पद्मभावे तन्निषेधः । पञ्चतत्त्वसाधनविधानं ।

जीवन्मूर्तपूजामात्रात् । कौस्तुभलक्षणं । शैवशाक्तनाथपत्यसौरसाम्प्रदायां तत्त्वज्ञाननिरूपणं । इति
११ पटलः ।

गुरवतस्त्व-मन्त्रतस्त्व-वर्षतस्त्व-देवतस्त्व-ध्यानतस्त्वभेदात् पञ्चविधवैयर्थ्यतत्त्वकथनं । तत्त्वानामेषां
लक्षककथनञ्च । इति १२ पटलः ।

दशस्वरमन्त्रोच्चारप्रकारः । दृष्टिप्रशंसा । दृष्ट्यष्टयविधिः । युवजानिना जीवन्मानापिठकेषु
च दृष्ट्यष्टये मन्त्रान् प्रत्यवाय इति कथनं । दृष्टिनां कर्तव्यनिर्देशः । इति १३ पटलः ॥

No. 3182. शाक्तानन्दतरङ्गिणी । Substance, country-made yellow paper, 16 x 4 inches. Folia, 146. Lines, 6 on a page. Extent, 2838 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Govinda-chandra Bhaṭṭācārya. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Sāktānanda-taraṅginī. A treatise on Śākta rituals.

Beginning. प्रथम्य प्रकृतिं नित्यां परमात्मलक्षरूपिणीं ।

तन्मते भुक्तिमुक्त्यर्थं शाक्तानन्दतरङ्गिणी ॥

अथ का प्रकृतिः । तथा च गुणत्रयसाम्यावस्था प्रकृतिः । इत्यादि ।

End. प्राणप्रयाणपाथेयं संसारव्याधिनाशनं ।

दुर्गार्थवपरिनाशं दुर्गानामाक्षरद्वयं ॥

Colophon. इति शाक्तानन्दतरङ्गिण्यां श्रीमन्निर्णयोऽष्टादश उक्तासः ॥ समाप्तेयं शाक्तानन्द-
तरङ्गिणी ॥

विषयः । १ प्रथम उक्तासः,—प्रकृतिपुरुषयोरभेदकथनं । वस्तुनिर्देशश्च । शरीरोत्पत्तिवि-
वरणं । नाडीकथनं । शरीरे प्रथिव्यादीनां गुणाः । देहपिण्डमध्ये सप्तपाताल-सप्तसर्ग-सप्तद्वीप-सप्त-
समुद्र-नवप्रपाशां व्यवस्थितिकीर्तनं । गर्भाभ्यन्तरे बाह्यस्य चिन्ता । पुत्रकन्यादिजननकारणं । शैशव-
पौगण्ड्यवस्थाकथनं । स्नातिवाहिकशरीरं मनुष्याणामेव मान्यवामितिकथनं । सपिण्डीकरणे कृते
प्रेतदेहं परित्यज्य कर्मानुसारेण स्वर्गे नरके वा यातीतिकथनं । कर्माभावात् । मानुषजन्मदुष्-
भक्ता । तत्त्वज्ञानं मनुष्याणामेवेतिकथनं । ब्रह्मादीनामनित्यत्वकथनं । अपवर्गेऽप्यधिकीर्तनं । शरीर-
स्थानित्यतादिनिरूपणं । सत्कर्माणः कर्तव्यता । विद्याविद्याभेदेन द्विविधमायकथनं ।

२ उक्तासः,—दीक्षाया आवश्यकत्वं । कलौ आगमोक्तविधानेनैव पूजादिविधानं । आगमनाम-
निरक्तिः । आत्म्याभेदकथनं । असद्व्यागमस्य निन्दा । वर्षाश्रमोचितं धर्ममविचार्य सदा मांसादिना
पूजाकरणे दोषकथनं । दीक्षाशब्दार्थकथनं । निर्बन्धनकथनपूर्वकं गुरुलक्षणं । सर्वत्र हि ज एव
गुरुर्नाम इति कथनं । गोपालादीनां मन्त्रो देयः शूद्रादेत्यादिकथनं । मन्त्रदानाधिकारिनिरूपणं ।

सिद्धमन्त्रं वर्जयित्वा विधवाया मन्त्रदानावधिकारः । गोपासादीनां मन्त्रकथनं । तत्र मन्त्रपञ्च-
स्थानकालादिकथनं । यत्र रत्नविधानेन दीक्षाविशेषः । मन्त्रसंस्कारादिकथनं । सूर्यचन्द्रपञ्च-
देवभेदे दीक्षार्कर्त्तव्यार्कर्त्तव्यताकथनं । मातृकायन्त्रं । महागुरुनिपाताशेषेऽपि शक्तिपूजाकर्त्तव्यता ।
गुरुमाहात्म्यं । गुरुसेवाकर्त्तव्यता । तद्भावे तत्पत्नीपुत्रादेः सेवनस्यावश्यकता । गुरुमन्दिरमाहात्म्यं ।
तदुच्छिष्टभोजनविधिः । तत्पत्नीपुत्रयोर्देवीगणेशरूपेण भावना । गुरुचिन्तनमाहात्म्यादिकथनं ।

३७ उक्तासे,—उपासकानां कार्यार्थं ब्रह्मणो रूपकल्पनेतिकीर्त्तनं । बीजादेवताशरीरोत्पत्तिः ।
खूलखल्लयोरैश्वर्यं । परमात्मजीवात्मनोरभेदकथनं । योगकथनं । ब्रह्मणः स्त्रीपुरुषरूपत्वं । स्त्रीरूपा-
वतारकथनं । पुरुषरूपावतारकथनञ्च । दुर्गाशिवविष्णुप्रभृतिदेवताभेदज्ञानकरणे दोषः । देव्या उपा-
सकानामाग्न्य भुक्तिमुक्तिप्राप्तिकथनं ।

४ उक्तासे,—प्रातःकृत्यविधिः । तत्र गुरुध्यान मानसपूजा मन्त्रोच्चारण । गुरुस्तोत्रं । षट्चक्र-
व्यवस्था । तेषां शोभादिवर्णनं । तत्र परशिवस्थानवर्णनं । तस्य ध्यानकथनादि । षट्चक्रेषु ङाकि-
न्नीकाकिन्नीप्रभृतिशक्तिकथनं । कुण्डलिन्या योगकथनं । ऊर्द्धाधोमुखपद्मादिषु भावनाकथनं । प्रभृति-
निष्ठभियोगयोः स्वरूपकीर्त्तनं । अपरविधयोगप्रकारः । कुण्डलिनीध्यानकथनादि । तत्र सत्यकृष्णि-
कध्यानं । तत्र प्रार्थना च । दन्तधावनविधिः । स्नानविधिः । अधिकारिभेदे वस्त्रभेदः । तिलकविपु-
ष्टादिविधानं । मध्यच्छिद्रविपुष्टकरणे दोषः । तर्जनीमध्यमाभ्यां रजतकाञ्चनधारणविधानं ।
सन्ध्याविधिः ।

५ उक्तासे,—आसननियमः । नानाविधासमीपयोगिग्रन्थकथनं । आसनविशेषे गुरुदोषकी-
र्त्तनं । योगोपयोगिपद्मस्तिकाआसनलक्षणानि । नित्यादिपूजाविधिः । निशायां शक्तिपूजने
फलश्रुतिः । पद्मसन्निधौ पूजादिनिषेधः ।

६ उक्तासे,—अनर्थजनविधिः । तत्र मानसपूजाप्रकारकथनादि । तत्र फलश्रुतिः । अनर्थानां
कला वहर्योगविधानं ।

७ उक्तासे,—नित्यपूजाविधिः । तत्र स्थानशुद्ध्यादिकथनं । प्राच्यामभूतशुद्ध्यादिकथनञ्च ।
मातृकान्यासादिकथनं । प्राच्यासप्रक्रियाकथनादि । ध्यानदिकथनं ।

८ उक्तासे,—करमाहादिकथनं । माहासंस्कारः । वर्षमाहादिकथनं ।

९ उक्तासे,—अपविधिः । तत्र मानसोपाग्न्यनिर्भेदान् विविधजपस्य लक्षणकीर्त्तनं ।
जपकाले मन्त्रोच्चारप्रकारः । मन्त्रार्थकथनादि । मन्त्रस्य हृदयनेत्रादिकथनं । ककारतर्जनं । तत्र
ध्यानं । पुनः ककारस्य नवविधतत्त्वकथनं । मन्त्रचैतन्यादि । योनिमुद्राकथनं । मन्त्रशिक्षाकथनं ।
स्मृतकद्वयकथनं । ब्राह्मणव्यवस्थैश्वर्यशुद्धाणां सेतुकथनं । तन्त्रोक्तप्रणवसाधयोर्जपे शुद्धस्याधि-
कारः । अक्षतवस्त्रपर्यादिभिर्जपसंस्कारकरणे दोषः । साक्षादिना गुडिकां निर्माय जपसङ्ख्या-
कर्त्तव्यता ।

१० उक्तासे,—महासेतुकथनं । कवचसेतुकथनं । कुकूादिकथनं ।

११ उक्ताये,—सुखशोधनविधिः । निद्रितमग्नस्य जपोपायादिकीर्तनं । औपचयनपुंसकमन्त्र-
कथनं । दीपनीकथनं ।

१२ उक्ताये,—पुरस्सरविधिः । तत्र पूर्वदिनकृत्यं । पुरस्सरदिनकृत्यं । आरम्भपुरस्सरं
शरीरेष्वपि कर्तव्यमितिकथनं । शीमाभावे जपसङ्कुपानियमः । दिव्यवीरपद्मनां कथनं । शिवारा-
विभेदेन पुरस्सरभेदकथनं । प्रथमपुरस्सरं । प्रथमकाले आदायगुरोरेन जपाकरणे दीपकथनं ।
रात्रादिगणनया प्रथमादर्शने दीपकथनं । अन्तसप्तादिस्त्रयस्त्रादिवचनानां विषयकथनं । स्वयम-
शक्तौ प्रतिनिधिद्वारा पुरस्सरं कर्तव्यमितिकथनं ।

१३ उक्ताये,—यन्त्रप्रकरणं । यन्त्रसंस्कारः । पञ्चमयपञ्चाशतप्रमाणं । प्राक्प्रतिष्ठावीजोद्धारः ।
बलिदानविधिः । दिग्विशेषे बलिमंलकादिपतने दीपकथनं । वैश्वसिंहाविचारः ।

१४ उक्ताये,—ब्रह्मादशोपचारकथनं । जवापरजिताकरवीरादिपुण्यमाद्यात्म्यं । पुण्याया धर्म्यु-
पितलनिकृपणं । अन्नसंस्काराग्राहस्यन्यतनभूमिपतनादौ दीपनिकृपणादि । माघादिद्वादशमासेषु
दातव्यपुण्याणि । देवताविशेषे पुण्यादिदाननियमः । माघतैरर्चयेद्विष्णुमित्यादिवचनानां मीमांसा ।
कुन्दरीभैरवीकालीप्रभृतिविधानां पूजने मुखसीदाने फलविशेषकीर्तनं । पुण्यचयनविधिः ।
वामहस्तेन पुण्यचयने तत्र संख्यायुक्तं दाने च दीपकीर्तनं । मध्याह्नकान्तात्परं पुण्यचयननिषेधः । धूप-
दीपदाने विशेषः । इष्टिवासकार्योपादाघातदीपदाननिषेधः । दीपनिर्व्वापननिषेधः । कन्दुपक्षादि-
नैवेद्यदानं । बालकप्रियं स्त्रीप्रियञ्च नैवेद्यं देयमितिकथनं । देवभेदे नमस्कारभेदकथनं । पञ्चानु-
करणादिना नमस्कारनिषेधः । आसनस्नानादिदानादौ विशेषः । नैवेद्यसंस्कारः । प्रासमुद्राप्रमाणं ।
भविष्युक्तादेर्निर्योक्त्युक्ताः ।

१५ उक्ताये,—समयाचारकथनं । तत्र कुलदृष्टनिकृपणं । पीठनिर्ययः । कामरूपादिपीठवि-
शेषे पूजायाः फलाधिक्यं । गृभादिदर्शने नमस्कारमन्त्रकथनादि । नित्यसङ्केतस्वरत्नः । उपा-
सकाः । शिवावलिः । देवीप्रणामफलं ।

१६ उक्ताये,—संस्मर्तृदीपकथनं । कलिकाले वैष्णवचान्यानां प्रकृतिवर्चनं । लक्ष्मीं शिवान् चरि-
तामोच्चारणे फलश्रुतिः । सन्ध्यां माघवीच विद्याय चरिपूजनादौ दीपकथनं । संस्मर्तृप्रायश्चित्तं ।
धृतकथननाशप्रायश्चित्तं । कथनप्रायश्चित्तविधिः । यन्त्रनाशादिप्रायश्चित्तं । माह्वनाशादिप्रायश्चित्तं ।
गुप्तश्रीवोपशमनप्रायश्चित्तं । अनिवेदितभक्ष्यप्रायश्चित्तं । शिवनैवेद्यभक्ष्ये विशेषः । निवेदितभक्ष-
यस्त्रावश्यकता । पशोरन्नभक्ष्ये दीपः । निष्क्रामानां मुक्तिसंलक्षणव्यादिकथनञ्च ।

१७ उक्ताये,—कुलविधिः ।

१८ उक्ताये,—अग्निजननं । कुलसंस्कारादि । अग्नेर्न्यासादि । ऊतयेवसम्यातक्रमः ।
सर्वमन्त्रादिनाममाद्यात्म्यं ॥ इति समाप्तिः ।

No. 3183. सुबोधा । Substance, country-made paper, 20 × 3½ inches. Folia, 65. Lines. 10—11—12 on a page. Extent, 3,160 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Ś'ántipura, Rámayádava Chúḍámapi. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Subodhā. A commentary on the *Kirítárjunīya* of Bháruvi. By Bharata Sena Yas'chandra Ráya.

Beginning. प्रबन्धं ब्रह्मं भुवनेश्वरीश्वरीश्वरी भारविकाशटीका ।

गौराङ्गमन्त्रोक्तनुप्रसूतो वैद्यः सुबोधां भरतः करोति ॥

महाकविभारविः किराताकुन्तीयं नाम महाकाव्यं चिकीर्षुर्इत्यादि ।

End. अमरभर्तृरिन्द्रस्य अक्ष्यां मयनामां सचसं कर्तुं ब्रह्मसं समर्थं न बभूव ।

Colophon. इति वैद्यहरिहरकाननवंशसम्भवजोगाङ्गमन्त्रिकात्मजश्रीभरतसेनसहस्रनाम-
छायां किराताकुन्तीयटीकायां सुबोधायां पद्यः खर्गः ॥

विषयः । भारविकृतकिराताकुन्तीयकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 3184. साधनमुक्तावली । Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 50. Lines, 6 on a page. Extent, 1,132 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Ś'ántipura, Hárádhana Bhāṭṭá-chárya. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Sádhana-muktávali. Extracts from Tantras about witchcraft, occult arts, rare prescriptions, &c. By Kavis'ekhara. The manuscript is incomplete.

Beginning. आगममन्त्रनिधिजाता विश्वसुतु सततं मनीषिणां हृदये ।

नवकविशेखररचिता साधनमुक्तावली श्रेयं ॥ इत्यादि ।

End. तैलकपूरजम्बीरसंयोगाद्गुणजं विषं ।

मारिकेलायुक्तपूरसंयोगाद् गुणजं विषं ॥

Colophon. इत्यतः अङ्कितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति ।

विषयः । वल्लीकरणाकर्षणादौ अतुतिथियोगनक्षत्रप्रभृतिनिरूपणं । तत्र अङ्गुलिनिर्णयः ।
कीदृशस्य दृष्टस्य ब्रह्मादिकमादेयमिति तत्कथनं । दृष्टनिमग्नवसन्यादिकथनं । अजनिविधिः ।
वेदनविधिः । वल्लीकरणाविधिः । तत्साधनचक्राणि । विजयकरणं । अथ चक्राणि । सौभाग्यवर्द्धनं ।
अथ चक्राणि । गजनिवारणं । अथ चक्रं । आप्रनिवारणं । अथ चक्रं । लक्ष्मणविधिः । अथ
चक्राणि । मोक्षविषयौषादीनां गमनादिस्तम्भनं । अथ चक्राणि । मोक्षनविधिः । अथ चक्रं ।

रत्नविधानं । तत्र देशरत्नं । सुखरत्नं । केशरत्नञ्च । शौक्यकरणं । केशकौटादिनाशनं ।
 (डाक्) इन्द्रसुनिवारणं । बाजीकरणं । तत्र सङ्कोचकरणं । द्रावणं । हठीकरणं । खनवन्धनं ।
 वराहसंस्कारकथनं । खोमशातनं । पण्डीकरणं । तन्निवारणसाधनञ्च । खनगृहवन्धनं । रजः-
 करणं । गर्भसावणं । अतिशयरत्ननिवारणं । बन्धादीनां गर्भधारणोपायकथनं । अथ चक्राणि ।
 काकबन्धाधिकित्वा । अतवत्साधिकित्वा । फलकल्याणहृतं । गर्भसावरणाविधिः । अथ चक्राणि ।
 सुखप्रसवसाधनं । बालानां प्रसूतेषु दुष्टपक्षादिनिवारणं । अथ चक्राणि । सर्वेषां निद्राकरणं ।
 स्त्रीणां पुण्यरक्षा । स्त्रीणां दौर्भाग्यकरणं । कलत्रकरणञ्च । सर्वारिहनाशनं । बन्धनमोचनं । निग-
 रुभञ्जनं । अथ चक्राणि । गृहद्वारभञ्जनं । मत्कुण-मशक-सूचिकादिनाशनं । उखाटनविधिः । अथ
 चक्राणि । आधिकरणं । शत्रुधामणं । उन्मत्तीकरणं । शत्रुकुलक्षयकरणं । अयनाशनं । शस्य-
 नाशनं । रजकस्य वस्त्रनाशनं । धौवरस्य मत्स्यनाशनं । कुम्भकारस्य भाण्डनाशनं । तैलिकस्य
 तैलनाशनं । गोपालस्य दुग्धनाशनं । ताम्बूलिकस्य पर्णनाशनं । शकनाशनं । तन्मुवायस्य सूत्र-
 नाशनं । शौधिकस्य मद्यनाशनं । कर्मकारस्य सौचनाशनं । धनधान्याक्षयकरणं । मुतिधरकवि-
 त्वाधिकरणं । किन्नरीकरणं । चाक्षुषं । वधिरतादिनाशनं । दम्भदार्ढ्यं । अत्याचारकरणं । अया-
 चारकरणं । पानुकासाधनं । अनाष्टनिवारणं । अदृश्यकरणं । अतसञ्जीवनं । विषनाशनं । तत्र
 सर्पविषनाशनं । हृदिकविषनाशनं । श्रूषिकस्य । कुकुरस्य । मत्स्यभेकादीनां । व्याघ्रस्य । कौटानां ।
 उपविषनिवारणं । कृषिमविषनिवारणं । गजविषनिवारणं । अतः खड्गं ।

No. 3185. योनितन्त्रम् । Substance, country-made paper, 15 × 3½ inches. Folia, 15. Lines, 7—8 on a page. Extent, 305 ślokaṣ. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Sāntipura, Hārādhana Bhaṭṭā-
 chārya. Appearance, decayed. Verse. Incorrect.

Yoni-tantra. Rites and rituals in honor of the pre-eminence of the female principle in religion.

Beginning. कैलासशिखराकृतं देवदेवं जगद्गुरुं ।

सदा केरसुखी दुर्गा पप्रच्छ नमनन्दिनी ॥ इत्यादि ।

End. सर्वान् पूजां परित्यज्य योनिपूजां समाचरेत् ।

गुरुं विना मन्त्रेशानि भङ्गानि नापि सिद्ध्यति ॥

Colophon. इति योनितन्त्रे अष्टमः पटलः समाप्तः ।

विषयः । त्रिरिजायाः समीपे त्रिरिगस्य योनिपौठप्राधान्यकथनं । चरित्रादीनां योनि-
 भूतत्वं । शक्तिमन्त्रमुपास्य योनिपूजाकारणे होपकीर्तनं । दिव्यभाववीरभावप्रशंसा । योनिपूजा-
 विधिः ॥ इति २५८ः ।

रजकीनापिताङ्गनाप्रभृतिनवकन्याकथनं । द्वादशाब्दसारश्च षष्टिवर्षपर्यन्तं मातृयोनिं परि-
त्यज्य सर्वासां योनिताङ्गनियमः । योनिपूजाकथनपूर्वकं लिङ्गपूजाविधिः । योनिपूजास्थानकाल-
नैवेद्यादिनिरूपणं । योनिलिङ्गप्रचालनतोयेन संपूज्य तत्पानविधानं । विपरीतरतिप्रशंसा ॥ इति
१ पटलः ।

योनिपूजाफलश्रुतिः । योनिशुद्धे सुखं संस्थाप्य मन्त्रजपफलकथनं । योनिगर्भे विज्ञमसा-
वनकालमुद्योप्रभृतीनां पूजाविधिः । योनिमध्ये चण्डालनायिकायाः प्राधान्यकथनं । चतयोनी पूजा-
विधानं । अचतयोनी तन्निषेधः । इति १ पटलः ।

महाया उत्तरपश्चिमे कोचाक्षाने च देशे माधवीनाम योनिकथनं । तत्प्रशंसा । रामलङ्कादीनां
योनुपासकनं । वेद-वैष्णव-शैव-इतिष-वाम सिद्धान्त-कौलशास्त्राणामुत्तरोत्तरप्राधान्यं । पञ्चतत्त्वक-
थनं । “चतः शक्तो बहिः शैव” इत्यादिकौलिकनानारूपनं । कौलिकप्रशंसा । इति
४ पटलः ।

गुरुपत्नीरमणे दोषकथनं । योनितत्त्वविहिततिलकशुक्लभासदर्शने फलश्रुतिः । त्रादे कौलिक-
भोजने फलकथनं । योनितत्त्वमिथितशुक्लद्वारा पूजाविधानं । मातृयोनिं पुरस्कृत्य पूजाकरणं
मैथुननिषेधः । कौलिकगुर्व्याचयकर्तव्यता । योनिवेशमाज्ञातं । योनिरूपा मन्त्रमाया लिङ्गरूपः
शिव इति कथनादि । इति ५ पटलः ।

स्थानकाले योनिदर्शनमाज्ञातं । ऋषे स्वयोनिपरयोनिन्यायोनिविद्यमानतायां फलकथनं ।
योनितत्त्वप्रशंसा । रेतोमद्यमांसैर्षर्पविधानं । योनिनिन्दादिकरणे दोषकथनं । पशुसन्निधौ चरि-
मन्दिरादिकरणपुरःसरं कौलिकस्य विचारः । इति १ पटलः ।

बीरसाधनविधानं । बीरदर्शनादिमाज्ञातं । पूजास्थानादिकथनं । शिष्या-कन्या-बन्धुयो-
निषु भक्तिभावेन पूजनमाचविधानं । इति ७ पटलः ।

बीरसाधनकाले नायिकाया उर्वर्या साध्यं । नायिकाया विष्णुलोकप्रप्तिकथनं । पशूनां
मोचनार्थं श्रुत्यादिशान्नापि ॥ कलौ योनिपूजनमेव श्रेयः । जिज्ञासो योनिचक्रचिन्तनं ।
इति ८ पटलः ।

No. 3186. **आगमतत्त्वविज्ञासः** । Substance, country-made yellow paper, 15 x 5 inches. Folia, 204. Lines, 10 on a page. Extent, 7,377 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kṛishṇa-maya Gośvámí. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Āgamatattva-vilása. An elaborate digest of Tántric doctrines and rituals. By Raghunátha Tarkavágīsa. The author cites the following works of the Tantra class and Sañhítas for his authorities.

Ādijāmala-tantra.
 Āgamadīpikā-tantra.
 Āgamottara-tantra.
 Āgastya-saṁhitā.
 Amṛita-tantra.
 Bālātāntra.
 Bhairava-tantra.
 Bhairavī-tantra.
 Bhaktimañjarī-tantra.
 Bhāvachudāmaṇi-tantra.
 Bhūta-bhairava-tantra.
 Bhūta-dāmara-tantra.
 Bhuvanes'varī-pārijāta-tantra.
 Brahmajāmala-tantra.
 Brahṇa-saṁhitā.
 Bṛihachchhīkrama-tantra.
 Bṛihadjāmala-tantra.
 Chāmupdā-tantra.
 Chandrapīṭha-tantra.
 Chatuḥś'atī-tantra.
 Chintāmaṇi-tantra.
 Dakṣha-saṁhitā.
 Dakṣhiṇāmūrtti-saṁhitā.
 Dāmara-tantra.
 Devaprakāśinī-tantra.
 Gāndharva-tantra.
 Gaṇeśa-vimāśinī-tantra.
 Gautamīya-tantra.
 Gavākṣha-tantra.
 Haṁsamāheśvara-tantra.
 Haṁsaparamēśvara-tantra.
 Īśāna-saṁhitā.
 Jñānamālā-tantra.
 Jñānārṇava-tantra.
 Kālīhṛidaya-tantra.
 Kālīkā-kulasarvasva-tantra.
 Kālī-kulārṇava-tantra.
 Kālī-tantra.
 Kālotara-tantra.
 Kalpadruma-tantra.
 Kalpasūkta-tantra.
 Kalpa-sūtra-tantra.
 Kāmadhenu-tantra.
 Kāmarāja-tantra.
 Kāmaratna-tantra.
 Kramadīpikā-tantra.
 Kriyāsāra-tantra.
 Kukkuṭeśvara-tantra.

Kulachudāmāni-tantra.
 Kuladḍīśa-tantra.
 Kulāmṛita-tantra.
 Kulānanda-saṁhitā.
 Kulaprakāśa-tantra.
 Kulārṇava-tantra.
 Kulasāra-tantra.
 Kulasarvasva-tantra.
 Kulāvalī-tantra.
 Kumārī-tantra.
 Kuvjikā-tantra.
 Lakṣmīkulārṇava-tantra.
 Lakṣhya-nirṇaya-tantra.
 Lalitā-tantra.
 Liṅgāgama-tantra.
 Mahāmohesvara-tantra.
 Mahāphetkārī-tantra.
 Mahā-tantra.
 Mahogṛa-tantra.
 Mālinī-tantra.
 Mālinī-vijaya-tantra.
 Mānasollāsa-tantra.
 Mantradarpaṇa-tantra.
 Mantra-muktāvalī-tantra.
 Mantratantra-prakāśa.
 Manu-saṁhitā.
 Mātrikārṇava-tantra.
 Mātrikā-tantra.
 Matsya-sūkta-tantra.
 Māyā-tantra.
 Meruchandra-tantra.
 Muṇḍamālā-tantra.
 Nandikeśvara-saṁhitā.
 Nārāyaṇa-tantra.
 Navaratneśvara-tantra.
 Nīla-tantra.
 Nṛsiṁha-tūpaṇīya.
 Pārijāta-tantra.
 Phetkārī-tantra.
 Piṅgalā-tantra.
 Prapañchasāra-tantra.
 Prayogasāra-tantra.
 Pūjāpradīpa-tantra.
 Purascharaṇa-chandrikā.
 Rājārājeśvarī-tantra.
 Ratnāvalī-tantra.
 Rudrajāmala-tantra.
 Śakti-tantra.

Sammohana-tantra.
 Samayā-tantra.
 Sanatkumāra-saṅhitā.
 Sanatkumāra-tantra.
 Saṅketa-chandrodaya-tantra.
 Sāradātilaka-tantra.
 Sārasamuchchaya.
 Sārasaṅgraha.
 Shaṭṭriṅśat-tattva-tantra.
 Siddhajāmala-tantra.
 Siddhāntaśekhara-tantra.
 Siddhasārasvata-tantra.
 Śivāgama-tantra.
 Somabhujagābāla-tantra.
 Śrīkrama-tantra.
 Śrīrāmārchhana-chandrikā-tantra.
 Śrīvināyaka-saṅhitā.
 Svachchhanda-bhairava-tantra.
 Svachchhanda-sārasaṅgraha-tantra.
 Svatantra-tantra.
 Syāmārabhasya-tantra.
 Tantra-chudāmaṇī.
 Tantra-kaumudī.
 Tantra-pradīpa.
 Tantrarāja.
 Tantra-ratna.
 Tantrārṇava-tantra.
 Tantrasāra.
 Tārārṇava-tantra.
 Tārāpradīpa-tantra.
 Tārārabhasya-tantra.

Tārāvilāsa-tantra.
 Tārīṇī-tantra.
 Tattvasāgara-tantra.
 Tattvabodha-tantra.
 Toḍala-tantra.
 Trailakyamohana-tantra.
 Trailakyasāra-tantra.
 Tripurārṇava-tantra.
 Tripura-tantra.
 Trisākti-tantra.
 Uddīśa-tantra.
 Unmatta-bhairava-tantra.
 Uttara-tantra.
 Vaisampāyana-saṅhitā.
 Vaisṇvāmṛita-tantra.
 Vāmakeśvara-tantra.
 Vārahī-tantra.
 Vārṇavilāsa-tantra.
 Vāsishṭha-saṅhitā.
 Vāsishṭha-tantra.
 Vāyavīya-tantra.
 Vijnānalatikā-tantra.
 Vīrabhadra-tantra.
 Vīra-tantra.
 Viśṇudharmottara-tantra.
 Visuddhesvara-tantra.
 Visvamātrikā-tantra.
 Viśvasāra-tantra.
 Vṛihadgautamīya-tantra.
 Yakshaḍāmara-tantra.
 Yoginīhrīdaya-tantra.
 Yoginījālakuraka-tantra.
 Yoginī-tantra.

Beginning. ॐ नमः श्रीगते तस्मै गुरुदेवाय योगिने ।

अग्नेषासारसंसारसाराय शिवस्वपिबे ॥

सगुरोच्चरच्चरोजं शिरसि सरसिने करन् गुडः श्रीमान् ।

आममनःप्रविष्टासं रचयति रघुनाथतर्कवाजीवः ॥

End.

अये विनतासुतं तद्दक्षिण्द्रादीन् वक्ष्यामीन् संपूज्य घृषादिविचर्यमानं

कर्त्तुं कुर्व्याम् ।

Colophon. (इति प्रथमखण्डं) (अथ द्वितीयखण्डस्य साम्प्रतं नास्ति) ।

विषयः । गीतार्थनिर्णयः । दृष्टिमानः । दीक्षाप्रकरणं । दीक्षानियमसाम्प्रतमविवरणं ।

दीक्षानामनिर्वाहः । गुणसङ्घर्षः । गुणदोषकथनं । पिष्ट-मातामघ-कनिष्ठादितो दीक्षानिवेधः ।
 स्मरप्रत्ययमन्त्रविधिः । तत्र गुणसङ्घर्षे कर्मेत्यन्ताकथनं । शिथिलसङ्घर्षः । दीक्षायां मासादिनियमः ।
 समयाद्गुह्यादिनिरूपणं । त्रैवर्ण्यकथनं । षट्पदसङ्घर्षः । षट्पदसङ्घर्षः । नक्षत्रसङ्घर्षः । तारामैत्रीवि-
 चारः । अक्षय्यादिषङ्घर्षः । अक्षय्यकथनं । अक्षय्यमन्त्रसङ्घर्षः । अक्षय्यमन्त्राक्षय्यकथनं ।
 अक्षय्यमन्त्राक्षय्य प्रकारान्तरं । अक्षय्यमन्त्रः । महाविद्यानिरूपणं । उपासनानिर्वाहः । मन्त्राणां दशवि-
 द्यसंस्कारकथनं । दशसंस्कारप्रयोगकथनसङ्घः । मातृकायन्त्रक्रमः । दीक्षायां पूर्वोक्तानि । दीक्षा-
 प्रयोगः । संक्षेपदीक्षा । सर्वतोभद्रमण्डलं । गुणश्लिष्टयोर्दीक्षानन्तरं निषिद्धानि । करमाह्वाननिरू-
 पणं । माहाभेदकथनं । माहासंस्कारः । तत्र प्रयोगः । ब्रह्माक्षय्यसंस्कारः । महाब्रह्माक्षय्यसंस्कारः ।
 कपाक्षय्यसङ्घर्षः । यन्त्रसंस्कारः । विष्णोर्दीक्षुद्राकथनं । तत्प्रयोगकथनसङ्घः । बलिविधानं । तत्-
 प्रयोगः । स्रगाक्षय्यधिरदानव्यवस्था । पूजास्थाननियमः । अश्वीचादौ वर्णावर्धननियमः । अताश्री-
 चव्यवस्था । शौरादिकर्म्मविशेषव्यवस्था । प्रातःकृत्यनिरूपणं । सावविधिः । सन्ध्याविधिः । विष्णा-
 दिदेवतागायत्री । शक्त्यादिदेवतागायत्री । गायत्रीध्यानप्रकरणं । बलादिपरिधानं । निपुण्यव्यवस्था ।
 पादप्रक्षालनविधिः । कुशाङ्कुरीयधारणक्रमः । आचमनविधिः । द्विराचमनप्रकरणं । आसनदि-
 श्चिः । आसनप्रमाणं । तत्र षट्पदसङ्घर्षकोनसङ्घर्षः । काठासनप्रमाणं । पूजादौ मुचनियमः ।
 भूतसङ्घर्षः । मातृकान्यासः । प्राच्यायनः । पौठन्यासः । ऋष्यादिन्यासः । आपकन्यासः । अर्घ्यन्या-
 सविधिः । प्राचप्रतिष्ठाकथनं । सामान्यार्घ्यविधिः । अष्टादशोपचाराः । षोडशोपचाराः । दशोप-
 चाराः । पञ्चोपचाराः । मन्त्रिमुक्तादिद्रव्याणां निर्वाहस्थकाष्ठः । आसननियमः । पाद्यादिपाचनि-
 यमः । अर्घ्यप्रमाणं । आचमनीयं । मधुपर्कः । पुनराचमनीयं । वसनाभरणे । गन्धः । पुष्पाणि ।
 धूपः । दीपः । नैवेद्यप्रमाणं । पूजाकाले द्रव्यादिदाननियमः । प्रदक्षिणमन्त्रारनियमः । गुह्या-
 दिनियमः । वाद्यनियमः । योगाङ्गसमानि । धारणमन्त्राणि । मन्त्रलेखनव्यवस्था । संक्षेपतः सर्व-
 देवनित्यपूजाविधिः । पञ्चायतबीपूजा । नैमित्तिकविधिः । भुवनेश्वर्याः प्रयोगः । लरितायाः ।
 दुर्गायाः । सरस्वत्याः । लक्ष्म्याः । गणेशस्य । सूर्यस्य । श्रीरामस्य । श्रीकृष्णस्य । अर्चिस्य ।
 शैव्याः । सुन्दर्याः । विष्णुमहायाः । श्यामायाः । तारायाः । तर्पणविधिः । निषेधोपायकथनं ।
 तत्र आकर्षणं । वशीकरणं । विद्मेषणं । उवाचनं । लक्षणसङ्घः । अविचारकथनं । षट्कर्म्मसङ्घः ।
 तत्र आसनदिकथनं । भूतानामुद्घयः । भूतानां मण्डलानि । अपनिरूपणं । अपक्रमः । सेतुः ।
 महासेतुः । ऋष्यादिन्यासः । सप्तस्वरा विद्याः । अक्षय्यता । जिह्वाशोधनं । पौरन्यासः । कामकला ।
 योगिमुद्रा । अपप्रयोगः । अपपङ्कः । शुभसेवानियमः । पुरस्सरणं । तत्र भक्ष्यादिनियमः । तत्र
 वर्णानि च । पुरस्सरणजपकाष्ठानधिकथनं । जपसंख्याकरणे विशेषकथनं । कूर्मसङ्घः । पुरस्सर-
 प्रयोगः । पञ्चपुरस्सरप्रयोगसङ्घः । रत्नपुरस्सरणं । वीरसाधनं । तत्र पूजाद्रव्यादिकथनं । श्रव-
 साधनं । योगिनीसाधनं । मनोहरायाः । कनकवत्याः । रतिसुन्दर्याः । पद्मिन्याः । नटिन्याः ।
 मधुमत्याश्च रतासां मुद्राकथनं । षट्किन्नरीसाधनं । पिशाचीसाधनं । मधुमतीपिशाचीसाधनं ।

चक्षुष्यमादिसाधने स्थानसमयादिकथनं । अदर्शनसिद्धिः । अन्यविधसिद्धिः । मन्त्रसिद्धिलक्षणं । मन्त्रसिद्धेरुपायकथनं । मन्त्राणां दोषादिनिरूपणं । तत्र दोषशान्त्युपायकथनं । बाह्यकस्य संस्कार-विधानं । शिवावलिः । आचारकथनं । भावरक्षसं । अन्तर्यामिः । तत्र प्रकारान्तरं । पूजाकथनं । होमकथनं । कुमारीपूजा । तत्र क्रमकथनं । द्यूतीयागः । तत्र समिदादिशोधनकथनं । जयन-प्रकारः । तत्र कन्यानिरूपणं । शक्तिशोधनं । वीराणां पुरस्सरणं । मांसादिनिरूपणं । भक्ष्यविशेषस्य मुद्रापरिभाषा । वामाचारानुरूपः । यन्त्रदर्शनफलकथनं । चक्रपादोदकमाहात्म्यं । यन्त्रादिना-श्रयायश्चित्तकथनं । पूजाकाले यन्त्रादिपतनप्रायश्चित्तकथनं । पूजाधारनिरूपणं । लिङ्गहत्यादिपूजा-निषेधः । कुण्डनिरूपणं । सुकुसुमैः । चक्षुःप्रमाणं । कर्पादिमानं । दृष्टदोषपद्धतिः । संक्षेपहोमप्रयो-गः । शक्ताभिषेकनिरूपणं । मन्त्रादिभिर्देवतानिरूपणं । मन्त्रान्तरं । अथ ध्यानं । चैरज्यध्यानादि-कथनं । चरित्रागणेशः । उच्छिष्टागणेशः । सूर्यः । मार्तण्डभैरवः । अजयामन्त्रः । यन्त्रः । अथ प्रयोगः । विष्णुप्रकरणं । तत्सन्ध्यासः । श्रीरामस्य पूजादिकथनं । श्रीलम्बास्य । रत्नाभिषेकमन्त्रकथनं । बाह्यगोपास्यस्य मन्त्रपूजादिकथनं । वासुदेवस्य लक्ष्मीवासुदेवस्य दधिबामनस्य जयपीवस्य ऋषिंश्च वराहस्य चरित्रस्य च । शिवस्य मन्त्रादिकथनं । अत्युन्नयस्य दक्षिणामूर्तेः नील-कण्ठस्य चण्डेश्वरस्य च

(रति प्रथमखण्डस्य) ।

अबोद्धिस्तत्तन्नादिनामानि यथा,—

‘स्वतन्त्रतन्त्रं फेन्कारितन्त्रमुत्तरतन्त्रकं । नीलतन्त्रं वीरतन्त्रं कुमारीतन्त्रमुत्तमं ॥
काञ्चीनारायणीतन्त्रे तारिणीतन्त्रमुत्तमं । बाह्यातन्त्रस्य समयातन्त्रं भैरवतन्त्रकं ॥
भैरवीविपुरातन्त्रे वामकेश्वरतन्त्रकं । कुण्डलेश्वरतन्त्रस्य मातृकातन्त्रमेव च ॥
सन्तकुमारतन्त्रस्य विष्णुजेश्वरतन्त्रकं । समोदनास्त्रतन्त्रस्य गौतमीयस्य तन्त्रकं ॥
दृष्टद्वीतमीयतन्त्रं भूतभैरवतन्त्रकं । चामुण्डापिङ्गलातन्त्रे वाराहीतन्त्रकं तथा ॥
मुष्यमाहास्त्रतन्त्रस्य योगिनीतन्त्रमुत्तमं । मालिनीविजयं तन्त्रं तन्त्रं चण्डभैरवं ॥
महातन्त्रं शक्तितन्त्रं तन्त्रं चिन्तामणिं परं । उन्नतभैरवं तन्त्रं वैद्यक्यसारतन्त्रकं ॥
विश्वसारार्णवं तन्त्रं तथा तन्त्राद्यताभिषं । महाफेत्कारीयतन्त्रं वायवीयस्य तोड्यं ॥
मालिनीललितातन्त्रे विशक्तितन्त्रकं तथा । राजराजेश्वरीतन्त्रं महाभोवस्त्रोत्तरं ॥
मवाचतन्त्रं गान्धर्वं तन्त्रं वैद्यक्यमोहनं । चंभमाक्षेश्वरं चंभपरमेश्वरतन्त्रकं ॥
कामधेन्वास्त्रतन्त्रस्य तन्त्रं वर्षविद्यासकं । मायातन्त्रं मन्त्रराजं कुञ्जिकातन्त्रमुत्तमं ॥
विज्ञानकृतिकां लिङ्गागमं काञ्चीनरं तथा । ईशानसंज्ञितां तद्वत् त्रीविनायकसंज्ञितां ॥
अगस्त्यसंज्ञितां पुष्पां नन्दिकेश्वरसंज्ञितां । वशिष्ठसंज्ञितां दक्षसंज्ञितां भगुसंज्ञितां ॥
ब्रह्मणः संज्ञितां दिक्षां समकुमारसंज्ञितां । कुलानन्दसंज्ञितां वैशम्पायनसंज्ञितां ॥
दक्षिणतपनीयस्य दक्षिणामूर्तिसंज्ञितां । ब्रह्मजामलकहादिनामसं ब्रह्मजामलं ॥

হৃদয়ানন্দং চিত্তজানন্দং কল্পকল্পকং । মনস্কল্পকং কল্পকল্পকং কামরাজং শিবানন্দং ॥
 চন্ডীময় কুলোচ্চীময়চন্ডীমং বীরভদ্রকং । ভূতভাসরকং তদনু ভাসরং বশভাসরং ॥
 কালিকাকুলসর্বকং কুলসর্বকমেব য । কুলপুত্ৰামখিং দিখং কুলসারং কুলার্যং ॥
 কুলাস্তনকুলানবৌ তথা কালীকুলার্যং । কুলপ্রকামং বাসিৎ চিত্তসারস্বতং তথা ॥
 যোগিনীহৃদয়ং কালীহৃদয়ং মাত্ৰকার্যং । যোগিনীজালকুরকং তথা কালীকুলার্যং ॥
 তারার্যং বন্দ্রবীঠং মেঘবন্দ্রং বনুঃশ্রী । তন্দ্রবোধং মনোপদ্য সন্দ্রসারসব্দ্রং ॥
 তারাপ্রদীপং সঙ্কেতবন্দ্রোদয়মতিসুতং । বদধিঃশ্রবণকং কল্পনির্ভয়ং ত্রিপুরার্যং ॥
 বিষ্ণুযজ্ঞোত্তরং মনস্কল্পকং বৈষ্ণবাস্তমং । মানসীজালকুরকং পূজাপ্রদীপং ভক্তিমজ্জারী ॥
 ভুবনেশ্বরীং পারিজাতং প্রযোমসারসুতমং । কামরাজং শ্রিযাসারং তথৈবানন্দদীপিকা ॥
 ভাবপুত্ৰামখিঃশ্রবণং তন্দ্রপুত্ৰামখিঃশ্রবণং । হৃদয়জীমসংশ্রবণং তথা জীমসংশ্রবণং ॥
 সিমানন্দোত্তরং পঞ্চ তাং মণ্ডেশ্বরিমখিঃশ্রবণী । মনস্কল্পকাস্তমং তন্দ্রকৌশলীং তন্দ্রকৌশলীং ॥
 মনস্কল্পকপ্রকাশকং জীমসার্যমখিঃশ্রবণী । মারদান্তিকং জ্ঞানার্যং সারসুতকং ॥
 কল্পকল্পকং জ্ঞানমাতাং পুরসারস্বতিকা । জ্ঞানমীমরকং তন্দ্রসারং সারসব্দ্রং ॥
 দেবপ্রকাশিণীং তন্দ্রার্যবদ্র মনস্কল্পিকা । সারসব্দ্রকং জ্ঞানমাতাং সারসং তন্দ্রকল্পকং ॥
 তন্দ্রপ্রদীপং তারায় বিজ্ঞানং বিজ্ঞানমাতা । প্রবাসারং তং তন্দ্রসারং রজাবলীং তথা ॥
 রং বহুপ্রবাসং পঞ্চায়ীং স্তুতমানসে ।
 কল্পকল্প কুমারীকল্পাদীন্ শ্রুতীকোপনিষদ্বদ্যন ।
 জ্যোতিঃস্তুতিপুরাণানি পাণ্ডিনীপাদিকৌশলং ॥ ইতি ।

No. 3187. জীবমেদসব্দ্রদীপিকা । Substance, country-made paper, 10 x 3 inches. Folia, 9. Lines, 6 on a page. Extent, 137 śloka. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'antipura, Harinātha Gośālmī. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Jīvabheda-saṅgraha-dīpikā. Vaiṣṇavite philosophy, showing the distinction between the created and the creator, and that the creator is identical with Kṛishṇa. By Kālmohana S'armā.

Beginning. সর্বমূর্ৎসর্বমূর্ৎসং সর্বমূর্ৎসরস্বতং ।

সর্বোত্তমোত্তমং বন্দে হৃদ্যরসকল্পকামখিঃ ॥

জীবকল্প বিদ্যাকল্পমে কুলভাবমাতাদিভ্যাদি ।

End. বৈষ্ণবকল্প য জীবকল্প মেদংসর্বদীপিকা ।

समाप्तेषं पदान्मोक्षदर्शनाय सतां च तत् ॥
 नामादर्शनमैतुषैव कथमप्यव्यावतारे चरो
 नामादिगजधीरधारयमतेषां ह्यसुख्यकवे ।
 नामादुर्घटवासनामिसदृशं चित्तं भूतं च
 नामानिर्भरमेक्षितोचनयनस्याभाभिरामे कुतः ॥

Colophon. इति समाप्तिः । (कश्चित् १ सुप्रपाद्यः) ।

विषयः । सप्रयोजनप्रतिज्ञाकथनं । जीवस्य ईश्वराश्लेन चित्तस्य रूपककथनं । भक्तिसूचकं ।
 भक्तिसंस्कारेण अविशेषाधिकनिरासः । ईश्वरसूचकं । जीवसूचकं । ब्रह्मैवास्मिन्निति भिन्नानिर्भरं न
 भक्तावधिकारः । ब्रह्मजीवयोर्भेदः । साधूनां सिद्धविषयत्वं । कदेचस्य संसाराद्यवतरणे प्रवक्तव्य-
 नादि । 'तमेव विदिता अतिसत्यमेति' इत्यादौ पुंलिङ्गेन जीवस्य एव कथ्यते इत्यादिकथनं ।
 भक्तियोगस्यैव परमपुरुषार्थत्वं । परमपुरुषार्थशब्दनिर्वचनं । पुरुषोत्तमनामनिरासः । अतिप्रसन्नया-
 दिमतनिरासः । भक्तियोगस्य मोक्षसाधनता नास्ति इत्यत्र आशेषपरीहारः ।

No. 3188. अशौचनिर्णयः । Substance, country-made paper, 15½ × 8 inches. Folia, 42. Lines, 6 on a page. Extent, 850 ślokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1614. Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávágiśa. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Āśauca-nirṇaya. An abstract of the rules regarding impurities of the person resulting from birth or death in a clan. By Gopāla Nyāyapañchānana Bhaṭṭācārya.

Beginning. जना नीलोत्पलज्ज्वालं कथं राजीवलोचनं ।

न्यायपञ्चाननो विद्वान् कुर्वतेऽशौचनिर्णयं ॥ इत्यादि ।

End. शक्ते शरैर्वह्निशरैर्मुग्धाने मन्वादिशस्त्राणि विचार्य यत्नैः ।

वीराः क्लृपेयं परिपाकनीया विभाव्यो वाः परिभावनीयाः ॥

Colophon. इति श्रीमोक्षान्ध्यायपञ्चाननभट्टाचार्यकृतशौचनिर्णयनामपुस्तिका समा-
 प्ता । ब्रह्माब्दाः । १६१४ ॥

विषयः । निर्मुखाशौचनिर्णयः । अज्ञाद्युपश्रमनिरूपणं । उपकन्याजलने मातुरशौचनिर्णयः ।
 माताशौचनिर्णयः । तत्र अविद्यविशेषो विरोधकथनं । क्राशौचनिर्णयः । गर्भवायाशौचं ।
 विदेवशौचनिर्णयः । अशौचस्य मुपत्तादिनिरूपणं । अशौचसङ्करव्यवस्था । असपिन्दाशौचनिर्-
 णयः । सत्यविशेषाशौचनिर्णयः । सङ्करवाशौचनिरूपणं । परपूर्याशौचनिर्णयः । रजस्रवाशौ-
 चनिर्णयः । श्वाशुनमवाशौचनिरूपणं । इति ।

No. 3189. **छायाभक्तिप्रकाशः**। Substance, country-made paper, 14 × 3 inches. Folia, 42. Lines, 10 on a page. Extent, 1,608 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Harinátha Gośvámí. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Kṛishṇabhakti-prakāśa. On devotion to Kṛishṇa. The manuscript is incomplete, and the author's name is not apparent.

Beginning श्रीछायाचरणभोजं प्रणम्य परया मुदा ।

नामापुराणवाक्येन तस्य भक्तिः प्रकाशते ॥

अज्ञानतिमिरध्वंसी परमार्थप्रकाशकः ।

छायाभक्तिप्रकाशोऽस्तु प्रमोदाय सर्वां सदा ॥ इत्यादि ।

End. स वक्षारयते सर्वान् कलौ गोविन्दकीर्तनात् ।

Colophon. इत्यतः कथितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति ।

विषयः। पञ्चोऽयं काण्डद्वयेन विभक्तः । तत्र प्रथमकाण्डस्य १म प्रकरणे, श्रीछायाभक्तप्रशंसा ।

१प्र, श्रीछायाभक्तनिन्दा । २प्र, श्रीछायाभजनादिकथनं । ४प्र, तद्भजनस्य सार्वकालिकल-

कीर्तनं । ५प्र, तद्भजनेऽधिकारिनियमाभावकथनं । ६प्र, भगवद्भक्तिकारणादिकथनं । १काण्डस्य

१प्र, निष्कामभक्तेर्गौरीयस्वकथनं । २प्र, उत्तमादिभक्तिस्वरूपं । अप्रारब्धपापहरणादिभक्तिफलक-

थनञ्च । ३प्र, गुह्यपादान्यादिभक्त्यङ्गकथनं । ४प्र, साधनभक्तिरूपणं । तत्र कर्मोद्दीर्घां भक्त्यङ्ग-

कथनं । अवलकीर्तनादिसरूपकीर्तनञ्च । अतः कथितं ।

No. 3190. **न्यायबोधिनी** । Substance, country-made yellow paper, 17½ × 3½ inches. Folia, 8. Lines, 8 on a page. Extent, 268 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Harinátha Gośvámí. Also another copy at Jápharaganja, Baḍa A'khdá Post Nasipura, Zilá Mursidábáda, Gopáladása Mohanta. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Nyáyabodhiní. A commentary on the Tarkasañgraha. By Govardhana Śarmá.

Beginning. अखिलानमसद्वारि श्रीछायाखण्डं परं मयः ।

ध्यात्वा गोवर्धनबुधौलुभते न्यायबोधिनीं ॥

चिकीर्षितस्य ग्रन्थस्य निर्दिष्टपरिसमाप्त्यर्थमिह देवतानमस्कारात्मकं मङ्गलं शिवाशिरार्थं ग्रन्थतो निवर्त्तति । निधायेतौत्यादि ॥

End. आकाशगतैकत्वपरिभाषादेः । अतोऽनेक इति विशेषणं ॥ इति शब्दपरि-
शेदः ।

Colophon. इति व्याख्योधिष्यां डीकायां गोवदनविरचितायां चतुर्थः परिच्छेदः ।
विषयः । तर्कसंग्रहस्य आख्यानं ।

No. 3191. ऋतुसंहारचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 17 × 4 inches. Folia, 37. Lines, 6 on a page. Extent, 863 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kṛṣṇamaya Gośvami. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Ritusañhāra-chandrikā. A commentary on Ritusañhāra of Kālidāsa. By Manirām Sarmā, son of Nilkaṇṭha.

Beginning. यः समस्तविदुषां शिरोमणिर्येन राजति सभा विपश्चिता । तं महीश्वर-
ताम्रवन्दनं नीलकण्ठपतिरं नमाम्यहं ॥

ऋतुरैकप्रधानं यदुत्तुसंहारनामकं काव्यं तत्कालिदासीयं आख्यास्येऽहं यद्यामति ।

अप्रचारतमोग्ना कालिदासकृतियतः । त्रियवेऽनचन्द्रिकेयं विबुधानन्ददायिनी ॥ इत्यादि ।

End. पूजितो न जगदीश्वरो मया नापि विश्वजननीं ह्रुवेविता ।

किन्तु यत् प्रकृपितं निजेऽप्या तत्र सद्गुरुद्वयैव कारणं ॥

Colophon. इति श्रीमद्विरामविरचितायां ऋतुसंहारचन्द्रिकाभिधायीं डीकायां षष्ठः
सर्गः समाप्तः ।

विषयः । कालिदासकृत-ऋतुसंहारस्य आख्यानं ।

No. 3192. विश्वसारतन्त्रम् । Substance, country-made yellow paper, 17 × 3½ inches. Folia, 224. Lines, 6 on a page. Extent, 5,108 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kālidāsa Vidyāvāgīśa. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Viśvasāra-tantra. An elaborate digest of the doctrines of the Tantras, and various Tantric rituals. Attributed to Mahākāla.

Beginning. प्रथमं ब्रह्मरं नीरीं जगदानन्दवर्चिनी ।

सुखदुःखप्रदां रम्यां महाकाशेन धीमता ।

त्रियवेऽदोमहातन्त्रं तन्मायां चारतुममं । इत्यादि ।

End. स भवति पद्मसुखैः सम्पदापदन-
चित्तिपद्मकुण्डलकीर्तयानां चिरायुः ॥

Colophon. इति विश्वसारतन्त्रे सरस्वत्याः कवचं समाप्तं । समाप्तवाक्यमः पठ्यम् ।
(अथ पठ्यसंज्ञाविपरीतं वर्णने) ।

विषयः । पार्वतीचर्यवाहः । आत्मनामनिरुक्तिः । सविद्वान्मन्त्ररूपस्य सदाशिवस्य लीला-
वशात् कृतिः । मायाभावात्प्रत्ययनादि । ब्रह्मप्रकृतिरेव भावेतिकथनं । परब्रह्मैव लीपुत्रवरूपेण
द्विधा भूमा चराचरं कृजतीतिकथनम् । ब्रह्मविष्णुब्रह्मप्रकृतौ मायावदेवप्राप्तिकथनं । जनतो
ब्रह्मानतिरिक्तत्वं । आत्मप्रशंसा । महाभावेन पूजनीया कण्ठवाह तस्यां हरिहरादीनां सर्वेषां
प्रीतिरितिकथनं । लोकाकारवकीर्णनं । योगप्रयोगसंयोगमहाप्राप्तादिकथनं । ब्रह्मि विना कृत्वाभाव-
कथनं । मानसोभेदुनीभेदेन द्विविधकृतिः । विन्दुमाह्वोः कथनं । विन्दुरेव जगत्कारणं । प्रव-
निरूपणं । रौद्री-वामा-श्लेष्माभेदात् त्रिविधा ब्रह्मिः । इत्याद्यानमिवाधिमन्त्रादिभेदेन सदाशि-
वस्य शक्त्यान्वयकथनं । शब्दब्रह्मनिरूपणं । ककारादिषर्वाणास्तुतिः । तन्मात्रेभ्य आकारादीनास्तु-
त्यभिः । अरापुनस्तेजनादिकथनं । उद्दिष्टादिद्वैतकथनं । आकारादीनां मध्यस्थकथनं । पञ्चविंशति-
सङ्गुक्ततन्त्रकीर्णनं । संक्षेपेण कलिकास्तवचनं । पञ्चवीजकथनं । शिवस्य विद्याविधे तनू । कृति-
प्रश्रिता । कर्माप्रशंसा । गर्भे सन्मानोत्पत्तिप्रकारः । नाडीकथनं । वायुनां रूपस्थानादि । पट्कोष-
कथनं । लीपुत्रवज्रमन्त्रकारणं । वाक्शैशवादिदशकीर्णनं । षट्स्थैर्यकथनं । सर्वेभ्य जनतो महा
मायात्मकत्वं । दीर्घस्वरवर्णाणां पार्वत्यङ्गत्वं । ब्रह्माणाञ्च शिवाङ्गत्वं । एकस्यैव ब्रह्मस्य नामान्वर्णात्मकत्वं ।
वैकरीकथनादि । कवचादीनां देवताकथनं । वर्णाणां शक्तिब्रह्मना । वर्णन्यासकथनं । सरस्वतीम-
हाकाद्यादिशक्तयः । केसरारायणादिन्यासः । आढकाकथनं । मेवादिप्राप्तीनां पञ्चाङ्गानं वर्णवि-
नयनं । मन्त्रन्यासः । तिथिन्यासः । यौतपूजाप्रकारः । तन्त्रन्यासादिकथनं । भूतगुह्यदिप्रकारः ।
पट्यमन्त्राद्यनभिर्देशादि । ताकिनीचाकिन्यादिकथनं । प्राप्तायामः । पारमवीजसङ्ख्यावीजादिनि-
रूपणं । प्राश्नप्रतिष्ठाकथनम् । इति प्रथमः पठ्यः ।

योगसूत्रादिकथनं । तत्र ध्येयस्वरूपकीर्णनं । वनमिषसादिकथनं । पद्म-सुखिक-भद्र-वज्र-
वीरासनानां कथनं । योगप्रश्रिता । योगाभासस्य विविधकथनं । इत्यादिब्रह्मादीनां संज्ञानादिक-
थनं । कुण्डलिनिकथनं । तत्र ध्यानप्रकारः । शान्तिकवौटिकादिपट्यमन्त्रादिकथनं । योगमन्त्रस्यतो
सुदधाभक्तरे भस्मगुह्यनादिवत् नादो जायते—इति कथनं । नादप्रशंसा । नाद एव परब्रह्मेति
कथनं । कर्मायोगकथनं । गुह्यश्रित्योक्तकथनं । अविद्याप्रकथनं । पुंनिरूपणं । पूजास्थानकथनप्रस-
ङ्गेन तीर्थस्थानकीर्णनं । श्रीमद्भगवत्गीताज्ञानकथनं । (अथ भागवतनामोक्तेष्वप्युक्तिः) । भैरवधा-
नादिकं । कुण्डलिन्यासप्रकारः । षट्स्थैर्यकुण्डलीर्णनं । कर्माविधेये कुण्डलियोगवचना । आश्विनक-
थनं । मन्त्रसङ्ख्यादिनिर्णायकप्रकारः । पञ्चवर्णकपूर्वकथनं । वायुपानविधिः । चोदनात्मककथनं ।
मन्त्रकर्मभावे नाडीवाद्यविधानादि । शिष्याय मन्त्रदानप्रकारः । श्रीमविधिः । श्रीमन्त्रादि ।
वज्रिमुखादिस्थानविधेये श्रीमन्करणे पञ्चविशेषकथनं । कर्माविधेये वज्रेनात्मविशेषकथनं । वज्रेक-
मन्त्रादिकीर्णनं । तत्र पञ्चकथनम् । एकवचनकथनं । राशिवचनं । मन्त्रवचनं । कुलाकुलकथनं ।

अविद्यविषयम् । कुर्मन्त्रम् । अकलमन्त्रम् । रपां प्रमंसा । अहम्यासः । मन्त्रोत्पत्तिः । पुंमन्त्रादिक-
कथनं । विज्ञ-रक्ष-मन्त्रिणीमन्त्रमन्त्रकथनं । रतमन्त्रपत्रये दीपः । विज्ञदुष्टादिमन्त्राणां शोधन-
प्रकारः । दीक्षाशब्दविभक्तिः । त्रियावती-वर्धनवी-कलावती-वेदमयीमेदेन चतुर्विधदीक्षावि-
कथनं । कुप खातयं कथहरणेति तन्मन्त्रादिकथनं । मन्त्रे भौमादिसप्तविधज्ञानकथनं । पूजाप्रधासी ।
प्राच्यादिषोडशमाहकाध्यानं । नृपकर्तृकशिव्याधिवाराकर्तृकता । तत्र मन्त्रादिविधानं । दीक्षा-
रक्षविधिः । तत्र पूजाविधानादि । मन्त्रसंस्कारः । तत्र ज्ञान-जीवन-तादृशमन्त्रमन्त्रकथनं । पूष-
कथनं । मनुष्यविधानं । पञ्चमन्त्रिकथनं । पञ्चाक्षतकथनम् । षोडशोपचारपञ्चोपचारादिपूजाक-
थनं । दीक्षायां विहिततत्त्वविधिः । विहितमन्त्रादि च । सामान्यकाले मनःप्रसन्नतामिवमन्त्रदीक्षा-
निरूपणं । मासविशेषे दीक्षाफलं । चन्द्रादिपत्रये तत्फलकथनम् । नृपशिवयोः कर्तृकता ।
मन्त्रजपपञ्चानादिकथनं । इति द्वितीयः पटलः ।

मनुष्यजन्मप्रशंसि । विद्याकथनं । मायवीकथनं । मन्त्रवीजकथनादि । पुरश्चरप्रकारः ।
सकल-मिच्छा-कलातीतभेदात् विविधध्यानकथनं । विज्ञमन्त्रात्मककथनादि । अस्मा ध्यानं । अस्मा
अन्वविधमन्त्रकथनपूर्वकं तत्र पूजाविधानादि । प्रचक्षचष्टिकाशोधं । प्राचाग्निशोधकथनं । कौशि-
कीश्वराजः । विज्ञमन्त्रात्मकयोः अविश्वन्त्रादिकथनं । अस्माः कथनकथनं । पुनः सप्तर्षिद्वि-
गुपूजाकथनपूर्वकमस्माः पूजान्तरप्रधासीकथनं । अस्माः ज्ञानशोधकौर्त्तनं । आत्मसमर्पणमन्त्रादि-
कथनं । प्रचक्षचष्टिकासप्तवज्रनामशोधं । मधुमासादिपञ्चिहानपूर्वकं रत्नकलाया अष्टविशेषदर्शनपुर-
श्चर नामाविधिसाधनविधानं । पुनश्चिह्नमन्त्राया मन्त्रोद्गारादिकथनं । षड्चरीश्वराजः । षड्च-
रीकथनं । अद्वैतध्यानप्रकारः । इति तृतीयः पटलः ॥

काशिकाधर्मविधिः । आसनादिकथनं । कुकुट-महिष-मार्जार-भरमांस-मयादिभिर्बलिविधानं ।
दिवसे अविद्याभोजनवीजज्ञानवतकथावचसादिना ज्ञानवैश्वनाथारो रात्रौ सामिवाभोजनपूर्वकं
इत्याहमाहिकथा तन्मन्त्रजपविधानादि । तत्र भक्ष्याभक्ष्यविचारादिकं नासीतिकथनं । मिथ्याभा-
वस्यपरित्यागविधानं । दक्षिणाया ध्यानकथनादि । तस्याधनप्रकारः । काक्षा जन्ममन्त्रादिकथनं ।
कुक्ष्यशोधविधानं । कुपकुक्षादिपूजाकथनं । काशिकाया मायवीपुरश्चरकथनादि । श्यामानकासी-
गुह्यकासीप्रभृतिपूजाविधिः । अपरविधध्यानद्वयकथनं । वक्तिहानादि । कर्पूरादिकुतिः । दक्षिणा-
कथनं । अस्मा अन्वविधमन्त्रकथनं । तत्र ध्यानपुरश्चरादि । तत्र अन्वविधभेदकथनं । पञ्चकलाः
शोधम् ॥ इति चतुर्थः पटलः ।

दुर्गामन्त्रकथनादि । ध्यानं । अस्माः साधनवीजपुरश्चर्यादिकथनं । दुर्गाकथनं । दुर्गामात्म-
वृत्तिः । दुर्गासप्तवज्रनामशोधं । दुर्गामात्मतादिकं शोधं । चरित्रात्मवेष्टा वीजकथनं । अस्मा ध्याना-
दिकथनकथनं । लक्ष्म्याद्याकामाद्यादिदुर्गावीजकथनं । इति पञ्चमः पटलः ॥

गुह्यकाशिकाया वीजकथनादि । अस्मा माहात्म्यप्रकाशकगुनिप्रदर्शनं । पराशरपरिहृदि तत्-
त्वेनकौर्त्तनं । षोडशोविधा । चतुर्दशोविधा । महाविधा । भद्रकाक्षा रीजादिकथनं । रक्षत्रि-

निविद्याकीर्तनं । आसां ध्यानकथनादि । विपश्चारणम् । तत्र पूजनप्रतिष्ठा । काञ्चीनाथकीर्तनम् । काञ्चीश्रुतिः । अस्या अङ्गीतरतनामकोषं । काञ्चीकथनं । गुह्यकाशिकाग्रामकथनः । इति-
पठः पठ्यः ।

विपुरस्तुन्दरीबीजकथनादि । वरुदेवकथानामकथनं । एवं सूर्य्यस्य द्वादशकथानामकथनम् । चन्द्रस्य
बीजकथानामकीर्तनम् । विपुरस्तुन्दर्या रक्षोभक्तकथनाग्रामः । अस्या ध्यानादिकथनम् । विपुरस्तुन्दरी-
कथनं । विपुरस्तुन्दरीमतनामकोषं । अस्या कथनकथनादि । अस्याः बीजश्री इति । अस्याः सप्त-
कथनामकोषं । अस्याः बीजशास्त्री विद्या । अथ मन्त्रोद्धारः । ध्यानादिकथनम् । विपुरस्तुन्दरी-
नीविद्याकथनं । विपुरभैरवा मन्त्रोद्धारादिकथनं । अस्याः शान्तिकथनं । अस्याः सप्तकथनामकोषं ।
इति सप्तमः पठ्यः ।

महिवमर्दिन्याः पूजोपयोगिप्रथादिकथनम् । अस्या मन्त्रोद्धारादि । ध्यानादिकथनम् । महिव-
मर्दिनीकथनं । महिवमर्दिनीसप्तकथनामकोषं । मन्दिस्त्रीये महादेवस्य वेदमातुराविर्भावहृत्तान-
वर्धनं । भवानीसप्तकथनामकोषं । सरस्वतीकथनकथनम् । इति अष्टमः पठ्यः । इति ।

No. 3193. पूर्वप्रचदग्रंणम् । Substance, country-made paper, 17 × 4 inches. Folia, 104. Lines, 6—8 on a page. Extent, 8,072 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Rādhikānātha Gośvāmī. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect.

Pūrnāprajña-darśana. An exposition of the Vedānta system of Vyāsa with a view to establish the theory of the Daitavāda and the supreme godship of Viṣṇu. By A'nanda Tīrtha.

Beginning. नारायणं नृपैः सर्वैरपि होषयन्ति ।

ज्येष्ठं मयं नृपहापि मया स्तुतार्थं उच्यते ॥

हापरे सर्वेषु ज्ञाने चाङ्गुलीभूते तन्निर्घयाय ब्रह्मवदेन्द्रादिभिरभ्यर्चितो भगवान् नारायणो
वासक्येव अवततार । इत्यादि ।

End. अस्या बीजश्रुतानि वेदवचने दिश्यानि कथास्तु
भक्त्या दर्शितमित्यनेन निश्चितं देवस्य भक्तो भवन् ।
वाचो रामकथनम् (?) वचनकं भीमो द्वितीयं वपु-
सेभ्यो वपु द्वितीयं कृतमिदं भाष्यं करो वेन हि ॥

Colophon. इति बीजवैद्यायनकृतब्रह्मसूत्रभाष्ये बीमदानन्दतीर्थभगवादादिरचिते
चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थपादः समाप्तः । समाप्तार्थाय नमः ॥

विषयः। आसक्तमन्त्ररूपव्याख्यानमुद्येन विष्णुतन्त्रमेव सर्वोत्तममिति ग्रन्थेनवाद्मतसं
स्थापनं ॥

No. 3194. षट्कर्म्मदीपिका । Substance, country-made yellow paper, 18 × 3 inches. Folia, 11. Lines, 9 on a page. Extent, 466 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Rāmadhana Vidyāvāgīśa. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Shaṭkarma-dīpikā. A collection of rituals for the worship of some of the Hindu divinities. Anonymous.

Beginning. अथ अम्बकमन्त्रप्रयोगः। शनैश्चरदिने अन्यदिने वा अष्टमसूक्तं स्मृत्वा जपेत्।
इत्यादि ।

End. अथादीनां सर्वेषां निषेधसंज्ञनः । इत्यादिमन्त्रैः शिखादिस्थानं स्मृत्वा
भिमन्त्रयेत् ।

Colophon. इति षट्कर्म्मदीपिकायां नामाप्रकारशान्तिनियमस्तुतीय उद्देशः ।

विषयः। अम्बकमन्त्रादेवपूजाप्रयोगः। सुखप्रसवमन्त्राः। निगङ्गभङ्गनं। तत्र पूजाप्रयोगः।
हृदिकरणं। अष्टोपाठाष्टमिषसकथनं। पार्थिवशिवलिङ्गपूजाकथनं। तदर्थेनपञ्चकोशेनं। लिङ्ग-
प्रमाणं। स्नातिकादिलिङ्गकथनं। अष्टाक्षरवादिमन्त्रकथनं। भस्मपिपुष्पावधकता। शिवस्नातो-
मूर्त्यः। लिङ्गमुद्रास्वरूपं। मुक्तावाद्यफलं। लिङ्गस्तुतिकथनम्। शिवभक्तस्य विष्णुनिन्दा-परहिंसा
दिव्यज्ज्ञकथनं। शिवपूजाप्रयोगः। अन्यविधशान्तिविधिः। अथर्वोक्तशान्तिविधानम्। चारो-
तोक्तम्बरशान्तिविधानं। शूलरोमप्रतीकारकथनं। अतसञ्जीवनी। निगङ्गमोक्षविधिः। शिरोरोम-
निवारणविधानकथनम् ॥ इति ।

No. 3195. ज्योतिःश्लोकसञ्चयः, अथवा, सर्वकर्म्म । Substance, coun-
try-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 65. Lines, 7 on a page. Extent,
1,483 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śāntipura,
Rāmadhana Vidyāvāgīśa. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Jyotih-śloka-saṅchaya ALIAS **Sarvakarma.** Astrological
maxims with regard to every work of civil life pointing the most
appropriate times for the same. By Rāmajī Sena.

Beginning. श्रीकृष्णं सविद्वान् प्रथम्य जगदीश्वरं ।

पिताय ज्योतिषः श्रीकाम् सङ्गोभि सधोषिणः।

सर्वोद्दोषोपनिषद्भजनमुप भाग्यं सर्वोप

राजं केतुघ्नं नाना धरणिपुरमुदे सर्वकर्मभिधानं ।
 जाम्बायामाधिवासी नविवरचतुरो राणिष्टाठप्रदेशी
 श्रीमान् वैद्यः सविद्यः प्रथयति सुहृदां रामजीसेनधीरः ॥ इत्यादि ॥

End.

सुविज्ञानः सत्यवचाः सुधीरः प्रियंवदो धर्मधनेश्वरश्च ।

सौम्ये च तुङ्गेऽपि बलप्रधानो विचक्षणः कौर्मियुतो बलिष्ठः ॥

Colophon. अतः परं विलुप्ततया परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति ॥

विषयः । नवपञ्चीश्रवणफलकौर्त्तनं । वारकथनं । तिथयः । नक्षत्राणि । योगाः । दग्धदि-
 नकथनं । वारवेला । कालवेला । विष्टिः । चन्द्रशुद्धिः । वामवेधशुद्धिः । घातचन्द्रकथनं । घात-
 चन्द्रचक्रं । ताराशुद्धिः । याविकतिथिः । तिथिदेवता । नक्षत्रदेवता । उत्पाटादिकथनं । काल-
 घण्टायोगः । उपगणनचक्रकथनं । उपादिगणचक्रं । वारनक्षत्राष्टनं । अष्टतयोगः । अष्टतयोगचक्रं ।
 अवमर्दिनं । अष्टस्यर्शनिरूपणादि । सिद्धियोगः । अष्टतयोगः । पापयोगः । मृत्युयोगः । करणानां
 भद्राभद्रकथनं । अष्टभयोगत्यागः । एकाङ्कयाचा । सम्राङ्कयाचा । सर्व्वाङ्कयाचा । खनामिष्टि
 रयोर्दक्षिणेन याचाकथनञ्च । नववाचनयाचादिनकौर्त्तनं । यमघण्टादिकथनं । क्षुत्तचरिचकथनं ।
 राशिनिर्णयः । लग्ननिरूपणं । रव्यादिभुक्तिमानं । नवांशसङ्ख्यादिकथनं । दिगीशानां नामकरणः ।
 चेत्राधिपतयः । श्रवुमिवकथनं । अत्र चक्रकथनञ्च । विवाहजोऽटनादिकथनं । वर्णनिर्णयः । गण-
 कथनं । राशिज्ञानं । समयशुद्धिः । सप्तशलाकवेधः । पञ्चशलाकवेधः । तथोरपवादः । चन्द्रवेधः ।
 विवाहलग्ननिरूपणं । सप्तचक्रकथनं । सूर्यवेधादिकथनं । रविशुद्धिः । विद्वनक्षत्रकथनं । युतया-
 मिवकथनं । तथोरपवादः । मूलचिकोणकौर्त्तनं । गोधूलिकथनादि । नववध्यागमनं । प्रथमर्गनिरू-
 पणं । तत्र वारनक्षत्रमासफलकथनादि । नामकरणं । अष्टप्राशनं । चूडाकरणं । कर्णवेधः ।
 विद्यारम्भः । उपनयनं । अत्र नक्षत्रचक्राणि । याचा । तत्र तिथिभद्राभद्रकथनं । योगिनौस्थिति-
 कथनादि । यात्रिवनक्षत्रनिर्णयचक्रं । तत्र उत्तमतादिकथनं । नक्षत्रदण्डकथनं । याविकलग्नक-
 थनं । चन्द्रवर्णकथनं । उपवादिनिषेधः । राजकालानलचक्रं । तन्वादिहादशस्थानकथनं । वाम-
 कथनं । वर्णध्वजादिकथनं । नागविचारः । वास्तुदिनं । गर्भिण्याः पञ्चामृतं । पुत्रकन्याजननग-
 णना । नववस्त्रधारणं । शङ्खादिधारणं । नक्षत्रविशेषजातव्याप्तिफलकथनं । २८ विरिञ्चिचक्रं ।
 पञ्चक्षरचक्रं । शेषधमक्षरं । वारभेदे वैद्योपवेशनप्रकारः । आरोग्यज्ञानं । हलप्रवाहः । वीजवपनं ।
 मुष्टिप्रमाणं । नवाष्टं । क्षयविक्षयदिनकथनं । जन्मपताकौ । जातककथनं । रव्यादिभोगः । दशा-
 भोगः । नक्षत्रादिदशा । वेलाविषयः । पञ्चाषां भावः । भोजनशयनादिफलं । जन्मनक्षत्रफला-
 फलं । केतुपताकौ । केतुकुण्डली । गुरुकुण्डली । जयपराजयो । बन्धननक्षत्रकथनं । वर्षपातलक्ष-
 णानि । सौरविधिः । श्येडोपतनफलं । पक्षणे दर्शनादर्शनविचारः । संक्रान्तिः । सम्राड्डीफलं । सर्व-
 तोभद्रचक्रं । ऋणादानं । मौकादिनिर्माणं । नावारभदिनं । जातचक्रं । याचाया दिनफलं । दिन-
 दशाप्रक्रमगणना । केवलमतेन भविष्यगणना । उच्चस्थितिसंस्मरणगणना । नवपञ्चकुतिः । पञ्चाषां

जगन्माननिरूपणं । प्रज्ञासामधिदेवताः । प्रज्ञायां प्रत्यधिदेवताः । प्रज्ञायां कूर्तिकथनं । दशरूप-
धूपकथनं । षोडशरूपधूपकथनम् । पञ्चोपचारादिकथनं । केन्द्रपञ्चकथनं । तुल्योपपञ्चकथनादि ॥ ।

No. 3196. स्मृतिदर्पणः । Substance, country-made yellow paper, 18½ × 3½ inches. Folia, 117. Lines, 6—7 on a page. Extent, 3,612 slokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Bhuvaneśvara Tarkālaṅkāra. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Smṛtidarpaṇa. A digest of the rules of the Smṛiti for civil rites.

Beginning. प्रणम्य जगदानन्दं सानन्दं मन्दमन्दम् ।

वाङ्मानां सुखबोधाय तन्मयी स्मृतिदर्पणः ॥ इत्यादि ।

End.

दृष्टदामाग्नमेतदिदं ब्रह्मरूपं च भाषितं ।

एतन्निवेदयेत् सन्ने मुरवे भक्तिमान् नरः ॥

युगादावश्यं पुण्यं मन्वादी च विशेषतः ॥

Colophon. इति स्मृतिदर्पणः समाप्तः ।

विषयः । उद्वाहनिरूपणं । सापिण्डकथनं । पिढ्यान्वयादिकथनं । कौटली कन्या उद्वाहना-
निरूपणादि । गोविन्दविवाहपद्धतिः । अनध्यायनिरूपणं । उपनयनादिवयव्या । अकालहृष्टि-
वयव्या । संकल्पविचारादि । मलमाससंज्ञादि । चान्द्रसौरादिभेदात् पञ्चविधमासकथनं ।
मासादीनां कुत्र कथयिष्ये इति कथनं । विधिविचारः । तत्र विधिनियमपरिसंख्यनां लक्ष-
णादि । निविधायिकादिरूपणं । निषेधनिरूपणं । पुर्युदासकथनं । विकल्पकथनं । इष्टविकल्पे
अष्टविधदोषकौर्मनं । युगादितिरिचिवयव्या । जन्मतिथिकथनं । प्रतिपत् । द्वितीया । तृतीया ।
चतुर्थी । पञ्चमी । मनसादेवौपूजा । षष्ठी । सप्तमी । आराग्यसप्तमी । विधानसप्तमी । अष्टमी ।
जन्माष्टमी । दुर्वाष्टमी । भौषाष्टमी । अशोकाष्टमी । नवमी । श्रीरामनवमी । दशमी । दश-
हरा । दुर्गास्त्वयः । कल्पारम्भवयव्या । चण्डीपाठप्रणाली । बोधनवयव्या । सप्तम्यादिपूजावयव्या ।
बलिदानं । धूपलक्षणं । उपचाराः । एकादशी । चातुर्मास्यव्रतारम्भः । आरम्भव्रतत्यागं प्राय-
श्चित्तकथनं । मत्स्यादित्यागफलं । हरिश्चयनवयव्या । द्वादशी । अथवाद्वादशी । त्रयोदशी ।
वारणवयोदशी । चतुर्दशी । अनन्तव्रतं । उल्कादानविधिः । रटनी । शिवरात्रिः । मद्म-
चतुर्दशी । पौर्णमासी । महाश्वैष्टी । कोजागरः । दोलयात्रा । स्नानयात्रा । संक्रान्तिवयव्या ।
कार्तिककृत्यं । प्रह्वणं । अमावस्या । अक्षय्ययोगः । युगाद्यावयव्या । प्रायश्चित्तवयव्या । प्राय-
श्चित्तलक्षणं । अतिपातकानि । अनुपातकानि । उपपातकानि । महापातकानि । एषां प्राय-
श्चित्तानि । संसर्गप्रायश्चित्तकथनं । धेनुमुखावयव्या । प्रायश्चित्तपूर्वाहृत्यं । वास्यादिभेदे प्राय-
श्चित्तवयव्या । ज्ञानरुतादिवयव्या । एकदायनादिगोवधप्रायश्चित्तवयव्या । राधादिनिमित्तक-

मीवधप्रायश्चित्तव्यवस्था । अस्त्रिभङ्गादिप्रायश्चित्तव्यवस्था । अपाकमभिमितमीवधप्रायश्चित्तव्यवस्था ।
 मीवधापवादः । अविद्यादिवधप्रायश्चित्तव्यवस्था । जीवधप्रायश्चित्तं । गर्भधप्रायश्चित्तं । मातृगौरवध-
 प्रायश्चित्तं । भक्त्यादिवधप्रायश्चित्तं । देवमृदादिभेदमप्रायश्चित्तं । अभिचारप्रायश्चित्तं । अहङ्कारादि ।
 तद्गुणधे प्रायश्चित्तं । द्वाप्रायश्चित्तव्यवस्थाप्रायश्चित्तं । भूमिदानं । सुवर्चदानं । द्वाप्रायश्चित्तकथनं । सच-
 मरदानुमरदयोर्व्यवस्थानिरूपणं । अनयोःश्रीचसङ्करः । अतिशान्ताश्रीचकथनं । अश्रीचे विवि-
 निवेधौ । अश्रीचसङ्करः । गर्भवावाश्रीचं । काश्रीचं । वासाश्रीचं । विदेशश्रीचं । सपिच्छाश-
 श्रीचं । अश्रीचमध्ये वयोवयोनि । मातामचाश्रीचं । अत्युविशेषाश्रीचं । अश्रीचापवादः । श्वानु-
 ममनाश्रीचं । अस्त्रिसङ्ख्यमात्रार्थयोः काकः । द्रव्यश्रुतिः । वाचीरूपतद्गुणेषु श्वे तत्त्वश्रुति-
 कथनं । मृदे मरये तत्त्वश्रुतिकथनं । स्मृतिकादिशास्त्रव्यवस्था । सुवर्णकृत्यं । प्रेततर्पणव्यवस्था ।
 पुष्य वर्षमध्यकृत्यं । पिच्छदानं । अश्रीचानिमदिनकृत्यं । अश्रीचानिद्वितीयदिनकृत्यं । ह्योःश्रुतः ।
 चन्दनधेनुः । अनयोः पशुतिः । दाननिरूपणं । दानाभासाः । दानपरिपाटी । वीरुश्रुतं ।
 प्रेतक्रियाधिकारिणः । अनधिकारिणः । दानकपरिपाटी । सपिच्छीकरवादिवादः । अभयतोमुक्तो-
 दानं । विपुलश्रुतदानं । दण्डदानाददानकथनञ्च । इति ।

No. 3197. ज्योतिःप्रदीपः । Substance, country paper, $14\frac{1}{2} \times 8\frac{1}{2}$ inches. Folio, 44. Lines, 8 on a page. Extent, 1,144 ślokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Śāntipura, Hārādhana Bhattachārya. Appearance, decayed. Prose and verse. Incorrect.

Jyotih-pradīpa. Astrology and horoscopy.

Beginning. जगद्गान्धर्व + चङ्गं जगतामेकलोचनं ।

वन्दे बन्धुसङ्काश्रमेचःपतिमहर्षिम् ॥

जगत्प्रकाशको ज्योतिर्देवः सूर्योपलो महात् ।

ततः संक्षेपतो ज्योतिःप्रदीपः क्रियते परः ॥ इत्यादि ।

End.

दुर्भिक्षं राजपौत्रा मरचभयकरा मरुचामिच भूमिः ।

Colophon. इति ज्योतिःप्रदीपः समाप्तः ।

विषयः । तिथिनक्षत्रोद्देशः । नक्षत्रदेवताकथनं । योगकथनं । निषिद्धयोगाः । करककथनं ।
 करवाधिरूपकथनं । तिथीनां जन्मादिसंज्ञाकथनं । चन्द्रश्रुतिः । नक्षत्रश्रुतिः । नक्षत्रदीपप्रतीकारः ।
 रविश्रुतिः । सूर्यश्रुतिः । वसुधकथनं । द्वादिनकथनं । तिथिपापयोगकथनं । मासद्वा-
 ककथनं । विटिकथनं । नक्षत्रपापयोगकथनं । अत्युयोगकथनं । निषिद्धकथनं । दिवाराधिकाश-
 र्वेष्टाकथनं । वारवेष्टाकथनं । तिथ्यवतकथनं । अक्षतयोगकथनं । तिथिदिशिद्योगकथनादि ।
 राक्षसतिथकथनं । राक्षसकथनं । शेषकथनं । मेवादीनां संज्ञाकथनं । जगत्प्रदीपसमाप्ता ।

त्रेधाचकचनं । केन्द्रस्थानकचनं । छद्मभोजनानकचनं । दिवाभानकचनं । पद्याद्यां दृष्टिकचनानि ।
पद्याद्यामुपनीचकचनं । पद्याद्यां निषातिचकचनं । इति १ न प्रकाशः ।

वापादी निषिद्धभासकचनानि । तत्र बारपक्षं । तिथिपक्षं । विविताविहितनक्षत्रकचनं ।
छद्मपक्षं । तिथिचोत्रिनीकचनानि । राक्षस्थानकचनानि । उपायोऽनः । इति १ व प्रकाशः ।

जानके नक्षकचनं । राशिदिवासहेतुकचनानि । तनुस्थानादिकचनं । छद्मादिपक्षकचनं ।
सूर्यसीमादिविष्टिकचनं । मातृषा योनः । जारज्योनः । गृध्रबीचकचनं । सप्तमस्थानीयानि ।
केन्द्रगुरुप्रशंसा । कर्षस्थानपद्याद्युःकचनं । कोटीपक्षकचनानि । कमकदृष्ट्योनः । अनपादि-
योनकचनं । उपनीचपक्षकचनानि । १ व प्रकाशः ।

वज्रप्रारणं । नराष्ट्रं । ४ र्थे प्रकाशः । चूडाकरणं । विद्यारम्भः । उपनयनं । विवाहप्रकरणं ।
५ न प्रकाशः ।

बीजकचनं । नागश्रीकादिकचनं । गृहकरणे भासादिकचनं । गृहप्रवेशादिकचनं । १ ६
प्रकाशः ।

निषिद्धचन्द्रनक्षत्रवीराक्षद्वयने दीपकचनानि । भूकम्पादिकचनं । चाग्नेयादिनक्षत्रविचार-
कचनं । ७ न प्रकाशः । इति ।

No. 3198. यतिवृद्धमन्त्रिणाविधिः । Substance, country-made paper, 9½ x 4 inches. Folia, 16. Lines, 9 on a page. Extent, 288 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sz. 1750. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Verse. Generally correct

Yatidharma-bhikshāvidhi. Rules for mendicancy on the part of Yatis. By S'aṅkara Achārya.

Beginning. वाचां यत्तु कुर्वीतु सुकर्मनपि वर्तते ।

मिथीचकारि नम्रमि वातुः प्रज्ञा यतो वत्तं ॥

चरने विपुने चैव पश्ये चन्द्रसूर्ययोः ।

रात्री भक्षन्तु नाजीवाद्भुक्ता चान्द्रावर्षं वरेत् ॥

उपरान्ते तु चान्द्रात्ते तीर्थवापादिपक्षे ।

दिवा यदि न भुक्तं चाक्षुषो भुक्ता न दीपभाद् ॥

वायो मूत्रपुरीषाणां वाग्निर्दहनकर्षणं ।

न वातुः सार्धदेशेन नात्रदीपेन नक्षरी ॥ इत्यादि ।

End.

चरने नक्षरी कर्षे विपुने तुल्येवयोः ।

उपवासं प्रकुर्वीतु वृत्तिर्नोचपरावयः ॥

(अवतारव्यावधि (?)) ॥

Colophon. इति श्रीमच्छंकराचार्यविरचितो यतिधर्मसंग्रहाविधिः समाप्तः ।

शके १७५० ।

विषयः । सङ्ग्रासिनामाचारादिविधनिरूपणं । तत्र तेषां भोज्याभोज्यतद्गोचनादिकाल-
निरूपणं । वस्त्रादिशुद्धिनिरूपणं । भिक्षाविधिकथनं । गुरुशुश्रूषणादिविधिकथनं । अवस्थिति-
योग्यदेशादिनिरूपणं । यत्यभिवादनविधिकथनं । पिद्वनुदिश आद्यादिकरणे सङ्ग्रासिनां दोष-
कथनं । शुद्धसम्भाषणादिनिषेधनिरूपणं । वैराग्यावश्यकताकथनं । अथ कुटिचक-वस्त्रदक-चंस-
परमहंसभेदेन सङ्ग्रासिनां चातुर्विधनिर्णयः । माधुकर्मादिभेदेन पञ्चविधभिक्षाकथनं । पीडादौ
शेषधर्मेवमविधिकथनं । स्तकस्तकनिरूपणं । उपवासविधिकथनम् । इति ।

No. 3199. यतिधर्मसङ्ग्रहः । Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 51. Lines, 11 on a page. Extent, 1,542 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Yatidharma-saṅgraha. A code of rules regarding the duties of Yatis, civil and religious. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीसरस्वत्यै नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः । परमगुरुभ्यो नमः ।
परमेश्वरगुरुभ्यो नमः । परात्परगुरुभ्यो नमः ॥ अथ यतिधर्मसङ्ग्रहो लिख्यते । तत्राद्याचार्य-
परम्परा । वेदबोधसमुद्भूतं यद्वेदात् प्रविलीयते । नामरूपात्मकं विभं तस्मै 'पूर्वात्मने नमः ।
तत्पूर्वसंविदान्माद्वयसमस्तत्रादिकाचार्यप्रसादादित्यादि ।

End. यदस्ति यद्भाति तदात्मरूपं नान्यत् ततो भाति न चान्यदस्ति ।

सभावसंवित् प्रतिभाति केन्हा प्राज्ञं पश्येतेति स्वयैव कल्पना ॥

Colophon. इति काशीस्थितिबोधः । ध्यानादिकथनम् । इति सामान्ययतिधर्म-
सङ्ग्रहेणालम् ॥

विषयः । आचार्यपरम्पराकथनं । आचार्यलक्षणादिकथनं । शङ्कराचार्यजन्मादिकथनं ।
तत्कृतसाधनकथनम् । मठान्नायसम्प्रदायनामथाख्यानानादिकथनं । पञ्चविधपञ्चगौडभेदकथनं ।
दण्डलक्षपलक्षणनाममुद्रादिकथनं । दण्डसंस्तंभद्वन्द्वानादिविधिकथनं । यतिपावननिरूपणं । तत्र
कर्मलक्षसंस्कारादिविधिकथनं । काषायवस्त्रकौपीनादिकथनं । निषिद्धवस्त्रकथनं । तीर्थस्नानां
प्रतःकृत्यादिव्यक्तिकाशानादिकथनं । निषिद्धोदकादिकथनं । सचेललक्षणनिमित्तानि । आ-
चमनविधिकथनं । प्रत्याख्यायतावशेषकथनं । तिलकादिविधिकथनं । आसनादिविधिकथनं ।
प्राश्नायामप्रकारकौत्सनं । न्यासध्यानादिविधिकथनं । माहाभेदनिरूपणं । वस्त्राचारादिपञ्चलक्षणं ।

प्रणवगायत्रादिजपविधिकथनं । सन्ध्याप्रशंसाकीर्तनं । बन्धनादिविधिकथनं । प्रार्थनास्तोत्रादिकथनं । सन्नासिप्रशंसाकीर्तनं । गुरोर्भातापिबोध मरणादौ सन्नासिनां कर्तव्यताकथनं । खड्गखजलादिपरणे प्रतिबन्धकादिनिरूपणं । बालुविषये अशौचादिनिरूपणं । भिक्षाविषये माधुकर्मादिविधानकथनं । मण्डलपर्यवेक्षणादिविधिकथनं । उच्छिष्टसंश्रादिनिमित्तशौचादिनिरूपणं । प्रायश्चित्तप्रकारकथनं । छच्छादिलक्षणं । सायम्ननविधिकथनं । पर्य्यटनादिविधिकथनं । चातुर्मास्यादिविधिकथनं । शौरकालादिनिरूपणं । तत्र स्नानादिविधिकथनं । मठे शूद्रपूजागुहपूजादिविधिकथनं । विश्वरूपयात्राविधिकथनं । तत्र गीतापाठादिविधिकथनं । काशीवासादिमासात्मककथनञ्च । इति श्रुत् ।

No. 3200. दर्शपौर्णमासाख्ययागप्रयोगः । Substance, country-made paper, 8 × 3½ inches. Folia, 16. Lines, 8 on a page. Extent, 232 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Darśapaurṇamāsākhyayāgaprayoga. A manual for the performance of the Darśa and the Paurṇamāsa rites, giving all the mantras. The codex is defective at the end, and the author's name has not been found. Frequently the names of the authors of Prayogas are not given in MSS.

Beginning. ऋग्वेदशय नमः । याजमानं याज्ञास्थानो यजमानस्य ब्रह्मचर्ये दक्षिणादानं द्रव्यप्रकल्पनं कामानां कामनं । प्रत्यगो (प्रत्यगा) शिवो मन्त्रान् उपति चक्रवानुपतिष्ठते-जुमन्त्रयते । अथ दर्शपूर्वमासयोः (दर्शपूर्वमास्योः) शुचिः शुक्लवासा दर्शेऽर्वाचीनो दर्भान् धारयमाणः पवित्रपाणिः पत्न्या सह प्राणानायस्य अघेत्यादिकाह्लादिसंकौर्तनानन्तरं पौर्णमासेन यद्ये दर्शेन यद्ये । इति संकल्प्य केसरमूत्रं वापयेत् ।

End. शेषकथितत्वात् परिसमाप्तिस्त्वकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । दर्शपौर्णमासाख्ययागस्यानुष्ठानकथनं ।

No. 3201. त्रिसङ्ख्येदानुवचनं । Substance, country-made paper, 8½ × 4 inches. Folia, 2. Lines, 8 on a page. Extent, 22 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Correct.

Trisaṅku-vedānuvachana. Apparently a collection of the Sānti mantras, but the MS. is too defective to show what it really is.

Beginning. ऋग्वेदशय नमः । ॐ नमः परब्रह्मणे । ब्रह्मो मित्रः शं वरुचः ब्रह्मो भवन्त्येता शं न इन्द्रो वृषस्यतिः ब्रह्मो विष्णुवरुणमः । नमो ब्रह्मणे नमसो वायो जनेव प्रत्यक्षं ब्रह्मासि

न (त्वा) मेव प्रत्यक्षं ब्रह्म वदिष्यामि ऋतुश्च वदिष्यामि सत्यश्च वदिष्यामि तन्मात्मवत् तद्वत्तार-
भवतु अथतु मां अथतु वत्तारं ।

End. शेषखण्डितत्वात् समाप्तिसूचकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । विश्ववेदानुवचनादिकथनं ।

No. 3202. विधुरोपासनप्रयोगः । Substance, country-made paper, 12½ × 4 inches. Folia, 2. Lines, 11 on a page. Extent, 38 ślokaś. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vidhuropāsana-prayoga. A guide to the performance of the rite called Vidhuropāsana. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ विधुरोपासनप्रयोगो वक्ष्यते । आदावभ्यङ्गनानं ततः पुण्याश्चवाचनं । ततः प्राणानायम्य प्वंगुणपुण्यतिथौ मम भार्यानाशनिमित्तार्थं नष्टोपासन-विच्छिन्न (?) दोषपरिचारायै विधुरोपासनहोमं करिष्ये ।

End. शेषखण्डितत्वात् समाप्तिसूचकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । श्रान्त्यर्थे विधुराणामपत्नीकानाञ्च औपासननामकहोमविधिप्रयोगकथनं ।

No. 3203. विधुराधानप्रयोगः । Substance, country-made paper, 9½ × 4 inches. Folia, 6. Lines, 8 on a page. Extent, 111 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Sk. 1755, Sm. 1890. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Vidhurādhāna-prayoga. A guide to the performance of the Adhāna rite by a widower. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ अतपत्नीकस्य विवाहेऽप्यसमर्थस्य तदग्राधान-प्रयोगोऽभिधीयते । दारकर्त्ता सक्त्वे आधानमग्निद्वारा पत्नीयजमानोभयार्थं तदसक्त्वे आत्मार्थं तदा आत्मार्थमेव । तथापस्तम्भः । पत्नीयज्ञाङ्गसरणे विधुरत्वं प्रवेदिरे । विवाहेऽप्यसमर्थस्य आध-मस्य निवृत्तये ।

End. रामोऽपि कृत्वा सौवर्णोऽं सौतां पत्नीं यश्चिनी ।

इंजे वहुविधैर्यज्ञैः सच्च भ्रातृभिरच्यते ।

Colophon. इति विधुराधानप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । अतपत्नीकस्य विवाहेऽसमर्थस्य अग्राधानानुष्ठानकथनं ।

No. 3204. विहृतशोडशी । Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 2. Lines, 12 on a page. Extent, 118 ślokas. Character, Mahārāshṭrīya. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vihṛita-shoḍaśī. Sixteen hymns in regard to the Shoḍaśī rite.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ विहृतशोडशी । ऋभूर्भुवःसरोः अध्वर्यो रो रों सावो-
मिम्ह ऊषस प्रवक्ष्यामि हि शूरशरी रश् । पिबासुतस्य सतिने मध्वस कामनशोवर्द्धदायोन् षिः ।

End. ॐ बामो देवमादे । मदामो देवो मयेति प्रतिमरः । अथसाने प्रपाव चक्र-
मेव प्रप्रव इत्यादि प्राकृतप्रतिमरः ।

Colophon. इति विहृतशोडशी समाप्ता ।

विषयः । अतिरात्रविहारे शोडशीपञ्चविधिः ।

No. 3205. योगार्णवः । Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 12. Lines, 10 on a page. Extent, 337 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1815. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Correct.

Yogārṇava. Calculations of conjunctions with reference to the places of the planets in a horoscope, and their effect on the destiny of the person concerned. By Veṅkaṭeśa.

Beginning. नन्वा तं मनसा न × नवद्वं श्रीवेङ्कटेशः सतां श्रीमानययभूतुरात्त-
जवरो श्रीराविदां प्रीतये । ज्योतिःशास्त्रमहार्णवे प्रतरणे संश्लेष्य शास्त्रान्तराद्वये ज्ञानकशास्त्र-
मार्गपञ्चदं योगार्णवायुं हवं ॥१॥

End. आचार्यवर्योऽतिमसाहस्रश्लोके विनिवृत्तार्थः सुमतिः सुशीलः । श्रीवेङ्कटेशो
भुवि मानवानां चकार योगार्णवमथ भूयो ।

विषयः । राशित्रये पञ्चाशं स्थितिविशेषेषु योगकथनं ।

No 3206. योगसारः सटीकः । Substance, country-made paper, $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 10. Lines, 5—11 on a page. Extent, 794 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Correct.

Yogasāra. The essentials of the Yoga meditation according to the Jains. By Yogachandra Muni. The text is elucidated by a gloss, *Tabbā*.

Beginning. ब्रह्म—

। ८५। श्रीजिनाय नमः । विष्णुश्च ब्राह्मपरमिया कर्मकलङ्क इवेति अप्यालङ्क उ जेवपक् वे परमप्यशवेवि । १।

टीकायाः—

। ८५। श्रीगुरुभ्यो नमः । निर्मलसाध्यानैविधि स्थितयर्धं नर । कर्मरूपजे कलङ्क मैलतेजने आत्मानं स्वरूपप्रत्यक्ष अनुभवे परमात्मापरमे ध्यानरूपप्रतिबन्धनै वाञ्छीसुं हरनै नमस्कारनै जेवद् परमात्मासाधो कचनं करीने आत्मा ॥

End. ब्रह्म—

संसारश्च भयभीय रश्च जोगसन्दमुषि पण अप्यासंनोदणकया दोषादङ्गमणेपिं । १०८।

इति श्रीयोगसारः सम्पूर्णः । हिंसादिकपरिहृत् किं करिजो अप्यादववेद् सोवियउ चारित्र-
मुषिजो पञ्चमगद्विद् । १०।

टीकायाः—

णिष्ठो संसारसतुर्गतित उतो ण्ववौ जे जोगसन्दमुनर्द संनोधर्द प्रतिबोधि वाका एकमनेद्द-
कीधा दोषानामङ्गन्द सचित्तकीधा ।

Colophon. इति श्रीयोगसारे उवार्थः सम्पूर्णः । हिंसादिकया स्वमनर्द परिजे जीव आत्मानर्द विवरं ते वीजउ चारित्रवेदोपस्थापनीजे चारित्रपञ्चमगतिमुक्तिनर्द हरीनर्द स्त्रि-
यादय चारित्रजां णिवौ पमाद्द । १०१।

विषयः । जैनानां योगकथनं ।

No. 3207. उपलेखा । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 6. Lines, 10 on a page. Extent, 127 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1863. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Upalekhā. Sanskrit orthography, treating especially of the accents. By Savinaka.

Beginning. श्रीगुरुभ्यो नमः । अकारादयो हादय हराः मिहं बङ्गनं ककारादायः पङ्क पङ्क वर्गाः स्युर्ग यकारादयश्चतस्रोऽन्याः शकारादयोऽष्टा (?) उक्ताः कयो विस्मर्तुसारी

प्रथमद्वितीयौ वर्णाशुभाशुच चकारवर्णमघोषवर्णितं घोषवत् ह्रस्वमेकमात्रं दीर्घं द्विमात्रं गुणं
त्रिमात्रं व्यञ्जनमर्धमात्रं स्वरभक्तिश्चाक्रमे क्रमे लर्जौ नाक्रममाहै पदप्रत्ययोत्तररेचोत्तरं पदं संदध्या-
दर्थोच्चाङ्गं इतीमित्याकारे पलसंक्षितेति पदे नः पदेनावस्येत् ।

End. इतश्च सत्यं चैत्यपदक्रममिममुभयाभिधीतं द्विजवरगुणा गुणसादरेण प्रपठितं
परितोऽपि पुष्पकर्म भवति शास्त्रमुपलोकं शास्त्रमुपलोकं । नमः शौनकाय नमः शौनकाय इति
वा पाठः ।

Colophon. इत्युपलोकान् पदग्रिहं समाप्तं । व्यञ्जनशिरसि सन्निविहो रफल्पर्यन्तं
याति स तु सर्वत्र न कर्तव्यः कर्तव्यः श्वस्येत् वा । आदित्यैर्यातमित्यस्त्रिह्रस्वा + + चर परो
पदाध्यायेनुदात्तानां संक्षितायानुदात्तवत् ।

विषयः । चकारादिचकारान्तवर्णानां स्वरव्यञ्जनादिभेदकथनं । परिमृष्टावमृष्टादिसप्त-
निर्देशः । उदात्तानुदात्तादिभेदे कस्यादिकथनञ्च ।

No. 3208. निर्व्याख्यतिः । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 18. Lines, 10 on a page. Extent, 304 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India, Appearance, old. Verse. Generally correct.

Nirvānasthiti. A dissertation on final emancipation and the means thereof. An extract from the Rāmāyaṇa of Vālmīki.

Beginning. त्रीमशेष नमः ।

दिक्षासाधनवन्निश्चाननचिन्तापशुर्नये ।

सानुभूत्येकमानाय नमः शान्ताय तेजसे ॥१॥

अथं बहो विमुक्तः स्थासिति यस्यासि निश्चयः ।

मात्यन्तमग्नौ नो तज्जः सोऽस्मिन् शास्त्रेधिकारवान् ॥२॥

यावज्जानुपपन्नः साक्षाज्जायते परमेष्ठरात् ।

तावत् सद्गुह्यतः कश्चित् सप्यास्ममपि नो लभेत् ॥३॥

महानुभावसम्पर्कात् संसारार्थवस्तुत्वे ।

बुद्धिः संप्राप्यते राम इडा नोरिव नाविकात् ॥४॥

यस्मिन् देहे तु राम नो नास्ति सज्जनपादपः ।

सफलः शीतलप्यायो न तत्र निवसेद्गुह्यः ॥५॥

End.

रतावदेव स्त्रिभस्त्रिभूतेः संशानसंक्षतिचिरभमनिर्हंतस्य । तज्जस्य यन्म
इतकोपविषादमोहकोभापहामनुदिनं निपुत्रं तनुत्वं । ११ ।

Colophon. रति श्रीवाल्मीकीये रामायणे निर्वाचस्थितिः सम्पूर्णा ।

विषयः । निर्वाचस्तुतथायकथनं ।

No. 3209. ग्रहयज्ञादिविधिः । Substance, country-made paper, $8\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 39. Lines, 17 on a page. Extent, 1,960 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Grahayajñādi-vidhi. Rituals for a number of domestic rites.

Beginning. आद्यखण्डितत्वात् प्रारम्भवाक्यं नास्ति ।

End. अन्तखण्डितत्वात् समाप्तिस्वरूपकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । ग्रहयज्ञविधिः । ग्रहाणां होमसङ्ख्याभेदे विभिन्नकुण्डलचक्रकथनं । ऋत्विक्सङ्ख्या-
कथनञ्च । दिग्विशेषे कुण्डानां कर्तव्यतानिरूपणं । देवकृपादिप्रतिष्ठायां समयनिर्णयः । गणपति-
प्रतिष्ठा । सूर्य्यप्रतिष्ठा । शक्तिप्रतिष्ठा । भैरवप्रतिष्ठा । ज्ञानसूतप्रतिष्ठा । नन्दप्रतिष्ठा । इक्ष्वा-
कुर्न्निचण्डप्रतिष्ठा । वैष्णवदूर्न्निप्रतिष्ठा । गण्डप्रतिष्ठा । राधाकृष्णदूर्न्निप्रतिष्ठा । सर्व्वदृष्टदामविधिः ।
वापौक्षूपतडागोत्थगर्गप्रयोगो विधिश्च । दृष्टावनोद्यापनं । षड्गोपुरसेतूद्यापनविधिः । तेषां प्रयोगश्च ।
पुनदानप्रतिपदप्रयोगौ । बाह्यशान्तिप्रयोगः । प्रासादकरवविधिः । शिखान्यासप्रयोगः ।

No. 3210. ज्योतिषं । Substance, country-made paper, $5\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 64. Lines, 7 on a page. Extent, 336 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Jyotisha. The elements of civil astrology. The MS. is defective and the author's name has not been found. The name of the work as given, is obviously not correct.

Beginning. श्रीमहेशाय नमः । एष होरा उपरि स्तोत्रे । वारप्रवर्णिचटिका द्वित्रा
काशास्त्रहोरापनयः शरणा । धिनाधिपाथा रविशक्रसोम्याः शशाङ्कश्रीरोज्यकुजाः ऋषे ।
काकचयं विप्रस्तुष्टयश्च बहुद्वयं चाष्टवाम्बराणि । निखन्ति मार्गे रज्ज्वीकुमारि सूर्य्यश्च
होराचलितस्य पुंशः ।

End. श्रेयखण्डितत्वात् समाप्तिस्वरूपकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । होरादिकथनं विशेषतरीदृशादिनिरूपणं । रखादिषु सप्तद्वारेषु कार्य्यविशेषा-

मुहानकथनं । वारविशेषे तिथिविशेषप्राप्तौ दग्धाकथनं । स्रग्नादिद्वादशरात्रिषु एकैकस्मिन् स्थितानां
नवपक्षाणां शुभाशुभफलकथनं । जीवयोगादिनानाविधयोगनिरूपणं । स्रग्नादिषु स्थानविशेषे-
ष्ववस्थितानां पक्षाणां शुभाशुभफलकौतनं । सूर्यचतुष्यदादिनिरूपणञ्च ।

No. 3211. रेकाहिकचातुर्मास्यम् । Substance, country-made paper, 9½
× 4 inches. Folia, 8. Lines, 9 on a page. Extent, 126 ślokas. Character,
Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India.
Appearance, old. Prose. Incorrect.

Aikāhika-chāturmāsya. The rituals of a rite named *Aikā-
hika-chāturmāsya*.

Beginning. श्रीरामस्तिज्ञाय नमः ।

इमेष्वासीनो इमेन धारयमाणः पवित्रपाणिः पत्न्या सञ्च प्राणानायम्य च्छ्रीनाधस्थे सर्वज्ञत्वार्थं
वैराग्यप्रवृत्तौ याञ्च शक्ये प्रयोजुं ॥ ऋत्विजो हवीते । इत्यादि ।

End. वरुणप्रघासवद्वाजिनभक्षः । यदर्थः पर्यवर्त्तयत् "

Colophon. इत्यैकाहिकचातुर्मास्यं समाप्तम्

विषयः । रेकाहिकचातुर्मास्यप्रयोगकथनम् ।

No 3212. मङ्गलगौरीव्रतोद्यापनम् । Substance, country-made paper,
10 × 4½ inches. Folia, 8. Lines, 10 on a page. Extent, 190 ślokas.
Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of
India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Maṅgalāgaurī-vratodyāpana. An extract from the Bhavi-
sya Purāṇa on a fast named after the goddess Maṅgalāgaurī.

Beginning. शुचिष्ठिर उवाच ।

उद्यापनविधिं ब्रूहि व्रतराजस्य केनच ।

यतो निवद्यापनकं व्रतं निष्कलमुच्यते ॥

कृष्ण उवाच ।

तस्माद्व्रतमिदं धर्म्यं स्त्रीभिः कर्तव्यमहुतम् ।

श्रावणे मासि भौमेषु चतुर्षु व्रतमाचरेत् ॥ इत्यादि ॥

End. विषयार्थं मङ्गलाया दीप × × ततः क्रमात् ।

पञ्चसंवत्सरेभ्यः कर्तव्यं पतिभिश्चुभिः ॥

Colophon. इति भविष्योत्तरे मङ्गलागौरीव्रतोद्यापनं सम्पूर्णम् ।

विषयः । भविष्यपुराणोक्तमङ्गलागौरीव्रतोद्यापनस्य विधिकथनम् ।

No. 3213. व्यूढाहीनद्वादशाहप्रयोगः । Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 64. Lines, 8 on a page. Extent, 864 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Vyūdhāhinadvādasāha-prayoga. Rituals of the rite called *Ahīnadvādaśha*.

Beginning. नीमहालक्ष्म्यै नमः ।

अथ व्यूढाहीनस्य द्वादशाहप्रयोग उच्यते । तत्र मङ्गले बोध इत्यादिसमिदाधानान्तो विधिः
सर्वोऽपि भवति ॥ विशेषस्तूच्यते ॥ इत्यादि ।

End. इथा चारित्याहविय बोधमत् स्नान हाउ वा ।

इत्यतः खण्डितत्वात् परिशेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । अहीनद्वादशाहस्य प्रयोगकथनम् ।

No. 3214. आश्विनशस्त्रम् । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 77. Lines, 9 on a page. Extent, 1,600 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Āśvinaśastra. Rituals of the rite called *Āśvina-śastra*.

Beginning अथाश्विनं शस्त्रं । पर्यायशस्त्रानन्तरं ज्ञोताविसंस्थितसङ्क्षरेण निष्क्रम्याग्नी
धौयेर्जा × × × ऊतौर्जुङ्गयान् ।

End. युवं युग्मं समुद्र आरजसः पारदं × तं । यातमञ्चा पतविभिर्नासत्यासातये
हतोत्थावाम् ।

Colophon. आश्विनशस्त्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । आश्विनशस्त्रप्रयोगकथनम् ।

No. 3215. छान्दोग्योपनिषत् । Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 33. Lines, 13 on a page. Extent, 1,241 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1743. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Chhándogyopanishad. An Upanishad of the Kanthuma S'ákhá of the Sáma-veda. Several times printed, and translated into English, severally by Rájá Ráíendralála Mitra and Dr. Max Müller.

Beginning. श्रीमहागणपतये नमः । ॐ नित्येदं चरमुद्गीयमुपासीतोमिति शुद्ध्यति तस्योपस्थात्मानं तेषां भूतानां इष्टिवी रसः इष्टिव्या आपो रसोऽपानो वधयो रस ओषधीनां पुष्यो रसः पुष्यस्य वायसो वाय ऋषस्य ऋषः साम रसः साम उद्गीथो रसः स रस रसानां रसनमः परमः परार्थोऽष्टमोऽयमुद्गीयः कतमा कतमत् कतमत् कतमत् साम कतमः कतम उद्गीय इति विष्टहं भवति ।

End. तद्वै तद्वृद्धा प्रजायत य उवाच प्रजापतिर्मनवे मनुः प्रजाभ्य आचार्य्य-कुसादेदमधीत्य यथाविधानं गुरोः कर्मातिशेषेषाभिसमाहृत्य कुटुम्बे शुचौ देशे स्वाध्यायमधीयानो धार्मिकान् विद्वद्वाकानि सर्व्वेन्द्रियाणि सम्प्रतिष्ठाप्याहिंसन् सर्व्वभूतान्यथ तीर्थेभ्यः स अस्त्रेण वर्मण्यं यावदायुषं ब्रह्मलोकमभिसम्पद्यते न च पुनरावर्त्तते ॥

Colophon. इति कौशुमभाखायां आन्दोग्योपनिषत्सामोऽष्टमः प्रपाठकः ।

विषयः । प्रथमोपासना प्रतीकोपासना अर्चिरादिमार्गनिरूपणं शास्त्रविद्यादिकथनम् ।

No. 3216. आन्दोग्योपनिषद्भाष्य । Substance, country-made paper, 11×1½ inches. Folia, 115. Lines, 12 on page. Extent, 4,560 ślokas. Character, Nágara. Dato, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Chhándogyopanishad-bhášhya. A commentary on the work noticed in the next preceding No. By Sañkara Achárya.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ॐ नमो ब्रह्मादिभ्यो ब्रह्मविद्यासम्प्रदायकर्तृभ्यः । ॐ नित्येदं चरन्मित्राद्युपाध्यायौ आन्दोग्योपनिषत्तस्याः संक्षेपतोऽर्थजिज्ञासुभ्य ऋजुविवरणमन्यप-मिदमारभ्यते । तच्च सम्बन्धः समस्तं कर्माधिगतं प्राणादिदेवताविज्ञानसञ्चितमर्चिरादिमार्गेण ब्रह्म-प्रतिपत्तिकारणं केवलं धूमादिमार्गेण चन्द्रलोकप्रतिपत्तिकारणं । सम्भावप्रतिपन्नानाञ्च मार्गेदृश्य-परिष्ठानां कष्टाद्योगतिवक्ता न चोभयोर्मार्गेयोरन्यतरस्त्रिजपि मार्गे आत्यन्तिकी पुष्ट्यर्थं सिद्धि-रित्यतः कर्मानिरपेक्षमद्वैतात्मविज्ञानं संसारगतियथेतूपमर्द्धेन वक्तव्यमित्युपनिषद्व्याख्या ।

End. पुनराहतेः प्राज्ञायाः प्रतिषेधादर्चिरादिना मार्गेण कार्य्यब्रह्मलोकमभिसम्पद्य यावद्वृद्धा लोकादिस्वावर्तवैव तिष्ठति प्राक् ततो नावर्त्तते इत्यर्थो द्विरभास उपनिषद्विद्यापरि-समासार्थः ।

Colophon. इति श्रीमद्भोविन्दभगवत्पूज्यपादशिर्यस्य परमहंसपरिब्राजकाचार्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ शान्दोग्योपनिषद्विवरणेऽष्टमोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । शान्दोग्योपनिषद्भाष्या ।

No. 3217. शान्दोग्यभाष्यटीका । Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 152. Lines, 12 on a page. Extent, 5,322 ślokas. Character, Nāgara, Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance. fresh. Prose. Incorrect.

Chhándogya-bhāshya-ṭikā. A gloss on the work noticed under the next preceding No. By Ananda Giri.

Beginning. नमो जन्मादिसम्बन्धव्यविध्वंसकृतवे ।

चरये परमानन्दवपुषे परमात्मने ॥

नमस्त्यक्तसन्दोहसरसीवह्मभानवे ।

गुरवे परपक्षौघध्वान्तध्वंसपटीयसे ॥

शान्दोग्यानामुपनिषद्भेदं व्याचिख्यासुर्भगवान् भाष्यकारश्चिकीर्षितग्रन्थपरिसमाप्तिप्रसयपरिपन्थि-
दुरितनिवर्धणसिद्धार्यमोक्षारोचरणसुखं मङ्गलाचरणं समादयन् व्याख्येयस्वरूपं दर्शयति ।
तमित्येतदिति । व्याख्यानं सप्रयोजनं प्रतिजानीते । तस्या इति । इत्यादि ।

End. नमस्त्यक्तसन्दोहसरसीवह्मभानवे ।

गुरवे परपक्षौघध्वान्तध्वंसपटीयसे ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिब्राजकशुद्धानन्दपूज्यपादशिर्यभगवदानन्दज्ञानगिरि-
कृतायां शान्दोग्यभाष्यटीकायामष्टमोऽध्यायः समाप्तः ।

विषयः । शंकराचार्यकृतशान्दोग्योपनिषद्भाष्यस्य व्याख्यानम् ।

No. 3218. दर्शपौर्णमासहोत्रप्रयोगः । Substance, country-made paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 7. Lines, 11 on a page. Extent, 136 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Darśa-paurṇamāsa-hotraprayoga. Rituals of the Full-moon and the New-moon rites. Anonymous.

Beginning. सद्य इदं पौर्णमासद्योतप्रयोगो सिद्ध्यते । नमः प्रवक्ष्ये नम उपदंष्ट्रे नमोऽनुभावे ।

क इदमनुवक्ष्यति । स इदमनुवक्ष्यति । इत्यादि ।

End. मे यज्ञोपचते नमश्च यज्ञे न्यूनं तस्यै ते + यज्ञेतिरिक्तं तस्यै ते नमः ।

Colophon. इति दर्शपूर्णमासहोषप्रयोगः समाप्तः ॥

विषयः । शौचदर्शपूर्णमासयोः प्रयोगकथनं ।

No. 3219. **श्रीसूक्तविवरणम् ।** Substance, country-made paper, 10 x 4 inches. Folia, 6. Lines, 9—10 on a page. Extent, 150 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Srísúktavivarāṇa. A gloss on a Rig Veda hymn in praise of Lakṣmī. Anonymous. This is different from the work noticed under No. 3017, (*ante* p. 119.) The hymn has been noticed under the name of a "Litany to Fortune," in the Journal of the Asiatic Society of Bengal, by Mr. Fitz-Edward Hall.

Beginning. औद्योगिक विवरणं लिख्यते । तत्रेयमाद्या ऋक् । चिरण्यवर्षामिति । आतामि
विद्यानि भुवनानि धनानि वा । वेद इति । जातवेदा ऋग्निः । तस्य सम्बोधने चे जातवेदः
चे ऋग्ने मृजे कुले इत्याधाचारः । मम मृजे धनाधिष्ठानीं देवतां आवह । सा समस्तात् प्रापय ।
किमुतां चिरण्यस्येव षाटकस्येव वर्षीं यस्याः तां । इत्यादि ।

End. यस्या हिरण्यं प्रभूतं गावो ह्यस्योऽश्वाश्च विन्देयं पुष्पानहम् ॥ अथ सतिभागः ।

Colophon. समाप्तं श्रीरामं ।

विषयः । सप्तौद्योग्यस्य व्याख्यानम् ।

No. 3220. **सप्तपञ्चसाविधिः।** Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 84. Lines, 12—14—16—17 on a page. Extent, 1,060 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Saptapākasañsthāvidhi. A guide to the sacrifices which require cooking of rice as an important element of the rites. The codex is defective.

Beginning. प्रथम्य मातरं गङ्गां भैरवं कृष्णदेवतां ।

महादेवाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

दिवाकरेण दधिया कारमुक्त्य शाकतः ।

मिडानां तन्मये तुष्टे पाकसंज्ञा चि पञ्च च ॥

ताश्च । अवशाकर्म्मसर्पाणां बहिराचयुजीविधिः

विधिराघयस्यैषापि तथा प्रत्यवरोहणे ॥

अटकापार्ष्ण्यश्चात्र सप्त संज्ञा यथाक्रमम् । इति ।

तथाहौ अवशाकर्म्म । आवशां पौर्णमासां अवशाकर्म्मोत्पन्नम्—इत्यादि ।

End. आमन्त्रात्र द्विजः कुर्व्याच्छूद्रः कुर्व्यात् सदैव चि ।

आमन्त्रात्र प्रकुर्वीत चेमन्त्रात्र (?) मयापि ना ॥

इति चेमात्रौ कौस्तुभे चेति ॥

Colophon. (अस्मात् परं अखिलज्ञात् परितोषवाक्यं नास्ति ।)

विषयः । आवशां पौर्णमासां अवशाकर्म्मविधितत्प्रयोगकथनमुत्तेन आसीपाकविधिकथनं ; सर्पबहिविधिकथनपूर्वकं तत्प्रयोगकथनं । अचयुजीविधिकथनपूर्वकं तत्प्रयोगकथनं । आघयस्य-
आसीपाकविधिकथनपूर्वकं तत्प्रयोगकथनं । प्रत्यवरोहविधिकथनपूर्वकं तत्प्रयोगकथनं । पिण्डपिण्डयज्ञविधिकीर्तनपूर्वकं तत्प्रयोगकीर्तनं । पिण्डपिण्डयज्ञवितिरिक्तपार्ष्ण्यश्चात्रप्रयोगकथनं ।
अटकात्रात्रविधितत्प्रयोगकथनं । आम्बटकात्रात्रप्रयोगकथनं । तत्र काम्यत्रात्रादिप्रयोगकथनं ।
शास्त्रविधिकथनविधितत्प्रयोगकथनं । मन्त्रात्रात्रात्रविधिकथनं । एवं अक्षयतत्रात्रयुगादित्रात्र-
विधिकथनं । (अतः अखिलम् ।)

No. 3221. त्रिपिण्डीश्राद्धप्रयोगः । Substance, country-made paper, 8 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 9 on a page. Extent, 72 śloka. Character, Nāgara. Date, Sm. 1787. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Tripinḍīśrāddha-prayoga. A manual for that kind of śrāddha which requires three balls of offering for its accomplishment, also for the śrāddhas celebrated at places of pilgrimage. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ त्रिपिण्डीश्राद्धप्रयोगः । तथाहौ कर्त्ता तीर्थे गत्वा ज्ञात्वा माध्याह्निकं कृत्वा शुचिः सन् पूर्वमेव प्रकल्पिते श्रीगणेशपुष्टिस्तोत्रे कृतशुश्रूषणः
ज्ञात्वा त्रीणि तीर्थोद्देश्यपारैः शोधयित्वा त्रीणि यज्ञोक्तं पूजनं कुर्यात् । ततोऽप्यस्य ज्ञात्वा दधिया-
भिषुक्त उपविष्टः प्राग्नेयं कुशेन उदङ्मुखोऽपिडानां पञ्चाशदनेन श्राद्धवाजां निमग्नान् कुर्यात् ॥

End. एतानि सप्त्यष्ट त्रिपिण्डीश्राद्धप्रयोगे ।

वस्तुप्राप्तौ पार्थ निष्ठपार्थ तथैव च ।

चत्वार्योक्तानि दानानि समभागानि कारयेत् ॥

अथवा तु हवे विप्र सर्वं निष्कलनामिषात् ।

इति तथैवोक्तानां समभागानि कार्याणि । ब्राह्मणस्य वै दानं सर्वपापप्रक्षालनं ।

Colophon. इति सामपीठपद्यः समाप्तः । श्रीविद्येश्वरार्चनम् ।

विषयः । विपिष्ठीनादद्योतिकर्तव्यतामिषपद्यं । तस्य तौर्धे कर्तव्यमितिकथनम् ।

No. 3222. दृश्यपद्धतिः । Substance, country-made paper, 8×4½ inches. Folia, 19. Lines, 9 on a page. Extent, 256 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Correct.

Trichapaddhati. Rituals for the worship of the sun after the cure of a disease. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ईदृशनिर्दिष्टे समये रोगादिनिमित्तप्राप्तौ वा तान्त्रिक-समुचितं केवलमेव वा यथाऽधिकारं प्रातःकालं शिरःक्षान्नादिपूर्वकं निर्वर्त्य शुक्लान्तरधरः प्रयतो मायया विः प्राधान्याय देशकाक्षौ सङ्कीर्त्य एवं मुखविशेषविशिष्टायां शुभपुन्यतिथावारम्भ-सर्वाङ्घ्रिभ्यः प्रतिपद्धितौयाकतौयेत्यादिक्रमेण दृष्ट्यं दृष्ट्यनुसार्यैतावत्सङ्गुकाद्यु त्रिविधं समा-शुक्ररोगनिरसनद्वारारोग्यविद्यायं श्रीसूर्यप्रीत्यर्थं वा उपपद्यते सूर्य्यैदिवत्येन हवेन प्रत्यक्ष-माह्व्यंवादिच्छुभाशुक्लसङ्गुकाभिराहनिभिर्वादिभिर्वाशुक्लसङ्गुकाद्युपहाराऽर्च्यन्तमं कारयिष्ये करिष्ये वा ।

End. अथ गृहं गच्छेत् प्रतिरविवारं द्वादशप्राश्नाद्यान् भोजयेत् तोषयेत् । तुष्टे, प्राश्नाद्येमेव कर्मपूर्तिर्न चाथवा । अन्युनामधिकं कर्तुं यथावत् केन शक्यते । न पावको न कर्मोऽपि न मन्त्रा न च देवताः । अस्तन्यपि तु भक्तानामनोवा प्राश्नादाश्रितः ॥

Colophon. इति दृश्यपद्धतिः समाप्ता । श्रीसूर्य्यार्चनम् ।

विषयः । रोगप्रशमनादिकामस्य सूर्य्यपूजानन्तरं तद्दर्शनमन्त्रकथनं ।

No. 3223. तीर्थेन्दुशेखरः । Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 28. Lines, 12 on a page. Extent, 829 ślokas. Character, Nāgara. Date, S. 1850. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Tīrthendusekhara. Descriptions of various sacred pools or places of pilgrimage, and the rites and ceremonies to be observed there. By Nāgojī Bhaṭṭa, son of Śiva Bhaṭṭa.

Beginning. श्रीरभवक्लाय नमः । अथ तीर्थयात्राकार्यादिनिर्णयः । कर्मणा मनसा
वाचा यत्नादर्थं समाचरेदित्यादिसूतिभिर्दर्शनावच्छकर्तव्यतोक्ता । तत्र यज्ञादिधर्मस्य वक्ष्य-
साध्यत्वेन तत्रासमर्थान् प्रति तीर्थयात्रा विहिता ॥ मात्से भारते च ।

यो हरिर्द्वैरपि विधिः शक्यः प्राप्तुं जनेश्वर ।

मुखो यज्ञफलैः पुण्यैः निबोध महीमते ॥

अपीडां परमं गुह्यमिदं भरतसत्तम ।

तीर्थाभिगमनं पुण्यं यज्ञैरपि विशिष्यते ॥

End. वैकुण्ठ-छोहदण्ड-चेमऽष्टभङ्ग-ऽष्टभङ्ग-ऽष्टभङ्ग-अष्टभङ्ग-पापमोक्षशिला
मयेऽष्टभङ्ग-रविन्द-अरविन्द-श्रीरुपादादीनि । इति गयाप्रकरणं ।

Colophon. इति श्रीशिवभट्टसुतसतीर्णजनागोजीभट्टसतीर्थेन्दुशेखरः समाप्तः ॥

विषयः । गङ्गादितीर्थमात्रात्माकीर्तनं तत्र तत्र कर्तव्यकर्मनिरूपणम् ।

No. 3224. तात्पर्यचन्द्रिका । Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 203. Lines, 10—13 on a page. Extent, 6,216 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Tātparya-chandrikā. Notes on Ananda Giri's gloss on the commentary of Śaṅkara on the Vedānta Sūtras. By Vyāsa Yati, disciple of Brahmanya Tīrtha. The codex is incomplete containing only the first half of the work.

Beginning. अथष्टोपमन्वाय कल्याणगुणसिद्धये ।

नमो नमो भक्तसुक्तिदायिने शेषशायिने ॥

शमयन् भवसन्नापं रमयन् साधुचानकान् ।

हृष्यमेवः क्षपादृष्टिदृष्ट्या पुण्यान् मामपि ॥

श्रीमदानन्दतीर्थार्यपादपङ्कजरेखः ।

धविचयन्तु मां नित्यं पापपादनपण्डिताः ॥

शारदावासवदनशारदामुखान् मुहुः ।

पद्मनाभसुनीन् वन्दे सर्वशास्त्रविशारदान् ॥

मिथ्यासिद्धान्तदुर्ज्ञानविध्वंसनविषयः ।

जयतीर्थाष्टतरणिर्भासतां नो हृदयरे ॥

श्रीमद्भाष्यस्य टीका या जयतीर्थाष्टनिर्मिता ॥

मन्धीरा निर्वाहा चेमां चाकरिञ्चे यवामति ॥

खरभावेऽनुभावे च सङ्गायविहतो तथा ।

डोकासु च यदस्यं तच्च स्यडोकरिचने ॥

प्रतिस्पर्षं प्रकाशेते घटनाघटने मया ।

सौयाम्यपक्षयोः सम्यग्निर्दाकुर्वन्तु खरयः ॥

ग्रन्थादौ मङ्गलमाचरति इति । इदं पद्यं भाष्यसौयस्त्रोक्विबररूपमात् तदेव—इत्यादि ।

End. जीवशब्दमात्रेण हिरण्यगर्भस्य प्राप्तेः परोक्षं पूर्वमेव सूचितम् ॥ ॐ ।

Colophon. इति श्रीमद्भक्तप्रसादतीर्थपूज्यपादानां शिष्येण चासयतिना विरचितायां
मातृव्यचन्द्रिकायां द्वितीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

विषयः । जयतीर्थविरचितस्य ब्रह्मसूत्रव्याख्यानस्य द्वितीयाध्यायान्न
व्याख्यानम् ॥

No. 3325. तिथिदीधितिकौस्तुभः । Substance, country-made paper, 10 x 4 inches. Folia, 66. Lines, 11 on a page. Extent, 1,452 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Sk. 1731. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Tithīdīdhiti-kaustubha. A civil and religious calendar, giving descriptions of the duties appropriate every lunar day in the year, and the incidents and astral conjunctions that might take place on each date. By Anantadeva, a Southern Brāhman, son of Āpadeva, under the auspices of a chief named Rājā Bāhūdurchandra of the Lunar Dynasty.

Beginning. श्रीविद्येश्वरय नमः । श्रीविद्येश्वराय नमः । इध्यापूर्वसुमङ्गलौचकलम् धत्वा
ब्रजन्तो ब्रजं काचिद्रोपकुमारिका क्षणमनिर्युक्तानि संसृज्यन्तीं दृष्ट्वा श्रीसुरसौधरः क्षितयुतः भूयुषा-
भग्न्या यया तस्मै सूचितवान् मतिं समुचितां पायातया मे मतिं । १ । यः पूर्वजन्माजितपुण्य-
भारिः संसृज्यया दिव्यविद्याऽग्नीशान् वंशेऽकरोऽशीतकरोचवंशे स ज्ञानचन्द्रः किञ्च चाविरासीत् ।
२ । कल्याणकर्ता सङ्कलप्रजानां कल्याणचन्द्रो नृपतिर्वभूव । कदापि दृष्ट्वा न यदीयरात्रे जना
असीषां क्व नु दृष्टवार्ता । ३ । प्रतापेन ब्रह्मो यमः सत्त्वकीर्त्या समाज्जादयन् यो जनान् चन्द्रतुण्डः ।
सदा सर्वविद्वद्गुणशो वदाव्योऽभनचन्द्रवंशे ततो ब्रह्मचन्द्रः । ४ । श्रीब्रह्मस्य वदामनः ब्रह्मधरस्या-
सीद्यथा वा नृपः श्रीमत्कल्याणचन्द्रनामकस्ततोऽशुक्रब्रह्मचन्द्र यः । तेजानेकविद्याचक्राद्यनृपतीन्
दुष्टान् विजित्य सक्ते रात्रौ हस्तिरकारि रमयावाधारि विद्वद्वदि । ५ । तस्मिन् मलयचन्द्रोऽशुक्रो
चयो भूडो (योऽशुक्रो) भुवि कामीत्यविद्वदादिभ्यो अनराशीनदान् सदा । ६ । तस्मिन् कुले-
ऽजनि ततः किञ्च नौचन्द्रो यस्मैर्वस्यमनिवेवभूरिपुण्यैः । तेजो दधार परमं पुत्रयोनमाक्षं

धने यथेन्द्रदिशि मौलिगिरिः परं तत् । ७ । नीराजवाचादुरचन्द्रपक्षतोऽभूधान्द्रान्वयस्य भुवि
भूरिकरोपशोभः । सर्वान्विच्छविदुषाचमनं प्रकुर्वन् योऽस्मिन् कुलीचपि (?) ररच समस्तशालं ।
८ । गन्तुं शर्षन्ति यत्र चणमपि मनुजस्य देशे स्थितान् यो दूरीकृत्वाच्छिखरीन् निजमुजविहस-
चण्डकोदण्डवाणैः । भद्रन्यग्रोचभीमेश्वरसुखतदसदेवतानीर्यशक्तिः स्पष्टीकर्तुं पुराणं परमगरगतं
स्नान्दण्डं जहार । ९ । मैवातिदेशगतिरस्ति यदीयमन्त्रे स्नादन्यथात्मनश्च तत्र कथं परेण । अत्र
न वाचविषयां तु तदीयवार्ता मौमांसकाः कुतिगतापि मनोऽस्यचक्षुः (?) । १० । योऽवीद्देदशिक्षो-
क्तवापरप्रशस्त्रैः प्रसिद्धा कथा भीष्मा सा तत्र पञ्चकोशनिचयं तस्मै शरेत् कस्यचित् (?) । अन्ये
चन्यतमं लघुयुग्मपदेः खड्गं विनिःसारितः कोशाक्षः परदक्षपथेऽनुगतितो धने परां तत्रदे (?) ।
११ । स्वविषयगतसर्वाकाङ्क्षितायप्रकाशं न भजति परवाक्याधीनतां सार्धसिद्धौ । सततमपि
ह + यो व्यायक्यार्थं समर्थः सकलभुवि + वादी श्रीयते तोय रक्तः । १२ । सर्वासां परिपूरिषः
शेभयशःसौधप्रवाचेन यो व्यह्वारं प्रयतोऽतिसौधवपुषो नामार्थवसानयत् (?) । कस्तस्मादितरः कलौ
किञ्च मन्त्राद्यैः प्रयुक्तो भवेत् श्रीकृष्यामपि दानमानविनयैः सन्तोषदातुः सतां । १३ । येनार्थिता
द्विजवरा शिविराणि यान्ति यान्ति स्युः पथि नृपा इति भान्ति कोके । गत्यं भटैः सतुरगैः परि-
पाक्यमाना चर्माद्ये (?) तदितरं न कलौ विस्तोके । १४ । चासीद्गोदावरीतीरे वेदवेदिसमन्वितः ।
चौह्वयभक्तिमानेक + + माद्याभिधो द्विजः । १५ । तत् सुतस्तदुगैर्गुणैः सर्वशास्त्रार्थतत्त्ववित् ।
आपदेवोऽभवद्देवान् प्रापयः (पावयन्) सङ्कलान्मनून् । १६ । मौमांसानयकोविदो मधुरिपोः
सेवासु मित्योच्यतो विद्यादानविभावितोत्तमयश चासीत्तदीयात्मजः । यस्यानन्तगुणैरनन्त इव सङ्गा-
मार्थवसानगतं येनावादि च वादिनां कुतिशिरःसिद्धान्ततत्त्वं मुदे । १७ । व्यायप्रकाशतर्का-
निव धीविद्यान्तप्रदः सततं । मौमांसाद्ययनयवितने यस्यापदेवाद्भूत् । १८ । तदाकाजं
वेदिकशास्त्रविज्ञं सन्तोषकत् (सन्तोषकं) प्राञ्जलमन्त्रदेवं । राजाश्वराष्ट्रो वचसा विधेयं निवन्ध-
सारोदरचक्षयेति (?) । १९ । खननदेवेन मुदाऽस्य राष्ट्रो मुदे शरेः पूर्वनिवन्धरूपं श्रीराम्भुवि
मुद्दिगुचैर्भविता प्रकाशतेऽयं कुतिकौशुभः कौ । २० । काष्ठां श्रीविश्वनाथं चिमनिरितनयां
पुष्टिराजस्य मत्ता मत्ता सम्प्राप्त्ययानो भवतु मधिरयं कौशुभाक्षः शुभाय । राज्ञस्तत्त्वन्तस्मा-
द्विहमनुजमुहं तन्मते राजमाकोऽस्माकं स्थाय काशीपुरसरितोर्वासनिर्वासकारी । २१ । खड्ग-
दीधितयः पञ्च कौशुभाक्षस्य यद्यपि चान्द्रस्य पूर्ववाच्यत्वात् + येनं तिथिदीधितिः । २२ । तपादी
परिभाषोक्ता वेद्य (?) वेदादिमोचरा । ततश्च निर्धयाः प्रीता रक्तभक्तादिकर्षां ।

End.

इति तिष्यादिषु नामाविधिनिवेधाः । येनार्जितानि दुषि भूमिपतीन्
विजित्य दुर्गेषु दुर्गैश्चतराणि (दुर्गैश्चतराणि) निजैः कटाक्षैः । नीराजवाचादुरचन्द्रपक्षस्य तस्य
वाचा शरेरिव निराजनिदेवमुहै । १ । योऽनन्तदेवकृतमन्त्रमन्त्रनिवन्धः श्रीराम्भुवोऽयं कमलापतिना
धृतो यः । नित्यं निजे हृदि सतां प्रमुदे कुतश्च तिष्याद्विधिनिवेदितयं कुतिकौशुभस्य । २ ।

Colophon. इति तिथिदीधितिर्कौशुभः समाप्तिममत् ।

विषयः । एकभक्तादिनिर्देशः । तिथिनिर्देशः । वैधव्यसंयुतं तिथिव्यवस्था । तिथिविधेयेषु
निविष्टकथनं । पर्वणिरूपं । पिच्छपिच्छयज्ञनिर्देशः । सामान्यविकृतिकाकृतिर्देशः । आपयवेष्टि-
काकृतिर्देशः । आनुर्भावाकाकृतिरूपं । अपरेष्टिकाकृतिर्देशः । आपानसीमयानादिकाकृतिरूपं ।

No. 3226. त्रिविक्रमी । Substance, country-made paper, 11 × 5½ inches. Folia, 2. Lines, 13 on a page. Extent, 117 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Correct.

Trivikramī. Rituals for the consecration of images transferred from one temple or place to another. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथातः सम्यक्स्थासि दूर्तीर्णा हरणं द्रुपं ।
विधानस्थापितामात्रं प्रामादं प्रामादं प्रति ॥
विधानस्थापिता दूर्तिः प्रजापतीना प्रदद्यादे ।
प्रासादरक्षिता या च आतपे विजने तथा ॥
उपवातेवपदता दभिः काकैस्तान्मजैः ।
चिरकाकृष्टिता दैवं पुनः प्रासादरक्षितः ॥
प्रामादामी तथा आन्ये न कश्चिदेतदा पुनः ।
कोट्योपद्रवसंयुक्ते स्थाने श्रीमतीवद्वृष्टिने ॥
या हि एवंविधा दूर्तिर्नेतुं प्रामादं प्रति ।
इत्याद्या श्रीमदः कश्चिद्भक्तो भक्तिचमन्तितः ॥

End. एवं स्थाप्य अथान्वायं भित्तिकप्रायं यथाः ।

प्रस्था मन्त्रविष्णु च आदित्यश्च कुमारकः ॥
कुमार्यैवमु (कुमार्यैव उ) मा दैवं चर्चवत् (?) नृपकाया ।
तेषाम् स्थापनं कुर्याद्विष्णुस्थाने विज्ञेयतः ॥

इति विश्वकर्मात्मनः ।

Colophon. इति त्रिविक्रमी समाप्ता ।

विषयः । प्रासादादिरक्षितस्थापनदेवदूर्तीर्णा अथवा प्रासादादिषु संस्थापनविधिः स्थाप-
नानुष्ठानकथनम् ।

No. 3227. उलूककपोतशान्तिप्रयोगः । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 2. Lines, 8 on a page. Extent, 23 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1733. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Ulukakapotaśānti-prayoga. Expiations as described by Garga Achāryya for averting evils attendant on owls and pigeons coming into a dwelling house. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ गौतम उलूककपोतशान्तिप्रयोगः । मम गृहोपरि जायमानात् उलूकवासकृत्पितृकक्षारिहृन्निहारः अथवा मम गृहमध्ये कपोतप्रवेशकृत्पितृकक्षारिहृन्निहारः श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं सप्तचमत्तां गौतमां उलूकशान्तिं कपोतशान्तिञ्च करिष्ये ।

End. शान्त्यङ्गमेव यथाशक्ति ब्राह्मणभोजनं गोदानञ्च कुर्यात् ।

Colophon. इति गौतम उलूककपोतयोः शान्तिप्रयोगः ।

विषयः । गृहपर्युलूकवासकृत्पितृकक्षारिहृन्निहारकपोतप्रवेशकृत्पितृकक्षारिहृन्निहारशान्तिकथनं ।

No. 3228. काकमैथुनदर्शनशान्तिः । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 2. Lines, 8 on a page. Extent, 23 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1733. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Kākamaithuna-darsanaśānti. On the necessity of expiatory rites by a person who happens to see the conjugation of crows. An extract from the Adbhutasāgara.

Beginning. अथ काकमैथुनदर्शनशान्तिः । मदनरत्ने नारदसंज्ञितायां ।

दिवा वा यदि वा रात्रौ यः पश्येत् काकमैथुनं ।

स नरो मृत्युमाप्नोति यदि वा ज्ञानवशात् ॥

End. सर्वैः शान्तिं पाठयित्वा गृहीयादाश्विपूतः ।

एवं कृत्वा भवेच्छान्तिः काकारिहृन्निहारिणी ।

Colophon. इति अद्भुतसागरोक्ता काकमैथुनदर्शनशान्तिः ।

विषयः । काकमैथुनदर्शने शान्तिविधानं ।

No. 3229. काकमैथुनदर्शनशान्तिप्रयोगः । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 3. Lines, 8 on a page. Extent, 43 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1733. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Kākamaithuna-darsana-śānti-prayoga. A ritual for the expiatory rite ordained in the work described under the next preceding number.

Beginning. लीलादि सङ्गीतं रत्नमुच्यते अमुकदेवमर्त्यस्य मम काकमैथुनदर्शनजनित-
सकलारिष्टनिरसनद्वारा नीपरमेवमर्त्यस्य लीलाद्युपारोगैकव्याभिद्वयं शान्त्यर्थं पुत्रार्थं तुष्टार्थं
काकमैथुनदर्शनशान्तिं करिष्ये ॥

End. ततो ब्राह्मणान् यथाशक्ति भोजयित्वा पुत्रं विष्टरेदिति ॥

Colophon. इति काकमैथुनदर्शनशान्तिप्रयोगः ।

विषयः । काकमैथुनदर्शन शान्तिकथनं ।

No. 3230. गृह्यभ्यन्तरकाकप्रवेशशान्तिः । Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folium, 1. Lines, 16. Extent, 12 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1733. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Grihābhyāntara-Kākapraveśa-śānti. Expiation of the evils resulting from a crow entering a house or temple. The work professes to be an extract from the Mānava Saṁhitā, a work hitherto undiscovered. The reference is obviously not intended for the laws of Manu.

Beginning. मानवसंक्षितायां ।

अथातः सम्प्रवक्ष्यामि वायसः प्रविशेद्दुष्टं ।

प्रवेशादूर्ततो गच्छेन्नासमेकं विवर्जयेत् ॥

द्वारान्तरे ततो गच्छेत् पश्चात्पाशु विवर्जयेत् ।

देवालयं विशेद्यैव शीघ्रस्त्युत्तरं भवेत् ॥

End. समाप्ते अभिषिक्तसु गोयुग्मं दद्यात् दिष्टेत् ।

आभ्यावलीकनं कृत्वा मन्त्रशान्तिं पठेदिति ॥

Colophon. इति मानवसंक्षितायां वायसशान्तिः ।

विषयः । काकमैथुनदर्शने शान्तिप्रयोगः ।

No. 3231. त्रिपशुहोत्रमन्त्रभागः । Substance, country-made paper, 12×4 inches. Folia, 26. Lines, 10 on a page. Extent, 650 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Tripaśu-hotra, mantra-bhāga. A collection of the Mantras required in the celebration of the Tripas'u-hotra, a rite in which three animals are enjoined to be sacrificed. Anonymous.

Beginning. त्रीगणेशाय नमः । ऐन्द्रपशो ॥१॥ प्रयाजानां ॥१॥ समिद्ध इन्द्र उवसान-
नीके पुरोवचा पर्वण्यहा दधानः । विभिदैर्वैस्त्रिंशता वक्त्रवाज्जघान हवं विदुरो वनाराः ॥१॥

End. मापोमोषधीर्षिसिद्ध भुवस्त्वयं द्विभक्षं बभूवस्तु धाक्को धाक्को राजंस्ततो
ववध नो सुहृ यमापो अघ्ना इति ववधेति श्रपाम जततो ववध नामुह्य । दुर्मिषिया दुर्मिषिया ।

Colophon. इति त्रिपशोर्होचस्य मन्त्रभागः ।

विषयः । त्रिपशुहोवाख्ययागस्य मन्त्रकीर्तनं ।

No. 3232. उदुदायप्रदीपः उद्योतनामकटीकासहितः । Substance, country-made paper, 10½ × 4½ inches. Folia, 18. Lines, 12 on a page. Extent, 702 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse.—Generally correct.

Uḍudāya-pradīpa, with a gloss named **Udyota**. On the different conjunctions possible in the course of the progress of planets round the zodiacal circle and their effect on human destiny. By Bhairavadatta, son of Harirāma S'armā. The gloss is anonymous.

त्रीगणेशाय नमः ।

Beginning. सूक्तस्य—सिद्धान्तमोपनिषद्गुह्यान्तं परमेष्ठिनः ।

शोषाधरं महः किञ्चिद्दोषाधरमुपास्यते ॥१॥

वथप्याराशरीं चोरामनुष्ठत्य यथामति ।

उदुदायप्रदीपाख्यं कुर्वी देवविद्यामुदे ॥२॥

पञ्चानि नक्षत्रदशप्रकारेण विदृश्यते ।

दशा विंशोनरी चाप प्राच्या नाटोनरी मता ॥३॥

बुधैर्भावादयः सर्वे ज्ञेयाः सामान्यशास्त्रतः ।

एतन्नास्मानुसारेण संज्ञां ब्रूमो विद्येयतः ॥४॥

टीकायाः ।

त्रीगणेशाय नमः । त्रीलक्ष्मीरमणं गणेशमभयं त्रीमङ्गलं शारदां सूर्यादियष्टमखलं सवित्रं
मला विदाम्नीतये । ज्योतिःशास्त्रकलाकुतूहलरतिसत्तत्प्रबन्धान्नं वीक्ष्योद्योतमिमं तनोमि
विशदं दायप्रदीपेऽमलं ॥१॥ परमसुखमुदारं ज्ञातसच्चाज्ञाचारं विजितभयविकारं शान्तमुक्तिप्रकारं ।

श्रुतिनयनविचारं भूरिशिष्यप्रचारं गुह्यमविनयप्रचारं दृढपादं क्षरामः । १ । ज्ञातं मन्त्रमतिः क
शास्त्रविषयासाध्यं सतां सत्यतं ज्योतिःशास्त्रविविक्तदिष्टजपसं ज्ञास्यौ तदर्थोत्तमः । तानेव
श्रुतिगोचरान् गुह्यरूपापौषधधारान् × × मन्ये चार्द्रकुबोधवद्विवक्तलज्जालौकिकनिर्वापकान् । १ ।
वार्तिकः । अथ तावत् पौर्ण्यदैशिकधर्माधर्माधीनजननी जीवजातस्यानागतधर्माधर्मापस्यविषया
जातकशास्त्राणि परमर्षयः प्रविन्युः ॥

End.

बृहस्पति —

धर्मधर्माधिनेतारान्योन्यान्वयसंस्थितौ ।

राजयोगाविति प्रोक्तं विज्ञातो विजयो भवेत् ॥ ४१ ॥

टीकायाः ।

अभूद्वैरवस्थानीनां क्षिपकवरवीधरः ।

महाभारतनिर्माणे व्यासस्येव मन्त्रेश्वरः ॥

इति उदुदायप्रदीपेऽर्जुनश्रद्धायाः सम्पूर्वः ।

Colophon. इति श्रीपण्डितहरिरामशर्माकुलुबीरवद्वैद्यज्ञविरचित उदुदायप्रदीपे
सर्वेऽर्जुनश्रद्धायास्तुर्थः । समाप्तस्यायं ग्रन्थः ।

विषयः । राशित्रयं पञ्चाशं स्थितिविशेषेण ज्ञानाविधयोगकथनं ।

No. 3233. उग्ररथशान्तिप्रयोगः । Substance, country-made paper 11×5½ inches. Folia, 3. Lines, 11 on a page. Extent, 81 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Ugrarathasānti-prayoga. Description and details, according to the rules of S'aunaka, of a rite called Ugraratha-s'ānti. Its object is to ensure long life, and has to be performed after the completion of the sixtieth year of one's age. Anonymous.

Beginning. अथ षड्विंशत्युपरथशान्तिः । श्लोकः ।

अथातः संप्रवक्ष्यामि शान्तिस्तोत्रपरथस्य च ।

ब्राह्मणस्यविधिविना श्रद्धायाश्चैव योषितां ॥

येदि स्यात् षड्विंशत्यु तदा अत्युर्भवेद्भुवं ।

दुःखप्रानि च जायन्ते मातापिषोर्भन्तिस्तथा ॥

आर्यापुत्रविधौ न च रोगज्जादि (?) भयं तथा ॥ इत्यादि ।

End.

तस्य + शतवर्षाणां भवेदिति विनिश्चितं ।

सर्वादिद्विनाशश्च सर्वसम्पदुभविष्यति ॥

Colophon. इति श्रीमकीर्तः उपरचशान्तिप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । समतीये षड्विंशतिमे वचसि दीर्घपुद्गादिकामेन श्रीमकीर्तविधिना उपरच-
शान्तिर्विधेवेति विधानकथनपूर्वकं तत्प्रयोगकथनम् ।

No. 3234. उपरचशान्तिप्रयोगः । Substance, country-made pa-
per, 12 × 4 inches. Folia, 26. Lines, 10 on a page. Extent, 650 slokas. Cha-
racter, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of
India. Appearance, old Prose and verse. Generally correct.

Ugrarathasánti-kalpa-prayoga. The same subject as of the
next preceding work, but treated according to the ordinances of the
Tantras. An extract from the Saivágama.

Beginning. कैलाचमिहरे रम्ये सर्वदेवनमकुतम् ।

प्रथम्य शङ्करं देवं गुह्यः पप्रथ्य सादरं ॥

शान्तिपुपरयो नाम सर्वप्रादिवचशङ्करः ।

पुत्रपौत्रकथनकरः धनधान्यविनाशनः ॥

राज्यध्वंसकरो राज्ञां क रथ परिकीर्त्यते ॥ इत्यादि ।

End.

यस्य नामाचरेदुपरचशान्तिं वक्ष्यामि ।

श्रवणोऽस्य विनम्रान्ति सर्वदा सुखमेवते ॥

Colophon. इति श्रीवैवागमे शिववज्रसुखसंवादे उपरचशान्तिप्रयोगः समाप्तः ॥

विषयः । षड्विंशतवर्षवयस्कस्य पुत्रस्य कक्षावद्धाभाय शिवानमोक्तविधिना उपरचशान्ति-
र्विधेवेति तद्विधानकथनं तत्प्रयोगकथनम् ।

No. 3235. उपनयनकारिका । Substance, country-made paper, 7 × 4
inches. Folia, 2. Lines, 9 on a page. Extent, 29 slokas. Character,
Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India.
Appearance, old. Verse. Generally correct.

Upanayana-káriká. Memorial verses on the sacrament of Upa-
nayana, or the investiture of the Brahminical cord. The codex is
defective.

Beginning.

सवीपनयनकारिका ।

ब्राह्मणसंस्कारपर्यन्तमुपलब्धेवादि पूर्ववत् ।

परिधानं भवेद्दस्य वाचसैवाहवेन तु ॥

एवञ्चूतं कुमारं तं कुर्यादुपशोषणीतिकं ॥ इत्यादि ।

अहःशेषं ततश्चिदेत् सायं सन्ध्यामुपास्य च ।

पूर्वपात्रनिधानानुपक्षेपादि पूर्व्ववत् ॥ इति ।

विषयः । उपनयनेतिवर्तमानताविधानम् ।

No. 3236. उपदेशामासम् । Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 19. Lines, 8 on a page. Extent, 294 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, decayed. Prose. Generally correct.

Upalekhā-bhāṣhya. A commentary on the Upalekhā-sūtra of S'aunaka on Sanskrit pronunciation, accents, and syllabic quantities. Anonymous. The work noticed under No. S207, p. 282, has been described as that of S'aunaka, but it is really a compilation from the work of that author.

Beginning. प्रबलतो हे पणे न जाः । — — — ब ह व न व भ न व र ह व
येति । घोषसंज्ञायाः प्रयोजनं तत्परितोषार्थं । इत्यादि ।

नमः शैलकाय नमः शैलकायेति आह्वयः । परितोषार्थो द्विरव्याहः ॥

इत्युपलेशाभाष्येऽहो वनः । संवत् १७०१ ।

विषयः । उपसेवास्वयं वाङ्मयम् ।

No. 3237. उद्बजापानिः | Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 7. Lines, 8 on a page. Extent, 87 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Udaka-sānti. Baudhāyana's rules for the performance of the Udakas'ānti rite.

Beginning. अब वै भवति नदा वा आपः नदानेवारब्धेति । नदी वा आपो नद्धाने-
वारब्धेति । इत्यादि ।

भद्रम् सर्पांश्चाद्विरसीज्य सर्पांश्च हृतं जना सायुषामश्वाभार + + ॥

Colophon. इत्युदकाग्निः समाप्ता ।

विषयः । वीषायनीयोद्भवानिबिधिरूपम् ।

No. 3238. उत्सर्जनोपाकर्म्मप्रयोगः । Substance, country-made paper, 8×4 inches. Folia, 44. Lines, 16 on a page. Extent, 5,739 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Utsarjjanopākarma-prayoga. Rituals for the consecration and slaughter of animals according to the ordinances of Ās'valāyana. By Vāpu Bhaṭṭa, son of Mahādeva.

Beginning. आचक्षायनमाचार्यं गत्वा च विमलेश्वरं ।

मृच्छाच्छवश्च तदुदतिं कारिकाः शौनककृतिं ॥१॥

प्रयोगपारिजातादीन् ग्रन्थानाहोव्य यमतः ।

प्रयोगः त्रियतेऽध्यायोपाकृत्युत्सर्गकर्म्मणोः ॥

तथादौ परिभाषार्थः किञ्चित् संमृश्यते स्फुटं ।

— — — — — ॥

अथ यद्यपि आचार्येष्वपि पूजादि मोक्षं । तथाप्यावश्यकस्य शास्त्रान्तरस्य शिष्टैरङ्गीकृतत्वान्
प्रचुराचाराच्च—इत्यादि ।

End. अत आरभ्य यस्मात्तान् यज्ञानि लघीयते ।

शुक्ले वेदमधीयीत क्षण्येऽङ्गानीति केचन ॥

इत्यस्य पक्षवितेन ।

अथग्रिभुमिभूशानि युवाब्दे जावये सिते ।

केलुकारोपनाम्नः शौनसादेवस्य क्षुण्णम् ॥

वापूभजेन विदुषा प्रयोगोऽयं विनिर्दिष्टः ।

अनेन भगवानौशः 'प्रीयतां वेदपूषचः ॥

Colophon. इति शौनसविनपावनकेलुकारोपाभिधमसादेवात्मजवापूभहविरचित उत्स-
र्जनोपाकर्म्मप्रयोगः समाप्तः ॥

विषयः । आचक्षायनोक्तविधिना उत्सर्जनोपाकर्म्मणोः प्रयोगकथनम् ।

No. 3239. उत्तरशान्तिः । Substance, country-made paper, 8½ × 4 inches. Folium, 1. Lines, 18. Extent, 24 ślokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Uttara-śānti. A collection of the benedictory mantras occurring in the Vedas.

Beginning.

अथ उत्तरशान्तिप्रारम्भः ।

ॐ ब्रह्मो नमः ब्रं वचनः ब्रह्मो भवमर्थमा ।

ब्रह्म ब्रह्मो ब्रह्मस्थितिः ब्रह्मो विष्णुपदमनः ॥ इत्यादि ।

End.

बोद्धव्यायमन्त्रश्च द्वावेतौ नष्टावः पुरा ।

कथं भिन्ना विनिर्यातो तेन मातृशिकापुत्रौ ॥

ॐ अथ । ॐ अथ । ॐ अथ ॥

विषयः । उत्तरशान्तिविषयकम् ।

No. 3240. प्रतापः । Substance, country-made paper, 9½ × 5 inches. Folia, 476. Lines 11-12 on a page. Extent, 11,424 ślokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1758. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Vratārka. An elaborate treatise on Vratas or optional fasts and penances. By S'aṅkara Bhaṭṭa.

Beginning. दिवाकरपदद्वयं पञ्चदशप्रदायकं ।

वैद्योक्तमसौ नाशकर्तुं तत् प्रथमाभ्यर्थं ॥

वे आद्य + तिकरमन्त्रादिसम्बन्धै-

र्मेन्द्रप्रथिततराम्बकारिभ्यु । (?)

लोकैर्भ्यो वितरति सत्प्रकाशरत्नं

तं वन्दे वनजवनीविनोदवन्दुके (?) ॥

नामं नामं प्रथमोदुरभरतप्रसन्नोद्यमादिहनेन ।

आम्यद्गन्धान्धुमिधमज्जनपरौ आमकीवत्तभाङ्गी ॥

मातृवीनीलकण्ठामलपदकपया सन्ध्याभार्यतजः ।

कुर्वे श्रीरङ्गरोऽयं सङ्कटपङ्कटपञ्चकोकमुटैः प्रतापैः ॥

अथ च कर्त्तव्यविषयो नियतः सङ्कटो व्रतमिति श्रीरङ्गः । तत्र अग्निहोत्रसंन्यासवन्त्यादि-
विषये सङ्कटोक्तिप्रसङ्गे—इत्यादि ।

End.

य इदं श्रुत्वाश्रित्य वागवेदा समाहितः ।

अथमेवमर्थं तस्य सचचक्ष भवेद्भुवं ॥

Colophon. इति भविष्योत्तरपुराणे ह्यरवलीलाप्रतः । इति प्रतापः समाप्तः ।

शके १७५८

विषयः । व्रतचक्रचक्रनपूर्वकं त्रिभिन्नचक्रवारसंज्ञाख्यादिविहितानां व्रतानां विधान-
कथनं प्रयोगकथनम् ।

CLASSIFICATION.

I.—VEDA S'ĀSTRA.

- a. Sañhitá (hymus).
- b. Bráhmaṇa (ceremonials).
- c. Aranyaka (do. appropriate for forest life).
- d. Upanishad (theology).
- e. Vaidika (Sútra, rituals, phonetics, &c.).

II.—ĀTITHĀSIKA S'ĀSTRA.

- a. Itihāsa (history).
- b. Purāṇa (ancient legends).

III.—KĀVYA S'ĀSTRA.

- a. Kāvya (poems).
- b. Nāṭaka (drama).
- c. Champú (poetico-prose compositions).
- d. Kōsha (miscellaneous poetical collections).
- e. Upākshyāṇa (tales and romances).

IV.—ABHIDHĀNA S'A'ĀSTRA (lexicography).

V.—VYA'KARAṆA S'A'ĀSTRA (grammar).

VI.—CHHANDAH S'A'ĀSTRA (versification).

VII.—ALĀṆKA'RA S'ĀSTRA (rhetoric).

VIII.—JYOTISH S'ĀSTRA (astronomy and astrology).

IX.—SMṚITI S'ĀSTRA (law, civil and canonical).

X.—SAṆGITA S'ĀSTRA (music).

XI.—S'ILPA S'ĀSTRA (arts).

XII.—KĀMA S'A'ĀSTRA (*ars erotica*).

XIII.—DĀRS'ANA S'A'ĀSTRA (philosophy).

- a. Dārs'anika (general philosophy).
- b. Sāñkhya (hylotheistic).
- c. Yoga (theocratic).
- d. Nyāya (dialectic).
- e. Vais'eshika (physical).
- f. Mīmāṃsā (ritualistic).
- g. Vedānta (monotheistic).
- h. Aparādārs'anika (minor systems of philosophy).

XIV.—BHAKTI S'A'ĀSTRA (faith).

XV.—TANTRA S'A'ĀSTRA (mysticism).

XVI.—VAIDYAKA S'A'ĀSTRA (medicine).

XVII.—JAINA S'A'ĀSTRA (Jaina religion).

XVIII.—BAUDDHA S'A'ĀSTRA (Buddhist religion).

XIX.—ANIRDISHṬA (miscellaneous).

CLASSIFIED INDEX.

I.—VEDA S'A'STRA.

a. Sañhítá.

Devísúkta-bhášhya	...	...	... 3178	250
S'rísúkta-bhášhya,...	...	...	... 3017	119

d. Upanishad.

Chhándogya-bhášhya-tíká,	...	...	... 3217	288
Chhándogyopanishad,	...	...	... 3215	287
Chhándogyopanishad-bhášhya,	...	...	... 3216	287
Kiranávalí,	...	...	... 3136	212
Mahávákya-ratnávalí,	...	...	... 3135	211
Tripuropanishad-bhášhya,	...	...	... 2907	17

e. Vaidiká.

Agnihotra-mantrártha-chandriká,	...	...	... 3095	178
Aikáhika-cháturmáśya,	...	...	... 3211	285
Kévina-śastra,	...	...	... 3214	286
Dars'a-paurṇamása-hotra-prayoga,	...	...	... 3218	288
Dars'apaurnamásákhya-yága-prayoga,	...	...	... 3200	279
Saptapékasañsthávidhi,	...	...	... 3220	289
S'rísúkta-vivarana,	...	...	... 3219	289
Třichapaddhati,	...	...	... 3222	291
Tripaśu-hotra-mantrabhága,	...	...	... 3231	298
Trisañku-vedánuvachana,	...	...	... 3201	279
Upalekhá,	...	...	... 3207	282
Upalekhá-bhášhya,	...	...	... 3236	301
Uttara-śánti,	...	...	... 3239	302
Vidhurádhána-prayoga,	...	...	... 3203	280

Vidhropāsana-prayoga, ...	3202	280
Vihṛita-shoḍaś'i	3204	281
Vyūḍhāhīnadvādasāha-prayoga, ...	3213	286
Yatidharma-bhikṣāvidhi, ...	3198	277
Yatidharma-saṅgraha, ...	3199	278

II.—ĀTITHA'SIKA S'A'STRA.

a. Itihāsa.

Durbodha-padabhañjinī-ṭika, ...	3011	111
Jñāna-dīpikā, <i>alias</i> Mahābhāratatātparya-ṭikā, 3009, 3010, 109, 110		

b. Purāṇa.

Brahma-vaivartta-purāṇa, ...	2917	25
Gītā-māhātmya, ...	2971	79
Maṅgalagaurī-vratodyāpana, ...	3212	285
Nirvānasthiti, ...	3208	283
Sahasra-chaṇḍyādi-vidhi, ...	3127	203
Yugalakis'ora-stotra, ...	3120	199

III.—KA'VYA S'A'STRA.

a. Kāvya.

Amrita-laharī, ...	3044	141
Bhāvártha-dīpikā, ...	3018	119
Das'akumāra-bhūṣhaṇa, ...	3042	139
Gaurachandrāśṭaka, ...	2952	61
Gaurava-dīpanī, ...	2936	47
Ghaṭakarpāra-ṭikā... ..	3172	249
Haṁsadūta-ṭikā, ...	2947	57
Kṛishṇakarnāmṛita-vyākhyā, ...	2955	63
Mahimnastava-ṭikā	3168	246
Manoramā, <i>alias</i> Megadūta-ṭikā, ...	3174	250
Mudrā-rākshasa-ṭikā, ...	3008	108
Mukunda-chaturdaś'a, ...	3180	254

Nítis'ataka-ṭiká, ...	...	...	2937	47
Pada-chandriká, ...	...	...	3041	138
Rámákheṭa-kávyá, ...	...	...	3114	193
Rákshasa-kávyá-ṭiká,	...	...	3151	234
Ritusañhára-chandriká,	...	...	3191	269
Sandarbha-chintámaṇi,	...	...	3040	137
S'ántisataka-ṭiká, ...	...	...	3166	245
Sarvāṅga-sundarí, ...	...	...	2968	78
S'ísupálabadhá-ṭiká,	...	...	3176	251
Subodhá, ...	...	...	3183	259
Sudhálaharí, ...	...	...	2892	3
Tátparya-dípiká, ...	...	...	3038	136
Vairúgya-s'ataka, ...	...	...	2891	2
Vilvamaṅgala-ṭiká,	...	...	3163	243
Viśeshārtha-bodhiká <i>alias</i> Rághaví-vṛitti, ...	...	...	3060	152
Yamunáshṭaka, ...	...	...	2950	60

---

b. Nátika.

Abhisáradyashṭarasa,	...	...	2948	58
Nátakachandriká, ...	...	...	3160	240

IV.—ABHIDHA'NA S'A'STRA.

Amara-viveka, ...	...	...	3045	141
-------------------	-----	-----	------	-----

V.—VYA'KARAṆA S'A'STRA.

Bála-bodhini, ...	...	...	2929	42
Karakádyartha-nirṇayaraudrí,...	...	...	2938	48
Prákṛita-kámadhenu,	...	...	3157	238
Prákṛita-lañkes'vara,	...	...	2158	239
Sañkshiptasára-paris'ishta	...	...	2946	57
Siddhánta-chandriká	...	...	2919	34
Siddhánta-ratnávali,	...	...	3106	187
Subodhiní, ...	...	...	3122, 2911, 20,	200
Tattva-dvípiká, ...	...	...	2920	35

Unádi-vṛitti, ...	3110	191
Upāsarga-vṛitti, ...	3177	252
Vasudhātu-kārikā, ...	2921	35
Vasudhātu-kārikā-ṭīkā, ...	2922	36

VI.—CHHANDAH S'A'STRA.

Piṅgala-sāra, ...	2912	21
Vāṇībhuṣaṇa, ...	3149	232

VII.—ĀLĀṆKA'RA S'A'STRA.

Ālāṅkāra-sarvasva, ...	3015	117
Kāvya-darpaṇa, ...	3169	247
Kāvya-āṅkāra-ṭīppanī, ...	3102	184
Kāvya-pradīpa, ...	3022	124
Parimala, ...	3115	194
Rasa-gaṇḍādhara, ...	3014	115
Ratnadarpaṇa, ...	3147	230
Sarasvatī-kaṇṭhābharṇa, ...	3143	223
Sighrabodha-būṣaṇa, ...	3113	193
Sudhā, ...	3101	184
Vyaṅgārtha-kaumudī, ...	3020	122

VIII.—JYOTISHA S'A'STRA.

Das'ā-chintāmaṇi, ...	2970	79
Jagadbhūṣaṇa, ...	3118	197
Jyotiḥ-pradīpa, ...	3197	276
Jyotiḥsāgarasāra, ...	3170	247
Jyotiḥsaṅgraha, ...	3013	113
Jyotiḥsāra, ...	2965	74
Jyotiḥsāra-saṅgraha	3162	242
Jyotiḥ-s'loka-saṅchaya <i>alias</i> Sarvakarma, ...	3195	273
Jyotiṣa, ...	3210	284
Jyotiṣāṅkura	2928	41
Karmaprakāśa, ...	2923	36
Spandana-charita, ...	2934	45

Uḍudāya-pradīpa, ...	...	...	...	3232	298
Yogārṇava, ...	...	...	...	3205	281

IX.—SMṚITI Ś'A'STRA.

Achāra-chandrikā,...	...	...	...	3043	140
As'aucha-chandrikā,	...	...	...	3161	242
As'aucha-nirṇaya,	...	...	...	3188	267
Chandana-dhenudāna,	...	...	...	3154	237
Dāyabhāga-vyāvasthā,	...	...	...	2958	67
Gaṅgāsnānādi-saṅkalpavākyadvīpa,	...	...	...	3156	238
Grahayajñādi-vidhi,	...	...	...	3209	284
Grihābhyāntara-kāka-praveśa-s'ānti,	...	...	...	3230	297
Jativiveka,	...	...	...	3097	179
Kākamaithuna-darsana-s'ānti,...	...	...	...	3228	296
Kakamaithuna-darsana s'ānti-prayoga,	...	...	...	3229	297
Kāla-kaumudī, ...	...	...	...	2905	15
Kāla-tattva-vivechana,	...	...	...	3049	144
Kṛitya-ratnāvalī, ...	...	...	...	3012	111
Kṛitya-tattva, <i>alias</i> Prayoga-sāra,	...	...	...	3132	208
Pānigrahādi-kṛitya-viveka,	...	...	...	2164	244
Prāyaschitta-kaumudī	...	...	...	3134	210
Prāyaschitta-nirūpaṇa,	...	...	...	3138	214
Prāyaschitta-sārakaumudī,	...	...	...	2949	58
Rāmārchhana-sopāna,	...	...	...	3125	202
Shaṭkarma-dīpikā,...	...	...	...	3194	273
S'ivapūjā-saṅgraha,	...	...	...	3126	203
Smṛiti-chandrikā, ...	...	...	...	3039	137
Smṛiti-darpaṇa, ...	...	...	...	3196	275
Smṛiti-manjarī, ...	...	...	...	2903	13
S'rāddhaviveka-kaumudī,	...	...	...	3175	251
Subodhinī, ...	...	...	...	3123	201
S'uddhi-sāra, ...	...	...	...	3133	209
Sithidīdhi-kaustubha,	...	...	...	3225	293
Tithiviveka, <i>alias</i> Tithidvaidhanirṇaya-prakarṇa,	...	...	...	3155	237
Tīrthendus'ekhara,	...	...	...	3223	291
Tripīṇḍas'rāddha-prayoga,	...	...	...	3221	290

Trivikramí,	...	...	...	3226	295
Tulasímáhátmya,	...	...	...	2969	78
Udaka-sánti,	...	...	...	3237	301
Udváha-chandriká...	...	...	...	3004	105
Ugraratha-sánti-prayoga,	...	...	...	3233	300
Ulnukapotaśánti-prayoga,	...	...	...	3227	296
Upanayana-káriká,	...	...	...	3235	300
Utsarjjanopakarīna-prayoga,	...	...	...	3238	302
Viśuddhidarpaṇa,	...	...	...	3179	253
Vivádārṇava,	...	...	...	2165	244
Vratārka,	...	...	...	3240	303
Vṛishotsarga-kaumudí	...	...	...	3153	236
Vyavasthá-saṅgraha,	...	...	...	2964	73

XIII.—DARS'ANA S'A'STRA.

a. Dársanika.

Jíva-bheda-saṅgraha-dípiká,	...	...	...	3187	266
-----------------------------	-----	-----	-----	------	-----

c. Yoga.

Jñána-saṅkulí,	...	...	...	2957	66
----------------	-----	-----	-----	------	----

d. Nyáya.

Dídhiti-típpaní,	...	...	...	2916	25
Laukikanyáya-saṅgraha,	...	...	3139, 216,	3140	218
Naya-nirúpaṇa,	...	...	...	2999	101
Nyáya-bodhiní,	...	...	3029, 129,	3190	268
Nyáya-pradípa,	...	...	2913, 22,	2979	85

e. Vais'eshika.

Padártha-chandriká,	...	...	...	2901	12
Tarkadípiká,	...	...	...	3111	192

g. Vedánta.

Achárya-matarahasya,	...	...	...	3121	200
Adhyátma-chandriká,	...	...	...	2915	24
Anubhášhya	...	...	...	3021	123
Avatára-vádavalí,	...	...	...	3019	120

Íśvaraváda, ...	...	...	...	3050	145
Purnaprajñádarsāṇa, ...	...	...	...	3193	272
Rahasyatraya-s'āra, ...	...	...	...	3104	186
Rāmānuja-darsana, ...	...	...	...	3171	249
S'āstra-siddhānta-saṅgrahasūra, ...	...	...	...	3099	181
Siddhānta-chandrikā, ...	...	...	...	2995	98
S'ribhāshya, <i>alias</i> Sārīraka-mīmāṃsā-bhāshya, ...	...	...	...	3144	227
Tātparya-chandrikā, ...	...	...	...	3224	292
Tattva-chandrikā, ...	...	...	...	2906	16
Vedānta-chintāmaṇi, ...	...	...	...	3016	118
Vedānta-dīpa, ...	...	...	...	3141	221
Vedānta-sāra ...	...	...	...	3142	223
Vedānta-syamantaka, ...	...	...	...	3146	229

h. Aparādārśanika.

Tārkika-rakṣhā-vyākhyā-sārasaṅgraha, ...	...	...	...	3112	192
--	-----	-----	-----	------	-----

XIV.—BHAKTI S'ĀSTRA.

Ananda-mandākinī, ...	...	...	...	3145	228
Aṣṭakāla-sevā-nirūpaṇa, ...	...	...	...	2953	62
Bhajanakrama-saṅgraha, ...	...	...	...	3187	213
Bhakti-ratna, ...	...	...	...	2902	12
Bhakti-ratnākara, ...	...	...	...	2918	31
Bhaktisandarbhā, ...	...	...	...	3152	235
Chaitanya-bhāgavata, ...	...	...	...	2973	80
Chaitanya-chandrāmṛita, ...	...	...	...	3167	246
Dvādasagopāla-nirnaya, ...	...	...	...	2924	37
Haribhakti-kalpalatikā, ...	...	...	...	2972	80
Harekṛishṇa-mahāmantrārtha-nirupāṇa, ...	...	...	...	2966	77
Harināma-kavacha, ...	...	...	...	2967	77
Kṛishṇabhakti-prakāś'a, ...	...	...	...	3189	268
Kṛishṇāhnikā-kaumudī, ...	...	...	...	2951	60
Mānasasevā-saṅkṣhepa, ...	...	...	...	2941	54
Padāmṛita-samudra, ...	...	...	...	2944	56
Sādhana-paddhati, ...	...	...	...	2842	55
Stava-mālā-bhūṣaṇa, ...	...	...	...	2843	55
Utkalikā-manjarī, ...	...	...	...	3178	252

Utkaliká-manjarí-ṭīkā,	...	...	...	3159	240
Vaishṇava-kutūhala,	...	...	...	2908	18
Vilāpa-kusumāñjalí,	...	...	...	2954	62
Yugalakīśora-sahasranāma-stotra,	...	...	...	2945	56

XV.—TANTRA S'A'STRA.

Āgamatattva-vilāsa,	...	...	...	3186	261
Gopāla-sahasranāma-stotra,	...	...	...	2925	88
Harināma-kavacha,	...	...	...	2967	77
Kālī-sahasranāma-stotra,	...	...	...	2959	68
Kālī-tattvāmṛita,	...	...	...	2962	71
Kālitattva-sudhāsindhu,	...	...	...	2956	64
Kālvilāsa-tantra,	...	...	...	2963	72
Kuloḍḍis'a-mahātāntra,	...	...	...	2961	70
Nirvāna-tantra,	...	...	...	3181	254
Puraścaryā-rasāmbudhi,	...	...	...	2904	14
Rādhā-sahasranāma-stotra	...	...	...	3124	202
Sādhana muktāvalí,	...	...	...	3184	259
Sajjana-rañjiní,	...	...	...	2980	43
Sāktānanda-taraṅginí,	...	...	...	3182	256
Ugraratha-s'ūnti-kalpa-prayoga,	...	...	...	3234	300
Utpatti-tantra,	...	...	...	2960	69
Viśvasāra-tantra,	...	...	...	3192	269
Yonitantra,	...	...	...	3185	260

XVI.—VAIDYAKA S'A'STRA.

Ashtāṅga-hridaya,	...	...	...	3129	205
Chikitsā-kalikā,	...	...	...	3051	145
Dravyaguna	...	...	...	2927	89
Dravya-guṇa-saṅgraha,	...	...	...	2931	43
Dravya-guṇa-saṅgraha-ṭīkā,	...	...	...	2932	44
Hitopades'a	...	...	...	3119	198
Manoramā <i>alias</i> Trisatí,	...	...	...	3059	151
Nāḍi-parīkshā,	...	...	...	3048	143
Nāḍi-samuchchaya,	...	...	...	3047	143

	No.	Page
Paribhāshā, ...	2935	46
Pathyāpathya-viniśchaya... ..	2939	48
Paryāya-ratnamālā, ...	3150	234
Ratnasāra-chintāmaṇi, ...	2940	49
S'abda-ratnāvalī, ...	2926	38
S'arīra-nis'chayādhikāra	2933	45
Vaidya-vallabha, ...	2982	88
Yoga-s'ataka, ...	3228	204

XVII.—JAINA S A 'STRA.

Āchārāṅga-pradīpikā, ...	2991, 2992, 95, 96	
Āchārāṅga-sukhāvabodha	2989, 2990, 94, 95	
Āchārāṅga-sūtra, ...	2935, 2986, 90, 92	
Āchārāṅga-ṭīkā, ...	2987, 2988, 92, 93	
Ādijina-stotra, ...	3117	196
Akṣhaya-tritīyā-vyākhyāna, ...	2898	9
Ambaḍa-charitra, ...	3037	135
Ananda-s'rāvaka-sambandha, ...	3070	159
Anugadāra, ...	2997	99
Anuyogadvāra-sūtra-bālābodha, ...	2998	100
Aśtāhikākhyāna, ...	2897	8
Atichāra-sūtra	3079	166
Atichāra-sūtra-ṭīkā, ...	3080	166
Ātmaprabodha, ...	2896	6
Auchitya-vichāra-charchā, ...	3078	164
Kvasyāka-sūtra, ...	3006	106
Bhaktāmara-bālābodha, ...	3077	163
Bhaktāmara-stavāvachūrī, ...	3053	147
Balinarendrākhyānaka, ...	2914	23
Bṛīhachchhānti-stotra, ...	3062	153
Chaitra-pūrṇimā, ...	2900	11
Chandra-prajñapti-bālābodha,... ..	3093	177
Chittrasena-chautis'padi, ...	3035	134
Dāna-kalpādruma,... ..	2981	87
Danḍaka-bālābodha, ...	3032	132

	No.	Page
Das'ávachúrní, ...	3094	178
Das'avaikálíka-siddhánta-laghu-vṛitti,	3092	176
Dhanapála-chariya,	3034	133
Dhanya-kathá, ...	3091	176
Dharma-charchá, ...	3052	147
Dharma-ratna, ...	3088	173
Dharmaratna-vṛitti,	2089	174
Dharmopades'a, ...	3071	159
Hemakoshávachúrní, ...	3054	148
Holiká-kathánaka,...	2894	4
Jambukumára-rása, ...	3036	134
Jayatribhúvana-triṅśiká,	3075	162
Jīnastavana, ...	3082	168
Jinendra-stavana, ...	3116	195
Jīvābhigama-ṭiká, ...	3005	105
Jīvavichára-bálābodha,	3033	133
Jñānapañchamí-máhātmya,	2895	5
Kalpalatá, ...	2890	1
Kalyānamandira-stava,	3074	161
Kayavanná-chaupai,	3028	129
Labdhi-sāra, ...	2980	86
Laghu-nyāsa, ...	3096	179
Laghu-s'ānti-stotra,	3065	155
Mantra-yantravidhi-vidhāna, ...	3073	161
Meghalatá, ...	3076	163
Merutrayodas'í-vyākhyāna,	2893	4
Narmadā-sundarí-kathá,	3090	175
Navapada-prakarāṇa,	3030	130
Navapada-prakarāṇa-vivṛitti, ...	3031	131
Nyāsa-tilaka-vyākhyá,	3103	185
Padmāvati-stotra, ...	3087	172
Pārs'vaprabhu-stavana,	3000	102
Paushadas'amí-kathá, ...	2899	10
Prasnottara-samuchchaya-prakās'a,	3046	142
Pratiṣṭhā-vidhi, ...	3001	102
Piṇḍa-viśuddhi-bálāvabodha, ...	3002	103

	No.	Page
Apāla-charita, ...	3023	125
Āishabha-pañchās'ikā-vṛitti, ...	3086	171
Śabdārtha-vṛitti, ...	3100	183
Ādhu-pratikramaṇa-sūtra, ...	2993	97
Śādhū-pratikramaṇa-sūtrāvachūṛṇī, ...	2994	97
Śādhū-vidhiprakāsā <i>alias</i> Śrīvidhi, ...	3098	180
Sajjana-chitta-vallabha, ...	3058	150
Saṅghaṇi-sūtra-bālābodha, ...	3055	148
Sangrahaṇi-sūtra-chāmbūkārtha, ...	3056	149
Śaṅgha-paṭṭaka-śāstra, ...	2996	98
Śāntistotra-vṛitti, ...	3068	157
Śaptatikāvachūṛṇī, ...	2982	90
Śaptatikā-sūtra, ...	2983	89
Śindūraprakaraṇa-vyākhyā, ...	3072	140
Śindūra-prakara-tīkā, ...	3063	154
Śishyāhitā, ...	3007	107
Śrāddhadina-kṛitya, ...	3069	158
Śrāvaka-vidhi-prakāśa, ...	3105	186
Śrīkalpa-saṅgraha, ...	3057	149
Śrīpāla-charita-vyākhyā, ...	2978	85
Sūktaratnāvalī, ...	2977	83
Sukti-muktāvalī, ...	2910	20
Sūtra-kṛitāṅga-tīkā, ...	3033	104
Tattva-kaumudī, ...	3097	156
Triṇs'ikā-bālābodha, ...	3066	156
Upades'amālā-bālābodha, ...	3064	155
Upades'a-mālā-vṛitti, ...	3085	170
Upamiti-bhava-prapañcha-kathā, ...	2976	82
Upāsaka-dasāṅga-bālābodhinī, <i>alias</i> Subodhinī <i>alias</i> Bālābodhinī, ...	3024	126
Uttarādhyāyana-kathā, ...	2975	82
Vachchharāja-haṇsarāja-chaupai, ...	3061	153
Vairāgya-dīpaka, ...	3083	169
Varddhamāna-des'anā, ...	3026	126
Vasupāla-tejapāla-prabandha, ...	3107	188
Vichārashaṭtriṇs'ikā, ...	2909	19

Vikramasena-kumára-chaupai,	...	...	3027
Vinoda-vilása-rasa,	...	...	2974
Vípákāṅga-sútra-vṛitti,	...	...	3025
Vṛihat-kalpa-sútra,	...	...	3130
Vṛihat-kalpa-vṛitti,	...	...	3131
Vyákhyāśa,	...	...	3109
Vyañgārtha-dīpanī,	...	...	3081
Yogasāra with a commentary,	...	...	3206

XIX.—ANIEBHISHṬA.

Kautuka-chintāmaṇi,	...	..	3108
Trimaṅgala,	...	...	3148
Vīrachintamani <i>alias</i> Dhanurveda saṅgraha,	...	...	3084

From RAJA RAJENDRALALA MITRA, LL. D., C. I. E.,

To H. M. PERCIVAL, Esq.,

Honorary Secretary to the Asiatic Society of Bengal.

Dated, 8 Maniktollah,

Calcutta, September 28, 1888.

SIR,

With reference to the letter of Mr. J. P. Hewitt, Under-Secretary to the Government of India, No. 1213, dated the 2nd of June last, I have the honour to submit the following report showing what progress has been made since 1881-82 in the search for Sanskrit Manuscripts in private libraries in the Lower Provinces of Bengal.

2. The search has been conducted under my superintendence during the whole of the period embraced in this report, and the agency employed and the plan of work followed have remained unaltered. As heretofore, the actual work of search has been conducted principally by a pandit who travels over the country, visiting every locality where Sanskrit MSS. are likely to be met with, and I supplement his researches whenever I can go out on tour. The work of elaborating the materials and collating them, is done by the establishment retained at head-quarters, and I supply the English portion of the 'Notices.'

3. At the beginning of 1881-2 the pandit was deputed to Benares where an opportunity offered for the purchase of rare MSS., and in this mission he was engaged for six weeks. He next successively visited Ullah, Darbhanga, Shahpur, Harinagar, Tubia, Bettiah, Muzaffarpur and Sitamari and their surrounding villages. The places visited in 1882-3 were Rungpur, Tusbhandar and the adjacent villages, and then Bhágalpur, Purnia and then Darbhanga for the second time. 1884

was devoted entirely to Azimgang where the pandit has since worked up to this time, except for three months in 1885 when he was deputed to Puri in the Province of Orissa. It is scarcely necessary here to detail the names of all the villages in the neighbourhood of the places named above, in many of which the pandit incurred loss of time and money, without obtaining any information worth having. He is guided, in most instances, by popular rumour as to places where MSS. can be found, and it is not always the safest guide. Even where the rumour may be correct, the MSS. found might often happen to be well-known and common-place, in no way worthy of being recorded. The loss incurred by missions to such places cannot be avoided, and there is no means of avoiding it. On the whole, however, the places visited did not prove very disappointing, and some of them are rich in MSS., of a good many of which the pandit took full notes.

4. The northern districts of Darbhanga, Muzaffarpur and Bettiah were the seats of Hinduism from a remote period of antiquity, and still are the dwelling places of Brahmanic communities which trace their origin to the founders of the Hindu faith and learning. The Princes and Chiefs who flourished in these places were mostly staunch Hindus and patrons of learning, and under their auspices many pandits flourished and carried on their favourite studies with great success. For a long time Tirhut was a great seat of Nyāya learning in Bengal, and Gaṅgeśa Upādhyāya, the great logician, flourished here. It was a pupil of his that brought that branch of learning to Nadiyā about five hundred years ago, and it is only of late the latter place has thrown into shade the renown of Tirhut. Long before the time of Gaṅgeśa, Gautama, the founder of the Nyāya system of philosophy, flourished in the province of Behar. His hermitage (*śrama*) was located at Godnā near the town of Chhaprá. The word Godnā is a corruption of the Sanskrit name Gautama Ārama, which is also still current among the literary classes. The tribal name of Jhā is most prevalent in Darbhanga and the northern districts generally, and it shows that at one time Sanskrit professors were very prevalent here. The Sanskrit term for a professor is Upādhyāya, and Jhā is only a corruption of that word, passing through the intermediate state of Ojhā, which form is not altogether lost

Northern Districts of
Behar.

among certain families, particularly those which removed from their primary seats three or four hundred years ago. It is of course not to be supposed that every Jhá is the owner of Sanskrit MSS., but those which my travelling pandit thought worthy of note were met with in the homes of the Jhás, and many of whom have something or other to show which is rare and interesting.

5. The remarks above made do not, however, apply to the districts of Rangpur and Dinajpur, which form exceptions in this respect. Though situated in close proximity to the districts where the Sanskrit language flourished for centuries, they have few old pandit families to show, and fewer Sanskrit MSS. This is to be accounted for partly to Rangpur having been for some time held by the Buddhist Pál Rájás, and partly to the insalubrity of the climate which is alike prejudicial to paper and to human life, and in which the sedentary life of pandits is not generally safe. It is true that some of the Sena Rájás of Bengal held their courts for a time at Rangpur, but they soon retired to establish their metropolis at a more healthy spot, and their Brahmanic followers seem to have followed their example, leaving the foot of the hills and its deadly Terai mostly to the aboriginal races. Anyhow there are few pandits in Rangpur and Dinajpur with whom rare Sanskrit MSS. are to be met with. Much time and some expense was incurred here, but without any adequate return.

6. In a memorandum, submitted by me to the Asiatic Society of Bengal in 1869, I gave some account of the celebrated S'aṅkara Maṭha at Puri. For some time after, it was my endeavour to obtain an inventory of the rich literary treasures gathered by the Dandis at that place. In 1885 I had an offer of aid from the Collector of Puri, but my pandit went to the place when it was too late; he found that Mr. Metcalfe, the then Commissioner of the Orissa Division, had already secured a descriptive catalogue of the library of the Maṭha. This catalogue was subsequently communicated by Mr. Metcalfe to the Asiatic Society, and I had an opportunity of seeing it. It embraces the names of over 1200 works, more than half of which were duplicates and triplicates. Of the remainder many are of value as old codices;

but none is unique or exceptionally rare. I have inserted in my 'Notices' descriptions of such as are worthy of note. I understand that negotiations are now on foot for the purchase of the collection for preservation in the library of the Cuttack College. The other Maths in Puri are poor in MSS., and my pandit in his three months' sojourn gleaned the names of only a few rare ones.

7. Azimganj, near Murshedábád, where the pandit has worked for the last three years, has the largest collection of Jain MSS. in Bengal. Rai Dhanapat Singh alone has over 600 works of considerable extent and value, and enriched by two to four commentaries. These MSS. are well cared for and well preserved. Rai Budh Singh, Rai Megharaj, and Rai Bisenchand have also collections of their scriptures. Besides these, the large and affluent Jain communities of the place maintain several monasteries, locally called Pañishals, each of which has a collection of religious works of more or less value. The whole of these have not as yet been examined by my pandit; but out of his notes I have recently published descriptions of upwards of 100 different works. Many of these contain more or less legendary accounts of the Jain Tīrthānkaras, while others afford biographical notices of hermits, sages and kings. Some are of a curious character. They profess to be historical, but in treating of the heroes of the Brahmanic writers, they give descriptions quite dissimilar. An instance of these has been given in para. 12 of my last Report, and others occur in the text of my 'Notices.' It is obvious that the two redactions are alike legendary; both indulge in exaggerations, and therefore it would be worthless to enquire which is the earlier of the two versions.

8. I had not many opportunities to go out myself in search of MSS.; they were limited, on different occasions, to visits to Allahabad, Benares, Patna, Bhagulpur and Arrah, from which I brought notes of whatever MSS. I thought would be rare or interesting, and these have been published in the pages of the 'Notices.'

9. I have in former reports given accounts of the causes which render Sanskrit MSS. extremely difficult of access to outsiders, and they have been more or less felt everywhere. Most pandits, in their simplicity, cannot con-

ceive the true reason why a foreign Government should wish to know the contents of works which, it openly declares, treat of a false religion, and therefore readily lend their ears to the suggestions of wicked men. Wholesale destruction of Hindu scriptures, imposition of a tax on them, taking them away forcibly for transmission to Europe, are among the more extravagant insinuations of the kind, but the impression is pretty general in remote villages that it would be impious to let foreigners have access to what are most sacred, and that of itself is a serious deterrent. It is by no means easy to overcome this prejudice. It is intensified in the case of the Jains. Between them and the Hindus, there has always existed a rancorous *odium theologicum*, and quarrels at Delhi, Agra and other places in India in connexion with Jain religious processions are frequent. The Hindus have a Sanskrit maxim which says, "One should rather run the risk of being eaten up by a tiger than enter a Jain temple even if it be the only shelter available," (*vyāghreṇa khādyamānopi na gachchhet Jain-mandiram.*"').

10. Under the circumstances tolerance in connexion with religious matters is often not to be expected. I have,

Tolerance to me.

however, met with every consideration from Rāi Dhanapat Singh, Bahādur, who has, in compliance with my request, given my pandit free access to his library, and none has altogether withheld it, though the restrictions imposed by some are often harrassing, and always the cause of much loss of time. The men in charge of the libraries are mostly narrow-minded, and have no end of excuses to throw difficulties in the way of the pandit readily and regularly doing his duty. The convictions that these libraries and pañishals are the only places where Jain MSS. are to be found in Bengal, and that it would be a pity to neglect the opportunity such as it is to examine them have induced me hitherto to tolerate the excuses.

11. Of the descriptions compiled by the travelling pandit and myself some are found on reference to my re-

Lists published.

cord to be duplicates not fit to be published.

Of the remainder 1260 have been published in volumes 6, 7, 8 and 9 of the 'Notices,' many of which will appear new to oriental scholars. Putting them under the different headings of the classification I have followed in preparing the 'Notices,' I arrive at the following results:—

Saṁhitá ...	...	...	...	3
Bráhmaṇa	...	...	...	1
A'raṇyaka	...	...	...	0
Upanishad	...	...	...	18
Vaidika	...	...	...	44
Itihása ...	...	...	...	29
Puráṇa ...	...	...	...	52
Kávyā ...	...	...	...	111
Nāṭaka ...	...	...	...	10
Champu...	...	...	...	1
Kośha ...	...	...	...	2
Upākhyána	...	...	...	5
Abhidhána	...	...	...	12
Vyākaraṇa	...	...	...	55
Chhandah	...	...	...	10
Alaṅkāra	...	...	...	23
Jyotiśha	...	...	...	58
Smṛiti ...	...	...	...	220
Saṅgíta S'ástra	...	...	...	4
S'ilpa S'ástra	...	...	...	0
Káma S'ástra	...	...	...	3
Dárs'anika	...	...	...	2
Sánkhya...	...	...	...	3
Yoga ...	...	...	...	12
Nyáya ...	...	...	...	58
Vaiśeṣhika	...	...	...	7
Mímāṁsá	...	...	...	18
Vedánta...	...	...	...	61
Aparadárs'anika	...	...	...	3
Bhakti S'ástra	...	...	...	53
Tantra S'ástra	...	...	...	62
Vaidyaka S'ástra	...	...	...	34
Jaina S'ástra	...	...	...	279
Bauddha S'ástra	...	...	...	0
Anirdiśṭa	...	...	...	7

12. Almost every one of the different heads includes names of some work or other which are not familiar to the ordinary run of oriental scholars, and some of them are of great interest. The list of Vaidika works gives the names mostly of rituals which are daily becoming lost to the country. True they refer to Vedic rites and sacrifices which are becoming obsolete, and are not of any intrinsic value, but for an understanding of the character of the Vedic rites they are the best guide. In the list of MSS. purchased for the Government, there is a total of 221 names, and they represent together with those names of which notices have been published but codices not yet purchased, a huge volume of the ceremonial literature of the Vedic Bráhmaṇa which I do not think is exceeded by any public collection that I know of, and for social, economic, domestic, and achæological hints and details are invaluable. The works described under the head of Kāvya, III in all, and under some of the minor heads, are mostly mediæval; but they bear testimony to the intellectual activity of the Bráhmanic race even under the withering influence of Muslim oppression. The Smṛiti in this respect is most prolific. There are altogether 220 works noticed under this head. Doubtless they are mostly liturgical, and give the rituals of mediæval and modern Hindu ceremonials; but they include also a great many digests of civil law. Even for a nation noted for their speculative turn of mind the different treatises of mental philosophy counting over two hundred brought to notice within the last five years are no means unworthy of note.

13. But the most remarkable are the Jaina works, which number 279. This class of literature was not noticed until very recently. It was in my Catalogue of the Bikaner MSS. that something like a large list of Jain works first appeared to the notice of European Orientalists; but it was anything but a comprehensive one. It included the names of only those works which were contained in the Mahārājá's Library, and, bearing in mind the fact that the Mahārājá and his ancestors were Hindus who held Jain religious literature to be poisonous, it would not be consistent to expect that it would be of a representative character. The Bikaner list was followed by Mr. Peterson, who directed

his special attention to the subject, and, in his report of 1888-84, brought out a scholarly *resumé* of all that was then known of a hitherto neglected but interesting branch of Indian Bibliography. The accounts now given of Jain works in the 'Notices' are in many respects more comprehensive, and the analyses given will, it is hoped, prove useful. They have the further recommendation of having been all drawn from Bengal, and so has a peculiar local interest attached to them. They show that next to the Mágadhi which is the scriptural language of the Jains, the most popular language of the followers of the Tīrthañkaras is the Guzarāṭi, while the Hindi of Northern Hindustan, the speech of Tulsidās of Kabir, is seldom noticed. Of course Sanskrit everywhere retains its ascendancy; but that is due to the fact of the Jains' solicitude to give to their religion the dignity of the oldest classical language of the country. It is worthy of note that while most of the works have Guzarāṭi translations attached to them, not a single Bengali translation has yet been met with.

14. One peculiarity of Jain literature is its richness in biography, but founded on the model of the Bráhmaṇic Purāṇas, the value of those biographical works, have been to a large extent vitiated by indulgence in large details about miracles and supernatural events. To the critical enquirer, this defect is, however, compensated by the frequent references to dates and current eras, in which respect Hindu literature is so sadly deficient.

15. Closely connected with the literature of the Jains is that of the Buddhists. It is of a considerably higher age and greater importance, but MSS. of it are exceedingly rare in this country. Except in Nepal, such MSS. are scarcely to be met with anywhere in India. In fact our knowledge of their existence dates from the time when Mr. B. H. Hodgson was British Resident in the Court at Kathmandu, where he got up four collections of Nepalese Sanskrit works for presentation to the Asiatic Societies of Great Britain, Bengal, and Paris, and the India House Library. Of these no adequate notice was taken except at Paris, where the late profound oriental scholar, M. Eugene Burnouf, founded his invaluable memoir on Buddhist Sanskrit Literature upon the ma-

terials then made accessible to him, through the Asiatic Society of his native city. The Memoir, however, was much more comprehensive than what was needed as a *catalogue raisonné*, and the late Mr. Arthur Grote, C. S., desired me to include the collection of Nepalese MSS. in the local Asiatic Society as a part of the subject of my inquiry. I accordingly have done so; but to preserve the exceptional character of the works and to bring them more prominently to the notice of orientalists than what would be possible in the pages of my 'Notices,' I have, with the sanction of the Council of the Society, brought out the results of my study of those works in a separate volume. This has been published under the name of 'the Sanskrit Buddhist Literature of Nepal.' It forms a royal 8vo. volume of over four hundred pages, and includes descriptions of 85 works of high value. I am not aware of the discovery of any work of importance not included in this collection. The descriptions supplied by me will be found to be ample for ordinary readers: I have, as you are aware, also carried through the press, on account of the Society, two works of this collection, the 'Lalita Vistara' and 'Prajñāpāramitā,' and am now engaged in printing an English translation of the first named work, of which already over 400 pages are in type. Professor Cowell has printed another work of this collection. It is the 'Divyāvadāna,' a collection of Buddhist Legends.

16. In former reports I have given some details of the difficulties that lie in the way of purchasing MSS. These have been encountered in aggravated forms in some mufassil villages. Poor as the owners of the Sanskrit MSS. generally are, they look upon these MSS. not as articles of barter or sale, but as objects of religious veneration, and their reluctance to part with them is great. At Benares this difficulty is to a considerable extent obviated by the aid of some men who make it their profession to deal in MSS. or to act as brokers, and they are in a position to overcome the reluctance which strangers like my travelling pandit know not how to surmount. In mufassil villages the intervention of such dealers and brokers is entirely wanting, and the difficulty remains intact. It is rarely therefore that MSS. are found for purchase in such places. The owners may be poor and hard up for funds, but in the midst

Difficulties in the way
of purchase.

of their small communities where they maintain their respectability they do not yield to the temptation of money.

17. On the whole, however, I have not been much disappointed in my attempts at purchase of rare MSS. Altogether I have got, within the period embraced

MSS. purchased. in this report, a total of 918 MSS., many of which are valuable. According to the classification I have followed in this and previous reports, they may be arranged under the following heads :

Saṁhitā...	...	...	...	18
Brāhmaṇa	...	...	...	2
A'raṇyaka	...	...	...	6
Upanishad	...	...	...	52
Vaidika...	...	...	...	274
Itihāsa ...	...	...	...	8
Purāṇa ...	...	...	...	124
Kāvya ...	...	...	...	38
Nāṭaka ...	...	...	...	2
Abhidhāna	...	...	...	2
Vyākaraṇa	...	...	...	11
Chhandah	...	...	...	6
Jyotisha	...	...	...	33
Smṛiti ...	...	...	...	170
Saṅgīta...	...	...	...	1
S'ilpa ...	...	...	...	1
Kāma ...	...	...	...	1
Sāṅkhya	...	...	...	1
Nyāya ...	...	...	...	9
Vaiśeṣika	...	...	...	4
Mīmāṃsā	...	...	...	1
Vedānta...	...	...	...	22
Yoga ...	...	...	...	1
Aparādars'anik	...	...	...	1
Tantra ...	...	...	...	40
Vaidyaka	...	...	...	2
Jaina ...	...	...	...	94

918

A nominal list of these is hereto annexed in the form of an appendix, and many of the works have been described in the 'Notices.'

18. The principles I have hitherto followed in the purchase of MSS., have been explained at length in para. 15 of my last Report. Acting upon them I have taken in several works which would, under ordinary circumstances, not have been deemed fit for purchase. For instance, under the first head of Sañhitá in the appended list, several would at first sight appear to be quite useless, and unworthy of purchase after the completion of Dr. Max Müller's magnificent edition of the Rig Veda. But there are points in the MSS. which attach to them some value in connexion with critical researches. Under the head of Upanishad there are several works that are new. In fact the term Upanishad has been so used in these works as to suggest the idea that it has long lost its original technical meaning of a branch of the Vedas, and acquired the generic meaning of any transcendental theological discussion. The remarks made above in para. 12, in regard to the group Vaidika, applies to the 274 works which we have lately acquired. Many of them are of especial interest in connexion with the religion of the Vedic Hindus. The head Purána covers a number of extracts some of which are not ordinarily met with. The Jyotisha works are mostly small, but among them several are adaptations from Arabic and Greek originals. They refer principally to horoscopes. Under the head of Smṛiti come rituals of mediæval and modern fasts and penances interspersed with law digests. Many of these are not ordinarily accessible. Lastly there is a collection of Jain works which is worthy of special note. It includes 94 separate works, but as most of them have marginal additions of two or three-fold glosses, translations or commentaries which are really so many distinct works by different authors, their actual number should be set down at over 200. Outside the walls of a few of the Jain temples of Murshidabad and Arrah, their counterparts are nowhere to be met with in Bengal. They constitute the leading texts of the scriptures of the Jains. I believe the Bombay Government collection is richer in this respect, and we have duplicates of some of them, but our collection is not the less valuable on that

account. As it is extremely difficult to get loans of works of this description, and for purposes of collation it is always desirable to have accessible at least three codices of each text, it shall be my endeavour to get duplicates of as many of them as may be found. I hope to have some new works too. The recent inundation in the Murshidabad district is most likely to yield me several.

19. In my letter to you of date the 20th of March, 1882, I submitted a rough estimate of the work then remaining to be done to bring the enquiry to a conclusion; I then calculated that in course of five years more, I would be able to accomplish my task. Owing, however, to unforeseen difficulties in connexion with Jain MSS. at Azimgung and elsewhere, my estimate has been falsified. There are Jain MSS. yet to be examined at Azimganj which will require one year more of the pundit's time. Then nearly the whole of the Eastern districts remain unexplored. At the town of Dacca something was done at an early stage of our proceedings, but on the removal of the then pundit from service it was not pressed on. Outside the limits of the town of Dacca, nothing has been done, and yet the history of the district as known to us would justify the assumption that the field before us is rich. This remark applies also to some of the adjoining districts where Hinduism has flourished for a long time. Beyond these districts we have Sylhet, Manipur, Cachar, Tipperah, and Assam, and those places which are mostly Hindu, and are in every respect promising. Kámákhyá is known to be a stronghold of Tantric worship, and the scene is laid there of the incidents of many of the Tantras. The Sáktas look upon it as the best place where to find the rarest texts of their scriptures. I have occasionally heard of the names of Tantras there which I have nowhere met with in the lowland of Bengal. I should therefore particularly like these to be carefully and systematically explored. Of course I am not in a position to make an accurate forecast of what the exact outturn will be of a careful enquiry in these parts, seeing that my researches elsewhere have on the whole yielded satisfactory results. I have no reason to apprehend any serious disappointment.

20. And if I cannot make a reasonable estimate of the amount of work that will have to be done in those places I must confess

to greater inability accurately to name the amount of time within which to do it. My only guide in the matter is comparison with the amount of work that was found in the districts that have already been surveyed. Relying on it I should say that a period of three years should suffice for the purpose, and a year more for the printing of the results of our investigation. These four years at the present rate of Rs. 3,000 per annum will entail a total expense of Rs. 12,000, and the amount should not be grudged. The enquiry has now lasted for nearly eighteen years and entailed an expense in Bengal of over Rs. 50,000, and it would be a pity to abandon it at this stage. If it was worth undertaking at all, it is worth being completed. A work of this kind can be done once for all. It cannot be suspended for a time and then resumed without to a great extent rendering the previous labour a waste. Nay, the fact so prominently brought to the notice of Government when the enquiry was first started, that old MSS. were rapidly being lost, and the time had come when measures should be adopted to arrest the evil, is more imperative now than it was then. The progress of English and Vernacular education, and changes in the religious beliefs of the people, are now more antagonistic to Sanskrit literature than before, and it would be a mistaken policy to halt in the progress of the enquiry. For me personally, I beg to say that though advancing age and infirmities render me less fitted for the work than before, yet I have an advantage of knowledge of details which I wish to utilize for the benefit of future enquirers. As I work gratuitously, the only interest I have in the matter, is to serve the cause of a literature with which I have identified myself for a lifetime, and it would be gratifying to me to behold a work on which I have laboured for the last eight years brought to a satisfactory conclusion.

I have the honor to be,

SIR,

Your obedient humble servant,

RAJENDRALALA MITRA.

CLASSIFIED LIST OF SANSKRIT MSS. PURCHASED FOR
THE GOVERNMENT OF INDIA.

SAÑHITÁ.

No.

- 2086 Mahávaís'vánara-sáma.
2116 Prastotri-parisáma.
2630 Prastotri-sáma, *aliás* Prastotá.
2501 Rìgveda, Padapátha, complete.
2208 ——— Sañhitápátha, 1 to 4 books.
2008 ——— 6 to 8 books.
2479 } Rìgveda, Sañhitápátha, 1 book.
2481 }
2480 Pavamána Rik.
2665 Rìgveda, 8 books but defective.
2314 Grávastotá.
2125 Vais'vánara-sáma.
2662 } Veyagána.
2663 }
2312 Vis'varúpasáma.

BRA'HMAṆA.

- 1962 Aitareya-bráhmana-panchiká, in 8 parts.
2620 Taittiríya-bráhmana.

ARANYAKA.

- 1961 }
2284 } Aitarey-áranyaka.
2672 }
2673 }
2309 Aítareyáranyaka-bháshya.
2619 Taittiríyáranyaka, saṭika.

UPANISHAD.

- 2375 Aitareyopanishad.
2626 Aitareyopanishad-bháshya.
2003 Atharvas'ikhopanishad.
2251 Atharvas'iropanishad.
2366 } Atharva-s'irsopanishad.
2239 }

No.

- 2659 Atmagarbhádyupanishad-ratna.
 2658 Atmapurāṇa vá Upanishad-ratna.
 2244 A tmáshtakopanishad.
 2283 }
 2293 } Bṛihadáráṇyakopanishad.
 2369 }
 2245 Bṛihajjáválopanishad.
 2075 }
 2248 } Brahmopanishad.
 2371 }
 2374 }
 2376 Brahma-vindúpanishad.
 2285 }
 2380 } Chhándogyopanishad.
 2622 }
 2623 Chhándogyopanishad-bhášhya.
 2624 Ditto vivaraṇa.
 2236 Gáruḍopanishad.
 2253 }
 2379 } Ísopanishad.
 2241 }
 2247 } Kaivalyopanishad.
 2373 }
 2254 Kenopanishad.
 2004 }
 2240 } Kálágni-rudropanishad.
 2252 }
 2368 } Kāthopanishad.
 2246 Māṇḍukyopanishad.
 1995 ——— bhášhya.
 2249 Muṇḍakopanishad.
 2333 }
 2431 } Náráyanopanishad.
 2432 }
 2235 }
 2372 } Nirálambopanishad.
 2250 Pras'nopanishad.

No.

2625 Sañhitopanishad-vivarāṇa.

1865

1864 } Ś'ikhopanishad.

2256

2367 Svetāśvataropanishad.

2377 Taittirīyopanishada.

2433 Taittirīyopanishad Bhṛiguvalī.

1856 An Upanishad, a fragment of the Yajur Veda Sañhitā.

2378 Vajrasuchyūpanishad-subodhini.

VAIDIKĀ.

2054 Achchhāvāka-prayoga.

2338 Adhāna.

2079 Ādhāna-audgātri-prayoga.

2096 Adhāna-paddhati.

1913 Adhāna-prayoga.

1921 Adhāna-sāma.

2209 Ādhāna-sūtra, with the Subodhinī-vṛitti.

2021 Adhāna-vidhi.

2043 Adhikāra-kaṇḍa, satika.

2076 Adhvaryādi-karttavyeshṭi-prayoga.

2411 Adhyātmya-vidyā.

2085 Agnidhra-prayoga.

1884 Agnihotrīya-dampatya-sālādhikāra-nirṇaya.

2426

2437 } Agnihotra-homa.

2134 Agnihotra-homa-vidhi.

2102 Agnishtoma-hautra.

2362 Agnishtoma-hotra-anukramaṇikā.

2302 Agnishtomopadghāta.

2114 Agnishtoma-paddhati.

2195 Agnishtoma-prayoga, Āpastambīya.

2119 Agnishtomīya-audgātra.

2115 Agnishtoma-sāma.

2282 Agnishtoma-vidhi.

2308 Āgrāyana-hautra.

2731 Āgrāyana-prayoga.

No.

2053 *Āgrāyana-sūtra.*1872 *Ahitāgnerantesṭi-prayoga.*

2206 }

2637 *Aikāhika-chāturmāsya.*1908 *Aikāhika-chāturmāsya-prayoga, Baudhāyanīya.*2424 *Aṅgirā-kalpa.*2070 *Antyeshṭi-kṛiyādi-vṛishotsargānta-kṛiyā-paddhati.*1853 } *Antyeshṭi-paddhati.*

2268 }

2627 *Anubhūti-prakāśa.*2071 *Anvādhāna.*1965 *Anvādhāna, Ṛigvedīya.*2048 *Anvārambhanīyeshṭi.*2729 *Āpastambīya Āgrayana-karīna.*2732 *Āpastambīya Yājñamāna.*2636 *Āpastambīya Chāturmāsya-sūtra.*2733 *Āpastambīya Agnidhra-prayoga.*2640 *Āpastambīya Dars'apaurṇamāsa-prayoga; 2nd Kevalādhvar-
yava-prayoga.*2289 *Apatnikādhāna-nirṇaya.*2346 *Āpurvika-vidhi.*2083 *Arbhava-pavamāna; 2nd Pṛishthamāna.*1912 *Aṣṭādasāha-vāda.*2645 *Āśvina-s'āstra.*2683 *Āśvalāyana-gṛihya-kārikā.*2194 *Āśvalāyana-gṛihya-prayoga.*2685 *Āśvalāyana-gṛihya-vṛitti.*2324 *Āśvalāyana-gṛihya-sūtra.*2303 } *Āśvalāyana-gṛihya-sūtra-vṛitti.*

1974 }

2337 *Āśvalāyana-s'rauta-sūtra.*2214 } *Āśvalāyana-s'rauta-sūtra-vṛitti.*

1973 }

2180 *Āśvalāyana-s'rauta-sūtra-vyākhyā.*1934 *Āśvalāyana-s'rauta-sūtra vṛitti, uttara-khaṇḍa.*1877 *Āśvalāyanīyāhitāgni-dāhādi-nirupana.*2078 *Atipavitreshṭi-hautra.*

No.

- 1900 Baudháyana Darśapurnamása-yájamána-prayoga.
 2215 Baudháyana Kaukila-sautrámaṇi.
 1975 Baudháyana Soma-prayoga.
 2184 Baudháyana-sútra pravása ; 2nd Yájamána-darsa-paurṇamása-sútra.
 1945 Bhadra-śánti-prayoga.
 2233 Bhakshyábhashya-nirúpaṇa.
 2294 Brahma-sútra-siddhánta-maríchiká.
 2347 Brahmaiká-prakarṇa.
 2692 Brahmattva-prayoga.
 1896 Bṛihaddevatá ; 2nd Anuvákramaṇiká.
 2469 Charaka-sautrámaṇi-prayoga.
 1988 Charaṇa-vyúha.
 1989 } Charaṇa-vyúha-bhášhya.
 2557 }
 2648 Charaṇa-vyúha-vyákhyá.
 2061 Cháturjñána.
 1897 }
 1922 }
 1951 } Cháturmásya-prayoga.
 2022 }
 2329 }
 2212 Cháturmásya-yága-vichára.
 1939 } Dars'apaurṇamása-hautra-prayoga.
 2639 }
 2112 Dars'apaurṇamása.
 2638 Dars'apaurṇamása-paribhášhá.
 2202 } Dars'apaurṇamása-prayoga.
 2340 }
 2205 Dars'apaurṇamásákhya-yága-prayoga.
 1909 Dars'apaurṇamásayo-práyaschitta-prayoga, Baudháyaniya.
 2629 Das'abidha-saṅskára-paddhati.
 2484 Das'asánti.
 2188 Dvaidha-sútra ; 2nd Karma-kāṇḍa-sútra.
 2065 Ekákshari-vaiṭha.
 2118 Eváya-maruta.
 1986 Gaṇapati-atharva-s'rsha.

No.

- 2047 Garbhádhána-vidhi.
 2077 Gáyatrí-puráscharaṇa-prayoga.
 2664 Geyagāṇa.
 2467 Ghaṭádi-vásanotasarga-prayoga.
 1948 Godána-prayoga.
 1898 Gṛihyágni-ságara.
 2708 Hiraṇya-śráddhavidhi.
 2704 Hiraṇyakeśi-sútra, 21 praśnas.
 2331 Jaṭápaṭala.
 2082 } Játēsṭhi.
 2318 }
 2325 Jívachchhráddha-prayoga.
 2330 Jívatpitṛi-karttvya-samuchchaya.
 2213 Káhanirnaya-chandriká.
 1947 Kámya-vṛishotsargya-prayoga.
 2138 Kámyeṣṭhi, Baudháyana-sútríya.
 2127 Káriṣeṣṭhi-prayoga.
 1899 Kátyáyaniya-prátisá khyā-bháshya-padártha-prakás'a
 2211 Káṭhakágni-prayoga.
 2504 Keśavísikhá-vyákhyá.
 2357 Krama-sannyása.
 2124 Kuṇḍamaṇḍape-pas'chimadvárasáma.
 2030 Kuṇḍa-siddhi-vyákhyá.
 1918 Kuṇḍaśloka-prakásiká.
 2269 }
 2728 } Kuṇḍa-vidhi.
 2687 }
 2120 Kushmáṇḍa-gāṇahoma-vidhi.
 1883 Mahádeva-paricharyá-prayoga.
 1882 Mahádeva-paricharyá-sútra, vyákhyá-sahita.
 2709 Mahányása.
 2092 Mahávákya-sandhyá-prakarāṇa.
 2101 Maitravaruṇa-prayoga.
 2635 Maitrávaruṇasya Paryáya-sastra.
 2099 Maitrávaruṇa-sastra.
 2442 Maṭhámnnáya.
 2121 Mitravindesṭhi.

No.

- 2128 Mitravindeshṭi.
 2455 Mitravindeshṭi-hautra.
 1925 Mṛigāreshṭi.
 2057 Mṛigāreshṭi-hautra.
 1927 Mulyādhyāya.
 2410 Nakshatra-sastra-prayoga.
 2216 Nakshatreshṭi-sūtra-vyākhyā.
 2196 Nirukta, up to the 7th Adhyāya.
 2200 Nirukta complete.
 2487 Nirukta, purvāśṭaka.
 1991 Nirukta-vṛitti, 8 Adhyāyas.
 2332 Padagādha.
 2155 Pañcha-bhūta-viveka-tātparya, dīpikā-sahita.
 2111 Pañcha-homa-vidhi.
 2632 Pāṇini-śikshā.
 2382 Pārvaṇa-vidhika-sāmvātsarika-śrāddha-prayoga.
 1901 } Pas'ubandha-prayoga.
 2052 }
 1906 Pas'uhautra.
 1907 Pas'umaitrāvaruṇa.
 1845 Paurṇamāsesṭi.
 1980 Pavamāna.
 2684 Pavamāna-homa-vidhi.
 2320 Pavana-pāvana-prayoga.
 2316 Pavitreshṭi.
 2100 Pavitreshṭi-hautra.
 1919 Pavitreshṭi-prayoga.
 2328 Piṇḍa-pitṛiyajña.
 2705 Piṇḍapitṛiyajña, Hiranyakeśi-sūtriya.
 2044 Prātiśākhya-bhāshya.
 1871 Pratyaṅgirā-śūkta.
 2730 Pravāsa-yājamāna.
 2023 Prayoga-dīpikā.
 1905 Punarādheya-prayoga.
 2098 Punarādheya-sūtra.
 2034 Pūrta-prakāśa.
 2186 Puruṣa-s'ukta-bhāshya.

No.

- 2720 Purusha-s'úkta-vyákhyā ; 2nd Śrís'úkta-vyákhyā ; 3rd Vāla-
gopāla-mantrādi.
- 2146 Purusha-s'úktārādhana-vidhi.
- 2182 R̥gveda-prāṭisākhya-pārshada-bhāshya.
- 2066 R̥gveda-sūkta-chhandānukramaṇi.
- 2506 R̥gvedavikṛiti-vivaraṇa.
- 2064 R̥gvedīya-homa, Devatā-saṅkhyā.
- 2298 R̥gvedīyanukramaṇi.
- 1966 R̥shyānukrama, Saunakokta Bṛihaddevatā-sambandhīya.
- 2385 Rudra-bhāshya.
- 2063 Rudra-bhāshya, Chatusūtra-vyākhyā.
- 2725 Rudrānushthāna.
- 2710 } Rudranyāsa.
- 2137 }
- 1924 } Rudra-paddhati.
- 2024 }
- 2459 Sahasra-bhojana-sūtra-vyākhyā.
- 1944 Sahasra-bhojana-vidhi, Baudhāyanīya.
- 2230 Sahasrādi-bhojana-vidhi, Baudhāyana-Sūtrīya.
- 2724 Śākala-saṅhitā-homa-prayoga.
- 2335 Sandhyā-panchikaraṇa.
- 1987 Sandhyā-prayoga ; Vaidikīya.
- 2041 Sannyāsa-dīpikā.
- 2301 }
- 2306 } Sannyāsa-paddhati.
- 2307 }
- 2208 }
- 1917 Sapta-hotra-prayoga.
- 2722 Saptapāka-saṅsthā-vidhi.
- 2093 Saptasati-prayoga-vidhāna.
- 2049 Saptasoma-saṅsthā-paddhati.
- 1875 Saptas'ūtra-sannyāsa.
- 2051 Sarga-sastra.
- 1855 Sarvānukrama.
- 1990 } Sarvānukramaṇikā.
- 2486 }
- 1916 Sarvānukramaṇikā-prayoga.

No.

- 2192 Sarvánukramaṇi-vṛitti.
 2122 Sarva-prishṭhesṭhi.
 2707 Sarvato-bhadra-maṇḍala, Maṇḍala-devatá.
 2229 S'atádi-bhojana-vidhi, Baudháyaṇiya.
 1976 S'aunakoktánuvákánukramaṇi-vṛitti.
 2068 S'aunakokta-pada-vidhána.
 2067 S'aunakota-chhandánukramaṇi.
 2674 Saura-súкта.
 2326 Sautrámaṇi-hautra.
 1923 } Sautrámaṇi-prayoga.
 1946 }
 2020 Sautrámaṇi-vidhi.
 2231 Shashṭhi-purti.
 2279 Shaṭpañchás'iká.
 2123 Shoḍas'í-sastra.
 2046 S'ikshá, Jyotisha, Chhandah, Nighanṭu.
 1892 Siñhánuváka.
 1893 Siñhánuváka-bháshya.
 2106 S'ivapújā-sútra-vyákhyá.
 2105 S'ivapújā-stotra-vyákhyá, Baudháyaṇiya.
 2097 Soma-bhaksha.
 1874 Somáṅgapána-káriká.
 2315 Soma-práyaśchitta-pas'u-prayoga.
 2317 Soma-s'atadvayí.
 2227 S'ráddha-sútra-paribhásá.
 2095 S'ráddha-vṛitti, Ás'valáyana-sútríya.
 2199 S'rauta-sútra.
 2640 S'risúкта-vidhána.
 2696 S'risúкта-vidhi.
 2695 S'risúкта-vivarāṇa.
 1854 S'ulva-dípiká.
 2059 S'úкта-pratíka.
 2505 Svaráñkús'a, saṭika.
 2243 Svasti-váchana.
 2343 Tṛicha-paddhati.
 1915 Tṛiṇsat-s'lokí.
 2262 Tṛiṇsat-s'lokí-bháshya.

No.

- 2029 Tripasú-prayoga-hautra.
 2237 Tripiṇḍápta-prayoga.
 2336 Trisañku-vedánuvachana.
 2361 Tulápurusha-dána.
 2363 Udayaníyeshti.
 1942 Uktha-prayoga.
 2140 Upalekhá-bháshya.
 2129 Upalekhá-sútra.
 2322 Upanayana-káriká.
 2454 Utsarjanopákarma-prayoga.
 1936 Vahvricha-karma-prayoga-káriká.
 2058 Vaidika-sandhyá.
 1979 Vedanárýāṇa-vidhi ; 2nd. Do. prayoga
 2686 Vedapárýāṇa-vidhi.
 1932 Vidhurádhána-prayoga.
 1910 Vidhuropásaná.
 2084 Vihára-káriká, Baudháyaniya.
 1997 Viveka-dípiká. .
 2449 Vratáṅgahoma-sañkhyā-mantrádihoma
 2072 Vṛhatisahasra.
 1911 Vṛhati-shoḍaśí.
 2271 Vṛshotsarga-vidhi, Baudháyaniya.
 2117 Vṛśákapi-sastra.
 2113 Vyúḍḍhāhiṇa-dvādasāha-prayoga.
 2179 Yajña-práyascitta-vivarāṇa.
 2351 Yati-sandhyá-várttika.
 2344 Yati-sandhyá-vidhi.
 2354 Yatisañskára.
 2643 Yatisañskára-paddhati.

ITIHA'SA.

- 2219 Rámáyana, Uttara-kāṇḍa.
 2189 Rámáyana, Sundará-kāṇḍa. .
 2510 Rámáyana-kāthá, Uttara-kāṇḍa.

PURA'NA.

- 2614 Adhyátma-rámáyana.
 2461 Adukha-navamí-vrata-paddhati.

No.

- 2388 Adukha-navamí-vrata-pújá-prayoga.
 2387 ————— vidhi, Skanda-puráṇiya.
 2260 Aláta-s'ánti-prakarana.
 2323 Ananta-pújá.
 2198 ————— vrata.
 2280 ————— kathá.
 2416 ————— prayoga.
 2447 ————— pújáprayoga.
 2014 —————, Skanda Puráṇiya.
 2201 Apámárjana-stotra, Vishṇudharma-puráṇiya.
 2418 Arundhatyádi-vrata-pradhánadevatá-mantra-nirdesa.
 2257 Avadhúta-gítá; 2nd. Bhikshugítá.
 2162 Bhairava-dípadána-vidhi.
 2482 Bhíshma-stava.
 2430 Budháshtamí-vrata.
 2401 Budháshtamí-vrata-prayoga.
 2390 Budháshtamí-vrata-pújá-prayoga, udyápana-vidhi.
 2172 Brahmayajna-prayoga.
 2476 Chatuss'lokí-bhágavata.
 2405 Daśaliṅga-lalitá-pújá; 2nd. Lalitápújá-kathá.
 2396 Daśáphala-vrata, Bhavishya-puráṇiya.
 1863 Devímáhátmya-rahasya, Márkaṇḍa-puráṇiya.
 2460 Devípíṭha-sthána-máhátmya, Devibhágavatíya.
 2158 Deví-pújá-paddhati.
 2009 Devísúkta-bháshya.
 2163 Gajagaurí-vrata, Bhavishya-puráṇiya.
 2005 Gajagaurí-vrata, Bhavishyottara-puráṇiya.
 2110 Gajendra-mokshana, S'ánti-parvíya.
 2170 Gandharvarája-mantra-vidhi.
 2169 } Gaṇes'a-stotra.
 2157 }
 2019 Gaṇes'a-rakshákara-stotra; 2nd. Gaṇes'a-stavarája.
 2703 Garga-saṁhitá, Girirája-khaṇḍa.
 1861 Gítá-máhátmya.
 2319 Gomukha-prasava-prayoga.
 2164 Gurugítá, Skanda-puráṇiya.
 2394 Haritáliká-pújá-prayoga.

No.

- 2891 } Haritáliká vrata-kathá.
 1868 }
 2149 ————— kathá, Bhavishya-puráṇīya.
 1867 }
 2259 } ————— vidhi.
 1866 Hayagríva-stotra.
 2264 Janamára-s'ánti.
 2166 Jvara-s'ánti.
 2060 Kás'í-máhátmya.
 2220 Kás'iyátrá-prasaṁsá.
 2404 Kokilá-vrata.
 2440 ————— puja-prayoga.
 2161 Kushmánḍa-vrata, Padma-puráṇīya.
 2168 Lakshmí-púja-vidhi.
 2450 Lakshmí-vratákathá, Sanatkumároкта.
 2278 Liṅgapratishṭhá-prayoga.
 2275 ————— vidhi.
 2160 Mahá-lakshmí-stotra.
 2497 ————— vrata-kathá.
 2171 Mahá-liṅgárchana-vidhi, S'aiva-puráṇīya.
 2644 Mahá-vishṇu-mahástuti.
 2178 Mánasa-snána-vidhi.
 2400 Maṇḍala-devatá-nirdes'a.
 2641 Maṅgala-gaurí-vratodyápana.
 2267 Maṅgalá-púja-vidhi.
 2539 Mantra-mahodadhi-nauká.
 2655 Nirvána-sthiti.
 2270 Nisibhārgava-vrata.
 2488 Nṛsiṁha-purāṇa.
 2006 Pañchakros'i-máhátmya.
 2399 Pradosha-vrata-prayoga.
 1886 Pratiraya-dána, Bhavishya-puráṇīya.
 2156 Prayága-máhátmya, Matsya-puráṇīya.
 1996 Preta-kalpa, Garuḍa-puráṇīya.
 2015 Phálaguṇa-máhátmya, Skanda-puráṇīya.
 2427 Puruṣimá-vrata, Bhavishya-puráṇīya.
 2277 Purushottama-máhátmya, Skanda and Brahmáṇḍa-puráṇīya.

No.

- 2109 Rámagítá, 5 Sargas.
 2465 Rámagítá, Adhyátma-rámáyapiya, saṭka.
 2358 Rámahṛidaya-stotra.
 2642 Rámapújā-paddhati.
 2412 Rishipanchamī-vrata.
 2451 ————— kathá, Bhaviṣhyottarīya.
 2310 S'āka-vrata.
 2654 Sanata-sujāta.
 2010 S'ani-stotra.
 2176 Sañkṣa-chaturthī-vrata.
 2342 Saptamī-vrata.
 2159 Sarvatobhadra-Manḍala-devatā.
 1963 Satsukhānubhava.
 2388 Siddha-sarasvatī-stotra, Brahmāṇḍa-purāṇīya.
 1869 } S'italā-stotra.
 2104 }
 2327 S'ivadharmā, Skanda-purāṇīya.
 2028 S'ivagítá, Padma-purāṇīya.
 2187 S'ivārṇchana-dipikā.
 2421 S'iva-rahasya, *alias* S'iva-stuti.
 2417 S'ivarātra-vrata-vidhi, Brahma-purāṇīya.
 2349 S'iva-stotra.
 2681 S'ivastotra; 2nd. Pradoshaśivapújā; 3rd. S'iva-māhātmya.
 2386 Somavatyamāvasyā-vrata-kathā-vidhi.
 2419 Somavāra-vrata, S'iva-purāṇīya.
 2444 Stotrādi-saṅgraha.
 2177 S'ravanā-dvādasī-vrata-kathā.
 2276 Sūrya-sahasranāma-stotra.
 2509 Tātparya-chandrikā.
 1889 Tulasī-kavacha.
 2225 Ugraratha-śānti-prayoga; 2nd. Kles'adāna-prayoga.
 2500 Upāṅgalalitā-vrata.
 2484 Vāmadeva-pújā-prayoga.
 2173 Varalakṣmī-vrata.
 2439 ————— pújā-prayoga.
 2165 Vārāṇasī-panchakrośa-yātrā.
 2418 Vāṇasavitrī-kathā.

No.

- 2183 Vidhuropásaná-prayoga.
 2266 Vináyaka-s'ánti.
 1862 Vishṇu-sahasranáma.
 2651 ————— stotra, with S'añkara's commentary.
 2462 Vishṇu-sahasranáma, Padma-puráṇiya.
 2478 Vishṇudivya-sahasra-náma-stotra.
 2428 Vishṇu-stava.
 2393 Visúchiká-mantra.
 2666 Vratárákánukramaniká.
 2537 Vṛihaddharma-puráṇa.
 2463 Vuḍháshtamí-vrata-prayoga.
 2175 Vyatipáta-vrata-kathá, Brahmáṇḍa-puráṇiya.

KA'VYA.

- 2453 Aparádhakshamaṇa-stotra.
 2018 Ashtádaśa-rahasya.
 2350 Brahma-chintámaṇí.
 2056 Charpaṭa-panjariká-stotra.
 2356 Dakṣiṇámúrti-stotra and S'ánti-súkta.
 2494 Das'arúpávaloka.
 2300 Gotra-námávali.
 2472 Govindáshtaka-stotra.
 2525 Guṇḍichá-champu.
 1964 Gaṅgá-laharí.
 2478 Kálabhairaváshtaka.
 2495 Kávyámṛita-taraṅgiṇí.
 2492 Kávyá-prakás'a-vistáriká.
 2384 Kaupína-pañchaka.
 2234 Mahágni-krama.
 2457 Maṅgala-stotra.
 2474 Maṇikarṇikáshtaka.
 2458 } ————— stotra.
 2108 }
 2242 Mantradeva-prakás'iká.
 2381 Meghadúta.
 1998 Nalodaya.

No.

2016 } Nítimanjarí-bhāshya.
1938 }

1999 Nítis'ataka, saṭika.

2452 Pañcha-ratna.

2498 Pāṇḍava-gítā.

2365 Pras'asti-prakās'ikā.

2222 Raghuvaṇśa.

2407 Rāmāyaṇa-rahasya.

2615 Rasakallala.

2341 Ratnamālā.

1849 Pávanabadha-kāvya.

1850 ————— ṭikā.

2190 S'ānti-sāra.

2290 Sasenā-kāvya.

2370 Vairāgya-taraṅga.

2475 Viśveśvarāśhṭaka.

NA'TAKA.

2545 Abhiññāna-śakuntalā, Arthadyotanikā-nāmaka-vyākhyā-sahita.

2496 Ratnāvalī-nāṭikā.

ABHIJṆĀ'NA.

2204 Amarakosha-ṭikā.

2584 Amarakosha-vyākhyā.

VYĀ'KARAṆA.

2287 Laghusiddhānta-kaumudī.

1954 Madhya-kaumudī, Yañanta-paryanta.

2511

2512 } Mugdhabodha-vyākaraṇa, with Kārttikeya-siddhānta-ṭikā.

2646 Paribhāsendu-s'ekhara.

2502 Śabdānus'āsana-vṛitti.

2398 Samāsa-chakra.

2618 Saṅkshipta-sāra.

2617 ————— ṭikā.

2223 Siddhānta-muktāvalī.

2197 Sūtra-pāṭha.

No.

CHHANDAH.

- 1978 }
 2406 } Chhandomanjarí.
 2638 Chhandah-sútra.
 2174 ————— vijñána.
 1994 Vaidika-Chhandah-prakás'a.
 2167 Vṛitta-ratnákara.

JYOTISHA.

- 1844 Bhuvana-dípiká.
 2281 Chamatkára-chintámaní, saṭíka.
 2661 Daságananádi.
 1831 Grahabháva-phala.
 2094 Graha-bháva-prakás'a, saṭíka.
 2258 Hillája-tájika.
 2740 Íshṭikála.
 1829 Játakálankára.
 1833 }
 1834 } ————— ṭíká.
 1832 Játaka-manjarí.
 1838 ——— paddhati.
 1837 ——— sudhákara.
 1836 ——— vivarāṇa, saṭíka.
 2491 Jyotiḥ-ratnamála.
 1830 Jyotihságara.
 2036 Jyotir-manimálá.
 2698 Keralañtargata-praśna-vidyá.
 2647 Makaraṇḍodáhārāṇa and Grahaśghavodáharāṇa.
 1843 Padma-kosha.
 1993 Phálaguṇádi-másena mūhurta-rachaná.
 2735 Píṭha-sádhana.
 1835 Samaya-sára.
 1846 ——— sañgraha-ṭíká.
 1839 Siddhánta-rahasya.
 2738 Súrya-chakrádi.
 1847 Tájika-bhūṣaṇa.

No.

- 2693 Uḍudāya-pradīpa.
2027 Uḍudāya-pradīpodyota.
1840 Vivāha-vṛindāvana.
2286 Vṛihajjātaka.
1841 Yavana-jātaka.

SMRITI.

- 1970 } Añhárarka.
2081 }
1940 ————— sañgraha.
1949 Adhomukha-prasava-s'ánti-prayoga.
1881 }
2012 } Adukha-navamívrata.
2153 }
2081 Agnidagdha-griha-punar-vidhána.
2080 Agni-nirpaya, S'ánti-kamalákariya.
1955 Ahnika-prayoga, Prayoga-párijátíya.
2180 Añkurárpana-vidhi.
2482 Anusmṛiti.
2142 }
1983 } As'aucha-nirpaya.
2721 { As'aucha-práyaschittádi-vyavasthá; 2nd. Ghaṭa-sphoṭa-vid-
hána; 3rd. Sannyása-bidhi.
2069 Ashtakádi-sañgraha.
2702 Ashtaká-vikṛiti-s'ráddha-prayoga.
1937 As'vatthopanayana-prayoga.
2408 Átura-sannyása-vidhi.
1928 Aurdhadehika-nirpaya.
2126 Bráhmaṇa-ohohhañsi.
2420 Brahma-yañña.
2507 Budha-smṛiti.
1878 Chálarchá; 2nd. Devapratishthá.
2001 Cháturmásya-máhátmya.
2677 Chándráyana-vidhi; 2nd. Somáyana-vidhi.
2274 Chándráyana-vidhi.
1956 Dampati-pújana-vidhi.
2232 Dampati-pújana-vidhi, Karmavipáka-samuchchayokta.

No.

2007 }
2429 } Dánachandriká.

1941 Dánakāṇḍa-prayoga.

2845 Daṇḍalakṣhaṇa-paddhati.

2185 Daśabala-kārikā; 2nd. Strīlakṣhaṇa.

2011 Daśaratha-lalitā-vrata.

2818 Dharmārpava.

2291 Dharmasāra.

2296 Dharmavindu-sāra, Purvārdha.

2228 Devaprasādinam Jirnoddhāra-vidhi.

1880 Devapratishṭhā-chalārchā.

2789 Devapratishṭhā-vidhi.

2422 Dvādaśābdādurdhāṇṣuḥṛidāvalokana-vidhi.

2297 Ekādaśī-vrata-vidhi.

2895 Ekādaśī-vratodyāpana.

1952 Gaṇeśa-mantra-vidhāna.

2087 Gāyatrī-kavacha.

1852 Gobrahmaṇādi-pradoṣhī-vidhi.

1857 Godāna-prayoga.

2191 }
2435 } ——— vidhi.

2670 Grahayajñādi.

2272 Guru-sūkrāśṭāḍina-siddhi.

1992 Haridrā-chūṛaṇa-vidhi.

2466 Hārīta-smṛiti-mantroddhāra.

2897 Jvarasānti-prayoga.

2082 Kālanirṇaya-dīpikā.

2675 ——— saṅkṣhepa.

1968 Kalpataru, Bhāmatī sahita.

1967 ——— ṭīkā.

1926 Kalipurushadāna-vidhi.

1988 Karma-prayoga, Prayogaratniya.

2035 Karma-vipāka.

1858 Kāsī-nityayātrā-paddhati.

2436 Kāśīyātrā-paddhati.

2018 Kokilā-vrata.

2288 Kṛtīya-manjarī.

No.	
2039	Kṛitya-ratnāvali.
2321	Kumārī-vidhi.
2295	} Liṅgārchohana-chandrikā.
2446	
2676	Liṅga-paddhati.
2697	Liṅgasthāpana-vidhi, Baudhāyanīya.
1888	Mahāmāri-s'ānti.
2389	Malamāsa-vrata.
2088	Maunimāhātmya-vrata.
2305	Maṇḍala-prakāra.
2737	Maṇḍapa-parimāṇa.
2074	Māribhaya-s'ānti-vidhāna.
2483	} Mohana-mahārṇava.
2292	
1879	Nāgavali-prayoga.
1894	Navagraha-s'ānti.
2185	} Nirṇaya-sindh.
2443	
2671	Nityānusthāna-paddhati.
2090	Pañchamāsrama-vidhi.
2428	Parāsara-mādhava.
1895	Parāsara-smṛiti-bhāṣya, 2nd. Adhyāya only.
2152	} Pārthiva-s'ivaliṅga-pūjā-prayoga.
2448	
2415	————— pramāṇa-saṅgraha.
2091	Paryāṅkās'aucha-vidhi.
1873	Prabhu-prakarṇa.
2688	Pradosha-vrata-nirṇaya.
2055	Pravāsa-vidhi.
1984	Prayāga-snānādi-prayoga.
1929	Prāyas'chittādhāna.
1904	Prāyas'chitta-kutūhala.
1950	————— pradipa, Baudhāyanīya.
2144	————— prakarṇa.
2706	————— vidhi.
2045	Prayoga-chintāmaṇi.
2723	Prayoga-chintāmaṇi ; 2nd. Asvatthāpanayanādi.

- No.
 2682 Prayoga-ratna.
 1969 Purushārtha-chintāmaṇi.
 2002 Purushārtha-chintāmaṇi sapinḍa-vichāra-pramāṇa.
 2726 Putra-pratigraha-vidhi.
 2668 Rāmakaḷpadruma.
 1891 Roga-śānti, Baudhayaṇīya.
 2694 Sahasra-bhojana-vidhi.
 2727 Saṅskāra-paddhati.
 1935 Śānti-ratna, *alias* Śānti-kamalākara.
 2445 Sannyāsa-paddhati, Prayoga-sāriya.
 2852 Sanyāsa-samādhi-saṅkāra.
 1958 Śārasaṅgraha, Bhagavatārādhanā-māhātmya-prakarana.
 1943 Sarva-prāyaś'chitta-prayoga.
 2062 Shodas'a-hasta-maṇḍapa-stambhādi-vichāra.
 2040 Silānyāsa-vidhi.
 1930 Sīṅhasṭha-paddhati.
 2089 Śivāmushṭi-vrata.
 2679 Śivapratisthā-prayoga.
 2680 Śiva-pūjā-saṅgraha.
 2038 ———— vidhāna.
 2026 Smārtha-prāyaś'chitta.
 2210 ———— prayoga-paddhati.
 2207 Smṛityārtha-sāra.
 2468 Soma-prāyaś'chitta, Prāyaś'chitta-pradīpīya.
 2690 } S'rāddha-kārikā.
 2218 }
 2226 } ———— paddhati.
 2255 }
 2384 } ———— prayoga.
 1920 } ———— vibhakti.
 2360 S'rāddhīya-dravya-vidhi.
 2392 S'uddhi-vināyaka-pūjā-prayoga.
 1985 Suryyārghyadāna-vidhi.
 2033 Tithi-didhiti, Smṛiti-kaustubhīya.
 2628 } Tithinirpaya.
 2691 }
 1931 Tirthendusekhara.

- No.
- 2678 Trayodaśi-nirṇaya, Puruṣārtha-chintamani-madhyagata
-Kālā-khaṇḍīya.
- 2408 Tripiṇḍi-vidhi, Karma-vipāka-ratnīya.
- 2701 Tristhali-setu.
- 2221 Trivikramī, *alias* Deva-chālanā-vidhi.
- 2311 Tulā-puruṣa-paddhati.
- 2050 Ubhayato-mukhi-dāna-vidhi.
- 1887 Uḍaka-śānti.
- 1914 Ugraratha-śānti ; 2nd. Kalpa-prayoga.
- 2141 Ulukakapota-śānti.
- 1982 Utsarjjana-prayoga, Prayoga-ratnāntargata.
- 2348 Uttara-śānti.
- 2037 Vāmana-jayanti-vrata-vidhi.
- 2669 Varuṇamaṇḍala-vyāvasthā.
- 2145 Vatapratisthā-prayoga.
- 2132 Vibhūti-dhāraṇa-vidhi.
- 2078 Vicchhinnāṅga-punaḥ-sandhāna.
- 1972 Vidhāna-mālā.
- 2425 ——— pārijāta.
- 1902 Vidhyaparādha-prāyaś'chitta.
- 1953 Viśṇuyāga-paddhati.
- 2741 Vivāda-nirṇaya.
- 1959 Vratārka.
- 2017 Vratodyāpana-kaumudī.
- 2265 ——— vidhi.
- 2355 } Vyāsapūjā-vidhi.
- 2359 }
- 2238 Vyāvahāra-sāra.
- 2042 Yatidharma-saṅgraha.
- 2353 ——— bhikṣhā-vidhi.
- 2414 Yugapat-vahu-pārthiva-s'iva-liṅga-pūjādi-vicāra.
Saṅgīta.
- 2513 Saṅgīta-nārayaṇa.
- S'ŪLPA.
- 2508 Viś'vakarmākhyāna.
- KĀMA.
- 2657 Anaṅgaraṅga.

No.

SĀṆKHYA.

2526 Kapilasútra-bhāshya.

2546 Sāṅkhya-chandrikā.

NYĀYA.

2616 Anumāna-khaṇḍa Jāgadīs'ī.

2409 Bhāshā-parichchheda.

2278 Pratyaksha-chintāmaṇi-ṭīkā.

2143 Siddhānta-sāra.

2133 Tarka-saṅgraha.

2000 Tarka-saṅgraha-dīpikā.

2493 Vivaraṇa-prameya-saṅgraha.

2139 Vyadhikaraṇa-ṭīkā.

2304 Yogārṇava.

VAIS'ESHIKA.

2489 Guṇaprakāś'a-vivṛiti.

1977 Pārshad-pariśiṣṭa.

2490 Tarka-kaumudī.

MÍMĀṆSĀ.

2217 Mīmāṃsā-vāpī.

VEDĀNTA.

1940 Adhikāra-saṅgraha.

2700 Āgama-sāstra-vivaraṇa.

2650 Ātmajñānopadeśa-vidhi, saṭīka.

2108

2464 } Bhagavadgītā.

1859 }

2294 Brahma-sūtra-siddhānta-marīchikā.

2656 Gītāmāhātmya.

2131 Guḍārtha-dīpikā, Gītā-ṭīkā.

2559 Mādhva-bhāshya.

2224 Paṇchadas'ī, saṭīka.

2652 Paṇchikaraṇa-vārttikābharṇa.

1960 Paribhāshā.

2558 Ś'ārīraka-mīmāṃsā-vākyārtha-vedānta-pārijāta-saurabha

No.

- 2186 S'ástra-siddhánta-les'a.
 2660 Siddhánta-vindu.
 2653 Tattvabodha-prakarana.
 2528 Tattva-samása.
 2527 ————— vṛitti.
 2634 Vákya-súdhá and Jñána-navaka.
 2631 Vedánta-paribhášhá.

YOGA.

- 1845 Yogasára.

ĀPARADĒSANIKĀ.

- 2181 Chaturviñśati mata-vyákhyá.

TANTRA.

- 2299 Avyakta-mánasa-pújá.
 1957 Bálagraha-stava.
 1885 Baṭuka-bhairava-stava, Rudrayámaliya.
 2148 Bhavání-stotra.
 1903 Devírahasya-taraṅgiṇí
 2689 Dikshávidhána.
 1890 Gaṇa-homa; 2nd. Kushmánḍa-homa; 3rd. Japádi-homa,
     Merutantrokta.
 2529 Káma-ratna-tantra.
 2107 Kavachádi-saṅgraha.
 2719 Maháshoḍas'a-nyása.
 2147 Maṅgala-vrata-prayoga, Rudrayámaliya.
 2667 Mantramahodadhi.
 2150 Mṛitunjaya-mánasa-pújá-vidhi.
 2402 ————— japavidhi.
 2025 Mudrálakṣhaṇa.
 2154 Navagraha-siddha-yantra-pújá-vidhi, Rudrayámaliya.
 1876 Pras'na-bhairava.
 1981 Prataṅgirá-kavacha.
 2364 Ráma-náma-lekahana-vidhi, Rudrayamalokta.
 2456 Rámasahasranáma, Rudrayámaliya.
 2151 Rogaharana-mantra.
 2385 Rudra-bhášhya.

No.

- 2470 Rudra-svāhakāra.
 2441 Sadās'iva-kavacha.
 1842 Saṁjñā-tantra.
 1971 Śāṅkhāyana-tantra.
 2485 S'anaiśchara-stotra.
 2198 Sanyāsa-paddhati, Pratāparudriya.
 2477 Shoḍas'adevyādinā-kosādhyāya-nirṇaya.
 2499 S'ivakavacha.
 2839 S'ivāpamārjana.
 2438 S'ivasahasranāma, Rudrayāmalīya.
 1860 S'ivāshṭottara-satanāma.
 2471 Sujāma-stotra, Rudrayāmalīya.
 2699 Tripurāsundarī-pūjā-paddhati.
 2261 Vagalamukhī-vidhāna.
 1870 Vasikaraṇa-stotra.
 1910 Vidhuropāsanā.
 2263 Yantra-saṁskāra-paddhati.

VAIDYAKA.

- 2503 Charaka-ṭīkā.
 2538 Pathyāpathya-vidhi.

JAINA.

- 2519 Achārāṅga-sūtra-vṛtti.
 2540 Antagaḍha-das'āṅga-sūtra.
 2548 Anuyogadvāra-sūtra-vṛtti.
 2594 Aupapātika-vṛtti.
 2555 Kvasyaka-vivṛiti.
 2599 Balinarendrākhyāna.
 2560 Bhagavatī-sūtra.
 2561 } ————— vṛtti.
 2518 }
 2517 Bhaktāmara-stotra-ṭīkā.
 2714 Dambhaka-chauvisoddhāra, saṭika.
 2570 Dasānāṁ-ohurṇī.
 2574 Das'avaikālīka-sūtra-sabdārtha-vṛtti.
 2588 Das'aveśīya-suyarakandha, saṭika.

No.

- 2597 Dharmopadesamálá-vṛitti.
 2582 Dípamálíka-parva-vyákhyádi.
 2514 Gautama-kulaka-sútra-vṛitti.
 2603 Gautama-prichohháya-sugama-vṛitti.
 2611 Guṇamálá-vyákhyá.
 2618 Guruguṇa-shaṭtriṇśat-shaṭtriṇśat-śikā-sútra.
 2582 I'svara-pratyabhijñā-hṛidaya.
 2552 Jambudvīpa-prajñapti-vṛitti.
 2717 Jinastotra, chaitya-vandanādi.
 2590 Jívabhigama-sútra.
 2543 —————, saṭika.
 2718 Jívajivapunya-pápa-vichára.
 2718 Jíva-vichára-prakarana.
 2549 Kalpakiraṇāvali, vyákhyá-sahita.
 2604 Kalpa-saṅgraha.
 2558 Kalpa-sútra-kalpa-druma-kaliká-vyákhyá.
 2610 Kalyāṇa-mandira-stotra-śikā.
 2584 Kathá-kautuka.
 2541 Kshetra-samāsa-śikā.
 2605 ————— prakarana.
 2581 Kshiratraṅgiṇi.
 2568 Loka-prakāśa.
 2585 Mañka-kosha.
 2515 Nāndi-sútra.
 2516 ————— vṛitti, *alias* Nandyádhyāyana-vṛitti.
 2600 Navatattva-prakarana, saṭika.
 2565 Nyāya-manjushá.
 2580 Padārthadharma-saṅgraha *alias* Nyāyakandall and Chatur-
     śrama-dharma.
 2715 Pákhika-sútra.
 2520 Pañchama-saṅgraha-saṭika.
 2592 Pañchásaka-śikā.
 2554 Pannávanáji, sútra.
 2587 } Páśvanátha-charita.
 2586 }
 2712 Paryúshaná-kalpa-sútra, saṭika.
 2521 Prajápata-sútra-śikā.

- No.
 2612 Pramāṇa-pramoda.
 2524 Pras'na-vyākaraṇa.
 2571 Rasamanjarī.
 2593 Rishimaṇḍala-vṛitti.
 2596 Saghaniryukti-sūtra *alias* Oghaniryukti.
 2547 Sambodha-saptatikā.
 2575 Saṅgrahaṇī-vṛitti.
 2550 S'ānti-charita.
 2579 Sāntinātha-charita.
 2573 Saptatikā-ṭīkā.
 2716 S'aradachanda.
 2585 S'atārthī.
 2564 Ses'avāsana.
 2589 Shaṭṣ'ṭī; 2nd. S'ataka.
 2609 Siddhahemachandrābhīdhāna-svopajña-sabdānusāsana-
     vṛitti.
 2567 Siddhahemachandrābhīdhāna-sabdānusāsana-Laghu-vṛitti.
 2551 S'ilopades'a-mālā, *alias* S'ilataraṅgiṇī.
 2598 S'rāddha-guṇa-saṅgraha.
 2577 S'rīpāla-charita.
 2576 —————, with a ṭīkā.
 2544 Sthānāṅga-sūtra.
 2566 Sukhabodhā-nāma-Uttarā-dhyāna-ṭīkā.
 2578 Sūtra-kṛitāṅga-vṛitti.
 2607 Suyagadāssvīu-sandho, with a ṭīkā.
 2569 Tattachintāmaṇi-prakāś'a.
 2621 Ubāsagadasā.
 2602 Upades'amālā-vivaraṇa.
 2522 Upamiti-bhāva-prapañcha.
 2556 } Upamiti-bhāva-prapañchakathā.
 2562 }
 2581 Uttarādhyāyana-kathā.
 2563 ——— ——— — sūtra-kathā.
 2591 Uttarādhyāyana-sūtrārtha-dīpikā.
 2608 Uttarādhyāyana-sūtra, with a ṭīkā.
 2542 Uttarādhyāyana-vṛitti.
 2572 Varddhamāna-des'anā.

No.

- 2711** Varshá-sútra, *alias* Varesana-sútra.
2588 Vasudhára.
2523 Vichára-shaṭṭriṁśiká-sútra.
2606 Vichára-shaṭṭriṁś'ikávachúrṇi.
2580 Vimalanátha-charita.
2595 Vipáka-sútra, vṛitti-sahita.
2586 Vṛihat-pratyarjñá.
2601 Yogasára, with a ṭíká.

INDEX TO VOL. IX.

	<i>Page</i>
Abhayadeva Achárya, ...	126
———— Súi, 15,	162
Abhayakumára, ...	129
Abhisáradyashṭarasa, ...	58
Achára-chandriká, ...	140
Achárāṅga-pradípiká, 95,	96
———— sukhávabodha,	
94,	95
———— sūtra, 90, 92,	
95,	96
———— tíká, 92,	93
Acháraya-matarahasya,	200
Adaitánanda, Paramahaṁsa	
Parivrájakáchárya, ...	24
Adhyátma-chandriká, ...	24
Adijina-stotra, ...	196
Advaita, ...	213
Āgamatattva-vilása, ...	261
Agnihotra, ...	178
———— mantrúrtha-	
chandriká, ...	178
Ahínadvádaśah, ...	286
Aikáhika-cháturmásya ...	285
Ākbara, ...	228
Akshaya-tṛitíyá, ...	9
———— vyákhyána, 9	
Alaṅkára-sarvasva, ...	117
Amarachandra Gaṇi ...	11
Amara-kosha, ...	141
———— viveka, ...	141

	<i>Page</i>
Amaruka, ...	164
Ambaḍa-charitra, ...	135
Amṛita-laharí, ...	141
Ananda, ...	159
———— laharí, ...	120
———— s'rāvaka-sambandha,	159
Ananda Giri, 288,	292
Anandamandúkiní, ...	228
Ananda Tirtha, ...	272
Ananta Bhaṭṭa, 98,	201
———— Mis'ra, ...	85
———— Sariná, ...	167
———— vírya, ...	4
Anargha-rághava, ...	136
Anubhúshya, ...	123
Anumāna-khaṇḍa, ...	25
Anuögadára, ...	99
Anuyogadvára, ...	99
———— sūtra-báláva-	
bodha, ...	100
Āpadeva, ...	293
Apyaya Díkshita, ...	2
Āraṇyaka-parva, ...	109
Aruṇadatta, ...	205
Āryasaptas'atí, ...	167
As'aucha-chandriká, ...	242
———— nirṇaya, ...	267
Ashtāṅga-hṛidayá, ...	205
Ashtáhikákhyána, ...	8
Ashtakála-sevá-nirúpaṇa, 62	

	<i>Page</i>
Ashtama-sthána, ...	1
Asiatic Society of Bengal,	
227,	289
Kévaláyana, 178,	302
Ks'vinas'astra, ...	286
Atichára-sútra, ...	166
————— tika, ...	166
Ktmaprabodha, ...	6
Auchitra-vichára-charchá,	164
Avachúrpi, ...	19
Avas'yaka-sútra, ...	106
————— tika, ...	107
Avatára-vádavalí, ...	120
Ayodhyá, ...	4
Bábhádurachandra Rájá,	293
Bálabodhini, 42,	125
Bálakrishna, ...	144
————— Bhaṭṭa, ...	111
Balinarendrákhyána ...	23
Baṅgádbika Śramaṇa, ...	166
Baudháya, ...	301
Bhadraváhu, ...	175
Bhagavadgíta, ...	79
Bhágavata-purána, 31,	235
Bhairavadatta, ...	298
Bhajanakrama-saṅgraha	213
Bhaktámara-bálábodha ...	163
Bhaktámara-stavávachúrí,	147
————— stotra, 147,	161, 163
Bhakti, ...	18
———— ratna, ...	12
———— ratnávara, ...	31
Bhaktisandarbhá, ...	235
Bhambháśara, ...	10
Bhánudatta, ...	122
Bhānu Míra, ...	194

	<i>Page</i>
Bhānunátha, ...	12
Bharatachandra Ś'romani,	
Professor, ...	67
Bharata Mallika, 249, 251,	252
———— Sen ...	259
Bhāravi, 47,	259
Bhartṛihari, 2,	47
Bhāskara Ráya, ...	17
Bhallaḥa Bhaṭṭa, ...	164
Bhāṭṭa theory, ...	85
Bhavabhúti, ...	164
Bhavadeva Bhaṭṭa, ...	214
Bhavananda Siddhántavá-	
gíśa, ...	48
Bhavanídása Chakravartí,	41
————— Kavirája, ...	45
Bhávārtha-dípiká, ...	120
Bhavishya Purána, ...	285
Bhoja Deva, Maharája,	
223,	230
Bhowála, ...	12
Brahmánanda ...	120
Brahmáṇḍa Purána, ...	199
Brahmaṇya Tírtha, ...	292
Brahmaputra ...	238
Brahma-sútra, ...	249
Brahma-vaivarta-purána,	25
Brahmayogi, ...	212
Bṛihachchhánti-stotra, ...	153
Chaitanya, 61, 77, 80, 213,	246
———— bhágavata, ...	80
———— chandrámṛita,	246
Chaitra, ...	11
———— púrṇimá, ...	11
Chakrapáṇi Datta, 43,	44
Chandanánanda Upádhyáya,	12
Chandana-dhenudána, ...	237

	<i>Page</i>
Chañḍi,	... 203
Chandraśekhara,	... 137
Chhándogya-bhášhya-tíká,	288
Chhándogyopanishad,	... 287
Chhándogyopanishad- bhášhya,	... 287
Chandraka,	... 164
Chandrálóka,	... 184
Chandra-prajñápti-sútra,	177
Chandra-prajñápti-bálá- bodha,	... 177
Chikitsá-kaliká,	... 145
Chintámaṇi,	9, 25, 76
Chitradhara Śarmá,	... 145
Chitrasena,	... 134
Chitrasena-chatuṣpadí,	134
Christ,	1, 37
Damayantí,	... 57
Dámódara Kavibhúṣaṇa,	42
————— Míra,	47, 232
Dánakalpadruma,	... 87
Daṇḍaka,	... 132
Daṇḍakabálábodha,	... 132
Daṇḍi,	138, 139
Dars'apaurṇamása-hotra- prayoga,	... 288
Dars'apaurṇamásákhya- yága-prayoga,	... 279
Das'áchintámaṇi,	... 79
Das'akumára-bhúṣaṇa,...	139
————— charitra,	138, 139
Das'ás'ruta-skandha-sútra,	178
Das'ávachurní,	... 178
Das'avaikálíka-siddhánta,	176
Das'avaikálíka-siddhánta- laghu-vṛitti,	... 176
Das'avaikálíka-sútra,	... 183

	<i>Page</i>
Dáyabhága,	... 67
Dáyabhága-vyavasthá,	... 67
Dayávardhana,	... 176
Devabodha,	... 109
Devagupta Kchárya,	180, 132
Devendra Súri,	133, 174
Devísúkta,	... 250
Devísúkta-bhášhya,	... 250
Dhanadeva Yas'odeva,	... 131
Dhanapála,	... 133
————— charita,	... 133
————— Paṇḍit,	... 171
Dhanvantari,	... 205
Dhanurveda-saṅgraha,	... 169
Dhanya,	... 176
Dhanya-kathá,	... 176
Dharma-charachhá,	... 147
Dharmakírti,	... 164
Dharmaratna,	173, 174
Dharmaratna-vṛitti,	... 174
Dharma-súri,	... 160
Dharmopades'a,	... 159
Dhavalachandra Mahopá- dhyáya,	... 19
Dhūṇḍhivyása,	... 108
Dídhiti,	... 25
————— tippaṇi,	... 25
Dinakara Bhaṭṭa,	184, 204
Dípaka,	... 164
Dravyaguṇa,	39, 44
————— saṅgraha,	43, 44
————— tíká,	44
Durbodha-pada-bhañjini- tíká,	... 111
Durgádatta Sanmis'ra,	... 129
Dvadásagopála-nirṇaya,...	37
Gágá Bhaṭṭa,	... 184

	Page		Page
Gajasára Gaṇi, ...	19	Grahayaṇṇādi-vidhi, ...	284
Gaṅgaka, ...	164	Gṛīhābhyāntara-kākapra-	
Gaṅgārāma Dāsa, ...	45	ves'a-s'ānti, ...	297
Gaṅgāsṇānādi-saṅkalpa-		Gujarāṭī, 94, 95, 103, 125	
vākyadīpa, ...	238	132, 133, 147, 148, 149,	
Ganges, ...	3	155, 156, ...	163
Gaṅges'a, ...	25	Guṇamanjarī, ...	5
———— Chintāmaṇi, ...	25	Guṇas'ekhara Sūri, ...	156
Gaṇi, ...	1	Gunavinaya Gaṇi, ...	152
Gardabhilla, ...	1	Hall, Mr. F. E., 85, 192,	
Garga Achārya, ...	296	221, 229, ...	289
Gauḍa, ...	164	Haṅsadūta, ...	57
Gaurachandra, ...	61	———— tīkā, ...	57
Gaurachandrāśṭaka, ...	61	Haṅsarātna, ...	82
Gaurava-dīpanī, ...	47	Harajī Bhaṭṭa, ...	197
Ghanasyāma Bhaṭṭāchārya, ...	118	Harekṛishṇa-mahāmantrār-	
Ghaṭakarpara, ...	249	tha-nirūpaṇa, ...	77
Ghaṭakarpara-tīkā, ...	249	Hari, ...	77, 80
Gītagovinda, ...	78	Haribhadra, ...	107
Gītā-māhātmya, ...	79	Haribhakti-kalpalatikā, ...	80
Golābrāya Varmā, ...	216	Haridatta Bhaṭṭa, ...	197
Gopāla, ...	38, 39	Harināma-kavacīa, ...	77
———— Dāsa, ...	31, 58	Hariprasāda, ...	21
———— sahasranāma-stotra, ...	38	Harirāma, ...	200
———— Nyāyapañchānana		———— S'armā, ...	298
Bhaṭṭāchārya, ...	267	Harshakīrti Sūri, ...	154, 157
Gopīkānta, ...	22	Hastiruchi, ...	88
Goraksha, ...	135	Hemachandra, ...	148
Govardhana, ...	118	———— sopajña	
———— Achārya, ...	167	sadbānusāsana, ...	179
———— Bhaṭṭa, ...	200	———— Sūri, ...	170, 179
———— S'armā, ...	268	Hemanātha Siṅha, Mahā-	
———— Upādhyāya, ...	105	rājā, ...	47
Govinda, ...	251	Hemkoshāvachurī, ...	148
Govinda Mahāmahopādhyā-		Hindu Materia Medica, ...	38, 39
ya, ...	124	Hiravijaya Sūri, ...	142
Goyīchandra, ...	57	Hitaruchi, ...	88

	Page		Page
Kálikáchárya, ...	1	Kirátárjuna, 47,	259
Kálikula-sarvasva-tantra, ...	68	Kṛishṇa, 3, 7, 54, 55, 60,	
Kálmohana S'armá, ...	266	62, 123, 199, 213, 228,	
Káliprasáda Kávyachañchu, ...	64	243, 252, 266,	267
Kálishahasranáma-stotra, ...	68	Kṛishṇabhaktiprakáśa, ...	268
Kálitattvámṛita, ...	71	Kṛishṇa Bhaṭṭa, ...	200
———— sudhásindhu, ...	64	Kṛishṇadaipáyana, ...	
Kálivilása-tantra, ...	72	Kṛishṇadeva Smártavági-	
Kalpalatá, ...	1	śa, 208, 209,	210
Kalpa Sútra, ...	1, 206	Kṛishṇáhnika-kaumudí, ...	60
Kalyána, ...	79	Kṛishṇajanma-khaṇḍa, ...	25
Kalyána-mandira, ...	190	Kṛishṇakarṇámṛita, ...	63
Kalyána-mandira-stava, ...	161	—————— vyákhyá, ...	63
Kamalákara Bhaṭṭa, ...	204	Kṛishṇaráma, ...	139
Kaṇakakus'ala, ...	5	Kṛitya-ratnávali, ...	111
Kárakaachakra, ...	48	Kṛitya-tattva, ...	208
Kárakádyartha-nírpayar-		Kshamákalýána, 4, 8, 9, 83,	
audrí, ...	48	85, 180,	186
Karma-prakás'a, ...	36	Kshemakírṭi Súrī, ...	207
Karṇapura, ...	47	Kshemendra, ...	164
Kárpaṭika, ...	164	Kuloḍḍisa-mahátantra, ...	70
Kártika, ...	5	Kumbhakára, ...	164
Kautuka-chintámani, ...	189	Kumáradása, ...	164
Kavichandra, ...	250	Kuvalaya, ...	164
Kavimohana, ...	125	Labdhi-sára, ...	86
Kavirája Mis'ra, ...	74	Laghu-nyása, ...	179
Kavis'ekhara, ...	259	———— s'ánti-stotra, ...	155
Kávyadarpaṇa, ...	247	Lakshmí, ...	289
Kávyálañkára, ...	184	Lañká, ...	238
Kávyálañkára-ṭippaní, ...	184	Lañkesvara, ...	238
Kávyá-pradípa, ...	124	Laṭṭana Bhaṭṭa, ...	164
———— prakás'a, ...	124, 247	Laukika-nyáya-saṅgraha,	
Kavindra Achárya Sara-		216,	218
svatí, ...	138	Lílásuka, ...	63
Kayavanná-chaupai, ...	129	Lílávati, ...	128
Khaṇḍadeva, ...	144	Lokes'vara, ...	35
Kiránávalí, ...	212	Mádhava Bhaṭṭa, ...	187

	<i>Page</i>
Mádhava Kara, ...	234
Madhusúdhana Sarasva- tí, ...	228
Magadha, ...	47
Mágadhí, 11, 86, 170,	173
Mágha, 4, 137, 164,	251
Mahábhárata, 109,	111
———— tát-parya-tíká, 109,	110
Mahádeva, ...	302
———— Ks'rama, ...	192
Mahákála, ...	269
Máhana, ...	100
Mahánírvána-tantra, ...	254
Mahávákya-ratnávalí, ...	211
Mahávira, 1, 10,	149
Maheśa, ...	73
Maheśvara, 47,	141
Mahidhara, ...	247
Mahimnastava, ...	246
————-tíká, ...	246
Málava Rudra, ...	164
———— Kuvalaya, ...	164
———— Giri, 90, 105,	177
Mammaṭha Bhaṭṭa, ...	124
———— Kavya- prakāsa, ...	247
Mánadeva, 155,	302
Mánaságara, ...	1
Mánasasevá-saṅkshēpa, ...	54
Mánava Sañhitá, ...	297
Maṅgala-gaurí, ...	285
———— vratodyá- pana, ...	...
Mañirāma S'armá, ...	269
Manodhara, ...	247
Manoramá, 11, 151,	250

	<i>Page</i>
Mantra-yantrovidhi-vi- dhána, ...	161
Manu, ...	297
Márkaṇḍeya-purána, ...	203
Mathuránátha Tarkavágís'a,	205
Mátrigupta, ...	164
Max Müller, Dr., ...	287
Megadúta, 57,	163
———— tíká, ...	250
Merusundara, ...	163
Merutrayodas'í, ...	4
———— vyákhána, ...	4
Misaru Mis'ra, ...	12
Mithilá, ...	232
Mohana, ...	125
Mudrá-rákshasa, ...	108
———— tíká, ...	108
Mukunda, ...	254
———— chaturdas'a, ...	254
Muktápīḍa, ...	164
Muniratna Súri, ...	135
Murári Mísra, ...	136
Nádí-paríksá, ...	143
———— samuchchaya, ...	143
Nágojī Bhaṭṭa, ...	291
Nala, ...	57
Namisádhu, ...	184
Nánaka, ...	216
Nárada, 56,	202
Náráyana, ...	208
———— Bhaṭṭa, 164,	204
———— Dása, ...	78
Narmadá-sundarí, ...	175
————-kathá, ...	175
Nátaka-chandriká, ...	240
Navapada-prakarāṇa, ...	130
————-vivṛiti, 131	131

	<i>Page</i>
Nayanirúpaṇa, ...	101
Nayavimāla Gaṇi, ...	184
Nemichandra, ...	86
Nemínātha, ...	133
Nilākaṇṭha, ...	269
Nílāmbara Achārya, ...	15
Nṛsiṅha Aś'rama, ...	16
Nirvāṇasthiti, ...	233
Nirvāṇa-tantra, ...	254
Nīti-s'ataka, ...	47
————— śikā, ...	47
Nyāya-bodhinī, 129,	268
————— pradīpa, 22,	85
Nyāsa-tilaka-vyākhyā, ...	185
Orissa, ...	48
Pada-chandrikā, ...	138
Padāmṛita-samudra, ...	56
Padārtha-chandrikā, ...	12
Padmanātha Dvija, ...	193
Padmasāgara Gaṇi, ...	82
Padmāvatī, ...	172
————— stotra, ...	172
Paṇḍitarāja, ...	115
Pānigrahādī-kṛitya-viveka, ...	244
Panjab, ...	118
Paramānanda Chakravartī, ...	246
Paribhāṣā, ...	46
Parimāla, 164,	194
Parivṛājaka Gaṅgaka, ...	164
Pārs'vachandra Upādhyāya, ...	94
Pārs'vanātha, 10, 102,	172
Pārs'vaprabhu-stavana, ...	102
Paryāṣaṇā, 1,	8
Paryāyaratnamālā, ...	234
Pathya, ...	48
Pathyāpathya-viniś'chaya, ...	48
Pausa, ...	10

	<i>Page</i>
Paushadaśamī-kathā, ...	10
Piṇḍavis'uddhī, ...	103
————— bālābodha, ...	103
Piṅgala-sāra, ...	21
Pitāmbara, ...	120
Prabodhānanda Sarasvatī, ...	246
Prabhākara Bhaṭṭa, ...	164
Prajñāpanā Sūtra, ...	1
Prakāś'endra, ...	164
Prākṛita-kāmadhenu, ...	238
Prākṛita-laṅkes'vara, ...	239
Pratāparudra Deva, ...	189
Prāśnottara-samuchchaya, ...	142
————— prakāś'a, ...	142
Pratāparudra Gajapati, ...	48
Mahārājā, ...	48
Pratishṭhā-vidhi, ...	102
Pravarasena, ...	164
Prāyas'chitta-kaumudī, ...	210
————— sāra-kau-	
mudī, ...	58
————— nirūpaṇa, ...	214
Prayoga-sāra, ...	208
Premadhara Ś'armā, ...	234
Punarvasu, ...	205
Puras'charyā-rasāmbudhi, ...	14
Pūrṇānanda, ...	43
Puroshottama, ...	120
Pūrṇaprajña, ...	192
————— dars'ana, ...	272
Rādhā, 54, 55, 56, 199,	202, 252
Rādhādāmodara, ...	229
Rādhāmohana Gos'vāmī, ...	218
Rādhā-sahasranāma-stotra, ...	202
Rāghavī-vṛitti, ...	152

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Raghunandana,	237, 253	Raṅges'vara,	... 185
Raghunátha,	216, 218	Rasagaṅgádharma,	... 115
———— Paṇḍita,	... 74	Rasamanjarí,	122, 194
———— S'īromañi,	... 25	Ratnadarpaṇa,	... 280
———— Tarkavágis'a,	261	Ratnadharma Mis'ra,	... 18
		Ratnapála,	... 125
Bhaṭṭāchārya,	... 244	———— charita,	... 125
Raghuvāṇs'a,	... 152	Ratnaprabhá Sūri,	... 97
Rahasyatraya-sāra,	... 186	Ratnasāra-chintāmaṇi,	... 49
Rājakīrti Gaṇi,	... 126	Ratna-s'ekhara,	... 85
Rājānakaruchaka,	... 117	Ratnesvara Mahāmaho-	
Rājakaṛṣṇa Tarkavágis'a		pādhyāya,	... 230
Bhaṭṭāchārya,	... 242	Ratulasāraṅgadharma,	... 151
Rājāśekhara,	164, 196	Rāvāṇa,	119, 193, 238, 239
Rājendralāla Mitra, Rájá,	287	Ríg Veda,	119, 289
Rākshasa-kāvya,	... 234	Rishabha,	... 171
———— tīkā,	... 234	Rishabhanātha,	... 196
Rāma,	193, 202, 239	Rishabha-panchās'ikā-	
———— As'rama,	16, 84	vṛitti,	... 171
Rāmachandra As'rama,	... 20	Ritusañhāra,	... 269
———— Bhaṭṭa,	... 112	———— chandriká,	... 269
Rāmachandrendra,	... 211	Rudra,	... 164
Rāmadayālu,	... 216	———— jāmala Tantra,	... 202
Rāmajī Sena,	... 273	Rudraṭa,	... 184
Rāmākhṇa-kāvya,	... 193	Rudra Tarkavágis'a,	... 48
Rāmakaṛṣṇa,	... 236	Rúpa Gos'vámí, 55, 60, 62,	
———— Bhaṭṭa,	... 204	77, 240	252
Rāmānanda Tīrtha,	... 245	S'abda-ratnávalí,	... 38
Rāmānuja, 200, 219, 221,		S'abdartha-vṛitti,	... 183
222, 227,	249	Sadānānda,	... 222
———— darśana,	... 249	———— Gaṇi,	... 20
Ramāpati,	... 140	Sādhana-muktāvalí,	... 259
Rāmārchohana-sopāna,	... 202	———— paddhati,	... 55
Rāmavallabha Sarmá,	... 43	Sādhū-pratikramāṇa-sūtra,	97
Rāmāyāṇa,	... 283	———— sūtrá-	
Rāmeśvara Bhaṭṭa,	... 204	vachūrṇi,	... 97
Raṅga Bhaṭṭa,	... 136	Sādhū-vidhi-prakāśa,	... 180

	Page
Sahasra-chaṇḍyādi-vidhi,	208
S'aīlajā-mantri, ...	14
Saivāgama, ...	300
Sajjana-chittavallabha, ...	150
———— ranjini, ...	43
S'āktānanda-taraṅgini, ...	256
Sāma-veda, ...	287
Samaya-sundara Sūri, ...	102
———— Upādhyā-	
ya, ...	1, 183
S'ambhu Bhaṭṭa, ...	144
Samyaktvasaptatikā, ...	156
Sandarbha-chintāmaṇi, ...	137
Saṅgahaṇi-sūtra-bālabodha,	148
Saṅgha-paṭṭaka-s'āstra, ...	98
Saṅghatilaka Sūri, ...	156
Saṅgrahaṇi-sūtra, ...	148, 149
———— chambū-	
kārtha, ...	149
S'aṅkara Achārya, ...	120,
221, 254, 277, 287,	292
———— Bhaṭṭa, ...	303
Saṅkhiptasāra, ...	57
———— paris'ishta, ...	57
S'āntisāta, ...	245
———— tīkā, ...	245
S'āntistotra-vṛitti, ...	157
S'ānti Sūri, ...	173
Saptapākasaṅsthā-vidhi,	289
Saptatikāvachūṇi, ...	90
Saptatikā-sūtra, ...	89
Sāraṅgadhara, ...	169
Sārasvata-prakriyā, ...	187
Sarasvatī, ...	1
———— kaṇṭhābharāṇa,	
223,	230
S'arīra-nis'chayādhikāra,	45

	Page
Sārvabhauma, ...	67
Sarvakarma, ...	273
Sarvāṅgasundarī, ...	78
S'āstra-siddhānta-saṅgra-	
ha, ...	181
S'ataka, ...	2, 14
Saubhāgya-panchamī, ...	5
Saudharma S'vāmī, ...	1
S'aṇḍaka, ...	232, 299, 301
S'esha chintāmaṇi, ...	194
———— Nāga, ...	239
———— Nṛsiṅha, ...	194
Shashthidāsa, ...	113
Shaṭchakra-prakarana, ...	43
Shaṭakarma-dīpikā, ...	273
Siddhānta-chandrikā, ...	2,
20, 34,	98
———— vāgīsa, Mahāma-	
hopādhyāya, ...	25
———— kaumudī, ...	200
———— ratnāvalī, ...	187
Siddhasena Achārya, ...	190
Sighrabodhinī-bhushaṇa,	193
S'ilāchārya, ...	104
S'ilāṅka Achārya, ...	92, 104
S'ilhana, ...	245
Sindūra-prakara, ...	154
———— tīkā, ...	154
———— vyākhyā, ...	160
S'ishyahitā, ...	107
S'is'upāla-badha, ...	137, 251
———— tīkā, ...	251
S'iva, ...	120, 202, 203
S'ivadāsa, ...	44
S'iva Bhaṭṭa, ...	291
Sivalāla Pāṭhaka, ...	202
S'ivaprasāda Upādhyāya,	193

	Page		Page
S'ivapūjā-saṅgraha,	... 203	Sukhāvabodhikā,	... 166
S'ivarāma,	... 139	S'ūkta-ratnāvalī,	... 83
S'ivenaka,	... 181	S'ūkti-muktāvalī,	... 20
Smṛiti-chandrikā,	... 137	S'ūlapānī,	... 251
----- manjarī,	... 13	----- Mahāmahopā-	
----- darpaṇa,	... 275	dhyāya,	... 237
Somārshi Dīkṣhita,	... 100	Sūrya,	... 3
Somasundara Sūri,	... 155	Sus'ruta,	... 205
Sopājnasabdānusāsana,	... 179	Sūtra-kṛitāṅga-sūtra,	... 104
Spandana-charita,	... 45	----- ṭikā,	... 101
S'rāddhadina-kṛitya,	... 158	Syāmadāsa,	... 46
S'rāvaka-vidhi-prakāś'a,	... 186	Syāmāchārya,	... 1
S'rāddha-viveka-kaumudī,	251	Syāmala,	... 164
S'rībhāṣhya,	221, 227	Taddhita,	... 34
S'rīchakra,	... 164	Tantra,	... 14
S'rīdhara Sarasvatī,	... 228	Tarkadīpikā,	... 192
S'rīharsha,	... 164	Tarkasaṅgraha,	... 268
S'rīkalpa-saṅgraha,	... 149	Tārkika-rakṣhā,	... 192
S'rīkāṇṭha Paṇḍit,	... 198	----- vyākhyā	
S'rīnātha S'armā,	... 35	sīrasaṅgraha,	... 192
S'rīpāla,	... 85	Tātparya-chandrikā,	... 292
----- charita-kathā,	... 85	----- dīpikā,	... 136
S'rīpaṇḍit,	... 204	Tattva-chandrikā,	... 16
S'rīsūkta,	... 119	----- dvīpikā,	... 35
----- bhāṣhya,	... 119	----- kaumudī,	... 156
----- vivaraṇa,	... 289	Tattvāditya,	... 92
S'rītirātha,	... 19	Tejapāla,	... 188
S'rīvidhi,	... 180	Tīs'aṭā Achārya,	... 145
Stava-mālā-bhūṣaṇa,	... 55	Tīrthendus'ekhara,	... 291
Sthavira,	... 1	Tithidaidhanirṇaya-pra-	
Subodhā,	... 259	karaṇa,	... 237
Subodhinī,	20, 125, 200, 201	Tithidīdhi-kaustubha,	... 293
Sudhā,	... 184	Tithi-viveka,	... 237
Sudhālaharī,	... 3	Tithi-tattva,	... 237
Sudharmā S'vāmī,	89, 106	Tricha-paddhati,	... 291
Suddhi-sāra,	... 209	Triloka-chandra,	... 139
Sukhabodhā,	... 174	Trimaṅgala,	... 231

	<i>Page</i>		<i>Page</i>
Vyása Yati, ...	292	Yogachandra Muṇi, ...	282
Vyávasthā-saṅgraha, ...	78	Yogārṇava, ...	281
Yamunā, 60, 143		Yogasāra, ...	282
———— River, ...	141	Yoga-śataka, ...	204
———— śtaka, ...	60	Yonitantra, ...	260
Yāsāśchandra Rāya, ...	259	Yoginī, ...	135
Yasovarmadeva, ...	164	Yugalakīśora-sahasranāma-	
Yatidharma-bhikṣhā-vidhi, 277		stotra, ...	56
———— saṅgraha, ...	278	———— stotra, ...	199

